סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק עג

וְהוּא קֹבֶץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר חָכְמָה יְסֻדָתָם, עִנְיָנִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, עֵצוֹת יְקָרוֹת, הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דַּרְגָּה וְדַרְגָּה מִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא, יְהִיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ הַגָּאוֹן
הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ
רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עִיהִ"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב"א

הכתובת להשיג את הספר הזה
ועוד ספרים של אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי מוהר"אש הצדיק מיבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

הוצא לאור על ידי
ניצני הקודש הוצאה לאור
יבנאל ת.ד 599
טלפקס: 151-774-419-808
דואר אלקטרוני: nizaniakodes@gmail.com

* * *

להזמנות ספר זה וספרים נוספים
עם אפשרות משלוחים עד בית הלקוח
תוך 48 שעות
"ניצני הקודש הוצאה לאור" - חנות

054-2287882

בני ברק - 052-7138892
הרצליה - 052-2491719

הוצאה לאור
ניצני הקודש

פְּתַח דָּבָר

הִנֵּה חֶלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מַהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְׁטוּ מְאֹד בָּעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמְּחַיִּים וּמְחַזְּקִים עַצְמָם עִם סְפָרִים אֵלּוּ, וְכָל חִיּוּתָם וְהַתְמָדָתָם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמַה גַּם שֶׁאַפִלּוּ אֶת הַנְהָגָתָם בְּגַשְׁמִיּוּת הֵם גַּם־כֵּן לוֹקְחִים מִסְּפָרִים אֵלּוּ, כִּי הַסְּפָרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאָב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כֶּרֶךְ מְעֹרָבִים מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לָזֹאת לָקַחְנוּ עַל עַצְמֵנוּ לְסַדֵּר אֶת כָּל חֶלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", מֵהַמִּכְתָּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַּס עַד עַתָּה, דָּבָר הַמְסְתַּכֵּם בְּיוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים אֶלֶף מִכְתָּבִים, וְסִדַּרְנוּ אֶת הַמִּכְתָּבִים עַל־פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְתָּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיָדֵינוּ אַחַר־כָּךְ מִכְּתַב יָד, אֲשֶׁר טֶרֶם רָאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וּכְמוֹ־כֵן סִדַּרְנוּ אֶת הַמִּכְתָּבִים בְּהַדְפָּסָה מְחֻדֶּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהִדּוּר וְהַיֹּפִי, וְהִכְנַסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַּנַ"ךְ וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים זַ"ל, כַּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מַפְתֵּחַ הָעִנְיָנִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמֵּבִיא תַּמְצִית הַנּוֹשְׂאִים שֶׁמְּדַבֵּר עֲלֵיהֶם בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עָמָל וִיגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מַדְפִּיסִים עַתָּה אֶת כֶּרֶךְ **עג**, וּמְקַוִּים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׁאָר הַכְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כֶּרֶךְ אַחַר כֶּרֶךְ, וּבְלִבֵּנוּ תִּקְוָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּקְרָא בָּזֶה, יֵהָנֶה וְיִחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ הֵם אוֹצָר כְּלִי חֶמְדָּה, הַפּוֹתְחִים דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפֵרוּשִׁים נִפְלָאִים עַל פְּסוּקֵי תַּנ״ךְ וְעַל מַאמְרֵי חַזַ״ל הַקְּדוֹשִׁים בִּגְמָרָא וּמִדְרָשִׁים וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְכוּ׳, וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, מְלֻבָּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מִלְּבוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֲפִלּוּ הַיָּרוּד וְהַנִּמְךְ בְּיוֹתֵר, יוּכַל גַּם־כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֹפֶן נִפְלָא וְנַעֲלֶה מְאֹד, מִשֵּׂכֶל עֶלְיוֹן לְשֵׂכֶל תַּחְתּוֹן, מֵעֵילָא לְעֵלּוֹל, כַּאֲשֶׁר יוּדֶה מִי שֶׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְנוֹתְנִים עֵצוֹת נִפְלָאוֹת אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעָיוֹת הַחַיִּים שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקָּטֹן וְעַד גָּדוֹל.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּתְמִיד בָּהֶם, וְאָז יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, יְדִידוּת, זִיו וְחִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לְאוֹר אֲמִתִּי וְנִצְחִי לָאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בַּנְּעִימִים, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר עַיִן לֹא רָאֲתָה אֱלֹקִים זוּלָתֶיךָ יַעֲשֶׂה, וְיִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה, אָמֵן וְאָמֵן!

הַמּוֹצִיאִים לָאוֹר

הַקְדָּמָה

מְבאָר בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס״א: עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לָאוֹר.

הַיְנוּ מִכָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁאָדָם לוֹמֵד, צָרִיךְ שֶׁיְּקַבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפְּטֵי אֱמֶת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִשְׁפָּט מְעֻקָּל, שֶׁיְּקַבֵּל וְיִלְמַד מִכָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁלּוֹמֵד מִשְׁפְּטֵי הַנְהָגוֹת, שֶׁיֵּדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג — הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים, שֶׁמִּתְנַהֲגִים לְפִי דַּעְתּוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וּכְפִי הַמֶּמְשָׁלָה וְהָרַבָּנוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, הֵן לְרַב אוֹ לִמְעַט, וְכָל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ׳.

וְהִנֵּה עִקַּר שְׁלֵמוּת אֱמוּנַת חֲכָמִים הוּא, כְּשֶׁיְּזַכֶּה לְסַלֵּק אֶת דַּעַת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וְיֵדַע וְיָבִין בֶּאֱמֶת בְּאֵיזֶה מַעֲמַד וּמַצָּב אֲנִי נִמְצָא, וְעַל־כֵּן עָלַי לְסַלֵּק אֶת דַּעְתִּי לְגַמְרֵי, וְכָל מַה שֶּׁאוֹמֵר לִי הֶחָכָם הָרַב הָאֱמֶת, אֲנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלַי כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה — דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לִנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (סִפְרִי, שׁוֹפְטִים יא): אַפִּלּוּ אוֹמֵר לְךָ עַל יָמִין שֶׁהוּא שְׂמֹאל וְכוּ׳; וּלְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל בִּלְעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֶצְלוֹ שֵׂכֶל עַצְמוֹ, הוּא אֵינוֹ בִּשְׁלֵמוּת וְאֵינוֹ מְקֻשָּׁר וּמְקֹרָב לַצַּדִּיק, אֲבָל כְּשֶׁזּוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל

הַצַּדִּיק וְהָרַב הָאֱמֶת, אָז יָכוֹל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֵצוֹת עַל כָּל דָּבָר, הֵן לוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים — הַחֲפֵצִים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג), וְגַם יִזְכֶּה לָצֵאת מִשִּׁגְעוֹנוֹ וּמִשְּׁטִיּוֹתָיו, שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ עַל־יְדֵי עֲוֹונוֹתָיו (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן סז), כִּי הַצַּדִּיק הוּא מָלֵא עֵצוֹת וְחִדּוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מִגָּדוֹל וְעַד קָטָן, דְּרֵי מַעְלָה וְדָרֵי מַטָּה, וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ רַק לְהַעְתִּיק דִּבְרֵי הַצַּדִּיק כְּפִשׁוּטָם וּלְהַלְבִּישָׁם בְּכֵלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים לְכָל הַשּׁוֹאֲלִים אוֹתָנוּ דְּבַר הַשֵּׁם, וְלִבְלִי לוֹמַר וּלְהַמְצִיא סְבָרוֹת כְּרִסְיוֹת וְכוּ׳, כִּי כָּל אֵלּוּ הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק, לְמוּדָם הוּא מְמוּתָרוֹת, אֲשֶׁר מִשָּׁם יוֹצֵא מִשְׁפָּט מְעֻקָּל, וְלֹא דַּי שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים אֲפִלּוּ לְהַנְהִיג אֶת עַצְמָן, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְהַנְהִיג אֶת אֲחֵרִים וְכוּ׳.

וְעַל־כֵּן הָעִקָּר לָשׁוּב עַל פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וּכְשֶׁאֶחָד שׁוֹאֵל אֵיזֶה דָּבָר אוֹ אֵיזוֹ עֵצָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, הָעִקָּר לְהָשִׁיב דִּבְרֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְעַל־יְדֵי שֶׁזֶּה מַקְשֶׁה וְשׁוֹאֵל, וְזֶה מֵשִׁיב וּמְתָרֵץ אֶת הַשְּׁאֵלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשָׂה סֵפֶר שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַדְּשׁוּ הַרְבֵּה סְפָרִים לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הָרַב הָאֱמֶת, שֶׁהוּא שֵׁכֶל הַכּוֹלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַדְּרָגוֹת וְכוּ׳.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: יֵשׁ כַּמָּה סְפָרִים עַכְשָׁו וְגַם עֲתִידִים לִהְיוֹת עוֹד כַּמָּה סְפָרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, וְאָסוּר לִלְעֹג עֲלֵיהֶם, חַס וְשָׁלוֹם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, קִדּוּשִׁין, הֲלָכָה ג), כִּי רַק הַסְּפָרִים הַמְדַבְּרִים מֵחֲקִירוֹת צְרִיכִין לְהַרְחִיקָם כְּמִטַּחֲוִי קֶשֶׁת, וּלְבַעֲרָם מִבֵּיתוֹ בְּבָעוּר חָמֵץ וּשְׂאוֹר וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְרָאוּי לִגְזֹר שֶׁלֹּא לְהַדְפִּיסָם עוֹד, כִּי שׁוֹרְפִים נִשְׁמוֹת הַקּוֹרְאִים בָּהֶם וְכוּ׳, אֲבָל כָּל הַסְּפָרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ, בְּדֶרֶךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּוַדַּאי מְצֻוֶּה גְּדוֹלָה לְהַדְפִּיסָם לְהַרְבּוֹת סְפָרִים כְּחוֹל הַיָּם, כִּי כָּל סֵפֶר שֶׁמְּדַבֵּר מֵעִנְיְנֵי תּוֹרָה הֵן בְּדֶרֶךְ פְּשָׁט, אוֹ דְּרוּשׁ, אוֹ רֶמֶז, אוֹ סוֹד, אוֹ

פֵּרוּשׁ, אוֹ בֵּאוּר, אוֹ סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, אוֹ סִפְרֵי מוּסָר וְאַגָּדוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם, כֻּלָּם נְכוֹחִים לַמֵּבִין, וְכֻלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, כֻּלָּם אֲהוּבִים, כֻּלָּם קְדוֹשִׁים, כִּי כֻלָּם מְדַבְּרִים מֵרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, הַנֶּעֱלָם בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְווֹת, וּבְרַזֵּי אָסוּר לָקוּץ בְּרִבּוּי סְפָרִים, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָאִים קְצָת, אֲשֶׁר עֵינָם צָרָה כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ עוֹד אֵיזֶה סֵפֶר חָדָשׁ, וְעָתָק יוֹצֵא מִפִּיהֶם כְּאִלּוּ מִצְטַעֲרִים עַל הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁכְּבָר יֵשׁ הַרְבֵּה סְפָרִים, וְלָמָּה לָהֶם עוֹד; וּבֶאֱמֶת לֹא בְּדַעַת יְדַבְּרוּ, כִּי "לַכֹּל זְמַן וְעֵת לְכָל חֵפֶץ" (קֹהֶלֶת ג, א), כִּי מִי יַכְרִיחַ אוֹתָם לִלְמֹד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנַאי לִלְמֹד זֶה הַסֵּפֶר הֶחָדָשׁ, רַק יְבַלּוּ יְמֵיהֶם בִּסְפָרִים שֶׁיֵּשׁ מִכְּבָר, מִי יִמְחֶה בְּיָדָם, וּמָה אִכְפַּת לָהֶם, שֶׁיֵּשׁ עוֹד סְפָרִים בָּעוֹלָם, אוּלַי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמִּסָּגֶל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דַּוְקָא, כְּמוֹ שֶׁרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם חִיּוּת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמְּחַיֶּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעַצְמוֹ יֵשׁ שִׁנּוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לִפְעָמִים מִתְעוֹרֵר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי דָּבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלִפְעָמִים אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל־יְדֵי דִּבְרֵי תוֹרָה וּמוּסָר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנַּפְשׁוֹ חָשְׁקָה בַּתּוֹרָה, וּמְבַלֶּה יָמָיו עָלֶיהָ כָּרָאוּי כִּי לָכֵן נוֹצַר, יֵשׁ פְּנַאי בִּימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעַיֵּן וּלְהַבִּיט בִּסְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ כַּמָּה גְּדוֹלִים, שֶׁהָיוּ בְּקִיאִים בְּכַמָּה סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וָחֹמֶר מֵהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכָל עִנְיְנֵי חָכְמָתָם בְּעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וָרִיק, צֵל עוֹבֵר, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סְפָרִים בַּאֲרִיכוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֶצְלָם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וְכִמְעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרִבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמַדּוּעַ נִבְגֹּד אֲנַחְנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חַס וְשָׁלוֹם, עַל רִבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכְּלוֹ אָרֹךְ וְטוֹב לְעוֹלְמֵי עַד וּלְנֵצַח

נְצָחִים?! וַהֲלֹא כַּמָּה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׂים וְכַמָּה סְפָרִים לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת מְחַבְּרִים בִּשְׁבִיל עִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וָחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וָחֹמֶר כַּמָּה אַלְפֵי אֲלָפִים וְרֹב רִבֵּי רִבְבוֹת רִבְבוֹת וְכוּ׳ סְפָרִים עַד אֵין קֵץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וּלְהַדְפִּיס בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה הָאַחֲרוֹנָה לָעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהָכִין לְעַצְמֵנוּ צֵידָה לְדַרְכֵּנוּ הָרְחוֹקָה מְאֹד מְאֹד, וּכְבָר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבָלָיו וּבְטָעֲיוֹתָיו וְכוּ׳, וְכַמָּה סְפָרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מִסְפָּר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדֵי לִמְצֹא עֵצָה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנֶפֶשׁ בָּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל כֻּלָּם מִנִּי שַׁחַת, וּלְהַחֲיוֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נִצְחִיִּים, לְקָרְבָם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוֹדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, כִּי תּוֹרַת ה׳ תְּמִימָה, כִּי לֹא נָגְעוּ בָּהּ עֲדַיִן.

נִמְצָא, שֶׁכָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכְּבָר נִמְצָאִים בָּעוֹלָם, עֲדַיִן לֹא נָגְעוּ בְּעֶצֶם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהָבֵן כַּמָּה סְפָרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שֶׁנַּתְחִיל לִגַּע בַּתּוֹרָה, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לָבוֹא לַחֲדָרֶיהָ וְלֵירֵד לְעָמְקָהּ, עַל־כֵּן כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁחִבְּרוּ עַד הֵנָּה, עֲדַיִן אֵינָם חֵלֶק אֶחָד מֵאֶלֶף מֵעֹמֶק רִבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁיִּתְגַּלּוּ עוֹד, בְּעֵת שֶׁיִּתְגַּלּוּ סִתְרֵי וְרָזֵי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים, עַל־כֵּן צְרִיכִים לְהִזָּהֵר לֹא לִלְעֹג וּלְבַזּוֹת שׁוּם סֵפֶר הַהוֹלֵךְ עַל־פִּי דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־פִּי הַגְּמָרָא וְהַמִּדְרָשִׁים וְסִפְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְהָאֲרִיזַ״ל, כִּי כֻּלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה מִדִּינוֹת וַעֲיָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבִמְקוֹמוֹת אֵלּוּ מִתְפַּשְׁטִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים וְהֵם מְחַיִּין אֶת עַצְמָן בָּהֶם, וּבִמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים מְחַיִּין אֶת עַצְמָן בִּסְפָרִים אֲחֵרִים דַּיְקָא וְכוּ׳.

וְהִנֵּה תַּמְצִית הַסֵּפֶר הַזֶּה הִיא מִכְתָּבִים, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ לִמְקֹרָבִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לָאֵל, בָּאִים וּמִתְקָרְבִים אֶל הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעֱלָם, אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמְרִיצִים מִכְתְּבֵיהֶם לְהוֹרוֹתָם הַדֶּרֶךְ, לִרְאוֹת אוֹר וְלָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ וְהָרָע שֶׁנִּלְכְּדוּ בּוֹ וְכוּ׳, וְהַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ תְּשׁוּבוֹת עַל מִכְתְּבֵיהֶם.

וּבֶאֱמֶת לֹא נִתְחַדֵּשׁ בּוֹ שׁוּם דָּבָר, כַּאֲשֶׁר יִרְאֶה הָרוֹאֶה, רַק נִלְקַט מִכָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּבֵלִים מִכֵּלִים שׁוֹנִים, וּכְדֶרֶךְ הָרוֹפֵא אֲשֶׁר מְעָרֵב כַּמָּה סַמִּים יַחַד (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נז), כִּי כָּל הָרְפוּאוֹת הֵן הַרְכָּבוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁלּוֹקְחִים סַם פְּלוֹנִי וְעֵשֶׂב פְּלוֹנִי בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן עֵשֶׂב אַחֵר, שֶׁמִּשְׁקָלוֹ כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן שׁוֹקְלִים מִכַּמָּה מִינִים, וְכָל עֵשֶׂב וָעֵשֶׂב יֵשׁ לוֹ כֹּחַ אַחֵר, וּמְעָרְבִין אֵלּוּ הַמִּינִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהַרְכָּבָה, וְזֹאת הַהַרְכָּבָה יֵשׁ לָהּ כֹּחַ לְרַפֵּא הַחוֹלַאַת, כִּי עִקַּר הָרְפוּאָה הוּא עַל־יְדֵי הַרְכָּבָה דַּיְקָא, שֶׁנַּעֲשָׂה לָהּ כֹּחַ אַחֵר חָדָשׁ, עַל־יְדֵי הַכֹּחַ שֶׁקִּבְּלָה מִכָּל אֵלּוּ הָעֲשָׂבִים שֶׁנִּתְעָרְבוּ, וּבְזֶה הַכֹּחַ הֶחָדָשׁ שֶׁל הַהַרְכָּבָה דַּוְקָא מְרַפְּאִין כָּל מִינֵי חוֹלָאוֹת וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְדָבָר זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמְחֻיָּב לַעֲשׂוֹתוֹ — לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת בָּעוֹלָם, וּלְהַצִּיל נְפָשׁוֹת מֵרֶדֶת שַׁחַת, וּבִפְרָט אִם בָּא אֶחָד וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ, מֻטָּל עָלָיו חִיּוּב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הַרְבֵּה הוֹרוֹת תְּלוּיִים בְּנֶפֶשׁ זוֹ, וְאִם תְּרַחֵקֵהוּ בַּעֲנָוָה שֶׁל שֶׁקֶר, אַתָּה הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכָל הַתְּלוּיִים בּוֹ וְכוּ׳, וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בָּעוֹלָם, וְאֵין עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה — כְּשֶׁזּוֹכִין לְהַכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֱמֶת בַּחֲבֵרָיו, וּבִפְרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ אֲשֶׁר הַחֹשֶׁךְ וְהָאֲפֵלָה נִתְפַּשְׁטוּ בָּעוֹלָם, וְנִתְקַיֵּם בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים (אֵיכָה ד, א): ״תִּשְׁתַּפֵּכְנָה אַבְנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת״, דְּהַיְנוּ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מִתְגַּלְגְּלִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן,

בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם בָּעִתִּים הַלָּלוּ נִסְיוֹנוֹת כָּאֵלּוּ, אֲשֶׁר לֹא שִׁעֲרוּם אֲבוֹתֵינוּ וַאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ בִּלְי שׁוּם גֶּזְמָא כְּלָל, מַמָּשׁ כְּמוֹ בְּדוֹר הַמַּבּוּל, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֵין מִי שֶׁיְּרַחֵם עֲלֵיהֶם כְּלָל, כִּי נִתְפַּשְׁטוּ סִפְרֵי מִינוּת וְנִאוּף לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת, אֲשֶׁר רַבִּים נִתְפַּסוּ בָּזֶה בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְחַבְרָא חַבְרֵי אִית לֵיהּ, וְחַבְרָא דְּחַבְרֵי חַבְרֵי אִית לֵיהּ, וְאֶחָד מַכְשִׁיל אֶת חֲבֵרוֹ, וְשׁוּם רֹאשׁ יְשִׁיבָה וּמַשְׁגִּיחַ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה כְּלָל (אוֹ עוֹשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאֵינוֹ יוֹדֵעַ), וְעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁקָעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם; עַל־כֵּן הַהֶכְרֵחַ לְהַרְחִיב אֶת הַדִּבּוּר בְּכַמָּה מִינֵי דִּבּוּרִים, כַּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: כְּשֶׁיִּגִּיעַ בִּכְתִיבָתוֹ לְעִנְיַן ״אֱמוּנָה״ אוֹ ״צַדִּיק״, יַרְחִיב אֶת הָעֵט, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל וְלָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר מְגַלֶּה אֱמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲמִתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא הָרוֹפֵא הָאֲמִתִּי, הָרוֹפֵא הַמֻּמְחֶה מְאֹד מְאֹד (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל), וְהוּא וַאֲנָשָׁיו יְכוֹלִים לֵירֵד אֶל כָּל מִינֵי צְנוֹרוֹת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא לְהַכְנִיעָהּ, לְשַׁבְּרָהּ וּלְבַטְּלָהּ, וּלְהָרִים אֶת הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנִּשְׁקְעוּ שָׁם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ח).

עַל־כֵּן אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מִיחִידֵי הַדּוֹרוֹת, שֶׁהוּא גְּמַר כָּל הַתִּקּוּנִים וְכוּ׳, שֶׁהוּא תִּקְוַת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִקְוַת כָּל הַדּוֹרוֹת וְתִקְוַת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ׳, נַחַל הַנּוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחָכְמָה הַקְּדוּמָה הַיּוֹצֵאת מִשָּׁלֹשׁ רֹאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ׳, גְּאֻלָּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, וְאֶל אֲנָשָׁיו הַיְקָרִים שֶׁבְּכָל דּוֹר, שֶׁהֵם צַדִּיקֵי הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשָׁיו הוּא אֵיבָר לַצַּדִּיק, וּבְהִתְחַבְּרוּתָם יַחַד, שָׁם כָּל הַצַּדִּיק וְכוּ׳.

וְאָז יִזְכֶּה לְתִקּוּן אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְיִזְכֶּה לְהִתְגַּלּוּת הָאוֹר הַגָּנוּז, אֲשֶׁר עַיִן לֹא רָאֲתָה אֱלֹקִים זוּלָתֶךָ יַעֲשֶׂה וְיִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן!

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
כֶּרֶךְ עג

ט״ו תרעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר אֱמֹר, י״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד נִצְטַעַרְנוּ לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה כָּזוֹ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתּוּכַל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְשׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וְתֵדַע שֶׁבִּזְכוּת שַׁבָּת, תִּתְבָּרֵךְ בְּכָל הַבְּרָכוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה, כִּי שַׁבָּת מְגִיהַּ מִתְבָּרְכִין שִׁיתָּא יוֹמֵי (זֹהַר חֵלֶק ב׳ פח:), הַיְנוּ כָּל הַשִּׁשָּׁה יָמִים מִתְבָּרְכִין רַק מִשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹמֵר שַׁבָּת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יִוָּשַׁע בִּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל

אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם — כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדֶּר אֱמֹר, י״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם.

רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

נָא וְנָא רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז תִּמְשַׁךְ עֲלֵיכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת לָאָדָם בִּזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

רְאוּ לִשְׁמֹר עַל טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, כִּי בָּהּ תְּלוּיָה הַצְלָחַתְכֶם, וּלְהֶפֶךְ — כָּל הַכִּשְׁלוֹנוֹת שֶׁלָּכֶם הֵם רַק עַל־יְדֵי שֶׁאֵינְכֶם נִזְהָרִים בְּטָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, חַס וְשָׁלוֹם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וּכְבָר יִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים, וּתְבַשְּׂרוּ לִי בְּקָרוֹב בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרעד.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר אֱמֹר, י״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ מְאֹד מְאֹד, וְכֵן תְּחַזְּקִי אֶת בַּעְלֵךְ, הָעִקָּר רְאִי לָלֶכֶת אֶל שִׁעוּרֵי תּוֹרָה, וּבְזְכוּת זֶה הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

וְאִם אַתְּ יְכוֹלָה לָלֶכֶת אֶל הַשִּׁעוּרִים שֶׁל ... תְּחַיֶּה — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי תִּלְמְדִי מִמֶּנָּה הַרְבֵּה מְאֹד.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תערה.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר אֱמֹר, י״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַשִּׂמְחָה, וְתַכְנִיס אֶת הַשִּׂמְחָה בְּבֵיתְךָ, וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי אִשָּׁה — בַּעְלָהּ מְשַׂמְּחָהּ (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו:), וְתִשְׁתַּדֵּל מְאֹד שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בְּבֵיתְךָ, וְאִם תְּכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ, תִּרְאֶה שֶׁכָּל הַהִתְנַגְּדוּת תֵּרֵד וְכוּ׳, כִּי הִיא קִבְּלָה כְּאִלּוּ בְּרֶסֶלֶב מִי יוֹדֵעַ מַה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן הִיא מִתְנַגֶּדֶת, אֲבָל אִם הָיְתָה יוֹדַעַת שֶׁדַּיְקָא בָּזֶה שֶׁתִּתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, יִשְׁתַּנֶּה כָּל הַמַּצָּב בְּבֵיתְכֶם — הֵן בֵּינוֹ לְבֵינָהּ, וְהֵן בְּעִנְיַן הַכְּסָפִים, וְהֵן בְּעִנְיַן כָּל הַחַיִּים בֵּינֵיכֶם, אָז בְּוַדַּאי הָיְתָה עוֹזֶרֶת לְךָ, שֶׁתִּהְיֶה מְקָרֶב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְשַׁנּוֹת אֶת כָּל הַנְהָגוֹתֶיךָ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיִהְיֶה שָׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר אֱמֹר, י״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְמַעְלָה מִזְּכוּת הָרַבִּים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹזֵר לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְאָז טוֹבָה וּבְרָכָה יָבוֹאוּ עָלָיו.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, כִּי הַהִתְבּוֹדְדוּת וְהַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁאָדָם מִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת מִן הַשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר אֱמֹר, י״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! קִבַּלְתִּי מִמְּךָ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים מִכְתָּבִים, אֲבָל קָשָׁה עָלַי הַכְּתִיבָה, כִּי הַזְּמַן אֵינוֹ בְּיָדִי, וְעַל־כֵּן תִּמְחֹל לִי. הָעִקָּר רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר לְדַבֵּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק תַּמְשִׁיךְ בַּאֲמִירַת שִׁעוּרִים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָתֵת שִׁעוּרִים בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִצְמְךָ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הָיָה רְצוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל. וְתַחְדִּיר אֶת זֶה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַשּׁוֹמְעִים שִׁעוּרְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר אֱמֹר, י״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאוּ לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

רְאִי לְהַדְלִיק שִׁבְעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל, שֶׁתַּצְלִיחִי בְּחַיֵּיךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר אֱמֹר, י״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, כִּי כָּל הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֶה לְחַיִּים (מְנָחוֹת מד.).

רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וְתֵדַע כִּי הַשַּׁבָּת מְעַשֶּׁרֶת בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, וְעַל־כֵּן בִּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ תֵּצֵא מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ אֶל זֶה, וְאַל יִהְיֶה דָּבָר זֶה נָקֵל בְּעֵינֶיךָ, אֶלָּא תִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ בַּעֲבוּר שְׁמִירַת שַׁבָּת, וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁיִּתְרַחֵב לְךָ בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְיִתְהַפֵּךְ מַזָּלְךָ לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר אֱמֹר, י״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד בִּנְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְעָלֶיךָ לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ בַּעֲבוּר נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת, כִּי בֶּאֱמֶת רַבֵּנוּ זַ״ל דִּבֵּר עִמָּנוּ, שֶׁצְּרִיכִים לְבַקֵּשׁ קֹדֶם עַל מִדָּה אַחַת, וּכְשֶׁזּוֹכִים כְּבָר לְהַגִּיעַ לְמִדָּה זוֹ, לְבַקֵּשׁ עַל מִדָּה שְׁנִיָּה, וְכֵן לְבַקֵּשׁ עַל מִדָּה אַחֶר מִדָּה, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְכָל הַמִּדּוֹת טוֹבוֹת. וְעַל־פִּי־רֹב בְּנֵי־אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים בְּאֵיזוֹ מִדָּה לְהַתְחִיל. וּבֶאֱמֶת צְרִיכִים לְהַתְחִיל לַעֲבֹד עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ וְלִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּכְשֶׁאָדָם תָּמִיד

בְּשִׂמְחָה, נָכוֹן יִהְיֶה לִבּוֹ בָּטוּחַ, שֶׁבְּוַדַּאי יִזְכֶּה אַחַר־כָּךְ לְכָל הַמִּדּוֹת טוֹבוֹת, כִּי כְּשֶׁהַהַתְחָלָה הִיא עִם שִׂמְחָה, אָז מַתְחִיל דַּרְכּוֹ.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְפָרֵשׁ אֶת שִׂיחָתְךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֲהוּבִי, יְדִידִי, הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ אַתָּה מִתְחַזֵּק, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים חִזּוּק בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע מַמָּשׁ, כְּפִי מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת וְהַרְפַּתְקָאוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

וְאִם תֹּאמַר — לָמָּה צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל בְּנֵי־אָדָם מַה שֶּׁעוֹבֵר? אֶלָּא תַּכְלִית הַבְּרִיאָה הָיְתָה, כְּדֵי שֶׁאָדָם יִהְיֶה דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, הַיְנוּ בַּחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְלֻבֶּשֶׁת בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, כִּי דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְזוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת הֲעֲבוֹדָה שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל — לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, כִּי בִּלְי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֵין שׁוּם קִיּוּם אֶל הַדָּבָר הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (נְחֶמְיָה ט׳): ״וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם״, וּבָזֶה שֶׁאָדָם מְחַפֵּשׂ בְּכָל דָּבָר רַק אֶת הָאֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו חֶסֶד וְרַחֲמִים מְרֻבִּים.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יב, סִימָן טו), וְהוּבָא בְּפֵרוּשׁ רַשִׁ״י עַל הַפָּסוּק: ״בָּרָא אֱלֹהִים״, וְלֹא אָמַר בָּרָא

הַוָּיָ״ה, שֶׁבִּתְחִלָּה עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה לִבְרֹא אוֹתוֹ בְּמִדַּת הַדִּין, וְרָאָה שֶׁאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם, וְהִקְדִּים מִדַּת רַחֲמִים וְשִׁתְּפָהּ לְמִדַּת הַדִּין. וְהַיְנוּ דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ב, ד): ״בְּיוֹם עֲשׂוֹת הַוָּיָ״ה אֱלֹקִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם״, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (מִדְרָשׁ אַגָּדָה): לֹא בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, אֶלָּא בִּזְכוּת מֹשֶׁה; וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נו): מ׳שֶׁ״ה׳ רָאשֵׁי תֵּבוֹת: מַ׳חֲלֶקֶת שַׂ׳מַאי הִ׳לֵּל, וּמוּבָא בִּ׳מְגַלֶּה עֲמֻקוֹת׳ דְּבַר פֶּלֶא, שֶׁקָּדֶם שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, נִמְלַךְ בִּנְשָׁמַת שַׂמַאי וְהִלֵּל, וְזֶה שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לַמַּלְאָכִים: ״נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ״, נַ׳עֲ׳שֶׂ׳ה׳ — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: נִ׳מְלַךְ עִ׳ם שַׂ׳מַאי הִ׳לֵּל, וְיֵשׁ לְהָבִין — לָמָּה דַּיְקָא נִמְלַךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם נִשְׁמוֹת שַׂמַאי וְהִלֵּל? אֶלָּא יָדוּעַ שֶׁשַּׂמַאי שָׁרְשׁוֹ מִמִּדַּת הַדִּין, וְעַל־כֵּן הֶחְמִיר בְּרֹב הַדְּבָרִים, וּלְהֵפֶךְ — הִלֵּל שָׁרְשׁוֹ מִמִּדַּת הַחֶסֶד, וְעַל־כֵּן הֵקֵל בְּרֹב הַדְּבָרִים, וּמוּבָא בַּסִּפֶּר ״מַגִּיד תַּעֲלוּמָה״ (לְהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי צְבִי אֱלִימֶלֶךְ מִדִּינוֹב זי״ע, בְּרָכוֹת י׳), וְקִבַּלְנוּ מִמָּרָן הָאֲרִיזַ״ל, שֶׁלְּעָתִיד לָבוֹא בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ תִּפָּסֵק הֲלָכָה כְּבֵית שַׁמַּאי, וְעַכְשָׁו הֲלָכָה כְּבֵית הִלֵּל, עַיֵּן שָׁם. וְיֵשׁ לוֹמַר הַטַּעַם לָזֶה, כִּי בְּתְחִלָּה רָצָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִבְרֹא אֶת הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַדִּין, לֵילֵךְ רַק בְּחֶמְרָא כְּפִי שִׁיטַת בֵּית שַׁמַּאי, רָאָה שֶׁאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַחְמִיר עַל בְּנֵי־אָדָם, כִּי אָז יִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מד), שֶׁצְּרִיכִים לְהִשָּׁמֵר מְאֹד מֵחֲמָרוֹת יְתֵרוֹת, שֶׁזֶּה יַפִּיל אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוֹדָה זָרָה ג.): אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּא בִּטְרוּנְיָה עִם בְּרִיּוֹתָיו; וְאָמְרוּ (קִדּוּשִׁין נד.): וְלֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת; וְלָכֵן אֵין לְדַקְדֵּק וּלְהַחְמִיר בְּחֻמְרוֹת יְתֵרוֹת, כִּי עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (וַיִּקְרָא יח, ה): ״וְחַי בָּהֶם״, וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא פה:): וְלֹא שֶׁיָּמוּת בָּהֶם, הַיְנוּ מִי שֶׁמַּחְמִיר יוֹתֵר מִדַּאי, אֵין לוֹ שׁוּם חִיּוּת כְּלָל, וְתָמִיד הוּא בְּמָרָה שְׁחוֹרָה, מֵחֲמַת שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ, נִמְצָא, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי צְרִיכִים לֵילֵךְ כְּמִדָּתוֹ שֶׁל הִלֵּל לְהָקֵל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לֶעָתִיד לָבוֹא, שֶׁיִּתְגַּלֶּה מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, וּכְתִיב (יְשַׁעְיָה נא, ד): ״כִּי תוֹרָה חֲדָשָׁה מֵאִתִּי תֵּצֵא״, וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יַלְקוּט שִׁמְעוֹנִי יְשַׁעְיָה, רֶמֶז תכט): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא

׳תּוֹרָה חֲדָשָׁה מֵאִתִּי תֵּצֵא׳ — ׳חִדּוּשׁ תּוֹרָה מֵאִתִּי תֵּצֵא׳; וְהִקְשָׁה עַל זֹאת רַבֵּנוּ אִישׁ הָאֱלֹקִי רַבִּי מֹשֶׁה סוֹפֵר זי״ע, בַּעַל הַחֲתַ״ם־סוֹפֵר (שו״ת חֲתַ״ם סוֹפֵר, יוֹרֶה דֵּעָה, סִימָן יט), הֲרֵי דָּבָר זֶה סוֹתֵר לִכְאוֹרָה לְאֶחָד מִי״ג עִקָּרִים, שֶׁזֹּאת הַתּוֹרָה לֹא תִּהֶא מֻחְלֶפֶת, וְלֹא תִּהֶא תּוֹרָה אַחֶרֶת מֵאֵת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאֵיךְ כָּתוּב: ״תּוֹרָה חֲדָשָׁה מֵאִתִּי תֵּצֵא״? אֶלָּא מְפָרֵשׁ, שֶׁלֶּעָתִיד לָבוֹא יִתְגַּלֶּה, אֲשֶׁר אֵלּוּ וָאֵלּוּ דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

נִמְצָא, עַכְשָׁו בָּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי־אָדָם מַה שֶּׁעוֹבֵר, הֲלָכָה כְּבֵית הִלֵּל, שֶׁמֵּקֵל בְּכָל דָּבָר, כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמַעֲשֶׂה מֵהַגְּרִים, שֶׁשַּׁמַּאי רְחָקָם וְהִלֵּל גִּיֵּר אוֹתָם (עַיֵּן שַׁבָּת לא.); כִּי אִי אֶפְשָׁר לָלֶכֶת עִם בְּנֵי־אָדָם בְּמִדַּת הַדִּין, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יִתְבַּטְּלוּ לְגַמְרֵי, אֶלָּא צָרִיךְ לָלֶכֶת אִתָּם בְּמִדַּת הָרַחֲמָנוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ז׳), שְׁמִי שֶׁהוּא רַחֲמָן, הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת מַנְהִיג, וְעִקַּר הָרַחֲמָנוּת לְהוֹצִיא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵהָעַוּוֹנוֹת, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים נ.): אָמַר רַבִּי אַחָא בְּרַבִּי חֲנִינָא לֹא כָּעוֹלָם הַזֶּה עוֹלָם הַבָּא, עַל בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת אוֹמֵר: ״בָּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב״, וְעַל בְּשׂוֹרוֹת רָעוֹת אוֹמֵר: ״בָּרוּךְ דַּיַּן הָאֱמֶת״, לָעוֹלָם הַבָּא כֻּלּוֹ ״הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב״. וְדִקְדֵּק עַל זֶה הָאִישׁ הָאֱלֹקִי רַבֵּנוּ יְחֶזְקֵאל לַנְדָּא זי״ע (בַּעַל הַ׳נּוֹדַע בִּיהוּדָה׳) בְּסִפְרוֹ צַל״ח עַל מַאֲמָר זֶה: אֵיךְ אָמַר: לָעוֹלָם הַבָּא כֻּלּוֹ הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב, הֲלֹא לֶעָתִיד לָבוֹא לֹא יִהְיֶה שׁוּם רַע בָּעוֹלָם? וְהֵבִיא עַל זֶה בְּאוּר בְּשֵׁם הַמַּגִּיד רַבִּי אֶפְרַיִם מִבְּרָאד זַ״ל, כִּי בֶּאֱמֶת אֲנַחְנוּ מַאֲמִינִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְקוֹר הַטּוֹב, וּמֵאִתּוֹ לֹא תֵּצֵא הָרָעוֹת, כִּי כָּל מַה דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד, וּמַה שֶּׁנִּדְמֶה בְּעֵינֵינוּ שֶׁיֵּשׁ רַע בָּעוֹלָם, הוּא רַק מִפְּנֵי שֶׁטָּחוּ עֵינֵינוּ מֵרְאוֹת אֶת הָאֱמֶת, שֶׁכָּל מַה דְּעָבִיד רַחֲמָנָא הוּא לְטוֹבָה, כְּשִׁיטָתוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁאָמַר (בְּרָכוֹת ס:): כָּל מַה דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד; וְכֵן שִׁיטָתוֹ שֶׁל נָחוּם אִישׁ גַּמְזוֹ, שֶׁאָמַר (תַּעֲנִית כא.) עַל כָּל דָּבָר: ׳גַּם זוֹ לְטוֹבָה׳, אַךְ לֶעָתִיד לָבוֹא, כְּשֶׁיּוֹצִיא אוֹתָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה, יִתְגַּלֶּה לָנוּ לְמַפְרֵעַ, שֶׁכָּל הַצָּרוֹת וְהַתְּלָאוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלֵינוּ בַּגָּלוּת, הַכֹּל הָיָה לְטוֹבָה וְחֶסֶד גָּדוֹל, וְלֹא הָיָה רַע כְּלָל. וְזֶה

שֶׁאָמְרוּ: לָעוֹלָם הַבָּא כֻּלּוֹ הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב, הַיְנוּ שֶׁאַפִּלּוּ עַל הָרָעוֹת שֶׁבֵּרַכְנוּ עֲלֵיהֶם בַּגָּלוּת: ״בָּרוּךְ דַּיַּן הָאֱמֶת״, נִבְרָךְ עֲלֵיהֶן לֶעָתִיד לָבוֹא ׳בָּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב׳, כִּי יִתְגַּלֶּה לָנוּ, שֶׁהַכֹּל הָיָה לְטוֹבָה וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

וּבָזֶה נָבִין הֵיטֵב, לָמָּה עַכְשָׁו הַהֲלָכָה כְּבֵית הִלֵּל, כִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה (תְּהִלִּים פט, ג), הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַחֲזִיק אֶת הָעוֹלָם רַק בְּמִדַּת הַחֶסֶד, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם בָּזֶה הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַדִּין, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁיִּתְגַּלֶּה מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, וְאָז יִגָּלֶה אֶת הַדַּעַת הָאֱמֶת, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, אָז יוּכְלוּ לָקַחַת גַּם אֶת הַדִּין, כִּי יֵדְעוּ שֶׁגַּם הַדִּין הוּא חֶסֶד. וְלָכֵן הַהֲלָכָה תִּהְיֶה כְּמוֹ בֵּית שַׁמַּאי, וְזֶה מַה שֶּׁטָּעַן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּשָׁעָה שֶׁשְּׁלָחוֹ לִגְאֹל אֶת יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת ד, יג): ״שְׁלַח נָא בְּיַד תִּשְׁלָח״, וְטָעַן לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: לֹא׳ אִישׁ׳ דְּבָרִים׳ אָנֹכִי׳ — סוֹפֵי תֵּבוֹת: שַׁ׳מַ׳א׳י׳, אֲנִי לֹא יָכוֹל לָלֶכֶת כְּפִי שִׁיטַת שַׁמַּאי, שֶׁהִיא חֹמֶר הַדִּין, כִּי כָּךְ אֲנִי לֹא יָכוֹל לִגְאֹל אֶת יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: ה׳וּא יִ׳הְיֶה לְ׳ךָ לְ׳פֶה — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: ה׳י׳ל׳, הַיְנוּ אִם תִּצְרֵף אֵלֶיךָ אֶת אַהֲרֹן אָחִיךָ, תִּהְיֶה שִׁיטַת הִלֵּל, וְכָךְ תּוּכַל לִגְאֹל אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי עַכְשָׁו צְרִיכִים לֵילֵךְ רַק בְּמִדַּת הַחֶסֶד. וְלָכֵן בְּשָׁעָה שֶׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי־אָדָם מַה שֶּׁעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוּת וְהַרְפַּתְקָאוֹת, זֶה רַק מֵחֲמַת רֹב חֲטָאָיו הַמְרֻבִּים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נֶעֱלֶמֶת וְנִסְתֶּרֶת מִמֶּנּוּ רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הוּא סוֹבֵל מַה שֶּׁסּוֹבֵל, אֲבָל אִם אָדָם הָיָה מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֶת הַדַּעַת הָאֱמֶת, דַּעְתּוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ, שֶׁאָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאוֹרָעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, וְהָיָה נִגְאָל מִכָּל צָרוֹתָיו.

וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לִחְיוֹת חַיִּים אֲמִתִּיִּים, וְלָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ וַאֲפֵלָה שֶׁנָּפַלְתָּ אֲלֵיהֶם, רְאֵה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, תְּשׁוּבָה שֶׁל אַהֲבָה, לֹא לְקַוּוֹת לְשׁוּם שָׂכָר, אֶלָּא אַתָּה רוֹצֶה לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אָז יִמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים, וְכָל הָרָע יִתְהַפֵּךְ לְטוֹב.

וְהַכְּלָל, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בָּזֶה הָעוֹלָם, אֲפִלּוּ שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו

כָּל מִינֵי מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, יַמְשִׁיךְ בְּעַצְמוֹ אֶת אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְיֵדַע אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה, שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם נִמְצָא, וּבְכָל צַעַר וּמַכְאוֹב נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה סג, ט): ״בְּכָל צָרָתָם לֹא [לוֹ] צָר, וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם, בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ הוּא גְאָלָם, וַיְנַטְּלֵם וַיְנַשְּׂאֵם כָּל יְמֵי עוֹלָם״, הַיְנוּ כְּתִיב: ״לֹא צָר״, וְהַקְרִי הוּא ״לוֹ צָר״, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁכְּבְיָכוֹל לוֹ יִתְבָּרַךְ צָר כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מִצְטַעֵר, אֲבָל אִם יַמְתִּיק מֵעַצְמוֹ אֶת הַדִּינִים, וְיֵדַע אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, אֲזַי יִשְׁלַח מַלְאָךְ, שֶׁזֶּה משֶׁה, וְיוֹשִׁיעוֹ בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ, כִּי משֶׁה הוּא הָיָה הַמַּנְהִיג, וְהוּא יִהְיֶה הַמַּנְהִיג, הוּא הָיָה הַגּוֹאֵל, וְהוּא יִהְיֶה הַגּוֹאֵל, וְלָכֵן אִם תַּכְנִיס אֶת כָּל זֶה הֵיטֵב בְּדַעְתְּךָ, יֵמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתִהְיֶה תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, אֲפִלּוּ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר, תִּמְצָא תָּמִיד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדֶּר אֱמוֹר, י״ב אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֹךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְּךָ וּמַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּשְׁלוֹם־בַּיִת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי לְהַנְהִיג בַּיִת צְרִיכִים לִהְיוֹת חָכָם כְּדַרְגַּת שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד שֶׁיִּהְיֶה שְׁלוֹם־בַּיִת, וְאַף שֶׁזֶּה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, כִּי לִפְעָמִים הָאִשָּׁה מְאֹד קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לִהְיוֹת וַתְּרָן גָּדוֹל בַּבַּיִת, וְאֵין זוֹ עֵצָה לַחֲשֹׁב לְהִתְגָּרֵשׁ, כִּי אִם הִתְחַתַּנְתֶּם, סִימָן שֶׁאַתֶּם זוּג מִן הַשָּׁמַיִם וְכוּ׳, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רסה), שֶׁהַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם הֵם אֶחָד, וּכְשֶׁיּוֹרְדִים לָזֶה הָעוֹלָם מִתְפַּצְלִים, זֶה יוֹרֵד עַל־יְדֵי

זוּג הוֹרִים אֶחָד, וְזֹאת יוֹרֶדֶת עַל־יְדֵי זוּג הוֹרִים אַחֵר, וְעַד שֶׁמְּחַבְּרִים אוֹתָם — זֶה לוֹקֵחַ זְמַן, וְעַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ב.): קָשֶׁה זִוּוּגוֹ שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יַם סוּף, כִּי גַּם אָז הָיוּ קְטָרוּגִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, וְכֵן בְּכָל זוּג יֵשׁ קְטָרוּגִים, וְלָכֵן כְּשֶׁזּוֹכִים כְּבָר לְהִתְחַתֵּן, סִימָן שֶׁזּוֹ נְשָׁמָה אַחַת, וְלָכֵן כְּמוֹ שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיַּד יָמִין תִּצְעַק עַל יַד שְׂמֹאל, וְיַד שְׂמֹאל תִּצְעַק עַל יַד יָמִין, כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְהִתְפָּרֵץ עַל הָאִשָּׁה, אַף שֶׁהִיא קָשָׁה. תְּתָאֵר לְעַצְמְךָ אִם יַד שְׂמֹאל כּוֹאֶבֶת לְךָ, אוֹ מְצַעֶרֶת אוֹתְךָ וְכוּ׳, הַאִם הָיִיתָ חוֹתֵךְ אוֹתָהּ? ! כְּמוֹ־כֵן אִם לֹא מִסְתַּדְּרִים, צְרִיכִים לְתְלוֹת אֶת הָאַשְׁמָה בְּעַצְמוֹ וְלֹא בָּהּ, וְאִם הָיִיתָ הוֹלֵךְ בְּצוּרָה כָּזוֹ, רַק מִסְתַּכֵּל עַל הַחֶסְרוֹנוֹת שֶׁלְּךָ, וְלֹא עַל הַחֶסְרוֹנוֹת שֶׁלָּהּ, תָּמִיד הָיָה שְׁלוֹם־בַּיִת בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִיר אוֹתָנוּ מְאֹד מְאֹד לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ, וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רסד): הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵן סוּבְלוֹת צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיַּלְדֵיהֶן — צַעַר הָעִבּוּר וְהַלֵּדָה וְהַגִּדּוּל, וְעַל־כֵּן רָאוּי לְרַחֵם עֲלֵיהֶן וּלְיַקְּרָן וּלְכַבְּדָן, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנָשַׁיְכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ, תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְּרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם, כְּדֵי שֶׁתִּתְעַשְּׁרוּ; וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סט), שֶׁכָּל הַשֶּׁפַע בָּא לָאָדָם רַק בִּזְכוּת אִשְׁתּוֹ; וְלָכֵן אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת קַמְצָן בְּבֵיתְךָ וְכוּ׳, הֲלֹא כָּל הַכֶּסֶף בָּא לְךָ רַק בִּזְכוּת אִשְׁתְּךָ — אִם כֵּן תּוֹדֶה אוֹ לֹא תּוֹדֶה, זוֹ מְצִיאוּת! לֹא יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת אֶת דִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁבִּפְרוּשׁ אָמְרוּ לָנוּ, שֶׁאִם מְכַבְּדִים וּמְיַקְּרִים אֶת הָאִשָּׁה — זוֹכִים לַעֲשִׁירוּת, וְלָכֵן לְדַעְתִּי, תַּעֲשֶׂה כָּל מַה שֶּׁבְּיָדְךָ לִהְיוֹת עֲתָרָן בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, וְאָז תִּרְאֶה אֵיזֶה שְׁלוֹם־בַּיִת יִהְיֶה לְךָ, וְתִהְיֶה הֲכִי מְאֻשָּׁר בְּחַיֶּיךָ.

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הָיוּ רְגִילִים לוֹמַר: אִם לֹא רוֹצִים לִסְבֹּל מְעַט, אֲזַי סוֹבְלִים הַרְבֵּה. וְהַפֵּרוּשׁ הוּא פָּשׁוּט — לִסְבֹּל מֻכְרָחִים בַּבַּיִת, כִּי הָאִשָּׁה הִיא עֶצֶם מֵעַצְמֶיךָ, וּבְוַדַּאי אִם אַתָּה סוֹבֵל, סִימָן שֶׁפָּגַמְתָּ בִּבְרִיתְךָ, כִּי אַחֶרֶת הִיא לֹא הָיְתָה מִתְנַגֶּדֶת אֵלֶיךָ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פז): כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בַּבְּרִית, אֲזַי יֵשׁ לוֹ צָרוֹת מֵאִשְׁתּוֹ, כִּי הִיא לֹא רוֹצָה אוֹתוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם;

וְלָכֵן צְרִיכִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וּלְהַשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ, וְאָז תִּרְאֶה שֶׁהִיא תִּרְצֶה אוֹתְךָ.

וְלָכֵן אִם רוֹצִים לִזְכּוֹת לִשְׁלוֹם־בַּיִת, צְרִיכִים תָּמִיד לִזְרֹק אֶת הָאַשְׁמָה עַל עַצְמוֹ וְלֹא עַל אִשְׁתּוֹ, וּכְשֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ זוֹ, זוֹכִים לְהַצְלִיחַ בַּבַּיִת. כִּי הֲרֵי זוֹ לֹא תַּכְלִית לְהִתְגָּרֵשׁ, וּבְפָרָט כְּשֶׁיֵּשׁ כְּבָר יְלָדִים. וְאִם תֹּאמַר: לָמָּה לִי לְסִבֹּל? עָלֶיךָ לִזְכֹּר מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן צ׳), שֶׁמִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה רָעָה, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵרוּבִין מא:), אֵינוֹ רוֹאֶה פְּנֵי גֵּיהִנּוֹם; וְלָכֵן בֶּאֱמֶת צְרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא לְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

וּלְדַעְתִּי, אִם הָיִיתָ בֶּאֱמֶת מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, לֹא הָיוּ לְךָ בְּעָיוֹת בְּשָׁלוֹם־בַּיִת, כִּי אִם מְצַיְּתִים אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּמְקַיְּמִים אֶת עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, כָּל הַחַיִּים הוֹלְכִים כְּבָר בְּצוּרָה אַחֶרֶת.

קֹדֶם כֹּל, מִי שֶׁמְּקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲצָלוֹ יִהְיֶה חֹק וְלֹא יַעֲבֹר לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלִשְׁפֹּךְ אֶת לִבּוֹ הַנִּשְׁבָּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת. וּבָרֶגַע שֶׁאָדָם רָגִיל לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת הַכֹּל, אֲזַי כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ הוֹלְכִים כְּבָר בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, וּבְמָקוֹם לִצְעֹק וְלִצְרֹחַ עַל אִשְׁתּוֹ, הוּא יוֹצֵא לַחוּץ לְאֵיזֶה שָׂדֶה אוֹ לְאֵיזֶה הַר, וְיוֹשֵׁב שָׁמָּה וְצוֹעֵק בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, טַהֵר אֶת מֹחִי וּמַחֲשַׁבְתִּי, וְאָזְכֶּה לְהִכָּלֵל בְּךָ״, וְאָז הוּא אֵינוֹ צָרִיךְ לִצְעֹק עַל אִשְׁתּוֹ, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל הַבַּעַל עוֹבֵר הַרְבֵּה יִסּוּרִים וְהַשְׁפָּלוֹת בְּחַיָּיו הַפְּרָטִיִּים — הֵן בַּעֲבוֹדָה, וְהֵן בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאֵין לוֹ הֵיכָן לְהוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים שֶׁלּוֹ וְכוּ׳, אֲזַי הוּא מוֹצִיא אוֹתָם עַל אִשְׁתּוֹ וְכוּ׳, וּבֶאֱמֶת אִשְׁתּוֹ אֵינָהּ אֲשֶׁמָה עַל הַצָּרוֹת וְהַמְּרִירוּת שֶׁלּוֹ, אָדָם אָשֵׁם בְּעַצְמוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו. וְלָכֵן עִקַּר הָעֲצָה רַק לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת רָגִיל לָצֵאת לַשָּׂדֶה אוֹ לָהָר, וְשָׁם לִשְׁפֹּךְ אֶת שִׂיחַ תְּפִלָּתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יַמְתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַדִּינִים.

הַדָּבָר הַשֵּׁנִי — צְרִיכִים לִלְמֹד תּוֹרָה: מִקְרָא חֲמֵשׁ וְרַשִׁ״י

מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ עִם הַתַּרְגּוּם, שֶׁזּוֹ סְגֻלָּה לָאֲרִיכוּת יָמִים, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרָכוֹת ח.): לְעוֹלָם יַשְׁלִים אָדָם פָּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר, שֶׁכָּל הַמַּשְׁלִים פָּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר, מַשְׁלִימִים לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו; וְכֵן לְהַרְבּוֹת בִּלְמוּד מִשְׁנָיוֹת, שֶׁזּוֹ סְגֻלָּה לַהֲרֹג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, וּבְפָרָט מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, עָלָיו לְהַרְבּוֹת בִּלְמוּד מִשְׁנָיוֹת. וְעַל כֻּלָּם לִלְמֹד בְּכָל יוֹם דַּף גְּמָרָא, וְלַחֲזֹר עַל זֶה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ריד): תַּלְמוּ״ד גִּימַטְרִיָּה הַקְּלִפָּה לילי״ת, שֶׁהִיא הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם בְּפֻגַם־הַבְּרִית, וְעַל־יְדֵי לִמּוּד גְּמָרָא, מַמְשִׁיכִים עַל עַצְמוֹ אֶת אַרְבַּעַת מַלְאֲכֵי הַשְּׁמִירָה, שֶׁהֵם: גַּ׳בְרִיאֵל, מִ״כָאֵל, רָ׳פָאֵל, א׳וּרִיאֵל — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: גְּמָרָ״א. וְעַל כֻּלָּם, שֶׁצְּרִיכִים לִלְמֹד הַרְבֵּה הֲלָכָה, לִקְבֹּעַ לְעַצְמוֹ שִׁעוּרִים בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. אַבְרֵךְ צָרִיךְ לִלְמֹד הַרְבֵּה טו״ר בֵּית יוֹסֵף וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ עִם הַמָּגִנִּים מֵהִלְכוֹת נִדָּה, וְלַחֲזֹר עַל זֶה הַרְבֵּה פְּעָמִים, מִלְּבַד זֹאת, שֶׁיִּלְמַד עוֹד הֲלָכוֹת הַנִּצְרָכוֹת לוֹ, כְּגוֹן: הִלְכוֹת שַׁבָּת, אוֹ הִלְכוֹת בְּרָכוֹת, מִלְּבַד זֹאת שֶׁיִּלְמַד כְּסִדְרָן שִׁעוּר פָּשׁוּט בְּאַרְבָּעָה חֶלְקֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ עַל־כָּל־פָּנִים מְחַבֵּר רַמָּ״א, וְאָז אִם תִּהְיֶה עָסוּק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלֹא תֵּלֵךְ בָּטֵל, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת נט): הַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי זִמָּה וְלִידֵי שִׁעֲמוּם שִׁגָּעוֹן, וְאִם תִּהְיֶה תָּמִיד עָסוּק, לֹא יִהְיֶה לְךָ זְמַן לִצְרֹחַ וְלִצְעֹק עַל אִשְׁתְּךָ, וְלִמְצֹא בָּהּ כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת וְהַמּוּמִים.

וְלָכֵן תַּתְחִיל לְהִתְקָרֵב מֵחָדָשׁ אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בְּלִי הִתְבּוֹדְדוּת כָּל הַהִתְקָרְבוּת הִיא דִּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל, וְאַל יְפַתְּךָ יִצְרְךָ, כְּאִלּוּ יֵשׁ עֵצָה אַחֶרֶת לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּלִי הִתְבּוֹדְדוּת, כִּי הַכֹּל הֶבֶל הֲבָלִים וְשֶׁקֶר גָּדוֹל.

נָא וְנָא תְּצַיֵּת אוֹתִי, וְאָז יִהְיֶה לְךָ שְׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי, וְתִזְכֹּר, שֶׁלֹּא כָּל פַּעַם אַתָּה צָרִיךְ לַעֲנוֹת לְאִשְׁתְּךָ, וַאֲפִלּוּ שֶׁהִיא מַרְגִּיזָה אוֹתְךָ כִּלְשׁוֹנָךְ, תְּקַבֵּל אֶת זֶה לְכַפָּרַת עֲוֹנוֹת. עָלֶיךָ לִזְכֹּר הֵיטֵב הֵיטֵב אֶת חַטֹּאת הַנְּעוּרִים שֶׁלְּךָ, כַּמָּה פָּגַמְתָּ בַּבְּרִית, אֲשֶׁר בִּשְׁבִיל זֶה אַתָּה סוֹבֵל מַה שֶּׁאַתָּה סוֹבֵל, כִּי רַק מֵחֲמַת שֶׁפּוֹגְמִים בַּבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, סוֹבְלִים מֵהָאִשָּׁה צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה

בַּטְלָן! תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהַשְׁלִים עִם הַמַּצָּב שֶׁלְּךָ, וְאַף שֶׁזֶּה כּוֹאֵב לְךָ מְאֹד מְאֹד — מַה בְּכָךְ?! עָדִיף לִסְבֹּל קְצָת מִלִּסְבֹּל הַרְבֵּה, כִּי עַכְשָׁו אַתָּה סוֹבֵל עֶלְבּוֹנוֹת מֵאִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, אֲבָל, תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לְךָ אִשָּׁה בַּבַּיִת שֶׁמַּצֶּלֶת אוֹתְךָ מֵהַחֵטְא וְכוּ׳, וְכֵן יֵשׁ לַיְלָדִים אִמָּא, לֹא־כֵן הָרְשָׁעִים שֶׁמְּסִיתִים אוֹתְךָ לְהִתְגָּרֵשׁ וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִם תֵּלֵךְ לְפִי עֲצָתָם וְכוּ׳, תְּאַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי תִּתְגָּרֵשׁ מִמֶּנָּה, וְתֵלֵךְ נָע וָנָד, הַיְלָדִים יִשָּׁאֲרוּ אֵצֶל אִשְׁתְּךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם הִיא תִּתְחַתֵּן עוֹד פַּעַם, וְלַיְלָדִים יִהְיֶה סֵבֶל נוֹרָא מֵאַבָּא חָדָשׁ וְכוּ׳, אוֹי לְאוֹתָהּ בּוּשָׁה וְאוֹי לְאוֹתָהּ חֶרְפָּה, וְהַכֹּל בָּא לְךָ, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיְתָה לְךָ סַבְלָנוּת. אִם הָיִיתָ סוֹבֵל קְצָת, לֹא הָיִיתָ צָרִיךְ לִסְבֹּל הַרְבֵּה, וְאַל תַּחְשֹׁב שֶׁגֵּרוּשִׁין זֶה פִּתְרוֹן.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁזּוֹ הַמַּתָּנָה הֲכִי יָפָה, וְזֶה יַכְנִיס מָשִׁיחַ בָּעוֹלָם, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה) שֶׁאֲרִיכוּת אַפַּיִם שֶׁהִיא מִדַּת הַסַּבְלָנוּת זוֹכִים עַל־יְדֵי אֱמוּנָה; כִּי אִם אָדָם מַאֲמִין, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, וְשׁוּם רוּחַ לֹא יְכוֹלָה לַעֲצֹר אוֹתוֹ, כְּמוֹ אִילָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׁרָשִׁים מֻשְׁרָשִׁים בְּתוֹךְ הָאֲדָמָה, אֲזַי שׁוּם רוּחַ סְעָרָה אֵינָהּ יְכוֹלָה לַעֲקֹר אוֹתוֹ, כְּמוֹ־כֵן וְיוֹתֵר מִכֵּן אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה, וְיוֹדֵעַ שֶׁדָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוּם דָּבָר לֹא יִשְׁבֹּר אוֹתוֹ, וּבִפְרָט אִשְׁתּוֹ וְכוּ׳, וְאִם הוּא מְקַבֵּל עֶלְבּוֹנוֹת וּבְזָיוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין וְכוּ׳, הוּא מְקַבֵּל אֶת זֶה לְכַפָּרַת עֲוֹונוֹת, בְּכֵן לֹא צְרִיכִים לַעֲנוֹת לָאִשָּׁה כְּשֶׁהִיא מְבַזָּה אוֹתְךָ וְכוּ׳, אוֹמְרִים לָהּ: ״תּוֹדָה רַבָּה, אִשְׁתִּי הַיְקָרָה, חָטָאתִי בְּחַיָּי כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה, וְאֵין לִי כֹּחַ לָצוּם, וּבָזֶה שֶׁאַתְּ מְבַיֶּשֶׁת וּמַשְׁפִּילָה אוֹתִי וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַתְּ פּוֹטֶרֶת אוֹתִי מִלְּהִתְעַנּוֹת, וְלָכֵן כָּל הַכָּבוֹד לָךְ שֶׁאַתְּ מְבַזָּה אוֹתִי״ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאִם תַּגִּיד כָּךְ לְאִשְׁתְּךָ, אָז הִיא בְּעַצְמָהּ תִּתְבַּיֵּשׁ לְבַיֵּשׁ אוֹתְךָ, אֲבָל אַתָּה שְׁתֹק, וְאַל תַּעֲנֶה לְאִשְׁתְּךָ, אַפִלּוּ שֶׁבּוֹעֵר בְּךָ הַכַּעַס, תֵּדַע שֶׁבּוֹעֶרֶת בְּךָ תַּאֲוַת נְאוּף וְכוּ׳ וְכוּ׳.

וְהִנֵּה אַף שֶׁכָּתַבְתִּי לְךָ קְצָת בְּדֶרֶךְ בְּדִיחוּת, תַּאֲמִין לִי, שֶׁאֲנִי חָפֵץ מְאֹד רַק בְּטוּבָתְךָ, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ מַה זֶּה גֵּרוּשִׁין, שֶׁאַחַר־כָּךְ תִּהְיֶה זָרוּק, וְאַף אֶחָד לֹא יְרַחֵם עָלֶיךָ. וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתַּכְנִיס אֶת הַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבְּךָ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת מַה שֶּׁמְּקַבֵּל אוֹמֵר עָלֶיךָ, שֶׁיֵּשׁ בְּךָ כִּשּׁוּף וְכוּ׳ וְכוּ׳, תֵּדַע שֶׁהַכֹּל הֶבֶל וָרִיק, הוּא אֵינוֹ מְקַבֵּל אֶלָּא מְקַבֵּל וְכוּ׳, הוּא רוֹצֶה אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלְּךָ, כִּי רַק בִּימֵי הָאֲרִ״י הַקָּדוֹשׁ וְתַלְמִידוֹ רַבִּי חַיִּים וִיטַאל, דִּבְּרוּ מִכְּשׁוּף וְגִלְגּוּלִים וְדִבּוּקִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי רַק לָהֶם הָיָה הַכֹּחַ בָּזֶה, אֲבָל אַחַר־כָּךְ לֹא מָצִינוּ לֹא אֵצֶל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, וְלֹא אֵצֶל אֶחָד מִתַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר שֶׁיְּדַבְּרוּ מִזֶּה, וְאֵיךְ יָכוֹל לָבוֹא הַיּוֹם אָדָם, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ פָּגוּם, כִּי שְׁלֹשׁוֹם עָבַר אֶת כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֶתְמוֹל חָזַר בִּתְשׁוּבָה, וְהַיּוֹם הוּא כְּבָר נוֹתֵן תִּקּוּנִים... הַאִם זֶה לֹא מַצְחִיק?! וְלָכֵן אַל יְפַתְּךָ יִצְרְךָ, כְּאִלּוּ יֵשׁ מַמָּשׁ בִּדְבָרָיו, הוּא רוֹצֶה רַק אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלְּךָ.

וּכְלָל זֶה תֵּדַע — מִי שֶׁמְּבַקֵּשׁ כֶּסֶף מֵהַזּוֹלֶת בַּעֲבוּר תִּקּוּן וְכוּ׳ וְכַדּוֹמֶה, הוּא שַׁקְרָן גָּדוֹל מְאֹד, כִּי הַצַּדִּיקִים הַדְּבֵקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, מוּכָנִים לַעֲזֹר לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל חִנָּם אֵין כֶּסֶף, וְאִם אֶחָד נוֹתֵן צְדָקָה, אָז הֵם לוֹקְחִים אֶת הַכֶּסֶף, וּמְחַלְּקִים אוֹתוֹ לָעֲנִיִּים, אוֹ כּוֹתְבִים מִזֶּה סֵפֶר תּוֹרָה, אוֹ מַחֲזִיקִים בָּזֶה כּוֹלֵל, אוֹ תַּלְמוּד תּוֹרָה, אוֹ יְשִׁיבָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי הֵם אֵינָם רוֹצִים לֵהָנוֹת מִכַּסְפֵּי צָרוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה מַה שֶּׁעוֹשִׂים צַדִּיקִים, שֶׁבּוֹטְחִים בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַף פַּעַם

אֵינָם מְבַקְּשִׁים כֶּסֶף, אֶלָּא כָּל מִי שֶׁנּוֹתֵן לָהֶם, הֵם מְקַבְּלִים וּמְחַלְּקִים אֶת זֶה תֵּכֶף־וּמִיָּד לִצְדָקָה.

וְלָכֵן אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִכָּל הַשְּׁטֻיּוֹת, שֶׁהַהוּא מַכְנִיס לְךָ בָּרֹאשׁ. יֵשׁ לָנוּ, תְּהִלָּה לָאֵל, רַבִּי גָּדוֹל, שֶׁהִשְׁאִיר לָנוּ הַמּוֹן סְפָרִים, וְרָאוּי לְךָ לִלְמֹד הַרְבֵּה ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, ״סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״, ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, ״שִׂיחוֹת־הָר״ן״ וְ״חַיֵּי־מוֹהַר״ן״, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הוּא הַנּוֹתֵן אֶת הַתְּקוּנִים הַנִּפְלָאִים. וְלָכֵן אִם אַתָּה יָכוֹל לִנְסֹעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֵין דָּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב מִזֶּה, עַל־כָּל־פָּנִים אֲפִלּוּ לִהְיוֹת פַּעַם אַחַת בְּחַיֶּיךָ, וְלָתֵת שָׁם פְּרוּטָה לִצְדָקָה, וְלוֹמַר אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַנִּקְרָאִים ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳ — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הִבְטִיחַ עִם שְׁנֵי עֵדִים, שֶׁמִּי שֶׁיָּבוֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּאוּמָן, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לִצְדָקָה לְעִלּוּי נִשְׁמָתוֹ, וְיֹאמַר אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, הַנִּקְרָאִים ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאָיו וּפְשָׁעָיו, הוּא יוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו. וְלָכֵן עָצָתִי אֱמוּנָה, שֶׁתִּסַּע אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשָׁמָּה תִּשְׁפֹּךְ אֶת כָּל לִבְּךָ וְכָל הַכְּאֵב שֶׁנִּצְטַבֵּר אֶצְלְךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

אִם אַתָּה יָכוֹל לָקַחַת מִשְׁנָיוֹת, וְלִגְרֹס בְּכָל יוֹם פֶּרֶק אֶחָד פֶּרֶק — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי מַעֲלַת לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי מִשְׁנָ״ה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָ״ה, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד מִשְׁנָיוֹת, מְכַפְּרִים לוֹ עַל כָּל עֲוֹונוֹתָיו. וְלֹא בְּחִנָּם, שֶׁכָּל־כָּךְ הִזְהִירוּ אוֹתָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, עַד שֶׁאָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ז׳, סִימָן ג׳): אֵין כָּל הַגָּלֻיּוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְּסוֹת, אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנָיוֹת; וְלָכֵן תִּרְאֶה לִלְמֹד הַרְבֵּה מִשְׁנָיוֹת. וּמוּבָא בַּסֵּפֶר ״יֵשׁ נוֹחֲלִין״ בְּצַוָּאָתוֹ, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: ״וְקַבָּלָה בְּיָדִי, שֶׁאֵין אָדָם רוֹאֶה פְּנֵי גֵּיהִנּוֹם, מִי שֶׁהוּא בָּקִי בְּמִשְׁנָיוֹת, וְזוֹהִי לֹא חֻמְרָה. וְלָכֵן עֲשֵׂה לְךָ סֵדֶר בְּכָל יוֹם, אֲפִלּוּ כְּשֶׁאַתָּה יוֹשֵׁב עַל יַד הַשֻּׁלְחָן לֶאֱכֹל, רְאֵה לַחֲזֹר אֵילּוּ פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְזֶה חוֹזֵר חֲלִילָה כָּל יְמֵיכֶם, עַד שֶׁיִּהְיוּ שְׁנוּנִים עַל פִּיכֶם כַּאֲמִירַת ׳אַשְׁרֵי׳, כִּי דָּבָר קַל הוּא״, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ; וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן! וְאַל תִּפְחַד מִכָּל הָאֵיּוּמִים וְהַפְּחָדִים שֶׁהִפְחִיד אוֹתְךָ הַמְקַבֵּל... לֹא הַמְקֻבָּל וְכוּ׳,

שֶׁיֵּשׁ לְךָ כִּשּׁוּף וְכוּ׳, אֶלָּא תִּלְמַד הַרְבֵּה מִשְׁנָיוֹת, וְזֶה יִשְׂרַף אֶת כָּל הָרָע שֶׁלְּךָ, וְזֶה בָּדוּק וּמְנֻסֶּה. אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצַיֵּת אוֹתִי, וְתוֹצִיא אֶת כָּל הַדְּמְיוֹנוֹת מִמְּךָ.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתֵלֵךְ לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְסַפֵּר לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְתִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁיִּתְרַחֵב לְךָ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת גַּם יַחַד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ט״ו תרפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ג אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמְךָ בַּמֶּה שֶׁאַתָּה רַק יָכוֹל, וְהָעִקָּר הוּא לִהְיוֹת חָזָק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַחְדִּיר בְּעַצְמְךָ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא. וּכְכָל שֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ־כֵן נִטְהָר מִכָּל מִינֵי חֲלָאָה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה יִסְלַח לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; וְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע אָמַר לְתַלְמִידָיו, שֶׁאַחֲרֵי כָּל הַמַּדְרֵגוֹת וְהַהַשָּׂגוֹת שֶׁהִשַּׂגְתִּי וְהִגַּעְתִּי בַּעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲנִי מַנִּיחַ אֶת הַכֹּל, וּמִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ יֶלֶד קָטָן, וּבֶאֱמֶת אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת מַעֲלַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן לג): אֵצֶל הָעוֹלָם אֱמוּנָה הוּא דָּבָר קָטָן, וְאֶצְלִי אֱמוּנָה הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְעִקַּר הָאֱמוּנָה הוּא בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וַחֲקִירוֹת כְּלָל, רַק בִּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, כְּמוֹ שֶׁהַנָּשִׁים

וַהֲמוֹן־עַם הַכְּשֵׁרִים מַאֲמִינִים. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, אֵיךְ שֶׁנִּתְקַיֵּם הָרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָמַר (שָׁם, סִימָן לה), שֶׁהוֹלֵךְ אֶפִּיקוֹרְסוּת גְּדוֹלָה עַל הָעוֹלָם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁיַּחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה בָּעִתִּים הַלָּלוּ. וְאָמַר אָז: אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל כְּלָל מַה שֶּׁהוּא מְסַפֵּר זֹאת, שֶׁתִּהְיֶה אֶפִּיקוֹרְסוּת בָּעוֹלָם, וְשֶׁצְּרִיכִין לְחַזֵּק עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה, כִּי אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא אוֹמֵר זֹאת, אַף־עַל־פִּי־כֵן מִתְגַּבֶּרֶת הָאֶפִּיקוֹרְסוּת וְהַבִּלְבּוּלִים, כִּי הֲלֹא גַּם דָּנִיֵּאל וְכַיּוֹצֵא הוֹדִיעוּ מִקֹּדֶם, שֶׁקֹּדֶם שֶׁיָּבוֹא מָשִׁיחַ יִתְבָּרְרוּ וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצָּרְפוּ רַבִּים, וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים וְהַמַּשְׂכִּילִים יָבִינוּ וְכוּ׳ (דָּנִיֵּאל יב, י), וְאִם־כֵּן מֵאַחַר שֶׁהוֹדִיעַ מִקֹּדֶם שֶׁזֶּה יִהְיֶה הַנִּסָּיוֹן קֹדֶם בִּיאַת מָשִׁיחַ, שֶׁיִּתְבָּרְרוּ וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצָּרְפוּ רַבִּים בֶּאֱמוּנָה, וּמִי שֶׁיִּזְכֶּה לַעֲמֹד בַּנִּסָּיוֹן, וְיִשָּׁאֵר קַיָּם בֶּאֱמוּנָתוֹ, אַשְׁרֵי לוֹ! וְיִזְכֶּה לְכָל טוֹב הֶעָתִיד לָבוֹא לָנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אֲשֶׁר נִבְּאוּ עֲלֵיהֶם כָּל נְבִיאֵינוּ וַחֲכָמֵינוּ מִקֹּדֶם, וְאִם כֵּן, הָיָה רָאוּי, שֶׁכָּל אֶחָד יַשְׂכִּיל וְיָחוּס עַל עַצְמוֹ, לְהִשָּׁאֵר קַיָּם חָזָק בֶּאֱמוּנָתוֹ, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ עוֹד שׁוּם נִסָּיוֹן וְצָרוּף כְּלָל, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר הוֹדִיעוּ זֹאת מִקֹּדֶם.

וּבֶאֱמֶת אַף־עַל־פִּי־כֵן אַף־עַל־פִּי שֶׁהוֹדִיעוּ זֹאת מִקֹּדֶם, אַף־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה נִסָּיוֹן גָּדוֹל, וְרַבִּים יַרְשִׁיעוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: ״וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים״, אַף־עַל־פִּי־כֵן אֲנִי מוֹדִיעַ זֹאת מִקֹּדֶם בִּשְׁבִיל אוֹתָן מְעַט הַכְּשֵׁרִים, שֶׁיְּחַזְּקוּ עַצְמָן בֶּאֱמוּנָתָן, וּבְוַדַּאי יִהְיוּ לָהֶם מִלְחָמוֹת גְּדוֹלוֹת בְּדַעְתָּן, לְמַעַן יִהְיֶה לָהֶם לְמֵשִׁיב נֶפֶשׁ וְהִתְחַזְּקוּת וְהִתְאַמְּצוּת יוֹתֵר, כְּשֶׁיִּרְאוּ שֶׁכְּבָר דִּבְּרוּ מִזֶּה מִקֹּדֶם.

וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לֶאֱמוּנָה, רַק עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת וְהִתְקַשְּׁרוּת אֶל הַצַּדִּיק, וְכֵן מוּבָא מֵהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ׳ענְסְק זי״ע (נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ פִּנְחָס): כְּשֶׁאָדָם נִפְגָּם מִקְּדֻשָּׁתוֹ, הוּא צָרִיךְ לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁבְּדוֹרוֹ, וְהוּא יָכוֹל לַעֲזֹר לוֹ, וּלְהַמְשִׁיךְ עָלָיו יִרְאַת אֱלֹקִים וּקְדֻשָּׁה מֵחָדָשׁ מֵהַשָּׁמַיִם, עַיֵּן שָׁם; וְכֵן מוּבָא מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוּיזֶ׳ענְיִק זי״ע (שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל — לִקּוּטִים), שֶׁמִּהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע וָאֵילָךְ הִתְחִילוּ הַתִּקּוּנִים — לֹא עַל־יְדֵי סְגוּפִים, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְקַשְּׁרוּת לְצַדִּיקִים, כִּי הִתְחִילָה לְהִתְנוֹצֵץ הִתְגַּלּוּת מָשִׁיחַ, עַיֵּן שָׁם; רוֹאִים מִזֶּה גֹּדֶל מַעֲלַת הָאָדָם, שֶׁזּוֹכֶה

לִהְיוֹת מְקֻשָּׁר אֶל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁהֵם יְכוֹלִים לְטַהֵר אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי זֻהֲמוֹת, וּלְהַחְדִּיר בָּהֶם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה הָעִקָּר, וְכָל הַיַּהֲדוּת תְּלוּיָה רַק בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אִם אֵין לָאָדָם אֱמוּנָה — אֵין לוֹ כְּלוּם. וּכְתִיב (תְּהִלִּים קיט, פו): ״כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה״, כָּל הַמִּצְוֹת צְרִיכוֹת לְהָבִיא אֶת הָאָדָם לֶאֱמוּנָה. וּלְזֶה זוֹכִים דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁמְּקֻשָּׁר וּמְקֻשָּׁר אֶל צַדִּיק אֲמִתִּי, שֶׁהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת מְקֻשָּׁר אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה תִּזְכֶּה עַל־יְדֵי שֶׁתַּתְמִיד הַרְבֵּה בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא: ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, אֲשֶׁר בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן שמו), שֶׁהַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ שֶׁלּוֹ הוּא אַתְחַלְתָּא דִּגְאֻלָּה, וּמֵאַחַר שֶׁיָּצָא בָּעוֹלָם, אֲנִי חָפֵץ מְאֹד שֶׁיִּלְמְדוּ אוֹתוֹ, כִּי צְרִיכִים לִלְמֹד אוֹתוֹ הַרְבֵּה, עַד שֶׁיִּהְיֶה שָׁגוּר עַל פֶּה, כִּי הוּא מָלֵא מוּסָר וְהִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹלָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֵלָיו. וְאָמַר (שָׁם סִימָן שמז), שֶׁמִּצְוָה גְּדוֹלָה לִלְמֹד סִפְרוֹ הַרְבֵּה, וְיכוֹלִים לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה בַּעַל מֹחַ גָּדוֹל עַל־יְדֵי סִפְרוֹ, כִּי יֵשׁ בּוֹ שֵׂכֶל גָּדוֹל וַעֲמֻקּוּת נִפְלָאָה מְאֹד עַל־פִּי פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים, וְאִם יַתְמִידוּ בְּסִפְרוֹ יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה אִישׁ כָּשֵׁר בֶּאֱמֶת, וְאָז יִזְכֶּה לִרְאוֹת הַפְּנִימִיּוּת שֶׁיֵּשׁ בְּסִפְרוֹ, כִּי יֵשׁ בּוֹ פְּנִימִיּוּת הַרְבֵּה מְאֹד, אֲשֶׁר לֹא נִרְאֶה עַל־פִּי פְּשׁוּטוֹ כְּלָל. וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁמְּחֻבָּר אֶל סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, נִבְנֵית אֶצְלוֹ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁפּוֹתֵחַ אֶת פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה סִימָן אִם אָדָם מְקֻשָּׁר אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל — אִם מִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל יוֹם, וּמְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, סִימָן שֶׁשָּׁמַע אֶת קוֹל הַצַּדִּיק, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ס׳), שֶׁהַצַּדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה, וּפוֹתֵחַ אֶת פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן אִם אָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, סִימָן שֶׁשָּׁמַע אֶת קוֹל הַהִתְעוֹרְרוּת מֵהַצַּדִּיק, וְעַל־יְדֵי־זֶה נֶחְקְקָה בּוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְאָז יָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי מַה שֶּׁאָדָם אֵינוֹ מְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶה בָּא לוֹ מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ

כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה — שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, הוּא תָּמִיד יְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז בֶּאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יוֹעִיל לְךָ מְאֹד מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ט״ו תרפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְאַף שֶׁכְּבָר הֵשַׁבְתִּי לְךָ כַּמָּה פְּעָמִים, אַךְ מֵאַחַר שֶׁאַנִי רוֹאֶה שֶׁאַתָּה כָּל־כָּךְ מְבֻלְבָּל, אָמַרְתִּי אָרוּצָה שׁוּרוֹתַיִם אֵלּוּ אֵלֶיךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל אֵלּוּ הַבִּלְבּוּלִים וְהַסְּפֵקוֹת שֶׁיֵּשׁ לְךָ, הֵם עֲצַת הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁמְּשַׂחֵק עִמְּךָ בְּאֹפֶן נִפְלָא וְכוּ׳, כִּי מָה אִכְפַּת לְךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר עִם אֲחֵרִים, אַתָּה צָרִיךְ רַק לְהִשְׁתַּדֵּל בְּתִקּוּן עַצְמְךָ, וְאָז לֹא יִהְיוּ לְךָ שׁוּם בִּלְבּוּלִים, כִּי כָּל בִּלְבּוּלֶיךָ הֵם רַק אֵיךְ מַתְאִים הַסֵּדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד עִם אֲחֵרִים.

מָה אֹמַר לְךָ, תְּהִלָּה לָאֵל, הַסֵּדֶר הַלִּמּוּד הַזֶּה הִצִּיל מֵאוֹת בַּחוּרִים וַאֲבֵרְכִים אֲשֶׁר אֲנִי יוֹדֵעַ, וְעוֹד כַּמָּה אֲלָפִים שֶׁאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, כִּי הַסֵּדֶר הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא קַל מְאֹד מְאֹד, וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִלְמֹד עַל־פִּי סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־יְדֵי־זֶה מַסְפִּיק לְסַיֵּם הַרְבֵּה מְאֹד, וְזוֹכֶה לְטַיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וּתְהִלָּה לָאֵל, אֶצְלִי בַּיְשִׁיבָה הִצְלִיחוּ הַבַּחוּרִים מְאֹד מְאֹד עַל־פִּי סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד. וּצְעִיר הַתַּלְמִידִים אֶצְלֵנוּ בָּקִי יוֹתֵר בְּמַאֲמְרֵי חֲזַ״ל מֵאַבְרֵךְ שֶׁכְּבָר יוֹשֵׁב בַּכּוֹלֵל כַּמָּה שָׁנִים, וְהַמְּפֻרְסָמוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת לְרְאָיָה.

בְּעִנְיַן לִמּוּד עִיּוּן, אֵין מַה לְהִתְוַכֵּחַ, שֶׁבְּוַדַּאי צְרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ לְהָבִין אֶת הַגְּמָרָא עִם פֵּרוּשׁ רַשִׁ״י וְתוֹסְפוֹת, וְכֵן לִלְמֹד

לַאֲסוּקֵי שְׁמַעְתָּתָא אַלִיבָּא דְּהִלְכָתָא, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְעַיֵּן בְּמִפָּרְשֵׁי הַשַּׁ״ס, לְמַעַן יְחַדֵּד אֶת מֹחוֹ.

וְעַל־כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מַה וְלָמָּה לְךָ לִהְיוֹת ״מַעֲלֶה גֵּרָה״ בְּעִנְיַן סֵדֶר־הֶרֶךְ־הַלִּמּוּד בְּכָל פַּעַם, אַתָּה רְאֵה לִלְמֹד כְּמוֹ שֶׁמֵּאִיר לְךָ, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לִלְמֹד כְּפִי שֶׁמֵּאִיר לוֹ, וְאֵין רְשׁוּת לְאַף אֶחָד לוֹמַר שֶׁזּוּלָתוֹ לוֹמֵד תּוֹרָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, כִּי מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מַה הַכַּוָּנָה שֶׁל זוּלָתְךָ?! וְעַל־כֵּן אֵיךְ יְכוֹלִים לוֹמַר עַל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁלּוֹמֵד שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, מִי הוּא זֶה שֶׁיָּכוֹל לָדוּן אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵין זֶה רַק מֵחֲמַת רוֹעַ לֵב, שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ בִּלְבוּלִים וְעַקְמִימִיוּת מֵחֲמַת פְּגַם־הַבְּרִית, כִּי אַחֶרֶת לֹא חוֹשְׁדִים בַּאֲחֵרִים שֶׁלּוֹמְדִים שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, הָאָדָם צָרִיךְ לְתַקֵּן תָּמִיד רַק אֶת עַצְמוֹ וְלֹא אֶת אֲחֵרִים, וְאָז בְּוַדַּאי יַצְלִיחַ.

וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר הָעִקָּר לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד רַק עַל עַצְמוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סז); וְעַל־כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה לְךָ לְהִתְבַּלְבֵּל כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁתִּהְיֶה מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל כִּלְשׁוֹנְךָ בְּמִכְתָּבְךָ. תַּאֲמִין לִי, שֶׁאֲנִי מְאֹד מְרַחֵם עָלֶיךָ, כִּי רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עָלֶיךָ.

הָיָה טוֹב לְךָ לְקַבֵּעַ בְּכָל יוֹם שָׁעָה אַחַת בַּעֲבוּר הִתְבּוֹדְדוּת וְיִשּׁוּב הַדַּעַת, לְיַשֵּׁב דַּעְתְּךָ בְּזֶה הָעוֹלָם הֵיטֵב הֵיטֵב מַה לַּעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲבָל לֹא שֶׁתִּתְבַּלְבֵּל מֵאֲחֵרִים כְּלָל, אֲשֶׁר זֶהוּ יֵצֶר הָרָע גָּדוֹל מְאֹד.

רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד לֹא לִכְתֹּב עַל כָּל אֶחָד תְּאָרִים: צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, קָדוֹשׁ עֶלְיוֹן, קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים וְכוּ׳ וְכוּ׳, שְׁטֻיּוֹת כָּאֵלּוּ וְכַדּוֹמֶה, זֶה אוֹחֵז בֶּאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ... וְזֶהוּ עֻצָּם הָאֱמֶת... הֲלֹא הַכֹּל חוֹכָא וּטְלוֹלָא, כִּי הֲלֹא אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה בְּלִבּוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ, וְעַל־כֵּן לָמָּה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בִּשְׁטֻיּוֹת כָּאֵלּוּ.

וּבְעִנְיַן הָרַב הֶחָסִיד ר׳ לֵוִי יִצְחָק זַ״ל, שֶׁלֹּא יְבַלְבְּלוּ לְךָ אֶת הַמֹּחַ מָה רְצוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הֲרֵי הִדְפַּסְתִּי אֶת הַסְּפָרִים זֶה שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים קֹדֶם שֶׁנִּפְטַר, וְאַף פַּעַם לֹא אָמַר אַחֶרֶת... וְאֵיךְ יְכוֹלִים לָקוּם עַכְשָׁו תְּחִיַּת הַמֵּתִים... וְלוֹמַר בִּשְׁמוֹ שְׁטֻיּוֹת, הֵיכָן הָיוּ כָּל הַשָּׁנִים שֶׁהוּא

חַי?!... הֲלֹא זָכוֹר אֶזְכֹּר אֵיךְ בִּישׁוּ וְחֵרְפוּ אֶת הָאָדָם הַזֶּה כְּאַחַד הָרֵיקִים... לוּלֵי זֹאת שֶׁפִּרְסַמְתִּי אֶת הָאִישׁ הַזֶּה, אַף אֶחָד לֹא הָיָה יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ כְּלָל, וְהַדָּבָר הַזֶּה לֹא צָרִיךְ שׁוּם רְאָיוֹת, כִּי הָיוּ עוֹד כַּמָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיוּ תַּלְמִידִים מֻבְהָקִים אֵצֶל ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן זַ״ל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, שֶׁאֲנִי הִכַּרְתִּי אוֹתָם, אַךְ מֵאַחַר שֶׁלֹּא פִּרְסַמְתִּי אוֹתָם, אַף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵהֶם... וְעַל־כֵּן אַל תִּכְתֹּב לִי שְׁטֻיּוֹת בִּשְׁמוֹ, כִּי, תְּהִלָּה לָאֵל, אֲנִי הִכַּרְתִּיו הֵיטֵב וְיָדַעְתִּי רְצוֹנוֹ.

וּבְעִנְיַן שֶׁכָּתַבְתָּ, שֶׁנִּכְנַסְתָּ לַכּוֹלֵל, כְּפִי הַנִּרְאֶה הוּא כּוֹלֵל נְפָלָא בִּשְׁבִילְךָ, רְאֵה לְהִשָּׁאֵר שָׁם, וְתִלְמַד בְּהַתְמָדָה, וְאַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ כְּלָל עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְתַעֲזֹב כְּבָר אֶת כָּל הַדִּמְיוֹנוֹת וְהַשְׁטֻיּוֹת שֶׁלְּךָ, הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יְטַהֵר אֶת מֹחַ־מַחֲשַׁבְתְּךָ, עַד שֶׁלֹּא יְבַלְבֵּל אוֹתְךָ שׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, וְלֹא תַּחֲשֹׁב כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה מִפְּרִיצוּת וְתַעֲרוֹבוֹת... כִּי מִי שֶׁמַּכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, וְלֹא אִכְפַּת לוֹ שׁוּם דָּבָר, רַק רוֹצֶה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לִדְבֵקוּת כָּזוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הֱיוֹת שֶׁאֲנִי נוֹסֵעַ הַיּוֹם לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם אֶתְוַעֵד עִמְּךָ, כִּי אֲנִי מְאֹד טָרוּד וְעָמוּס הַתְּלָאָה מֵרִבּוּי אֲנָשִׁים שֶׁבָּאִים אֵלַי, עַל־כֵּן יְהֵא הַמִּכְתָּב הַזֶּה כְּאִלּוּ שֶׁדִּבַּרְתִּי עִמְּךָ פָּנִים אֶל פָּנִים. אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתּוֹצִיא אֶת הַטּוֹב מֵהַמִּכְתָּב הַזֶּה בִּשְׁבִילְךָ, וְתִזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנַּ״ל, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

הָעִקָּר תֵּדַע, כִּי אִם מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ אֵיזֶה דָּבָר, יֵדַע שֶׁזֶּה רַק הַיֵּצֶר הָרָע, כִּי מִצַּד הַיֵּצֶר טוֹב אֵין שׁוּם בִּלְבּוּלִים כְּלָל, כִּי הַכֹּל בָּרוּר אֶצְלוֹ; כִּי מִצַּד הַיֵּצֶר הַטּוֹב צְרִיכִים לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּמִצַּד הַיֵּצֶר הָרָע צְרִיכִים תָּמִיד לִהְיוֹת מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל, מָלֵא סְפֵקוֹת וְקֻשְׁיוֹת, וְעַל־כֵּן בְּחַר מַה שֶּׁאַתָּה רוֹצֶה — אוֹ עַצְבוּת וּמְרִירוּת, בִּלְבּוּלִים וּסְפֵקוֹת, קֻשְׁיוֹת וְעַקְמִימִיוּת, אוֹ שִׂמְחָה וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתַּמְשִׁיךְ לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, אֲשֶׁר הוּא סְגֻלָּה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ יְשׁוּעָה לָאָדָם, כִּי כָּל מִי שֶׁרָגִיל בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים, יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְהוּא הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהִכָּנֵס אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תַּמְשִׁיךְ לְסַיֵּם בְּכָל יוֹם אֶת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים כְּמוֹ שֶׁהֻרְגַּלְתְּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה סוֹף כָּל סוֹף תִּרְאֶה יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת עָסוּק תָּמִיד, וּזְכֹר מַאֲמָרָם זַ״ל (כְּתֻבּוֹת נט.): הַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי שִׁעֲמוּם וְלִידֵי זִמָּה; וְעַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת עָסוּק, וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּקַּח קוּנְטְרֵסִים וּתְפִיצֵם, וְהִיא זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרֵי דּוֹרוֹת; כִּי רַבִּים כְּבָר חָזְרוּ בִּתְשׁוּבָה בִּזְכוּת הַקּוּנְטְרֵסִים, וְזֶה פַּעֲמֵי הַגְּאֻלָּה, כִּי, תְּהִלָּה לָאֵל, הַקּוּנְטְרֵסִים מְגַלִּים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק בָּזֶה.

בְּכֵן רְאֵה לֹא לְהִתְבַּיֵּשׁ מֵאַף אֶחָד, רַק תִּהְיֶה עָסוּק לַהֲפִיצָם, וְאָז תַּצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּךָ.

וְאִם אֶפְשָׁר לְךָ לְהָפִיץ "שְׁמִירָה לַבַּיִת" — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים.

אֲקַוֶּה לִנְסֹעַ, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, הָעֶרֶב לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּמְאֹד מְאֹד רָצִיתִי, שֶׁתִּהְיֶה עִמִּי בְּצַוְתָּא כָּל הַזְּמַן, כִּי אֵינִי שׂוֹבֵחַ מִמְּךָ כְּלָל, וּבִפְרָט מַה שֶּׁעָזַרְתָּ לִי כָּל הַשָּׁנִים בְּעִנְיַן הַדְּפָסַת הַקּוּנְטְרֵסִים

הַחֲדָשִׁים. הָעִקָּר רְאֵה לֹא לְהִתְפַּחֵד מֵאַף אֶחָד, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְצַיֵּת אֶת הַהוֹרִים בְּעִנְיַן הַשִּׁדּוּךְ וְלֹא תִּתְחָרְטִי, כִּי בְּוַדַּאי הָאֱמֶת רוֹאָה דְּבָרִים שֶׁאַתְּ אֵינֵךְ יְכוֹלָה לִרְאוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַזְמִין לָךְ בָּחוּר הַשַּׁיָּךְ לִשְׁרֶשׁ נִשְׁמָתֵךְ. הָעִקָּר אַל תִּתְבַּלְבְּלִי כְּלָל, וְתִרְאִי לִהְיוֹת מְצֻמְצֶמֶת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה אֶצְלֵךְ בִּבְחִינַת רִבּוּי אוֹר הַגּוֹרֵם אַחַר־כָּךְ שְׁבִירַת הַכֵּלִים.

זֶה לֹא בָּרִיא לִהְיוֹת לְבַד, עָלַיִךְ לְחַפֵּשׂ אֵילּוּ חֲבֵרוֹת, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶן מֵעִנְיַן יִרְאַת שָׁמַיִם, כִּי הַהֶכְרֵחַ שֶׁיִּהְיֶה לָאָדָם אֵיזֶה חָבֵר טוֹב, כִּי הוּא כָּלוּל מִנֶּפֶשׁ אֱלֹקִית וּמִנֶּפֶשׁ הַבַּהֲמִית, וְהֵם שְׁנֵיהֶם רָבִים וּמִתְקוֹטְטִים, זֶה רוֹצֶה לְהִתְגַּבֵּר עַל זֶה, הַיְנוּ חֲמְרִיּוּת הַגּוּף עַל הַנְּשָׁמָה וְהַנְּשָׁמָה עַל הַגּוּף, וּכְשֶׁמִּתְחַבֵּר עִם עוֹד אֶחָד, אֲזַי כְּבָר יֵשׁ שְׁנֵי נְפָשׁ אֱלֹקִי כְּנֶגֶד נֶפֶשׁ הַבַּהֲמִי אֶחָד, כִּי כְּשֶׁחֲבֵרוֹ מְחַזֵּק אוֹתוֹ, וּמְאַמֵּץ וּמְזָרֵז וּמַדְרִיךְ אוֹתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְחַבְּרוּ שְׁנֵי נְפָשׁ אֱלֹקִי עַל נֶפֶשׁ בַּהֲמִית אַחַת, וְעַל־כֵּן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּתְחַבְּרִי תָּמִיד עִם חֲבֵרוֹת, וּתְחַזְּקִי וּתְאַמְּצִי אוֹתָן בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכָךְ תִּהְיִי מְעֹרֶבֶת בֵּין הַבְּרִיּוֹת, כִּי זֶה לֹא בָּרִיא לָשֶׁבֶת לְבַד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁתַּצְלִיחִי בְּחַיַּיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּמִיד תִּהְיֶה מְקֻשָּׁר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז תִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֻשָּׁר אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, מַצְלִיחַ מְאֹד בְּכָל הָעִנְיָנִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וּתְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין לָאָדָם אַף אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁמְּבִין אוֹתוֹ — רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים; כִּי בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַצְלָחַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִלְמֹד שִׁעוּרֶיךָ, אֲשֶׁר אֵין לְךָ טוֹב מִתּוֹרָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז הַתּוֹרָה תִּשְׁמְרֵהוּ מִכָּל רַע.

אֲנִי נוֹסֵעַ עַכְשָׁו בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּמְאֹד מְאֹד רָצִיתִי לְהִתְוַעֵד עִמְּךָ בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְכֵן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת יְהוּדִים אֲחֵרִים, וְתָפִיץ לָהֶם אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַזְּכוּת שֶׁל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צִבּוּר בֶּאֱמוּנָה, וּמֵפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא תִּקּוּן גָּמוּר לִפְגַם־הַבְּרִית.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִמְצֹא בֵּן זוּג הַשַּׁיָּךְ לִשְׁרֹשׁ נִשְׁמָתֵךְ וְתִתְחַתְּנִי, וְתָקִימִי בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, וְתֵדְעִי כִּי כְּדַאי הַשַּׁבָּת שֶׁתַּעֲמֹד לִזְכוּתֵךְ, כִּי הַשַּׁבָּת הִיא בַּת זוּגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבִזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבָּת תִּמְצְאִי אֶת בֶּן זוּגֵךְ הָאֲמִתִּי.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִקְרֹא כָּל

מִכְתָּב מִמְּךָ. וְעִקַּר שִׂמְחָתִי, שֶׁאֲנִי רוֹאֶה שֶׁאַתָּה מוֹסֵר אֶת נַפְשְׁךָ בַּעֲבוּר הֶפְצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַבְּרִית. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (יוֹמָא פז.): כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ.

הָעִקָּר רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ כָּל־כָּךְ בֶּאֱמוּנָה, עַד שֶׁשּׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לְהַפְחִיד אוֹתְךָ, כִּי מִי שֶׁחָזָק בֶּאֱמוּנָה, אַזַי מַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ תָּמִיד.

רְאֵה לִשְׁמֹחַ וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתֵּצְאוּ מִשָּׁם, וְתָבוֹאוּ וְתָגוּרוּ בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וְלֹא תֶּחְסַר לְךָ פַּרְנָסָה שָׁם כְּלָל, וַאֲנִי בָּטוּחַ שֶׁכָּל מִי שֶׁיָּגוּר בְּיַבְנְאֵל, לֹא תֶּחְסַר לוֹ פַּרְנָסָה כְּלָל.

אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁתִּהְיֶה עִמָּנוּ בְּצַוְתָּא בְּל״ג בָּעֹמֶר, וּבַשַּׁבָּתוֹת שֶׁאֶשְׁבּוֹת שָׁם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסִדֵּר אֱמוֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר עַל גֹּדֶל הַקָּטְנוּת וְהַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁיֵּשׁ לְךָ עַל לֹא דָּבָר. לְדַעְתִּי, אַתָּה מַגְזִים בְּעִנְיַן אִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, וְתֵדַע שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְאֹד הִקְפִּידוּ עַל הַמְקַנֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ וְכוּ׳. וְתֵדַע, שֶׁזֶּה נוֹבֵעַ מִשִּׁגָּעוֹן הַנִּדְבָּק בָּאָדָם וְכוּ׳, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זִמֵּן לְךָ אִשָּׁה טוֹבָה, אִשָּׁה כְּשֵׁרָה, וּמַה וָלָמָּה לְךָ לַחֲשֹׁב כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה מַחֲשָׁבוֹת, אֲשֶׁר זֶה הוֹרֵס אוֹתְךָ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁאֵינְךָ מְיֻשָּׁב כְּלָל, וְאַתָּה עוֹשֶׂה דְּבָרִים מְבֹהָלִים וּמְבֻלְבָּלִים בְּלִי שׁוּם יִשּׁוּב הַדַּעַת כְּלָל. עַל־כֵּן רְאֵה לַעֲזֹב אֶת דַּרְכְּךָ, וְתַתְחִיל לָדוּן אֶת אִשְׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְאַל תִּהְיֶה כָּל־כָּךְ קַנָּאִי עָלֶיהָ,

כִּי אִם תֵּלֵךְ בְּדַרְךָ זוֹ, תִּשָּׁבֵר לְבַסּוֹף לְגַמְרֵי, וּמִי יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה?! עֲזֹב כְּבָר אֶת כָּל הַשְּׁטֻיּוֹת, וְתַתְחִיל לִלְמֹד הַרְבֵּה מִשְׁנָיוֹת, וְתַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בְּתוֹךְ לִמּוּד מִשְׁנָה, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָ״ה, וְעַל־יְדֵי לִמּוּד מִשְׁנָה תִּזְכֶּה לְטַהֵר אֶת נִשְׁמָתְךָ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וְתַצְלִיחַ דַּרְכְּךָ מְאֹד.

רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִתְפַּלֵּל עֶרֶב וָבֹקֶר בְּמִנְיָן, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּזְכֶּה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ עוֹד פַּעַם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרצג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָכֵן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, שֶׁזָּכִיתָ לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְרָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ בָּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק זֶה שֶׁאָנוּ מְקֻרָבִים אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל. וְעַל־כֵּן רְאֵה לִשְׂמֹחַ עִם נְקֻדָּה קְדוֹשָׁה זוֹ, שֶׁזָּכִיתָ לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעוֹד תִּזְכֶּה לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל; כִּי זֹאת רוֹאִים בְּחוּשׁ, מִי שֶׁכְּבָר זָכָה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וְהָיָה פַּעַם אַחַת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, יֵשׁ לוֹ כְּבָר כֹּחַ הַמּוֹשֵׁךְ לִהְיוֹת שָׁם עוֹד פַּעַם, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַמּוֹשֵׁךְ עֶלְיוֹן מְאֹד, אַךְ עִקַּר הַצָּרָה הִיא, שֶׁיֵּשׁ כֹּחַ הַמַּכְרִיחַ, הַמְרַחֵק אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ זַ״ל, כַּמּוּבָא (בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ע׳), שֶׁהֵם כְּלַל הַחוֹלְקִים עַל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִי יִתֵּן שֶׁנִּזְכֶּה כְּבָר לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת, וְנַצְלִיחַ אֶת דַּרְכֵּנוּ תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ עַל־פִּי דְּבָרֵינוּ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! תַּאֲמִין לִי, שֶׁכָּל הַדִּבּוּרִים נִכְתְּבוּ בְּדַם לִבִּי וְלֹא בְּדִיּוֹ, כִּי רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹדֵעַ אֶת זֶה, וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם זֶה מְעוֹרֵר אוֹתְךָ כָּל־כָּךְ.

בְּעִנְיַן הַבַּיִת וְכוּ׳, רְאֵה לִהְיוֹת רַק סַבְלָן וְכוּ׳, וְתִצְחַק מֵהַכֹּל, כִּי חֲבָל לֶאֱכֹל אֶת עַצְמוֹ בְּחִנָּם. וּזְכֹר, כִּי מִי שֶׁשּׂוֹחֵק לָרֶגַע, מַרְוִיחַ יוֹם שָׁלֵם... וּמִי שֶׁמֵּגִיב, מְאַבֵּד לִפְעָמִים שָׁבוּעַ שָׁלֵם, וְלִפְעָמִים גַּם חֹדֶשׁ שָׁלֵם... הַיְנוּ כִּי כְּשֶׁמְּצַעֲרִים אוֹתוֹ וְהוּא שׂוֹחֵק רַק בָּרֶגַע הַהוּא שֶׁבּוֹעֶרֶת בּוֹ הָרְצִיחָה לַעֲנוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה תֵּכֶף־וּמִיָּד חוֹזֵר הַדָּבָר כְּמוֹ שֶׁהוּא, וְהַכֹּל בְּשָׁלוֹם, וְהִרְוִיחַ יוֹם שָׁלֵם שֶׁל יִשּׁוּב הַדַּעַת, וְכָל שֶׁכֵּן שָׁבוּעַ אוֹ חֹדֶשׁ, לֹא־כֵן אִם הוּא מֵגִיב רַק בּוֹ בָּרֶגַע, אֲזַי מִתְגַּבֵּר הַכַּעַס וְהָרְצִיחָה, עַד שֶׁנַּעֲשִׂים בְּרֹגֶז בֵּינֵיהֶם, וְאֵינָם מְדַבְּרִים יוֹם שָׁלֵם, וְלִפְעָמִים שָׁבוּעַ וּלְעִתִּים חֹדֶשׁ... וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי שֶׁשּׂוֹתְקִים רֶגַע אֶחָד, כְּבָר מַרְוִיחִים. וְזֶה פֵּרוּשׁ (יְשַׁעְיָה כו, ו): ״חֲבִי כִמְעַט רֶגַע עַד יַעֲבֹר זַעַם״, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דְּבָרִים אֵלּוּ בְּלִבּוֹ, וְאָז יִצְחָק מִכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, כִּי חֲבָל מְאֹד לַהֲרֹס אֶת הַבְּרִיאוּת שֶׁלּוֹ בִּשְׁבִיל כָּל מִינֵי שְׁטֻיּוֹת וְדִמְיוֹנוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן עִם הַיְלָדִים, כִּי זֶה טֶבַע שֶׁל יְלָדִים, שֶׁתָּמִיד מְעַצְבְּנִים אֶת הַהוֹרִים, וּצְרִיכִים סַבְלָנוּת וְכֹחַ בַּרְזֶל אִתָּם.

אֲנִי מְקַוֶּה בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ לִהְיוֹת שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה: פָּרָשַׁת אֱמֹר וּפָרָשַׁת בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, וּמִי יִתֵּן שֶׁאֶזְכֶּה לְהִתְוַעֵד עִמְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

הָיָה טוֹב לְךָ מְאֹד, שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפח, הַמְדַבֵּר מֵאֲבֵדוֹת, וְלוּמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מִלִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת, כִּי עָלֶיךָ לְחַפֵּשׂ הַרְבֵּה אַחַר רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאַל תִּפְחַד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, תִּשְׁתַּדֵּל לֹא לַחֲשֹׁב מֵאַף אֶחָד, וְאַל תַּכְנִיס אֶת אַף אֶחָד בְּרֹאשְׁךָ, וְאָז לֹא יִהְיֶה לְךָ שׁוּם פַּחַד וְאֵימָה מִשּׁוּם בְּרִיָּה.

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁנָּתַן לְךָ אִשָּׁה טוֹבָה וּבַיִת מָלֵא יְלָדִים, בְּלִי עַיִן הָרָע, וְכֻלָּם בְּרִיאִים וּמְצֻלָחִים, תְּהִלָּה לָאֵל, וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לְךָ לְהִתְבַּלְבֵּל בְּכָל פַּעַם מֵאֲחֵרִים; רְאֵה רַק לַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתִתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתְךָ שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרצו.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמוֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

מַה מְּאֹד שָׂמַחְתִּי, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רְאֵה לִלְמֹד הַרְבֵּה הִלְכוֹת שַׁבָּת, וְתִשְׁתּוֹקֵק כָּל הַשָּׁבוּעַ לְשַׁבָּת, וְאִם תִּזְכֶּה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה בְּשַׁבָּת — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, שֶׁמִּי שֶׁזּוֹכֶה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשִׁים בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, יֵשׁ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נַחַת־רוּחַ מִזֶּה, וְכֵן הַהוֹרִים שֶׁלּוֹ בָּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן מְאֹד מִתְפָּאֲרִים מִמֶּנּוּ, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְעִקַּר הַחִדּוּשִׁים צְרִיכִים לִהְיוֹת לַעֲבֹדָה וּלְמַעֲשֶׂה.

רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בְּחַיֶּיךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, כִּי מִי שֶׁהוּא סַבְלָן, הוּא עוֹבֵר אֶת כָּל הַחַיִּים בְּשָׁלוֹם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁסּוֹבֵל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

אֲקַוֶּה שֶׁתִּשְׁבוֹת עִמָּנוּ שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת: פָּרָשַׁת אֱמֹר וּפָרָשַׁת בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, וְתִהְיֶה עִמָּנוּ בְּצַוָּתָא בְּלַ״ג בָּעֹמֶר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַזְמִין לָנוּ דִּבּוּרִים נִפְלָאִים מִדִּבּוּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּנְחַזֵּק אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרצז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אֱמוֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ שֶׁקִּבַּעְתָּ כְּבָר

תַּאֲרִיךְ לַחֲתֻנָּה, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּהְיֶה בְּשָׁעָה טוֹבָה וּמֻצְלַחַת.

הָעִקָּר רְאֵה לִלְמֹד הַרְבֵּה אֶת הַדִּינִים הַשַּׁיָּכִים לְאַבְרֵךְ אַחַר הַחֲתֻנָּה בְּעִנְיַן טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, כִּי זֶה דָּבָר חָמוּר מְאֹד, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לִהְיוֹת בָּקִי בַּהֲלָכָה. וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם יֵלֵךְ אֶל שִׁעוּר מֻרָב, וְאָז יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכּוֹ.

אַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁאֲנִי לֹא עֲלֵיכֶם, בִּשְׁנַת אֲבֵלוּת אַחַר אִמִּי ז״ל, וְעַל־כֵּן אֵינִי מִשְׁתַּתֵּף בְּשׂוּם שִׂמְחָה כְּלָל, כְּפִי שֶׁמּוּבָא בַּפּוֹסְקִים, וְאָסוּר לְהָקֵל בָּזֶה כְּלָל, כִּי אִם בִּבְנוֹ וְנֶכְדּוֹ, וְעַל־כֵּן אִתְּךָ וְעִמְּךָ הַסְּלִיחָה, וּבְוַדַּאי בְּרוּחִי אֶהְיֶה גַּם בְּשִׂמְחָתְךָ וְאֶשְׂמַח בְּשִׂמְחָתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרחצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי, לְסִדֶּר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִשְׁתַּדֵּל לִלְמֹד וּלְעַיֵּן בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מִכְתָּבִים מִסְּפְרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ חֵשֶׁק וְהִתְחַזְּקוּת עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בַּחַיִּים, כִּי הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ בִּישׁוּעַת הַשֵּׁם, בִּזְכוּת הַתְּשׁוּקָה שֶׁל אֵלּוּ הַדּוֹרְשִׁים וְהַמְבַקְּשִׁים אֶת הַשֵּׁם.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת קָבוּעַ בְּכָל יוֹם עַל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִמְצָא בְּיָדַיִם בְּטוּחוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תרצט.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי, לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ד אִיָּר (פֶּסַח שֵׁנִי) ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם כְּפִי מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בַּחַיִּים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי שִׂמְחָה הִיא הַצְלָחַת הָאָדָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, עִם כָּל זֹאת אָסוּר לָךְ לִפֹּל בְּדַעְתֵּךְ.

רַק תִּשְׁתַּדְּלִי לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וַעֲלִיזָה, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, שֶׁעוֹד תִּרְאִי טוֹב בְּחַיַּיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תש.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, לְסֵדֶר אֱמֹר, ט״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יִזְרַח לָנֶצַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, עַל אַף שֶׁזֶּה מְאֹד קָשֶׁה לָךְ וְכוּ׳ מִגְּדֶל הַנֶּזֶק שֶׁנִּגְרַם לָךְ וְכוּ׳, אֲבָל עָלַיִךְ לִזְכֹּר מַה שֶּׁכָּתוּב (תִּקּוּנֵי זֹהַר קמג:): אִית מָאן דְּאִתְפָּרַע בְּמָמוֹנֵיהּ וְאִית מָאן דְּפָרַע בְּגוּפֵיהּ וְכוּ׳, אֶחָד מְשֻׁלָּם עִם הַכֶּסֶף וְאֶחָד מְשֻׁלָּם עִם הַנֶּפֶשׁ וְכוּ׳, תַּאֲמִין לִי, אִם הָיוּ שׁוֹאֲלִים מֶה עָדִיף — לְאַבֵּד כֶּסֶף אוֹ לְאַבֵּד,

חַס וְשָׁלוֹם, נֶפֶשׁ בַּבַּיִת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּוַדַּאי כָּל אֶחָד הָיָה בּוֹחֵר כֶּסֶף, וְזֶה מוּבָן בְּשֵׂכֶל הַבְּרִיא, וְלָכֵן לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לְהִצְטַעֵר עַל אָבְדָן כַּסְפְּךָ, תֵּן תּוֹדָה שֶׁאֵין זֶה אָבְדָן נֶפֶשׁ, חַס וְשָׁלוֹם.

מָה אֹמַר לְךָ! רְאֵה לְהַחֲיוֹת עַצְמְךָ עִם דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא נִשְׁלַח לַדּוֹר הַזֶּה מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁעַל־יְדֵי הִלּוּד הֶעָמֹק שֶׁלּוֹ יְכוֹלִים לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ; כִּי בֶּאֱמֶת כֻּלָּם סוֹבְלִים, אֵין אָדָם שֶׁלֹּא יִסְבֹּל, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיט), שֶׁהַנִּרְאֶה כָּאן הַגֵּיהִנּוֹם, כְּפִי הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל בְּנֵי־אָדָם, עִם כָּל זֹאת כְּבָר הֶאֱרִיךְ מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל בְּלִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, כְּלֵאי בְּהֵמָה, הֲלָכָה ד׳, וְכֵן פְּרִיקָה וּטְעִינָה, הֲלָכָה ד׳, עַל הַתּוֹרָה ״יְמֵי חַנָּכָה״, אֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד עִם כָּל הַטּוֹב שֶׁמּוֹצְאִים בְּעַצְמָם, וְלִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁהוּא שֹׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, הַיְנוּ לְכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ יֵשׁ וַיֵּשׁ, תְּהִלָּה לָאֵל, עַל מַה לָּתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהָרַחֲמִים גְּמוּרִים, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ, ״הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ״, תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לָתֵת תָּמִיד תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְרַחֵב לִבְּךָ, וְלֹא יֶחְסַר לְךָ שׁוּם דָּבָר, וְתָבִין וְתַשְׂכִּיל שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, רַק לֹא לְהִכָּנֵס בְּלַחַץ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, לְסֵדֶר אֱמוֹר, ט״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן מְלֶאכֶת הַשְׁחִיטָה שֶׁשָּׁאַלְתָּ וְכוּ׳, יָדוּעַ, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל לֹא רָצָה שֶׁאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיוּ שׁוֹחֲטִים. וּפַעַם הִתְעַקֵּשׁ אֶחָד, וְאָמַר לְרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא כֵּן יָכוֹל לִהְיוֹת שׁוֹחֵט וְכוּ׳, עָנָה

וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל: אֵיךְ יְכוֹלִים לָקַחַת אָדָם זָקֵן וְלִשְׁחֹט אוֹתוֹ?! כְּאוֹמֵר מִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה גִּלְגּוּל יֵשׁ בָּעוֹף אוֹ בַּבְּהֵמָה שֶׁהוּא שׁוֹחֵט, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לז): עַל־יְדֵי שׁוֹחֲטִים שֶׁאֵינָם חֲגוּנִים, אֵין לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל פַּרְנָסָה; וּבִכְלָל, מִדַּת הַשְּׁחִיטָה מַכְנִיסָה בָּאָדָם מִדַּת אַכְזָרִיּוּת, כַּמּוּבָא בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״דִּבְרֵי חַיִּים״ (חֵלֶק א׳, יוֹרֶה דֵּעָה, סִימָן ו׳): וְעֵינַי רָאוּ כַּמָּה יִרְאֵי הַשֵּׁם לוֹמְדֵי תּוֹרָה, שֶׁהָיוּ אֵצֶל צַדִּיקִים, וּלְאַחַר שֶׁנִּתְחַנְּכוּ בָּאֱמָנוּת הַזּוֹ נֶהְפְּכוּ לְאִישׁ אַחֵר, אֲשֶׁר אִם לֹא רָאִיתִי בְּעֵינַי לֹא הֶאֱמַנְתִּי, עַיֵּן שָׁם; וְאִם־כֵּן הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִצַּאנְז זי״ע הֵעִיד, שֶׁרָאָה בְּעֵינָיו יִרְאֵי הַשֵּׁם, כַּאֲשֶׁר רַק נַעֲשׂוּ שׁוֹחֲטִים נִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרֵי, כִּי שׁוֹחֵט נִכְנָסֶת בּוֹ אַכְזָרִיּוּת גְּדוֹלָה. וּבִשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״נוֹדַע בִּיהוּדָה״ (יוֹרֶה דֵּעָה, תִּנְיָנָא סִימָן י׳) מֵבִיא בָּעְנְיָן, אִם מֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל לִהְיוֹת צָד צַיִד, וּמַסִּיק לַהֲלָכָה, שֶׁעַל־פִּי דִּין אֵין לֶאֱסֹר, אֶלָּא הוּא תָּמֵהַּ מְאֹד עַל גּוּף הַדָּבָר, אֵיךְ יָמִית בַּר יִשְׂרָאֵל בַּיָּדַיִם יְמֵי בַּעֲלֵי חַיִּים בְּלִי שׁוּם צֹרֶךְ, רַק לִגְמֹר חֶמְדַּת זְמַנּוֹ וְכוּ׳, וְקוֹנֶה לְעַצְמוֹ מִדַּת אַכְזָרִיּוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַיֵּן שָׁם; וְלָכֵן שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מִלִּהְיוֹת שׁוֹחֵט. אַף־עַל־פִּי־כֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, הֵיכָן שֶׁיֵּשׁ שׁוֹחֵט רָצִיתִי שֶׁיִּהְיֶה מֵאֲנָשַׁי, כִּי צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַקְפִּיד עַל שׁוֹחֵט יְרֵא שָׁמַיִם, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, יֵשׁ הַיּוֹם שׁוֹחֲטִים קַלִּים וְרֵיקִים וּפוֹחֲזִים, אֲשֶׁר אֵינָם מִתְבַּיְשִׁים בְּמַעֲשֵׂי נְאוּף, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֵיךְ נוֹכַל לְהַאֲמִין לָהֶם בְּעִנְיְנֵי כַּשְׁרוּת הַשְּׁחִיטָה?! וְלָכֵן הַהֶכְרֵחַ לְחַפֵּשׂ אַחַר שׁוֹחֵט יְרֵא שָׁמַיִם עַד מְאֹד, וְיֵשׁ בּוֹ מִדּוֹת טוֹבוֹת. וְשׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִתְרַחֵק מִלִּהְיוֹת שׁוֹחֵט, אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם. וְהָעִקָּר לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיּוֹרֵהוּ אֶת הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה כַּדַּת מַה לַּעֲשׂוֹת, הַאִם כְּדַאי לוֹ לִהְיוֹת שׁוֹחֵט וְכוּ׳.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, לְסֵדֶר אֱמוֹר, ט״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן קְרִיאַת שֵׁם וְכוּ׳, צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר לֹא לִתֵּן שֵׁם אַחַר רָשָׁע, שֶׁגּוֹרֵם אַחַר־כָּךְ טֶבַע רַע בִּילָדִים הַנִּקְרָאִים אַחַר רְשָׁעִים, וּמִפְּנֵי כְּבוֹד אָב וָאֵם צְרִיכִים לָתֵת שְׁמוֹת עַל שֵׁם צַדִּיקִים, וּמוּבָא בַּסֵּפֶר ״בְּאֵר מַיִם חַיִּים״ (פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח), שֶׁהַשֵּׁם מַשְׁפִּיעַ עַל הָאָדָם לְטוֹבָה אוֹ לְרָעָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא לח.): דְּלָא מַסְקִינָן בִּשְׁמַיְהוּ דִּרְשָׁעִים, וְכֵן מוּבָא בַּסֵּפֶר ״נַעַם אֱלִימֶלֶךְ״ (פָּרָשַׁת בַּמִּדְבָּר): הַשֵּׁם שֶׁהוּא נִקְרָא כְּשֵׁם אָדָם כָּשֵׁר וְיָשָׁר, זֶה גּוֹרֵם לָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה צַדִּיק, לְמָשָׁל מִי שֶׁשְּׁמוֹ אַבְרָהָם, וְרוֹצֶה לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּרוּךְ הוּא, אֲזַי הַשֵּׁם גּוֹרֵם וּמְסַיֵּעַ לוֹ, שֶׁיִּהְיֶה צַדִּיק, עַיֵּן שָׁם. וְלָכֵן אֲפִלּוּ הָאַבָּא אֵינוֹ שׁוֹמֵר שַׁבָּת וְכוּ׳, אֲבָל אִם שְׁמוֹ כְּשֵׁם אֵיזֶה צַדִּיק, כְּגוֹן: אַבְרָהָם וְכוּ׳ וְכוּ׳, קָרָא לוֹ בְּשֵׁם זֶה, וּתְכַוֵּן שֶׁאַתָּה נוֹתֵן אַחַר הַצַּדִּיק, וְכָךְ גַּם הָאַבָּא יִשְׁמַח שֶׁעָשִׂיתָ אֶת רְצוֹנוֹ, אֲבָל אַתָּה כְּוַנְתְּךָ עַל שֵׁם צַדִּיק שֶׁנִּקְרָא בְּאוֹתוֹ שֵׁם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, לְסֵדֶר אֱמֹר, ט״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן אָחִיךָ וְכוּ׳, רְאֵה לְהַשְׁלִים עִמּוֹ, כִּי לַאֲבִיכֶם וְאִמְּכֶם יֵשׁ צַעַר גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, וְזֶה הַטַּעַם שֶׁמּוּבָא בָּאַחֲרוֹנִים, כִּי אִם הַיְלָדִים אֲבֵלִים (לֹא עָלֵינוּ), אֲזַי מֻתָּרִים לָבוֹא לַחֲתֻנַּת אָח אוֹ אָחוֹת, וְאַף שֶׁהֵם אֲבֵלִים בְּתוֹךְ הַשָּׁנָה, כִּי הָאַבָּא וְהָאִמָּא מְאֹד רוֹצִים שֶׁתִּהְיֶה אַחְדוּת בֵּין הַיְלָדִים, וּלְהַפּוּךְ — יֵשׁ לָהֶם צַעַר גָּדוֹל כְּשֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם מַחֲלֹקֶת. וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מַה שֶּׁבִּיכָלְתְּךָ לְהַשְׁלִים עִם אָחִיךָ, וְתַעֲזֹר

לוֹ בְּכָל מַה שֶּׁאַתָּה יָכוֹל לַעֲזֹר, כִּי הוּא אָחִיךָ בָּשָׂר מִבְּשָׂרְךָ, וְאֵין עוֹד דָּבָר יָפֶה כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ שָׁלוֹם בְּתוֹךְ הַמִּשְׁפָּחָה.

הִדְפַּסְתִּי עוֹד פַּעַם אֶת הַסֵּפֶר הַנִּפְלָא ״פְּעֻלַּת הַצַּדִּיק״, רְאֵה לַהֲפִיצוֹ, כִּי הוּא סֵפֶר הַמְקָרֵב אֶת לֵב הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא תּוֹלְדוֹת רַבֵּנוּ זַ״ל. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לִי סִיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא לְחַבֵּר אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה, וּמְאֹד רָצִיתִי שֶׁיְּדַפֵּס וְיֵחָזֵר וְיִדָּפֵס עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, כְּדֵי לְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְהַסֵּפֶר הַזֶּה יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַמְשִׁיכָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת לֵב הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

בְּעִנְיַן סִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, בָּזֶה הֶרְאֵתִי וַאֲנִי רוֹאֶה סִיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא, שֶׁנִּדְפַּס, תְּהִלָּה לָאֵל, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּמְאֹד רָצִיתִי שֶׁיְּמַשִּׁיכוּ לְהַדְפִּיס אֶת כָּל הַכְּתַב־יָד, כִּי עַכְשָׁו יֵשׁ לָנוּ כְּבָר מִכָּל מִכְתָּב הֶעְתֵּק, וַחֲבָל שֶׁלֹּא יֻדַּפֵּס, כִּי עַל הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ מָסַרְתִּי בְּיוֹתֵר אֶת נַפְשִׁי, וְנִכְתְּבוּ בִּישׁוּעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי תִּקֵּף הָרְצוֹנוֹת וְהַכִּסּוּפִים שֶׁל הַבַּחוּרִים וְהָאַבְרֵכִים שֶׁכָּתְבוּ אֵלַי, וְשָׁפְכוּ אֶת מַר לִבָּם מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וְהֵצַרְתִּי לְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם, לְשַׂמְּחָם וּלְקָרְבָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ יֵשׁ לָהֶם דִּין קְדִימָה, וַאֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה, שֶׁיְּדֻפַּס הַכֹּל, וְיַגִּיעוּ הַיָּמִים, שֶׁבְּנֵי הַנְּעוּרִים יְחַזְּקוּ עַצְמָם בְּסֵפֶר זֶה עַד מְאֹד. גַּם אֲנִי רוֹצֶה, שֶׁיְּדֻפְּסוּ בְּכָל פַּעַם שְׁאָר הַסְּפָרִים שֶׁזָּכָנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְחַבֵּר, וְיֻדַּפֵּס וְיֵחָזֵר וְיִדָּפֵס, עַד שֶׁיִּקַּיֵּם (יְשַׁעְיָה יא, ט): ״וּמָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה לָדַעַת אֶת הַשֵּׁם״.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, לְסֵדֶר אֱמֹר, ט״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם כֶּסֶף הַפִּדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיִּמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים עַל־יְדֵי פֶּלֶא עֶלְיוֹן.

נָא וְנָא הַדְּבֵק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תְּצַיֵּר אֶת שֵׁם הַוָּיָ״ה בָּרוּךְ הוּא לְפָנֶיךָ בְּאוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת. וְזֶה יוֹעִיל לְךָ מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד נֹעַם וַעֲרֵבוּת כְּמוֹ הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל עַצְמְךָ לִגְרֹס הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְאִם תּוּכַל לִגְרֹס בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַבְּרִית.

וְכֵן אִם תּוּכַל לְהַתְמִיד בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, עַד שֶׁתְּסַיֵּם בְּכָל חֹדֶשׁ אֶת כָּל הַסֵּפֶר, זֶה יַכְנִיס בְּךָ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, לְסִדְרָה אֱמוֹר, ט״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲצָל עַם יִשְׂרָאֵל, הָיָה תָּמִיד יָדוּעַ וּמְפֹרָסָם, אֲשֶׁר הָ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ הָיָה מִיָּעַד לִהְיוֹת מָשִׁיחַ, וּכְמוֹ שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ כּוֹתֵב (אוֹר הַחַיִּים עַל דְּבָרִים טז, ז): מְשִׁיחַ הַשֵּׁם וּשְׁמוֹ חַיִּים. וְיָדוּעַ, שֶׁהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע עָשָׂה כָּל מִינֵי הִשְׁתַּדְּלֻיּוֹת, לִנְסֹעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאָמַר: אֲנִי נֶפֶשׁ דַּאֲצִילוּת, וְהָ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ רוּחַ דַּאֲצִילוּת אִם נִזְכֶּה לְהִתְוַעֵד יַחַד, אֲזַי נַמְשִׁיךְ אֶת נְשָׁמָה דַּאֲצִילוּת, וּבְיַחַד נוּכַל לִגְאֹל אֶת נִשְׁמוֹת עַם יִשְׂרָאֵל מֵהַגָּלוּת הַמַּר וְהָאָרֹךְ הַזֶּה, אַךְ הַסָּמ״ךְ מֵ״ם עָשָׂה אֶת שֶׁלּוֹ וּבִלְבֵּל אֶת הַכֹּל, וְעָשָׂה מַה שֶּׁעָשָׂה. וְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זי״ע הִתְחִיל לִנְסֹעַ, וְכִמְעַט שֶׁטָּבַע בְּלֵב יָם, וְלֹא נִפְגְּשׁוּ וְכוּ׳.

הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע אָמַר: בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁאֲנִי בָּא בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַסְּפָרַדִי הַזֶּה כְּבָר הִקְדִּים אוֹתִי וְהָיָה שָׁם, כָּל־כָּךְ הֶחֱזִיק מִמֶּנּוּ. וְהַחִיד״א זי״ע לָמַד אֵצֶל הָ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ בְּעֵת שַׁהוּתוֹ בִּירוּשָׁלַיִם.

הָ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ הִגִּיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁנַת תק״ב בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, וְשָׁהָה עַד חֹדֶשׁ תַּמּוּז שְׁנַת תק״ג כַּעֲשָׂרָה חֳדָשִׁים, וְנִפְטַר בְּט״ו תַּמּוּז. וּמְנוּחָתוֹ כָּבוֹד בְּהַר הַזֵּיתִים מוּל הַר־הַבַּיִת, מְקוֹם הַמִּקְדָּשׁ קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.

בְּעֵת מִלְחֶמֶת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה, כְּשֶׁהָעֲמָלֵקִים הַגֶּרְמָנִים כְּבָר הָיוּ בְּמִצְרַיִם בְּדַרְכָּם לִכְבֹּשׁ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּלְהָמִית עָלֶיהָ שׁוֹאָה כְּמוֹ בְּאֵירוֹפָּה, אֲזַי הִתְאַסְּפוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֲנָשִׁים נָשִׁים וָטַף אֵצֶל הַצִּיּוּן הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הָ׳אוֹר הַחַיִּים׳, וְעָשׂוּ מִשְׁמָרוֹת שְׁלשָׁה יָמִים וּשְׁלשָׁה לֵילוֹת, וְאָמְרוּ תְּהִלִּים בְּלִי הֶפְסֵק וּבָכוּ מְאֹד, וְהַבְּכִיּוֹת וְהַצְּעָקוֹת עָלוּ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם, וּבְרוּחַ הַשֵּׁם פָּעֲלוּ, שֶׁהָיְתָה לָהֶם מַפָּלָה גְּדוֹלָה, וְהַבְּרִיטִים הָרְגוּ מֵהֶם הֲמוֹן חַיָּלִים וְהִבְרִיחוּ אוֹתָם, וּמֵאָז הִתְחִילוּ לִפֹּל נְפִילָה אַחַר נְפִילָה, עַד שֶׁהָאֲמֶרִיקָאִים וְהַבְּרִיטִים וְהָרוּסִים הִכְנִיעוּ אוֹתָם לְגַמְרֵי. וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל מֵהוֹסְיָאטִין זי״ע אָמַר, שֶׁרָאָה אֶת שֵׁם הַוָּי״ה מֵאִיר עַל הַצִּיּוּן הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הָ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, וְיָדַע שֶׁתִּהְיֶה לָרָשָׁע מַפָּלָה. וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אַהֲרֹן רָאטָה זי״ע הִתְאוֹנֵן וְאָמַר: כָּל־כָּךְ חֲבָל שֶׁרַק בִּקְשׁוּ, שֶׁהָרָשָׁע הָעַמָּלֵקִי, שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב, תִּהְיֶה לוֹ מַפָּלָה, חֲבָל חֲבָל שֶׁלֹּא בִּקְשׁוּ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה עַל הַגְּאֻלָּה, כִּי הָיָה אָז עֵת רָצוֹן גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, וְהָיוּ יְכוֹלִים לִפְעֹל עַל הַגְּאֻלָּה.

וְסִפֵּר לִי יְהוּדִי, שֶׁהוּא מַכִּיר אָדָם שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ יְלָדִים כַּמָּה שָׁנִים אַחַר הַנִּשּׂוּאִין, וְיָעַץ לוֹ מִישֶׁהוּ, שֶׁיֵּלֵךְ אֶל הַצִּיּוּן שֶׁל הָ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, וְשָׁם יִבְכֶּה וְיִתְפַּלֵּל, שֶׁיִּתֵּן לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פְּרִי בֶּטֶן, וְכֵן עָשָׂה, וְשָׁפַךְ שָׁם אֶת כָּל לִבּוֹ, וְקִבֵּל עַל עַצְמוֹ — אִם יִוָּלֵד לוֹ בֵּן, יִקְרָא אֶת שְׁמוֹ עַל שֵׁם הָ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, וְהִנֵּה תְּפִלָּתוֹ נִתְקַבְּלָה, וְתוֹךְ שָׁנָה נוֹלַד לוֹ בֵּן לְ״מַזָּל־טוֹב״, וְיַעַן שֶׁבְּאוֹתָהּ הָעֵת

נִפְטַר סָבוֹ, שֶׁשְּׁמוֹ הָיָה דָּוִד, לֹא יָדַע כַּדַּת מַה לַּעֲשׂוֹת, מִצַּד אֶחָד — הַמִּשְׁפָּחָה דָּחֲקָה עָלָיו, שֶׁיִּתֵּן אֶת הַשֵּׁם דָּוִד עַל שֵׁם הַסַּבָּא, וּמִצַּד שֵׁנִי — הֲלֹא קִבֵּל עַל עַצְמוֹ לִקְרֹא שֵׁם עַל שְׁמוֹ שֶׁל ה׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, וְלֹא יָדַע לָשִׂית עֵצוֹת לְנַפְשׁוֹ, וְנָסַע אֶל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אַהֲרֹן מִבֶּעלְזָא זי״ע, וְהִצִּיעַ לְפָנָיו אֶת הַחִלּוּקֵי עֵצוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְחוֹשֵׁב אוּלַי יִתֵּן שְׁנֵי שֵׁמוֹת: ׳דָּוִד חַיִּים׳, אוֹ ׳חַיִּים דָּוִד׳, כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת שְׁנֵיהֶם, וְלֹא יִהְיֶה שָׁרוּי בְּמַחֲלֹקֶת. וְהִתְחִיל הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִבֶּעלְזָא זי״ע לְהִתְנוֹעֵעַ בְּפַחַד גָּדוֹל, וְאָמַר: חַס וְשָׁלוֹם, לָתֵת שֵׁם שֶׁל מַלְאָךְ, וּלְצָרֵף אֵלָיו שֵׁם שֶׁל בָּשָׂר וָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, וְחָזַר עַל זֶה כַּמָּה פְּעָמִים. וְסִיֵּם: הֲלֹא ה׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ הָיָה מַלְאָךְ מִן הַשָּׁמַיִם, וַהֲיַעֲלֶה עַל הַדַּעַת לְצָרֵף אֶל שֵׁם שֶׁל מַלְאָךְ, שֵׁם שֶׁל בֶּן אָדָם שֶׁהוּא בָּשָׂר וָדָם?! וְכֵן אָמְרוּ צַדִּיקִים, אֲשֶׁר הַדְּבֵקוּת שֶׁהָיְתָה בָּהֶם, שָׁאֲבוּ רַק מִסִּפְרֵי ה׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ זי״ע. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּכָל יוֹם עַל־כָּל־פָּנִים אֵיזֶה קֶטַע מֵה׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, אֲשֶׁר זוֹ טָהֳרַת הַנֶּפֶשׁ. וּמְקֻבָּל מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מְנַחֵם נָחוּם מִטְּשֶׁעֶרְנוֹבֶל זי״ע, בַּעַל ה׳מְאוֹר עֵינַיִם׳, שֶׁאֲמִירַת ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ מְסֻגָּל לַנְּשָׁמָה כַּאֲמִירַת זֹהַר הַקָּדוֹשׁ.

וְיָדוּעַ, שֶׁמֵּאָז שֶׁגִּלָּה הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע אֶת גְּדֻלַּת ה׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, אֲזַי כָּל הַחֲסִידִים קָבְעוּ לְעַצְמָם שִׁעוּר בְּ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, יֵשׁ שֶׁלּוֹמְדִים בְּלֵיל שִׁשִּׁי, וְיֵשׁ שֶׁלּוֹמְדִים בְּלֵיל שַׁבָּת וְכוּ׳, וְהַכֹּל מֵאָז שֶׁגִּלָּה וּפִרְסֵם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע אֶת גְּדֻלַּת ה׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ.

וְנָתַתִּי עֵצָה לְהַרְבֵּה אַבְרֵכִים, שֶׁיִּלְמְדוּ בְּכָל יוֹם חֻמָּשׁ וְרַשׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, וּלְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם קֶטַע מֵה׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, וְלַעֲשׂוֹת נְקֻדָּה בַּקֶּטַע שֶׁלָּמְדוּ, וְכֵן בְּכָל יוֹם, וְאִם יִשָּׁאֵר עוֹד הַרְבֵּה שֶׁלֹּא לָמְדוּ, יַעֲזְבוּ אֶת זֶה, וְיַתְחִילוּ מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ הַבָּאָה, וְיַעֲשׂוּ גַּם־כֵּן נְקֻדּוֹת וְכוּ׳. וּלְשָׁנָה הַבָּאָה כְּשֶׁיַּגִּיעוּ לְפָרָשָׁה זוֹ, אֲזַי יִלְמְדוּ הֵיכָן שֶׁלֹּא עָשׂוּ עֲדַיִן נְקֻדָּה. וְכָךְ בְּמֶשֶׁךְ שָׁנָתַיִם אוֹ שָׁלֹשׁ יִגְמְרוּ אֶת כָּל ה׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, וְכֵן כִּדְאִי לַעֲשׂוֹת עִם הָרַמְבַּ״ן הַקָּדוֹשׁ, וּבְרֵרָךְ זוֹ

יְכוֹלִים לְסַיֵּם תּוֹךְ שְׁנָתַיִם אוֹ שָׁלֹשׁ אֶת כָּל הָ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ וְהָרַמְבַּ״ן הַקָּדוֹשׁ, וְזֶה לֹא עִנְיָן עַל מְנַת שֶׁתַּעֲלֶה לָרָקִיעַ.

אֲקַוֶּה שֶׁתּוֹצִיא מֵהַמִּכְתָּב הַזֶּה מַה שֶּׁרְצִיתָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, לְסֵדֶר אֱמֹר, ט״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד, וְאַל תִּפְחַד מִשּׁוּם בְּרִיָּה, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, תְּהִלָּה לָאֵל, שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְלוֹמְדִים סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵין אָנוּ מְזַלְזְלִים בּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ ... אַדְרַבָּה, אֲנַחְנוּ עוֹסְקִים לְהָפִיץ אֶת אוֹר הַגָּנוּז בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְזוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת שִׂמְחָתֵנוּ.

הַהֶכְרֵחַ לִי לוֹמַר לְךָ, שֶׁהַחַיִּים לֹא קַלִּים, וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרוֹת מִבַּיִת וּמִבַּפְנִים, וְלוּלֵא דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, מִי יוֹדֵעַ אֵיךְ הָיָה לָנוּ קִיּוּם וְכוּ׳, וְאִם תִּשְׁאַל: אֵיךְ בְּנֵי אָדָם מִתְקַיְּמִים, וְאֵינָם יוֹדְעִים כְּלָל מֵעֲצוֹת רַבֵּנוּ זַ״ל? הָאֱמֶת אַגִּיד לְךָ, שֶׁעֲדַיִן אַתָּה לֹא מַכִּיר אֶת טִבְעֵי בְּנֵי־אָדָם וְכוּ׳, וּמַה הֵם סוֹבְלִים וְכוּ׳, וְיֵשׁ דִּבּוּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל: מִכֶּם אַתֶּם יְכוֹלִים לְהָבִין מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי־אָדָם, מָה אַתֶּם, שֶׁיֵּשׁ לָכֶם הַדִּבּוּרִים שֶׁלִּי, הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁלִּי וְכוּ׳, עוֹבֵר עֲלֵיכֶם מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, תְּתָאֲרוּ לְעַצְמְכֶם מִי שֶׁאֵין לוֹ אֶת הַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ, מָה עוֹבֵר עָלָיו וְכוּ׳ וְכוּ׳. וְאִם תַּעֲמִיק בְּדִבּוּרִים אֵלּוּ, וְתִסְתַּכֵּל הֵיטֵב הֵיטֵב מַה שֶּׁקּוֹרֶה בָּעוֹלָם, אֲזַי הָיִיתָ מְשַׁנֶּה אֶת דַּעְתְּךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, לְסֵדֶר אֱמוֹר, ט״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִשָּׁמֵר מְאֹד מִבְּנֵי־אָדָם שֶׁעוֹבְדִים עָלֶיךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֶחָד שֶׁהוּא שׁוֹנֵא בְּגָלוּי וְכוּ׳ — זֶה טוֹב מְאֹד, כִּי כָּךְ אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִשָּׁמֵר מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא מְגַלֶּה פָּתוּחַ מַה הוּא מְסֻגָּל לַעֲשׂוֹת לְךָ וְכוּ׳, מַה שֶּׁאֵין כֵּן שׁוֹנֵא שֶׁמַּסְתִּיר שִׂנְאָתוֹ, וְאַדְרַבָּה עוֹד מְחַיֵּךְ אֵלֶיךָ, וּמַרְאֶה לְךָ כְּאִלּוּ אוֹהֵב אוֹתְךָ, וְרוֹצֶה רַק אֶת טוֹבָתְךָ, מִמֶּנּוּ אִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל כְּלָל, כִּי אַתָּה לֹא תּוֹפֵס שֶׁהוּא הַשּׁוֹנֵא שֶׁלְּךָ, וְלָכֵן שְׁמֹר מְאֹד מְאֹד מִבְּנֵי־אָדָם שֶׁהֵם יוֹתֵר מִדַּאי ׳מְתֻקִּים׳, יוֹתֵר מִדַּאי ׳חוֹנְפִים׳ אוֹתְךָ, מֵאֵלּוּ הָאֲנָשִׁים צְרִיכִים מְאֹד לְהִשָּׁמֵר, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּשְׁמֹר אוֹתְךָ מֵאֵלּוּ שֶׁמְּדַבְּרִים יוֹתֵר מִדַּאי יָפֶה וּבַעֲדֵנוּ ... מֵהֶם צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד, כִּי הַגֶּרְמַנִּים הָרוֹצְחִים, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, דִּבְּרוּ מְאֹד יָפֶה, וְאֵין לְךָ לָשׁוֹן שֶׁל שׁוּם אֻמָּה בָּעוֹלָם, שֶׁכָּל־כָּךְ מַחְנֶפֶת, כִּי שִׂפַּת הַגֶּרְמַנִּים בִּיטֶע שֵׁיין, דַאנְקֶען שֵׁיין וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבְזוֹ הַשָּׁפָה הֵם גֵּרְשׁוּ יְהוּדִים אֶל תָּאֵי הַגַּזִּים. וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר מִשּׁוֹנֵא שֶׁמְּדַבֵּר יוֹתֵר מִדַּאי מָתֹק וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ! אֲנִי אֶת שֶׁלִּי מֻכְרָח לִכְתֹּב לְךָ, אֲבָל אַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת שֶׁלְּךָ וְכוּ׳, אֲנִי לָמַדְתִּי אֶת כָּל זֶה עַל בְּשָׂרִי וְעַל הָעוֹר שֶׁלִּי וְכוּ׳, לְצַעֲרִי הָרַב, אָסוּר לְהַאֲמִין לְשׁוּם בֶּן־אָדָם בָּעוֹלָם, כָּל זְמַן שֶׁאָדָם מְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וּמְחַזֵּק אֲנָשִׁים לְתוֹרָה וְלִתְפִלָּה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּשְׁמַע בְּקוֹלוֹ, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמַּתְחִיל לְדַבֵּר פּוֹלִיטִיקָה וְכוּ׳, וּמַתְחִיל לְהִתְעָרֵב בַּעֲסָקִים שֶׁאֵינָם שַׁיָּכִים לוֹ וְכוּ׳,

צְרִיכִים לִשְׁמֹר מִמֶּנּוּ מְאֹד. וְזֶה רָאִיתִי וְלָמַדְתִּי עַל הַבָּשָׂר שֶׁלִּי מֵהָרַע הַמְקוֹמִי בְּיַבְנְאֵל, אֵיזֶה רָשָׁע מְרֻשָּׁע הוּא זֶה, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר בְּשֵׂכֶל אֱנוֹשִׁי, וְעוֹד לֹא רָאִיתִי אָדָם רַע וּבְלִיַּעַל כָּמוֹהוּ, שֶׁכָּל מְגַמָּתוֹ הִיא רַק כֶּסֶף וְתַקְצִיבִים וְכוּ׳, וּמָכַר אוֹתָנוּ לַשָּׂטָן, הָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה לוֹ כֶּסֶף וְתַקְצִיבִים וְכוּ׳, לֹא אִכְפַּת לוֹ מֵהַיְלָדִים שֶׁלָּנוּ כְּלָל וּכְלָל, שֶׁלּוֹמְדִים בִּתְנָאִים לֹא תְּנָאִים, אֲשֶׁר אֲפִלּוּ הָעֲרָבִים לוֹמְדִים בִּתְנָאִים יוֹתֵר טוֹבִים מֵאִתָּנוּ, וְכָל זֶה הָרָשָׁע הַמְרֻשָּׁע הַזֶּה גּוֹרֵם, וּמִי יוֹדֵעַ עַד כַּמָּה נִצְטָרֵךְ לְסִבֹּל מִמֶּנּוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ תָּמִיד...

ט״ו תשח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, לְסִדֶּר אֱמֹר, ט״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד הַרְבֵּה סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, עַד שֶׁיִּהְיוּ שְׁגוּרִים עַל פִּיךָ מַמָּשׁ, כִּי אֵין עוֹד טוֹב כְּמוֹ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הַמְחַזְּקִים מְאֹד מְאֹד, אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּתְעַגֵּעַ בָּהֶם תָּמִיד, וְעַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל תּוֹכַל לְחַדֵּשׁ הַרְבֵּה, כִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל פּוֹתְחִים אֶת הַמֹּחַ וְהַדַּעַת עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בְּחַיֵּי הָאָדָם. וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת הָר״ן, סִימָן רא): כָּל תּוֹרָה וּמַאֲמָר שֶׁאוֹמֵר יְכוֹלִין לֵילֵךְ וְלַעֲבֹר בּוֹ כָּל תּוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁעַל־יְדֵי דְּבָרָיו יְכוֹלִים לַעֲבֹר וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל הַתַּנַ״ךְ, וְדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּמִשְׁנָה וּבִגְמָרָא וּבַמִּדְרָשׁ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלָכֵן צְרִיכִים לְהַתְמִיד בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הַמְלֵאִים הַקְדָּמוֹת.

בְּעִנְיַן וְכוּ׳, אַל תַּאֲמִין בִּבְנֵי אָדָם, רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ז׳), אֲשֶׁר אֶחָד שֶׁלֹּא דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוּא רַק

חַיָּה בִּדְמוּת אָדָם, הַיְנוּ חַיָּה אֵינָהּ טוֹרֶפֶת אִם יֵשׁ לָהּ אֹכֶל וְכוּ׳, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנֵי־אָדָם הֵם חַיּוֹת טוֹרְפוֹת, רְשָׁעִים לְשֵׁם רִשְׁעוּת וְכוּ׳.

אֲנִי אֶת שֶׁלִּי כָּתַבְתִּי לְךָ, וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה מַה שֶּׁאַתָּה רוֹצֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר אֱמֹר, ט״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׁמֹר עַל כָּל מִלָּה וּמִלָּה שֶׁתְּדַבֵּר עִם זֶה שֶׁהוֹלֵךְ לָבוֹא אֵלֶיךָ... כִּי הוּא שׁוֹפָר גָּדוֹל, וְיַעֲבִיר אֶת דְּבָרֶיךָ לְשׁוֹנְאֶיךָ. שָׁמַעְתִּי פַּעַם מִמֶּנּוּ פִּתְגָם עַמְמִי, שֶׁהָיוּ רְגִילִים לוֹמַר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּעֵת שֶׁהָעַרְבִים הִתְפָּרְעוּ וְהָרְגוּ, רַחֲמָנָא לְצָלָן וְכוּ׳, הָיָה אָז הַפִּתְגָם: ״אִם תִּתָּקֵל בְּאוֹיֵב, זְכֹר! שֶׁתִּבְכֶּה אִמּוֹ וְלֹא אִמְּךָ״. מַה לַּעֲשׂוֹת? אֵלּוּ הָרְשָׁעִים רַק רוֹצִים לַעֲקֹר אוֹתָנוּ וְכוּ׳, וְגַם אוֹתְךָ וְכוּ׳, וְלָכֵן אַל תִּכָּנֵס בְּלַחַץ כְּלָל, וּבְוַדַּאי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב.

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְלֹא לַעֲנוֹת לְמָחֳרָתֵי וְלִמְבַזֵּי נַפְשֵׁנוּ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳), שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — לִשְׁמֹעַ בְּזִיּוֹנוֹ וְיִדֹּם וְיִשְׁתֹּק. וְלָכֵן עָדִיף לִשְׁתֹּק וּלְהִתְאַפֵּק, ״וְהָאֱלֹקִים יְבַקֵּשׁ אֶת הַנִּרְדָּף״ (קֹהֶלֶת ג, טו). רַק חֲזַק וֶאֱמַץ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר אֱמֹר, ט״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לַעֲזוֹר לַזּוּלַת, כִּי אֵין עוֹד טוֹב מִזֶּה, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה מא, סִימָן א׳): גָּדוֹל כֹּחַ מַתָּנַת עֲנִיִּים, שֶׁהוֹפֵךְ מִדַּת הָרַגָּז לְרַחֲמִים [הוּבָא בְּרַשׁ״י, בְּרֵאשִׁית יח, טז, בְּפָסוּק: וַיַּשְׁקִיפוּ, עַיֵּן שָׁם]. וְלָכֵן זֶהוּ דָּבָר גָּדוֹל לַעֲזוֹר לַעֲנִיִּים, וְלַעֲשׂוֹת רַק צְדָקָה וָחֶסֶד עִם כָּל עָנִי וְנָכֶה וְכוּ׳, וְנֶפֶשׁ שְׁבוּרָה וְכוּ׳. וְדָבָר זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרַק זֶהוּ צַדִּיק — מִי שֶׁעוֹזֵר לַזּוּלַת. וְיֵשׁ פִּתְגָם עַתִּיק יוֹמִין: ״מִי שֶׁפּוֹתֵחַ דֶּלֶת לַחוּץ, נִפְתָּח לוֹ חַלּוֹן בַּשָּׁמַיִם״; הַיְנוּ מִי שֶׁעוֹזֵר לַזּוּלַת, וּפִתְחֵי בֵּיתוֹ פְּתוּחִים לִרְוָחָה לְקְשָׁיֵי יוֹם, לוֹ נִפְתָּח חַלּוֹן מְיֻחָד בַּשָּׁמַיִם, שֶׁנּוֹמְשָׁכִים עָלָיו חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים. כִּי מִן הַשָּׁמַיִם נִמְשָׁךְ עָלָיו צִנּוֹר מְיֻחָד וְכֹחוֹת עֶלְיוֹנִים לְהַמְשִׁיךְ יְשׁוּעוֹת לִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמּוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלַעֲזוֹר לְקְשָׁיֵי יוֹם וּלְאֻמְלָלִים, וְדָבָר זֶה מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ. אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּמִצְוָה זוֹ, לְחַזֵּק נִשְׁבְּרֵי לֵב וְדַכְּאֵי רוּחַ וּקְשָׁיֵי יוֹם וְכוּ׳. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קו), עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים לב, א): ״אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל״, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס שֵׂכֶל בַּדָּל. וְזֶה עִקַּר וּשְׁלֵמוּת הַצְּדָקָה, כִּי (נְדָרִים מא.): אֵין עָנִי אֶלָּא מִדַּעַת; וְלָכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל: עֵצָה לָבוֹא לְגַדְלוּת הַמֹּחִין — לְהַשְׂכִּיל אֲחֵרִים. וְלָכֵן זֶהוּ דָּבָר גָּדוֹל לְחַזֵּק יְהוּדִים שֶׁנָּפְלוּ בְּדַעְתָּם וְכוּ׳, וְנִכְנְסוּ בְּיֵאוּשׁ גָּדוֹל, עַד שֶׁחוֹשְׁבִים עַל הִתְאַבְּדוּת וְכוּ׳, וּכְשֶׁאֶחָד בָּא וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם, שֶׁיַּעַזְבוּ אֶת מַחְשְׁבוֹתֵיהֶם הָרָעוֹת וְכוּ׳, וּמְחַזֵּק וּמְעוֹדֵד אוֹתָם, וּמַכְנִיס בָּהֶם תִּקְוָה לְחַיּוֹת וְכוּ׳, אֵין מִצְוָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, וְעַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוֹדָה זָרָה י:): יֵשׁ קוֹנֶה עוֹלָמוֹ בְּשָׁעָה אַחַת.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד, וּמִי שֶׁמְּחַזֵּק אֲחֵרִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְבָרֵךְ אוֹתוֹ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשיא.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר אֱמֹר, ט״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, עַל שֶׁזָּכִיתָ לְהִבָּרֵא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן עִם כָּל נְקֻדָּה טוֹבָה שֶׁיֵּשׁ לְךָ בַּיַּהֲדוּת, רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ בָּזֶה שֶׁיֵּשׁ לְךָ זָקָן וּפֵאוֹת, וְיֵשׁ עָלֶיךָ צֶלֶם אֱלֹקִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁתְּהִלָּה לָאֵל, אַתָּה מִתְעַטֵּף בְּכָל יוֹם עִם צִיצִית וּמִתְעַטֵּר עִם תְּפִלִּין, בָּזֶה רָאוּי לְךָ לִרְקֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם, כִּי אִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מַה זֶּה צִיצִית וּתְפִלִּין, הָיִיתָ רוֹקֵד כָּל הַיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁנָּהֲגוּ הַתַּנָּאִים וְהָאֲמוֹרָאִים (עַיֵּן בְּרָכוֹת ל׃): אֲנָא תְּפִלִּין מַנַּחְנָא, כִּי הֵם יָדְעוּ מַה זֶּה צִיצִית וּתְפִלִּין [וְיָדוּעַ מַה שֶּׁרַבְּנוּ זַ״ל אָמַר לְאֶחָד (שִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן קעב): כְּמוֹ מִסְפַּר הַשְּׂעָרוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהַטַּלִּית, כָּל־כָּךְ דְּמָעוֹת שָׁפַכְתִּי עַד שֶׁיָּדַעְתִּי מַהוּ טַלִּית]. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁאַתָּה שׁוֹמֵר שַׁבָּת, רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יז) שֶׁרָאוּי לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד בְּשִׂמְחַת הַשַּׁבָּת, כִּי אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר מַה זֶּה שַׁבָּת, עַד שֶׁאָמְרוּ בַּזֹּהַר (חֵלֶק ב׳ פח׃): מַאי שַׁבָּת? שְׁמָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַהוּא דְּשָׁלִים מִכָּל סִטְרוֹי; בְּשַׁבָּת מִתְגַּלֶּה עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן הַמִּתְבּוֹנֵן הֵיטֵב כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁשַּׁבָּת הַיּוֹם, וְשָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עִם הַשַּׁבָּת־קֹדֶשׁ, עַל־יְדֵי־זֶה נָכוֹן לִבּוֹ בָּטוּחַ, שֶׁיִּמָּחֲלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

אוֹדוֹת שֶׁכָּתַבְתָּ, שֶׁאַתָּה מְקַבֵּל בִּזְיוֹנוֹת וְכוּ׳, לָמָּה לֹא תִּזְכֹּר מַה

שְׁגִגָה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳), שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — יִשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ יִדֹּם וְיִשְׁתֹּק; וְשָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי שְׁלוֹמְקֶ״ה מִזְּוִויהְעל זי״ע, שֶׁאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״אַז מִיט בְּזִיּוֹנוֹת קֶען מֶען אָפְּקוּמֶען דֶּעם טוּיט״ [עַל־יְדֵי בְּזִיּוֹנוֹת יְכוֹלִים לְהִפָּטֵר מֵעֹנֶשׁ מִיתָה]. וּפַעַם חָלְתָה בִּתּוֹ, וְיָצָא בַּחוּץ כְּדֵי שֶׁאֶחָד יְבַזֶּה אוֹתוֹ וְכוּ׳, עַד שֶׁמָּצָא אִשָּׁה קְשַׁת יוֹם, שֶׁבִּזְּתָה אוֹתוֹ כְּאַחַד הָרֵיקִים, וְהוּא עָמַד וְשָׁמַח וְאָמַר: ״בָּרוּךְ הַשֵּׁם, לְבִתִּי הִמְשַׁכְתִּי רְפוּאָה״. וְכֵן הָיָה, שֶׁנִּתְרַפְּאָה לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן אַל תָּשִׂים לֵב לַבְּזִיּוֹנוֹת שֶׁקִּבַּלְתָּ, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה רַק תַּאֲרִיךְ יָמִים, רַק אַל תַּעֲנֶה לִמְחָרְפֶי וְלִמְבַזֶּי נַפְשֶׁךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ט״ו תשיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדֶּר אֱמֹר, ט״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הַמָּלֵא מְרִירוּת.

מָה אֹמַר לְךָ! סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּיָדֶיךָ, וְאֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה אַתָּה אֵינְךָ פּוֹתֵחַ אֶת ה״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְלוֹמֵד אֵיזוֹ תּוֹרָה אוֹ מַאֲמָר, וְאוֹמֵר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, הֲלֹא טַעַם גַּן־עֵדֶן תִּטְעַם אָז, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁתַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ סֵדֶר בְּלִמּוּד ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״ כְּסִדְרָן — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי רַק מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל הֵבִין אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוּא הַתַּלְמִיד שֶׁקִּבֵּל הַסְכָּמָה מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוּא זָכָה לְדִבּוּרִים כָּאֵלּוּ, הַמְשִׁיבִים אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת הַשְּׁבוּרוֹת וְהָרְצוּצוֹת וְכוּ׳, וּמַכְנִיס בָּהֶם חִיּוּת וְהִתְחַזְּקוּת נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וְאִם תִּטְעַם פַּעַם אַחַת אֶת טַעֲמָם שֶׁל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּבָר לֹא תִּרְצֶה לְהַנִּיחַ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל מִיָּדֶיךָ.

מַה יֵּשׁ לִי לְהוֹסִיף עַל דְּבָרַי, כְּבָר כָּתַבְתִּי רִבְבוֹת מִכְתָּבִים, וּכְבָר

נִדְפְּסוּ כַּמָּה אַלְפֵי מִכְתָּבִים וְעוֹד סְפָרִים יְקָרִים, קַבֵּל הָאֱמֶת מִמִּי שֶׁאֲמָרָהּ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ לְטוֹב נִצְחִי...

ט״ו תשיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר אֱמֹר, ט״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִשְׁמֹר עַל עַצְמְךָ מְאֹד, כִּי הַסָּמ״ךְ־מ״ם רוֹדֵף אוֹתְךָ בְּהִרְהוּרִים רָעִים וּבְמַחֲשָׁבוֹת מְגֻנּוֹת וְכוּ׳, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן נ׳): הַמַּחֲשָׁבָה בְּיַד הָאָדָם לְהַטּוֹתָהּ כִּרְצוֹנוֹ לְמָקוֹם שֶׁהוּא רוֹצֶה, הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בְּחִירָה לֹא כְּמוֹ שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב לִי: ״אֲשֶׁר כַּנִּרְאֶה אַתָּה כְּבָר אָבוּד בַּמַּחֲשָׁבָה״, צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר אֵין דָּבָר כָּזֶה, אֶלָּא לְכָל אֶחָד יֵשׁ בְּחִירָה, וְאָמַר (שָׁם, סִימָן נג): הַמַּחֲשָׁבָה יְקָרָה מְאֹד מְאֹד וְנִשְׁאֶרֶת לְדוֹרֵי דּוֹרוֹת, כָּל מַחֲשָׁבָה וּמַחֲשָׁבָה שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב בִּקְדֻשָּׁה, נַעֲשִׂים מִזֶּה בְּנָיִנִים נִפְלָאִים, הֵיכָלוֹת מְפֹאָרִים, עַיִן לֹא רָאֲתָה מַה שֶּׁנִּבְנָה בְּרוּחָנִיּוּת עַל־יְדֵי־זֶה, וּלְהִפּוּךְ עַל־יְדֵי מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְהִרְהוּרִים, הוּא בּוֹנֶה הֵיכָלוֹת דְּסִטְרָא אָחֳרָא, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְלָכֵן הַרְגֵּל עַצְמְךָ רַק לַחֲשֹׁב תָּמִיד מַחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה בּוֹנֶה הֵיכָלוֹת דִּקְדֻשָּׁה, וְשָׁם תִּזְכֶּה לִשְׂרוֹת לָנֶצַח. וְהָעִקָּר לַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, אֲשֶׁר בְּמַחֲשָׁבוֹת אֵלּוּ נִבְנִים הֵיכָלוֹת דִּקְדֻשָּׁה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּהְיִי תָּמִיד שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, וְזֶה אֲשֶׁר יַגְבִּיהַּ אוֹתָךְ לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תַּשְׂכִּילִי וְתַצְלִיחִי.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, וּבִזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ תִּזְכִּי לִדְבָרִים יָפִים בַּחַיִּים. וְעַל־כֵּן רְאִי לְמְסֹר אֶת נַפְשֵׁךְ עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי מַה שֶּׁתִּפְלָה פּוֹעֶלֶת, שׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל, וְעַל־כֵּן הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל כָּל־כָּךְ עַל תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, וְגִלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר כָּל הַצַּדִּיקִים לֹא זָכוּ לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָתָם, כִּי אִם עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁהִתְבּוֹדְדוּ הַרְבֵּה מְאֹד. וְעַל־כֵּן רָאֹה לְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתוֹצִיא מִפִּיךְ אֶת הַכְּסוּפִים טוֹבִים שֶׁיֵּשׁ לָךְ בְּעִנְיַן דִּירָה וְהַמָּקוֹם וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְסוֹף כָּל סוֹף תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם, הָעִקָּר אַל תַּנִּיחַ אֶת הָרָצוֹן וְהַכְּסוּפִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי

מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְךָ, שֶׁתִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתְךָ לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן, וְתִזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל כָּל מַה שֶּׁאַתָּה רוֹצֶה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַנְּשָׁמָה, מִי שֶׁמֵּפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, בְּוַדַּאי יִמְחֹל לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹונוֹתָיו, כִּי בָּזֶה שֶׁמַּחְדִּירִים אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחֹל לוֹ עַל הַכֹּל. וּמִי אוֹמֵר כְּשֶׁמְּקַבְּלִים עוֹד בִּזְיוֹנוֹת בְּאֶמְצַע הַפָּצָה — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר עִקַּר הַתְּשׁוּבָה הִיא לִשְׁמֹעַ בִּזְיוֹנוֹ וְלִדֹּם וְלִשְׁתֹּק (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳).

רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים, כִּי בַּיִת אֲשֶׁר הוּא מָלֵא שִׂמְחָה, הוּא מָלֵא הַצְלָחָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

עַכְשָׁו חָזַרְתִּי מֵאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהָיִיתִי שָׁם שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת: פָּרָשַׁת אֱמֹר וּפָרָשַׁת בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, וּמְאֹד מְאֹד הִצְטַעַרְתִּי שֶׁלֹּא זָכִיתִי לִרְאוֹתְךָ, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אוֹדוֹת הַפִּחָדִים וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁל הֶבֶל שֶׁיֵּשׁ לְךָ בְּעִנְיַן הַשִּׁדּוּךְ שֶׁהָיָה וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן אַתָּה מִתְבַּיֵּשׁ לָבוֹא וְכוּ׳ וְכוּ׳, לְדַעְתִּי, הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת־רוּחַ, כִּי מַה לְּךָ אִתָּם, אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, וַאֲנִי חָפֵץ מְאֹד לִרְאוֹתְךָ, עַל־כֵּן מִכָּאן וּלְהַבָּא אַל תִּבַּלְבֵּל עַצְמְךָ כְּלָל.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עג), אֲשֶׁר אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסֻגֶּלֶת מְאֹד לִתְשׁוּבָה, וּמְקַשֶּׁרֶת אֶת הָאָדָם אֶל הָאוֹת וְהַשַּׁעַר הַשַּׁיָּךְ לִשְׁרֹשׁ נִשְׁמָתוֹ. עַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לוֹמַר בְּכָל יוֹם תְּהִלִּים, וּבִפְרָט מִי שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם אֶת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וּבִפְרָט מִי שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְדַחֲקוּת וְיִסּוּרִים רַבִּים, עָלָיו לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר בְּכָל יוֹם כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ!

נָא וְנָא רְאֵה לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בָּזֶה תִּהְיֶה מְמֻזָּגֵי הָרַבִּים, אֲשֶׁר זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָה בְּךָ.

רְאֵה לְכָתֹב לִי מִכְתָּב בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה

זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְסֹר נַפְשְׁךָ עַל זֶה, כִּי זֶה עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי כְּנֶגֶד זֶה שֶׁהוּא פֹּגֵם וְקִלְקֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲזַי טוֹב וְיָשָׁר הַדָּבָר, שֶׁיִּזְכֶּה לְקָרֵב גַּם אֲחֵרִים.

רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא שִׂמְחָה, וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קסט), אֲשֶׁר מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ יִשְׁמֹר אוֹתוֹ מִפְּגַם־הַבְּרִית, עַיֵּן שָׁם; וְעַל־כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב, חֲצוֹת — מִתּוֹךְ הִסְדּוּר דַּיְקָא מִלָּה בְּמִלָּה, וְאַל תִּתְבַּלְבֵּל עַצְמְךָ מִשּׁוּם דָּבָר, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְעוֹד תִּרְאֶה טוֹב בְּחַיֶּיךָ. רְאֵה לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת אִשְׁתְּךָ, וְתִחְיוּ בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְתָדוּן אוֹתָהּ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לְךָ טוֹב כָּל הַיָּמִים.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּזְכֶּה לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּמִי שֶׁרָגִיל לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, הוֹרֵג אֶת יִצְרוֹ הָרָע.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְחַזֵּק בְּבַעְלֵךְ, וְאַל תַּנִּיחִי שֶׁהַמִּשְׁפָּחָה תִּתְעָרֵב בְּחַיֵּי

הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלָּכֶם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הוּא בַּעְלֵךְ וְעִמּוֹ תִּשָּׁאֲרִי, וְהַמִּשְׁפָּחָה לְבַסּוֹף תַּעֲזֹב אוֹתָךְ, עַל־כֵּן אַל תִּשְׁמְעִי לָהֶם כְּלָל, רַק תַּחֲזִיקִי עִם בַּעְלֵךְ, וְאָז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

רְאִי לְהַדְלִיק נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהִתְפַּלֵּל אָז בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ דַּרְכְּכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ אַתְּ מְחַזֶּקֶת אֶת עַצְמֵךְ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר לָמָּה לֹא בָּאתֶם אֵלַי לְיַבְנְאֵל, אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בַּפַּעַם הַבָּאָה שֶׁתָּבוֹאוּ לְיַבְנְאֵל, וְשָׁם תִּמְצְאִי אֶת בֶּן זוּגֵךְ, אֶחָד מֵאֲנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי בְּעִנְיַן הַזְּווּגִים צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לִפֹּל בַּפַּח, כִּי יְכוֹלִים לָקַחַת בָּחוּר הַנִּקְרָא מֵאֲנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּלְבַסּוֹף הוּא רָחוֹק לְגַמְרֵי מֵאֲנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאַדְרַבָּה הוּא עוֹד גָּרוּעַ מְאֹד מְאֹד, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר.

רְאִי לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמֵךְ, וּתְחַזְּקִי אֶת חַבְרוֹתַיִךְ וּתְקָרְבִי אוֹתָם אֶל

דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהַכֹּל בְּחָכְמָה וּבְשֵׂכֶל, וְעַל כֻּלָּם — רְאִי לְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, עַל אַף שֶׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ מְרִירוּת דִּמְרִירוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוּת וְעָגְמַת נֶפֶשׁ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי זֶה עִקַּר גְּדֻלַּת הָאָדָם, שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְעַל־כֵּן אַל תַּנִּיחַ אֶת עַצְמְךָ לִפֹּל בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, תַּעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לָדוּן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַף שֶׁנִּדְמֶה לְךָ שֶׁאַתָּה גָּרוּעַ שֶׁבַּגְּרוּעִים, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּתְהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לָנוּ רַבִּי חָזָק כָּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כָּזֶה, אֲשֶׁר רָאוּי לָנוּ לִשְׁמֹחַ עִמּוֹ מְאֹד מְאֹד. רְאֵה לְהַתְמִיד בְּסֵפֶר ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי רַק בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי כָּל מִי שֶׁמַּתְמִיד יוֹתֵר בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״, הוּא מִקָּרֵב יוֹתֵר לְרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בָּזֶה לְבַד תְּלוּיָה כָּל הַהִתְקָרְבוּת, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד תָּמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְקָרֵב רְחוֹקִים לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לְךָ

כָּל הַיָּמִים, כִּי זֶה עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית — לְקָרֵב גַּם אֲחֵרִים, וְתַתְחִיל עִם אָחִיךָ וְכוּ׳, תְּדַבֵּר עִמּוֹ דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהִתְחַזְּקוּת, וְתִמְצָא בּוֹ רַק אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְאַל תְּדַבֵּר מֵהָרָע כְּלָל, כִּי כְּשֶׁמְּדַבְּרִים מֵהָרָע, חָרֵי זֶה מְעוֹרְרִים רֵיחַ רַע, כַּמּוּבָא (בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳), עַיֵּן שָׁם.

מְאֹד מְאֹד הִצְטַעַרְתִּי לָמָּה לֹא בָאתָ אֵלַי לְיַבְנְאֵל עַל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, כִּי מְאֹד רָצִיתִי לִרְאוֹתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי תֵּכֶף־וּמִיָּד מִכְתָּב, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

ט״ו תשכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... נֶרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, כִּי כָּל הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֶה לְמִחִין וּלְחַיִּים נְעִימִים (עַיֵּן מְנָחוֹת מד.).

רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וּבִזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבָּת תִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ, כִּי הַשַּׁבָּת הִיא בַּת זוּגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ בִּשְׁמְחָה, וְאָז בְּנָקֵל לוֹ לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגוֹ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל וּמְבַקֵּשׁ בַּעֲדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשכג.

בְּעֻזַּרת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ.

וְעָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים חִזּוּק חָדָשׁ בְּכָל יוֹם, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ לִפֹּל, וְזֶה עִקַּר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ לִפֹּל, וּתְהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לָנוּ רַבִּי גָּדוֹל כָּזֶה עִם עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת כָּאֵלּוּ, אֲשֶׁר עַל יָדוֹ יְכוֹלִים לְהִתְחַזֵּק כָּל יְמֵי חַיָּיו.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מִמְּךָ רַק זֶה. וְאַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, יִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתַּחְתֹּם הוֹרָאַת קֶבַע, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לְךָ כָּל הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁאָנוּ מַדְפִּיסִים.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשכד.

בְּעֻזַּרת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְחַזֵּק מְאֹד אֶת בַּעְלֵךְ, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לָגוּר בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה

וְרֵעוּת וּבַהֲבָנָה הֲדָדִית, וְאֶחָד יְחַזֵּק אֶת הַשֵּׁנִי, וּבָזֶה תְּלוּיָה כָּל הַהַצְלָחָה, כִּי בְּבֵית שֶׁיֵּשׁ אַהֲבָה, הָאִשָּׁה עוֹזֶרֶת לְבַעְלָהּ, וְהַבַּעַל עוֹזֵר לְאִשְׁתּוֹ, אֲזַי הֵם מַצְלִיחִים מְאֹד, לֹא־כֵן בְּבֵית שֶׁרָבִים, מַשְׁרִים אֶת הַקְּלִפּוֹת בְּתוֹכוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, וְזֶה גּוֹרֵם כָּל הַצָּרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם. עַל־כֵּן תִּשְׁתַּדְּלִי לִהְיוֹת בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְאֶחָד יַעֲזֹר אֶת הַשֵּׁנִי, וּבָזֶה תַּצְלִיחוּ דַּרְכְּכֶם.

נָא וָנָא אַל תִּדְאֲגִי כְּלָל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב. הָעִקָּר רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְתִשְׂמְחִי בְּשַׁבָּת מְאֹד מְאֹד, וּתְכַבְּדִי וּתְעַנְּגִי אֶת הַשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ בְּכָל מִינֵי מַעֲדַנִּים, וּכְדָאִית שְׂמִירַת שַׁבָּת וְשִׂמְחַת שַׁבָּת לְהָגֵן עֲלֵיכֶם וּלְהַמְשִׁיךְ עֲלֵיכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וּפַרְנָסַתְכֶם תֻּכְפַּל כֶּפֶל כִּפְלַיִם, וְתִזְכּוּ לְשֶׂפַע גָּדוֹל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׂפַע, וּלְבִנְכֶם תִּהְיֶה רְפוּאָה שְׁלֵמָה, הָעִקָּר לֹא לִדְאֹג כְּלָל, כִּי הַדְּאָגוֹת מְכַלּוֹת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשכה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה אֵיזוֹ אוֹת בְּאֵיזוֹ פָּרָשָׁה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם הֵן מֵחֲמַת שֶׁאֵינוֹ מַנִּיחַ תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְתִהְיֶה בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ, כִּי שַׁבָּת הִיא בַּת זוּגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי

שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ זוֹכִין לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגוֹ. וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי שֶׁתִּהְיֶה זָהִיר בִּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ תִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ.

נָא וְנָא אֶל תִּהְיֶה בָּרְרָן, אֶלָּא הַשְׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לְךָ מֵעֵת קַבָּלַת מִכְתָּבִי זֶה — תַּסְכִּים, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ תִּוָּשַׁע מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּתְקְנֶה אֶת הַקּוּנְטְרֵס ״מְצִיאַת הַזִּוּוּג״, וּתְקַיֵּם כָּל מַה שֶּׁנֶּאֱמַר שָׁם, וְאָז בְּוַדַּאי תִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ בְּקָרוֹב מַמָּשׁ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְזֻעְזָע מֵהַסִּפּוּר שֶׁלְּךָ, עַד שֶׁנִּכְנְסוּ לְךָ מַחֲשָׁבוֹת לְהִתְאַסְלֵם, חַס יִשְׁמֹר אוֹתְךָ מִכָּל רַע.

מָה אֹמַר לְךָ! לֹא בְּחִנָּם שֶׁאֲבַדְתָּ אֶת כָּל פַּרְנָסָתְךָ, כִּי כְּבָר אָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כט): ״רֹעֶה זוֹנוֹת יְאַבֵּד הוֹן״, וְעַל־כֵּן מֵאַחַר שֶׁאַתָּה נִמְשָׁךְ אַחַר זְנוּת עִם עַרְבִיָּה, וְעַכְשָׁו אַתָּה רוֹצֶה לְהִתְחַתֵּן אִתָּהּ וּלְהִתְאַסְלֵם, מַה הַפֶּלֶא שֶׁאַתָּה צוֹעֵק שֶׁאֲבַדְתָּ אֶת כָּל מָמוֹנְךָ, רַחֲמָנָא לִצְלָן?! עַל־כֵּן, לְדַעְתִּי, רְאֵה תֵּכֶף־וּמִיָּד לַעֲזֹב אוֹתָהּ, וְלִבְרֹחַ כָּל עוֹד נַפְשְׁךָ בְּךָ, כִּי אִם תָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְקַבֵּל אוֹתְךָ, וְאִם לֹא, חַס וְשָׁלוֹם, הָעֲרָבִים יַהַרְגוּ אוֹתְךָ בְּלִי שׁוּם סָפֵק, קֹדֶם אוֹ אַחַר־כָּךְ.

רְאֵה לְאֵיזֶה פַּח יָקוּשׁ נָפַלְתָּ, שֶׁאַתָּה מִסְתּוֹבֵב עִם גּוֹיָה זֶה שֶׁבַע שָׁנִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבְוַדַּאי גַּם לְךָ יֵשׁ עֲדַיִן תְּשׁוּבָה, וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — שֶׁתַּעֲזֹב אוֹתָהּ, וְתִבְרַח לְנַפְשְׁךָ, כִּי אַחֲרִית מָרָה תִּהְיֶה בָּאַחֲרוֹנָה, כִּי

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַאֲרִיךְ אַפּוֹ, וּלְבַסּוֹף גָּבֵי דִּלֵּיהּ. וְעַל־כֵּן רְאֵה לָשׁוּב תֵּכֶף־וּמִיָּד בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתַתְחִיל לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתְּצַיֵּת אוֹתִי, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד עִצְמוֹ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַל תִּהְיֶה בִּדְאָגוֹת, כִּי הַדְּאָגוֹת מְכַלּוֹת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

מִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַתְחִיל לִלְמֹד שִׁעוּר בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּכָל יוֹם עַל־כָּל־פָּנִים מְחַבֵּר רַמ״א, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְהַפְרִישׁ בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרוּטוֹת לִצְדָקָה בְּקֻפָּה מְיֻחֶדֶת, וּכְשֶׁיִּתְמַלֵּא הַסְּכוּם, רְאֵה לִשְׁלֹחַ אֶת זֶה לְכָאן, וַאֲנַחְנוּ נַדְפִּיס בָּזֶה סְפָרִים, וְיִהְיֶה לְךָ חֵלֶק בִּזְכוּת הָרַבִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם..

פֹּה תְּקַבֵּל קוּנְטְרֵס ״רָצוֹן טוֹב״, וּמֵהַיּוֹם וָהָלְאָה תִּשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ לֹא לְהַדְפִּיס סְתָם בְּלִי שׂוּם טַעַם וָרֵיחַ... כִּי רְאֵה אֶת הַהֶפְרֵשׁ.

ט״ו תשכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, י״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, וְכֵן אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבֵיתְךָ, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם הוּא כְּשֶׁאֵין לוֹ תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לְהַשְׁלִים עִם אִשְׁתְּךָ, וְתָדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, וְתֵדַע כִּי עִקַּר הַצְלָחָתְךָ תְּלוּיָה כְּפִי הַשְּׁלוֹם־בַּיִת שֶׁלְּךָ. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנָשֵׁיכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ; וְכָל הַשֶּׁפַע שֶׁל הָאָדָם בָּא בִּזְכוּת אִשְׁתּוֹ. וְעַל־כֵּן רְאֵה לָדוּן אֶת אִשְׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְאַל תְּדַקְדֵּק עִמָּהּ כָּל־כָּךְ, אֶלָּא תֵּכֶף־וּמִיָּד רְאֵה לְהַשְׁלִים עִמָּהּ, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתְּצֵיֵּת אוֹתִי, וְאָז תֵּצֵא מִכָּל חוֹבוֹתֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, כ׳ אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יט),

אֲשֶׁר לֹא מַסְפִּיק לִלְמֹד וּלְעַיֵּן בַּסֵּפֶר, אֶלָּא עָלָיו לָבוֹא בְּעַצְמוֹ אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁיִּרְאֶה אֶת פְּנֵי הַצַּדִּיק, כְּבָר יִתְעוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳), שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁבָּא אֶל הַצַּדִּיק, וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל לִבּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְבַטֵּל מֵעַצְמוֹ אֶת כָּל הַמִּדּוֹת רָעוֹת וְהַתַּאֲוֹת רָעוֹת שֶׁל הָאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר, שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ. וְגַם הַצְּדָקָה שֶׁנּוֹתֵן לְהַצַּדִּיק, עוֹזֶרֶת לוֹ לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר.

וֶהֱיוֹת שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לְ... לְקַבֵּל דְּבָרִים אֵלּוּ, אֲזַי אַעְתִּיק לְךָ מַה שֶּׁכָּתוּב מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי שְׁלֹמֹה מֵרַאדוֹמְסְק זי״ע, בְּסִפְרוֹ (תִּפְאֶרֶת שְׁלֹמֹה נִצָּבִים), וְזֶה הָעִנְיָן פִּרְסֵם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זי״ע בָּעוֹלָם, שֶׁכָּל מִי שֶׁמַּפְרִיד אֶת עַצְמוֹ מֵהַצַּדִּיק, וְאוֹמֵר בְּלִבּוֹ: מַה לִּי לִנְסֹעַ לְצַדִּיק הַדּוֹר וּלְבַקֵּשׁ תּוֹרָה מִפִּיו, הֲלֹא כַּמָּה סְפָרִים הַקְּדוֹשִׁים בְּמוּסָר הַשְׂכֵּל דְּרוּשִׁים לְכָל חֶפְצֵיהֶם בְּתוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם, אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵין זֶה כְּלוּם, כִּי רְאִיַּת פְּנֵי הַצַּדִּיק, מְבַטֶּלֶת מִמֶּנּוּ כָּל הַמִּדּוֹת רָעוֹת, דְּהַיְנוּ הָעַצְלוּת וְהָעַצְבוּת וְכָל הַתַּאֲוֹת רָעוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְגַם בִּצְדָקָה מַה שֶּׁנּוֹתֵן לַצַּדִּיק, זוֹכֶה לְמִדּוֹת טוֹבוֹת, וְכָל חֶסְרוֹנוֹ יַשְׁלִים עַל־יְדֵי דְּבוּק חֲכָמִים, וְגַם הַצַּדִּיק מַעֲלֶה תְּפִלָּתוֹ לְמַעְלָה, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתְאַוֶּה לִתְפִלָּתָן שֶׁל צַדִּיקִים, וּמְגַלִּין אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בָּעוֹלָם, וּבָזֶה יָבוֹא לִשְׁלֵמוּת הָאֲמִתִּית, וּכְמָשָׁל בֶּן כְּפָר, שֶׁרוֹצֶה לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו עַל אוֹדוֹתָיו וְעִנְיָנָיו, אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לוֹ בְּעַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ, כִּי כְּבַד לָשׁוֹן הוּא לְדַבֵּר עִם הַמֶּלֶךְ דְּבָרִים מוּעָטִים סוֹבְלִים פֵּרוּשׁ הַרְבֵּה עִנְיָן גָּדוֹל, וְהַמֶּלֶךְ אֵינוֹ סוֹבֵל רֹב דִּבּוּרָיו שֶׁל בֶּן כְּפָר, לָכֵן הָעֵצָה בָּזֶה לָבוֹא אֶל שַׂר אֶחָד מִשָּׂרֵי הַמֶּלֶךְ, הַמֵּבִין בִּלְשׁוֹן בֶּן כְּפָר הַנַּ״ל, וְגַם־כֵּן יָכוֹל לְדַבֵּר עִם הַמֶּלֶךְ כָּרָאוּי, וּמוֹשִׁיעַ לוֹ מִצַּעֲקָתוֹ, כֵּן הוּא זֶה הַדָּבָר, כִּבְיָכוֹל הַמֶּלֶךְ זֶה מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְטוֹב לְכָל אֶחָד לְדַבֵּק עַצְמוֹ אֶל צַדִּיק אֶחָד, וְעַל יָדוֹ יָפִיק מֵהַמֶּלֶךְ, מַלְכּוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְצוֹנוֹ, וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

וְאִם תֹּאמַר: מָה עוֹשִׂים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ? אֶלָּא בָּזֶה שֶׁמִּתְחַבְּרִים יַחַד, וְלוֹמְדִים בְּצַוָּתָא אֶת סִפְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ

וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, אֲשֶׁר בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצב), אֲשֶׁר פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ סִפְרוֹ, בָּזֶה בְּעַצְמוֹ מַמְשִׁיכִים עַל עַצְמָם פְּנֵי הַצַּדִּיק וְכֹחַ הַצַּדִּיק. וְהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם יוֹדֵעַ זֹאת, וְלָכֵן הוּא עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁתִּהְיֶה מַחֲלֹקֶת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי כָּל הַמַּחֲלוֹקוֹת וְהָאִי הֲבָנוֹת שֶׁנִּמְצָאוֹת בְּפָנִים, הַכֹּל בָּא מֵהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם בְּעַצְמוֹ, שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה שֶׁתִּהְיֶה אַחְדוּת וְאַהֲבָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וְכָךְ אָמַר מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל: אֵין אַתֶּם יְכוֹלִים לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶל אֵילוּ מַדְרֵגוֹת וְהַשָּׂגוֹת הָיָה רַבֵּנוּ זַ״ל מֵבִיא אוֹתָנוּ אֲלֵיהֶם, אִם רַק הָיְתָה אַהֲבָה וְאַחְדוּת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. אַךְ מַה לַּעֲשׂוֹת? הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם גָּדוֹל מְאֹד, וְנָתְנוּ לוֹ הַרְבֵּה כֹּחוֹת לַעֲשׂוֹת פֵּרוּדִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְלָכֵן עַל־כָּל־פָּנִים אֶצְלֵנוּ צְרִיכִים לִרְאוֹת שֶׁתִּהְיֶה אַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְיִתְאַחֲדוּ יַחַד, וְיִבָּרְחוּ מִכָּל אֵלּוּ הַשַּׁקְרָנִים, הָרַמָּאִים וְהַצְּבוּעִים וְכוּ׳, שֶׁמִּסְתּוֹבְבִים גַּם אֶצְלֵנוּ, כִּי הֵם הַגּוֹרְמִים מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת וּפֵרוּדִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה סוֹבְלִים כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ; כִּי אִם הָיוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, הֵינוּ יְכוֹלִים לְקָרֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֻלָּם הָיוּ מִתְבּוֹדְדִים וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִשְׁבִיל כַּמָּה שְׂרָצִים, שֶׁ׳רִ״ץ׳ הַשּׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, שֶׁהֵם שַׁ׳קְרָנִים, רַ׳מָאִים, צְ׳בוּעִים, כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ צְרִיכִים לִסְבֹּל, וְכֵן כָּל הָעוֹלָם צְרִיכִים לִסְבֹּל. וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ, שֶׁבְּאַרְבַּע אֲמוֹת שֶׁלָּנוּ יִהְיֶה תָּמִיד רַק שָׁלוֹם וְאַהֲבָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וַאֲפִלּוּ שֶׁיְּדַבְּרוּ עָלֵינוּ כָּל דָּבָר אָסוּר, אָסוּר לָנוּ לְהִתְפַּעֵל מֵהֶם. וּתְהִלָּה לָאֵל, אֶצְלֵנוּ מַתְמִידִים מְאֹד בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיֵשׁ הַמּוֹן אַבְרֵכִים, שֶׁזּוֹכִים וּמְסַיְּמִים בְּכָל חֹדֶשׁ אֶת ה״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּצְטָרֵף אֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם צַדִּיקֵי הַדּוֹר, וְרַק עִמָּהֶם צְרִיכִים לְהִתְחַבֵּר יַחַד, וּמִי שֶׁמִּתְחַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, עוֹבְדֵי ה׳ אֱמִתִּיִּים, שֶׁזּוֹכִים לְסַיֵּם בְּכָל חֹדֶשׁ אֶת ה״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְכֵן מִתְבּוֹדְדִים הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד מְדַבְּרִים רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אֵלּוּ הֵם צַדִּיקֵי הַדּוֹר, שֶׁרָאוּי לְהִתְחַבֵּר אֲלֵיהֶם, וּלְקַבֵּל מֵהֶם בִּשְׂלֵמוּת אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל. וּכְבָר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה מז:): מְשֻׁרָבּוּ תַּלְמִידֵי שַׁמַּאי וְהִלֵּל, שֶׁלֹּא

שְׁמְשׁוּ כָּל צָרְכָּן, רַבּוּ מַחֲלֹקֶת בְּיִשְׂרָאֵל, וְנַעֲשֵׂית הַתּוֹרָה כִּשְׁתֵּי תּוֹרוֹת; וְזֶה מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים הַיּוֹם, שֶׁקּוֹרֶה בֵּינֵינוּ. וְלָכֵן עָלֵינוּ לְהִתְרַחֵק מֵאֵלּוּ בַּעֲלֵי הַמַּחֲלֹקֶת, וְלִהְיוֹת תָּמִיד בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שֶׁבּוֹנֶה רַבֵּנוּ זַ״ל, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט), שֶׁהַצַּדִּיק בּוֹנֶה ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, אֲבָל צְרִיכִים כֹּחוֹת עֲצוּמִים לַעֲמֹד וּלְהִשָּׁאֵר שָׁם, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עא) עַל הַפָּסוּק (דָּנִיֵּאל א, ד): ״וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל־הַמֶּלֶךְ״, כֹּחַ מַמָּשׁ, כִּי בְּוַדַּאי צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ כֹּחַ וּגְבוּרָה לַעֲמֹד בָּזֶה, שֶׁיִּשָּׁאֵר בְּהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא, שֶׁשָּׁם שׁוֹפֵעַ נַעַם הָעֶלְיוֹן, מֹחִין שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת לְגָרֵשׁ וּלְהַרְחִיק אֶת הָאָדָם מֵהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא, מֵהֵיכַל־הַמֶּלֶךְ, ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, עַל־יְדֵי כָּל מִינֵי הֶסָּתוֹת שֶׁל כָּל מִינֵי חוֹבְלִים וּבַעֲלֵי מַחֲלֹקֶת, אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּתְרַחֵק מֵהֶם, וְלֹא יַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן נא): אֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מִמֶּנִּי, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מַטְעֶה מְאֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשל.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, כ׳ אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג): הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ — לְקַשֵּׁר עַצְמוֹ לְהַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה, דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לִנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל. וּצְרִיכִים לְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל מִבִּלְעֲדֵי מַה שֶּׁיְּקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצָלוֹ שׁוּם שֵׂכֶל עַצְמוֹ, אֵינוֹ בִּשְׁלֵמוּת, וְאֵינוֹ מְקֻשָּׁר אֶל הַצַּדִּיק. וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל הֵעִיד — לָמָּה

זָכָה לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל יוֹתֵר מִכָּל הַתַּלְמִידִים? כִּי כְּשֶׁהוּא בָּא אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, הִשְׁלִיךְ אֶת כָּל שִׂכְלוֹ לְגַמְרֵי, כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל, וּכְשֶׁשָּׁמַע דִּבּוּר אֶחָד מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, קִבֵּל שֵׂכֶל חָדָשׁ, וְכֵן בְּכָל פַּעַם (מַה שֶּׁאֵין כֵּן שְׁאָר הַתַּלְמִידִים, כָּל אֶחָד יָדַע אֶת מַעֲלָתוֹ). וּבֶאֱמֶת דָּבָר זֶה תָּלוּי תָּמִיד, מִי שֶׁמְּסַלֵּק אֶת שִׂכְלוֹ הַמֻּגְשָׁם לְגַמְרֵי, וּמְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לָבוֹא לְמַדְרֵגוֹת רָמוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הָעִקָּר שֶׁיְּקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל כְּמוֹת שֶׁהֵם בְּלֹא כַּחַל וּשְׂרָק, וְאָז דַּיְקָא יַצְלִיחַ. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁמְּצַיְּתִים אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעִנְיַן סֵדֶר־הַלִּמּוּד שֶׁלּוֹ, זוֹכִים לְסַיֵּם תַּנַ״ךְ, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, רַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְכָל סִפְרֵי הַמִּדְרָשִׁים, וְכָל סִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּמִי שֶׁחָכָם בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, עֲדַיִן מִתְוַכֵּחַ — הַאִם רַבֵּנוּ זַ״ל כֵּוֵן אֶל זֶה וְכוּ׳ אוֹ לֹא, וְכָךְ עוֹבְרִים לוֹ הַשִּׁבְעִים שָׁנָה, וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ.

וּבֶאֱמֶת רָאוּ אֵצֶל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים אֲנָשִׁים תְּמִימִים, שֶׁלֹּא זָזוּ כְּהוּא זֶה מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־יְדֵי־זֶה זָכוּ לְבַסּוֹף לְמַדְרֵגוֹת גְּבוֹהוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַף שֶׁבִּתְחִלָּה הָיוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים עִם שֵׂכֶל פָּשׁוּט, עִם כָּל זֹאת הִתְחַזְּקוּ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּהַצַּדִּיק, וְהָיְתָה לָהֶם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְרָאוּ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, שִׂדּוּד הַטֶּבַע. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפו), שֶׁאֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים שֶׁהֶאֱמִינוּ בְּצַדִּיקִים בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת כְּלָל, זָכוּ לִרְאוֹת אַחַר־כָּךְ מוֹפְתִים נִגְלִים, כִּי הַצַּדִּיק מָלֵא מוֹפְתִים, וּכְשֶׁהוּא מַאֲמִין בְּהַצַּדִּיק, שֶׁכָּל דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק וּבְכַוָּנָה מְכֻוֶּנֶת, אֲזַי יִזְכֶּה לִרְאוֹת נִסִּים.

וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱרַע עִם הָרַב הֶחָסִיד ר׳ מֹשֶׁה גְּלִידְמַאן זַ״ל, שֶׁהָיָה בִּזְמַן הַקּוֹמוּנִיסְטִים, וְרָצָה לַעֲלוֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכַמּוּבָן שֶׁהָרְשָׁעִים לֹא נָתְנוּ לְשׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל לָצֵאת מֵרוּסְיָה הָאֲרוּרָה, וְהוּא הָלַךְ בְּכָל יוֹם אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהִרְבָּה שָׁם בִּתְפִלָּה, עַד שֶׁפַּעַם אַחַת הִתְאַזֵּר, וְהִכְנִיס בַּקָּשָׁתוֹ לַמֶּמְשָׁל, שֶׁהוּא רוֹצֶה לַעֲזֹב אֶת הַמְּדִינָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא סִבֵּב, שֶׁתֵּכֶף־וּמִיָּד קָרְאוּ לוֹ, וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ, לָמָּה הוּא רוֹצֶה לַעֲזֹב אֶת הַמְּדִינָה, וְאָמַר לָהֶם, הֱיוֹת שֶׁהוּא אִישׁ אֱמֶת, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לַעֲבֹר עַל חֻקֵּי הַמְּדִינָה, וְיַעַן שֶׁאָבִיו צִוָּה לוֹ צַוָּאָה, שֶׁאִם יִצְטָרֵךְ

כֶּסֶף, שֶׁיֵּלֵךְ מִבַּיִת לְבַיִת וִיקַבֵּץ נְדָבוֹת, וֶהֱיוֹת שֶׁבְּחֶקֵי הַמְּדִינָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת דָּבָר כָּזֶה, וְהוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר צַוָּאַת אָבִיו, לָכֵן הוּא מְבַקֵּשׁ רְשָׁיוֹן לָצֵאת, וּפֶלֶא עַל גַּבֵּי פֶלֶא, שֶׁדְּבָרָיו נִכְנְסוּ בְּלֵב הַפְּקִידִים, וְנָתְנוּ לוֹ רְשָׁיוֹן לָצֵאת, וְכָךְ הִגִּיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וּבֶאֱמֶת הַכֹּל הָיָה מֵרֹב הָאֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהָיְתָה לוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבָּזֶה שֶׁיָּבוֹא בְּכָל יוֹם לְצִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ — יִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים, וְכָךְ הָיָה.

וְכֵן הָיָה עִם הֶחָסִיד ר׳ מֹשֶׁה יְרוּסְלַבְסְקִי זַ״ל, שֶׁהוּא הָיָה אָדָם פָּשׁוּט מְאֹד, אֲבָל הָיָה חָזָק עַד לְהַפְלִיא בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָיָה מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָתֵת אֹכֶל לְמֵאוֹת מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבָּאוּ עַל הַקִּבּוּץ הַקָּדוֹשׁ, וּכְשֶׁהִתְגַּבְּרָה מַלְכוּת הָרְשָׁעָה הַקּוֹמוּנִיסְטִים, יִמַּח שְׁמָם, הָלַךְ בְּכָל יוֹם אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וּבִקֵּשׁ הַרְבֵּה שָׁם, שֶׁיִּזְכֶּה הוּא וְכָל מִשְׁפַּחְתּוֹ לָצֵאת מֵהַגֵּיהִנּוֹם הַזֶּה שֶׁל הַקּוֹמוּנִסְטִים, וְלִזְכוֹת לַעֲלוֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהִתְאַזֵּר בְּעַזּוּת וּבְעַקְשָׁנוּת דִּקְדֻשָּׁה, וְהִכְנִיס בַּקָּשָׁה, שֶׁרוֹצֶה לָצֵאת מֵהַמְּדִינָה הוּא וְכָל מִשְׁפַּחְתּוֹ, וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: לָמָּה רוֹצֶה לָצֵאת מֵהַמְּדִינָה? עָנָה וְאָמַר, שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ, שֶׁהוּא צָרִיךְ לָמוּת, וְרוֹצֶה לְהִקָּבֵר עַל יַד אָבִיו בְּהַר הַזֵּיתִים... וּשְׁאָלוּהוּ: אִם כֵּן, לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לָקַחַת אִתְּךָ אֶת כָּל מִשְׁפַּחְתְּךָ? עָנָה וְאָמַר, שֶׁרוֹצֶה שֶׁיָּבוֹאוּ אֶל קִבְרוֹ... וּפֶלֶא עַל גַּבֵּי פֶלֶא, שֶׁדְּבָרָיו נִכְנְסוּ בְּלֵב הָרְשָׁעִים, וְקִבֵּל הֶתֵּר יְצִיאָה הוּא וְכָל בְּנֵי בֵּיתוֹ, שֶׁזֶּה דָּבָר לְמַעְלָה מֵהַשֵּׂכֶל, כִּי הָרְשָׁעִים הָאֵלּוּ לֹא נָתְנוּ לְאַף אֶחָד לָצֵאת, וְכָל זֶה בָּא לוֹ רַק מֵחֲמַת אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה שֶׁהָיְתָה לוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַף שֶׁהָיָה אָדָם פָּשׁוּט מְאֹד, עִם כָּל זֹאת זְכוּת הָאֱמוּנָה שֶׁהָיְתָה לוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וּזְכוּת הַשִּׁמּוּשׁ שֶׁשִּׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־יְדֵי שֶׁנָּתַן בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לֶאֱכֹל לְכַמָּה מֵאוֹת אֲנָשִׁים, הִיא שֶׁעָמְדָה לוֹ.

רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁעַל־יְדֵי תֹּקֶף הָאֱמוּנַת חֲכָמִים בַּצַּדִּיק הָאֱמֶת, זוֹכִים לִרְאוֹת נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, נִסִּים נִגְלִים. וְסִפֵּר הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יְחֶזְקֵאל מִקּוֹזְמִיר זי״ע, שֶׁהָיָה תַּלְמִיד מֻבְהָק שֶׁל הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין זי״ע, שֶׁשָּׁמַע פַּעַם מֵרַבּוֹ, שֶׁכָּל חָסִיד הַנּוֹסֵעַ לְרַבּוֹ, צָרִיךְ לָשִׂיחַ לְפָנָיו כָּל בְּעָיוֹתָיו וּמַעֲשָׂיו, וַאֲפִלּוּ דְּבָרִים קַלֵּי עֵרֶךְ, כְּגוֹן: שֶׁאֵין הַפָּרָה

נוֹתֶנֶת חָלָב וְכַדּוֹמֶה, גַּם בְּעִנְיָן זֶה צָרִיךְ הֶחָסִיד לִשְׁאֹל עֵצָה וְתוּשִׁיָּה מֵרַבּוֹ. וְסִפֵּר הַחוֹזֶה, שֶׁאֵצֶל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ׳ענְסְק זי״ע, הָיָה לוֹ מְקָרֵב אִישׁ כַּפְרִי פָּשׁוּט, שֶׁהָיָה מִתְפַּרְנֵס מֵעֲשִׂית יַיִן שָׂרָף, וְהָיָה לוֹ לְצֹרֶךְ זֶה כְּלִי וּמְכוֹנָה, וְאִם הָיְתָה פַּעַם תַּקָּלָה בַּכְּלִי אוֹ בַּמְכוֹנָה, מִיָּד נָשָׂאוּהוּ רַגְלָיו אֶל בֵּית רַבּוֹ הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע, שֶׁיְּבָרְכֵהוּ עַל תִּקּוּן הַכְּלִי, וּבְכָל מִקְרֶה כְּעֵין זֶה, הָיָה נוֹסֵעַ תָּמִיד לְרַבּוֹ לִשְׁאֹל. וְכָךְ נָהַג כָּל יְמֵי חַיָּיו. לְיָמִים, הָלַךְ אוֹתוֹ כַּפְרִי לְעוֹלָמוֹ, וְאָז גַּם הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע הָיָה בְּגַן־עֵדֶן, עוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב, וְרָאָה שָׁם הַכַּפְרִי בְּדִמְיוֹנוֹ שֶׁהוּא חַי, וְנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּיַיִן שָׂרָף כְּבִימֵי חַיָּיו עֲלֵי אֲדָמוֹת, וְנִתְקַלְקְלוּ הַכְּלִי וְהַמְּכוֹנָה, וּבְלִי לַחֲשֹׁב הַרְבֵּה יָצָא הוּא לַדֶּרֶךְ לִשְׁאֹל עֵצָה מֵרַבּוֹ לְתַקֵּן הַכְּלִי, וְשָׁם אֶת פְּעָמָיו אֶל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע, וְדָנוּ עַל זֶה בַּשָּׁמַיִם, וּפָסְקוּ, שֶׁהֱיוֹת שֶׁהָיָה נוֹהֵג בִּימֵי חַיָּיו לִשְׁמֹעַ בַּעֲצַת רַבּוֹ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט עַל הַכְּלִי וְהַמְּכוֹנָה, לָכֵן אִי אֶפְשָׁר לְעַכְּבוֹ גַּם עַתָּה, וּבְדִמְיוֹנוֹ וְהֶנֵּה הוּא נוֹסֵעַ לְרַבּוֹ מַמָּשׁ כְּמוֹ בִּימֵי חַיָּיו, לִשְׁאֹל עֵצָה מִפִּיו אֵיךְ לְתַקֵּן אֶת הַכְּלִי, כַּאֲשֶׁר בָּא לִפְנֵי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע, גָּעַר בּוֹ רַבּוֹ: ״הֲלֹא אַתָּה מֵת״, וְהֶרְאָה לוֹ אֶת הַתַּכְרִיכִין. וְאָז הִתְפָּרֵץ הַכַּפְרִי בִּבְכִיָּה וְאָמַר: ״כֵּיצַד אֵלֵךְ מִכָּאן, וְאָנֹכִי יָרֵא מִמַּלְאֲכֵי חַבָּלָה, וּמֵאֵשׁ שֶׁל גֵּיהִנּוֹם״, אָמַר לוֹ הַצַּדִּיק הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע: ״אִם כְּבָר אַתָּה כָּאן, אָז הִשָּׁאֵר כָּאן״, וְנִשְׁאָר אוֹתוֹ כַּפְרִי עִם רַבּוֹ בְּגַן־עֵדֶן, לְמֵרוֹת הֱיוֹתוֹ אָדָם פָּשׁוּט. רוֹאִים מִכָּל זֶה, מַה נִּקְרֵאת אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בַּצַּדִּיק — לְהַשְׁלִיךְ אֶת חָכְמָתוֹ הַמְדֻמֶּה לְגַמְרֵי, וּלְצַיֵּת אֶת הַצַּדִּיק עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה, וְאִם זֶה נֶאֱמַר בִּדְבָרִים גַּשְׁמִיִּים, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין עֵרֶךְ אִם זֶה בִּדְבָרִים רוּחָנִיִּים, אִם רַק הָיִינוּ מְצַיְּתִים אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְפָרָט בְּרִבּוּי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וּלְהַשְׁלִיךְ אֶת שִׂכְלֵנוּ הַמְדֻמֶּה, וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו בְּתִמִּימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְכֵן לְהִתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כְּסִדְרָן, בְּתַנַ״ךְ, בְּמִשְׁנָיוֹת, בִּגְמָרָא, בְּמִדְרָשִׁים, בַּזֹּהַר וּבַתִּקּוּנִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, הָיִינוּ זוֹכִים לִדְבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד, אַךְ יֵשׁ בְּחִירָה גְּדוֹלָה, וְהַסָּמ״ךְ־מ״ם עוֹשָׂה מַה שֶּׁבִּיכָלְתּוֹ לַעֲשׂוֹת לְיַצְנוּת מִכָּל זֶה. וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁאָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי ט, יב): ״אִם

חָכַמְתָּ — חָכַמְתָּ לָךְ, וְלַצְתָּ — לְבַדְּךָ תִּשָּׂא״, אִם יֵשׁ לָאָדָם שֵׂכֶל וְחָכְמָה, הוּא חָכָם לְעַצְמוֹ, וְאִם הוּא עוֹשֶׂה לֵיצָנוּת מִזֶּה, עוֹשֶׂה לֵיצָנוּת מֵעַצְמוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, כ׳ אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אַף אֶחָד אֵינוֹ חוֹלֵק עַל קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי זֶה כֻּלָּם מוֹדִים, שֶׁהַשְׁכִינָה נִמְצֵאת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְשָׁם מִשְׁכָּנָהּ, וּמַה שֶּׁמְּדַבְּרִים וְכוּ׳, זֶה רַק עַל הַהַנְהָגָה וְכוּ׳ שֶׁנִּמְצֵאת שָׁם וְכוּ׳, שֶׁמַּעֲבִירִים אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל הַדַּת וְכוּ׳, וְלֹא מִתְבַּיְּשִׁים לְדַבֵּר עַל כָּל הַקָּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְרַק עַל זֶה מְדַבְּרִים, אַךְ לֹא עַל עֶצֶם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְזֶה פָּשׁוּט.

וְהִנֵּה מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבִּי חַיִּים וִיטַאל עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים לג, י): ״הֲנִיא״ה הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם״, לִהְיוֹת אֱמֶת אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִפְרִיד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִכָּל הָאֲרָצוֹת, כִּי בְּכָל הָאֲרָצוֹת חָלַק לָהֶם מְמֻנִּים וְשָׂרִים, אֲבָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֵין שׁוּם שָׂר וּמוֹשֵׁל שׁוֹלֵט עָלֶיהָ כְּלָל, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר יא, יב): ״אֶרֶץ אֲשֶׁר הֲנִיא״ה אֱלֹקֶיךָ דּוֹרֵשׁ אוֹתָהּ״ וְגוּ׳, וְכֵן יִשְׂרָאֵל הֵם חֶלְקוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים לב, ט): ״כִּי חֵלֶק הֲנִיא״ה עַמּוֹ״, וְלָכֵן אֲפִלּוּ שֶׁהַשָּׂרִים שֶׁל שְׁאָר אֲרָצוֹת מוֹרִים אֵיזוֹ גְּזֵרָה רָעָה עַל יִשְׂרָאֵל, וְכֵן הָאֻמּוֹת שֶׁתַּחַת יָדָם יוֹעֲצִים רַע לַעֲשׂוֹת לְיִשְׂרָאֵל, חַס וְשָׁלוֹם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵפֵר וּמְבַטֵּל הַכֹּל מִלְּמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם): ״הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם״ וְגוּ׳, כִּי בֵּין מֶהַשָּׂרִים שֶׁל מַעְלָה, וּבֵין הַמְּלָכִים שֶׁל מַטָּה, שֶׁאוֹתָם שָׂרִים שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵפֵר

עֲצָתָם, אֲבָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ כֵּן, כִּי הִיא חֶלְקוֹ וְנַחֲלָתוֹ, אַף־עַל־פִּי שֶׁנִּתְחַיְּבוּ יִשְׂרָאֵל אַחַר שֶׁחָשַׁב עֲלֵיהֶם לְהֵיטִיב לָהֶם, אֵינוֹ חוֹזֵר, וְזוֹהִי ״עֲצַת הַוָּיָ״ה הַטּוֹבָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד״ וְכוּ׳, וּמַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָאֱמוֹת וּמֵיטִיב לְעַמּוֹ, וְזֶהוּ (מְלָכִים־א׳ ח, נו): ״לֹא נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב״ וגו׳, אִם כֵּן רָאוּי לְשַׁבֵּחַ אֶת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ אָב הָרַחֲמָן, וְזֶהוּ אוֹמְרוֹ (תְּהִלִּים קמד, טו): ״אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ, אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁהַוָּיָ״ה אֱלֹקָיו״, וְעוֹד יֵשׁ הֶפְרֵשׁ אַחֵר בֵּין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְחוּץ לָאָרֶץ, כִּי בְּחוּץ לָאָרֶץ כְּתִיב (שָׁם לג, יג): ״מִשָּׁמַיִם הִבִּיט הַוָּיָ״ה רָאָה״ וְגוֹ׳, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם מַבִּיט עַל כְּלָלוּת הָאֻמּוֹת עִם שָׂרֵיהֶם, אֲבָל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֵין כָּךְ, אֶלָּא ״מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ״, פֵּרוּשׁ, כִּי מַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם בִּכְלָל וּבִפְרָט בְּהַשְׁגָּחָה גְּמוּרָה לְהֵיטִיב לָהֶם, וְזֶהוּ ״מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ״ שֶׁהוּא בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַטָּה, הַמְכֻוָּן כְּנֶגֶד בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, מַשְׁגִּיחַ עַל עַמּוֹ וְעַל אַרְצוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יא, יב): ״עֵינֵי הַוָּיָ״ה אֱלֹקֶיךָ בָּהּ״ וְגוֹ׳, אֲבָל לְחוּץ לָאָרֶץ וּלְיוֹשְׁבֶיהָ מִן הָאֻמּוֹת אֵינוֹ כֵּן, רַק בְּהַבָּטָה אַחַת בִּלְבָד.

הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ, קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְמַעְלָה מִכָּל הָאֲרָצוֹת, אֲבָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מֻשְׁגַּחַת רַק מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְסוֹף כָּל סוֹף כֻּלָּם יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, אַף אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַתְחִיל מֵעַצְמֵנוּ, וְאַחַר־כָּךְ כְּבָר כָּל עַם יִשְׂרָאֵל יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה.

הַהֶכְרֵחַ לִי לְהַגִּיד לְךָ, יֵשׁ לָנוּ, תְּהִלָּה לָאֵל, קְהִלָּה קְדוֹשָׁה, מַמָּשׁ חַמָּמָה שֶׁל אֻמּוּנָה, אֲשֶׁר אֵין לָנוּ מַה לְּהִתְבַּיֵּשׁ מִשּׁוּם קְהִלָּה בָּעוֹלָם, יֵשׁ לָנוּ פְּעוּטוֹן, גַּנִּים, גַּן לְבָנִים, גַּן לְבָנוֹת, תַּלְמוּד־תּוֹרָה לְבָנִים, בֵּית־סֵפֶר לְבָנוֹת, יְשִׁיבָה קְטַנָּה, יְשִׁיבָה גְּדוֹלָה, יְשִׁיבָה לְבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה, שְׁנֵי כּוֹלְלִים שֶׁלּוֹמְדִים בְּהַתְמָדָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וּמִקְוָאוֹת וְכוּ׳, וּמִתְפַּלְּלִים בְּאַרְבָּעָה מִקּוֹמוֹת, וּתְהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ מִנְיָנִים אַחַר מִנְיָנִים, מְוָתִיקִין עַד חֲצוֹת הַיּוֹם שַׁחֲרִית, וּמִמְּנְחָה גְּדוֹלָה עַד הַשְּׁקִיעָה מִנְחָה, וּמִצֵּאת הַכּוֹכָבִים עַד חֲצוֹת לַיְלָה עַרְבִית, וְכָךְ מְסֻתּוֹבֵב כָּל הַיּוֹם בַּקְּהִלָּה שֶׁלָּנוּ — תּוֹרָה וּתְפִלָּה וַהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה.

וְאַף שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם עֵינָיו לָטַשׁ וְשִׁנָּיו חָרַק עָלֵינוּ, וּמוֹסֵר אוֹתָנוּ עַל יָמִין וּשְׂמֹאל וְכוּ׳, רַק מֵחֲמַת קִנְאָה סְרוּחָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, שֶׁגָּר כְּבָר בַּמָּקוֹם הַזֶּה כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה שָׁנִים, וְלֹא עָשָׂה שׁוּם דָּבָר בִּשְׂכִיל הַיַּהֲדוּת, אֶלָּא הַהֶפֶךְ הוּא הַנָּכוֹן, הוּא קַל שֶׁבַּקַּלִּים, טָמֵא מְטֻמָּא, מַתִּיר אֲסוּרִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וַאֲנִי בָּטוּחַ שֶׁבִּזְכוּת הַקְּהִלָּה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, שֶׁזֶּה הַבַּי כְּנִישְׁתָּא חֲדָא, שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר (זֹהַר חָדָשׁ נֹחַ): אִם יִהְיֶה בֵּית־הַכְּנֶסֶת אֶחָד שֶׁיַּחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, אֲזַי יִגְרְמוּ שֶׁכֻּלָּם יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְתִהְיֶה הַגְּאֻלָּה; וְדַיְקָא מִכָּאן מִבָּבְנְאֵל, שֶׁהוּא אַרְעָא דְּגָלִיל, נִזְכֶּה שֶׁיִּתְגַּלֶּה מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, אַף עָלֵינוּ לְהָכִין יְלָדִים יִרְאֵי הַשֵּׁם וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ עִם צֶלֶם אֱלֹקִים, שֶׁלֹּא נִצְטָרֵךְ לְהִתְבַּיֵּשׁ וְכוּ׳, מִי שָׁמַע כָּזֹאת, וּמִי רָאָה כָּזֹאת, שֶׁבְּמָקוֹם נִדָּח, אֲשֶׁר אַף פַּעַם לֹא יָדְעוּ שֶׁיֵּשׁ מָקוֹם כָּזֶה כְּמוֹ יַבְנְאֵל, שֶׁהַיּוֹם תִּפְרַח שָׁם יַהֲדוּת, וְיֵשׁ לָנוּ הַצָּלָחָה בִּלְתִּי רְגִילָה, עַל אַף כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְּרִירוּת, שֶׁאֲנַחְנוּ סוֹבְלִים מֵהָרָשָׁע מְרֻשָּׁע הַמּוֹסֵר וְכוּ׳, בְּנוֹ שֶׁל מַתִּיר הַמַּמְזֵרִים הַיָּדוּעַ וְכוּ׳, אֲזַי בְּוַדַּאי אֵלּוּ שֶׁמְּדַבְּרִים וְכוּ׳, אֵינָם מְדַבְּרִים עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא נֶגֶד רְשָׁעִים כָּאֵלּוּ, קַלִּים וְרֵיקִים וּפוֹחֲזִים, שֶׁהֵם נִקְרָאִים ׳מַנְהִיגִים׳ שֶׁהַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (פִּי תֵּצֵא רעט) קוֹרֵא אוֹתָם ׳עֵרֶב־רַב׳, לוֹקְחֵי שׁוֹחַד, גָּלוּתָא רְבִיעָאָה, דּוֹר דְּרָשָׁעִים, מָלֵא נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים, רַמָּאִים כִּנְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים, דְּעָקְרִין מִלֵּי דְּרַבָּנָן, וְדַיָּנִין לְשִׁקְרָא, עֲלַיְהוּ אִתְמַר (אֵיכָה א, ה): ״הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ״ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְכֵן הוּא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נְשֹׂא קכה:): וְכָל חַכְמִים וְאַנְשֵׁי חַיִל וִירֵאֵי חֵטְא בְּצַעֲרָא בְּדָחֲקָא בִּיגוֹנָא, חֲשִׁיבִין כִּכְלָבִים (אֵיכָה ד, א־ב): ״בָּנִים הַמְסֻלָּאִים בְּפָז, אֵיכָה נֶחְשְׁבוּ לְנִבְלֵי חֶרֶשׂ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת״, דְּלָא אַשְׁכָּחוּ אַכְסַנְיָא בֵּינַיְיהוּ, וְאִינּוּן עֵרֶב רַב, אִינּוּן עַתִּירִין בְּשַׁלְוָה בְּחֶדְוָה, בְּלָא צַעֲרָא, בְּלָא יְגוֹנָא כְּלָל, גַּזְלָנִין מָארֵי שׁוֹחַד, דְּאִינּוּן דַּיָּנִין רֵישֵׁי עַמָּא (בְּרֵאשִׁית ו, יג): ״כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם״, עֲלַיְיהוּ אִתְמַר (אֵיכָה א, ה): ״הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ״ וְכוּ׳, שֶׁאֵלּוּ הַצָּרִים הָרְשָׁעִים נַעֲשִׂים רָאשִׁים וּמַנְהִיגִים בָּעוֹלָם; וּלְצַעֲרֵנוּ הָרַב, זֶה מַה שֶּׁמִּתְקַיֵּם עַכְשָׁו בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל זֶה צוֹעֵק מִי שֶׁצוֹעֵק וְכוּ׳, אֲבָל לֹא עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמָהּ, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקֻדֶּשֶׁת מִכָּל הָאֲרָצוֹת, וְלֹא שַׁיָּךְ לְדַבֵּר עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, רַק עַל אֵלּוּ הָעֵרֶב־רַב, הַצָּרִים שֶׁנַּעֲשׂוּ

רָאשִׁים, וּמוֹלִיכִים אֶת הֲמוֹן־עַם שׁוֹלָל, כְּמוֹ שֶׁמָּצָאנוּ פֹּה בְּיַבְנְאֵל, שֶׁהַמִּקְוֶה הָיְתָה פְּסוּלָה לְגַמְרֵי, כִּי לֹא הָיָה מַיִם בָּאוֹצָר כְּלָל, נִמְצָא, שֶׁהָיָה זֶה אַמְבַּטְיָה, וְכֻלָּם נִכְשְׁלוּ בְּאִסּוּר כְּרִיתוּת הֶחָמוּר, וְלֹא רָצָה לְתַקֵּן אֶת זֶה. וְכֵן הָעֵרוּב הָיָה פָּסוּל לְגַמְרֵי, וְלֹא נָתַן לְתַקֵּן אֶת זֶה, וְהֵבֵאתִי שׁוֹחֵט יֵרֵא שָׁמַיִם, וּמָסַר אוֹתוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ סָבַלְנוּ וְסוֹבְלִים, אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר כְּלָל, וְזֶה בְּוַדַּאי חֶבְלֵי מָשִׁיחַ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִגְאָלֵנוּ מֵהַגָּלוּת הַמָּרָה הַזּוֹ, וּכְלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיֵקַיֵּם מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ מִתְפַּלְלִים בְּכָל יוֹם: ״הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה״, וְלֹא נִצְטָרֵךְ לִסְבֹּל מֵהָ׳רַע־בָּנִים׳ הָאֵלּוּ, ׳רַבָּנִים מְטַעֲם׳, וְאָז יִתְקַיֵּם: ״וְהָסֵר מִמֶּנּוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה״, כִּי בָּרֵגַע שֶׁהֵם לֹא יִשְׁלְטוּ עָלֵינוּ, כְּבָר לֹא נִצְטָרֵךְ לִהְיוֹת בְּעַצְבוּת וּבְמָרָה שְׁחוֹרָה, לִרְאוֹת אֵיךְ מְשַׁחֲדִים אוֹתָם, וּבִשְׁבִיל שֶׁחַד הֵם מוּכָנִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פַּסְלָנוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאָז כְּשֶׁהֵם יִתְבַּטְּלוּ, יֵקַיֵּם: ״וּמָלַךְ עָלֵינוּ אַתָּה הַוָ״ה לְבַדֶּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט״, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ, וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, כ׳ אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הַשּׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזָּרַח.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שֶׁכָּתַבְתָּ בְּעִנְיַן חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, דַּע לְךָ, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קה), שֶׁלְּחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, זֶה תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי כְּנֶגֶד זֶה שֶׁחָשַׁב עַד עַכְשָׁו בְּטֻמְאָה וְזֻהֲמָה, יַכְנִיס בְּעַצְמוֹ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל תּוֹרָה. וְזֶה דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, אֲבָל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁאֵין זֶה בָּא כָּל־כָּךְ בְּנָקֵל, וּצְרִיכִים הַרְבֵּה לְהִתְיַגֵּעַ, עַד

שֶׁזּוֹכִים לְחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי הָאִישׁ הָאֱלֹקִי רַבֵּנוּ מֹשֶׁה סוֹפֵר זי״ע, בַּעַל הַ״חֲתַם־סוֹפֵר״, בְּסִפְרוֹ (תּוֹרַת מֹשֶׁה תְּרוּמָה): אָנוּ מְחֻיָּבִים לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה בִּיגִיעָה רַבָּה, מִכָּל מָקוֹם אֵין בִּיכֹלֶת הָאָדָם לְהַשִּׂיג וְלִידַע הָאֱמֶת, אֶלָּא כָּל מַה שֶּׁהָאָדָם עוֹשֶׂה מַה שֶּׁאֶפְשָׁר לוֹ, וּמְכַוֵּן לִמְצֹא הָאֱמֶת, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְסַיֵּעַ לוֹ, כִּי לַאֲסוּקֵי שְׁמַעְתְּתָא אַלִּיבָּא דְּהִלְכְתָא, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה ה׳ עִמּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין צג:) עַל מַה שֶּׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל־א׳ טז, יח): ״וַה׳ עִמּוֹ״, מְלַמֵּד שֶׁהַלָּכָה כְּמוֹתוֹ, וְזֶהוּ שֶׁמָּצִינוּ בַּעֲשִׂיַּת הַמְּנוֹרָה, הַמְרַמֶּזֶת עַל הַתּוֹרָה, דִּכְתִיב בָּהּ (שְׁמוֹת כה, לא): ״וְעָשִׂיתָ מְנוֹרַת זָהָב טָהוֹר, מִקְשָׁה תֵּעָשֶׂה הַמְּנוֹרָה״, וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: תֵּעָשֶׂה מֵאֵלֶיהָ, לְפִי שֶׁהָיָה מֹשֶׁה מִתְקַשֶּׁה בָּהּ, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: זְרֹק אֶת הַכִּכָּר לָאוּר, וְהִיא נַעֲשֵׂית מֵאֵלֶיהָ, עַד כָּאן דְּבָרָיו; לְרַמֵּז שֶׁה׳ בְּרַחֲמָיו נוֹתֵן דֵּעָה, בִּינָה וְהַשְׂכֵּל, כְּדֵי לְכַוֵּן לַאֲמִתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה, וּלְהָבִין שְׁמַעְתְּתָא אַלִּיבָּא דְּהִלְכְתָא, עַיֵּן שָׁם; וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְיַגֵּעַ בַּתּוֹרָה, וְכָל מֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ נִמְצָא רַק בַּתּוֹרָה, וְזוֹכֶה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר (הַקְדָּמָה דַּף ה.): הָאָדָם הַזֶּה יִזְכֶּה לְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַחַתַ״ם־סוֹפֵר בִּתְשׁוּבוֹתָיו (עַיֵּן שׁוּ״ת ״חֲתַם־סוֹפֵר״, אֹרַח חַיִּים, סִימָן רח) מַה שֶּׁכָּתַב הָרַאֲבַ״ד בְּהִלְכוֹת לוּלָב, פֶּרֶק ח׳, הֲלָכָה ה׳: ״וּכְבָר הוֹפִיעַ רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ בְּבֵית מִדְרָשֵׁנוּ״, וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה כַּמָּה פְּעָמִים, אֵין רוֹצֶה לוֹמַר רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ כִּפְשׁוּטוֹ, אֶלָּא הַיְנוּ רוּחַ ה׳ עַל עוֹסְקֵי תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, אֲשֶׁר זוֹכִים לְכַוֵּן הָאֱמֶת, אֲפִלּוּ אִם לְפִי טֶבַע חָכְמָתָם וְשִׂכְלָם לֹא יַשִּׂיגוּ יְדֵיהֶם תּוּשִׁיָּה כָּזוֹ, דְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּחַסְדּוֹ יָהִיב חָכְמָא לְחַכִּימָא לְפִי שָׁעָה. וְעַל דָּבָר זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא בַּתְרָא יב.): אַף־עַל־פִּי שֶׁנִּטְלָה הַנְּבוּאָה מִן הַנְּבִיאִים, מֵחֲכָמִים לֹא נִטְלָה, לֹא כְּמוֹ שֶׁהִסְבִּיר מַעֲלָתוֹ, שֶׁהַחָכְמָה לֹא נִטְלָה מֵהַחֲכָמִים, דְּלָא מַשְׁמַע כֵּן, אֶלָּא הַנְּבוּאָה לֹא נִטְלָה מֵהַחֲכָמִים, פֵּרוּשׁ אוֹתוֹ חֵלֶק נְבוּאָה שֶׁמַּשִּׂיג עַל דְּבַר חָכְמָתוֹ, שֶׁהָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ, זוֹכֶה לִדְבָרִים הַרְבֵּה (אָבוֹת ו, א) בְּשִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינֶנּוּ בְּכֹחַ תּוֹלְדוֹת טֶבַע שִׂכְלוֹ, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ; וְכֵן אָנוּ מוֹצְאִים אֵצֶל הַחַתַ״ם־סוֹפֵר בְּעַצְמוֹ, שֶׁכּוֹתֵב לְשׁוֹנוֹת כָּאֵלּוּ: ״אֶרְאֶה לְגַלּוֹת מַה שֶּׁנִּגְלָה לִי בְּסוֹד ה׳ לִירֵאָיו״ (עַיֵּן סֵפֶר

הַזִּכָּרוֹן); וְכֵן ״וַאֲנַחְנוּ רָמָזְנוּהוּ מֵאֲשֶׁר נִגְלָה לָנוּ בְּסוֹד ה׳ לִירֵאָיו״, וְכֵן ״וְאֶת אֲשֶׁר יוֹרֵנוּ מֵהַשָּׁמַיִם אוֹתוֹ אֶשְׁמֹר לְדַבֵּר״ (עֵין דְּרָשׁוֹת חֲתַ״ם־סוֹפֵר), וְעוֹד בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת הוּא רָגִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּלְשׁוֹנוֹת כָּאֵלּוּ. רוֹאִים, שֶׁמִּי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, וּמִתְיַגֵּעַ בָּהּ בֶּאֱמֶת, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּחִים לוֹ שַׁעֲרֵי הַשֵּׂכֶל, הַחָכְמָה וְהַדַּעַת, וְזוֹכֶה לְקַבֵּל אֶת חֶלְקוֹ מִן הַשָּׁמַיִם. וּבֶאֱמֶת כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן ה׳), שֶׁכָּל הַחִדּוּשִׁים שֶׁאָדָם מְחַדֵּשׁ בִּגְמָרָא וְרַשִׁ״י וְתוֹסָפוֹת, אִלּוּ לֹא הָיָה נִשְׁלַח לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, אִי אֶפְשָׁר לָהֶם כְּלָל לָבוֹא אֶל הַחִדּוּשׁ, כִּי כָּל הַחִדּוּשִׁים בָּאִים מִלְּמַעְלָה, וְכָל אֶחָד כְּפִי שֶׁמְּכִין אֶת עַצְמוֹ בִּקְדֻשָּׁה, כֵּן זוֹכֶה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה זֹאת; וְלָכֵן זֶה דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, כִּי זֶה מְטַהֵר אֶת הַמֹּחַ מִכָּל מִינֵי זֶבֶל וְלִכְלוּךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְזֶה עִקַּר תִּקּוּן הַמֹּחִין — לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי דְּאוֹרַיְתָא, וְלִבְנוֹת בִּנְיָנִים נִפְלָאִים בְּרוּחָנִיּוּת, אַשְׁרֵי לוֹ!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, כ״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן הַיְּסוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֵין עֵצָה אַחֶרֶת, אֶלָּא לִבְרֹחַ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סה): כְּכָל שֶׁאָדָם סוֹבֵל יְסוּרִים, עָלָיו לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהַסִּימָן שֶׁבָּרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — כְּשֶׁחוֹזֵר עִם תּוֹרָה, הַיְנוּ שֶׁזּוֹכֶה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשִׁים דְּאוֹרַיְתָא, אוֹ כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, נְטִילַת יָדַיִם שַׁחֲרִית, הֲלָכָה ד׳, אוֹת ב׳), שֶׁבָּזֶה שֶׁלּוֹמְדִים תּוֹרָה בְּהִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה, זֶה גַּם־כֵּן נִקְרָא חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה; וְלָכֵן זְכֹר גַּם זְכֹר מַה שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנָּא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ו׳): אִם רוֹאֶה אָדָם, שֶׁיְּסוּרִין מְמַשְׁמְשִׁין וּבָאִין עָלָיו, רוּץ

לְחַדְרֵי תוֹרָה, וּמִיָּד הַיְסוּרִין בּוֹרְחִין מִמְּךָ; וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, וְאַל תִּשָּׁבֵר מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אַדְרַבָּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פְּסִיקְתָא רַבָּתִי): אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁנִּגְעוּ בּוֹ יִסּוּרִים, וְכָבֵשׁ רַחֲמָיו, וְלֹא קָרָא תִּגָּר.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לִגְרֹס הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת כְּסִדְרָן, וּכְשֶׁתְּסַיֵּם שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, תַּתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וּכְמוֹ־כֵן רְאֵה לִגְרֹס הַרְבֵּה דַּפִּים גְּמָרָא כְּסִדְרָן דַּיְקָא, וּכְשֶׁתְּזַכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַשַּׁ״ס — תַּתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְזֶה יָקֵרר הַיְסוּרִים מִמְּךָ. רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וְשׂוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא תֵּצֵא): צָרִיךְ אָדָם לְהַחֲזִיק טוֹבָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּזְמַן שֶׁהַיְסוּרִין בָּאִין עָלָיו, לָמָּה? שֶׁהַיְסוּרִין מוֹשְׁכִין אֶת הָאָדָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאָמְרוּ (סִפְרִי וָאֶתְחַנַּן): יְהֵא אָדָם שָׁמֵחַ בְּיִסּוּרִין יוֹתֵר מִן הַטּוֹבָה, שֶׁאִלּוּ אָדָם בְּטוֹבָה, אֵין נִמְחָל לוֹ עָוֹן שֶׁבְּיָדוֹ, וּבְיִסּוּרִין נִמְחָל לוֹ; וְלָכֵן חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּתְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְזָכוֹר תְּזָכֹר, שֶׁכָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְכֵן תַּתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אַף שֶׁבָּא לְךָ מְאֹד קָשֶׁה, עִם כָּל זֹאת אֵין עוֹד דָּבָר שֶׁמְּרַפֵּא אֶת הָאָדָם כְּמוֹ לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתִלְמַד עַל־פִּי סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׂוּם רֵיק וּפוֹחֲז, שֶׁעוֹשֶׂה לֵיצָנוּת מִזֶּה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף זֶה מַה שֶּׁיִּשָּׁאֵר מִמְּךָ. וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ אֵילּוּ עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמָרִים אַתָּה מוֹרִיד מֵעַצְמְךָ עַל־יְדֵי הַיְסוּרִים שֶׁאַתָּה סוֹבֵל, הָיִיתָ קוֹפֵץ וְרוֹקֵד מֵרֹב שִׂמְחָה. וְאָמַר רַבֵּנוּ אִישׁ הָאֱלֹקִי הַגְּרָ״א זִי״ע: אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ מַה מְּשַׁלְּמִים לְמַעְלָה עַל יִסּוּרִים וְעַל חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וַעֲגמַת נֶפֶשׁ שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, לֹא הָיָה מַפְסִיק מִלְּרַקֵּד וְלִשְׂמֹחַ. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן! וְהַחֵיֶדְ״א (בְּפֵרוּשׁוֹ ״פֶּה אֶחָד״ עַל הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח) מְפָרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קיח, כא): ״אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה״, אֶפְשָׁר בַּמֶּה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ה.): יִסּוּרִין מְמָרְקִין עֲוֹונוֹתָיו שֶׁל אָדָם, גַּם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהַצָּרָה עַצְמָהּ, מְמֻנָּה

וּמֵאֵלֶיהָ תִּהְיֶה הַתְּשׁוּעָה, וְזֶהוּ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב (יִרְמְיָה ל, ז): ״וְעֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ״, פֵּרוּשׁ: וּמִמֶּנָּה מֵהַצָּרָה עַצְמָהּ תִּמָּשֵׁךְ הַיְשׁוּעָה, וְזֶהוּ שֶׁאָמַר (יִרְמְיָה ל, יז): ״וּמִמַּכּוֹתֶיךָ אֶרְפָּאֶךָּ״, מִמַּכּוֹתֶיךָ עַצְמָם, מִשָּׁם תַּעֲלֶה אֲרוּכָה וּמַרְפֵּא, וְזֶהוּ שֶׁאָמַר: ״אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי״, שֶׁהֵבֵאתָ עָלַי יִסּוּרִין, וַאֲנִי מוֹדֶה עַל הַיִּסּוּרִין, כִּי הֵם מְזַבֵּחַ כַּפָּרָה, ״וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה״, הָעִנּוּי עַצְמוֹ הָיָה לִי לִישׁוּעָה.

וְלָכֵן תַּפְסִיק לְהִתְלוֹנֵן, רַק תְּחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאָז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. שְׁתֹק, שְׁתֹק, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּבָרֵחַ לְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז תִּרְאֶה אֶל אֵיזֶה טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי תִּזְכֶּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַר־בְּחֻקֹּתַי, כ״א אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה לָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... גֵּרוּ יָאִיר וְיִזָּרַח לָנֶצַח.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בַּמֶּה שֶׁשָּׁאַלְתָּ — הֵיכָן הַמָּקוֹר, שֶׁרֹאשׁוֹ שֶׁל עֵשָׂו מֻנָּח בִּמְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה, כְּמוֹ שֶׁמְּקֻבָּל אֵצֶל הָעוֹלָם.

דַּע לְךָ, שֶׁעַל כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ קַבָּלָה, עַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים סו.): הַנַּח לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, אִם אֵין נְבִיאִים הֵם, בְּנֵי נְבִיאִים הֵם; וְאָסוּר לִלְעֹג וּלְהִתְלוֹצֵץ מִשּׁוּם קַבָּלָה שֶׁקִּבְּלוּ מִדּוֹר דּוֹר, כִּי לְכָל דָּבָר יֵשׁ מָקוֹר. וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סוֹטָה יג.): חוּשִׁים בֶּן דָּן שָׁקַל מַקֵּל מַחְיֶה אֲרִיּשֵׁיהּ נַתְרָן עֵינָיו וְנָפְלוּ אַכַּרְעָא דְּיַעֲקֹב, פִּתַּחְינְהוּ יַעֲקֹב לְעֵינֵיהּ וְאֶחַזְיֵהּ, וְהַיְנוּ דִּכְתִיב (תְּהִלִּים נח): ״יִשְׂמַח צַדִּיק כִּי חָזָה נָקָם פְּעָמָיו יִרְחַץ בְּדַם הָרָשָׁע״; וּבְיַלְקוּט שִׁמְעוֹנִי (תְּהִלִּים רֶמֶז תשעו) כָּתַב עַל זֶה, שֶׁזֶּה יַעֲקֹב כְּשֶׁנִּשְׁאוּהוּ מִמְּצָרַיִם לִקְבֹּר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן, בָּא עֵשָׂו וְלֹא הִנִּיחוֹ, וְקָפַץ נַפְתָּלִי

לְמִצְרַיִם, וְהֵבִיא שְׂטַר הַמְּעָרָה לְקִבּוֹר אֶת אָבִיו, עַד שֶׁהוּא הוֹלֵךְ, בָּא לוֹ חוּשִׁים בֶּן דָּן וְהָיָה חֵרֵשׁ, כְּשֶׁרָאָה שֶׁהָיוּ מוֹנְעִין לְקִבּוֹר אֶת יַעֲקֹב, הִכָּהוּ בְּיָדוֹ עַל צַוָּארוֹ, וְהִתִּיז אֶת רֹאשׁוֹ, וְנָפְלוּ שְׁתֵּי אָזְנָיו עַל מִטָּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וּפָתַח עֵינָיו וְרָאָה נְקָמָה וְשָׂמַח, עַיִן שָׁם; וּבֶאֱמֶת בַּגְּמָרָא שֶׁלָּנוּ לֹא לָמַד שֶׁהִתִּיז אֶת רֹאשׁוֹ רַק הִכָּה אֶת רֹאשׁוֹ, וְכֵן מָצִינוּ בַּתּוֹסְפוֹת (גִּטִּין נה:), שֶׁמָּא לֹא מֵת בְּאוֹתָהּ הַכָּאָה, עַד שֶׁעָמַד עָלָיו יְהוּדָה וַהֲרָגוֹ, וְאִי הִתִּיז רֹאשׁוֹ, אֵיךְ אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא מֵת בְּאוֹתָהּ הַכָּאָה, וְכֵן סְבִירָא לֵיהּ הַיְרוּשַׁלְמִי, שֶׁיְּהוּדָה הָרַג לְעֵשָׂו, כִּדְאִיתָא (כְּתֻבּוֹת פֶּרֶק א׳, הֲלָכָה ה׳; וּבְגִטִּין פֶּרֶק ה׳, הֲלָכָה ז׳): בָּרִאשׁוֹנָה גָּזְרוּ שְׁמַד עַל יְהוּדָה, שֶׁכֵּן מָסֹרֶת בְּיָדָם מֵאֲבוֹתָם, יְהוּדָה הָרַג אֶת עֵשָׂו, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מט, ח): ״יָדְךָ בְּעֹרֶף אוֹיְבֶיךָ״, עַיִן שָׁם; אֲבָל בְּתַרְגּוּם יוֹנָתָן בֶּן עוּזִיאֵל (בְּרֵאשִׁית נ, יג): וּמִן יָד רָמַז לְחוּשִׁים בֶּן דָּן, וְנָטַל סַיְפָא וְקָטַע רֵישֵׁיהּ דְּעֵשָׂו רְשִׁיעָא, וְהָוָה רֵישֵׁיהּ דְּעֵשָׂו מִתְגַּלְגֵּל עַד דְּעָל לְגוֹ מְעָרָתוֹ, וְאֶתְנַח בְּגוֹ עִיטְפֵיהּ דְּיִצְחָק אֲבוֹי, וְגוּפֵיהּ קָבְרוּ בְּנוֹ דְּעֵשָׂו וְכוּ׳, עַיִן שָׁם; הֲרֵי שֶׁחוֹלֵק עַל הַגְּמָרָא וְהַיְרוּשַׁלְמִי, וְסוֹבֵר שֶׁחוּשִׁים בֶּן דָּן הָרָגוֹ. וּבְסֵפֶר הַיָּשָׁר (וַיְחִי) כָּתַב גַּם־כֵּן, שֶׁהִכְרִית רֹאשׁוֹ וּגְלָלוֹ, אֲבָל לֹא הֵבִיא שָׁם לְהֵיכָן גְּלָלוֹ. וְעַיִן בְּמַרְאֵה הַפָּנִים עַל הַיְרוּשַׁלְמִי (תַּעֲנִית פֶּרֶק ד׳, הֲלָכָה ב׳) עוֹד סְפֹר לִי הֶחָכָם הַשָּׁלִיחַ, שֶׁרָאָה עוֹד שָׁם מִן הַצַּד כְּמוֹ תֵּבָה עֲשׂוּיָה בְּתוֹךְ עַמּוּד הַכֹּתֶל, וְשָׁאֲלוּ לְהַשּׁוֹמֵר מַה זֶּה, וְאָמַר, שֶׁמְּקֻבָּלִים הֵם, כִּי רֹאשׁוֹ שֶׁל עֵשָׂו טָמוּן וְקָבוּר שָׁם מִלְּמַטָּה, וְלֹא כָּתְבוּ שְׁמוֹ, כִּי אִם עָשׂוּ זֶה לְסִימָן. וְזֶהוּ כִּדְבְרֵי אַגָּדָה דְּסוֹטָה בַּגְּמָרָא דִּילָן דְּחוּשִׁים בֶּן דָּן קַטְלֵיהּ וּמַחְיֵהּ אֲרִישָׁא בְּיוֹם שֶׁנִּקְבַּר יַעֲקֹב, אוֹ כְּמָסֹרֶת אַגָּדָה דְּהַאי תַּלְמוּדָא בְּפֶרֶק קַמָּא דִּכְתֻבּוֹת, שֶׁמָּסֹרֶת בְּיָדָם מֵאֲבוֹתֵיהֶם, שֶׁיְּהוּדָה הָרַג לְעֵשָׂו, שֶׁנֶּאֱמַר: יָדְךָ בְּעֹרֶף אוֹיְבֶיךָ, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ; מִשְּׁמַע מֵהַמַּרְאֵה פָּנִים, שֶׁלָּמַד מֵהַגְּמָרָא בְּסוֹטָה, שֶׁחוּשִׁים בֶּן דָּן הָרַג לְעֵשָׂו, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁלָּמַד תּוֹסְפוֹת בְּגִטִּין, שֶׁחוּשִׁים בֶּן דָּן הִכָּה וְלֹא הָרָגוֹ. וְעַיִן בְּיַלְקוּט רְאוּבֵנִי (חֵלֶק ג׳ מְעֹרַת הַמַּכְפֵּלָה, סִימָן יא): דַּע, כִּי חוּשִׁים בֶּן דָּן הוּא שֶׁהֵסִיר רֹאשׁ עֵשָׂו, וְהִפִּיל אוֹתוֹ לְמְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה, בְּשָׁעָה שֶׁהָיוּ הַשְּׁבָטִים עֲסוּקִים בִּקְבוּרַת יַעֲקֹב, עַיִן שָׁם.

הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ, שֶׁלְּכָל דָּבָר יֵשׁ מָקוֹר, וְחַס וְשָׁלוֹם, אָסוּר לִלְעֹג

מְשׁוּם דָּבָר, וְאִם לֹא מוֹצְאִים אֵיזֶה דָּבָר, צְרִיכִים לְהִתְיַגֵּעַ וּלְחַפֵּשׂ עַד שֶׁיִּמְצְאוּ לָזֶה מָקוֹר. וּכְלָל זֶה תִּקַּח בְּיָדְךָ — שֶׁאָסוּר לְבַטֵּל אֶת שׁוּם דִּבְרֵי תַּלְמִיד־חָכָם, כִּי בְּוַדַּאי הוּא לָמַד, וְאַתָּה לֹא לָמַדְתָּ, אוֹ הוּא הָיָה בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאַתָּה לֹא הָיִיתָ שָׁם.

וְיָדוּעַ בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר אֶת הַמַּאֲמָר בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפה, אָמַר אֶת זֶה בְּשָׁעָה שֶׁבָּא אֵלָיו פַּעַם אַחַת יְהוּדִי בְּשֵׁם ר׳ דָּוִד מֵעִיר פָּאלִי זַ״ל, וְהִשְׁתַּעְשַׁע מְאֹד בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר לְפָנָיו הַרְבֵּה תּוֹרָה, מֵחֲמַת שֶׁהוּא הָיָה לַמְדָן גָּדוֹל עַד מְאֹד, וּכְשֶׁנִּפְטַר לָלֶכֶת מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל: אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁכְּבָר לֹא תָּבוֹא אֵלַי יוֹתֵר, עִם כָּל זֹאת זְכֹר מַה שֶּׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי לא, יח): ״טָעֲמָה כִּי טוֹב סַחְרָהּ״, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁטּוֹעֲמִים אֶת טַעַם הַתּוֹרָה שֶׁל הַצַּדִּיק, אֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר לֹא יַחֲזוֹר, תָּמִיד יָאִירוּ לוֹ דְּבָרָיו, עַיֵּן שָׁם; וְהִנֵּה עָבְרוּ בֵּין כָּךְ הַרְבֵּה שָׁנִים, וְלֹא יָדְעוּ מִמֶּנּוּ כְּלָל, וּבְשָׁעָה שֶׁהָיְתָה הַמַּחֲלֹקֶת הַגְּדוֹלָה עַל מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל מֵהַחוֹלֵק הַיָּדוּעַ, וְר׳ דָּוִד מִפָּאלִי זַ״ל הָיָה אָז אֶצְלוֹ, וְאֶחָד הֵבִיא שָׁם ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ וּפָתְחוּ בְּדִיּוּק בְּמַאֲמָר קצ״ט, שֶׁכָּתַב שָׁם: דְּבַשׁ בְּגִימַטְרִיָּה אִשָּׁה, וְהִתְחִיל הַמְפָרְסָם הַחוֹלֵק לִצְעֹק: פֶּא, פֶּא וְכוּ׳, כָּךְ כּוֹתְבִים בְּסֵפֶר?! הִתְרַגֵּז אָז ר׳ דָּוִד מִפָּאלִי זַ״ל, וְאָמַר לַחוֹלֵק: לֹא בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא הָיָה (הַיְנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל), אַתֶּם הֱיִיתֶם, כְּאוֹמֵר, שֶׁהוּא לֹא לָמַד; כִּי ר׳ דָּוִד מִפָּאלִי זַ״ל הַזֶּה, הָיָה לַמְדָן גָּדוֹל. וּבֶאֱמֶת הַגִּימַטְרִיָּה הַזּוֹ דְּבַ״שׁ עוֹלֶה אִשָּׁ״ה מוּבָא בְּכַוָּנוֹת תִּקְיַעַת שׁוֹפָר, ש״ו עוֹלֶה דְּבַ״שׁ וְכֵן אִשָּׁ״ה, וְאַחַר־כָּךְ פ״ר דִּינִים, שֶׁזֶּה אוֹתִיּוֹת שׁוֹפָר וְכוּ׳, הֲרֵי שֶׁמִּי שֶׁלֹּא לָמַד — לֹא יוֹדֵעַ.

וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם, שֶׁאֲנִי תָּמִיד אוֹמֵר לְתַלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שֶׁיְּקַיְּמוּ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִפְרָט מַה שֶּׁאָמַר (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן כח): רָאוּי לָאָדָם שֶׁיַּעֲבֹר וְיֵלֵךְ בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְלִלְמֹד כֻּלָּם, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה בְּכָל מָקוֹם וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; אַךְ מַה לַּעֲשׂוֹת? שֶׁמִּסְתּוֹבְבִים בֵּינֵינוּ מְדַבְּרִים (עַיֵּן סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ג׳ מֵהַחִגֵּר), שֶׁהֵם הַשִּׁדִּין יְהוּדָאִין (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כח), וְהֵם אֲשֶׁר עוֹשִׂים לִיצָנוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל הֵם סְתָם שֵׁדִין יְהוּדָאִין, הֵם עַמֵּי

אֲרָצִים גְּמוּרִים, בּוּרִים וְרֵיקִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ נֵלֵךְ בְּדַרְכֵּנוּ לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ה אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הָעִקָּר רְאֵה לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה.

הָעִקָּר רְאֵה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בֵּין יְדִידֶיךָ וַחֲבֵרֶיךָ, וְהָיָה רָאוּי, שֶׁתַּעֲשֶׂה הִתְעוֹרְרוּת בֵּין יְדִידֶיךָ, שֶׁיִּתְחַמּוּ עַל הוֹרָאַת קֶבַע, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַשִּׂיגוּ אֶת כָּל הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁאָנוּ מַדְפִּיסִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִקְבֹּעַ לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ה אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, כִּי כָּל הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֶה לְחַיִּים (מְנָחוֹת מד.).

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַתְּפִלִּין וְהַמְּזוּזוֹת הֵם עִקַּר הַקָּמִיעַ לִשְׁמִירַת הָאָדָם, וּמִי שֶׁנִּזְהָר בְּמִצְוַת מְזוּזָה וּבְמִצְוַת תְּפִלִּין, אֵינוֹ צָרִיךְ שׁוּם קָמִיעַ.

וְעַל כֻּלָּם — רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וְתָבוֹא לָכֶם בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם. אַךְ כָּל זְמַן שֶׁאֵינְכֶם שׁוֹמְרִים שַׁבָּת, יַעֲבֹר עֲלֵיכֶם מַה שֶּׁיַּעֲבֹר וְכוּ׳ וְכוּ׳. וְעַל־כֵּן רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז תָּבוֹא בְּרָכָה בְּבֵיתְכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ה אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְכֵן תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַסְּפָרִים שֶׁשָּׁלַחְתָּ לִי, בְּעִנְיַן הַקְּדֻשָּׁה וְהַצְּנִיעוּת וְכוּ׳.

אֵינִי יוֹדֵעַ מַה וְלָמָּה יָצָא כָּל־כָּךְ הַקֶּצֶף מֵעִמְּךָ, וּבְוַדַּאי אֲנִי דָּן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, וּכְבָר הָיוּ דְּבָרִים אֵלּוּ לְעוֹלָמִים, שֶׁגַּם לְרַבֵּנוּ זַ״ל הִתְחַצְּפוּ תַּלְמִידָיו, כַּיָּדוּעַ הַסִּפּוּר מִמֹּשֶׁה חִינְקֶעס שֶׁהִתְחַצֵּף מְאֹד נֶגֶד רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעוֹד כַּמָּה וְכוּ׳, וְכֵן הָיָה אֵצֶל מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, שֶׁהִתְחַצְּפוּ אֵלָיו תַּלְמִידָיו, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן מָחַל לָהֶם. וּבִפְרָט ר׳ נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער וּבְנוֹ ר׳ אַבְרָהָם, אֲלֵיהֶם הִתְחַצְּפוּ מְאֹד, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן שָׁתְקוּ וְלֹא הֵשִׁיבוּ דָּבָר. וְכֵן אֲנִי רָאִיתִי אֵיךְ הִתְחַצְּפוּ נֶגֶד ר׳ לֵוִי יִצְחָק בָּרַבִּים בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ, וְעָשׂוּ לוֹ בְּזָיוֹנוֹת רַבִּים, וְצָעֲקוּ עָלָיו וּבְזוּ אוֹתוֹ כְּאַחַד הָרֵיקִים, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן שָׁתַק וְכוּ׳, כֵּן הַדָּבָר הוּא אֶצְלִי, שֶׁמִּתְחַצְּפִים הַתַּלְמִידִים בְּכָל פַּעַם, וּכְשֶׁצְּרִיכִים אֲנִי יוֹצֵא נֶגְדָּם, וּכְשֶׁאֵין צְרִיכִים אֲנִי מַנִּיחַ אוֹתָם וְכוּ׳ וְכוּ׳. וּבֶאֱמֶת עִמְּךָ אֵינִי יוֹדֵעַ עַל מַה וְלָמָּה יָצָא כָּל־כָּךְ הַקֶּצֶף, הַאִם יֵשׁ אֵילּוּ חִלּוּקֵי דֵּעוֹת בֵּינֵינוּ, הֲלֹא כָּל מַה שֶּׁפָּתַבְתָּ אֲנִי אוֹחֵז בָּזֶה יוֹתֵר מִמְּךָ, תְּהִלָּה לָאֵל, כִּי זֶה לִי שְׁלֹשִׁים וְאַרְבַּע שָׁנִים, שֶׁאֲנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי בְּעִנְיַן הֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה. וּכְבָר עָבַר עָלַי מַה שֶּׁעָבַר — כָּל מִינֵי מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְעִם כָּל זֹאת הֶחֱזַקְתִּי מַעֲמָד, וְלֹא הִתְפַּעַלְתִּי מִשּׁוּם עַזּוּת פָּנִים, וְעַל־כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה לְךָ לָצֵאת כָּל־כָּךְ בְּמַחֲלֹקֶת וּבִמְרִיבוֹת, לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ מְמֹרָמָר מִכָּל דָּבָר. תְּהִלָּה לָאֵל, הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים קֵרְבוּ מֵאוֹת אֲנָשִׁים אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים אוֹמְרִים, אֲשֶׁר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בָּאוּ, תְּהִלָּה לָאֵל, קִבּוּץ גָּדוֹל כָּל־כָּךְ, אֵין זֶה כִּי אִם עַל־יְדֵי רִבּוּי הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁהִדְפַּסְנוּ וְהֵפַצְנוּ אוֹתָם בֵּין הֲמוֹן־הָעָם, וְאַתָּה צָרִיךְ לָדַעַת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא רַחֲמָן אֲמִתִּי, וְיָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ לְכָל הַיְרוּדִים וְהַפְּגוּמִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאִי אֶפְשָׁר לִלְמֹד אִתָּם אֶת הַלִּמּוּד שֶׁיֵּלְכוּ עַל חוּד הַסַּכִּין, וּבְוַדַּאי יֵשׁ חִלּוּקִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כַּיָּדוּעַ הַסִּפּוּר מִמּוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, שֶׁאָמַר עַל ר׳ שְׁמוּאֵל אַיְיזִיק, שֶׁאוֹתוֹ הוֹלִיךְ רַבֵּנוּ זַ״ל עַל חוּדוֹ שֶׁל הַסַּכִּין, וְאוֹתִי הוֹלִיךְ רַבֵּנוּ זַ״ל עַל־פִּי הַתּוֹרָה ״אֲזַמְּרָה לֵאלֹקַי בְּעוֹדִי״ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), הַאִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה קּוֹרֶה הַיּוֹם בָּעוֹלָם, שֶׁרִבְבוֹת רִבְבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נָפְלוּ בִּנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, וּצְרִיכִים לְקָרֵב אוֹתָם?! הַאִם צְרִיכִים לְהַפְקִירָם בִּשְׁבִיל חֲמֹרוֹת?! הַאִם בִּשְׁבִיל זֶה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת

מַחֲלֹקֶת? ! הַאִם בִּשְׁבִיל זֶה צְרִיכִים לְהִתְוַכֵּחַ? ! יֹאחַז כָּל אֶחָד דַּרְכּוֹ, וְשָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! צְרִיכִים לִבְרֹחַ מִמַּחֲלֹקֶת, כִּי הַמַּחֲלֹקֶת הִיא כְּאֵשׁ שׁוֹרֶפֶת, וְהָאֵשׁ תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיּוֹצֵאת, אֲזַי אֵינָהּ מַבְחִינָה בֵּין טוֹב לְרַע. וְיכוֹלָה לִשְׂרֹף כָּל חֶלְקָה טוֹבָה. וְעַל־כֵּן רְאֵה לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת, וְאַל תִּתְעָרֵב בְּשׁוּם דְּבָרִים אֲשֶׁר אֵינָם שַׁיָּכִים אֵלֶיךָ, רַק רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כְּפִי שֶׁמֵּאִיר לְךָ, וְיוֹתֵר מִזֶּה אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתַּכְנִיס דִּבּוּרֵי אֵלֶּה שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר אֵלֶיךָ בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לִבְרֹחַ מִתּתקצ״ט חֲלָקִים שֶׁל מַחֲלֹקֶת וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי חָבָל לְךָ עַל יְמֵי הַנְּעוּרִים לְבַלּוֹת בְּמַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּכְנִיס דִּבּוּרֵי אֵלּוּ בְּתוֹךְ תּוֹכְךָ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הֵכְפֵּל הַדָּבָר, שֶׁתִּרְאֶה לָדוּן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, וְאָז יָדוּן אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְכַף זְכוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ה אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת מְצִיאַת הַזִּוּוּג, הָיָה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, כִּי הַשַּׁבָּת הִיא זִוּוּגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, אֲזַי מוֹצֵא אֶת בַּת זוּגוֹ.

וְכֵן רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים לָאָדָם.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצַיֵּת אוֹתִי, וְתִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְתַנִּיחַ תְּפִלִּין, וְאָז תָּבוֹא לְךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, וְתִמְצָא אֶת בַּת זוּגֶךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ה אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן הַתְּשׁוּבָה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה, שֶׁנֶּהֱרַג עַל יָדְךָ אֵיזֶה יְהוּדִי בְּשׁוֹגֵג וְכוּ׳ וְכוּ׳, תֵּדַע, כִּי בְּוַדַּאי אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי יְסוּרֵי הָאַשְׁמָה וְהַמַּצְפוּן יְכוֹלִים לַהֲרֹג אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, הֵן אֱמֶת שֶׁכּוֹאֵב לְךָ עַל כָּל הַמִּקְרֶה הַזֶּה, עִם כָּל זֹאת אָסוּר לִפֹּל בְּיֵאוּשׁ וּבְעַצְבוּת וּבְמְרִירוּת.

רְאֵה לְנַדֵּב נֵרוֹת לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ, וְאִם אֶפְשָׁר לְהִשְׁתַּתֵּף בְּשִׂכַּר הַחַשְׁמַל שֶׁל בֵּית־הַכְּנֶסֶת שֶׁלּוֹמְדִים שָׁם תּוֹרָה — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי כְּנֶגֶד זֶה שֶׁכִּבְיָתָ נֵר, עָלֶיךָ לְהִשְׁתַּדֵּל לַעֲסֹק בְּנֵרוֹ שֶׁל עוֹלָם וּלְהִשְׁתַּתֵּף בְּהוֹצָאוֹת נֵרוֹת וְחַשְׁמַל שֶׁל בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְזֶה יִהְיֶה תִּקּוּן גָּדוֹל עַל מַה שֶּׁאֵרַע לְךָ בְּשׁוֹגֵג.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבֵיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. וְכֵן רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, וּתְדַקְדֵּק לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין.

גַּם רְאֵה לָתֵת בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרוּטוֹת לִצְדָקָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל מִשְׁפַּחַת ... שֶׁיִּחְיוּ.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתַּדְלִיקוּ בְּכָל יוֹם כּוֹס שֶׁמֶן זַיִת לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּר עַל רְפוּאַת בְּנָכֶם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלַּתְכֶם, וְיַעֲשֶׂה נִסִּים לְבִנְכֶם, וְיַחֲזֹר אֶל מַצָּבוֹ הָרִאשׁוֹן. הָעִקָּר רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם מְאֹד, כִּי אֵין זוֹ עֵצָה לִפֹּל כָּל־כָּךְ בְּדַעְתְּכֶם. הֵן אֱמֶת שֶׁכּוֹאֵב לָכֶם הַמַּצָּב מְאֹד, כִּי זֶהוּ כְּאֵב מָר לִרְאוֹת אֶת הַבֵּן בְּמַצָּב כָּזֶה, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מִי יוֹדֵעַ דַּרְכֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא, וּבְוַדַּאי נֵס גָּדוֹל, שֶׁבִּנְכֶם נִשְׁאָר חַי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם שֶׁתַּצְלִיחוּ, וְנִשְׁמָע וְנִתְבַּשֵּׂר בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לִשְׁמֹר מְאֹד עַל הַבְּרִיאוּת שֶׁלָּךְ, וְתִקְחִי אֶת הַכַּדּוּרִים נֶגֶד הָעֲצָבִים, וּבְוַדַּאי תִּתְרַפְּאִי.

רְאִי לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, וּכְדַאי אֲמִירַת הַתְּהִלִּים שֶׁתַּעֲזֹר לָךְ בִּרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתַּצְלִיחִי בְּחַיַּיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמֵךְ לָדוּן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), וְרָאוּי לְךָ לִלְמֹד אֶת הַתּוֹרָה הַזּוֹ פַּעַם בַּשָּׁבוּעַ, וּלְהִתְחַזֵּק עַמָּהּ מְאֹד מְאֹד. וְתֵדַע, שֶׁיֵּשׁ לְךָ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת מְאֹד, וּבִפְרָט הַתְּמוּנוֹת שֶׁעָשִׂיתָ, הֵן מְאֹד יָפוֹת, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּשְׁלַח גַּם לִי תְּמוּנָה כָּזוֹ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְהַמְשִׁיךְ בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי רַק זֶה יִשָּׁאֵר מִמֵּךְ. וְתֵדַע שֶׁאֵין זֶה שֶׁבַח לְשַׁבֵּר אֶת עַצְמוֹ כָּל־כָּךְ, אַדְרַבָּה, עִקַּר הַשֶּׁבַח הוּא לְהִתְחַזֵּק וּלְהַחֲזִיק

מַעֲמָד. וְאַדְרַבָּה, אִם אַתָּה כָּל־כָּךְ מְגַשֵּׁם וּמְזַהֵם בְּעֵינֶיךָ, תֵּדַע שֶׁאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ יְקָרָה מְאֹד מְאֹד כָּל נְקֻדָּה קְטַנָּה שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה בִּשְׁבִילוֹ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִכְתֹּב לִי מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ. הָעִקָּר רְאֵה לְנַגֵּן עִם הַכְּלִי זֶמֶר שֶׁלְּךָ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתֵּצֵא מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הוּא תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כְּמוֹ שֶׁאָסוּר לִשְׁנֹא שׂוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, וְעוֹבְרִים עַל לָאו (וַיִּקְרָא יט, יז): ״לֹא תִשְׂנָא אֶת אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ״, כָּךְ אָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ, כִּי יֵשׁ טֶבַע בִּבְנֵי־אָדָם, שֶׁהֵם שׂוֹנְאִים אֶת עַצְמָם מְאֹד, וְהַשִּׂנְאָה הַזּוֹ הֵם אַחַר־כָּךְ שׂוֹפְכִים עַל אֲחֵרִים. וְעַל־כֵּן רְאֵה מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא לְדַבֵּר שְׁטֻיּוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאַל תְּקַלֵּל אֶת עַצְמְךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳, רַק תֵּדַע, שֶׁגַּם אַתָּה יָקָר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ שֶׁנִּדְמֶה לְךָ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה, עִם כָּל זֹאת תֵּדַע כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְעוֹד תִּרְאֶה אֶת הָאוֹר בְּקִצֵּה הַמְּנָהָרָה וְכוּ׳ וְכוּ׳.

נָא וְנָא אַל תַּרְבִּיץ לְיִלָּדֶיךָ, רַק תֵּלֵךְ עִמָּהֶם בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, שֶׁאַתָּה קָם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת, וְאַתָּה הוֹלֵךְ לַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וְשָׁם אַתָּה שׁוֹפֵךְ לִבְּךָ, וְלוֹמֵד שִׁעוּר עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר, וּמִתְפַּלֵּל וָתִיקִין, יְהִי חֶלְקִי עִם חֶלְקְךָ. מָה אֹמַר לְךָ! רָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי הִיא זְכוּת גְּדוֹלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד. וּתְבַקֵּשׁ אָז עַל כְּלַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּזְכּוּ לְהִתְקָרֵב אֶל צַדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְכֵן תְּבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עָלַי, וְאֶהְיֶה לְךָ אָסִיר תּוֹדָה מְאֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לַכֹּל, וְתִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל לְאִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ, כִּי הַסַּבְלָנוּת הִיא עִקַּר הַשִּׂמְחָה.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׁמֹר מַה שֶּׁאַתָּה אוֹכֵל, שֶׁלֹּא יִהְיוּ מַאֲכָלִים חֲרִיפִים, אֲשֶׁר גּוֹרְמִים לְכִיחָא וְנִיעָה שֶׁמּוֹצִיאִים לֵחָה וְכוּ׳ וְכוּ׳.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתִּהְיֶה בָּרִיא, וְתִרְוֶה רֹב נַחַת מִילָדֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָכֵן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, שֶׁזָּכִיתָ לִהְיוֹת בְּקִבְרֵי הַצַּדִּיקִים — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן אֶלָּא עַל זְכוּת הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה, הַתַּנָּאִים וְהָאֲמוֹרָאִים, וּכְדַאי זְכוּתָם שֶׁתָּגֵן עָלֶיךָ. וּבִפְרָט שֶׁזָּכִיתָ לִהְיוֹת בְּל״ג בָּעֹמֶר בְּמֵרוֹן, רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְכֵן זָכְנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשָּׁנָה גַּם־כֵּן לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי בְּמֵרוֹן. וְתֵדַע כִּי בְּל״ג בָּעֹמֶר הוּא הַחֲתֻנָּה שֶׁל רַשְׁבִּ״י, כִּי אָז יוֹם

הִילוּלָא דִּילֵיהּ, וְזוֹכִים לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ מַתָּנוֹת. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוֹן רַשְׁבִּ״י בְּלַ״ג בָּעֹמֶר בְּמֵרוֹן, שֶׁבְּוַדַּאי יְקַבֵּל אָז מַתָּנוֹת מִמֶּנּוּ. וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁגַּם אַתָּה תְּקַבֵּל מַתָּנוֹת הַשָּׁנָה מִמֶּנּוּ. וְעִקַּר הַמַּתָּנָה הִיא, שֶׁתַּתְחִיל לְקַבֵּעַ לְעַצְמְךָ שִׁעוּר בַּאֲמִירַת זֹהַר, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעָלְמָא מְאֹד מְסֻגֶּלֶת לַנְּשָׁמָה.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים. וְהַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי עוֹד כַּמָּה מִכְתָּבִים מִמְּךָ, עַל אַף שֶׁכְּבָר כָּתַבְתִּי לְךָ הַיּוֹם מִכְתָּב, עִם כָּל זֹאת אָמַרְתִּי לַחֲזֹר וְלִכְתֹּב לְךָ.

אֵינִי יוֹדֵעַ עַל מַה וְלָמָּה אַתָּה כָּל־כָּךְ שָׁבוּר וְכוּ׳ וְכוּ׳, הַאִם פָּגַעְתִּי בְךָ, בָּזֶה שֶׁכָּתַבְתִּי לְךָ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי?! אַדְרַבָּה, כָּל זֶה מֵרֹב אַהֲבָתִי אֵלֶיךָ, אֵינִי יוֹדֵעַ מִי מֵסִית אוֹתְךָ נֶגְדִּי וְכוּ׳, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מִי מְדַבֵּר בִּשְׁמִי דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא כָּךְ, הַאִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ, כִּי כָּל יְמֵי חַיַּי אֲנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה. וְכֵן בְּעִנְיַן לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה בַּחוּרִים שֶׁסְּתָם מְבַטְּלִין אֶת הַזְּמַן, אֲנִי מְעוֹרֵר אוֹתָם שֶׁיִּלְמְדוּ עַל־פִּי סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד, שֶׁלְּכָל הַפָּחוֹת לֹא יֵלֵךְ לָהֶם הַיּוֹם בְּלֹא כְלוּם. וּבְוַדַּאי כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה אֵיזֶה בָּחוּר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֵּלִים טוֹבִים, אֲנִי מְעוֹרֵר אוֹתוֹ שֶׁיִּלְמַד בְּעִיּוּן. וְעַל־כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מִי אוֹמֵר לְךָ דְּבָרִים בִּשְׁמִי, אֲשֶׁר לֹא־כֵן. וּבִפְרָט בְּעִנְיַן קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה.

רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְתָדִין אֶת עַצְמְךָ

לְכַף זְכוּת, וְכֵן תָּדוּן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, וְתֵדַע, אֲשֶׁר כְּמוֹ שֶׁאָסוּר לִשְׁנֹא שׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ־כֵן אָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ וְכוּ׳. וּמַה שֶּׁאַתָּה כּוֹתֵב בִּשְׁמִי וְכוּ׳, הַכֹּל שֶׁקֶר וְכָזָב, כִּי, תְּהִלָּה לָאֵל, לָמַדְתִּי כָּל יְמֵי נְעוּרַי רַק בִּישִׁיבוֹת אֵלּוּ, וְשָׁם הִצְלַחְתִּי בִּלְמוּדַי, וְכֵן לָמַדְתִּי כַּמָּה שָׁנִים אֵצֶל הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק וְהֶעָנָו נִפְלָא רַבִּי מֹשֶׁה פַיינְשְׁטֵיין זַ״ל בִּישִׁיבָתוֹ, וְהַרְבֵּה לָמַדְתִּי מִמֶּנּוּ, תְּהִלָּה לָאֵל. וְיָדוּעַ, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד אָהַב אֶת הַלִּיטָאִים, וְאָמַר שֶׁצְּרִיכִים לְקָרֵב אוֹתָם אֵלָיו וְכוּ׳. וְעַל־כֵּן מִי אוֹמֵר לְךָ דְּבָרִים שֶׁאֵינָם וְכוּ׳ בִּשְׁמִי, הֲלֹא הַכֹּל שֶׁקֶר וְכָזָב וְכוּ׳ וְכוּ׳. וּבִכְלָל טוֹב מְאֹד שֶׁתִּבְדֹּק אֶת כָּל הַדְּבָרִים שֶׁאוֹמְרִים בִּשְׁמִי, לִפְנֵי שֶׁתַּאֲמִין לָהֶם, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁרוֹצִים לַעֲשׂוֹת פֵּרוּד בֵּינִי לְבֵינְךָ, וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, אֲשֶׁר אַתָּה צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבִּי, לָדוּן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, וּרְאֵה לָדוּן אֶת עַצְמְךָ לְכַף זְכוּת, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד, וְאִם בּוֹעֶרֶת בְּךָ כָּל־כָּךְ קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, תֵּדַע שֶׁזּוֹ הַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ, וְאַתָּה צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ בַּעֲבוּר זֶה, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. אַךְ עָלֶיךָ לָדוּן גַּם אֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת, כִּי לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהַחֲזִיק בַּמַּדְרֵגָה שֶׁלְּךָ. וְכֵן הַדָּן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת, דָּנִים אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת מִלְּמַעְלָה.

נָא וְנָא רְאֵה לִמְסֹר אֶת עַצְמְךָ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה רָגִיל לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי, כִּי אֲנִי מַכִּיר לְךָ טוֹבָה מְאֹד עַל כָּל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ בְּהַדְפָּסַת וַהֲפָצַת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, הַמַּחְדִּירִים אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הָרְחוֹבוֹת מְלֵאִים שַׁחַץ, תִּעוּב, עֶרֶם וְנִאוּף, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְכֵן אֵין בַּיִת שֶׁלֹּא יִהְיוּ שָׁם עִתּוֹנִים הַמְּלֵאִים רַעַל שֶׁל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וּבִפְרָט בְּעִנְיַן הַמִּפְלָגוֹת, אֲשֶׁר הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת־רוּחַ, וּמְדַבְּרִים רַק מִפּוֹלִיטִיקָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְשׁוֹכְחִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ הַיְסוֹד — לְדַבֵּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַסְּפָרִים שֶׁזָּכָנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְחַדֵּשׁ עַל־פִּי דַּרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הֵם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְעַל־כֵּן בְּוַדַּאי אֲנִי מַכִּיר

לְךָ טוֹבָה, שֶׁזָּכִיתָ לַעֲזֹר הַרְבֵּה בַּהַפָּצַת הַסְּפָרִים, וְכֵן אַתָּה זוֹכֶה לְקָרֵב בְּכָל פַּעַם בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וּבְוַדַּאי הַזְּכוּת הַזּוֹ תַּעֲמֹד לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה שֶׁיִּשָּׁאֵר הַקֶּשֶׁר בֵּינֵינוּ תָּמִיד.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי תֵּכֶף־וּמִיָּד מִכְתָּב אָרֹךְ אַחַר קַבָּלַת מִכְתָּבִי זֶה.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תוֹרָה, וְתַכְנִיס אֶת כָּל מֹחֲךָ בְּחִדּוּשֵׁי תוֹרָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְכֵן תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד מִשְׁנָה בְּרוּרָה, בְּאֹפֶן שֶׁתִּהְיֶה בָּקִי בַּהֲלָכָה.

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תִּתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי דֶּרֶךְ הַבְּנֵי הַנְּעוּרִים שֶׁמְּבַלְבְּלִים אֶת עַצְמָם מִכָּל דָּבָר קָטָן, וְזוֹ עֲצַת הַיֵּצֶר הָרָע לְשַׁבֵּר אוֹתָם, וְעַל־כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לֹא לִפֹּל בְּדַעְתְּךָ, תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לְךָ כְּבָר הַרְבֵּה מִסְּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, מֵהַסְּפָרִים שֶׁזָּכִינוּ לְחַדֵּשׁ בָּהֶם וְהַקּוּנְטְרֵסִים, בְּכֵן רָאוּי לְךָ לְהִתְחַזֵּק בָּהֶם מְאֹד, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד כָּל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדֶּר בַּמִּדְבָּר, כ״ו אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הֶחָתָן ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

אוֹדוֹת שֶׁאַתָּה רוֹצֶה הַדְּרָכָה, תַּאֲמִין לִי, שֶׁסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הֵם מְלֵאִים הַדְּרָכוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּתְמִיד בָּהֶם, וְאָז יִרְאֶה שָׁם דְּבָרִים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בַּחַיִּים. תֵּדַע, אֲשֶׁר עִקַּר הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל תְּלוּיָה כְּפִי הַהַתְמָדָה בְּלִמּוּד סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״ וְשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁבְּשִׂיחוֹת־הָר״ן וּבְחַיֵּי־מוֹהַר״ן.

עַכְשָׁו הוּא הַזְּמַן הֲכִי מֻכְשָׁר לְךָ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי חָתָן מוּחָלִין לוֹ אֶת כָּל עֲוונוֹתָיו בְּיוֹם חֻפָּתוֹ, עַל־כֵּן תִּרְאֶה לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְתִשְׁכַּח אֶת הֶעָבָר, וְתִקְבַּע לְעַצְמְךָ שִׁעוּר קָבוּעַ בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא — לִלְמֹד פָּרָשָׁה חֲמָשׁ וְרַשׁ״י, בְּאֹפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ — שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם עִם פֵּרוּשׁ רַשׁ״י, אֲשֶׁר הִיא סְגֻלָּה מְאֹד לְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְכֵן תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ בַּאֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת, שֶׁהִיא מְאֹד מְסֻגֶּלֶת לְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, הָיוּ שׁוֹקְדִים מְאֹד בָּזֶה כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם; אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּלְמַד בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת. וְכֵן תִּקְבַּע לְעַצְמְךָ שִׁעוּר בַּגְּמָרָא רַשׁ״י, תּוֹסְפוֹת וּמְפָרְשִׁים מְעַט אוֹ הַרְבֵּה, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לִלְמֹד מִדָּרָשׁ רַבָּה מְפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וְכֵן תִּקְבַּע לְעַצְמְךָ שִׁעוּר בָּרַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְתֹאמַר כַּמָּה דַּפִּים זֹהַר וְכַמָּה דַּפִּים תִּקּוּנִים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְהַלִּמּוּדִים הָאֵלּוּ יִהְיוּ יְקָרִים אֵצְלְךָ מְאֹד מְאֹד כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — שֶׁתִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ בְּעֵת הַתְּפִלָּה לְקַשֵּׁר אֶת

מַחֲשַׁבְתְּךָ בְּעֵת דִּבּוּרֶיךָ, וְתִתְפַּלֵּל בְּחִיּוּת וּבְהִתְלַהֲבוּת גְּדוֹלָה מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא. וְעַל כֻּלָּם — רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ אֵלָיו, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל. אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, שֶׁאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וְתִשָּׁאֵר תָּמִיד אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת וְכוּ׳, רַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה שֶׁנַּעֲבֹר וּנְטַיֵּל וְנִהְיֶה בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁבָּעוֹלָם (עֵין שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כח), וְלָכֵן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, שֶׁנּוּכַל לְקַיֵּם אֶת זֶה בִּתְמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְתַאֲמִין לִי, אִם חַיִּים הֵם בְּסֵדֶר מְסֻדָּר, יְכוֹלִים לְקַיֵּם אֶת זֹאת בְּנָקֵל, כְּגוֹן: סִפְרֵי חֲסִידוּת וּדְרוּשׁ כְּדַאי לִלְמֹד וּלְעַיֵּן בְּעֵת הַסְּעֻדָּה, בְּכָל סְעֻדָּה שֶׁאָדָם סוֹעֵד, שֶׁיִּקַּח עִמּוֹ סֵפֶר חֲסִידוּת מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וְכָךְ בְּמֶשֶׁךְ כַּמָּה שָׁנִים יִזְכֶּה לַעֲבֹר עַל כָּל הַסְּפָרִים, וְכֵן אַחַר הַתְּפִלָּה לִלְמֹד חֻמָּשׁ וְרַשִׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, וּלְעַיֵּן וְלִלְמֹד קְצָת בָּרַמְבַּ״ן הַקָּדוֹשׁ וּבְ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, וּלְהוֹסִיף גַּם מִדֵּי פַּעַם קְצָת בַּכְּלִי יָקָר וּבָאַלְשִׁיךְ הַקָּדוֹשׁ, וּשְׁאָר מְפָרְשֵׁי רַשִׁ״י הַקָּדוֹשׁ, עַד שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנִים יְסַיֵּם אֶת כֻּלָּם. וְכֵן לִלְמֹד דַּף גְּמָרָא רַשִׁ״י וְתוֹסְפוֹת, וּלְעַיֵּן בַּמְפָרְשִׁים עַל הַדַּף. וְכֵן לִלְמֹד טוּר בֵּית יוֹסֵף וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ וְנוֹשְׁאֵי כֵּלָיו, וּלְעַיֵּן בְּכָל יוֹם

בְּכַמָּה שׁוּתִּי״ם, הַיְנוּ סִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת. וְכֵן לִלְמֹד בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים וּמְפָרְשֵׁיהֶם וְכִתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל, שֶׁפּוֹתְחִים אֶת הַלֵּב וְהַמֹּחַ לְהַשִּׂיג אֱלֹקוּת, וּלְלַהֵב אֶת הַלֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הָעִקָּר לֹא לִרְצוֹת יוֹתֵר מִכֹּחוֹתָיו, קְצָת מִכָּל דָּבָר, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כא, סִימָן טו): לָמָּה נִמְשְׁלָה הַתּוֹרָה לִתְאֵנָה? לוֹמַר לְךָ מַה תְּאֵנָה זוֹ לֹא נִלְקֶטֶת בְּיוֹם אֶחָד אֶלָּא יוֹם פֹּה וְיוֹם שָׁם, כָּךְ אֵין הַתּוֹרָה נִלְמֶדֶת בְּפַעַם אַחַת, קְצָת הַיּוֹם וּקְצָת לְמָחָר, עַד שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל מָקוֹם שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

הָעִקָּר שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל לַחֲטֹף יוֹתֵר מִדַּאי, שֶׁאָז יִתְעַיֵּף לְגַמְרֵי. תָּמִיד צְרִיכִים לִזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָמַר לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: ׳מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב׳.

וְעַל כֻּלָּם — צְרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלָּה לְהַצְלִיחַ בַּמְּשִׁימָה, לִזְכּוֹת לַעֲבֹר וְלִהְיוֹת בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי בְּלִי תְּפִלָּה לֹא מַגִּיעִים לְשׁוּם מָקוֹם, כִּי תְּפִלָּה הֵם הַמַּיִם שֶׁמַּשְׁקִים אֶת הַגָּן, דָּא אוֹרַיְתָא, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם כֶּסֶף הַפִּדְיוֹן, יַמְתִּיק מִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת כָּל הַדִּינִים עַל־יְדֵי פֶּלֶא עֶלְיוֹן.

מָה אֹמַר לְךָ! אַתָּה לֹא מְצַיֵּת אוֹתִי וְכוּ׳, וְלָכֵן מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת?! כְּבָר בַּמֶּה פְּעָמִים הִזְהַרְתִּיךָ עַל שְׁמִירַת הַזְּמַן, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר יָקָר כִּשְׁמִירַת הַזְּמַן, וּלְהִפּוּךְ אֵין עוֹד הֶפְסֵד כִּשְׁרַפַת הַזְּמַן. וְדֶרֶךְ

בְּנֵי־אָדָם לְבַזְבֵּז אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, וְאֵינָם תּוֹפְסִים, שֶׁכָּל רֶגַע שֶׁאָדָם נוֹשֵׁם זֶהוּ חֶסֶד מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הוּא נוֹשֵׁם לֹא אֲוִיר — אֶלָּא אֱלֹקוּת, וְלָכֵן חֲבָל עַל הַזְּמַן לְפַטְפֵּט דְּבָרִים בְּטֵלִים, אוֹ לְבַלּוֹת בִּשְׂטֵיוֹת, שֶׁלֹּא יוֹצֵא מִזֶּה שׁוּם דָּבָר.

רְאֵה רַק לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יָבִין אוֹתְךָ. רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד, וְאַל תִּהְיֶה שָׁבוּר, תַּעֲשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים כָּתַבְתִּי לְךָ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְךָ עֵסֶק עִם אֲחֵרִים וְכוּ׳, כִּי רַק בִּשְׁבִיל זֶה אַתָּה סוֹבֵל מַה שֶּׁאַתָּה סוֹבֵל וְכוּ׳. עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כא, סִימָן ב׳): כְּשֵׁם שֶׁפַּרְצוּפֵיהֶן שׁוֹנִים, כָּךְ דֵּעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת; וְכֵן אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה יח, סִימָן א׳): כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ מָדוֹר בִּפְנֵי עַצְמוֹ; וְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל נִקְרָא צַדִּיק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה ס, כא): ״וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים״, וְלָכֵן אָסוּר לְאֶחָד לְהִתְבַּלְבֵּל מֵהַשֵּׁנִי. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד): כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ נְקֻדָּה אֲשֶׁר אֵין בַּחֲבֵרוֹ; וְלָכֵן מָה אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאֲחֵרִים?! לֵךְ עִם הַגִּלּוּי שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל עַל הַפָּסוּק (יְחֶזְקֵאל לג, כד): ״אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם״, אַבְרָהָם אָבִינוּ עָבַד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רַק בִּבְחִינַת ׳אֶחָד׳, שֶׁלֹּא הִסְתַּכֵּל עַל הַזּוּלַת, וְלֹא הָיָה מְעַנְיֵן אוֹתוֹ אַף אֶחָד, וְאִם תֵּלֵךְ בְּדַרְכּוֹ זוֹ תַּצְלִיחַ דַּרְכֶּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! עַל חַטֹּאת נְעוּרִים בָּאִים עַל הָאָדָם בִּזְיוֹנוֹת מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, וְכֵן מִתְלַבְּשִׁים עָלָיו שׁוֹנְאִים, כִּי עַל־יְדֵי הַטִּפּוֹת שֶׁיָּצְאוּ לְבַטָּלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בָּרָא קְלִפּוֹת וּמַשְׁחִיתִים, וְעַכְשָׁו נוֹקְמִים בּוֹ, וְהוּא צָרִיךְ לִסְבֹּל סֵבֶל גָּדוֹל, עַד שֶׁיְּתַקֵּן אֶת חַטָּאָיו. וְעִקַּר הַתִּקּוּן — לִהְיוֹת אֲצָל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלוֹמַר שָׁם אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַנִּקְרָאִים ״תִּקּוּן הַכְּלָלִי״. וְכֵן רָאוּי לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֶת הַ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, שֶׁהוּא מְסֻגָּל מְאֹד לְתִקּוּן הַבְּרִית, וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — לְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עִקַּר הַתְּשׁוּבָה זֶה וִדּוּי דְּבָרִים, כַּמּוּבָא בָּרַמְבַּ״ם (הִלְכוֹת תְּשׁוּבָה, פֶּרֶק א׳, הֲלָכָה א׳) ״וְכָל הַמַּרְבֶּה לְהִתְוַדּוֹת, הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח״, שֶׁזֶּה כָּל עִנְיַן הִתְבּוֹדְדוּת. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳), שֶׁהַחֲטָאִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם נֶחֱקָקִים עַל עַצְמוֹתָם, וְעַל־יְדֵי וִדּוּי דְּבָרִים יוֹצְאִים הָעֲוֹונוֹת מֵהָעֲצָמוֹת, וְזוֹכֶה שֶׁיָּאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, עַיֵּן שָׁם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם....

שָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם צַדִּיק אֶחָד, שֶׁלְּמוּד מַסֶּכֶת אָבוֹת עַד שֶׁיִּהְיֶה בָּקִי בָּזֶה בְּעַל־פֶּה, זֶה גַּם־כֵּן סְגֻלָּה לְתַקֵּן אֶת חַטֹּאת נְעוּרִים.

ט״ו תשנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַסְכִּים עִם מַה שֶׁנּוֹתְנִים לוֹ, יֵשׁ לוֹ רַק הָרְשׁוּת וְהַיְכֹלֶת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה, כִּי בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן נוֹתְנִים לָאָדָם לְבַקֵּשׁ כָּל אֲשֶׁר חָפֵץ, וְזֶה גַּם־כֵּן סוֹד (אִיּוֹב כב, כח): ״וְתִגְזַר אֹמֶר וְיָקָם לָךְ״, צַדִּיק גּוֹזֵר וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְקַיֵּם, וְאִם רוֹאֶה שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמָה תְּפִלָּתוֹ, אָסוּר לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, רַק לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְפַּלֵּל עוֹד, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (מִלְּבַּי״ם תְּהִלִּים קל, ה): ״קַוִּיתִי אֶל הַוָּיָ״ה״ (תְּהִלִּים כז), כֵּיוָן שֶׁהִתְפַּלֵּל וְלֹא נַעֲנָה יַחֲזוֹר וְיַקַּוֶּה; וּבֵין כָּךְ יִהְיֶה שָׂמֵחַ עַל מַה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ, וְלֹא יִשָּׁבֵר.

וְיָדוּעַ הַסִּפּוּר שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, שֶׁלִּמֵּד אֶת תַּלְמִידוֹ הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יַעֲקֹב יוֹסֵף מִפּוֹלְנָאָה זי״ע בַּעַל ה״תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף״, שֶׁהָיְתָה בּוֹ גְּבוּרָה דִּקְדֻשָּׁה, כִּי מִדָּתוֹ הָיְתָה גְּבוּרָה וְדִינִין, וְרַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ עָסַק לְהַמְתִּיק אֶצְלוֹ אֶת הַדִּינִים, וְלִמֵּד אוֹתוֹ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַסְכִּים עִם מַה שֶּׁנּוֹתְנִים לוֹ, וְיִהְיֶה רָגִיל לוֹמַר: ״זָאל זַיין אֲווי״ (שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ), הַיְנוּ עַל כָּל דָּבָר שֶׁהוּא נֶגֶד רְצוֹנוֹ יֹאמַר: ״שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ״. וְהָיָה קָשֶׁה לְקַבֵּל אֶת זֶה, כִּי מִי שֶׁנֶּאֱחָזָה בּוֹ מִדַּת הַגְּבוּרָה, קָשֶׁה לוֹ מְאֹד מְאֹד לְקַבֵּל אֶת הַמְצִיאוּת. עַד שֶׁהָיָה פַּעַם בִּבְרִית, כִּי כִּבְּדוּ אוֹתוֹ בְּסַנְדָּקָאוּת, וְאַחַר מְאֹד כִּי הָיוּ יְמוֹת הַחֹרֶף, וְיָרַד שֶׁלֶג כָּבֵד. וְרָאָה בַּעַל הַבְּרִית שֶׁהַשָּׁעוֹן זָז וּמִתְאַחֵר הַזְּמַן, וַעֲדַיִן הָרַב הַקָּדוֹשׁ לֹא בָּא, אֲזַי מָסַר אֶת הַסַּנְדָּקָאוּת לָרַב הָעִיר. וְהִנֵּה הִגִּיעַ הָרַב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, וְהִקְפִּיד מְאֹד שֶׁלֹּא חִכּוּ לוֹ, וְלֹא הוֹעִילָה שׁוּם הִצְטַדְּקוּת, וּכְבָר אִי אֶפְשָׁר לְהַעֲבִיר סַנְדָּק. וּכְשֶׁיָּשַׁב הָרַב הַקָּדוֹשׁ בְּתוֹךְ הַסְּעֻדָּה, הָיָה בִּקְפֵדָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד. וְהִנֵּה נִכְנַס עָנִי וּשְׁאָלוֹ בַּעַל הַבְּרִית: אַתֶּם רוֹצִים לִטֹּל יָדַיִם? עָנָה וְאָמַר: ״זָאל זַיין אֲווי״ (שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ). וְאַחַר־כָּךְ שְׁאָלוֹ — אִם רוֹצֶה דָּגִים? וְאָמַר: ״זָאל זַיין אֲווי״ (שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ), וְכֵן עַל כָּל דָּבָר שֶׁשָּׁאֲלוֹ אוֹתוֹ אָמַר: ״זָאל זַיין אֲווי״ (שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ), וְהָיָה לְצָחוֹק לְכָל הַמְּסֻבִּים. אַךְ הָרַב הַקָּדוֹשׁ בַּעַל הַתּוֹלְדוֹת זי״ע לָקַח אֶל תְּשׁוּמֶת לִבּוֹ מְאֹד אֶת דִּבְרֵי הֶעָנִי, הֲלֹא אֵלּוּ הֵם דִּבְרֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ רַבּוֹ, שֶׁהִשְׁתַּדֵּל לְהַכְנִיס בּוֹ לְהַמְתִּיק אֶת הַגְּבוּרוֹת וְהַדִּינִים, וְלוֹמַר עַל כָּל דָּבָר: ״זָאל זַיין אֲווי״ (שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ). הַיְנוּ לְהַשְׁלִים עִם הַמְּצִיאוּת, וְאֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה

שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ [אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת זוֹ כַּוָּנַת הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת, פֶּרֶק ב׳): ״בַּטֵּל רְצוֹנְךָ לִרְצוֹנוֹ, כְּדֵי שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹנוֹ לִרְצוֹנְךָ״], וְאָז נִתְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד בַּעַל הַתּוֹלְדוֹת הַקָּדוֹשׁ זי״ע, וְהֵבִין הֲלֹא דָּבָר הוּא, וְאָז נָסַע אֶל רַבּוֹ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע וְהִקְדִּים לוֹ רַבּוֹ שָׁלוֹם, וְשָׁאַל אוֹתוֹ: נוּ, הָאסְט זִיךְ אוֹיס גִילֶעֶרְנְט צוּ זָאגִין זָאל זַיין אֲזוֹי? [הַאִם לָמַדְתָּ כְּבָר לוֹמַר עַל כָּל דָּבָר שֶׁהוּא נֶגֶד רְצוֹנְךָ — שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ (הַיְנוּ לְקַבֵּל אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ]? וּמֵאָז נִמְתְּקָה אֶצְלוֹ מִדַּת הַגְּבוּרָה דִּקְדֻשָּׁה, וְהָיָה מָלֵא חֶסֶד.

הַכְּלָל, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ, וְלִהְיוֹת עַקְשָׁן גָּדוֹל עַל דָּבָר זֶה (כִּי עַל תְּפִלָּה צְרִיכִים לִהְיוֹת עַקְשָׁן גָּדוֹל מְאֹד), וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ גְּדוֹלוֹת וְנִפְלָאוֹת פְּלִאֵי פְּלָאוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁלֹּא מְקַבֵּל אֶת זֶה, אַל יִתְיָאֵשׁ מִן הָרַחֲמִים, אֶלָּא יַמְשִׁיךְ לְהִתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן וּלְהַפְצִיר, עַד שֶׁיַּשִּׂיג אֶת מְבֻקָּשׁוֹ, אֲבָל לְעֵת עַתָּה יִתְרַצֶּה בַּמֶּה שֶׁקִּבֵּל, וְיֹאמַר: ״וָאל זַיין אֲזוֹי״ (שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ).

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כָּל מַה שֶּׁהָאָדָם סוֹבֵל מַה שֶּׁסּוֹבֵל, כִּי אֵינוֹ מְקַבֵּל אֶת הַמְּצִיאוּת, וְאֵינוֹ מִתְרַצֶּה בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הוּא מִסְתַּבֵּךְ בְּצַעַר וּבְעָגְמַת נֶפֶשׁ וּבַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּמִזֶּה נִתְהַוּוּ אֶצְלוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבִלְבּוּלֵי אֱמוּנָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּמִזֶּה בָּא לוֹ כָּל הַסֵּבֶל הַנּוֹרָא שֶׁסּוֹבֵל. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ, שֶׁכָּל מְאוֹרָעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, לָכֵן צָרִיךְ לְקַבֵּל כָּל הַבָּא עָלָיו בְּאַהֲבָה. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (בְּרָכוֹת ס): לְעוֹלָם יְהֵא רָגִיל לוֹמַר ׳כָּל מַה דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד׳; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּגִּיעַ לָזֶה, וְאָז יַרְגִּישׁ כָּל מִינֵי נְעִימוּת בְּחַיָּיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדֶּר בַּמִּדְבָּר, כ״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ וְכֵן מִכְתַּב אִשְׁתְּךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! אַתָּה צָרִיךְ לְהָבִין שֶׁנִּשּׂוּאִים שְׁנִיִּים זֶה מְאֹד מְאֹד מֻרְכָּב, וְלֹא כָּל־כָּךְ פָּשׁוּט כְּמוֹ שֶׁחָשַׁבְתָּ וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁאִשְׁתְּךָ הֵבִיאָה עִמָּהּ שְׁנֵי בָּנִים, הַכֹּל כְּבָר אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, וְעָלֶיךָ לָקַחַת אֶת זֶה בַּחֶשְׁבּוֹן. הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַיְלָדִים מְאֹד מְאֹד מְפֻחָדִים וּמְבֻלְבָּלִים וְכוּ׳, וְנֶעֱשְׂתָה לָהֶם צַלֶּקֶת עַל לִבָּם וְכוּ׳, כִּי הֵם עֲדַיִן קְטַנִּים, וּמְאֹד מְאֹד מְתֻסְכָּלִים כְּשֶׁרָאוּ בַּבַּיִת זָוָעָה שָׁנִים עַל גַּבֵּי שָׁנִים, מְרִיבוֹת וּצְעָקוֹת וּצְרָחוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּלְבַסּוֹף אַבָּא עָזַב אֶת אִמָּא, וְאִמָּא לָקְחָה אַבָּא חָדָשׁ, תְּתָאֵר לְעַצְמְךָ אֵיזֶה תִּסְכּוּל זֶה מֵבִיא לַיְלָדִים, זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר כְּלָל. מֵילָא הַיְלָדִים מְבֹהָלִים וּמְבֻלְבָּלִים וְהֵם מְלֵאִים מְרִירוּת וְכַעַס, הֵן עַל אִמָּא שֶׁעָשְׂתָה זֹאת, שֶׁאַבָּא כְּבָר לֹא בַּבַּיִת, וְלֹא עוֹד זֹאת, אֶלָּא נִכְנָס אַבָּא חָדָשׁ לַבַּיִת, וְאַף שֶׁזֶּה קָשֶׁה לְקַבֵּל, עִם כָּל זֹאת הֵם נִמְשָׁכִים מְאֹד אַחַר הָאִמָּא, וְהָאִמָּא גַּם־כֵּן מְלֵאָה צַעַר עַל צַעֲרָם שֶׁל הַיְלָדִים, וּמְנַסָּה מְאֹד לְהָגֵן עֲלֵיהֶם, וְלָכֵן הִיא תָּמִיד מוֹשֶׁכֶת אֶת הַיְלָדִים אֵלֶיהָ וּמִשְׁתַּדֶּלֶת מְאֹד לַעֲזֹר לָהֶם לַעֲבֹר אֶת הַטְּרָאוּמָה שֶׁעָבְרוּ, וְהִיא מְחַבֶּקֶת וּמְנַשֶּׁקֶת אוֹתָם תָּמִיד, וּמְאֹד מִתְעַנְיֶנֶת בִּשְׁלוֹמָם, וְאִם לֹא חָסֵר לָהֶם דְּבַר־מָה וְכוּ׳, וּמִשְׁתַּדֶּלֶת לָתֵת לָהֶם אֹכֶל מֵהַטּוֹב בְּיוֹתֵר, כִּי הִיא בְּעַצְמָהּ כְּבָר מְתֻסְכֶּלֶת וּמְלֵאָה סְפֵקוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת וְכוּ׳ — הַאִם הָיָה כְּדַאי לְהִתְגָּרֵשׁ, הֲלֹא הַיְלָדִים סוֹבְלִים כָּל־כָּךְ. (אַף שֶׁבְּתוֹךְ לִבָּהּ הִיא שְׂמֵחָה שֶׁהִתְגָּרְשָׁה, כִּי הַבַּעַל הָיָה אַלִּים מְאֹד, וְהָיָה מַשְׁפִּילָהּ יוֹם יוֹם, וּמְחָרֵף וּמְבַזֶּה אוֹתָהּ בִּפְנֵי הַיְלָדִים, וְהַבַּיִת הָיָה מָלֵא גֵּיהִנּוֹם מֵרֹב קְטָטוֹת וּמְרִיבוֹת), עִם כָּל זֹאת אִמָּא נִשְׁאֶרֶת אִמָּא, וְכוֹאֵב לָהּ כְּאֵב יְלָדֶיהָ. אֲבָל אִם הַבַּעַל הֶחָדָשׁ שֶׁהִתְחַתְּנָה עִמּוֹ הָיָה בַּעַל נוֹרְמָלִי, וּמֵבִין אֶת כָּל כְּאֵבָהּ וּכְאֵב הַיְלָדִים, וְהָיָה עוֹשֶׂה כָּל מַה שֶּׁבִּיכָלְתּוֹ לַעֲזֹר לָהֶם, הָיָה אַט אַט נִרְפָּא הַכְּאֵב שֶׁלָּהּ וְכֵן שֶׁל הַיְלָדִים, וְהָיְתָה

נַעֲשֵׂית מִשְׁפָּחָה נֶהְדֶּרֶת, וְהַכֹּל הָיָה מְסֻתָּדֵר בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן (כִּי הַכְּאֵב אֵינוֹ מִתְרַפֵּא בְּפַעַם אַחַת), אֲבָל עַל־פִּי־רֹב זֶה לֹא קוֹרֶה כָּךְ, אַדְרַבָּה הַכֹּל הָפוּךְ. וְלָכֵן נְשׂוּאִים שְׁנִיִּים עִם יְלָדִים לֹא מַצְלִיחִים בְּדֶרֶךְ כְּלָל, וְהַמַּצָּב מַחֲמִיר מִיּוֹם לְיוֹם, וְעוֹד פַּעַם הַבַּיִת נֶהְפָּךְ לְגֵיהִנּוֹם לִשְׁנֵיהֶם; וְכָךְ זֶה הוֹלֵךְ, הַבַּעַל שֶׁהִתְחַתֵּן שֵׁנִית, רוֹצֶה עַכְשָׁו אֶת כָּל תְּשׂוּמֶת־הַלֵּב שֶׁל אִשְׁתּוֹ הַשְּׁנִיָּה (כִּי מִסְתָּמָא לֹא קִבֵּל אֶת זֶה אֵצֶל אִשְׁתּוֹ הָרִאשׁוֹנָה) וּכְשֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁאִשְׁתּוֹ הַשְּׁנִיָּה תָּמִיד סְבִיב הַיְלָדִים שֶׁלָּהּ וְכוּ׳, וְדוֹאֶגֶת וְטוֹרַחַת בִּשְׁבִילָם, אוֹפָה וּמְבַשֶּׁלֶת לָהֶם וּמִתְמַסֶּרֶת כְּלַפֵּיהֶם וְכוּ׳ וְכוּ׳, אָז נִכְנֶסֶת בּוֹ אֵיזוֹ שֶׁהִיא קִנְאָה גְּדוֹלָה, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁאִשְׁתּוֹ הַשְּׁנִיָּה אֵינָהּ מְכַבֶּדֶת אוֹתוֹ בְּיוֹתֵר וְכוּ׳, וְהִיא אוֹהֶבֶת יוֹתֵר יְלָדֶיהָ וְכוּ׳, אֲזַי הוּא מַתְחִיל לְהִתְנַכֵּל יוֹתֵר לַיְלָדִים שֶׁלָּהּ, מַכֶּה וּמִתְעַלֵּל בָּהֶם וּמַשְׁפִּילָם, וְקוֹרֵא לָהֶם שֵׁמוֹת וְכוּ׳, מְקַלֵּל וּמְחָרֵף אוֹתָם וְכוּ׳, כִּי מַה הֵם בָּאִים לְקַלְקֵל אֶת חַיֵּי נִשּׂוּאֵיהֶם?! וְכָךְ מַתְחִיל לְרַקֵּם בְּשִׂכְלוֹ הַמְּעֻוָּת שִׂנְאָה כְּלַפֵּי יְלָדֶיהָ, וּמַלְבִּישׁ אֶת זֶה כְּאִלּוּ הוּא רוֹצֶה לְחַנֵּךְ אוֹתָם וְכוּ׳, וְכַמּוּבָן הֵם מַתְחִילִים לְהִתְמָרֵד וּלְהִתְחַצֵּף, כִּי עַכְשָׁו נִפְתָּח חֲזָרָה הַפֶּצַע, שֶׁעֲדַיִן לֹא הִגְלִיד אֲצָלָם, וְכָךְ מַתְחִילוֹת הַצָּרוֹת בְּנִשּׂוּאִים שְׁנִיִּים. וּכְכָל שֶׁאֵין לַבַּעַל שֵׂכֶל, כְּמוֹ־כֵן מַתְחִילוֹת הַמְּרִיבוֹת וְהַקְּלָלוֹת וְהָאַלִּימוּת לַחְגֹּג בַּבַּיִת, וְזֶה פָּשׁוּט מְאֹד, עַד שֶׁהַבַּיִת נֶהְפָּךְ לְבִלְתִּי נִסְבָּל, וּכְבָר חוֹשְׁבִים לְהִתְגָּרֵשׁ בַּשֵּׁנִית, אַף שֶׁבֵּין כָּךְ נוֹלְדוּ לָהֶם בְּשֻׁתָּפוּת יְלָדִים. וְאָז מַתְחִילוֹת צָרוֹת חֲדָשׁוֹת, כִּי הַיְלָדִים שֶׁלָּהּ שׂוֹנְאִים אֶת הַיְלָדִים שֶׁלָּהֶם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁגַּם הוּא הֵבִיא עִמּוֹ אֶת יְלָדָיו, אֲזַי נַעֲשֵׂית אַנְדְּרָלְמוּסְיָה שְׁלֵמָה בַּבַּיִת, וְהַמְּרִיבוֹת אֵינָן נִפְסָקוֹת, וְכָל אֶחָד מְנַסֶּה לְהָגֵן עַל יְלָדָיו וְכוּ׳, וּמִזֶּה נִתְהַוּוֹת מְרִיבוֹת בֵּינֵיהֶם וְכוּ׳, וְהַבַּיִת נִתְהַפֵּךְ לְבִלְתִּי נִסְבָּל, עַד שֶׁשְּׁנֵיהֶם מִתְחָרְטִים — לָמָּה הִתְגָּרְשׁוּ בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה, וְחוֹשְׁבִים — אוּלַי לֹא הָיָה כָּל־כָּךְ נוֹרָא הַמַּצָּב וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּמָר לִשְׁנֵיהֶם, וְעוֹד פַּעַם חוֹשְׁבִים עַל גֵּרוּשִׁין. הִיא אוֹמֶרֶת שֶׁהוּא אֵינוֹ בְּסֵדֶר, וְהוּא אוֹמֵר שֶׁהִיא אֵינָהּ בְּסֵדֶר, וְכָךְ מִתְפָּרְדִים הַנְּשׂוּאִים שְׁנִיִּים, אוֹ שֶׁמִּתְבַּיְשִׁים לְהִתְגָּרֵשׁ פַּעַם שְׁנִיָּה, וְנִשְׁאָרִים נְשׂוּאִים, אֲבָל הַקִּנְאָה וְהַשִּׂנְאָה שׁוֹרְרוֹת בֵּינֵיהֶם, וְהַמְּרִיבוֹת בַּבַּיִת רַק מַחֲמִירוֹת בְּיוֹתֵר וְכוּ׳, וְזֶה שַׁיָּךְ גַּם לָאִשָּׁה [רַק תָּפַסְתִּי דֶּגְמָא אֶת צַד הַבַּעַל, שֶׁהוּא מִתְאַכְזֵר לִילָדֶיהָ,

אֲבָל הַסִּפּוּר גַּם יָכוֹל לִהְיוֹת מִצַּד הָאִשָּׁה, שֶׁמִּתְנַכֶּלֶת לַיְלָדִים שֶׁלּוֹ וְכוּ׳, בְּאוֹתָהּ צוּרָה הַנִּזְכֶּרֶת לְמַעְלָה אֶצְלוֹ]; כִּי הַכֹּל תָּלוּי כְּפִי הַדַּעַת וְהַשֵּׂכֶל שֶׁל בְּנֵי הַזּוּג, אִם רוֹצִים לְהַחֲזִיק בְּנִשּׂוּאֵיהֶם הַשְּׁנִיִּים, כִּי בַּר דַּעַת אוֹ בַּעַל שֵׂכֶל עוֹשִׂים לְעַצְמָם אֶת הַחֶשְׁבּוֹן צָדָק — שְׁנֵינוּ סָבַלְנוּ מְאֹד מְאֹד בַּנִּשּׂוּאִים הָרִאשׁוֹנִים, זֶה מִטַּעַם זֶה וְזֹאת מִטַּעַם זֶה וְכוּ׳ וְכוּ׳, כָּל אֶחָד מֵהַסִּבָּה שֶׁלּוֹ, וַעֲכְשָׁו הֵם בָּאִים לְהַכָּרָה, שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְנַהֵג אֶחָד לַשֵּׁנִי בְּדִיּוּק הַהִפּוּךְ מִמַּה שֶּׁהָיָה בַּנִּשּׂוּאִים הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁמִּטַּעַם זֶה הִתְגָּרְשׁוּ וְכוּ׳, וּבִכְלָל לֹא מְעָרְבִים אֶת הַיְלָדִים בְּנִשּׂוּאֵיהֶם הַשְּׁנִיִּים, רַק אוֹהֲבִים אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וּמְבִינִים אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וּמְכַבְּדִים מְאֹד מְאֹד זֶה אֶת זֶה וְכוּ׳, אָז יַצְלִיחוּ בְּנִשּׂוּאֵיהֶם הַשְּׁנִיִּים. וּמַה קּוֹרֶה עִם הַיְלָדִים מֵהַנִּשּׂוּאִים הָרִאשׁוֹנִים? הֵם יִתְמָרְדוּ וְכוּ׳, וְיִתְחַצְּפוּ וְכוּ׳, וְכָל זֶה כְּדֵי לִמְשֹׁךְ אֶת תְּשׂוּמֶת לִבָּם שֶׁל הַיְלָדִים שֶׁלָּהּ אֵלֶיהָ וְכוּ׳, וְהַיְלָדִים שֶׁלּוֹ אֵלָיו וְכוּ׳. וְאִם תִּהְיֶה לָהֶם דַּעַת וַהֲבָנָה אֲמִתִּית בַּכְּאֵב שֶׁל הַיְלָדִים, וְיָבִינוּ אוֹתָם, וְיִתְּנוּ לְכָל אֶחָד מֵהֶם תְּשׂוּמֶת לֵב, כְּדֵי לְרַפֵּא אֶת הַתִּסְכּוֹל שֶׁבָּהֶם, אָזַי יַצְלִיחוּ בְּחַיֵּי נִשּׂוּאֵיהֶם, כִּי הַבַּעַל שֵׂכֶל אוֹ בַּעֲלַת שֵׂכֶל מְבִינִים הֵיטֵב מַה קּוֹרֶה עִם הַיְלָדִים, וּמְשַׁתְּדְּלִים לְהָבִין אֶת הַמְּבוּכוֹת שֶׁעוֹבְרִים, אָזַי הַכֹּל יָבוֹא עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְיִהְיֶה שָׁלוֹם וְאַהֲבָה בַּבַּיִת. אֲבָל כְּשֶׁאֵין שֵׂכֶל — לֹא לָאִשָּׁה וְלֹא לַבַּעַל, אָזַי עוֹד פַּעַם עוֹבְרִים גֵּיהִנּוֹם עַל פְּנֵי אַדָּמוֹת, וְזֶה כָּל־כָּךְ פָּשׁוּט.

אֲנִי הִסְבַּרְתִּי אֶת זֶה לִשְׁנֵיכֶם, וּבִלְּיתִי עִמָּכֶם יַחַד שָׁעוֹת עַל גַּבֵּי שָׁעוֹת, כְּדֵי לְהַסְבִּירְכֶם אֶת כָּל חַיֵּי הַנִּשּׂוּאִים שְׁנִיִּים, אֲבָל כַּנִּרְאֶה שֶׁקָּשֶׁה לָכֶם לְקַבֵּל אֶת הַדְּבָרִים, וְזוֹ הַבְּעָיָה שֶׁלָּכֶם. אֲנִי אֶת שֶׁלִּי עָשִׂיתִי מֵעֵבֶר לִיכֹלְתִּי, הָיִיתִי עֵר עִמָּכֶם עַד שָׁעוֹת הַמְּאֻחָרוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה, כְּדֵי לְהַצִּיל חַיֵּי נִשּׂוּאֵיכֶם, אֲבָל אֲנִי רוֹאֶה כִּי לַשָּׁוְא וְכוּ׳, אָז אֵינִי רוֹצֶה יוֹתֵר לְהִתְעָרֵב.

תַּאֲמִינוּ לִי, יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁכָּתַבְתִּי כָּאן, יֵשׁ לִי עוֹד לְהַאֲרִיךְ, כִּי זוֹ רַק טִפָּה אַחַת מִן הַיָּם הַגָּדוֹל, כִּי אֲפִלּוּ בְּנִשּׂוּאִים רִאשׁוֹנִים צְרִיכִים לְחַבֵּר הַמּוֹן סְפָרִים — אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי הֵם שְׁנֵיהֶם בָּאִים מִשְּׁנֵי עוֹלָמוֹת נִפְרָדִים לְגַמְרֵי, וְעַכְשָׁו כְּשֶׁהֵם מִתְחַבְּרִים יַחַד, מְאֹד

מְאֹד קָשֶׁה לְהִשְׁתַּנּוֹת וְכוּ׳, אוֹ לְהוֹדוֹת אֶחָד לַשֵּׁנִי, אוֹ לְוַתֵּר אֶחָד לַשֵּׁנִי וְכוּ׳, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן בְּנִשּׂוּאִים שְׁנִיִּים, עַל זֶה צְרִיכִים לְהַרְבּוֹת בְּדִבּוּרִים, וּלְהַסְבִּיר אֵיךְ לְהִתְנַהֵג וְכוּ׳. אֲנִי אֶת שֶׁלִּי עָשִׂיתִי, וְעַכְשָׁו הַקְּלָף בְּיֶדְכֶם, אַךְ זֹאת זִכְרוּ הֵיטֵב — אֲנִי נֶגֶד גְּרוּשִׁין!!

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם הָאָרֹךְ.

מָה אֹמַר לָכֶם! כְּבָר כָּתַבְתִּי לָכֶם, וְדַרְכִּי לַחֲזֹר עַל עַצְמִי פַּעַם פַּעֲמַיִם וְיוֹתֵר וְכוּ׳, אֲבָל כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה שֶׁלֹּא מְצַיְּתִים אוֹתִי, חָבָל לִי עַל הַדִּבּוּרִים, כִּי שְׁנֵיכֶם צְרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר אֵינִי מִתְפָּרְנֵס מִזֶּה, וּתְהִלָּה לָאֵל, אֲנִי לֹא צָרִיךְ כֶּסֶף מֵאַף אֶחָד, וּמַה שֶּׁאֲנִי מְדַבֵּר וְעוֹזֵר לַזּוּלַת, זֶה לֹא בִּשְׁבִיל כֶּסֶף, רַק מֵחֲמַת אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֲנִי מְאֹד רוֹצֶה שֶׁלְּכֻלָּם יִהְיֶה רַק טוֹב, וַאֲנִי מוּכָן וּמְזֻמָּן לְבַטֵּל הַכֹּל, הָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם־בַּיִת וְלֹא יִתְגָּרְשׁוּ בְּשׁוּם פָּנִים וְכוּ׳, וּתְהִלָּה לָאֵל, אֲנִי מַצְלִיחַ, וְהַשָּׂכָר שֶׁלִּי, שֶׁאַחַר־כָּךְ מִתְהַפְּכִים עָלַי וְנַעֲשִׂים שׁוֹנְאַי... זֶהוּ שְׂכַר הַשַּׁדְכָנוּת שֶׁלִּי... אֲבָל אֲנִי אֵינִי מִסְתַּכֵּל עַל זֶה, וּמַמְשִׁיךְ לַעֲזֹר לְכָל דּוֹרֵשׁ וּמְבַקֵּשׁ, אֲבָל רַק בְּתַנַּאי שֶׁיְּצַיְּתוּ אוֹתִי, כִּי אִם לֹא רוֹצִים לְצַיֵּת — מַה יֵּשׁ לִי לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר לִי מִכָּל הוֹן?! כִּי יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר (תְּהִלִּים קמד, ד), הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאן, וְהִנֵּה כְּבָר נִהְיֶה בְּבֵית הַקְּבָרוֹת וְכוּ׳, בְּלִי שׁוּם רַחֲמָנוּת וּבְלִי שׁוּם דְּמְיוֹנוֹת, אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְחַמֵּק מֵהַמִּיתָה, כִּי כָּךְ כָּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא תּוֹרַת חַיִּים, תּוֹרַת אֱמֶת (בְּרֵאשִׁית ג, יט): ״כִּי עָפָר אַתָּה וְאֶל עָפָר תָּשׁוּב״, לֹא יוֹעִיל הוֹן בְּיוֹם עֶבְרָה וָזַעַם וְכוּ׳, וְלָכֵן מַסְפִּיק מְרִיבוֹת, מַסְפִּיק וִכּוּחִים, שֶׁאֵינָם מְבִיאִים לְשׁוּם דָּבָר, רַק לַהֲפֹךְ אֶת הַחַיִּים לְגֵיהִנּוֹם מַמָּשׁ. הֲרֵי אִם יֵּשׁ שֵׂכֶל, יְכוֹלִים לִחְיוֹת כְּמוֹ בְּגַן־עֵדֶן מַמָּשׁ, אֲבָל

לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, אֵין שֵׂכֶל כְּלָל, אֲזַי רַבִּים יוֹמָם וָלַיְלָה, וְהַבַּיִת נַעֲשֶׂה גֵּיהִנּוֹם מַמָּשׁ, וּמָרִים וּמְרוֹרִים הַחַיִּים מְאֹד מְאֹד, וְלֹא יְכוֹלִים לְהִשְׁתַּחְרֵר מִזֶּה כְּלָל.

וְיוֹתֵר מִזֶּה אֵין לִי מַה לְהוֹסִיף.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹת בְּטוֹבַתְכֶם תָּמִיד...

ט״ו תשנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אָל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֹךְ.

מָה אֹמַר לְךָ ! מִי שֶׁחָטָא בִּפְגַם הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, צָרִיךְ לִסְבֹּל הַרְבֵּה בִּזְיוֹנוֹת, וְאִם מְקַבְּלָם בְּאַהֲבָה, הֲרֵי זֶה מִתְכַּפֵּר לוֹ הַכֹּל, אֲבָל אִם הוּא בּוֹעֵט וְכוּ׳, אֲזַי אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה חָמוּר מְאֹד, עַד שֶׁבַּזֹּהַר כָּתוּב, שֶׁאֵין עַל זֶה תְּשׁוּבָה (עַיֵּן חֵלֶק א׳ קפח, ריט), שֶׁעַל פְּגַם־הַבְּרִית בִּפְרָט מָאן דְּאוֹשִׁיד זַרְעָא בְּרֵיקָנְיָא, חַס וְשָׁלוֹם, אֵין מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה. וְעַל זֶה צוֹעֵק רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאוֹמֵר (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן עא), שֶׁעַל הַכֹּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, כִּי אֵין לְךָ דָּבָר הָעוֹמֵד בִּפְנֵי הַתְּשׁוּבָה, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ מֵבִין אֶת הַזֹּהַר, וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — לְבַל יֵעָשֶׂה עוֹד מִכָּאן וּלְהַבָּא מַה שֶּׁעָשָׂה, וְהוּא מֻכְרָח לַעֲבֹר בְּאֵלּוּ הַמְקוֹמוֹת וְהָעִנְיָנִים שֶׁהָיָה שָׁם בִּתְחִלָּה וּלְהִתְנַסּוֹת שָׁם, וּכְשֶׁמְרַחֵם עַל עַצְמוֹ לֹא לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר, זֶהוּ עִקַּר הַתְּשׁוּבָה ! הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ, וְלָכֵן חֲזַק וֶאֱמַץ וְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לֹא לַחֲזֹר לַגַּעַל נֶפֶשׁ הַזֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ט״ו תשנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ז אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף בַּעֲבוּר הַדְפָּסַת שׁוּ״ת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״.

מָה אֹמַר לְךָ! אֵין עוֹד זְכוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, כִּי הַמַּכְתָּבִים הָאֵלּוּ מְחַזְּקִים אֶת כָּל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמֻּשְׁלָכִים בְּתַאֲוֹתֵיהֶם וּבְמִדּוֹתֵיהֶם הָרָעוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

עָלֶיךָ לַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וּלְהַרְגִּיל עַצְמְךָ רַק לְהַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ, אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ הוּא אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהַכֹּל לַכֹּל אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, וּכְפִי שֶׁמַּחֲשִׁבְתְּךָ תָּמִיד רַק מִזֶּה, אֲזַי תִּנָּצֵל מִכָּל מִינֵי מְתָחִים וּלְחָצִים שֶׁמְּסַבְּבִים אֶת הָאָדָם, וְהוּא נַעֲשֶׂה עַצְבָנִי וְכוּ׳. וּבֶאֱמֶת רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה): עֵצָה נִפְלָאָה לְהַגִּיעַ אֶל אֲרִיכַת אַפַּיִם מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְיִהְיֶה גָּדֵל וְצוֹמֵחַ, וְשׁוּם רוּחַ רָעָה לֹא תּוּכַל לְעָקְרוֹ, זֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי תִּקֶּף הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לְהַאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאָז יוּכַל לַעֲבֹר עַל הַכֹּל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת לא, א): אֱמוּנָה זֶה סֵדֶר זְרָעִים, כִּי עַל־יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכִים לְכֹחַ הַגָּדֵל וְהַצּוֹמֵחַ, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לְבַטֵּל אוֹתוֹ.

שָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם צַדִּיקִים, שֶׁסְּגֻלָּה לְהַתְמָדָה — שֶׁתֵּכֶף־וּמִיָּד בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַחֲרֵי הַבְדָּלָה, שֶׁיִּלְמַד לְכָל הַפָּחוֹת דַּף גְּמָרָא, וְאָז נָכוֹן לִבּוֹ יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ חֵשֶׁק לִלְמֹד כָּל הַשָּׁבוּעַ.

וְדֶרֶךְ אַגַּב עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר אֵין עוֹד לְמוּד שֶׁהוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, וּמְבַטֵּל לְגַמְרֵי אֶת הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁנֶּאֱחָזוּ בָּאָדָם מִפְּגַמֵּי הַבְּרִית שָׁלוֹ, כְּמוֹ לְמוּד גְּמָרָא, כִּי תַּלְמוּ״ד עוֹלֶה כְּמִסְפַּר הַקְּלִפָּה הַיְדוּעָה לְהַכְשִׁיל אֶת הָאָדָם בִּפְגַם הַבְּרִית, וְהִיא לילי״ת.

וְלָכֵן אֲפִלּוּ אֲמִירָה בְּעָלְמָא — שַׁ״ס כְּסִדְרָן, מְסֻגֶּלֶת לַנְּשָׁמָה עַד מְאֹד. וְהָעוֹלָם יוֹדְעִים, שֶׁרַק לְמוּד וְגִרְסַת וַאֲמִירַת זֹהַר מְסֻגָּלִים לַנְּשָׁמָה, אֲבָל בֶּאֱמֶת גַּם אֲמִירַת וְגִרְסַת גְּמָרָא שׁוֹרֶפֶת אֶת כָּל הָרָע שֶׁנִּדְבָּק בָּאָדָם, וּמְכַלָּה אֶת כָּל הַלִּכְלוּךְ וְהַזֻּהֲמָה שֶׁנִּכְנְסוּ בּוֹ, עַל־יְדֵי פְּגָמֵי הַבְּרִית וְהַקְּרִי שֶׁלָּהֶם וְכוּ׳ וְכוּ׳, שֶׁאַף אֶחָד אֵינוֹ נָקִי מִזֶּה, וְלָכֵן עוֹשֶׂה הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת, הָעִקָּר לֹא לִגְרֹס גְּמָרָא, כִּי מִזֶּה הוּא מְפַחֵד יוֹתֵר מֵהַכֹּל. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, וּרְאֵה כְּבָר לְהַתְחִיל לִגְרֹס גְּמָרָא, וְאָז תִּרְאֶה אֶת הַיְשׁוּעָה שֶׁתָּבוֹא אֵלֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד נִצְטַעַרְתִּי לִשְׁמֹעַ אֶת אֲשֶׁר קָרָה לְךָ וְכוּ׳, אַתָּה חָשַׁבְתָּ לְטוֹבָה, וּמָסַרְתָּ נַפְשְׁךָ בִּשְׁבִיל לִגְמֹר אֶת הַשִּׁדּוּךְ לַבָּחוּר ... וּלְבַסּוֹף אַתָּה סוֹבֵל עֶלְבּוֹנוֹת, בִּזְיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים וְכוּ׳.

הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי בָּרוּךְ מִלַּייפְּנִיק זי״ע, בַּעַל ״בָּרוּךְ טַעַם״, הָיְתָה לוֹ בַּת בְּשֵׁם פֵּייגָא רָחֵל, וְאָחִיהָ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הֶעשִׁיל הֵבִיא לְאָבִיו שִׁדּוּךְ (שֶׁהָיָה אַחַר־כָּךְ הָרַבִּי בַּעַל ה״דִּבְרֵי חַיִּים״ מִצַּאנְז זי״ע), אֲבָל כְּשֶׁהֵבִיא אוֹתוֹ הָיָה נִרְאֶה בָּחוּר נָמוֹךְ וְצָנוּם, וְגַם הוֹלֵךְ צוֹלֵעַ וְכוּ׳, וּכְשֶׁבָּא אֶל ה׳בָּרוּךְ טַעַם׳, קֹדֶם נָתַן לְבָנוֹ סְטִירַת לֶחִי, זֶה הָיָה דְּמֵי הַשַּׁדְכָנוּת ... ״כָּזֶה בָּחוּר אַתָּה מֵבִיא?!״ אֲבָל אַחַר־כָּךְ הֵחֵל לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּלִמּוּד, וּמְאֹד הִתְפַּעֵל וְאָמַר: ״חָשַׁבְתִּי שֶׁהַבָּחוּר עִם רֶגֶל עֲקֵמָה, אֲבָל עַכְשָׁו אֲנִי רוֹאֶה אוֹתוֹ בְּחוּשׁ עִם רֹאשׁ יָשָׁר״, וְכָךְ נִגְמַר הַשִּׁדּוּךְ, וְיָצָא מִמֶּנּוּ צַדִּיק קָדוֹשׁ כָּזֶה הַבַּעַל ״דִּבְרֵי חַיִּים״. כָּתַבְתִּי לְךָ אֶת

זֹאת, כְּדֵי שֶׁתִּתְחַזֵּק וְתֵדַע, שֶׁכְּבָר הָיָה לְעוֹלָמִים דָּבָר כָּזֶה, מֵעֵן כַּאפְּט אַ פַּאטְשׁ פַּאר שַׁדְכָנוּת (חוֹטְפִים סְטִירַת לֶחִי בַּעֲבוּר שַׁדְכָנוּת).

חֲזַק וֶאֱמַץ! וְרַבֵּנוּ ז״ל אָמַר: יֵשׁ עִנְיָן שֶׁנִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

אִם אַתְּ רוֹצָה לִהְיוֹת אִשָּׁה כְּשֵׁרָה, אִשָּׁה חֲכָמָה וְכוּ׳, רְאִי לְהַרְגִּיל עַצְמֵךְ לֹא לַעֲנוֹת לְבַעְלֵךְ בְּעַזּוּת וְכוּ׳, אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא מִתְנַהֵג כְּפֶרֶא וְכוּ׳ תֵּלְכִי לַחֶדֶר וְתִבְכִּי שָׁם לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּתְסַפְּרִי לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבֵּךְ הַשָּׁבוּר וְכוּ׳.

וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֲנִי מַכִּיר אֶת בַּעְלֵךְ, שֶׁהוּא עָדִין מְאֹד מְאֹד, וְאֵינוֹ מַגְבִּיהַּ אֶת הַקּוֹל עָלַיִךְ וְכוּ׳, הוּא רַק אַבְרֵךְ שֶׁקּוֹרִין בַּטְלָן, שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלוּם, רַק לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמֹד, וְהוּא בֶּאֱמֶת מַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן מִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה. וְלָכֵן עָלַיִךְ לְשַׂמֵּחַ עִם בַּעַל כָּזֶה, וּפַרְנָסָה יִתֵּן לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבְכִיָּה, שֶׁתִּבְכִּי וְתִתְפַּלְּלִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּבִפְרָט כְּשֶׁתַּעַזְרִי לוֹ לְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה, אָז יִהְיֶה לָךְ חֵלֶק גָּדוֹל בְּתוֹרָתוֹ. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, כִּי אִשָּׁה הַמְכַבֶּדֶת אֶת בַּעְלָהּ, מְאֹד יָקָרָה בְּעֵינֵי הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אִשָּׁה יֵשׁ בְּכֹחָהּ בְּנָקֵל לַהֲפֹךְ אֶת דַּעַת בַּעְלָהּ (אִם תִּתְנַהֵג עִם שֵׂכֶל וְחָכְמָה גְּדוֹלָה).

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! אִם תּוּכַל לְהִזָּהֵר לִטְבֹּל בְּמִקְוֶה כָּשֵׁר בְּכָל יוֹם וְתֶמְשַׁךְ עָלֶיךָ שְׁמִירָה מִלְמַעְלָה, תִּזְכֶּה לְטָהֳרָה, כִּי כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם רוּחַ רַע (שִׁגָּעוֹן), עֲצָתוֹ לִטְבֹּל בַּמִּקְוֶה, כִּי רוּחַ וּמַיִם אֵינָם מִתְעָרְבִים בְּשׁוּם פָּנִים, כִּי כָּךְ הִטְבִּיעַ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַטֶּבַע, כִּי רוּחַ וּמַיִם אֵינָם יְכוֹלִים לְהִתְעָרֵב, וְלָכֵן כְּשֶׁנִּדְבָּקָה בָּאָדָם רוּחַ רָעָה (שִׁגָּעוֹן), עֲצָתוֹ אֱמוּנָה — לָלֶכֶת לַמִּקְוֶה וְלִטְבֹּל, כִּי אָז יִתְפָּרְדוּ מִמֶּנּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן, הָרוּחַ תִּפָּרֵד מִמֶּנּוּ, וּבִפְרָטִיּוּת מִי שֶׁהוּא בַּטֶּבַע כַּעֲסָן, יֵלֵךְ לִטְבֹּל, וְיוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת הָרוּחַ רָעָה, כִּי מַיִם עִם רוּחַ אֵינָם מִתְעָרְבִים, וְזֶה בָּדוּק וּמְנֻסֶּה.

רַבִּי מָרְדְּכַי מִנַּאדְבוֹרְנָא זי״ע אָמַר: קֹדֶם שֶׁאֶחָד טוֹבֵל בַּמִּקְוֶה, אֲנִי יָכוֹל לְגַלּוֹת וּלְהַגִּיד אֶת מַעֲשָׂיו, אֲבָל כֵּיוָן שֶׁטּוֹבֵל בַּמִּקְוֶה, הוּא כְּבָר עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ אוֹתוֹ אָדָם, כָּל־כָּךְ חֲשׁוּבָה טְבִילַת מִקְוֶה. וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל הִבְטִיחַ: מִי שֶׁיִּטְבֹּל בְּכָל יוֹם בִּשְׁבִיל קְדֻשָּׁה, בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה לְתַקֵּן הַכֹּל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִם תִּהְיֶה דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אָז תִּהְיֶה לְךָ עֵצָה הֵן לְעַצְמְךָ וְהֵן לַאֲחֵרִים.

בְּעִנְיַן שְׁלוֹם־בַּיִת מֻכְרָחִים לִהְיוֹת וַתְּרָן, אִם רַק רוֹצִים לְהַצְלִיחַ בְּחַיֵּי נִשּׂוּאִין, אַחֶרֶת זֶה לֹא יֵלֵךְ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם אִם רוֹצִים לְהַצְלִיחַ, צְרִיכִים לִהְיוֹת סַבְלָן וְכֵן וַתְּרָן, וְזֶה מוֹרֶה עַל מִדַּת הָאֱמוּנָה שֶׁבּוֹ, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְלָכֵן מַה לְּךָ לְהִתְעַקֵּשׁ בְּשָׂעָה שֶׁהַכֹּל תָּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַאֲנַחְנוּ חַיִּים רַק בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית. וְאֶחָד מֵעִקְּרֵי הַגָּלוּת, שֶׁדָּחוּ וְסִלְּקוּ אֶת הַשְּׁכִינָה מֵהָעוֹלָם, עַד שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁיֵּשׁ כָּאן טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, וּכְאִלּוּ יֵשׁ כָּאן כֹּחַ שֶׁל בָּשָׂר וָדָם, וּכְאִלּוּ כָּל דְּאַלִּים גְּבַר וְכוּ׳. בְּוַדַּאי צְרִיכִים לְקַיֵּם דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, חֵלֶק ב׳, סִימָן ג׳): מִי שֶׁבּוֹרֵחַ מִן הַצָּרָה הוּא פִּקֵּחַ; אַף אֶחָד לֹא אוֹמֵר לְךָ שֶׁתֵּלֵךְ אוֹ תִּהְיֶה בִּמְקוֹם סַכָּנָה וְכוּ׳, אַף שֶׁאֵין נִסָּתָר מֵחֲמָתוֹ, וְאֵין דָּבָר כָּזֶה לְהִתְחַבֵּא מִגְּזֵרָה מִן הַשָּׁמַיִם, אֶלָּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, עִם כָּל זֹאת בְּוַדַּאי אִם שׁוֹמְעִים מְקוֹם סַכָּנָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁבּוֹרֵחַ מִלֶּלֶכֶת שָׁם, כִּי מַה לְּךָ וְלַצָּרָה הַזֹּאת?! כְּדַאי יוֹתֵר טוֹב לִבְרֹחַ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלִלְמֹד כְּסִדְרָן מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הֲלָכָה וְאַגָּדָה, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁזֶּה נִקְרָא בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁאָמְרוּ הַקַּדְמוֹנִים: ״בַּד בְּבַד יִהְיֶה קֹדֶשׁ״, מִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד עַצְמוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא נִקְרָא אִישׁ קָדוֹשׁ, אַשְׁרֵי לוֹ!

מוּבָא בְּשֵׁם צַדִּיקִים (הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יְחֶזְקֵאל מִשִּׁינָאווָא זי״ע, שֶׁאָמַר בְּשֵׁם הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אַבְרָהָם יְהוֹשֻׁעַ הֶעשֶׁל, בַּעַל הָ״אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל״ מֵאַפְּטָא זי״ע), אֲשֶׁר סְגֻלָּה לְפַרְנָסָה — שֶׁיִּלְמַד ״חוֹבַת הַלְּבָבוֹת״, שַׁעַר הַבְּטָחוֹן. וְכֵן אָמַר הַמַּגִּיד לַבַּיִת יוֹסֵף, שֶׁיִּלְמַד בְּכָל יוֹם מִסֵּפֶר ״חוֹבַת הַלְּבָבוֹת״, שֶׁהוּא סֵפֶר נִפְלָא בְּמוּסָר, וּמוֹשֵׁךְ אֶת הַלְּבָבוֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְלָכֵן אָמְרוּ הַצַּדִּיקִים, שֶׁסְּגֻלָּה לְפַרְנָסָה בְּנָקֵל לִלְמֹד בְּשַׁעַר הַבְּטָחוֹן מֵ״חוֹבַת הַלְּבָבוֹת״, אַשְׁרֵי שֶׁיִּזְכֶּה בָּזֶה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְתִהְיֶה חָזָק בֶּאֱמוּנָה וּבְטָחוֹן בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תקא): בְּעִנְיַן פַּרְנָסָה רַק בְּטָחוֹן, לִבְטֹחַ בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עִם כָּל זֹאת רָצָה, שֶׁכָּל אֶחָד יִהְיֶה לוֹ כְּלִי בַּעֲבוּר פַּרְנָסָה, עַיֵּן שָׁם.

וּפַעַם בָּא אָדָם כַּפְרִי פָּשׁוּט מְאֹד אֶל הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵאַפְטָא זי״ע, וּבָכָה שֶׁאֵין לוֹ פַּרְנָסָה, וְיִתֵּן לוֹ עֵצָה וְכוּ׳ וְכוּ׳: ״מָה עוֹשִׂים אֵין לִי פַּרְנָסָה״? עָנָה לוֹ הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵאַפְטָא זי״ע בִּתְמִימוּת וּבְהִתְלַהֲבוּת גְּדוֹלָה: ״אַתָּה שׁוֹאֵל אוֹתִי מָה עוֹשִׂים? בּוֹטְחִים בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהוּא יִתֵּן לְךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע״. וְהַכַּפְרִי הָלַךְ מִמֶּנּוּ בְּהַרְגָּשָׁה מְאֹד טוֹבָה, שֶׁהִנֵּה עַכְשָׁו יֵשׁ לוֹ כְּבָר שֶׁפַע גָּדוֹל, וְשָׁם מִבְטָחוֹ רַק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה עָשִׁיר גָּדוֹל מְאֹד. וּפַעַם בִּרְאוֹתוֹ שֶׁאֲנָשִׁים נוֹסְעִים בַּעֲגָלוֹת אֶל הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵאַפְטָא זי״ע, צָעַק אֲלֵיהֶם: ״מַה לָּכֶם לִנְסֹעַ אֵלָיו, תֵּלְכוּ אֶל מִי שֶׁהוּא שָׁלַח אוֹתִי, שֶׁהוּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיִהְיֶה לָכֶם שֶׁפַע״; רוֹאִים מַה זּוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁמֹּרֶב אוֹר שֶׁהִשְׁפִּיעַ הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵאַפְטָא זי״ע בְּתוֹךְ הַכַּפְרִי, הִרְגִּישׁ מַמָּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר הוּא נוֹתֵן הַפַּרְנָסָה, וְרַק בְּיָדוֹ תָּלוּי הַכֹּל, עַד שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהַשְׁפִּיעַ גַּם עַל אֲחֵרִים אֱמוּנָה וּבְטָחוֹן. וְזֶה הָיָה אֶצְלוֹ דָּבָר פָּשׁוּט מְאֹד מְאֹד — ״מַה יֵּשׁ לִי לְדַאֹג, הוֹלְכִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא!״

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לִבְרֹחַ מִבַּעֲלֵי עֲבֵרָה, שֶׁהֵם לֵיצָנֵי הַדּוֹר, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (עֲבוֹדָה זָרָה יט.): הַפְּלִישְׁתִּים הָיוּ לֵצִים. וְזֶה (שְׁמוֹת יג, יז): ״וְלֹא נָחָם אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, כִּי קָרוֹב הוּא״, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: לַחֲזֹר, כִּי הֵם הָיוּ לֵיצָנִים, וְעַל־יְדֵי לֵיצָנוּת יְכוֹלִים לְקָרֵר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְהַפְּלִשְׁתִּים הָיוּ נוֹאֲפִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית י׳): ״וְאֶת פַּתְרוֹסִים וְאֶת כַּסְלוּחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים״ (עַיֵּן שָׁם בְּרַשִׁ״י הַקָּדוֹשׁ שֶׁהָיוּ נוֹאֲפִים), שֶׁכָּל לֵץ הוּא נוֹאֵף, וְלָכֵן בְּרַח לְךָ מִלֵּיצָנִים, כְּמוֹ שֶׁבּוֹרְחִים מֵאֵשׁ, כִּי עִם לֵיצָנוּת יְכוֹלִים לְבַטֵּל הַכֹּל, אַתָּה יָכוֹל לְגַלּוֹת לְמִישֶׁהוּ גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, עַד שֶׁיִּהְיֶה כְּבָר בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ וְכוּ׳, וּלְבַסּוֹף כְּשֶׁיּוֹצֵא בַּחוּץ, וּפוֹגֵשׁ לֵיצָן אֶחָד, וְשׁוֹאֲלוֹ: הֵיכָן הָיִיתָ? וּמַה שָּׁמַעְתָּ? וְאַחַר עוֹשֶׂה בְּטוּל עִם יָדוֹ (הַטְמָאָה) בִּלְשׁוֹן לֵיצָנוּת, וּכְבָר מִתְחַבְּאִים מִמֶּנּוּ כָּל הָאוֹרוֹת שֶׁהִשִּׂיג.

הַמְצַפֶּה לִישׁוּעָה גְּדוֹלָה, וּלְהִנָּצֵל
מֵהַסַּמ״ךְ־מ״ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזִכְרוֹ...

ט״ו תשסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בִּשְׁטֻיּוֹת, וּמִכָּל

שֶׁכֵּן לֹא עוֹד דְּבָרִים בְּטֵלִים, שֶׁלֹּא יוֹצֵא מִזֶּה שׁוּם דָּבָר, רַק בִּטּוּל תּוֹרָה וּבִלְבּוּל הַמֹּחִין. עִקַּר הַחָכְמָה בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר הוּא לִשְׁתֹּק, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אבות): ״סְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה״, כִּי מֵרֹב דִּבּוּרִים לֹא יֵחָדֵל פֶּשַׁע וְעָוֹן שֶׁל לְשׁוֹן הָרָע וּרְכִילוּת וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיּוּת בַּבַּיִת עִם אִשְׁתּוֹ תֵּצֵא מִזֶּה אַחַר־כָּךְ מַחֲלֹקֶת עַל לֹא דָּבָר וְכוּ׳, לֹא צְרִיכִים לִהְיוֹת קַנָּאִי עַל אִשְׁתּוֹ, וְלַחֲקֹר כָּל פְּרָט וְדָבָר שֶׁהִיא עוֹשָׂה, זֶה יָכוֹל לְשַׁגֵּעַ בֶּן אָדָם וְכוּ׳, וְכֵן אַל תִּהְיֶה קַמְצָן, אֲשֶׁר זוֹ מִדָּה מְגֻנָּה.

רְאֵה לַעֲזֹר לְאִשְׁתְּךָ בַּמֶּה שֶׁרַק תּוּכַל, סוֹף כָּל סוֹף זֹאת אִשְׁתְּךָ, הָאִמָּא שֶׁל יְלָדֶיךָ, וְהִיא סוֹבֶלֶת כָּל־כָּךְ מֵהֶם, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁשּׁוֹמֶרֶת אוֹתְךָ מֵהַחֵטְא וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה אִישׁ בְּלִיַּעַל עִם טֶבַע רַע לְהָצִיק לָהּ עַל כָּל דָּבָר וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיּוּת תֵּן לָהּ לָלֶכֶת לְהוֹרִיהָ וְאַל תִּתְנַגֵּד, כִּי אִם תַּעֲשֶׂה דָּבָר זֶה, תְּקַבֵּל עַל כָּךְ עֹנֶשׁ חָמוּר, שֶׁגַּם יְלָדֶיךָ לֹא יִרְצוּ לָבוֹא אֵלֶיךָ, וְזֶה יֹאכַל אוֹתְךָ מְאֹד.

וּזְכֹר כִּי הֻזְהַרְתָּ, אֲבָל אָז כְּבָר יִהְיֶה מְאֻחָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ לְבַל תֵּלֵךְ עִם אִשְׁתְּךָ בְּיָד קָשָׁה, רַק תִּרְאֶה לִהְיוֹת וַתְּרָן גָּדוֹל בְּבֵיתְךָ, וְאָז יִהְיֶה לְךָ שָׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי. וְיֵשׁ טֶבַע רַע אֵצֶל בְּנֵי־אָדָם, שֶׁהֵם צְרִיכִים לְהִשְׁתַּלֵּט עַל הָאִשָּׁה וְכוּ׳, וְנַעֲשִׂים קַמְצָנִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת וְכוּ׳, וּמִזֶּה מַתְחִילוֹת אַחַר־כָּךְ מְרִיבוֹת בְּתוֹךְ הַבַּיִת עַל לֹא דָּבָר רַק עַל קַמְצָנוּת, וְלָכֵן כַּלֵּךְ מֵהַמִּדָּה הָרָעָה הַזּוֹ. וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר (תִּקּוּנֵי זֹהַר ב.): קַמְצָן נָבָל בְּמָמוֹנֵיהּ, אוֹי לְאוֹתָהּ

בּוּשָׁה וְאוֹי לְאוֹתָהּ חֶרְפָּה, אִשְׁתְּךָ מַצִּילָה אוֹתְךָ מֵחֵטְא וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּלְבַסּוֹף אַתָּה מְקַמֵּץ מִמֶּנָּה כֶּסֶף וְכוּ׳, בּוּשָׁה וְחֶרְפָּה! הֵיא מַרְוִיחָה אֶת הַכֶּסֶף וְאַתָּה יוֹשֵׁב בָּטֵל, וְאֵינְךָ עוֹשֶׂה מְאוּמָה, וּלְבַסּוֹף אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלָּהּ אֵינְךָ מִתְבַּיֵּשׁ לָקַחַת מִמֶּנָּה?! כַּנִּרְאֶה אַתָּה צָרִיךְ עוֹד הַרְבֵּה לִצְעֹק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַמֹּחַ שֶׁלְּךָ יִתְבָּרֵר מֵהַמְּדָמֶּה הַשּׁוֹרֶה עָלֶיךָ מִכָּל פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁעָבַרְתָּ מִימֵי נְעוּרֶיךָ, שֶׁשָּׁפַכְתָּ זַרְעֲךָ לְבַטָּלָה וְכוּ׳, וְזֶה אֲשֶׁר עוֹקֵר אֶת דַּעְתְּךָ, וְאַתָּה מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל וְכוּ׳, עַד שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ בְּיַד קָשָׁה עִם אִשְׁתְּךָ, שֶׁזּוֹ אַכְזָרִיּוּת גְּדוֹלָה.

לְדַעְתִּי, חֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה...

ט״ו תשסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלָדַעַת שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְלָכֵן כָּל מַה שֶּׁעָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת — רַק לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְּהַפֵּךְ אֶת הַגְּזֵרָה וְכוּ׳ מֵעָלֶיךָ, וְהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְכָל הַמּוֹנְעִים יִתְהַפְּכוּ לְתוֹמְכִים, וְתַאֲמִין לִי, אֲשֶׁר עִם תְּפִלָּה תּוּכַל לְהַגִּיעַ אֶל זֶה.

אוֹדוֹת הַבָּנִים שֶׁלְּךָ שֶׁאַתָּה כָּל־כָּךְ סוֹבֵל מֵהֶם וְכוּ׳, אֵין עֵצָה אַחֶרֶת רַק תְּפִלָּה, וְעוֹד פַּעַם תְּפִלָּה, וְעוֹד פַּעַם תְּפִלָּה, כִּי כָּל תְּפִלָּה וְכָל תְּחִנָּה וְכָל בְּכִיָּה וְכוּ׳ וְכוּ׳, עוֹלָה לְמַעְלָה, וְעוֹשָׂה אֶת שֶׁלָּהּ, וְסוֹף

כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב. רַק חֲזַק וֶאֱמַץ לֹא לְהַנִּיחַ אֶת עַצְמְךָ כְּלָל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַרְגֵּל עַצְמְךָ לִגְרֹס הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, שֶׁזֶּה זְכוּת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָאָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשסו.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ מְאֹד, וּכְדַאי שֶׁתַּכְנִיס עַצְמְךָ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם חִדּוּשִׁים חֲדָשִׁים, וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכֶּה לְטָהֳרַת הַמֹּחִין, וְכֵן תִּזְכֶּה לְקָרֵר אֶת הַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ. וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סה): כְּשֶׁזּוֹכִים לְהִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳, וְאָז כְּשֶׁחוֹזְרִים מֵהַבִּטּוּל, מִתְגַּבְּרִים הַיִּסּוּרִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ׳, וְאִי אֶפְשָׁר לְקָרְרָם, רַק עַל־יְדֵי חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה.

וּבֶאֱמֶת זֶה סוֹבֵב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, אֵין עֵצָה אַחֶרֶת, אֶלָּא לְבָרֵחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַטֵּל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁחוֹזֵר מֵהַבִּטּוּל, אָזַי מִתְגַּבְּרִים עָלָיו הַיִּסּוּרִים בְּיוֹתֵר, וְלָכֵן הָעֵצָה הַיְעוּצָה נוֹתֵן לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל — לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, וּלְהַכְנִיס עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַחִדּוּשִׁים, וְזֶה יְקָרֵר אֶת הַצַּעַר וְהַכְּאֵב וְהַיִּסּוּרִים. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן! רְאֵה לְחַדֵּשׁ אֵיזֶה חִדּוּשׁ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְךָ, אָזַי רְאֵה לְלַקֵּט אֵילּוּ לִקּוּטִים מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אוֹ מִשְׁאָר סְפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְדָבָר זֶה יְקָרֵר אֶת הָעֲצַבִּים שֶׁלְּךָ, וְתִנָּצֵל מִכָּל רַע וְכוּ׳, וְתִזְכֶּה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת.

עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיט):
כַּנִּרְאֶה שֶׁכָּאן הַגֵּיהִנּוֹם, כְּפִי מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם,
כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים וְכוּ׳, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּאֵיזֶה
מָקוֹם עוֹלָם הַזֶּה, אֲבָל כָּאן זֶה הַגֵּיהִנּוֹם. נִמְצָא, שֶׁיֵּשׁ אוֹ עוֹלָם הַבָּא,
שֶׁהוּא הַדְּבֵקוּת בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּל הַצָּרוֹת
וְהַיִּסּוּרִים. וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב (אִיּוֹב ה, ז): ״אָדָם לֶעָמָל יוּלָּד״, הַיְנוּ אָדָם
נִבְרָא בְּזֶה הָעוֹלָם לֶעָמָל וְכוּ׳, וְאוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(יַלְקוּט שִׁמְעוֹנִי, פָּרָשָׁה ב׳, סִימָן כ׳): זָכָה — עֲמָלוֹ בַּתּוֹרָה, לֹא זָכָה —
עֲמָלוֹ בְּעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה; הַיְנוּ מֵאַחַר שֶׁצְּרִיכִים לַעֲמֹל, יוֹתֵר טוֹב
שֶׁיִּהְיֶה עֲמָלוֹ בַּתּוֹרָה וַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי בְּוַדַּאי שׁוּם דָּבָר אֵינוֹ
הוֹלֵךְ בְּנָקֵל, וּצְרִיכִים לְהִתְיַגֵּעַ מְאֹד מְאֹד, מֵאַחַר שֶׁהַגּוּף מַעֲלִים
וּמַסְתִּיר אֶת נִשְׁמָתוֹ, שֶׁהִיא עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְדֵי
שֶׁיַּרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִשְׁמָתוֹ תָּאִיר בּוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ
גַּם בִּבְשַׂר הַגּוּף, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב יט, כו): ״וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹק״,
עַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה יְגִיעוֹת בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה וּבְקִיּוּם מִצְווֹת מַעֲשִׂיּוֹת
דַּיְקָא, לְזַכֵּךְ אֶת בְּשַׂר הַגּוּף, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן,
חֵלֶק א׳, סִימָן כב): כְּדֵי שֶׁהַגּוּף יַרְגִּישׁ אֱלֹקוּת, צְרִיכִים לְשַׁמֵּשׁ אֶת הַגּוּף
בְּקִיּוּם מִצְווֹת מַעֲשִׂיּוֹת, וּכְמוֹ־כֵן לְהִתְיַגֵּעַ הַרְבֵּה בִּלְמוּד הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהַפּוּךְ — אִם אֵין הָאָדָם מְעֻנְיָן לְהַרְגִּישׁ אֶת נִשְׁמָתוֹ, אֲזַי
צָרִיךְ לַעֲבֹד וּלְהִתְיַגֵּעַ בַּעֲבוֹדוֹת קָשׁוֹת וְכוּ׳, לִהְיוֹת עֶבֶד לַעֲבָדִים וְכוּ׳,
וְסוֹבְלִים סֵבֶל גָּדוֹל וְכוּ׳, כְּמוֹ שֶׁרוֹאִים בְּחוּשׁ מַה שֶּׁקּוֹרֶה בְּזֶה
הָעוֹלָם, שֶׁבְּנֵי־אָדָם סוֹבְלִים צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְכוּ׳, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי
שֶׁבּוֹרֵחַ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְכָל דָּבָר שֶׁקּוֹרֶה עִמּוֹ, הוּא מְסַפֵּר
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ עֲמַל הַתּוֹרָה, עַל אַף שֶׁגַּם הוּא סוֹבֵל
וְכוּ׳, אֲבָל לְכָל הַפָּחוֹת הַסֵּבֶל שֶׁלּוֹ הוּא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה וְהָאֱמוּנָה
הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּק מִמֶּנּוּ הַכֹּל, כִּי אֵין לְךָ הַצָּלָה כְּמִי
שֶׁבּוֹרֵחַ אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָז מִמֵּילָא נָקֵל מִמֶּנּוּ
עֹל הָעוֹלָם הַזֶּה. אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל!

מָה אֹמַר לְךָ! מִי שֶׁרוֹדֵף אַחַר הַכָּבוֹד וְכוּ׳, הוּא פָּשׁוּט מְשֻׁגָּע...
רוֹאִים בְּנֵי־אָדָם מִתְבַּזִּים, הָעִקָּר שֶׁיְּקַבְּלוּ קְצָת כָּבוֹד... בְּנֵי־אָדָם

מִשְׁתַּגְּעִים שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם פִּרְסֹמֶת... בְּשָׁעָה שֶׁמִּי שֶׁדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְלוֹמֵד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, הַתּוֹרָה מְפַרְסֶמֶת וּמְגַלָּה אוֹתוֹ בַּחוּץ.

תַּאֲמִין לִי, שֶׁבִּנְקֻדָּה זוֹ יֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה לְהַאֲרִיךְ, אַךְ לְקַצֵּר אֲנִי בָּא.

רְאֵה לְקַיֵּם זֹאת, וְלֹא תִּתְחָרֵט.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁכָּל אָדָם נוֹלָד עִם טֶבַע רַע וּמֻשְׁחָת, הֵן קִנְאָה, שֶׁזֶּה מַתְחִיל מִגִּיל קָטָן מְאֹד, וְאַחַר־כָּךְ גַּאֲוָה, שֶׁזֶּה גַּם־כֵּן מַתְחִיל מִגִּיל קַטְנוּת מְאֹד מְאֹד, וְעַל כֻּלָּם — מִדָּה הָרָעָה שֶׁל כַּעַס וּרְצִיחָה וְכוּ׳, שֶׁגַּם־כֵּן בָּא מִגִּיל רַךְ. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד, וְאֵינוֹ נִשְׁבָּר מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, רַק מְנַסֶּה לַעֲבֹד עַל הַמִּדּוֹת הַמֻּשְׁחָתוֹת שֶׁבּוֹ מִגִּיל קַטְנוּת: קִנְאָה, גַּאֲוָה, כַּעַס, וְעוֹקֵר אוֹתָם מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי וְכוּ׳.

רַבֵּנוּ זַ״ל חִבֵּר אֶת ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, וְאָמַר, שֶׁסֵּפֶר זֶה עָשָׂה אוֹתוֹ לִיהוּדִי, עַל־יְדֵי שֶׁשָּׁבַר אֶת הַמִּדּוֹת וְכוּ׳, וְתִקֵּן אוֹתָן וְכוּ׳. וְזֶה חִבֵּר כְּשֶׁהָיָה עוֹד בְּגִיל שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה. רוֹאִים אֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לַעֲבֹד עַל הַמִּדּוֹת מִגִּיל קַטְנוּת.

הָעִקָּר הוּא שְׁמִירַת הַדִּבּוּר, שֶׁהוּא הַכְּלִי הֲכִי קָדוֹשׁ אֲצֶל בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי הַדִּבּוּר, אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד), זֶה

כְּלִי הַשֶּׁפַע. וְלָכֵן צְרִיכִים לְתַקֵּן הַרִבְּה אֶת הַדִּבּוּר, שֶׁהוּא הַכְּלִי הֲכִי קָדוֹשׁ, לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי ה״חָפֵץ חַיִּים״, שֶׁהוּא רִאשׁוֹן בְּחִבּוּרָיו הַקְּדוֹשִׁים עַל שְׁמִירַת הַדִּבּוּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַתָּה צָרִיךְ מְאֹד לִשְׁמֹחַ, שֶׁאַתָּה נִמְצָא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ז׳), שֶׁאֱמוּנָה, תְּפִלָּה וְנִסִּים תְּלוּיִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; וְלָכֵן יַעַן שֶׁאַתָּה גָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, רָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד בְּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, לִשְׁמֹחַ עִם כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁאַתָּה פּוֹסֵעַ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת קיא.): כָּל הַמְהַלֵּךְ ד׳ אַמּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא; וּפֵרְשׁוּ הַצַּדִּיקִים, שֶׁעַל־יְדֵי הֲלִיכָה שֶׁל כָּל ד׳ אַמּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הוּא מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הָאָרַת עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה.

וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁהָאִישׁ אֱלֹקִי ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ״ל, כְּשֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּכָל פַּעַם הָיָה נֶעֱמָד וְשָׁאַל לְעַצְמוֹ: ״הֵיכָן אֲנִי נִמְצָא?״ וְהֵשִׁיב לְעַצְמוֹ: ״בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל״, כְּדֵי לְהַזְכִּיר לְעַצְמוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְהָיָה מַסְבִּיר, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (פְּעֲלַת הַצַּדִּיק): סוֹד שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא סוֹד תְּפִלִּין, וּכְמוֹ שֶׁבִּתְפִלִּין אָסוּר לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ, כָּךְ אָסוּר לְהַסִּיחַ דַּעַת מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְתָמִיד צְרִיכִים לִזְכֹּר, שֶׁהַהַשְׁגָּחָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הִיא בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא יח, כח): ״תָּמִיד עֵינֵי הַוָ״ה בָּהּ מֵרֵאשִׁית הַשָּׁנָה עַד אַחֲרִית שָׁנָה״, וְלָכֵן יְהוּדֵי שֶׁנִּמְצָא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּפָלְטִין שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, צָרִיךְ לִשְׁמֹר יוֹתֵר וְיוֹתֵר לֹא לַחֲטֹא, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי אֵינוֹ דּוֹמֶה מִי שֶׁמְּטַנֵּף אֶת

חֲצַר הַמֶּלֶךְ לְבֵין פָּלָטִין שֶׁל מֶלֶךְ, שֶׁבְּוַדַּאי עֲוונוֹ קָשֶׁה מִנִּשּׂא, וּבִשְׁבִיל זֶה צָעֲקוּ כָּל הַצַּדִּיקִים עַל הַנֶּגַע צָרַעַת וְכוּ׳, שֶׁהֵקִימוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, לְהַעֲבִיר דַּיְקָא שָׁם עַל הַדַּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי זֶהוּ עָוֹן כָּפוּל וּמְשֻׁלָּשׁ וְכוּ׳, וּמִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה (סַנְהֶדְרִין ק.), מִי שֶׁרַק נִזְכָּר בְּכָל פַּעַם שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲזַי מְכַפְּרִין לוֹ עַל כָּל עֲוונוֹתָיו. וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין פְּתִחוֹת קיא.): כָּל הַגָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מוֹחֲלִין לוֹ עַל עֲוונוֹתָיו; וְכָל זֶה רַק כְּשֶׁמַּזְכִּיר עַצְמוֹ בְּכָל פַּעַם שֶׁנִּמְצָא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָזֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, שִׁדּוּד הַטֶּבַע שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הָאשֶׁר תָּלוּי כְּפִי הַבִּטּוּל שֶׁיִּזְכֶּה לְבַטֵּל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ־כֵן יֵרֵד עָלָיו אוֹר מִלְמַעְלָה, כִּי בְּאִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא, אִתְעַר דִּלְעֵילָא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ה׳): הָעִקָּר הוּא אֱמוּנָה, וְצָרִיךְ תָּמִיד לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעַצְמוֹ הֵיכָן אוֹחֵז בֶּאֱמוּנָה, כִּי יֵשׁ סוֹבְלֵי חֲלָאִים, שֶׁעִקַּר הַמַּחֲלוֹת וְהֶחֳלָאִים שֶׁסּוֹבְלִים זֶה רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, וּבִפְרָט מַחֲלַת הָעַצָבִים שֶׁאָדָם עַצְבָנִי (שֶׁקּוֹרִין נֶערְוֶויז), זֶה בָּא מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל מֵשִׂגַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, לוֹ יֵשׁ חַיִּים שֶׁל שַׁלְוָה, וְאֵינוֹ מְפַחֵד כְּלָל, וְחַי עִם בְּטָחוֹן חָזָק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא תָּמִיד מְצַיֵּר בְּדַעְתּוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְלָכֵן כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ הֵם שְׁלֵוִים וּשְׁקֵטִים,

וְאֵין לוֹ שׁוּם פְּחָדִים שֶׁל הֶבֶל, שֶׁמַּפְחִידִים אוֹתוֹ הַקְּלִפּוֹת וְהַמַּשְׁחִיתִים שֶׁבָּרָא מֵחֲמַת עֲוֹונוֹתָיו הָרַבִּים וְכוּ׳, כִּי עַל־יְדֵי תֹּקֶף הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן, וְיִמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ח אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

שִׁמְרִי מְאֹד מְאֹד לָלֶכֶת בִּצְנִיעוּת, וְאֶחָד מִגִּדְרֵי הַצְּנִיעוּת שֶׁל אִשָּׁה נְשׂוּאָה, שֶׁלֹּא תִּתְגַּלֶּינָה שַׂעֲרוֹת רֹאשָׁהּ בַּחוּץ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי לְפִי דִּבְרֵי הַזֹּהַר (נָשׂא קכה.) זֶה מְאֹד חָמוּר, וַאֲפִלּוּ בַּבַּיִת אָסוּר לְגַלּוֹת אֶת שַׂעֲרוֹת רֹאשָׁהּ, כִּי בְּבֵית שֶׁהָאִשָּׁה הַנְּשׂוּאָה הוֹלֶכֶת בִּגְלוּי שֵׂעָר, קְלָלָה תָּבוֹא שָׁם, וְהָעֲנִיּוּת תַּחְגֹּג שָׁם, וְכֵן לֹא תִּהְיֶה חֲשׁוּבָה לַיְלָדִים. וְזֶה אוֹמֵר לֹא אַחֵר אֶלָּא רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי. וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁלֹּא תְּגַלִּי שַׂעֲרוֹת רֹאשֵׁךְ אֲפִלּוּ בְּבֵיתֵךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בַּחוּץ, שֶׁזּוֹ עַזּוּת וַחֲצִיפוּת גְּדוֹלָה (וְהַנָּשִׁים הַחֲרֵדוֹת לִדְבַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְגַלְּחוֹת לְגַמְרֵי אֶת שַׂעֲרוֹת רֹאשָׁן, כְּדֵי שֶׁלֹּא תָּבֹאנָה לִידֵי מִכְשׁוֹל כָּזֶה). עַל־כָּל־פָּנִים בַּבַּיִת אַל תֹּאמְרִי: מִי רוֹאֵנִי? אֶלָּא תִּזְכְּרִי כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא צוֹפֶה וּמַבִּיט עַל כָּל פֶּרָט וּפֶרָט בְּחַיֵּינוּ הַפְּרָטִיִּים, מַה שֶּׁמֻּתָּר עַל־פִּי שֻׁלְחָן עָרוּךְ מֻתָּר, וּמַה שֶּׁאָסוּר אָסוּר, וְלֹא יוֹעִיל שׁוּם דָּבָר, הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אָמַר הַ׳חָזוֹן אִישׁ׳, זֶהוּ הָאוּרִים וְהַתֻּמִּים שֶׁלָּנוּ, וְאָסוּר לָנוּ לָזוּז כְּהוּא זֶה מִמֶּנּוּ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד בְּיוֹתֵר עַל לִמּוּד שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן כט), שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל מְחֻיָּב לִלְמֹד בְּכָל יוֹם הֲלָכָה בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. וְלָכֵן עָלֵינוּ רַק לְהִתְנַהֵג כְּפִי שֶׁכָּתוּב בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְלֹא דַּעַת בַּעֲלֵי בָּתִּים שֶׁהָפְכוּ דַּעַת הַתּוֹרָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא דַּעַת קַלֵּי עֵרֶךְ, שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁאֵין מִי שֶׁיִּסְתַּכֵּל וְכוּ׳, וְאֵין מִי שֶׁרוֹאֶה וְכוּ׳, אֲנַחְנוּ

מַאֲמִינִים בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְיוֹדְעִים שֶׁהַכֹּל כְּבָר מְתֻכְנָן מֵרֹאשׁ מַה שֶּׁיִּהְיֶה בַּסּוֹף, וְאֵין לָנוּ רַק תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְסַפְּרִים (מִדְרָשׁ אַגָּדָה): בְּשָׁעָה שֶׁפּוֹטִיפָּרַע הֵסִיתָה אֶת יוֹסֵף לַעֲבֹר עֲבֵרָה, הָיָה בְּבֵיתָהּ אֱלִיל גָּדוֹל וְכִסְּתָה אוֹתוֹ בְּסַדִּין, וְאָמְרָה לוֹ: ״בּוֹא תַּעֲשֶׂה עִמִּי עֲבֵרָה כִּסִּיתִי אֶת הָאֱלִיל וְאֵינוֹ רוֹאֶה״... עָנָה לָהּ יוֹסֵף: ״שׁוֹטָה כְּמוֹתֵךְ, הָאֱלִיל שֶׁלָּךְ אֵינוֹ רוֹאֶה, אֲבָל הָאֱלֹקִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם שֶׁלִּי כֵּן רוֹאֶה, וְאוֹתוֹ אִי אֶפְשָׁר לְכַסּוֹת״ וְכוּ׳, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַנָּבִיא (יִרְמְיָהוּ כג, כד): ״אִם יִסָּתֵר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וַאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ״, וְהַמִּדְרָשׁ מֵבִיא עַל זֶה מָשָׁל לְעִוֵּר שֶׁהוֹלִיכוּ אָדָם בַּדֶּרֶךְ, וְהִנֵּה עָבְרוּ דֶּרֶךְ מָקוֹם שֶׁצּוֹלִים בָּשָׂר, וְהָיָה רֵיחַ הַבָּשָׂר נוֹדֵף מְאֹד מְאֹד, אָמַר הָעִוֵּר לָאָדָם שֶׁהוֹלִיכוֹ: ״לֵךְ וְתִגְנֹב חֲתִיכַת בָּשָׂר צָלוּי, שֶׁרֵיחוֹ נוֹדֵף מְאֹד״. עָנָה וְאָמַר לוֹ הָאָדָם לָעִוֵּר: ״הֲרֵי רוֹאִים וְאֵיךְ אוּכַל לָקַחַת?״ עָנָה הָעִוֵּר: ״אֲבָל אֲנִי לֹא רוֹאֶה״... כְּמוֹ־כֵן מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר מִמֶּנּוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, נִדְמֶה כַּשּׁוֹטֶה הַזֶּה. וְלָכֵן אֲפִלּוּ בַּבַּיִת אַל תֵּלְכִי בְּגִלּוּי שֵׂעָר, וּבִזְכוּת זֶה תִּרְאִי הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא אַל תִּקְחִי אֶת זֶה בְּנָקֵל, כִּי עָוֹן נִדָּה מְאֹד מְאֹד חָמוּר, וּצְרִיכִים לִזְכֹּר, כִּי אִם מַמְרִים אֶת פִּיו יִתְבָּרַךְ, חַס וְשָׁלוֹם, מְשַׁלְּמִים מְחִיר כָּבֵד מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁאַחַר־כָּךְ מִתְחָרְטִים כָּל הַחַיִּים, וּכְבָר לֹא יְכוֹלִים לַחֲזֹר מִזֶּה וְכוּ׳, וַחֲבָל מְאֹד מְאֹד שֶׁתִּפְלִי בְּפַח יָקוּשׁ כָּזֶה.

רְאִי כִּי אֲנִי מְבַקֵּשׁ רַק מַה שֶּׁטּוֹב בִּשְׁבִילְכֶם וְלֹא יוֹתֵר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ שֶׁתִּזְכִּי לְצַיֵּת, וְנִזְכֶּה לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד.

זִכְרִי אֶת הַדְּבָרִים הַלָּלוּ הֵיטֵב הֵיטֵב.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ הֵן בְּלִמּוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהֵן בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה וְהֵן שֶׁאַתָּה קוֹבֵעַ עִתִּים לַתּוֹרָה, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר שִׂמְחָתִי, כִּי זֶה כָּל תִּקְוָתִי שֶׁהַדִּבּוּרִים יַעֲשׂוּ פְּעֻלּוֹת.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עָלֵינוּ נָפְלָה עַכְשָׁו חוֹבַת הַיּוֹם לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה אַחֶרֶת, וְאַף שֶׁיֵּשׁ כָּל מִינֵי דֵּעוֹת מְשֻׁנּוֹת, שֶׁכָּל אֶחָד אוֹמֵר מַה שֶּׁאוֹמֵר, עִם כָּל זֹאת עָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה, וְעוֹד יָבוֹא הַיּוֹם, שֶׁכֻּלָּם יָבִינוּ וְיַשְׁכִּילוּ אֶת מַעֲשֵׂינוּ בְּעִנְיַן הֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה.

מַה מְּאֹד גָּדְלָה שִׂמְחָתִי שֶׁאַתָּה כְּבָר אוֹחֵז בַּפַּעַם הָאַרְבָּעִים בְּסִיּוּם שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, עַל־יְדֵי אֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתַּמְשִׁיךְ כָּךְ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לִהְיוֹת מִמְּזַכֵּי הָרַבִּים, כִּי זֶה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה — לִזְכּוֹת וּלְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים, וְאֵין לְךָ עוֹד זְכוּי הָרַבִּים יוֹתֵר גָּדוֹל מֵהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה עַכְשָׁו לֶאֱסֹף אֶת כָּל הַכֶּסֶף שֶׁל הַצְּדָקָה רַק בִּשְׁבִיל בִּנְיַן בֵּית־הַמִּדְרָשׁ שֶׁלָּנוּ בְּיַבְנְאֵל, אֲשֶׁר כָּל חֶשְׁקִי הוּא לִבְנוֹת שָׁם בֵּית־מִדְרָשׁ מְפֹאָר, וְעַל־כֵּן מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה רְאֵה לְהַחְבִּיא אֶת הַכֶּסֶף רַק בַּעֲבוּר צְדָקַת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וּכְשֶׁאָבוֹא לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה תִּמְסֹר לִי אֶת הַכֶּסֶף, וּבְכֶסֶף זֶה אֶבְנֶה אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ.

נָא וָנָא רְאֵה לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת כְּלָל, כִּי הָעִקָּר הוּא שִׂמְחָה, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁעוֹד מְעַט תִּזְכֶּה לִקְנוֹת דִּירָה בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וְתִכָּנֵס לָגוּר בָּהּ.

רְאֵה לְהַתְמִיד מְאֹד בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים, וְכֵן רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְתִזְכּוּ לָגוּר בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״.

רְאִי לְהִזָּהֵר מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת, וְכֵן בְּעֵת הַטְּבִילָה, וְכֵן בְּעֵת הַפְּרָשַׁת חַלָּה מִן הָעִסָּה, כִּי הַשְּׁלשָׁה זְמַנִּים הָאֵלֶּה הֵם מְאֹד מְסֻגָּלִים לְקַבָּלַת הַתְּפִלּוֹת שֶׁל הָאִשָּׁה שֶׁמִּתְפַּלֶּלֶת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, כ״ט אִיָּר ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

פֹּה תְּקַבֵּל רָצוּף אֶת יֶתֶר חֶלְקֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״. אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּתְחִיל לְהַדְפִּיסָם בְּתַכְלִית הַהִדּוּר וְהַיֹּפִי עִם נְקֻדּוֹת, כִּי רַבּוֹת עָבַר עָלַי, עַד שֶׁזָּכִיתִי לְהַדְפִּיסָם פַּעַם רִאשׁוֹנָה, וְאַחַר־כָּךְ נִדְפְּסוּ עוֹד כַּמָּה פְּעָמִים, וּלְעֵת עַתָּה בָּרוּךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה, שֶׁאֶזְכֶּה לְהַדְפִּיסָם עִם נְקוּד.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֱמָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר נָשֹׂא, ג׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר, שֶׁאַתָּה נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם בְּפַח יָקוּשׁ כָּזֶה פְּגַם־הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וְכוּ׳ וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּבִפְרָט עַל־פִּי הָעֵצוֹת הַנּוֹרָאוֹת שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הֵן עֵצוֹת קַלּוֹת, עֵצוֹת נְעִימוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְתָדוּן אֶת עַצְמְךָ לְכַף זְכוּת, וַאֲפִלּוּ שֶׁנִּדְמֶה לְךָ שֶׁאַתָּה כְּבָר כֻּלּוֹ רַע, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לַחֲטֹף אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּכָל יוֹם, וְהֵן: צִיצִית וּתְפִלִּין, שַׁבָּת וְכַשְׁרוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳. וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל לִמּוּד הַתּוֹרָה, כִּי עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה נִתְכַּפֵּר לוֹ הַכֹּל.

וְתִהְיֶה חָזָק מְאֹד בַּאֲמִירַת ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, וְכֵן תְּדַבֵּר כַּמָּה דִּבּוּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִתְוַדֶּה עַל כָּל עֲוונוֹתֶיךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵצְאוּ הַצְּרוּפִים הָרָעִים מֵעַצְמוּתֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי כְּפִי שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מוֹצִיא אֶת הַצְּרוּפִים רָעִים מֵעַצְמוּתָיו (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳).

וְעַל כֻּלָּם — רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא שִׂמְחָה. וּלְהֵפֶךְ — עִקַּר הַמְּרִירוּת שֶׁל פְּגַם־הַבְּרִית הוּא רַק עַל־יְדֵי עַצְבוּת, כִּי הָעַצְבוּת מְבַלְבֶּלֶת אֶת הָאָדָם, וּמוֹרִידָה אוֹתוֹ לַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתִּיו, עַד שֶׁמִּשַּׁגַּעַת אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וּבָא, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, לְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הַחֵטְא הַזֶּה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתָמִיד תִּשְׁמַע קוֹל כְּלֵי זֶמֶר, וְעַל־יְדֵי־זֶה בֶּאֱמֶת תִּזְכֶּה לְהִנָּצֵל מֵהַתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר נָשֹׂא, ג׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

קַבַּלְתִּי מִכְתָּב מֵאֲחוֹתְךָ, וּבֶאֱמֶת עֲדַיִן לֹא בָרוּר לִי מַה שֶּׁכָּתְבָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל זֹאת אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁהָרַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עָלֶיהָ, וְעַל־כֵּן שֶׁתִּכְתֹּב יוֹתֵר דְּבָרִים פְּרָטִיִּים, בְּאֹפֶן שֶׁאֵדַע מַה לַּהֲשִׁיבָהּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר נָשֹׂא, ד׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּחַי הַחַיִּים, וְאָז תַּרְגִּישׁ טַעַם אַחֵר בְּחַיֶּיךָ, כִּי בֶּאֱמֶת עִקַּר הַחַיִּים הוּא הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בִּלְי הַדְּבֵקוּת הַחַיִּים אֵינָם שָׁוִים כְּלָל, כִּי מַה שָּׁוִים הַחַיִּים, כְּשֶׁאֵינוֹ דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה אֲשֶׁר חַיִּי״ם גִּימַטְרִיָּה: אֶהְיֶ״ה, הָוָ״ה, אֶהְיֶ״ה, הַיְנוּ כִּי מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳): אֶהְיֶ״ה דָּא אֲנָא זְמִין לְמִיהֲוֵי; הַיְנוּ כִּי שֵׁם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה אֶהְיֶ״ה מוֹרֶה, שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת, כִּי עֲדַיִן עוֹד לֹא הָיִיתִי בְּזֶה הָעוֹלָם, וַהֲוָיָ״ה הוּא שֶׁאֲנִי כְּבָר מִתְהַוֶּה בָּעוֹלָם, שֶׁאֲנִי כְּבָר אֵיזוֹ מְצִיאוּת, וְאֶהְיֶ״ה עוֹד פַּעַם עֲדַיִן אֲנִי רָחוֹק לְגַמְרֵי, וַאֲנִי רוֹצֶה לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, אֲשֶׁר זוֹהִי תֵּיבַת חַיִּי״ם, עוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּה אֶהְיֶ״ה, הָוָיָ״ה, אֶהְיֶ״ה, הַיְנוּ כִּי אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִשְׁתּוֹקֵק אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְלַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה

חֲדָשָׁה אֶהְיֶ״ה דָּא אֲנָא זָמִין לְמִיהֲוִי, הֲוָיָ״ה הִנֵּה אֲנִי כְּבָר נִתְהַוֶּה בְּזֶה הָעוֹלָם, וַאֲנִי כְּבָר מְצִיאוּת, וְאַחַר־כָּךְ עוֹד פַּעַם אֶהְיֶ״ה, אֲנִי עוֹד פַּעַם רוֹצֶה לְהַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי עֲדַיִן לֹא הִתְחַלְתִּי, וְזֶה דַּיְקָא נִקְרָא חַיִּים, שֶׁבְּכָל פַּעַם מַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁכְּבָר הוּא מְצִיאוּת, וְאַחַר־כָּךְ עוֹד פַּעַם מַתְחִיל אֶהְיֶ״ה הֲוָיָ״ה אֶהְיֶ״ה, וְזֶה אֲשֶׁר לִמֵּד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וּבָאֹפֶן הַזֶּה אַף פַּעַם לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ. עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַכְנִיס אֶת דְּבָרִים אֵלּוּ בְּלִבְּךָ, וְכֵן תְּחַזֵּק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲבֵרֵינוּ הַיְקָרִים, וּתְדַבֵּר עַל לִבָּם, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה ׳לִגְנֹב׳ עִתִּים לַתּוֹרָה בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, בְּכָל יוֹם, וְכֵן תִּתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל, כִּי הַסַּבְלָנוּת הִיא עִקָּר גָּדוֹל בַּחַיִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר נָשֹׂא, ד׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁאַתָּה מִשְׁתּוֹקֵק לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְנִיעוֹת וִירִידוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳ אֲחֵרוֹת, וְהַכֹּל כְּדֵי לְרַחֲקוֹ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיֶה הֲכִי גָּרוּעַ, רַבֵּנוּ זַ״ל כְּבָר יַחֲזִירֶנּוּ לְמוּטָב. וְעַל־כֵּן אָמַר מוֹהֲרַנַ״תְ זַ״ל לִפְנֵי הִסְתַּלְקוּתוֹ: אֲפִלּוּ מִי שֶׁיִּהְיֶה הַבַּעַל עֲבֵרָה הֲכִי

גָּרוּעַ וַהֲכִי גָּדוֹל, אִם רַק יַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, תִּהְיֶה לוֹ תִּקְוָה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה. וְזֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, כָּל מִי שֶׁבָּאֱמֶת אוֹחֵז אֶת עַצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל כָּל יְמֵי חַיָּיו, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה אַחַר־כָּךְ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מַכְנִיס בְּמִקְרָבָיו הִתְעוֹרְרוּת אֲמִתִּית, עַד שֶׁנִּמְשָׁכִים תָּמִיד אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, אֲבָל הַבַּעַל־דָּבָר עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וּמַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּמִי שֶׁמַּלְבִּישׁ וְכוּ׳ וְכוּ׳ מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהָעִקָּר לְנַתְּקוֹ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, שֶׁיִּשָּׁאֵר אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, וְעַל יָדוֹ יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָתוֹ שֶׁצָּרִיךְ לָבוֹא בְּזֶה הָעוֹלָם.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְלֵידַע כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֲפִלּוּ עִם בְּנֵי־אָדָם, צָרִיךְ לְכַוֵּן שֶׁמְּדַבֵּר אָז אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הַיְנוּ שֶׁצְּרִיכִים לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרֵגַת הַדְּבֵקוּת כָּזוֹ, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה הֶפְרֵשׁ בֵּינוֹ לְבֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, אֲפִלּוּ כְּשֶׁעוֹשֶׂה צְרָכָיו הַגַּשְׁמִיִּים, גַּם אָז יְקַיֵּם (מִשְׁלֵי ג, ו): ״בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ״.

וְזוֹ מַעֲלַת הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים הַנִּקְרָאִים מַלְאָכִים, כִּי הֵם תָּמִיד מְיַחֲדִים עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁזֶּה סוֹד הַוָּי״ה אֲדָנָ״י הָעוֹלֶה מַלְאָ״ךְ. וְעַל־כֵּן הַצַּדִּיקִים נִקְרָאִים מַלְאָכִים, כִּי הֵם כָּל־כָּךְ דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁמְּיַחֲדִים אֶת הָעוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֶת גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה מְיַחֲדִים אֶל עוֹלָם הַבָּא, וּמַמְשִׁיכִים רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת בְּכָל דִּבְרֵיהֶם וְהַנְהָגוֹתֵיהֶם, עַל־כֵּן נִקְרָאִים מַלְאָכִים, וְרוֹאִים נִסִּים נִגְלִים וְנִסִּים נִסְתָּרִים; כִּי בֶּאֱמֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּדֶרֶךְ נִסִּית, כִּי ״עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה״ (תְּהִלִּים פט, ג), וְ״תֹּלֶה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה״ (אִיּוֹב כו, ז), הַיְנוּ כִּי הָעוֹלָם עוֹמֵד עַל נֵס, כִּי מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל מִלְמַעְלָה לְמַטָּה רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁכָּל כַּדּוּר הָעוֹלָם הַזֶּה עוֹמֵד בַּאֲוִיר, וְהַכֹּל הוּא בְּרוּחַ פִּיו יִתְבָּרַךְ, אַךְ בְּנֵי־אָדָם כָּל־כָּךְ נִכְנְסוּ אֶל הַטֶּבַע, שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם שֶׁהַכֹּל טֶבַע, שֶׁכָּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְזֶה נִקְרָא נִסִּים נִסְתָּרִים, שֶׁאֵינָם מְבִינִים אֵיךְ שֶׁהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת, כִּי כָּל יוֹם וָיוֹם שֶׁאָדָם חַי וּמִסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם זֶה כְּבָר נֵס וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַךְ יֵשׁ

נִסִּים נִגְלִים שֶׁרוֹאִים שִׁדּוּד הַטֶּבַע, שִׁדּוּד הַמַּעֲרָכָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְשַׁדֵּד אֶת הַטֶּבַע, מְשַׁדֵּד אֶת הַמַּעֲרָכָה, שֶׁרוֹאִים מִכָּל דָּבָר גִּלּוּי אֱלֹקוּת.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כָּל זֶה, וְיוֹתֵר מִזֶּה רוֹצֶה רַבֵּנוּ זַ״ל לְהַכְנִיס בָּנוּ, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁנִּזְכֶּה לֶאֱחֹז בְּרַבֵּנוּ זַ״ל כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַצְלִיחַ דַּרְכֵּנוּ.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, רַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר; וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, שֶׁדָּבָר זֶה מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְטַהֲרָהּ מִכָּל חֲלָאָה.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי, וְאָז אֶכְתֹּב לְךָ עוֹד.

פֹּה תְּקַבֵּל רָצוּף מִכְתָּב בַּעֲבוּר אֶחָד מֵחֲבֵרֶיךָ, שֶׁשָּׁלַח לִי מִכְתָּב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי חַג הַשָּׁבוּעוֹת ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תֶּחָלֵּשׁ דַּעְתְּךָ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וַאֲפִלּוּ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר, תִּשְׁתַּדֵּל לֹא לָקַחַת אֶת זֶה אֶל הַלֵּב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לְךָ שׁוּם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, כִּי חֲלִישׁוּת הַדַּעַת הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי. וְעִקַּר הַצְלָחַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם — כְּשֶׁאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל אֲחוֹרַנִּית כְּלָל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן

שֶׁאֵין נֶחֱלֶשֶׁת דַּעְתּוֹ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם. וְאִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לָזֶה, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכִים לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר — הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן כְּפִי שֶׁהָאָדָם מַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁכָּח מִמֶּנּוּ כָּל הָעָבָר, וְזוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִשְׁכֹּחַ אֶת כָּל הָעָבָר שֶׁלְּךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יִהְיֶה אָצְלְךָ שׁוּם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְכָךְ תּוּכַל לְהִתְקַדֵּם בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת. וְאוֹדוֹת מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּבֵיתְךָ מֵאִשְׁתְּךָ, גַּם־כֵּן רְאֵה לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לְהִתְיַחֵס עַל זֶה, כִּי מַה לְּךָ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, כִּי יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר (תְּהִלִּים קמד, ד), הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאן, וְעוֹד מְעַט נֵצֵא מִפֹּה, הַאִם כְּדַאי לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שֶׁלָּנוּ בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת. הֵן אֱמֶת, שֶׁכּוֹאֲבִים לְךָ הַרְבֵּה דְּבָרִים, אֲבָל כְּבָר יְדוּעָה אִמְרַת רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁאָמַר, שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת אִכְפַּת לִי הַרְבֵּה דְּבָרִים, וְעַל־כֵּן כְּבָר לֹא אִכְפַּת לִי שׁוּם דָּבָר, וּבְזוֹ הַלָּשׁוֹן אָמַר: ״אִם הָיִיתִי רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה אִכְפַּת לִי, הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת אִכְפַּת לִי הַרְבֵּה, וְעַכְשָׁו כְּבָר לֹא אִכְפַּת לִי שׁוּם דָּבָר״, וּבְדִבּוּרִים אֵלּוּ יֵשׁ עֲמָקוּת, עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֵנּוּ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּדִבּוּרִים אֵלּוּ, וְאָז יִרְאֶה אֶת גֹּדֶל הָעֲמָקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּדִבּוּרִים אֵלּוּ. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! לִשְׁכֹּחַ כָּל פַּעַם אֶת הֶעָבָר שֶׁלְּךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תּוּכַל לְהִתְקַדֵּם, וְאַף שֶׁבֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אַתָּה נִכְשָׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת וְכוּ׳, וְאַתָּה נוֹפֵל בַּמֶּה שֶׁאַתָּה נוֹפֵל וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַף־עַל־פִּי־כֵן אַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר רַק קָדִימָה... צַעַד קָדִימָה... לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל הֶעָבָר כְּלָל וּבָזֶה תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִכְתֹּב לִי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁיִּמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־חַג־הַשָּׁבוּעוֹת ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת שְׁנֵי מִכְתָּבֶיךָ, וּמַמָּשׁ אֲנִי מְחַיֶּה אֶת עַצְמִי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לַחֲטֹף מִתּוֹךְ הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַדַּחֲקוּת וְהָעֲנִיּוּת שֶׁלְּךָ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רַק זֶה יִשָּׁאֵר מִמְּךָ — הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: הָרָע סוֹף כָּל סוֹף יִפֹּל, וְהַטּוֹב יִשָּׁאֵר. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם רַק נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וּבְפָרָט ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר זֶהוּ נִשְׁמַת כָּל ח״י, אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בַּאֲמִירַת ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַל־כָּל־פָּנִים חָמֵשׁ דַּקּוֹת בַּיּוֹם, וּתְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ כְּלָל. וַאֲפִלּוּ שֶׁזֶּה יִהְיֶה אֶלֶף פְּעָמִים, אַתָּה תַּמְשִׁיךְ אֶת שֶׁלְּךָ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (זֹהַר חֵלֶק ב׳ מא.): כֵּיוָן שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מִיָּד מוֹחֲלִים לוֹ. עַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ — לְהִתְוַדּוֹת בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל־כָּל־פָּנִים חָמֵשׁ דַּקּוֹת, וּבְוַדַּאי יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל הַכֹּל.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ רַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כָּזֶה, רַבִּי הַמְחַיֶּה וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ, וּמְלַמְּדֵנוּ עֵצוֹת נִפְלָאוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־חַג־הַשָּׁבוּעוֹת ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הָעִקָּר רְאֵה שֶׁלֹּא תִּכָּנֵס בְּשׁוּם וְכוּחִים עִם אַף אֶחָד שֶׁבָּעוֹלָם, וּבָזֶה תַּצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּךָ. וּבֶאֱמֶת מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁלֹּא יִתְוַכְּחוּ כְּלָל, וְאָמַר: כָּל אֶחָד שֶׁדִּבֵּר — לֹא הֶחֱזִיק מַעֲמָד. וּבְזוֹ הַלָּשׁוֹן אָמַר: ״דִּי אַלֶע וָואס הָאבִּין גֶעֶרעדְט, הָאבִּין זִיךְ נִישְׁט דֶערהַאלְטִין״; כִּי כָּל אֵלּוּ שֶׁנִּכְנְסוּ בְּטוֹעֵן וְנִטְעָן עִם הַמִּתְנַגְּדִים, לְבַסּוֹף נִתְקָרְרוּ. וְעַל־כֵּן לֹא כְּדַאי לְהַתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוּם מִתְנַגֵּד, רַק לַעֲסֹק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, לְהָפִיץ אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְהֵם כְּבָר עוֹשִׂים אֶת הַפְּעֻלּוֹת בְּעַצְמָם. וְתַאֲמִין לִי, שֶׁאַפִלּוּ הַמִּתְנַגְּדִים הֲכִי גְּדוֹלִים, בְּשֶׁקֶט וּבְהַצְנֵעַ מִסְתַּכְּלִים בְּתוֹךְ הַסְּפָרִים. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵיזוֹ זְכוּת, יִתְעוֹרֵר לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּמִי שֶׁאֵין לוֹ זְכוּת, יִשָּׁאֵר בַּשֶּׁקֶר שֶׁלּוֹ, עַל־כֵּן אֵין לְךָ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵהֶם כְּלָל, רַק אַתָּה תַּמְשִׁיךְ לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַכְנִיס בְּךָ שֶׁפַע דִּקְדֻשָּׁה — בֵּין בִּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בִּרוּחָנִיּוּת, וְלֹא יֶחְסַר לְךָ שׁוּם דָּבָר.

הָעִקָּר רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְעוֹד יִהְיֶה לָכֶם טוֹב הַרְבֵּה מְאֹד.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְתֵדַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר — הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּצְרִיכִים רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־חַג־הַשָּׁבוּעוֹת ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ; כִּי בֶּאֱמֶת כְּבָר כָּתַבְתִּי לְךָ מִכְתָּב, וּמְאֹד הִתְפַּלֵּאתִי לָמָּה לֹא בָּאתָ — לֹא אַתָּה וְלֹא אַחוֹתְךָ, וְעַכְשָׁו קִבַּלְתִּי מִכְתָּב מִמְּךָ, וְשָׁם אַתָּה מַזְכִּיר בֵּין כָּל הַמְּרִירוּת שֶׁלְּךָ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״וְהִנֵּה הָיִיתִי בְּשַׁבָּת אֱמֹר אֶצְלְכֶם בְּיַבְנְאֵל, וְנֶחְלְשָׁה דַּעְתִּי מְאֹד, כִּי בְּיוֹתֵר רָאִיתִי כַּמָּה פָּגוּם אֲנִי וְאֶת הַשִּׁפְלוּת שֶׁלִּי״, וְהִנֵּה מִצַּד אֶחָד שָׂמַחְתִּי שֶׁהָיִיתָ אֶצְלִי, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי הִצְטַעַרְתִּי מְאֹד, שֶׁלֹּא יָצָא לִי לְהַכִּירְכֶם.

וּבְעִנְיַן הַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁהָיְתָה לְךָ, שֶׁנָּפְלָה עָלֶיךָ שִׁפְלוּת, הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּלְמַד עַכְשָׁו בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ע״ב, וְשָׁם תָּבִין הַכֹּל.

אוֹדוֹת הַנִּקָּיוֹן וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהַצְּפִיפוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, תֵּדַע, כִּי עַל זֶה אֲנִי מִצְטַעֵר מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּשָׁבִיל זֶה אֲנִי רוֹצֶה לִבְנוֹת בֵּית־הַכְּנֶסֶת גָּדוֹל שֶׁיִּהְיֶה מָקוֹם לְכַמָּה מֵאוֹת אֲנָשִׁים לִישֹׁן, וְכֵן אוּלָם גָּדוֹל לַאֲכִילָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בֵּית־הַכְּנֶסֶת עֲנָקִי, שֶׁיּוּכְלוּ לְהִכָּנֵס שָׁם אֶלֶף וַחֲמֵשׁ־מֵאוֹת אֲנָשִׁים לְעֵרֶךְ, יַעְזְרֵנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וְלִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, אַף שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם עוֹשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ, וּמוֹנֵעַ אוֹתִי בְּכָל מִינֵי מְנִיעוֹת, כִּי לְפִי הַחֶשְׁבּוֹן הָיָה צָרִיךְ כְּבָר לַעֲמֹד הַשֶּׁלֶד, אַךְ מִי יוֹדֵעַ דַּרְכּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָנוּ עֲדַיִן מַמְשִׁיכִים לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלֵינוּ, וְיַמְשִׁיךְ לָנוּ

יְשׁוּעָה, שֶׁנִּזְכֶּה לִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר. וְעַל־כֵּן אֵין לְךָ וְלַאֲחוֹתְךָ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ שְׁבוּרִים בְּעִנְיָן זֶה, כִּי זֶה הוֹלֵךְ לִי בְּנַפְשִׁי, וּבְוַדַּאי אִם תְּדוּנוּ אוֹתִי לְכַף זְכוּת, יָדוּן אוֹתְךָ הַמָּקוֹם לְכַף זְכוּת. וְתַגִּיד כָּל זֹאת לַאֲחוֹתְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר, שֶׁלֹּא רָאִיתִי אֶתְכֶם, וְאֵינִי מַכִּיר אֶתְכֶם פָּנִים אֶל פָּנִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ עַל אַף כָּל הַיְרִידוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר מִי אַתָּה... כִּי עַל־פִּי־רֹב כָּל אֵלּוּ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בִּפְגַם־הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהִתְקָרְבוּ עַל יָדֵי לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְקִבְּלוּ חִזּוּק יָמִים וְשָׁנִים, וְהַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים הֶחֱיוּ אוֹתָם, לְבַסּוֹף נִתְהַפְּכוּ לְחוֹלְקִים גְּדוֹלִים, כִּי מַמָּשׁ אֵין מִי שֶׁיְּדַבֵּר עָלַי, אֶלָּא מִי שֶׁהוּא פָּגוּם בַּבְּרִית, וְהוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי אַחֶרֶת לֹא הָיָה חוֹלֵק עָלַי כְּלָל. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאַף פַּעַם לֹא תַּחֲלֹק עָלַי.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקְךָ, עַל אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם חֶלְקְךָ וְגוֹרָלְךָ, וּרְאֵה לִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד, וַעֲזֹב כְּבָר אֶת כָּל הַשְּׁטֻיּוֹת שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר רַק מְטַפֵּשׁ אֶת הַשֵּׂכֶל. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין נב:): יִצְרוֹ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל יוֹם וּמְבַקֵּשׁ לַהֲמִיתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים לז, לב): צוֹפֶה רָשָׁע לַצַּדִּיק וּמְבַקֵּשׁ לַהֲמִיתוֹ, כִּי זֶה מַה שֶּׁרוֹצֶה הַיֵּצֶר הָרָע — לְהָמִית אֶת הָאָדָם מֵהָעוֹלָם הַזֶּה וּמֵהָעוֹלָם הַבָּא, כִּי מִי שֶׁנִּכְשָׁל בִּפְגַם־הַבְּרִית, הִתְיָאֵשׁ עַצְמוֹ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מֵהָעוֹלָם הַבָּא. אַךְ עָלֶיךָ לִזְכֹּר, שֶׁאָמְרוּ שָׁם חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: אִלְמָלֵא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזְרוֹ, אֵינוֹ יָכוֹל לוֹ. וְעִקַּר הָעֵזֶר הוּא עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא מֵפִיחַ בָּנוּ רוּחַ־חַיִּים, וְעַל־כֵּן רָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ מְאֹד, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לָדַעַת מֹרֵנוּ זַ״ל, כִּי מָה הָיִיתָ עוֹשֶׂה בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל; וְעַל־כֵּן רְאֵה לְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן יט): אַפִלּוּ אִלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁנִּלְכְּדוּ בִּמְצוּדָה רָעָה, וַאֲפִלּוּ עַכְשָׁו עוֹשִׂים מַה שֶּׁעוֹשִׂים, אִם יִקְבְּעוּ לְעַצְמָם חֹק קָבוּעַ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ, עַל־יְדֵי כֹּחַ הַתּוֹרָה יוֹצְאִים מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת שֶׁנָּפְלוּ לָזֶה. וְקַבָּלָה בְּיַד אֲנָשַׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁכָּךְ וְכָךְ הוּא אֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת; כִּי

מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לָצֵאת מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו שֶׁנָּפַל לְשָׁם.

וְזֶה שֶׁכָּתַבְתָּ ״נִשְׁמַת כָּל חַ״י״, יֵשׁ לוֹמַר בִּפְשִׁיטוּת: מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, זֶה מְזַכֵּךְ וּמְצַחְצֵחַ אֶת נִשְׁמָתוֹ, כִּי (תְּהִלִּים ל, ד): הֶ׳עֱלִיתָ מִ׳ן שְׁ׳אוֹל נַ׳פְשִׁי״ — רָאשֵׁי־תֵבוֹת: נְשָׁמָ״ה, וְרָאשֵׁי־תֵבוֹת: מְשָׁנָ״ה, הַיְנוּ כִּי עַל־יְדֵי לִמּוּד מִשְׁנָה, מְזַכֵּךְ וּמְצַחְצֵחַ אֶת נִשְׁמָתוֹ, וּמַעֲלֶה אֶת נַפְשׁוֹ אֲפִלּוּ מֵהַשְּׁאוֹל. וְעַל־כֵּן רָאֲה לְקַיֵּם אֶת מַאֲמָרָם זַ״ל (קִדּוּשִׁין ל:): אִם פָּגַע בְּךָ מְנֻוָּל זֶה, מָשְׁכֵהוּ לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ, אִם אֶבֶן הוּא נִמּוֹחַ, וְאִם בַּרְזֶל הוּא מִתְפּוֹצֵץ. וְכָל מַה שֶּׁתַּרְבֶּה בְּדָבָר זֶה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, תִּפּוֹצֵץ וּתְשַׁבֵּר אֶת הַיֵּצֶר הָרָע לְגַמְרֵי מִמְּךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תֶּחֱלֶשׁ דַּעְתְּךָ, כִּי הַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם — בֵּין בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבֵין בָּעוֹלָם הַבָּא, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ לִפֹּל כְּלָל.

אֲנִי מְקַוֶּה לִהְיוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה עוֹד קֹדֶם שֶׁתִּתְחַתֵּן, וְאָז אֲנִי מְאֹד רוֹצֶה לְהַכִּיר אוֹתְךָ פָּנִים אֶל פָּנִים.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְעוֹד תִּזְכֶּה לִרְאוֹת וְלַחֲזוֹת בְּנֹעַם הֲוָיָ״ה וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי. וְאִם תּוּכַל לִרְשֹׁם לִי בְּכָל יוֹם אֵילּוּ דִּבּוּרִים מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְכֵן לִשְׁלֹחַ אֶת זֶה בְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי כָּכָה תִּהְיֶה מְקֻשָּׁר אֵלַי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְסַפֵּר לַאֲחוֹתְךָ, כִּי מְאֹד רָצִיתִי לִרְאוֹתְכֶם אֶצְלִי, וְגַם בְּעִנְיַן הַנְּקִיּוּת וְכוּ׳, וּבְעִנְיַן מַה שֶּׁעָבַר עֲלֵיכֶם וְכוּ׳, שֶׁלֹּא תֶּחֱלֶשׁ דַּעְתְּכֶם

כְּלָל כַּנַּ״ל, וְשֶׁתִּרְאֶה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לָהּ לִמְצֹא בֶּן זוּג אֲמִתִּי, רַק שֶׁתִּשְׁמֹר אֶת עַצְמָהּ מְאֹד לֹא לִפֹּל בְּפַח יָקוּשׁ.

ט״ו תשפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־חַג־הַשָּׁבוּעוֹת ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים הָרַב ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

אוֹדוֹת שְׁאֵלָתְךָ בְּעִנְיַן הַשִּׁעוּרִים, לְדַעְתִּי, אַל תִּמְסֹר אֶת הַשִּׁעוּרִים לְאַף אֶחָד, אֶלָּא אַתָּה בְּעַצְמְךָ תַּמְשִׁיךְ אֶת הַשִּׁעוּרִים, וּתְדַבֵּר עִמָּהֶם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהִתְחַזְּקוּת, כִּי הָעִקָּר הוּא דִּבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת, וְתוֹרָה לָהֶם אֶת דֶּרֶךְ הַשֵּׁם, וְתִהְיֶה חָזָק בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי שְׂכָרְךָ גָּדוֹל מְאֹד.

וְכֵן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל הַשִּׁעוּרִים שֶׁלְּךָ, וְאַל תְּחַסֵּר שִׁעוּר אֶחָד, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד יָקָר מִי שֶׁמְּקָרֵב נְפָשׁוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּצְרִיכִים לַחֲזֹר עַל זֶה תָּמִיד, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי דְּמְיוֹנוֹת, כִּי הַדְּמְיוֹן הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי. וְתֵדַע, כִּי כָּל הַסִּפּוּר שֶׁל הַזָּקֵן, שֶׁאוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ פִּתְקָה מֵהַשָּׁמַיִם, הַכֹּל דְּמְיוֹן. וְיָדוּעַ אֶצְלֵנוּ מִי כְּתָבָהּ, וְזֶהוּ סִפּוּר שֶׁלְּפָנֵי שִׁבְעִים שָׁנָה; שֶׁהָיָה יְהוּדִי בָּעִיר טְבֶרְיָה, שֶׁמָּצָא אֶת הַזָּקֵן הַנַּ״ל, שֶׁהָיָה אָז אַבְרֵךְ בִּמְרִירוּת, וְהִכְנִיס לוֹ פֶּתֶק בְּתוֹךְ הַ״לִּקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״, כְּדֵי לְחַזְּקוֹ וּלְאַמְּצוֹ, וּמִי שֶׁכָּתַב אֶת הַפֶּתֶק, הָיָה שְׁמוֹ ר׳ יוֹאֵל אַשְׁכְּנַזִי זַ״ל, וְזֶה בָּרוּר. וּמֵאָז נִכְנַס לַזָּקֵן הַנַּ״ל דְּמְיוֹן כְּאִלּוּ רַבֵּנוּ זַ״ל כָּתַב

לוֹ אֶת הַפִּתְקָה, וּבִלְבֵּל אֶת מֹחוֹת בְּנֵי־אָדָם וְכוּ׳ וְכוּ׳. וְתֵדַע, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר, כִּי בְּלִי תּוֹרָה אֵינוֹ כְּלוּם. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁאֵינוֹ לוֹמֵד, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לִלְמֹד, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִלְמֹד וְכוּ׳ וְכוּ׳, הַכֹּל דִּמְיוֹן גָּדוֹל מְאֹד, וְרַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה.

וְיֵשׁ לוֹמַר, שֶׁכָּל זֶה עִנְיַן הַחֲלוֹם שֶׁלְּךָ, שֶׁרוֹצִים לָקַחַת מִמְּךָ אֶת הַתְּפִלִּין, שֶׁהוּא הַמֹּחִין שֶׁלְּךָ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהַתְּפִלִּין הֵם הַפְּאֵר וְהַמֹּחִין שֶׁל הָאָדָם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סז), שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הַפְּאֵר וְהַיְפִי שֶׁל כָּל הַדּוֹר; וְתֵדַע שֶׁלֹּא בְּחִנָּם מְדַבְּרִים עָלֶיךָ כָּל מִינֵי לְשׁוֹן־הָרָע וּרְכִילוּת עָלַי, כִּי רוֹצִים לְנַתֵּק אוֹתְךָ מִמֶּנִּי, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאִם תּוּכַל לְהִתְגַּבֵּר עַל הַכֹּל וּלְהִשָּׁאֵר אֶצְלֵנוּ, אָז יָאִיר לְךָ מֹחֲךָ בְּאֹפֶן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְתִזְכֶּה לָבוֹא לְתִקּוּנְךָ הַנִּצְחִי, וְעוֹד תִּזְכֶּה לִדְבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם, הָעִקָּר רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְבַל תַּנִּיחַ שֶׁיְּבַלְבְּלוּ לְךָ אֶת דַּעְתְּךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא כְּלִי לְהַמְשָׁכַת הַשְׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת. וְכֵן רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי, וַאֲפִלּוּ כַּמָּה שׁוּרוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־חַג־הַשָּׁבוּעוֹת ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

אוֹדוֹת אָחִיךָ, אֵין עֵצָה אַחֶרֶת, רַק לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אוֹתוֹ, וּלְעוֹדְדוֹ בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קַטְנוּת וְהַשְׁלָכוֹת, וּצְרִיכִים לְחַזֵּק אֶת כָּל בְּרִיָה, וּבְפָרָט אוֹתוֹ, שֶׁכְּבָר עָבַר עָלָיו מַה שֶּׁעָבַר, בְּוַדַּאי צְרִיכִים לְחַזֵּק אוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

וְאוֹדוֹת הַפְּחָדִים שֶׁעוֹבֶרֶת אִשְׁתְּךָ, כְּבָר כָּתַבְתִּי לְךָ, שֶׁכְּדַאי לָכֶם לַעֲבֹר דִּירָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם תִּזְכּוּ לַעֲבֹר לְיַבְנְאֵל — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי שָׁם תִּהְיֶה לָהּ מְנוּחָה, וְתִהְיֶה רְגוּעָה, כִּי אַתָּה צָרִיךְ לְהָבִין אוֹתָהּ, אֲשֶׁר כְּשֶׁגָּרִים בְּמָקוֹם שֶׁל פֶּשַׁע, נִכְנָסִים בָּאָדָם פְּחָדִים, וְעַל־כֵּן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּזְכּוּ לַעֲבֹר דִּירָה, וְאָז טוֹב לְךָ לָנֶצַח.

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּחַיֵּי הָאָדָם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׂמֹחַ תָּמִיד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִפָּקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְתִזְכּוּ לְהַכְנֵס לָגוּר בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וְיִהְיֶה לָכֶם טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה כָּל הַצְּדָקוֹת רְאֵה לִמְסֹר לִי בַּעֲבוּר בְּנִין בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְלֹא בַּעֲבוּר קְנִיַּת סְפָרִים, כִּי הַדָּבָר הוּא בְּנַפְשִׁי לִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל, וַאֲנִי מְחַכֶּה וּמְצַפֶּה בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם כְּבָר לְקַבֵּל רְשָׁיוֹן לְהַתְחִיל לִבְנוֹת, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל לִבֵּנוּ בִּישׁוּעָתוֹ.

ט״ו תשפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־חַג־הַשָּׁבוּעוֹת ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! עַכְשָׁו יָצָאנוּ מִקַּבָּלַת הַתּוֹרָה, וְעִקַּר קַבָּלַת הַתּוֹרָה הָיְתָה — שֶׁנִּזְכֶּה לְהִתְחַדֵּשׁ מֵחָדָשׁ בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לְהַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וְלֵידַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל קֹטֶב הַזֶּה אָנוּ צְרִיכִים לִלְמֹד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ הִלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אוֹרַיְתָא וְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַד הוּא (זֹהַר חֵלֶק ג׳ עג:); וְעַל־כֵּן מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, מַצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד, וּבְפָרָט כְּשֶׁזּוֹכֶה לִמְצֹא אֶת הָאֱלֹקוּת שֶׁבְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, שֶׁאָז נִתְגַּלִּים לוֹ מֹחִין חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם. וְזֶה עִקַּר קַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁאָנוּ מְקַבְּלִים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וּבְכָל יוֹם וָיוֹם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אַפִלּוּ כְּשֶׁלּוֹמֵד לְמוּדִים פְּשׁוּטִים, גַּם שָׁם מוֹצֵא אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתּוֹרָה הִיא כְּלִי לְהַמְשָׁכַת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְקַשֵּׁר אֶת הַתּוֹרָה לֵאלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז תָּאִיר לוֹ הַתּוֹרָה מְאֹד, וְיִזְכֶּה לִמְצֹא עֵצוֹת נִפְלָאוֹת לְנַפְשׁוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־חַג־הַשָּׁבוּעוֹת ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה, שֶׁנָּפַלְתָּ בְּפַח יָקוּשׁ כָּזֶה וְכוּ׳ וְכוּ׳. וְהָיָה טוֹב לְךָ לְהִתְוַדּוֹת בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, בִּפְרָט עַל מִכְתָּב, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה תּוֹצִיא אֶת הַצְּרוּפִים רָעִים מִתּוֹךְ עַצְמוֹתֶיךָ, כַּמּוּבָא (בִּלְקוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳).

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לְךָ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְלֹא לְהַנִּיחַ אֶת עַצְמְךָ לִפֹּל, כִּי אֲפִלּוּ בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו, גַּם מִשָּׁם יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וּמִי יִתֵּן שֶׁכְּבָר תַּתְחִיל לְצַיֵּת אוֹתִי, כִּי רְאֵה וְגַם רְאֵה כַּמָּה בִּקַּשְׁתִּיךָ, וְלֹא רָצִיתָ לְצַיֵּת אוֹתִי, בְּאֵילּוּ פָּנִים אַתָּה נִמְצָא עַכְשָׁו?! וּמִי יִתֵּן, שֶׁתַּתְחִיל לְצַיֵּת אוֹתִי עַל־כָּל־פָּנִים מֵעַכְשָׁו.

אַל תִּהְיֶה בָּרָן, אֶלָּא תִּרְאֶה לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, כְּדֵי לְהִנָּצֵל מֵעֲבֵרוֹת, כִּי אִם עוֹבְרִים אֵיזוֹ עֲבֵרָה, וּבְפָרָט זְנוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, חַס וְשָׁלוֹם, חַס וְשָׁלוֹם, לֹא כְּדַאי לִהְיוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם. וְעַל־כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּרְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, אֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיֶה לְךָ קָשֶׁה מְאֹד, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בָּזֶה, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעַלְמָא מְאֹד מְסֻגֶּלֶת לִשְׁבֹּר אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וּבָזֶה יַהֲרֹג אֶת יִצְרוֹ הָרָע.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְקַיֵּם כָּל מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי לְךָ כָּאן.

ט״ו תשפז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָה נָשׂא, ח׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

צְרִיכִים לִזְכֹּר תָּמִיד בְּעַלְמָא דְּאָתֵי, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), אֲשֶׁר הָעִקָּר לִשְׁמֹר עַל הַזִּכָּרוֹן, שֶׁלֹּא יִפֹּל בִּשְׁכְחָה, וְהָעִקָּר לִזְכֹּר תָּמִיד שֶׁיֵּשׁ עוֹד עוֹלָם, הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא רַק מַעֲבָר, הַיְנוּ הַנְּשָׁמָה יוֹרֶדֶת מֵרוֹם גְּבֹהֵי מְרוֹמִים, וּמִתְלַבֶּשֶׁת בְּגוּף גַּשְׁמִי וְחָמְרִי, וְעוֹבְרִים מִסְפַּר שָׁנִים כְּפִי שֶׁקָּבְעוּ לָהּ, וְאַחַר־כָּךְ מַפְשִׁיטָה אֶת הַגּוּף [הַגּוּף לְקִבּוּרוֹת יוּבַל], וְהַנְּשָׁמָה חוֹזֶרֶת אֶל שָׁרְשָׁהּ הָעֶלְיוֹן, וְלָכֵן עִקַּר הַזִּכָּרוֹן לִזְכֹּר זֹאת תָּמִיד, וְלָכֵן יְכוֹלִים לְהַמְשִׁיךְ כְּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם אֶת הָעוֹלָם הַבָּא, וְלִחְיוֹת כָּאן בְּזֶה הָעוֹלָם כְּדֶרֶגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן צו): אָדָם יָכוֹל לֶאֱכֹל וְלִישֹׁן וְכוּ׳, וְעִם כָּל זֹאת לֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בָּרֵעַ שֶׁאָדָם זוֹכֵר תָּמִיד בְּעַלְמָא דְּאָתֵי, הַיְנוּ שֶׁזּוֹכֵר שֶׁבָּא מֵהָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, וְעָלָיו לַחֲזֹר אֶל הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, וְאִם כֵּן לָמָּה שֶׁלֹּא יִחְיֶה גַּם כָּאן בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר כְּדֶרֶגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁתָּמִיד יַרְגִּישׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְהִנֵּה כְּתִיב (מִשְׁלֵי ג, ו): ״בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ״, שֶׁזֶּה דַּע ו״ה, שֶׁזֶּה יִחוּד בֵּין זְעֵיר אַנְפִּין וְנוּקְבָא דִּילֵיהּ, שֶׁזֶּה חִבּוּר שָׁמַיִם וָאָרֶץ, רוּחָנִיּוּת אֶל גַּשְׁמִיּוּת גַּם יַחַד, שֶׁזֶּה ו״ה. וְלָכֵן ״בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ״, בְּכָל מַה שֶּׁאַתָּה רַק עוֹשֶׂה — דָּעֵהוּ, דַּע לְקַשֵּׁר בֵּין ו״ה, שֶׁזֶּה יִחוּד בֵּין רוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, שֶׁמְּהַפֵּךְ גַּם אֶת הַגַּשְׁמִיּוּת אֶל רוּחָנִיּוּת, וְזוֹכֵר בְּכָל דָּבָר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סב), שֶׁעַל־יְדֵי אֲכִילָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נַעֲשֶׂה יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, אַפִּין בְּאַפִּין וְכוּ׳, כִּי בָּרֵעַ שֶׁאָדָם מַכִּיר בַּמְּצִיאוּת, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, אֲזַי מְיַחֵד הַכֹּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְיֵשׁ צַדִּיקִים, שֶׁזָּכוּ לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ בִּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, עַד אֲפִלּוּ כְּשֶׁהֵם מְדַבְּרִים עִם בְּנֵי־אָדָם, גַּם אָז מְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, מֵאַחַר שֶׁתָּמִיד מְצַיְּרִים לִפְנֵי עֵינֵיהֶם, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן כְּבָר לֹא אִכְפַּת לָהֶם שׁוּם דָּבָר, הֵם רַק רוֹאִים רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת. וְתָמִיד מִתְבּוֹדְדִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ,

אֲפִלּוּ בְּשָׁעָה שֶׁמְּדַבְּרִים עִם בְּנֵי־אָדָם, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳) עַל הַפָּסוּק (דָּנִיֵּאל ד, יד): בִּגְזֵרַת עִירִין פִּתְגָמִין, עַל־יְדֵי־זֶה בְּמַאֲמַר קַדִּישִׁין שְׁאֵילְתִּין, הַיְנוּ כְּשֶׁיֵּשׁ גְּזֵרוֹת, אֲזַי הַתְּפִלָּה צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּהִתְלַבְּשׁוּת, וְזוֹ כְּבָר מַדְרֵגָה גְּבוֹהָה עַד מְאֹד.

מָה אֹמַר לְךָ! רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ, שֶׁאֲנַחְנוּ זוֹכִים לָדַעַת מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא נַחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר הַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה, עַד שֶׁיְּרוּדִים וּפְחוּתִים כָּמוֹנוּ גַּם־כֵּן נִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל אוֹרוֹת כָּאֵלּוּ, אִם רַק נִמְסֹר עַצְמֵנוּ לְגַמְרֵי אֶל עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת. וְעִקַּר הָעֵצָה, שֶׁהוּא הַבְּרִיחַ הַתִּיכוֹן, שֶׁמַּבְרִיחַ מִקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה, זוֹ שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, לִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת כְּלָל.

בָּעִנְיַן שֶׁכָּתַבְתָּ וְכוּ׳, אֵין עֵצָה אַחֶרֶת רַק שִׂמְחָה, לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם כָּל נְקֻדָּה טוֹבָה שֶׁמּוֹצֵא בְּעַצְמוֹ וְכוּ׳, וַאֲפִלּוּ שֶׁמַּרְגִּישׁ שֶׁהוּא הֲכִי רָחוֹק וְכוּ׳, אָסוּר לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, כִּי דָּבָר זֶה עָבַר עַל כָּל הַצַּדִּיקִים, וְעִקַּר גְּדֻלָּתָם הָיְתָה רַק הִתְחַזְּקוּת, כְּכָל שֶׁמִּתְחַזְּקִים יוֹתֵר, כְּמוֹ־כֵן מַצְלִיחִים יוֹתֵר, וּכְמוֹ שֶׁהִתְבַּטֵּא מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל: אֵיךְ זָכוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְהָאֲרִיזַ״ל וְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ וְרַבֵּנוּ זַ״ל? מִפְּנֵי שֶׁהָיָה לְכָל אֶחָד מֵהֶם מִדָּה זוֹ שֶׁל הִתְחַזְּקוּת, וְסֵיֵּם: וְלָמָּה זָכִיתִי? מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לִי מִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת. וְהַכֹּל, שֶׁצְּרִיכִים רַק לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר נָשׂא, ח׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה, גֵּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת ג, יג): סְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה; וְאָמְרוּ (פְּסָחִים צט.): שְׁתִיקָה יָפָה לַחֲכָמִים קַל וָחֹמֶר לְטִפְּשִׁים; כִּי רִבּוּי הַדִּבּוּר מוֹרֶה עַל קְצֶר הַדַּעַת, וּלְהִפּוּךְ כְּפִי מְעוּט הַדִּבּוּר מַרְאֶה גֹּדֶל דַּעְתּוֹ וְהַשָּׂגָתוֹ וְכוּ׳, וּצְרִיכִים לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לֹא לְהַתְחִיל לְדַבֵּר עִם אַף אֶחָד, אָז אַף פַּעַם לֹא יִצְטָרֵךְ לָרִיב עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן לה): מִי שֶׁהוּא עָצוּר בְּמִלִּין, לֹא יוֹכַל אוֹתוֹ שׁוּם אָדָם; כִּי בֶּאֱמֶת אִם אָדָם אֵינוֹ מַתְחִיל לְדַבֵּר עִם אַף אֶחָד, רַק כְּשֶׁאֶחָד מְדַבֵּר עִמּוֹ, אַף הוּא שׁוֹאֵל כְּעִנְיָן וּמְשִׁיבִים לוֹ כְּעִנְיָן, וְאִם הַהוּא מִתְחַצֵּף נֶגְדְּךָ וְכוּ׳, לֹא עוֹנִים לוֹ וְשׁוֹתְקִים עַל הַבְּזָיוֹן, אֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳): עִקַּר הַתְּשׁוּבָה — יִשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ וְיִדֹּם וְיִשְׁתֹּק; וְכָךְ אַף פַּעַם לֹא יָבוֹא לִידֵי מַחֲלֹקֶת עִם אַף אֶחָד.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי לְהִכָּנֵס בְּוִכּוּחִים עִם בְּנֵי־אָדָם, זֶה סְתָם לְמוֹתָר, כִּי לֹא יֵצֵא מִזֶּה שׁוּם דָּבָר, כָּל אֶחָד רוֹצֶה לִהְיוֹת צוֹדֵק, וְלָכֵן עִם וִכּוּחִים לֹא בָּאִים לְשׁוּם מָקוֹם, אָדָם צָרִיךְ לָלֶכֶת לְדַרְכּוֹ כְּפִי שֶׁמֵּאִיר לוֹ, וְלֹא יַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן עִם שׁוּם בְּרִיָּה וְכוּ׳, כִּי אַחֶרֶת יִהְיֶה כִּשָּׁלוֹן בְּחַיָּיו, בְּוַדַּאי צְרִיכָה לִהְיוֹת דַּרְכּוֹ שֶׁבּוֹחֵר לְעַצְמוֹ עַל־פִּי הַשֶּׂלְחָן עָרוּךְ, אֲבָל לֹא יַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן לְאַף אֶחָד בָּעוֹלָם, כִּי לְכָל דָּבָר טוֹב יֵשׁ הִתְנַגְּדוּת — הֵן מִפְּאַת זֶה לְעֻמַּת זֶה וְכוּ׳, וְהֵן מִצַּד קִנְאָה וְכוּ׳, שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד אֲנָשִׁים שֶׁמְּקַנְּאִים בּוֹ, כִּי מִדַּת הַקִּנְאָה זֶה טֶבַע רַע שֶׁאָדָם נוֹלָד עִם זֶה, וְאִם לֹא עוֹקְרִים אוֹתָהּ מִגִּיל קָטְנוּת, אֲזַי יִחְיֶה חַיִּים מְרוֹרִים וַעֲצוּבִים עַד מְאֹד, כִּי בָּרֶגַע שֶׁאָדָם מְקַנֵּא בְּזוּלָתוֹ, זוֹהִי פְּשׁוּט מַחֲלָה שֶׁקָּשֶׁה לָצֵאת מִמֶּנָּה אַחַר־כָּךְ.

וְלָכֵן אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁאֵינוֹ מְקַנֵּא בְּאַף אֶחָד, אֶלָּא רוֹצֶה רַק דָּבָר אֶחָד — לִזְכּוֹת לְהַכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם דָּבָר, רַק מַה שֶּׁהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה, אֶלּוּ נִקְרָאִים חַיִּים אֲמִתִּיִּים וְנִצְחִיִּים, וּכְעֵין שֶׁפֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קעח): ״בְּקַנְּאוֹ אֶת

קִנְאָתִי״ (בְּמִדְבַּר כה, יא), זֶה הַצַּדִּיק שֶׁאֵינוֹ מְקַנֵּא שׁוּם בְּרִיָּה, רַק אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ.

וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה חֶשְׁבּוֹן לְאַף אֶחָד, רַק מוֹשֵׁךְ אֶת עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוֹלֵךְ בִּתְמִימוּת כְּפִי דַּרְכּוֹ שֶׁבָּחַר לְעַצְמוֹ, עַל־פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁקִּבֵּל מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲזַי כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ כְּבָר חַיִּים אֲחֵרִים לְגַמְרֵי.

וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה יח, סִימָן א׳): כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְלָכֵן אָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאֲחֵרִים כְּלָל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יְקַנֵּא אֶת שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר, שֶׁלֹּא יִכָּנֵס בְּוִכּוּחִים עִם שׁוּם בֶּן אָדָם, וַאֲפִלּוּ שֶׁבֵּין כָּךְ יִסְפֹּג בִּזְיוֹנוֹת וְכוּ׳, שְׁתֹק, שְׁתֹק! וּבַטֵּל עַצְמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז תִּהְיֶה הֲכִי מְאֻשָּׁר בְּחַיֶּיךָ.

בְּעִנְיַן מַה שֶּׁכָּתַבְתָּ וְכוּ׳, הִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפה), אֲשֶׁר כָּל הָאֲבֵדוֹת נִמְצָאוֹת אֵצֶל הַצַּדִּיק, וְלָכֵן כְּשֶׁנֶּאֱבָד לְמִישֶׁהוּ אֵיזֶה דָּבָר, הָעֵצָה לָלֶכֶת אֶל הַצַּדִּיק, וְיִנְהֹר סְכוּם לְצָדָקָה, וְיַזְכִּיר שְׁמוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁהוּא מְקֹרָב אֵלָיו, וְיֹאמַר: ״אֲנִי מְנַדֵּב סְכוּם (יְפֹרַט אֵיזֶה סְכוּם) לְעִלּוּי נִשְׁמַת הַצַּדִּיק (וְיִפְרֹט שֵׁם הַצַּדִּיק), וַאֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁאָזְכֶּה לִמְצֹא אֶת הָאֲבֵדָה שֶׁלִּי בִּזְכוּת הַצַּדִּיק״, וְתִרְאֶה נִפְלָאוֹת רַבּוֹת.

וִידוּעָה הַסְּגֻלָּה לִנְהֹר סְכוּם צְדָקָה לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְיֹאמַר כַּמָּה פְּעָמִים: ״אֱלָהָא דְּמֵאִיר עֲנֵנִי״, שֶׁאָזְכֶּה לִמְצֹא אֶת אֲבֵדָתִי, וְתִרְאֶה נִפְלָאוֹת, אֵיךְ שֶׁמּוֹצְאִים אֶת הָאֲבֵדָה.

הָעִקָּר לֹא לְהִכָּנֵס בְּלַחַץ וְכוּ׳, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל כְּשֶׁאָחַד מְאַבֵּד אֵיזֶה חֵפֶץ, וּבִפְרָט חֵפֶץ יָקָר וְכוּ׳, הוּא נִכְנָס בְּלַחַץ, אֲבָל כַּאֲשֶׁר אֵינוֹ מְאַבֵּד עֶשְׂתּוֹנוֹתָיו, עַל־יְדֵי־זֶה יִמְצָא אֶת הָאֲבֵדָה. וּמְסֻפָּר, שֶׁמּוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אִבֵּד פַּעַם חֲבִילַת כְּתַב־יָד, שֶׁכָּתַב חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, וְהִצְטַעֵר עַל זֶה מְאֹד, וְחִפְּשׂוּ כַּמָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְלֹא מָצְאוּ, עַד שֶׁבָּא ר׳ נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶעֶר זַ״ל, שֶׁהָיָה יָדוּעַ בְּתוֹר בַּעַל יְשׁוּב הַדַּעַת נִפְלָא מְאֹד,

וְהִתְחִיל לְחַפֵּשׂ, וְתֵכֶף־וּמִיָּד מָצָא אֶת זֶה, וְהָיָה לְפֶלֶא [בְּוַדַּאי הִרְבָּה בִּתְפִלָּה, וְכֵן בִּזְכוּת הַיְשׁוּב הַדַּעַת שֶׁהָיָה לוֹ, זֶה עָזַר לוֹ הַרְבֵּה מְאֹד].

עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד מְאֹד, וְתַרְגִּיל עַצְמְךָ לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחֲךָ, כִּי כְּבָר אָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כא, כג): ״שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ״, כִּי רִבּוּי הַדִּבּוּרִים מֵבִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי צָרוֹת וְרָעוֹת רַבּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר נָשֹׂא, ח׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּכָּנֵס בְּלַחַץ זֶה הַדְּחַק, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

אֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה הֵן צָרוֹת וְכוּ׳, הִנֵּה בָּא אֵלַי אָדָם, שֶׁהָיָה חַי עִם אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו בְּטוּב וּבַנְּעִימִים, וְעָזַר לָהֶם יוֹתֵר מִמַּה שֶׁבַּעַל וְאַבָּא רָגִיל עוֹזֵר, וּמַמָּשׁ הָיָה מָסוּר לָהֶם בְּלֵב וָנֶפֶשׁ [אֲנִי מַכִּיר אוֹתוֹ כְּבָר יָמִים וְשָׁנִים], וְהִנֵּה יוֹם אֶחָד הִתְהַפֵּךְ כָּל בֵּיתוֹ, אִשְׁתּוֹ יָצְאָה נֶגְדּוֹ וְהֵסִיתָה אֶת יְלָדָיו נֶגְדּוֹ, וְהֵם יוֹרְדִים לְחַיָּיו, וּמַמָּשׁ עַל לֹא דָּבָר [אֲנִי יוֹדֵעַ אֶת זֶה בַּמְצִיאוּת], וְכָל הָעִנְיָן הוּא תַּעֲלוּמָה, שֶׁאֵין עַל זֶה פִּתְרוֹן, כֻּלָּם כְּנֶגְדּוֹ בִּרְצִיחָה כָּזוֹ, שֶׁלֹּא נִתָּן לְהַסְבִּיר, כֻּלָּם עֲזָבוּהוּ, וְהֶצְרַךְ לִבְרֹחַ מִבֵּיתוֹ, וְהַיְלָדִים מְקַלְלִים שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ, וְהוּא בּוֹכֶה וּמְבַכֶּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ — מַה פִּשְׁעִי וּמִי חָטָאתִי? הֲלֹא כָּל הַשָּׁנִים מָסַרְתִּי אֶת נַפְשִׁי בַּעֲבוּרָם, וְרַק נָתַתִּי לָהֶם וְדָאַגְתִּי, שֶׁלֹּא יֶחְסַר לָהֶם שׁוּם דָּבָר וְכוּ׳, עָבַדְתִּי קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד, הָעִקָּר שֶׁלֹּא יֶחְסַר לָהֶם שׁוּם דָּבָר וְכוּ׳, וּלְבַסּוֹף יִקְרֶה לִי דָּבָר כָּזֶה, שֶׁיּוֹם אֶחָד כִּרְצוֹנָם בְּיוֹם בָּהִיר

כָּל הַבַּיִת יִתְהַפֵּךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאֶצְטָרֵךְ לַעֲבֹר בְּזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וְצַעַר וְעָגְמַת נֶפֶשׁ כָּל־כָּךְ גְּדוֹלִים.

[וַאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהָאֱמֶת עִמּוֹ, כִּי אֲנִי מַכִּירוֹ אִישִׁית, וַאֲנִי מְעֹרָב בְּתוֹךְ הַסִּפּוּר וְכוּ׳], וְהוּא בּוֹכֶה אֵלַי: מָה עוֹשִׂים?! אֲנִי יָעַצְתִּי לוֹ, שֶׁלֹּא יִתְיָאֵשׁ, וְלֹא יִפֹּל בְּרוּחוֹ, אֶלָּא אַדְרַבָּה, עַכְשָׁו רוֹאֶה בְּחוּשׁ אֵיךְ שֶׁאֵין לִבְטֹחַ אֲפִלּוּ עַל אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו וְכוּ׳, אֵין לָאָדָם אַף אֶחָד, וְלָכֵן עֲצָתוֹ אֱמוּנָה שֶׁיִּבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיַרְגִּיל עַצְמוֹ רַק לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיִדֹּם וְיִשְׁתֹּק עַל גֹּדֶל הַצַּעַר וְעָגְמַת הַנֶּפֶשׁ, הַבְּזִיּוֹנוֹת וְהַשְׁפִיכוּת דָּמִים שֶׁהֵם מְנַת חֶלְקוֹ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר אֵין עֵצָה אַחֶרֶת הֵיכָן לְהִתְחַבֵּא, אֶלָּא אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ.

כָּל זֶה אֲנִי כּוֹתֵב לְךָ כְּדֵי לְהַרְגִּיעַ אוֹתְךָ, שֶׁאַתָּה עוֹבֵר עַכְשָׁו מַשְׁבֵּר כְּעֵין זֶה וְכוּ׳, וְאַתָּה שָׁבוּר כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר, וְנִדְמֶה לְךָ שֶׁאֵין לְךָ שׁוּם מָנוֹס רַק לְהִתְאַבֵּד, חַס וְשָׁלוֹם, וְלָכֵן אֲנִי בָּא וְדוֹרֵשׁ לְךָ אֶת הַסִּפּוּר הַזֶּה, שֶׁעַכְשָׁו קוֹרֶה אֶצְלִי מִקְרֶה כָּזֶה, וּמַה שֶּׁאָמַרְתִּי לוֹ אֲנִי אוֹמֵר לְךָ: דַּע לְךָ שֶׁאֵין לָאָדָם אַף אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אֲפִלּוּ הַקְּרוֹבִים לָאָדָם מְאֹד, לֹא יִכָּנְסוּ עִמּוֹ לַקֶּבֶר, וּכְשֶׁנִּפְטָר לוֹקְחִים אוֹתוֹ וּמַכְנִיסִים אוֹתוֹ בַּקֶּבֶר, וְנִשְׁאָר שָׁם לְבַד, וּמְכַסִּים אוֹתוֹ עִם עָפָר, וְשָׁמִים מַצֵּבָה עָלָיו, וְהוּא נִשְׁאָר לְבַד, אֵין לוֹ אָז אִשָּׁה, אֵין לוֹ אָז יְלָדִים, כֻּלָּם עָזְבוּ אוֹתוֹ, הוּא שׁוֹכֵב שָׁם, וְעוֹבְרוֹת עָלָיו כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת וְכוּ׳ — מַה זֶּה צָרִיךְ לִהְיוֹת, הֵיכָן אִשְׁתִּי?! אַיֵּה אֵיפֹה יְלָדַי?! הֵיכָן הֵם הַחֲבֵרִים הַיְדִידִים שֶׁלִּי?! הֵיכָן הֵם הָאֲנָשִׁים שֶׁעָזַרְתִּי לָהֶם?! כְּלוּם כְּלוּם לֹא נִשְׁאָר מֵהֶם, אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲזֹר לְךָ בְּעֵת צָרָה, רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ! הוּא שֶׁלִּי, וְרַק אֵלָיו אֲנִי יָכוֹל לִפְנוֹת בְּעֵת צָרוֹתַי. וְלָכֵן עָצָתִי אֱמוּנָה, שֶׁתִּהְיֶה חָזָק בֶּאֱמוּנָה, וְתַרְגִּיל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִתְחַבֵּא רַק בְּסֵתֶר צֵל כְּנָפָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁרַק הוּא נִמְצָא עִמְּךָ, וְזֶה כָּל עִנְיַן הַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁצְּרִיכִים לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ כָּל־כָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁיֵּדַע שֶׁאֵין לוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם אַף אֶחָד, רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ.

וְלָכֵן אַל תִּכָּנֵס בְּלַחַץ, אֲנִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה טַעַם אַתָּה טוֹעֵם עַכְשָׁו, אֶלָּף טַעֲמֵי מִיתָה, דָּבָר כָּזֶה שׁוֹמְעִים אֲבָל רַק בְּמִקְרִים חֲרִיגִים. וְעַכְשָׁו יֵשׁ לִי סִפּוּר כָּזֶה וְכוּ׳, וְיוֹתֵר מִסֶּבֶּךְ וְכוּ׳, אַךְ מֵחֲמַת שֶׁאֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ מְאֹד, וַאֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה וְכוּ׳, לָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ לְבַל תְּאַבֵּד אֶת עֶשְׁתּוֹנוֹתֶיךָ, רַק תִּהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתִבְכֶּה רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּשְׁתַּדֵּל לִפְעֹל אֵצֶל הַזּוּלַת שֶׁיִּתְעָרֵב בִּשְׁבִילְךָ, כִּי לַשָּׁוְא יִהְיֶה יְגִיעֲךָ, וּמַמָּשׁ תִּהְיֶה לְלַעַג וּלְקֶלֶס בְּעֵינֵי בְּנֵי־אָדָם, עָדִיף שֶׁתִּבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְרַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ תִּבְכֶּה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאָז תִּרְאֶה לְבַסּוֹף נִסִּים נִגְלִים שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַ נָשׂא, ח׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ בַּעַל ה׳חִדּוּשֵׁי הָרִי״ם׳ מִגּוּר זי״ע, אָמַר פַּעַם מוּסָר לְנֶכְדּוֹ הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ בַּעַל ה׳שְׁפַת אֱמֶת׳ זי״ע, שֶׁרָאָה אוֹתוֹ לְיִשּׁוֹן [כִּי לָמַד רֹב הַלַּיְלָה בְּשָׁעָה שֶׁסָּבוּ יָשָׁן, וְלִפְנֵי שֶׁקָּם הָלַךְ הוּא לְיִשּׁוֹן, וְכָךְ לֹא הִרְגִּישׁ ה׳חִדּוּשֵׁי הָרִי״ם׳, שֶׁנִּכְדּוֹ ה׳שְׁפַת אֱמֶת׳ לוֹמֵד רֹב הַלַּיְלָה] וְאַחַר שֶׁאָמַר לוֹ מוּסָר זְמַן רַב: ״אֵיךְ וָלָמָּה אַתָּה מְבַלֶּה אֶת זְמַנְּךָ הַיָּקָר בַּשְּׁנָה״? וְהַשְּׁפַת־אֱמֶת לֹא עָנָה לוֹ שׁוּם דָּבָר, וּכְשֶׁגָּמַר ה׳חִדּוּשֵׁי הָרִי״ם׳ אֶת דְּרָשַׁת הַמּוּסָר, עָנָה וְאָמַר לוֹ ה׳שְׁפַת אֱמֶת׳: סַבָּא, אַל תִּכְעַס עָלַי, אֲנִי לוֹמֵד רֹב הַלַּיְלָה, וְלִפְנֵי שֶׁאַתָּה קָם אֲנִי הוֹלֵךְ לִישּׁוֹן. וּשְׁאָלוֹ ה׳חִדּוּשֵׁי הָרִי״ם׳: לָמָּה לֹא עָנִיתָ לִי תֵּכֶף־וּמִיָּד? לָמָּה הֵצָרַכְתִּי לְדַבֵּר וּלְדַבֵּר, וְאַחַר־כָּךְ עָנִיתָ לִי? עָנָה וְאָמַר לוֹ ה׳שְׁפַת אֱמֶת׳: אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים, שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר מוּסָר לִבְנֵי רְאוּבֵן גָּד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה, אַחֵינוּ יֵלְכוּ אֶל הַמִּלְחָמָה, וְאַתֶּם

תֵּשְׁבוּ פֹּה (בַּמִּדְבָּר לב, ו), וְקָרָא לָהֶם תַּרְבּוּת אֲנָשִׁים חַטָּאִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאַחַר־כָּךְ עָנוּ לוֹ, שֶׁהֵם מוּכָנִים לֵילֵךְ לַמִּלְחָמָה רִאשׁוֹנִים. וְאִם־כֵּן לָמָּה לֹא עָנוּ לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ דָּבָר זֶה תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁהִתְחִיל לוֹמַר לָהֶם מוּסָר? אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁגָּדוֹל מִיִּשְׂרָאֵל אוֹמֵר מוּסָר, אֲפִלּוּ שֶׁאֵינוֹ מֻצְדָּק וְכוּ׳, צְרִיכִים לִסְבֹּל וּלְקַבֵּל אֶת דְּבָרָיו.

וְלָכֵן טוֹב עָשִׂיתָ, שֶׁלֹּא עָנִיתָ לְאָבִיךָ בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר לְךָ מוּסָר וְכוּ׳, עַל הַאֲשָׁמוֹת בִּלְתִּי נְכוֹנוֹת בַּעֲלִיל, כִּי אֵין בְּךָ מַה שֶּׁחָשַׁד וְכוּ׳, כָּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת, וַאֲשֶׁר לְאַבָּא, מֻתָּר לוֹ לִצְעֹק וּלְבַיֵּשׁ אֶת הַבֵּן, וְהַבֵּן צָרִיךְ לְקַבֵּל בְּשִׂמְחָה, וְלֹא לַעֲנוֹת לְאָבִיו מִצַּד כִּבּוּד אָב, אֶלָּא אַחַר־כָּךְ כְּדַאי לוֹמַר לוֹ בְּנִיחוּתָא וּבְקוֹל נָמוּךְ וּבְדֶרֶךְ אֶרֶץ גָּדוֹל: ״אַבָּא, אֲנִי לוֹמֵד בְּכָל יוֹם חֻמָּשׁ וְרַשִׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, וַאֲנִי מַרְבֶּה בִּלְמוּד מִשְׁנָיוֹת וּגְמָרָא וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ״ וְכוּ׳, וְהַכֹּל כְּדֵי לַעֲשׂוֹת לוֹ נַחַת־רוּחַ, כִּי הוּא חוֹשֵׁב שֶׁאַתָּה מְסִתּוֹבֵב בָּטֵל, וְיֵשׁ לְךָ חֲבֵרִים רָעִים. וְלָכֵן כְּדַאי וּכְדַאי לְהַחֲיוֹת לֵב שָׁבוּר שֶׁל אַבָּא, וּלְהוֹדִיעַ לוֹ כְּדֵי שֶׁיִּרְוֶה רֹב נַחַת מִמְּךָ. וּשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לַעֲנוֹת לְאָבִיךָ בְּחֻצְפָּה, כִּי זֶהוּ עָוֹן חָמוּר מְאֹד.

הַמְצַפֶּה לִשְׁמֹעַ מִמְּךָ רַק הַטּוֹב...

ט״ו תשצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָיָה צַדִּיק בְּשֵׁם רַבִּי בִּנְיָמִין זְאֵב מִבַּאלְטָא זי״ע, הוּא הָיָה תַּלְמִיד שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי פִּנְחָס מִקּוֹרִיץ זי״ע, וּמְנוּחַת כְּבוֹדוֹ בִּצְפַת. וְהָיוּ לוֹ תַּלְמִידִים, וְלָמַד עִמָּהֶם אֱמוּנָה וּבִטָּחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָיָה רָגִיל לוֹמַר לָהֶם: כְּמוֹ שֶׁאָסְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אִסּוּר יִחוּד, כְּמוֹ־כֵן הָיוּ צְרִיכִים לֶאֱסֹר לְהִתְיַחֵד עִם כֶּסֶף שֶׁל הַזּוּלַת, כִּי בְּנֶקֶל

הָאָדָם יָכוֹל לְהִכָּשֵׁל בְּאִסּוּר גְּנֵבָה וּגְזֵלָה וְכוּ׳, וְחֶמְדַּת הַמָּמוֹן וְכוּ׳, וְאִבּוּד הָאֱמוּנָה וְהַבִּטָּחוֹן, שֶׁיַּחְשֹׁב כְּאִלּוּ יִתְּנוּ לוֹ כֶּסֶף וּמָמוֹן הַרְבֵּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְקָרֵר מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיַאֲבֵד אֶת אֱמוּנָתוֹ וּבִטָּחוֹנוֹ בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאַחַת מֵהַהֲנָהָגוֹת שֶׁהִנְהִיג לְתַלְמִידָיו, שֶׁבְּבֹקֶר הַשְׁכֵּם קֹדֶם הַתְּפִלָּה, יִהְיוּ רְגִילִים לוֹמַר אֶת הַי״ג עִקָּרִים שֶׁל הָרַמְבַּ״ם, שֶׁזּוֹ סְגֻלָּה לֶאֱמוּנָה וּלְבִטָּחוֹן.

וּלְאִשְׁתּוֹ הָיְתָה חֲנוּת קְטַנָּה, שֶׁבָּהּ הָיוּ מִתְפַּרְנְסִים, וּפַעַם נִשְׂרְפָה הַחֲנוּת, וְהָיָה מָלֵא שִׂמְחָה, וְאָמַר: ״עַכְשָׁו כְּבָר נִשְׂרַף כָּלִיל הָאֱלִיל שֶׁל אִשְׁתִּי. כִּי תָּמִיד הָיְתָה אוֹמֶרֶת: הִנֵּה כָּל פַּרְנָסָתֵנוּ זֶה מֵהַחֲנוּת, כְּאִלּוּ זֶה הָעִקָּר, וַעַכְשָׁו שֶׁנִּשְׂרְפָה, אִשְׁתִּי תִּרְאֶה כִּי פַּרְנָסָה זֶה רַק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ״, כָּל־כָּךְ הֶחְדִּיר אֱמוּנָה וּבִטָּחוֹן בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְתַלְמִידָיו.

וּמוּבָא מֵהַ׳כְּתָב סוֹפֵר׳, שֶׁפֵּרֵשׁ (תְּהִלִּים נא, טז): ״הַצִּילֵנִי מִדָּמִים אֱלֹקִים״, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּצִּיל אוֹתִי שֶׁלֹּא אֶעֱשֶׂה מֵהַדָּמִים וְהַכֶּסֶף שֶׁלִּי אֱלֹקִים, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י״ב, מֵהַבַּעַל תְּפִלָּה), שֶׁאַנְשֵׁי הָעֲשִׁירוּת עָשׂוּ מִכַּסְפָּם אֱלִיל, כְּאִלּוּ הָעִקָּר הוּא הַכֶּסֶף, וּמִי שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כֶּסֶף, הָיָה נִדְמֶה בְּעֵינֵיהֶם כְּחַיָּה וְכוּ׳; וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר מִתַּאֲוַת מָמוֹן, שֶׁזּוֹ תַּאֲוָה מָרָה עַד מְאֹד, וְכַמָּה גְּדוֹלִים שֶׁהָיוּ בְּמַעֲלָה גְּדוֹלָה, נֶעֱקְרוּ מִן הָעוֹלָם עַל־יְדֵי תַּאֲוַת מָמוֹן. וְיֵשׁ הַרְבֵּה תְּפִלּוֹת בְּ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, הַמְדַבְּרוֹת עַל בַּקָּשָׁה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּהְיֶה נִצּוֹל מִתַּאֲוַת מָמוֹן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ זַ״ל לִמֵּד אוֹתָנוּ דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה, שֶׁהִיא דֶּרֶךְ יְשָׁרָה מֵאֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, הַשְּׁבָטִים וְהַנְּבִיאִים, הַתַּנָּאִים וְהָאֲמוֹרָאִים, וְהִיא דֶּרֶךְ הַהִתְבּוֹדְדוּת, לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְיִהְיֶה כָּל־כָּךְ רָגִיל בָּזֶה, עַד שֶׁלֹּא יוּכַל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר בְּלִי תְּפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְהוּא דֶּרֶךְ קַל וְנָעִים לְמִי שֶׁיִּרְצֶה לְבַלּוֹת אֶת יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי הֶבְלוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה. הַחַיִּים כָּל־כָּךְ קְצָרִים, וְכָל אָדָם סוֹבֵל בְּמֶשֶׁךְ יְמֵי חַיֵּי הֶבְלוֹ כָּל־כָּךְ מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ מֵאִשְׁתּוֹ וִילָדָיו, מִפַּרְנָסָה וּמִבְּרִיאוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, מִשְּׂכֵנִים וּמִקְרוֹבִים וְכוּ׳, וְהַכֹּל עוֹבֵר כְּמוֹ צֵל צִפּוֹר הַפּוֹרַחַ בָּאֲוִיר (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה צח, סִימָן ב׳), וְאֵין בַּמֶּה לְהַחֲזִיק אֶת הַיּוֹם, רַק עִם קְצָת שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁזֶּה מְקָרֵר אֶת הָעֲצַבִּים שֶׁלּוֹ, וְזֶה הַבַּיִת מָנוֹס הַיְחִידִי שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי בְּלִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַחַיִּים אֵינָם שָׁוִים כְּלוּם, עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְהַפְּכִין אֶת הַחַיִּים לְגַן־עֵדֶן עַלֵּי אֲדָמוֹת.

וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, הַרְגֵּל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְקוֹדֶם תְּדַבֵּר חָמֵשׁ דַּקּוֹת שֶׁזֶּה לֹא הַרְבֵּה, וּתְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ מָה עָבַר עָלֶיךָ עַד עַכְשָׁו, וּתְבַקֵּשׁ סְלִיחָה וְכוּ׳, וּלְאַט לְאַט תִּרְאֶה, שֶׁמֵּחָמֵשׁ דַּקּוֹת יִהְיֶה עֶשֶׂר דַּקּוֹת, וְכֵן בְּכָל פַּעַם תּוֹסִיף, עַד שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן כְּבָר לֹא תּוּכַל לִחְיוֹת בְּלִי הִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁזֶּה מַמָּשׁ הַחַיִּים שֶׁל אָדָם, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ט׳): עִקַּר הַחַיִּים מְקַבְּלִים מֵהַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מד, ט): ״תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי״, תְּפִלָּה הִיא הַנּעֲם הַיְחִידִי שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נ׳): מִי שֶׁזּוֹכֶה לְתִקּוּן הַבְּרִית, הֲרֵי תְּפִלָּתוֹ הִיא בִּבְחִינַת מַיִן מְתִיקִין, שֶׁמַּרְגִּישׁ כָּל מִינֵי נְעִימוּת בַּתְּפִלָּה, וּכְבָר אֵינוֹ רוֹצֶה לַעֲזֹב אֶת זֶה. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳, סִימָן סה): כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְבַטֵּל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזַי נַעֲשֶׂה מִכָּל הַתְּפִלָּה אֶחָד, כִּי נִכְלָל בְּאַחְדּוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. אֵיזֶה נֹעַם זֶה לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְבָר אֵינוֹ רוֹאֶה בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ כְּלוּם רַק קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן נב): מִכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְקוֹרֵא אוֹתוֹ לַחֲזוֹר אֵלָיו,

אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל! וַאֲנִי מֻכְרָח לוֹמַר לְךָ, כִּי בְּלִי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת אָדָם אֵינוֹ מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בִּכְלָל, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), אֲשֶׁר הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה הָעֲמֻקָּה שֶׁיֶּשְׁנִים אֶת יְמֵיהֶם, וְיָכוֹל לַעֲבֹר לָהֶם הַשִּׁבְעִים שָׁנָה בִּבְחִינַת שֵׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר חוֹנִי הַמְעַגֵּל (תַּעֲנִית עג, ד): מִי אִיכָּא דְּנַיְים שִׁבְעִים שְׁנִין (וְכִי יֵשׁ מִישֶׁהוּ שֶׁיִּשַּׁן שִׁבְעִים שָׁנָה); כִּי כְּשֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, סִימָן שֶׁמּוֹחוֹ יָשֵׁן וְרָדוּם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁהַצַּדִּיק הָאֱמֶת מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם מֵהַשָּׁנָה, אֲזַי הוּא מַתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה פֵּרוּשׁ מַאֲמָרָם זַ״ל (תְּרוּמוֹת, פֶּרֶק ב׳): חֵרֵשׁ — אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר; כְּשֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֵינוֹ מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה (תְּהִלִּים יט, ד): ״אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם״, כְּשֶׁלֹּא שׁוֹמְעִים אֶת קוֹל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַמְעוֹרְרִים מֵהַשָּׁנָה, עַל־יְדֵי־זֶה אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים. וְלָכֵן אִם רוֹצִים לָדַעַת אִם הוּא מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, זֶה רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, אִם אָדָם מַרְבֶּה בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, סִימָן שֶׁהוּא מְקֹרָב הַרְבֵּה מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּכְפִי מְעוּט הִתְבּוֹדְדוּת, כְּמוֹ־כֵן סִימָן שֶׁהוּא רָחוֹק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, הַתְמֵד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה יְעוֹרֵר אֶת לִבְּךָ, וְתִזְכֶּה לְהַרְבּוֹת בְּדִבּוּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה, אִישׁ חַי רַב פְּעָלִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַהֶכְרֵחַ לוֹמַר לְךָ, כִּי אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם בִּתְשׁוּבָה. וְדָבָר זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁבַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נָשׂא קכח.) מַפְלִיג בְּמַעֲלַת הָאָדָם הַזֶּה: זַכָּאָה מָאן דְּאָחִיד

בְּיָדוֹהִי דְּחַיָּבָה וְכוּ׳, וּמְגַלֶּה שָׁם, אֵיךְ שֶׁהַכֹּל פָּתוּחַ לְפָנָיו וְכוּ׳, עַיִן לֹא רָאֲתָה אֱלֹקִים זוּלָתְךָ יַעֲשֶׂה לִמְחַכֶּה לוֹ (יְשַׁעְיָה סד, ג).

וּמְסֻפָּר, שֶׁרַשְׁ״י הַקָּדוֹשׁ פָּגַשׁ בַּשָּׁמַיִם אֶת הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יִצְחָק מֶדֶרְהוֹבִיטְשׁ זי״ע, אֲבִי רַבִּי יְחִיאֵל מִיכְל מִזְּלַטְשׁוֹב זי״ע, וְשָׁאַל אוֹתוֹ: ״מָה עוֹשֶׂה בִּנְכֶם, שֶׁהוּא כָּל־כָּךְ חָשׁוּב כָּאן לְמַעְלָה, וְעוֹשִׂים מִמֶּנּוּ עֵסֶק כָּל־כָּךְ גָּדוֹל?״ עָנָה וְאָמַר: ״בְּנִי לוֹמֵד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ״. וְלֹא הָיְתָה נִיחָא דַּעְתּוֹ שֶׁל רַשְׁ״י הַקָּדוֹשׁ, וְאָמַר לוֹ: ״יֵשׁ הַרְבֵּה שֶׁלּוֹמְדִים תּוֹרָה לִשְׁמָהּ״. עָנָה וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק: ״בְּנִי מִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה וּבְמְסִירוּת נֶפֶשׁ״. וְשׁוּב לֹא הָיְתָה נִיחָא דַּעְתּוֹ שֶׁל רַשְׁ״י הַקָּדוֹשׁ, וְאָמַר לוֹ: ״יֵשׁ הַרְבֵּה שֶׁמִּתְפַּלְּלִים בְּכַוָּנָה״. עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק: ״בְּנִי מַרְבֶּה בִּנְתִינַת צְדָקָה״. וְשׁוּב לֹא הָיְתָה נִיחָא דַּעְתּוֹ שֶׁל רַשְׁ״י הַקָּדוֹשׁ, וְאָמַר לוֹ: ״יֵשׁ הַרְבֵּה הַמַּרְבִּים בִּנְתִינַת צְדָקָה״. עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק: ״בְּנִי מַחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם בִּתְשׁוּבָה״. אָז הִתְלַהֵב רַשְׁ״י הַקָּדוֹשׁ מְאֹד מְאֹד וְאָמַר: ״עַכְשָׁו אֲנִי מֵבִין״. רוֹאִים מִזֶּה גְּדֻלַּת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְהַחֲזִיר אֲחֵרִים בִּתְשׁוּבָה. וְלָכֵן אַשְׁרֵיכֶם וְאַשְׁרֵי חֶלְקְכֶם, שֶׁאַתֶּם עוֹסְקִים בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וּרְאוּ לְהַרְבּוֹת חַיָּלִים לַעֲשׂוֹת נְפָשׁוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּבִפְרָט בַּדּוֹר הַזֶּה, אַחַר שֶׁהֶעֱבִירוּ עַל הַדַּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, מִלְיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּרְצִיחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל וְכוּ׳, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יָד בְּקֵרוּב רְחוֹקִים, יְהִי מִי שֶׁיִּהְיֶה, כְּמוֹ בְּשָׁעָה שֶׁבּוֹעֶרֶת אֵשׁ, לֹא מְסַתְּכְּלִים מִי הוּא זֶה שֶׁבָּא וּמְכַבֶּה אֶת הָאֵשׁ, כְּמוֹ־כֵן עַכְשָׁו, אֵין זְמַן לְהִסְתַּכֵּל מִי הוּא זֶה שֶׁמַּחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם בִּתְשׁוּבָה, כֻּלָּם חֲשׁוּבִים לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְהָעִקָּר לְהַחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלֹא אֶל אֵיזֶה גּוּף וְכוּ׳, זֶהוּ נִקְרָא לְהַחֲזִיר בִּתְשׁוּבָה עִם כַּוָּנָה אֲמִתִּית, אֵין זְמַן עַכְשָׁו לַקַּטְנוּנִיּוּת — דֶּרֶךְ זֶה אוֹ דֶּרֶךְ זֶה, שִׁיטָה זוֹ אוֹ שִׁיטָה זוֹ, חֲסִידוּת זוֹ אוֹ אַחֶרֶת וְכוּ׳ וְכוּ׳, עַכְשָׁו צְרִיכִים לְזַכּוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עִם צִיצִית וּתְפִלִּין, שַׁבָּת, כַּשְׁרוּת וְטָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה, וְיִתְבָּרֵךְ מִפִּי אֵל עֶלְיוֹן.

בְּעִנְיַן שֶׁשְּׁאַלְתֶּם וְכוּ׳, מַה לָּכֶם, עוֹד לֹא הָיָה צַדִּיק בָּעוֹלָם כְּרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁיִּקַּח שְׁנֵי עֵדִים נֶאֱמָנִים, וְיַבְטִיחַ הַבְטָחָה כָּזוֹ, שֶׁמִּי שֶׁיָּבוֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לִצְדָקָה בַּעֲבוּרוֹ, וְיֹאמַר אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַנִּקְרָאִים ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאָיו וּפְשָׁעָיו, יוֹצִיא אוֹתוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, אֲזַי מַה יֵּשׁ לְהִתְוַכֵּחַ, מַה יֵּשׁ לַחֲשֹׁב?! אַשְׁרֵי מִי שֶׁנּוֹסַע אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת בְּחַיָּיו אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּעִיר אוּמַן, וְאוֹמֵר שָׁם אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, וּמַה יְכוֹלִים כְּבָר לְהַפְסִיד?! מַה צְּרִיכִים לְהִתְוַכֵּחַ?! זוֹ מְצִיאוּת שֶׁאַף צַדִּיק לֹא הִבְטִיחַ הַבְטָחָה כָּזוֹ, וְלָכֵן לָמָּה צְרִיכִים לְהִכָּנֵס בְּוִכּוּחִים?! אַדְרַבָּה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹשֶׂה תַּעֲמוּלָה הֲכִי גְּדוֹלָה לְהָבִיא בְּנֵי־אָדָם אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעִיר אוּמַן, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְקַל וָחֹמֶר לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁאָז הוּא זְמַן שֶׁל מִשְׁפָּט וְדִין, שֶׁדָּנִים אֶת הָאָדָם עַל כָּל הַשָּׁנָה — מַה יִּהְיֶה עִמּוֹ, וּכְמוֹ שֶׁבְּמִשְׁפָּט חָמוּר, מְשִׁתַּדְּלִים לָקַחַת אֶת הָעוֹרֵךְ־דִּין הֲכִי גָּדוֹל כְּדֵי שֶׁיְּצִילוֹ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין עֵרֶךְ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, הוּא יוֹם הַדִּין, צְרִיכִים עוֹרֵךְ־דִּין גָּדוֹל. וְעוֹד לֹא הָיָה צַדִּיק, שֶׁכָּל־כָּךְ יְבַקֵּשׁ שֶׁיָּבוֹאוּ אֵלָיו עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה — כְּמוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל. וְלָכֵן מַה וְלָמָּה לְהִתְוַכֵּחַ?! וְלָמָּה לָרִיב?! זֶהוּ זֶה, כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵין אֶחָד בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁיָּכוֹל לַחֲלֹק עַל זֶה, הַבּוֹחֵר יִבְחַר, וְהֶחָדֵל יֶחְדַּל, אֲנַחְנוּ מְחֻיָּבִין רַק לְפַרְסֵם אֶת הַכְּרוּז הַזֶּה שֶׁבְּקֵשׁ, שֶׁכָּל מִי שֶׁמַּאֲמִין בִּי יַכְרִיז, שֶׁיָּבוֹאוּ אֵלָיו לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוּמַן, בְּלִי שׁוּם הַשְׂכָּלוֹת כְּלָל. זֶה הָיָה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵין מַה לְהִתְוַכֵּחַ עַל זֶה! כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו בַּאֲרִיכוּת (עַיֵּן חַיֵּי־מוֹהַר״ן, אוֹת מַעֲלַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלּוֹ).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם וְטוֹבַתְכֶם כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

פֶּלֶא, לָמָּה יָצָאתָ כָּל־כָּךְ נֶגְדִּי?! הַאִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ, שֶׁמָּרָה תִּהְיֶה לְךָ בָּאַחֲרוֹנָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלֹא יוֹעִיל לְךָ שׁוּם דָּבָר וְכוּ׳. וְאַף שֶׁעַכְשָׁו אַתָּה עַל הַגַּבַּה וְכוּ׳, אֲבָל פִּתְאֹם תְּקַבֵּל מַכָּה כָּזוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא תֵּאָרֶתְ וְשַׁעֲרַתְּ כְּלָל! וְלָכֵן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, שֶׁתַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, כִּי אַחֶרֶת לֹא יֹאבָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ סְלֹחַ לְךָ, אֲנִי לֹא עָשִׂיתִי לְךָ שׁוּם רַע, רַק טוֹבוֹת קִבַּלְתָּ אֵצְלִי, וְזֶה מַה שֶּׁאַתָּה מְשַׁלֵּם לִי?! הֲלֹא כְּבָר אָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יז, יג): ״מְשַׁלֵּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה, לֹא תָמִישׁ רָעָה מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ״, אֲנִי אֶת שֶׁלִּי עוֹשֶׂה, וַאֲנִי מֻכְרָח לְהַזְהִיר אוֹתְךָ, וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת שֶׁלְּךָ. וּזְכֹר, אֲשֶׁר מוּבָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (אֹרַח חַיִּים, סִימָן תרו), שֶׁהוֹצָאַת שֵׁם רַע, זֶה כָּל־כָּךְ חָמוּר, שֶׁאֵינִי צָרִיךְ לִמְחֹל לְךָ בִּכְלָל.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה...

ט״ו תשצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תַּאֲמִין לִי, אֲשֶׁר כָּל אֵלּוּ שֶׁעוֹשִׂים לֵיצָנוּת, הֵם אֲנָשִׁים מְאֹד מְמֻרְמָרִים וְכוּ׳, וְחָסֵר לָהֶם שִׂמְחַת הַחַיִּים, לֵיצָנוּת זֶה שְׂחוֹק הַכְּסִיל, אֵין בָּזֶה טַעַם, וְאֵין בָּזֶה שׁוּם שֵׂכֶל וְכוּ׳, רַק טִפְּשׁוּת וְהֶבֶל וָרִיק וְכוּ׳, וְדָוִד הַמֶּלֶךְ מַתְחִיל אֶת סִפְרוֹ: ״אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים, וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד, וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב״ וְכוּ׳, וְלָכֵן מָה עָלֶיךָ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵחֲבוּרַת לֵיצָנִים, אֲשֶׁר שׁוּם דָּבָר לֹא יֵצֵא מִזֶּה, אַתָּה רַק שׁוֹרֵף אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שֶׁלְּךָ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פָּרָשָׁה א׳, סִימָן כא): נִכְנֶסֶת טִפָּה שֶׁל לֵיצָנוּת, יוֹצֵאת נֶגְדָּהּ טִפָּה שֶׁל תּוֹרָה; וְלָכֵן צְרִיכִים לִבְרֹחַ מִלֵּיצָנִים. וַאֲפִלּוּ אֵלּוּ

הַבַּדְחָנִים בַּחֲתֻנּוֹת, אִם הֵם עוֹשִׂים לֵיצָנוּת מִבְּנֵי־אָדָם, צְרִיכִים לִבְרֹחַ מִשָּׁם, כִּי בְּמוֹשַׁב לֵצִים אֵין לֵישֵׁב כְּלָל!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תשצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִינָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לִזְכֹּר, שֶׁהַחַיִּים כָּל־כָּךְ קְצָרִים, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ עוֹד בְּחַיָּיו סֵדֶר — לְסַיֵּם אֶת הַתַּנַ״ךְ, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, גְּמָרָא [בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא] הָרִא״שׁ וְכֵן הָרִי״ף, הָרַמְבַּ״ם, הַטּוּר וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְכָל נוֹשְׁאֵי כֵּלָיו, וְכָל הַמִּדְרָשִׁים, וְכָל סִפְרֵי קַבָּלָה, הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים, וְכִתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל, וְהָרַמַּ״ק זַ״ל, סִפְרֵי חֲסִידוּת וְסִפְרֵי מוּסָר, וּבָזֶה הוּא מְבַלֶּה אֶת יְמֵי חַיֵּי שְׁנוֹתָיו, וְאָז עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ.

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כח): רָאוּי לַעֲבֹר בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְכוּ׳, וְאֵיךְ יָבוֹא טִפֵּשׁ זָקֵן וְיֹאמַר אַחֶרֶת?! דַּע לְךָ, שֶׁעִקַּר הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, זֶה רַק עַל־יְדֵי צִיּוּת אוֹתוֹ בְּכָל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה — לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג): הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ הוּא — לְצַיֵּת אֶת הַצַּדִּיק עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה. וְאָמַר: עִם כָּל שִׂיחָה שֶׁלּוֹ יְכוֹלִים לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַה זֶּה אִישׁ כָּשֵׁר.

מָה אֹמַר לְךָ! מִי שֶׁרָגִיל הַרְבֵּה בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁבְּסִפְרֵי ״שִׂיחוֹת־הָרַ״ן״ וּבְ״חַיֵּי־מוֹהֲרַ״ן״, יֵשׁ לוֹ הַרְגָּשָׁה אַחֶרֶת בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי כָּל שִׂיחָה הִיא יְסוֹד מוּסָד בְּחַיֵּי הָאָדָם, לְמִי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל

(שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן נא): אֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מִמֶּנִּי, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מַטְעֶה מְאֹד.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, שֶׁתַּכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז לֹא יַטְעוּ אוֹתְךָ כָּל הַלֵּיצָנִים, חֲדָשִׁים מִקָּרוֹב בָּאוּ וְכוּ׳, שֶׁכְּבָר יוֹדְעִים לוֹמַר דֵּעוֹת — מֵיהוּ בְּרֶסְלֶבֶר אֲמִתִּי... וּמִי לֹא... אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם, עֲדַיִן הָעֲוונוֹת שֶׁל גִּלּוּי עֲרָיוֹת נוֹדְפִים מֵהֶם וְכוּ׳, וְהֵם כְּבָר יְכוֹלִים לוֹמַר דֵּעוֹת בַּחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב — הַאִם אֵין זֶה מַצְחִיק?! תַּאֲמִין לִי, שֶׁיְּכוֹלִים לְהַטְעוֹת רַק אָדָם שֶׁלֹּא לָמַד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲבָל מִי שֶׁהִתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, רוֹאֶה תֵּכֶף־וּמִיָּד אֶת אֵלּוּ הַשַּׁקְרָנִים, רַמָּאִים, הַצְּבוּעִים, שֶׁ״רָ״ץ׳ הַשּׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ לְטוֹב כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדֶּר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַרְגֵּל עַצְמְךָ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּאִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא אִתְעַר דִּלְעֵילָא (זֹהַר חֵלֶק א׳ פח.). אִם עוֹשִׂים חֶסֶד כָּאן לְמַטָּה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה חֶסֶד מִלְמַעְלָה. וְלָכֵן רוּץ אַחַר עֲנִיִּים, וַעֲזֹר לָהֶם, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קד.): ג׳ ד׳ — ג׳וֹמֵל דַּ׳לִים, הַגִּימֶ״ל תָּמִיד רַגְלֶיהָ פְּשׁוּטוֹת לָרוּץ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד אֶל הַדָּלֶ״ת, שֶׁהוּא הֶעָנִי הַמִּתְבַּיֵּשׁ, וּפוֹשֵׁט יָדוֹ אֲחוֹרַנִּית מֵרֹב בּוּשָׁה. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּאֲכִיל עֲנִיִּים, שֶׁזּוֹ הַצְּדָקָה הֲכִי גְּדוֹלָה.

רַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ הַרְבֵּה עַל מִצְוַת צְדָקָה, וְרָצָה שֶׁאֲנַשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵלְכוּ בַּעֲבוּר צְדָקָה. וְשָׁמַעְתִּי מִצַּדִּיקִים שֶׁאָמְרוּ: כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל הוֹלֵךְ לִצְדָקָה, אֲזַי נִצּל מִכָּרֵת, שֶׁלֹּא יִכָּרֵת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְכֵן לֹא יִכָּרֵת זַרְעוֹ מִזֶּה הָעוֹלָם. וְלָכֵן צְרִיכִים רַק לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם הַזּוּלַת, כִּי כָּל הָעוֹלָם

לֹא נִבְרָא אֶלָּא בִּזְכוּת חֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פט, ג): ״עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה״, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק עַצְמְךָ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְשׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ. וְעִקַּר הַהִתְחַזְּקוּת זֶה שִׂמְחָה, כִּי בְּלִי שִׂמְחָה הָאָדָם עָלוּל לִפֹּל בְּנֶקְבָּא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, כִּי הַקְּלִפָּה הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם נִקְרֵאת עַל שֵׁם יְלָלָה, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ריד), וְלָכֵן הַהֶכְרֵחַ לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד עִם מִדַּת הַשִּׂמְחָה. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם צָרוֹת וְיִסּוּרִים, אֲזַי הוּא אוֹחֵז בְּלֵב נִשְׁבָּר, עִם כָּל זֹאת כְּבָר אָמַר הָאִישׁ הָאֱלֹקִי רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֶרִימְנוֹב זי״ע עַל מַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרָכוֹת ה.): נֶאֱמַר בְּרִית בְּמֶלַח וְנֶאֱמַר בְּרִית בְּיסוּרִין, מַה מֶּלַח מַמְתִּיק הַבָּשָׂר, אַף יִסּוּרִין מְמָרְקִין עֲוֹונוֹתָיו שֶׁל אָדָם; וְהִסְבִּיר, כְּמוֹ שֶׁמֶּלַח אִם שָׂמִים יוֹתֵר מִדַּאי, אוֹ מוֹסִיפִים יוֹתֵר מֵהַשִּׁעוּר, אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל הֲנָאָה מֵהַבָּשָׂר, רַק אִם שָׂמוּ מֶלַח כְּשִׁעוּר, אָז יֵשׁ לוֹ טַעַם, כְּמוֹ־כֵן קְצָת יִסּוּרִין, כְּשֶׁמְּזֻגָּ בְּרַחֲמִים — יְכוֹלִים לְקַבֵּל; וְלָכֵן צְרִיכִים מִצַּד אֶחָד רַק שִׂמְחָה, וּמִצַּד שֵׁנִי קְצָת לֵב נִשְׁבָּר, וְאָז הַכֹּל מְמֻזָּג.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תשצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה, גֵּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים קֹדֶם לְהַתְחִיל מְעַט כַּמָּה דִּבּוּרִים, וְכֵן אַחַר־כָּךְ עוֹד מְעַט דִּבּוּרִים, עַד שֶׁיִּהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי לֹא יְכוֹלִים לְהַתְחִיל בְּפַעַם אַחַת לְדַבֵּר הַרְבֵּה דִּבּוּרִים.

רַק דָּבָר אֶחָד אַתָּה צָרִיךְ לְהַחְדִּיר בְּעַצְמְךָ, כִּי חֶבֶל לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר עִם בְּנֵי־אָדָם, לְדַבֵּר וּלְפַטְפֵּט וְלַעֲשׂוֹת תְּכְנִיּוֹת וְכוּ׳, מַמָּשׁ טוֹחֲנִים מַיִם... עוֹד פַּעַם לְדַבֵּר וְעוֹד פַּעַם לְפַטְפֵּט וְכוּ׳, אֲשֶׁר לֹא יוֹצֵא מִזֶּה שׁוּם דָּבָר, עָדִיף לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ.

עַל תְּפִלָּה צָרִיךְ עַקְשָׁנוּת, לֹא לַעֲזֹב אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן, לְהִתְפַּלֵּל וּלְהַפְצִיר רַק בְּמַתְּנַת חִנָּם, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כ׳), שֶׁאָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מֻכְרָח לַעֲשׂוֹת רְצוֹנִי וְכוּ׳, אֶלָּא לִהְיוֹת עַקְשָׁן עַל תְּפִלָּה בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תת.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! תָּמִיד צָרִיךְ הָאָדָם לְהַזְכִּיר אֶת שֵׁם שָׁמַיִם בְּפִיו, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה, ט): ״טוֹב ה׳ לַכֹּל״, הֵינוּ לְכָל דָּבָר טוֹב, שֶׁיַּזְכִּיר אֶת ה׳ בָּרוּךְ הוּא, הֵינוּ שֶׁשֵּׁם שָׁמַיִם יִהְיֶה שָׁגוּר

בְּפִיו, הָעִקָּר לֹא לְהִתְפַּחֵד כְּלָל, כִּי הַכֹּל תָּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַה שֶּׁהִתְאָרְכָה הַיְשׁוּעָה עַד עַכְשָׁו, כִּי מִסְתָּמָא לֹא בִּקַּשְׁנוּ מַסְפִּיק, כִּי הַכֹּל תָּלוּי כְּפִי הַתְּפִלָּה, שֶׁעוֹשָׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הַיְשׁוּעָה, וְכָל זְמַן שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵיזוֹ עֵצָה בִּלְי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲזַי הוּא בְּצָרָה וּבִבְעָיָה גְּדוֹלָה. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר צַדִּיק אֶחָד: ״וּתְשׁוּעַת ה׳ כְּהֶרֶף עַיִן״, הַיְנוּ מָתַי תִּרְאֶה יְשׁוּעָה? כְּשֶׁתִּסְתֹּם עֵינֶיךָ מֵהֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא תָּשִׂים בִּטְחוֹנְךָ בְּאֵיזֶה בָּשָׂר וָדָם.

הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֹשֶׁה טַיטְלְבוֹיִם, בַּעַל הַ״יִשְׂמַח מֹשֶׁה״ זי״ע, עָבַד אֶת הַשֵּׁם מִנְּעוּרָיו. כְּשֶׁהִתְחַתֵּן, חָמִיו סִפֵּק לוֹ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, שֶׁיּוּכַל לִלְמֹד בְּלִי שׁוּם מַפְרִיעַ וּמְעַכֵּב, וּכְשֶׁנִּסְתַּלֵּק חָמִיו, אֲזַי נִשְׁאַר בְּלִי שׁוּם תּוֹמֵךְ וּמְפַרְנֵס, וְהָעֲנִיּוּת בִּלְבְּלָה אֶת עֲבוֹדָתוֹ מְאֹד מְאֹד, וְהָלַךְ בְּמַחֲשָׁבָה — אִם הָיוּ לִי שְׁלֹשִׁים אֶלֶף זְהוּבִים, הָיִיתִי מַשְׁקִיעַ אֶת זֶה בְּאֵיזֶה עֵסֶק, וּמִזֶּה הָיִיתִי מִתְפָּרְנֵס בְּרֶוַח, וְהָיִיתִי יָכוֹל לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵין מַפְרִיעַ. וְכָךְ חָשַׁב בְּכָל יוֹם בְּאֶמְצַע לִמּוּד, וּבִלְבְּלוּהוּ מַחְשְׁבוֹתָיו מְאֹד, עַד שֶׁיּוֹם אֶחָד בְּאֶמְצַע מַחְשְׁבוֹתָיו וְתָכְנִיּוֹתָיו, נִרְדַּם עַל הַגְּמָרָא וְחָלַם, שֶׁעוֹמֵד בִּפְנֵי הֵיכָל גָּדוֹל, וְעַל הַפֶּתַח עוֹמֵד אָדָם מְכֻבָּד וְאוֹמֵר לוֹ: ״אַבְרֵךְ, תִּכָּנֵס לְתוֹךְ הַהֵיכָל, כָּאן יוֹשֵׁב הָאֲרִיזַ״ל רַבִּי, וַאֲנִי תַּלְמִידוֹ רַבִּי חַיִּים וִיטַאל זַ״ל״. וְנִכְנַס וְרָאָה אַבְרֵךְ צָעִיר גָּבֹהַּ, וְנָתַן לוֹ שָׁלוֹם, וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״אַבְרֵךְ, וְאִם יֵשׁ כְּבָר לָאָדָם שְׁלֹשִׁים אֶלֶף זְהוּבִים, הוּא כְּבָר לֹא צָרִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא?!״ וְנִתְבַּיֵּשׁ מְאֹד מְאֹד, וּמֵאָז עָזַב הַכֹּל, וְשָׂם בִּטְחוֹנוֹ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְהַכְּלָל, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשׁוּם דָּבָר וּלְשׁוּם מַדְרֵגָה בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם עַל־יְדֵי בִּטָּחוֹן חָזָק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל עַל פַּרְנָסָה (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תקא): נָאהֶר בִּטָּחוֹן, רַק בִּטָּחוֹן. וּבֶאֱמֶת כְּשֶׁאָדָם שָׂם בִּטְחוֹנוֹ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַמַּגִּיד הַנִּפְלָא ... שְׁלִיטָ״א.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם הָאָרֹךְ.

כְּלָל זֶה קִבַּלְתִּי מִמַּגִּידִים שֶׁל דּוֹר הֶעָבָר, שֶׁקִּבְּלוּ הֵם מִמַּגִּידִים שֶׁבַּדּוֹר הַקּוֹדֵם, כִּי אַפְלוּ שֶׁעוֹשִׂים תָּכְנִית מַה לְדַבֵּר וְכוּ׳, וּבְעֵת הַדְּרָשָׁה יָצְאָה דְרָשָׁה אַחֶרֶת, אֲשֶׁר לֹא תִּכְנְנוּ, וְאַחַר־כָּךְ מִצְטַעֲרִים לָמָּה לֹא יָצָא לָהֶם לְהַזְכִּיר אֲפִלּוּ דִּבּוּר אֶחָד אֲשֶׁר רָצוּ לְדַבֵּר וְכוּ׳, עֲלֵיהֶם לֵידַע, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא רָצָה שֶׁיְּדַבְּרוּ רַק מִזֶּה שֶׁדִּבְּרוּ. וְהַכְּלָל הַזֶּה תִּקְחוּ עִמָּכֶם — אָז תַּצְלִיחוּ.

מַגִּיד צָרִיךְ לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וִיצַיֵּר בְּדַעְתּוֹ בְּעֵת שֶׁדּוֹרֵשׁ בָּרַבִּים, שֶׁהוּא מְדַבֵּר אָז רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אָז הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח דִּבּוּרִים בְּתוֹךְ פִּיו, וִידַבֵּר דְּבָרִים שֶׁהַצִּבּוּר רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ, וְצָרִיךְ לִשְׁמֹעַ, וְלָכֵן אָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִמַּה שֶׁדִּבֵּר, כִּי זֶה הָיָה רְצוֹן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּדַבֵּר אֶת הַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ.

זוֹ תַּמְצִית דְּבָרַי שֶׁיֵּשׁ לִי לְהָשִׁיב לָכֶם עַל מִכְתַּבְכֶם הָאָרֹךְ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזָּרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לִשְׂמֹחַ, כִּי הַשִּׂמְחָה זֶה יְסוֹד בְּכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַקְּדֻשָּׁה, וּלְהִפּוּךְ הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת וְהַדְּכָאוֹן זוֹהִי הַטֻּמְאָה. וְלָכֵן תִּרְאֶה מַה לְּפָנֶיךָ, אִם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, דַּע לְךָ, שֶׁאַתָּה עוֹמֵד בְּסִטְרָא דְּשִׂמְחָה (אַתָּה אוֹחֵז בְּצַד הַשִּׂמְחָה, שֶׁהִיא הַקְּדֻשָּׁה), אֲבָל אִם אַתָּה תִּהְיֶה בְּעַצְבוּת, דַּע לְךָ, שֶׁאַתָּה עוֹמֵד בְּסִטְרָא אָחֳרָא (אַתָּה אוֹחֵז בְּצַד הָעַצְבוּת, שֶׁהִיא הַטֻּמְאָה). וְלָכֵן רְאֵה מָה אַתָּה בּוֹחֵר, אִם שִׂמְחָה — שֶׁזּוֹ הַקְּדֻשָּׁה, אוֹ עַצְבוּת וְדִכָּאוֹן — שֶׁזּוֹ הַטֻּמְאָה.

רוֹאִים בְּנֵי־אָדָם שֶׁחוֹשְׁבִים: מַה כְּבָר רַע שֶׁאֲנִי בְּעַצְבוּת... הֲלֹא אֲנִי בְּצָרָה וּמְמֻרְמָר וְכוּ׳, מַה כְּבָר כָּל־כָּךְ רַע בָּזֶה, אָז מָה אִם אֲנִי בְּמַצַּב־רוּחַ לֹא טוֹב וְכוּ׳, וּמַה כְּבָר יָכוֹל לָצֵאת מִזֶּה?! אֲבָל אֵינָם קוֹלְטִים, שֶׁעַצְבוּת זֶהוּ הַסִּטְרָא אָחֳרָא, וְתֵכֶף כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס בָּזֶה, אֲזַי נִתְפָּס בְּתוֹךְ הַקְּלִפּוֹת, וּכְבָר קָשֶׁה לָצֵאת מִשָּׁם. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ נִמְשָׁךְ אֶל הָעַצְבוּת, אֶלָּא בּוֹטֵחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא כְּבָיְכוֹל עֶצֶם הַשִּׂמְחָה, כִּי ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״, וּכְכָל שֶׁאָדָם שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עִם נְקֻדַּת יַהֲדוּתוֹ, כְּמוֹ־כֵן נִמְשֶׁכֶת עָלָיו הָאָרַת הַשְּׁכִינָה, עַד שֶׁזּוֹכֶה לְגִלּוּי אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה הֲכִי עֶלְיוֹנָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

ט״ו תתג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדֵּר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָכֵן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, אֲשֶׁר אֵין צְדָקָה גְּדוֹלָה יוֹתֵר מִזּוֹ.

אוֹדוֹת מִדַּת הַבִּטָּחוֹן וְכוּ׳, הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל מִקּוֹזְנִיץ זי״ע, הָיָה לוֹ חָסִיד אֶחָד, שֶׁהָיָה מְאֹד מָסוּר אֵלָיו, וְהִנֵּה הִגִּיעַ זְמַן

לְחַתֵּן אֶת בִּתּוֹ, וְלֹא הָיָה לוֹ אֶפְלוּ פְּרוּטָה אַחַת, כִּי הָיָה עָנִי גָּדוֹל, וְהָיָה מִצְטַעֵר בְּצַעַר קָשֶׁה — לָמָּה אֵינוֹ יָכוֹל לְחַתֵּן אֶת בִּתּוֹ, כִּי לֹא הָיוּ שׁוּם קוֹפְצִים עָלֶיהָ (כִּי בַּיָּמִים הָהֵם הָיוּ צְרִיכִים לָתֵת נְדוּנְיָה לַבַּת, וּמִי שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ, לֹא הָיָה יָכוֹל לְחַתֵּן אֶת בִּתּוֹ). וּמֵרֹב צַעֲרוֹ וּמְרִירוּתוֹ נָסַע אֶל רַבּוֹ, וּבָכָה לְפָנָיו בְּמַר נַפְשׁוֹ: ״אָנָּא, רַבִּי, אֲנִי צָרִיךְ לְחַתֵּן אֶת בִּתִּי, וְאֵין בְּיָדִי לְפָרְטָה אֶפְלוּ שָׁוֶה פְּרוּטָה״; וּבֵרְכוֹ הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִקּוֹזְנִיץ זי״ע: ״אַל תִּדְאַג, בְּטַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ״. וְהֶחָסִיד מֵרֹב מְרִירוּת, לֹא נִכְנְסוּ דִּבְרֵי הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ בְּלִבּוֹ, רַק הִמְשִׁיךְ לְהִתְעַקֵּשׁ: ״אֵיךְ אֶסַּע לְבֵיתִי בְּלִי כְּלוּם רַק עִם הַבְטָחָה?! אֵיךְ אוּכַל לְחַתֵּן אֶת בִּתִּי עִם הַבְטָחוֹן?!״ וְכַדּוֹמֶה כָּל מֵינֵי מַחֲשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים וְכוּ׳ הִכְנִיס בּוֹ הַסָּ״ךְ־מ״ם, וְתָפַס הָרַב הַקָּדוֹשׁ זי״ע אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְאָמַר לוֹ: ״סַע אֶל עֵיָרָה קְטַנָּה פְּלוֹנִית, וְשָׁם תִּחַפֵּשׂ אַחַר אָדָם פְּלוֹנִי, וְשָׁם תִּרְאֶה שֶׁאֲנִי צוֹדֵק״.

בְּאֵין בְּרֵרָה נָסַע בְּפָחֵי נֶפֶשׁ אֶל הָעֵיָרָה שֶׁנָּקַב הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ, וְחָשַׁב — אוּלַי בְּכָל זֹאת אֶקַּבֵּל שָׁם סְכוּם הָגוּן לְחַתֵּן אֶת בִּתִּי, כִּי אַחֶרֶת בְּאֵילּוּ פָּנִים אֲנִי חוֹזֵר אֶל בֵּיתִי — זוֹ אִשְׁתִּי, וְאֶל בִּתִּי. וְנָסַע אֶל הָעֵיָרָה, וְהִתְחִיל לַחֲקֹר אַחַר אוֹתוֹ אָדָם, שֶׁאָמַר לוֹ הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ מִקּוֹזְנִיץ זי״ע, וְהֵרְאוּ לוֹ אֶת בֵּיתוֹ. וּכְשֶׁהִגִּיעַ לְשָׁם, רָאָה שֶׁנּוֹתְנִים שָׁם לֶאֱכֹל לְכָל עוֹבֵר וָשָׁב, לְכָל רָעֵב וְאֶמְלָל. וּבֵין כָּךְ בָּאִים סוֹחֲרִים גְּדוֹלִים, וְעוֹסְקִים בְּמִסְחָר כְּדַרְכָּם שֶׁל סוֹחֲרִים, זֶה קוֹנֶה וְזֶה מוֹכֵר, וּבֵין כָּךְ אוֹכְלִים שָׁם וּמֵיטִיבִים אֶת נַפְשָׁם. וְכָךְ יָשַׁב שָׁם שָׁבוּעַ שָׁלֵם, וְגַם הוּא הָיָה אוֹכֵל חִנָּם אֵין כֶּסֶף, אֲבָל מִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ: ״אֲנִי רוֹאֶה פֹּה עָשִׁיר מֻפְלָג, שֶׁיֵּשׁ בְּכֹחוֹ לִתֵּן אֹכֶל לְכָל־כָּךְ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים, אֲבָל בַּמֶּה אֲנִי אוֹשֵׁעַ?!״ עַד שֶׁאָזַר אֹמֶץ, וְנִגַּשׁ אֶל הָאָדָם הָאַחֲרָאִי עַל הַכֹּל, וְסִפֵּר לוֹ אֶת כָּל לִבָּבוֹ הַנִּשְׁבָּר, שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּת בּוֹגֶרֶת, וְהָיָה אֵצֶל הַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ מִקּוֹזְנִיץ זי״ע, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ מְאֹד שֶׁיַּשְׁפִּיעַ עָלָיו אֵיזֶה שֶׁפַע, שֶׁיּוּכַל לְחַתֵּן אֶת בִּתּוֹ, וְהִבְטִיחַ לוֹ, אֲבָל מַמָּשׁוּת לֹא נָתַן לוֹ כְּלָל, רַק שָׁלַח אוֹתוֹ לְכָאן, שֶׁיִּלְמַד מִדַּת הַבְטָחוֹן מַהִי. ״וַאֲנִי יוֹשֵׁב כָּאן כְּבָר שָׁבוּעַ יָמִים״, הִמְשִׁיךְ בְּדִבּוּרוֹ, ״וַאֲנִי רַק רוֹאֶה עֲשִׁירוּת מֻפְלֶגֶת, אֲבָל תַּכְלִית בַּיָּד, אֵינִי רוֹאֶה כְּלוּם, וּבְכֵן מָה אֶעֱשֶׂה בְּמַצָּבִי

הַמָּר?״ הֵשִׁיב לוֹ בַּעַל־הַבַּיִת הַמְמֻנֶּה עַל הַכֹּל: ״אִם הַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ מִקּוֹזְנִיץ זי״ע שָׁלַח אוֹתְךָ אֵלַי, אִם כֵּן בֹּא עִמִּי״. וּפָתַח לוֹ אֵיזֶה חֶדֶר, שֶׁשָּׁם הָיְתָה דַּרְכּוֹ לְהִכָּנֵס בְּכָל פַּעַם, וְכֻלָּם חָשְׁבוּ שֶׁיֵּשׁ בַּחֶדֶר הַזֶּה אֲרוֹנוֹת מְלֵאִים דִּינָרֵי זָהָב וָכֶסֶף וְכוּ׳, שֶׁבָּזֶה הוּא מִמֵּן אֶת כָּל הַבַּיִת, וְנוֹתֵן לֶאֱכֹל לְכֻלָּם, וּמִסְתּוֹבְבִים שָׁם סוֹחֲרִים גְּדוֹלִים וְכוּ׳, וְהִנֵּה הֶעָנִי נִכְנַס עִמּוֹ לְחַדְרוֹ, וּמַה מְּאֹד נִבְהַל וְנִשְׁתּוֹמֵם, שֶׁלֹּא רָאָה בַּחֶדֶר הַזֶּה אֶלָּא אַרְבָּעָה קִירוֹת רֵיקִים, וּבָאֶמְצַע יֵשׁ כִּסֵּא אֶחָד לְבַד. עָנָה וְאָמַר לוֹ בַּעַל־הַבַּיִת: ״הִנֵּךְ רוֹאֶה אֶת הַחֶדֶר הַזֶּה וְאֶת הַכִּסֵּא הַזֶּה? כָּאן אֲנִי נִכְנָס בְּכָל פַּעַם שֶׁאֲנִי צָרִיךְ כֶּסֶף, וּמִתְיַשֵּׁב עַל כִּסֵּא זֶה, וּבוֹכֶה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְשֶׁאֲנִי יוֹצֵא, אֲנִי מוֹצֵא אֶת כָּל הִצְטָרְכוּתִי בַּחוּץ, כִּי יֵשׁ לִי בִּטָּחוֹן״. וְהִנֵּה אַךְ יָצָא הָאָדָם, בָּא אֵלָיו פָּרִיץ אֶחָד, וְאָמַר לוֹ: ״הִנֵּה קַח אֶת הַמִּזְוָדָה הַזּוֹ, וּשְׁמֹר עָלֶיהָ, כִּי הִיא מְלֵאָה כֶּסֶף וְזָהָב, יַעַן שֶׁאֲנִי מֻכְרָח לִנְסֹעַ לְאֵיזֶה מָקוֹם, וּבְשָׁכַר שֶׁאַתָּה שׁוֹמֵר עָלֶיהָ, קַח לְךָ כַּמָּה מֵאוֹת זְהוּבִים״, וְנָסַע מִשָּׁם. וּבַעַל־הַבַּיִת פָּתַח אֶת הַמִּזְוָדָה, וְהָיוּ שָׁם דִּינָרֵי זָהָב וְכֶסֶף וּשְׁטָרוֹת לָרֹב, וְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, וְשִׁלֵּם אֶת כָּל חוֹבוֹתָיו, וְכָךְ גִּלְגֵּל אֶת עַסְקָיו. וְהַגּוֹי הַפָּרִיץ אַף פַּעַם לֹא חָזַר. עָנָה וְאָמַר לוֹ בַּעַל־הַבַּיִת לֶעָנִי: ״עַכְשָׁו אַתָּה רוֹאֶה אֶת הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְהִנֵּה קַח מָאתַיִם דִּינָרֵי זָהָב, וְסַע הַבַּיְתָה, וְתַעֲשֶׂה כָּמוֹנִי, וְתִרְאֶה יְשׁוּעָה״. וְהֶעָנִי חָזַר בְּפַחֵי נֶפֶשׁ: ״מַה כְּבָר יוֹעִילוּ לִי מָאתַיִם זְהוּבִים, וְאֵיךְ אֶסַּע הַבַּיְתָה, וּמַה תֹּאמַרְנָה לִי אִשְׁתִּי וּבִתִּי?!״ וּבֵין כָּךְ הָיָה יוֹשֵׁב עַל הָעֲגָלָה, וְנוֹסֵעַ הַבַּיְתָה בְּדִכְדּוּךְ רַב. וְהִנֵּה עַל הַדֶּרֶךְ הוּא רוֹאֶה אֵיךְ נוֹסַעַת עֲגָלָה מְכֻבֶּדֶת עִם אַרְבָּעָה סוּסִים חֲזָקִים, וּפָרִיץ יוֹשֵׁב עַל הָעֲגָלָה, וּלְמַטָּה קָשׁוּר יְהוּדִי, שֶׁנִּסְחָב וְרָץ אַחֲרֵי עֲגָלָה כִּמְעַט גּוֹוֵעַ מֵרֹב עֲיֵפוּת (כִּי כָּךְ הָיְתָה דַּרְכָּם שֶׁל הַגּוֹיִים הַפָּרִיצִים הָרְשָׁעִים — לִקְשֹׁר יְהוּדִי שֶׁהָיָה חַיָּב לָהֶם כֶּסֶף אֶל הָעֲגָלָה, וְהֵצֵרַךְ לֵילֵךְ רַגְלִי, וּכְשֶׁהַסּוּסִים רָצוּ, הוּא הָיָה צָרִיךְ לָרוּץ עִמָּהֶם, וְנִסְחָב אַחַר הָעֲגָלָה, וְאִלּוּ הָיוּ יְסוּרִים כְּבֵדִים). וְעָצַר אֶת הָעֲגָלָה, וְשָׁאַל אֶת הַפָּרִיץ: ״מַה חֶטְאוֹ וּפִשְׁעוֹ שֶׁל הַיְּהוּדִי הַזֶּה?״ עָנָה וְאָמַר לוֹ הַפָּרִיץ: ״מָאתַיִם דִּינָרֵי זָהָב, וְעַד שֶׁלֹּא יְשַׁלֵּם לִי, אֲנִי הוֹלֵךְ לְהַשְׁלִיכוֹ אֶל אַחַד הַבּוֹרוֹת שֶׁיֵּשׁ אֶצְלִי״. וְנִכְנְסָה רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה בֶּעָנִי, וְהֵחֵל לְהִתְמַקֵּחַ עִם הַפָּרִיץ:

״הַאִם בִּשְׁבִיל מֵאָה דִּינָרֵי זָהָב תְּשַׁחֲרֵר אוֹתוֹ?״ עָנָה וְאָמַר: ״בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, רַק בְּמָאתַיִם דִּינָרֵי זָהָב שֶׁחַיָּב לִי!״ וְנִכְמְרוּ רַחֲמָיו שֶׁל הֶעָנִי, וְנָתַן לוֹ אֶת הַמָּאתַיִם דִּינָרֵי זָהָב שֶׁהָיוּ בְּיָדוֹ, וְהִצִּיל אֶת הַיְהוּדִי מִמָּוֶת לְחַיִּים, וּפָדָה אוֹתוֹ. וְעַכְשָׁו לֹא נוֹתָר בְּיָדָיו כְּלוּם, כִּי מָסַר אֶת הַמָּעוֹת לַפָּרִיץ. וְהָיָה לוֹ צַעַר — אֵיךְ יַחֲזֹר לְבֵיתוֹ בְּלֹא כְּלוּם, וְתֵכֶף כְּשֶׁחוֹשֵׁב, וְהִנֵּה בָּא אֵלָיו גּוֹי עָרֵל וּשְׁאָלוֹ: ״מֵאֵיזוֹ עִיר אַתָּה? הֲלֹא אֲנִי מַכִּיר אוֹתְךָ הֵיטֵב״. וְהִמְשִׁיךְ וְאָמַר לוֹ: ״יֵשׁ לִי בְּעִירְךָ אָח עָנִי, קַח אֶת הַשַּׂקִּית הַזּוֹ, שֶׁהִיא מְלֵאָה כֶּסֶף, וְתֵן לוֹ, וּבְשָׁבִיל שֶׁאַתָּה מוֹלִיךְ לִי אֶת זֹאת, קַח לְךָ מָאתַיִם דִּינָרֵי זָהָב״. וְנָסַע לְבֵיתוֹ, וְהֵחֵל לְחַפֵּשׂ אַחַר הַגּוֹי, כְּדֵי לָתֵת לוֹ אֶת הַשַּׂקִּית כֶּסֶף, וְאָמְרוּ לוֹ: ״אֵין כָּאן גּוֹי כָּזֶה, וְאַף פַּעַם לֹא הָיָה כָּאן גּוֹי בְּשֵׁם זֶה״, וְהֵבִין הֲלֹא דָּבָר הוּא. וְחִתֵּן בִּתּוֹ בְּכָבוֹד, וְעוֹד נוֹתָר לוֹ סְכוּם הָגוּן לְחָיוֹת. וְהֵחֵלִיט שֶׁנּוֹסֵעַ חֲזָרָה אֶל רַבּוֹ הַמַּגִּיד מִקּוֹזְנִיץ זי״ע, וִיסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל הַסִּפּוּר אֲשֶׁר קָרָהוּ, וְכֵן עָשָׂה. עָנָה וְאָמַר לוֹ הַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ: ״בִּזְכוּת הַלֵּב נִשְׂבָּר שֶׁלְּךָ, וּבִזְכוּת שֶׁמָּסַרְתָּ נַפְשְׁךָ בַּעֲבוּר יְהוּדִי, נִבְרָא מַלְאָךְ שֶׁהוּא הֵבִיא לְךָ אֶת הַשַּׂקִּית כֶּסֶף, כְּדֵי לְהַצִּילְךָ, וּמֵעַתָּה תַּעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁבַּעַל־הַבַּיִת עוֹשֶׂה, שֶׁתָּמִיד נִכְנָס לְחֶדֶר מְיֻחָד וּבוֹכֶה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִתְחַזֵּק בְּבִטָּחוֹן חָזָק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מַשְׁפִּיעַ עָלָיו שֶׁפַע״.

וּמִכָּל זֶה רוֹאִים מַעֲלַת הָאָדָם, שֶׁיּוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין לוֹ לִבְטֹחַ בְּשׁוּם בֶּן אָדָם, אֶלָּא נִכְנָס בְּכָל יוֹם לְחֶדֶר מְיֻחָד, וּבוֹכֶה שָׁם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ, וְאֵינוֹ זָז מִשָּׁם, עַד שֶׁרוֹאֶה יְשׁוּעָה, שֶׁכָּל זֶה דֶּרֶךְ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא גִּלָּה לָנוּ אֶת מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כה): הַהִתְבּוֹדְדוּת הִיא מַעֲלָה עֶלְיוֹנָה יוֹתֵר מֵהַכֹּל, דְּהַיְנוּ לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לַיְלֵךְ לְחֶדֶר מְיֻחָד, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַיֵּם אֶת כָּל זֶה!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל דְּרָכֶיךָ...

ט״ו תתד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מַכִּיר בַּנְּסִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה תָּלוּי בֶּאֱמוּנָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ז׳), כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא רוֹאֶה נִסִּים. עַל־כֵּן מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ לִקְרַאת מִכְתָּבְךָ, שֶׁאַתָּה מַכִּיר בַּנְּסִים וּבַחֲסָדִים גְּמוּרִים שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְחַתֵּן, אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ הַטֶּבַע לֹא הָיָה אֶפְשָׁר דָּבָר זֶה בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן.

אוֹדוֹת הַצְּעָקָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לֵךְ לְמָקוֹם מְיֻחָד שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, אִם אֶפְשָׁר בְּאֵיזֶה שָׂדֶה אוֹ בַּיַּעַר, וְתִצְעַק שָׁם קוֹלֵי קוֹלוֹת, כִּי הַצְּעָקָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְזַכֶּכֶת אֶת הַמֹּחִין מְאֹד, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִצְעֹק בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹלִיד אֶת מֹחוֹ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא), וְעַל־יְדֵי הַצְּעָקָה שֶׁצּוֹעֲקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מְזַדְּכִּךְ הַמֹּחַ מְאֹד מְאֹד, וְיוֹצְאִים מִקְּטָנוּת וּמֵעִבּוּר וְכוּ׳ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לָדוּן אֶת אִשְׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְאַל תִּצְעַק עָלֶיהָ, רַק תֵּלֵךְ אִתָּהּ בַּעֲדִינוּת, כִּי סוֹף כָּל סוֹף עַל יָדָהּ אַתָּה נִצּוֹל מִכָּל רַע.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! לְקַבֵּעַ לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה: ״מִקְרָא״ — פָּרָשָׁה חֲמָשׁ וְרַשׁ״י, בְּאֹפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַסִּדְרָא בְּכָל שָׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם עִם פֵּרוּשׁ רַשׁ״י, אֲשֶׁר מְאֹד מְסֻגָּל לְיִרְאַת שָׁמַיִם. ״מִשְׁנָה״ — שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם כַּמָּה וְכַמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְאִם תּוּכַל לוֹמַר בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. ״גְּמָרָא״ — אִם תִּזְכֶּה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם דַּף הַיּוֹמִי, מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי אֵין לְמַעְלָה מִלִּמּוּד גְּמָרָא. וְאִם תִּזְכֶּה לִלְמֹד כַּמָּה דַּפִּים — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים. ״מִדְרָשׁ״ — אִם תִּזְכֶּה לִלְמֹד בְּכָל שָׁבוּעַ מִדְרָשׁ רַבָּה וּמִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּכְבָר לֹא תִּצְטָרֵךְ לְסֵפֶר מוּסָר אַחֵר, כִּי בְּתוֹךְ מִדְרָשֵׁי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שָׁם גְּנוּזִים כָּל הַמּוּסָר שֶׁבָּעוֹלָם. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעַצְמְךָ קְבִיעוּת חֲזָקָה עַל אַרְבָּעָה לְמוּדִים אֵלּוּ, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הָאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה. וְכֵן תִּקְבַּע לְעַצְמְךָ שִׁעוּר בָּרַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ. וּמִלְבַד זֹאת, שֶׁתִּלְמַד בְּכָל פַּעַם הֲהֲלָכוֹת שֶׁאַתָּה נִצְרָךְ, וּבְפָרָט אַבְרֵךְ בַּשָּׁנָה הָרִאשׁוֹנָה צָרִיךְ לַחֲזֹר הַרְבֵּה בַּטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, הִלְכוֹת נִדָּה, וְלִהְיוֹת בָּקִי בָּזֶה.

וְכֵן רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִתְפַּלֵּל הַתְּפִלּוֹת בְּמִנְיָן דַּיְקָא מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר, וְתַרְבֶּה לוֹמַר תְּהִלִּים, כִּי תְּהִלִּים מְסֻגָּל לִתְשׁוּבָה. וְעַל כֻּלָּם — רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה רָגִיל כָּל־כָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא תּוּכַל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר מִבְּלִי לְדַבֵּר וּלְהִתְיַעֵץ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז, אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! אִם תְּקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת, אַתָּה יָכוֹל לְהַכְנִיס לַחֻפָּה בְּשִׂמְחָה. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁיִּהְיוּ לְךָ חַיִּים עֲרֵבִים וּנְעִימִים, וְתִזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן בְּשָׁעָה טוֹבָה וּמֻצְלַחַת, וְתִבְנֶה בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְיִהְיֶה בִּנְיָן עֲדֵי־עַד.

בְּוַדַּאי כְּבָר הֵבַנְתָּ וְשָׁמַעְתָּ מִדְּבָרֵינוּ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּבֵיתְךָ, הָעִקָּר הוּא בְּאַהֲבָה וּבְהִתְקָרְבוּת, וְכַמּוּבָא (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָנִים: רסג, רסד) עַיֵּן שָׁם; וְדַרְךְ רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא רַק אַהֲבָה וְקִרוּב, לָדוּן לְכַף זְכוּת, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

רְאֵה לִשְׁמֹר אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה אֶצְלְךָ תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה בֶּאֱמֶת תַּצְלִיחַ, כִּי יְמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאן וְעוֹד מְעַט כְּבָר נִהְיֶה שָׁם, הִנֵּה אַתָּה חָתָן הַהוֹלֵךְ לְהִתְחַתֵּן, וְהִנֵּה כְּבָר תִּהְיֶה אַבָּא, וְהִנֵּה כְּבָר תִּהְיֶה סָבָא וְכוּ׳ וְכוּ׳. וְתִזְכֹּר אֶת זֶה הֵיטֵב, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד קֹדֶם חֲתֻנָּתְךָ.

ט״ו תתו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן תְּקַבֵּל פֹּה רָצוּף ״לוּחַ בְּרִסְלֶב״, אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּדְפִּיסוֹ בְּעֶשְׂרוֹת אֲלָפִים עֻתָּקִים, וּתְפִיצֵם בְּכָל אַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הֵם דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְוַדַּאי יֵעָשׂוּ פְּעֻלָּה גְּדוֹלָה, וְזוֹ זְכוּת הָרַבִּים שֶׁאֵין כְּמוֹתָהּ.

נָא וְנָא לְהִתְקַשֵּׁר תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאַתָּה מְקַבְּלוֹ, וּלְהוֹדִיעַ לִי אִם קִבַּלְתּוֹ, כִּי רַבּוֹת יָגַעְתִּי בּוֹ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָט עַכְשָׁו, שֶׁעָבְרָה עָלֵינוּ קַבָּלַת הַתּוֹרָה, עָלֶיךָ לְקַבֵּל גַּם־כֵּן עַל עַצְמְךָ לִלְמֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

וְהָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ קְבִיעוּת בְּכָל יוֹם בִּלְמוּד ׳עֵין יַעֲקֹב׳, אֲשֶׁר הַלִּמּוּד הַזֶּה מֵבִיא וּמַחְדִּיר יִרְאַת שָׁמַיִם בָּאָדָם, עַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם ׳עֵין יַעֲקֹב׳, וְהִיא סְגֻלָּה לְיִרְאַת שָׁמַיִם. וּמוּבָא בְּשֵׁם הָאִישׁ הָאֱלֹקִי רַבֵּנוּ רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ׳ענְסְק זי״ע, שֶׁאָמַר פַּעַם לְאֶחָד שֶׁהָיוּ לוֹ הִרְהוּרֵי עֲבוֹדָה זָרָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, שֶׁילְמַד בְּכָל יוֹם ׳עֵין יַעֲקֹב׳, כִּי הַלִּמּוּד הַזֶּה מַכְנִיס בָּאָדָם יִרְאַת שָׁמַיִם. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁקּוֹבֵעַ לְעַצְמוֹ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם ׳עֵין יַעֲקֹב׳, וְגַם רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל וְהָרַב מִטְשֶׁעהְרִין זַ״ל לָמְדוּ בְּקְבִיעוּת בְּכָל יוֹם ׳עֵין יַעֲקֹב׳. וְעַל־כֵּן רְאֵה גַּם אַתָּה לִקְבֹּעַ לְעַצְמְךָ לִמּוּד ׳עֵין יַעֲקֹב׳, וּבָזֶה תַּצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד.

רְאֵה ׳לִגְנֹב׳ חָמֵשׁ דַּקּוֹת בַּיּוֹם לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁחָמֵשׁ דַּקּוֹת הִתְבּוֹדְדוּת זֶה לֹא קָשֶׁה, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד עַל־כָּל־פָּנִים חָמֵשׁ דַּקּוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ מְאֹד.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם. וּלְמַעַן טוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית רְאֵה לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתְּךָ, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם שָׁלוֹם־בַּיִת, וְאָז תַּצְלִיחוּ דַּרְכְּכֶם; כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ שָׁלוֹם־בַּיִת, אֲזַי יֵשׁ שָׁלוֹם בְּמָמוֹנוֹ, כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנָשַׁיְכוּ כִּי הֵיכֵי דְּתִתְעַתְּרוּ, תְּכַבְּדוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם, כְּדֵי שֶׁתִּתְעַשְּׁרוּ; וְעַל־כֵּן בָּזֶה שֶׁתְּכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ, וְתָגוּרוּ בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, עַל־יְדֵי־זֶה תַּצְלִיחוּ מְאֹד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

שָׁלַחְתִּי לְךָ דֻּגְמָא לוּחַ, שֶׁכָּךְ יִהְיֶה כְּפִי הַמִּסְפָּרִים הָאֵלּוּ, אֲקַוֶּה שֶׁתָּבִין אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ, כִּי מַתְחִיל מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּמִסְפָּר אֶחָד, וְלִפְנֵי זֶה יֵשׁ שִׁלְשָׁה עֲמוּדִים, כַּאֲשֶׁר תָּבִין וְתַשְׂכִּיל בְּעַצְמְךָ.

ט״ו תתז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וְעִקַּר שִׂמְחָתִי, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וּתְהִלָּה לָאֵל, כָּל מַה שֶּׁאַתָּה מַדְפִּיס יוֹצֵא כָּל־כָּךְ יָפֶה, אֲשֶׁר אֵין מִלִּים בְּפִי לְפָרֵשׁ לְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְאָז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַדְפִּיס אֶת כָּל חֶלְקֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ מְנֻקָּד וּמְסֻדָּר כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְאָז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם. וְיָדוֹעַ תֵּדַע, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם, וְאֵיךְ שֶׁאַתְּ מִשְׁתּוֹקֶקֶת שֶׁבַּעְלֵךְ יִלְמַד תּוֹרָה. מָה אֹמַר לָךְ, אֵין דָּבָר

יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, שֶׁהָאִשָּׁה עוֹזֶרֶת לְבַעְלָהּ שֶׁיִּלְמַד תּוֹרָה, כִּי אָז הִיא מִתְחַלֶּקֶת עִמּוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הִפְלִיגוּ מְאֹד בְּמַעֲלַת הָאִשָּׁה הָעוֹזֶרֶת לְבַעְלָהּ שֶׁיִּלְמַד תּוֹרָה, וְעַל־כֵּן רְאִי לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת בַּעְלֵךְ. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹהִי אִשָּׁה כְּשֵׁרָה — הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לִמְכֹּר אֶת הַדִּירָה מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְתִכָּנְסוּ לָגוּר בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וּלְבַעְלֵךְ תִּהְיֶה שָׁם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל צַעֲרִי וְעַגְמַת הַנֶּפֶשׁ שֶׁיֵּשׁ לִי מִמַּה שֶּׁקּוֹרֶה בְּיַבְנְאֵל, אֲשֶׁר אֲנִי רוֹאֶה עַיִן בְּעַיִן, אֲשֶׁר הַסָּמ״ךְ־מ״ם בְּעַצְמוֹ לוֹחֲם נֶגְדֵּנוּ, וְהוּא מַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּמִי שֶׁמַּלְבִּישׁ, וְלֵךְ תַּאֲמִין, שֶׁדַּיְקָא ״הָרַב״, הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת ״רַב״ עִמָּנוּ, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי עַרְמֻמִּיּוֹת לְהָצֵר לָנוּ עַל יָמִין וְעַל שְׂמֹאל וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבֶאֱמֶת אֵינִי יוֹדֵעַ מַה יֵּשׁ לוֹ, הֲלֹא הָאָדָם הַזֶּה הוּא פָּשׁוּט מְטֹרָף, כִּי הִסְבַּרְתִּי לוֹ פָּנִים אֶל פָּנִים, שֶׁחָבָל לוֹ לְהִסְתַּכְסֵךְ עִמָּנוּ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהוּא הִבְטִיחַ לִי פָּנִים אֶל פָּנִים וְכוּ׳, וּלְבַסּוֹף אֲנִי רוֹאֶה שֶׁעוֹשֶׂה לָנוּ כָּל מִינֵי תַּרְגִּילִים וְכוּ׳ וְכוּ׳. לָזֹאת אָמַרְתִּי וִיהִי מָה, אֲרוּצָה נָא דְּבָרַי אֵלֶיךָ.

רְאֵה לָלֶכֶת עִמּוֹ בְּחָכְמָה, כִּי הוּא עַרְמוּמִי מְאֹד, וְעַד שֶׁלֹּא יִבָּנֶה בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, צְרִיכִים לָלֶכֶת אִתּוֹ בְּכָל מִינֵי חָכְמוֹת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד

הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים יח, כז): ״עִם נָבָר תִּתְבָּרָר וְעִם עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל״ וְגוֹ׳, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לָלֶכֶת עַכְשָׁו אִתּוֹ בַּדֶּרֶךְ שֶׁלּוֹ, עַד שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, שֶׁאָז אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ מַפָּלָה אַחַת וּלְתָמִיד, כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא רוֹצֶה מֵאִתָּנוּ, הֲלֹא סַךְ הַכֹּל אֲנַחְנוּ רַק רוֹצִים לִבְנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשֶׁיִּהְיֶה שָׁם תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּצְדָקָה וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְשִׂמְחָה, וּלְבַסּוֹף הָאָדָם הַזֶּה שֶׁהוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת עַמּוּד הַתָּוֶךְ עַל עִנְיְנֵי הַדָּת, הוּא עוֹמֵד לָנוּ כְּאֶבֶן נֶגֶף, וּבְוַדַּאי הַפַּעַם הַזּוֹ כְּבָר לֹא אֶמְחֹל לוֹ, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּקַיֵּם בִּי מַה שֶּׁבִּקֵּשׁ דָּוִד (תְּהִלִּים לה, ד): ״יֵבֹשׁוּ וְיִכָּלְמוּ מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי, יִסֹּגוּ אָחוֹר וְיַחְפְּרוּ חוֹשְׁבֵי רָעָתִי וְגוֹ׳, כִּי חִנָּם טָמְנוּ לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם חִנָּם חָפְרוּ לְנַפְשִׁי״ וְגוֹ׳, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי כָּל הָרָע שֶׁעוֹשֶׂה לָנוּ, יִתְהַפֵּךְ עַל פָּנָיו, וְיִהְיֶה עָסוּק תָּמִיד עִם הַמִּתְנַגְּדִים שֶׁלּוֹ, וַאֲנַחְנוּ נְקַבֵּץ אֶת עַצְמֵנוּ יַחַד, וּנְחַזֵּק אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי.

לָזֹאת רְאֵה לִהְיוֹת חָכָם, וּלְהַסְתִּיר אֶת כָּל זֹאת, אֲפִלּוּ מִבֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, רַק רְאֵה לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אוֹתָם שֶׁיִּהְיוּ חֲזָקִים, וּצְרִיכִים מְאֹד לִשְׁמֹר מֵהָעַרְמֵמִיּוּת שֶׁלּוֹ, וְעַד הַיּוֹם עֲדַיִן כּוֹאֵב לִי, שֶׁעוֹמֵד בְּאֵזוֹר הַתַּעֲשִׂיָּה מִשְׁחָטָה, וּבִמְקוֹם לָתֵת אֶת זֶה בַּעֲבוּרֵנוּ, קוּרֵי עַכָּבִישׁ סוֹתְמִים אֶת הַפֶּתַח... וּבֶאֱמֶת הַכֹּל זֶה תַּחַת יָדוֹ, וְשֶׁלֹּא יְבַלְבֵּל אֶת הַמַּחַ שֶׁזֶּה תַּחַת יַד רֹאשׁ הַמּוֹעָצָה וְכַדּוֹמֶה וְכַדּוֹמֶה כַּמָּה מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים הוּא גּוֹרֵם לָנוּ, וְאַף פַּעַם עוֹד לֹא נִתְגַּלָּה לִי כְּפִי שֶׁנִּתְגַּלְתָּה לִי עַכְשָׁו כָּל הָעַרְמֵמִיּוּת שֶׁלּוֹ. לָזֹאת רְאֵה לְסַפֵּר אֶת כָּל הַדְּבָרִים לִידִידֵנוּ ... נָרוֹ יָאִיר, וּבְיַחַד תִּטַּכְסוּ עֵצָה מַה יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳. אֲבָל הָעִקָּר לְהִשָּׁמֵר מִלֵּילֵךְ בְּדֶרֶךְ עַרְמֵמִיּוּת כְּמוֹ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ, אֶלָּא לְחַכּוֹת עַד שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, שֶׁאָז תִּהְיֶה, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יָדֵינוּ עַל הָעֶלְיוֹנָה, וּכְבָר הַכֹּל יֵלֵךְ בְּנָקֵל.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כּוֹאֵב לִי מְאֹד, שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לִכְתֹּב לְךָ דְּבָרִים כָּאֵלּוּ, הָיָה יוֹתֵר טוֹב שֶׁאֶכְתֹּב לְךָ, שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְבּוֹדֵד, אַךְ מָר לִי מְאֹד עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלַי מֵהָאִישׁ הַנַּ״ל, שֶׁבְּכָל פַּעַם הוּא בָּא בְּעַרְמֵמִיּוּת אַחֶרֶת, הִנֵּה אֲנִי עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בֵּינוֹ

לְבֵין שׁוֹנְאָיו, וּלְבַסּוֹף הוּא בּוֹעֵט בָּנוּ (שָׁם לה, יב): ״יְשַׁלְּמוּנִי רָעָה תַּחַת טוֹבָה שְׁכוֹל לְנַפְשִׁי״ וְגוֹ׳, ״כִּי לֹא שָׁלוֹם יְדַבֵּרוּ וְעַל רִגְעֵי אֶרֶץ דִּבְרֵי מִרְמוֹת יַחְשֹׁבוּ״ וְגוֹ׳ (שָׁם פְּסוּק כ׳), אַךְ אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף יִתְקַיֵּם (שָׁם פְּסוּקִים כו, כז): ״יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ יַחַד שְׂמֵחֵי רָעָתִי, יִלְבְּשׁוּ בֹשֶׁת וּכְלִימָה הַמַּגְדִּילִים עָלָי, יָרֹנּוּ וְיִשְׂמְחוּ חֲפֵצֵי צִדְקִי וְיֹאמְרוּ תָּמִיד יִגְדַּל יְיָ״ה הֶחָפֵץ שְׁלוֹם עַבְדּוֹ״.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כָּל־כָּךְ כּוֹאֵב לִי, שֶׁמִּתְאָרֵךְ עִנְיַן הַבְּנִיָּה, אֲשֶׁר אֵין לִי אֲפִלּוּ דִּבּוּרִים לְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתִי לְפָנֶיךָ אוֹדוֹת זֶה, עַל־כֵּן רְאֵה לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁכֻּלָּם יַעַסְקוּ בִּתְפִלָּה, וִיבַקְּשׁוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכֵן הַנָּשִׁים תְּבַקֵּשְׁנָה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתֹאמַרְנָה שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, וּבִזְכוּת הַתְּפִלּוֹת וַאֲמִירַת שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, יַעֲשֶׂה לָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שִׁדּוּד הַטֶּבַע וְשִׁדּוּד הַמַּעֲרָכָה, וְנִזְכֶּה לִישׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת.

חֶמְדַּת לִבִּי! שִׁלְשֶׁת בָּנֶיךָ, תְּהִלָּה לָאֵל, מַצְלִיחִים מְאֹד אֶצְלֵנוּ, וְהֵם מַתְמִידִים בַּלִּמּוּד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ הַרְבֵּה נַחַת מֵהֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדַל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁתִּהְיֶה רָגִיל לְתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל פַּעַם, עַל־יְדֵי־זֶה יִתְרַחֵב לְךָ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת

וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַצְלָחַת הָאָדָם, שֶׁזּוֹכֶה לְתֵת תָּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵינוֹ נִמְשָׁךְ אַחַר הַצַּעַר, כִּי כָּל הַנִּמְשָׁךְ אַחַר הַצַּעַר, הַצַּעַר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו (רַשׁ״י מוֹעֵד קָטָן כז.); וּצְרִיכִים לִזְכֹּר מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה י:): אֵין ׳וְהָיָה׳ אֶלָּא לְשׁוֹן שִׂמְחָה, הַיְנוּ כִּי דָּבָר שֶׁכְּבָר הָיָה, בְּוַדַּאי צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, לֵידַע כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּצְרִיכִים לְתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲפִלּוּ שֶׁרַע וָמָר לוֹ, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי ׳וְהָיָה׳ הוּא לְשׁוֹן שִׂמְחָה, הַיְנוּ לְשׁוֹן עָבַר זֶה כְּבָר שִׂמְחָה, כִּי אָנוּ מַאֲמִינִים בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁבְּוַדַּאי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אֶלָּא ׳וַיְהִי׳ הוּא לְשׁוֹן צַעַר, הַיְנוּ לְשׁוֹן הֹוֶה, עַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמַאֲמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת א, ז): אַל תְּתְיָאֵשׁ מִן הַפֻּרְעָנוּת. וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיַּמְתִּיק מֵאִתָּנוּ הַדִּינִים, וְשֶׁנִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֻפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל הֶעָבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ לְךָ כֹּחוֹת לְבַקֵּשׁ עַל לְהַבָּא, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ב׳), שֶׁחֶרֶב הַתְּפִלָּה יֵשׁ בָּהּ שְׁתֵּי פִּיּוֹת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמט, ו): ״וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם״; מִצַּד אֶחָד — תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וּמִצַּד אֶחָד — בַּקָּשָׁה עַל לְהַבָּא; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת קָבוּעַ בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ בְּכָל יוֹם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מִמְּךָ רַק זֶה. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

טוֹב מְאֹד שֶׁתִּלְמַד אֵיזוֹ אֱמָנוּת, כִּי טוֹב תַּלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שֶׁיְּגִיעַת שְׁנֵיהֶם מַשְׁכַּחַת עָוֹן (אָבוֹת ב, ב), וְהָעִקָּר אֱמָנוּת קַלָּה וְנִקְיָה.

רְאֵה לְכָתֹב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וְאָז אֶכְתֹּב לְךָ עוֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְכֵן שִׂמַּחְתָּנִי מְאֹד בַּבְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, שֶׁזָּכִיתָ בִּזְכֵיּוֹת חִנָּם לְמַתָּנָה כָּזוֹ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לְךָ בַּת, וַחֲכָמִינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא בַּתְרָא קמא.): בַּת תְּחִלָּה — סִימָן יָפֶה לְבָנִים; הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזוֹר לְךָ, שֶׁתִּהְיֶה הַתְחָלָה טוֹבָה, וְשֶׁיִּהְיֶה לְךָ סִימָן טוֹב עַל יֶתֶר הַיְלָדִים שֶׁיָּבוֹאוּ לְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם עִם חֲבֵרְךָ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מִמְּךָ רַק אֵלּוּ הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם, כִּי אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב, וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְווֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבָד (אָבוֹת ו, ט); וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, כִּי חָבֵר טוֹב צְרִיכִים לִקְנוֹת בְּכֶסֶף מָלֵא, וּפֹה זָכָה אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּחָבֵר כָּל־כָּךְ טוֹב, שֶׁחָפֵץ מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־כֵּן אַל תַּחֲלִיף אוֹתוֹ בְּשׁוּם כֶּסֶף, אֶלָּא תַּמְשִׁיכוּ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם שִׁעוּר בַּגְּמָרָא, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי נֶהֱנֶה, שֶׁאַתֶּם לוֹמְדִים דַּף הַיּוֹמִי, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה לִלְמֹד גַּם מְפָרְשִׁים עַל זֶה, וּמִלְּבַד זֹאת, תַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ קְבִיעוּת לִלְמֹד בְּכָל יוֹם פָּרָשָׁה חֲמָשׁ וְרַשׁ״י, בְּאֹפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ ׳שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם׳ עִם פֵּרוּשׁ רַשׁ״י, אֲשֶׁר הוּא תִּקּוּן הַמֹּחַ, תִּקּוּן הַבְּרִית. וְכֵן תִּהְיֶה רָגִיל לוֹמַר הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר מְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ.

וְעַל כֻּלָּם — הָיָה טוֹב מְאֹד, אִם תִּלְמַד עִמּוֹ גַּם הִלְכוֹת נִדָּה בַּטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, כִּי צְרִיכִים לַחֲזֹר מְאֹד עַל הַלִּמּוּד הַזֶּה, וְכֵן לַעֲשׂוֹת לְעַצְמְכֶם שִׁעוּר בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת, אֲשֶׁר הֵן מְאֹד מְאֹד נִצְרָכוֹת, כִּי כִּמְעַט שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִשְׁמֹר שַׁבָּת בְּלִי לִמּוּד הִלְכוֹת שַׁבָּת.

מְאֹד הִצְטַעַרְתִּי, שֶׁהָלַכְתָּ בְּדֶרֶךְ עִקֵּשׁ וּפְתַלְתֹּל וְכוּ׳, עִם אֵיזֶה מְטֹרָף וְכוּ׳ שֶׁהוֹלֵךְ בֵּין עַרְבִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי תֵּדַע, אֲשֶׁר זוֹ סַכָּנָה בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת. וְיֵשׁ מַאֲמָר הֶחָכָם: ״אִם אַתָּה רוֹצֶה לְהַכִּיר אֶת הָאָדָם — תַּכִּיר אֶת חֲבֵרָיו״; וְעַל־כֵּן אִם אֶחָד מִתְחַבֵּר עִם עַרְבִים, יִהְיֶה בְּאֵיזוֹ כַּוָּנָה שֶׁתִּהְיֶה, תֵּדַע שֶׁהוּא מְטֹרָף, כִּי הָעַרְבִים, יִמַּח שְׁמָם, הֵם שׂוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל בְּדִיּוּק כְּמוֹ הַנָּאצִים, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, וּבְכָל יוֹם עֵינֵיהֶם לוֹטְשׁוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל (הָיָה לֹא תִהְיֶה), וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם. וְעַל־כֵּן מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה אַל תִּתְחַבֵּר עִם מְטֹרָפִים כָּאֵלּוּ, כִּי הָאֲנָשִׁים הָאֵלּוּ חוֹפְרִים לְעַצְמָם פַּח וְשָׁם יִפְּלוּ. יוֹתֵר טוֹב לְהִתְחַבֵּר רַק עִם יְרֵאִים אֲמִתִּיִּים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וְנִזְכֶּה לִשְׁמֹחַ תָּמִיד בִּשְׂמְחָתְךָ.

רְאֵה לְכָתֹב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

וְהִנְנִי מְבָרֵךְ אוֹתְךָ בְּבִרְכַּת ״מַזָּל טוֹב״ עַל הֻלֶּדֶת בִּנְךָ, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַכְנִיסוֹ בִּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ, וְתִרְוֶה מִמֶּנּוּ רֹב נַחַת, וְתִהְיֶה לוֹ נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה, וְתַמְשֵׁךְ עָלָיו הָאָרָה מִשְּׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּקְרָא עַל שְׁמָם.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, וְתִרְאוּ לִהְיוֹת תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וּבְבֵיתְכֶם תִּשְׁרֶה רַק הַשְּׁכִינָה, וְאָז תָּבוֹא בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְהָכָנֵס לָגוּר בְּיַבְנְאֵל, רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְגָמֹר עִם דִּירָה בְּיַבְנְאֵל, וַאֲנִי מַבְטִיחֲךָ, שֶׁשָּׁם יִוָּלְדוּ לָכֶם בָּנִים צַדִּיקִים.

הָעִקָּר רְאֵה לִשְׂמֹחַ מְאֹד עַל הַמַּתָּנָה שֶׁנָּתַן לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּתְחַבְּבָהּ מְאֹד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

הָעִקָּר אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, וּרְאֵה לְדַבֵּר עִמָּהּ הַרְבֵּה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם שֶׁתַּצְלִיחוּ, וְתִכָּנְסוּ לַחֻפָּה בְּשָׁעָה טוֹבָה וּמֻצְלַחַת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתֵדַע כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם

עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא עִקָּר בַּחַיִּים. וְהָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּקְבַּע לְעַצְמְךָ שִׁעוּר קָבוּעַ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ״מְקוֹר־הַשִּׂמְחָה״, וְשָׁם תִּרְאֶה מַעֲלַת הַשִּׂמְחָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם קִצּוּר שֻׁלְחָן עָרוּךְ, כִּי הַהֲלָכוֹת הֵן יְסוֹד גָּדוֹל בַּיַּהֲדוּת. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד מְאֹד עַל לִמּוּד שֻׁלְחָן עָרוּךְ, עַל־כֵּן רְאֵה לִלְמֹד שֻׁלְחָן עָרוּךְ וְעַל־כָּל־פָּנִים קִצּוּר שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי, כִּי נַפְשְׁךָ קְשׁוּרָה בְּנַפְשִׁי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לוֹמַר בְּכָל יוֹם תְּהִלִּים, וְכֵן שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, וּתְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁכְּבָר אֶזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל לָבוֹא לָגוּר בְּיַבְנְאֵל, וְלִזְכּוֹת לִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְכֵן תְּעוֹרֵר אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ בַּעֲבוּר זֶה, וַאֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עָלֵינוּ מְאֹד מְאֹד מִבַּיִת וּמִבְּפָנִים.

מָה אֹמַר לְךָ! אֵין מִלִּים בְּפִי לְשַׁבֵּחַ אוֹתְךָ עַל גֹּדֶל פְּעֻלָּתְךָ אֲשֶׁר אַתָּה זוֹכֶה לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעִנְיַן הַנְּקִיוֹן שֶׁל בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וּבְוַדַּאי בִּזְכוּת זֶה תִּזְכֶּה לִילָדִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים. וּמְסֻפָּר, אֲשֶׁר אָבִיו שֶׁל רַשׁ״י הַקָּדוֹשׁ הָיָה מְנַקֶּה אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וּבִזְכוּת זוֹ זָכָה לְבֵן כָּזֶה, שֶׁהֵאִיר אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְסוֹף כָּל סוֹף תָּבוֹא גַּם עַל שְׂכָרְךָ בְּגַשְׁמִיּוּת; כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: מִמִּי שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל — אֲנִי נוֹתֵן.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם, כִּי הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת הִיא יְסוֹד וְעִקַּר בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתֵדַע, שֶׁכָּל יוֹם וָיוֹם שֶׁזּוֹכִים לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ הֵן לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם, וְהֵן לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וּבָזֶה תְּלוּיָה כָּל הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל — כְּפִי שֶׁאָדָם מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְפִי שֶׁהוּא מְגַלֶּה וּמְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ אֶת הָאָרַת הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, הַיְנוּ שֶׁתַּכְנִיס בְּעַצְמְךָ יְדִיעָה זוֹ — לֵידַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְפִי שֶׁתַּכְנִיס בְּעַצְמְךָ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, כְּמוֹ־כֵן יָאִיר עָלֶיךָ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד; אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בָּזֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ תָּמִיד הָאָרַת זִיו הַשְּׁכִינָה, שֶׁאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְעוֹרֵר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיֵּלְכוּ לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִזְכוּת זֶה תִּרְאוּ נִסִּים נִגְלִים שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתטז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ לְהִתְבּוֹדֵד בֵּין הֶהָרִים — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי זֶה הָיָה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁנִּזְכֶּה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נב), שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה שָׁם נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת, אֵיךְ שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת לָבוֹא אֶל בְּטוּל הַמְּצִיאוּת, עַד שֶׁיִּכְלֹל אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֶל בְּטוּל הַמְּצִיאוּת, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִרְאֶה מִשּׁוּם דָּבָר רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּתִמִּימוּת וּבְפָשִׁיטוּת, וְהוֹלֵךְ בְּכָל לַיְלָה לְהִתְבּוֹדֵד בַּשָּׂדֶה אוֹ בַּיַּעַר, וּבְפָרָט שָׁם בְּיַבְנְאֵל יְכוֹלִים לְקַיֵּם זֶה בְּנָקֵל, כִּי לֹא צְרִיכִים לָלֶכֶת רָחוֹק כְּדֵי לָצֵאת מִן הַיִּשּׁוּב, וְנִכְנָסִים בֵּין הֶהָרִים, וּמִתְבּוֹדְדִים עַצְמָם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְבַקְּשִׁים וּמִתְחַנְּנִים עַל גָּלוּת הַשְּׁכִינָה וְכוּ׳ וְכוּ׳ וְעַל צָרוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעַל גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקְךָ, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּי הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אָנוּ עֲרֵבִים לְכָלַל עַם יִשְׂרָאֵל, עַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ שֶׁל הַפָּצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק זֶה. וְזֶה הָיָה סִימָן שֶׁל אַנְשֵׁי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁ׳גָּנְבוּ׳ עִתִּים לַתּוֹרָה; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָזֶה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וּכְדַאי לְךָ לָקַחַת עִם הַטֶּנְדֶּר שֶׁלְּךָ כַּמָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְלֵילֵךְ בְּאֵיזוֹ עֲיָרָה, וּלְהָפִיץ שָׁם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִזְכוּת זֶה יָבוֹא לְךָ שֶׁפַע בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי. וְכֵן רְאֵה לְקָרֵב אֶת הַבָּחוּר ... וְכֵן אֶת הַמְקֹרָב הֶחָדָשׁ ... וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁיַּעַזְרוּ לְךָ גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת, וְכָךְ תִּהְיֶה לְךָ שַׂיְכוּת עִמָּהֶם, וּתְדַבֵּר עִמָּהֶם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, וּתְחַזֵּק אוֹתָם שֶׁיָּבוֹאוּ לְהִתְפַּלֵּל תָּמִיד, וְשֶׁיַּנִּיחוּ תְּפִלִּין, כִּי אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בִּזְכוּת הָרַבִּים.

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ עַל נֹעַם חֶלְקְךָ, אֲשֶׁר אַתָּה גָּר בְּיַבְנְאֵל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זְכָה אוֹתְךָ עִם יְלָדִים נֶחֱמָדִים מְאֹד, כִּי שְׁגִי בָּנֶיךָ מַצְלִיחִים מְאֹד אֶצְלֵנוּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וְלֹא יֶחְסַר לְךָ שׁוּם דָּבָר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

הִנֵּה אוֹדוֹת בִּנְךָ, תֵּדַע שֶׁהִתְיַשַּׁבְתִּי בֵּינִי לְבֵין קוֹנִי, שֶׁכְּדַאי לְהַשְׁאִיר אוֹתוֹ פֹּה, מֵאַחַר שֶׁהוּא עֲדַיִן רוֹצֶה לְהִשָּׁאֵר אִתָּנוּ, עַל־כֵּן נִסְכַּם בְּדַעְתִּי לְהַשְׁאִירוֹ אֶצְלִי, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא,

שֶׁיַּתְמִיד אֶצְלֵנוּ בַּתּוֹרָה, וְעוֹד תְּרוֶה מִמֶּנּוּ רֹב נַחַת, וְיִהְיֶה תַּלְמִיד חָכָם גָּדוֹל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתִּהְיֶה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְאִשְׁתְּךָ, וְתִרְוֶה רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים, וְתִהְיֶה לְךָ פַּרְנָסָה בְּנָקֵל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ שִׁפּוּר בַּבְּרִיאוּת, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּשְׁמְרִי מְאֹד מְאֹד עַל בְּרִיאוּתֵךְ, וּבִפְרָט עַל הָעֲצַבִּים. הִנֵּה עֲזָרֵךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁבַּעְלֵךְ מַתְחִיל לְהִתְחַזֵּק, וְהוּא לוֹמֵד תּוֹרָה, עַל־כֵּן רְאִי לְחַזֵּק אוֹתוֹ, וְתִשְׁמְעִי בְּקוֹלוֹ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹהִי אִשָּׁה כְּשֵׁרָה — הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ; וְכֵן אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מִבְּנֵךְ ... וֵרוֹ יָאִיר.

הָעִקָּר רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ לִהְיוֹת תָּמִיד שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד וְעִקָּר גָּדוֹל בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְכָל מִי שֶׁשָּׂמֵחַ יוֹתֵר — מַצְלִיחַ יוֹתֵר.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... וֵרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁנִּפָּשׁ חֲדָשָׁה רוֹצָה לְחַדֵּשׁ אֶת עַצְמָהּ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֵלָיו, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל יֵשׁ לוֹ לִמּוּדִים עֲמֻקִים לְהָרִים וּלְהַגְבִּיהַּ אֶת כָּל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים, וּלְהַדְבִּיקָם בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכָּיו רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ.

כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת הוּא הִתְגַּלּוּת שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, שֶׁבּוֹא יָבוֹא וְלֹא יְאַחֵר, וְיִגַּלֶּה אֶת זֶה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ יְגַלֶּה אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁיֵּדְעוּ כֻּלָּם, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בַּהִתְלַבְּשׁוּת הַזּוּ, וּכְפִי שֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, כְּמוֹ־כֵן יִתְגַּלֶּה אוֹר פְּנֵי הַשְּׁכִינָה. וְעַל־כֵּן הָאָדָם פּוֹתֵחַ אֶת פִּיו וּמְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין לוֹ רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲזַי הוּא מְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת וְעִקַּר הַתַּכְלִית לְהַגִּיעַ אֶל זֶה בְּזֶה הָעוֹלָם — שֶׁיְּדַבֵּר הָאָדָם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ אֶת הַהִתְגַּלּוּת הַזּוּ, וּמַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ אֶת אוֹרוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ עוֹד בְּעוֹדֵנוּ בְּגָלֻיּוֹתֵינוּ, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁזּוֹכֶה לְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִתְבּוֹדֵד עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, וּמִתְוַדֶּה עַל כָּל חֲטָאָיו, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, עַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוּת נְעִימוּת יְדִידוּת חִיּוּת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָזֶה!

תֵּדַע, שֶׁדַּרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא לֵילֵךְ תָּמִיד עִם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, הַיְנוּ לֹא לְדַקְדֵּק עַל עַצְמוֹ כָּל־כָּךְ, כִּי כְּמוֹ שֶׁאָסוּר לִשְׁנֹא אֶת שׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, וְעוֹבֵר עַל זֶה בְּלָאו שֶׁל ״לֹא תִשְׂנָא אֶת אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ״ (וַיִּקְרָא יט, יז), כְּמוֹ־כֵן אָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ, וּצְרִיכִים לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת; כִּי כְּמוֹ שֶׁצְּרִיכִים לָדוּן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת, צְרִיכִים לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלִמְצֹא תָּמִיד נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּעַצְמוֹ, וּלְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם כָּל נְקֻדָּה וּנְקֻדָּה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת מְאֹד מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְרַבֵּנוּ זַ״ל פֵּרֵשׁ: ״סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב״, הַיְנוּ אֵיךְ תִּזְכֶּה לְסוּר מֵרָע? עַל־יְדֵי ״עֲשֵׂה טוֹב״, הַיְנוּ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה טוֹב, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִמֵּילָא יָסוּר מֵרָע, כִּי צְרִיכִים לַעֲסֹק הַרְבֵּה בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, וְזֶה הַטּוֹב הַנִּצְחִי, וְעַל־יְדֵי־זֶה סָר מִמֶּנּוּ הָרָע, וְלֹא שֶׁצְּרִיכִים לַעֲבֹד עַל סָר מֵרָע, כִּי כָּל הַמִּתְנַהֵל עִם מְנֻוָּל נַעֲשֶׂה כָּמֹהוּ וְכוּ׳ וְכוּ׳ (תַּנְיָא לִקּוּטֵי אֲמָרִים, פֶּרֶק כח), עַל־כֵּן הָעִקָּר לַעֲשׂוֹת טוֹב.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה פָּרָשָׁה חֻמָּשׁ וְרַשִׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, בְּאֹפֶן שֶׁבְּכָל שָׁבוּעַ תִּזְכֶּה לְסַיֵּם שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם עִם פֵּרוּשׁ רַשִׁ״י, אֲשֶׁר מְאֹד מְסֻגָּל לְיִרְאַת שָׁמַיִם. וְכֵן תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְאִם תִּזְכֶּה לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, בְּאֹפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיְּמָן בְּכָל חֹדֶשׁ — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַבְּרִית. וְכֵן תִּקְבַּע לְעַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם עַל־כָּל־פָּנִים דַּף גְּמָרָא, וְתַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ הֵיטֵב בְּתוֹךְ דִּבְרֵי הַגְּמָרָא הַקְּדוֹשָׁה, וְתִלְמַד עִם פֵּרוּשׁ רַשִׁ״י, וְאִם תּוּכַל גַּם תּוֹסְפוֹת — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים. וְעַל כֻּלָּם — תַּתְמִיד בְּלִמּוּד הֲלָכָה, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה מְאֹד, שֶׁנְּזְכֶּה לִלְמֹד פּוֹסְקִים, כִּי הֲלָכָה הִיא יְסוֹד הַכֹּל. וְרָאוּי לְךָ לִקְבַּע לְעַצְמְךָ כַּמָּה שִׁעוּרִים בַּפּוֹסְקִים, שִׁעוּר אֶחָד בְּקִצּוּר שֻׁלְחָן עָרוּךְ, בְּאֹפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לֵידַע עַל־כָּל־פָּנִים תַּמְצִית הַדִּינִים, וְשִׁעוּר אֶחָד בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ הַגָּדוֹל, לְהַתְחִיל מֵהַתְחָלַת אֹרַח חַיִּים, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם פַּעַם אַחַת — תַּתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכֵן כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּצָּיֵת אוֹתִי, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרָה בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֵין מִלִּים בְּפִי לְהוֹדוֹת לְךָ עַל כָּל הַחֶסֶד אֲשֶׁר אַתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי, אֲשֶׁר אַתָּה מְשַׁתֵּדֵל אוֹדוֹת הַתְּפִלִּין לִבְנִי ... נֵרוֹ יָאִיר. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְזַכֵּנִי לִרְאוֹת אוֹתוֹ לְהָכֵנֵס בְּעֹל הַמִּצְוֹות.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! יְשַׁלֵּם לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חֲזָרָה מַשְׂכֶּרְתְּךָ כְּפוּלָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְתִזְכֶּה לִרְוֹות נַחַת מִילָדֶיךָ.

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לֵידַע מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, מֵרַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לֵידַע מִתּוֹרוֹת נוֹרָאוֹת כָּאֵלּוּ, בִּפְרָט עַל תְּפִלִּין, כַּמָּה וְכַמָּה תּוֹרוֹת יֵשׁ בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, וּבִפְרָטִיּוּת בְּתוֹרָה ל״ח, שֶׁשָּׁם רַבֵּנוּ זַ״ל מְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַתְּפִלִּין, אֵיךְ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת פִּיו. וְכָל הַצָּרוֹת בָּאוֹת עַל הָאָדָם רַק בִּשְׁבִיל שֶׁמַּפְקִיר אֶת דִּבּוּרוֹ, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים קמח, ח): ״רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְּבָרוֹ״; וְהַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים מֹחִין וְחַיִּים לָאָדָם. וְסִימָן לְהַדְּבֵקוּת הוּא תְּפִלִּין; כִּי כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ עִם תְּפִלִּין, אָסוּר לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִן הַתְּפִלִּין. וּמַה כָּתוּב בַּתְּפִלִּין? ״שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָ״ה אֱלֹקֵינוּ יְהוָ״ה אֶחָד״. וְדָבָר זֶה צָרִיךְ לַחֲקֹק הֵיטֵב הֵיטֵב בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְזֶה עִקַּר הַמֹּחִין, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר בִּידִיעוֹת אֵלּוּ, עַל־יְדֵי־זֶה מַצְלִיחַ, כִּי זוֹ הַשְׂרָאַת הַשְּׁכִינָה, כִּי הָאֱמוּנָה הִיא הַשְּׁכִינָה, הֵינוּ כְּשֶׁאָדָם מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלקוּת גָּמוּר הוּא, וְתָמִיד נִכְנָסוֹת בּוֹ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשֶׁכֶת הַשְּׁכִינָה עָלָיו, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לָזֶה, אֲשֶׁר זוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁכָּל־כָּךְ דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁאֵין לִפְנֵי מַרְאֵה עֵינֵיהֶם וּלְמִשְׁמַע אָזְנֵיהֶם רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, אַשְׁרֵיהֶם וְאַשְׁרֵי חֶלְקֵיהֶם!

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לְךָ גַּם־כֵּן חִזּוּק, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ אוֹר יָשָׁר נַעֲשֶׂה אוֹר חוֹזֵר. אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וּמוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד הָיָה נִזְהָר בָּזֶה. וְאִם בְּאֵיזֶה יוֹם לֹא נִכְנַס אֶצְלוֹ מִישֶׁהוּ לְדַבֵּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, הָיָה הוּא יוֹצֵא בַּחוּץ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ.

אֲנִי עוֹשֶׂה עַכְשָׁו כָּל מִינֵי הִשְׁתַּדְּלֻיּוֹת, וּמִתְפַּלֵּל כָּל מִינֵי תְּפִלּוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֲזַכֶּה לִהְיוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עִם קִבּוּץ קָדוֹשׁ שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ בְּאוּמַן. וַאֲנִי מְקַוֶּה שֶׁגַּם אַתָּה תִּדְחַף אֶת רֹאשְׁךָ בֵּין הַקִּבּוּץ הַזֶּה, וְעוֹד נְדַבֵּר מִזֶּה.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, תּוֹדָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל גֹּדֶל הַהִשְׁתַּדְּלוּת שֶׁאַתָּה מִשְׁתַּדֵּל בַּעֲדִי אוֹדוֹת הַתְּפִלִּין וְהַפָּרָשִׁיּוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבְבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים חִזּוּק בְּכָל יוֹם וָיוֹם מֻחְדָּשׁ, וְלֹא מַסְפִּיק שֶׁיּוֹדְעִים כְּבָר אֶת הַכֹּל, רַק צְרִיכִים לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם בְּהִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ זַ״ל. וּבִפְרָט בְּעִנְיַן שְׁלוֹם־בַּיִת, צְרִיכִים לִרְאוֹת לְהִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְחָתָן סָמוּךְ לַחֻפָּתוֹ מַאֲמָרָם זַ״ל (כְּתֻבּוֹת טז:): כֵּיצַד מְרַקְּדִין לִפְנֵי הַכַּלָּה? וְרָמַז לוֹ — כֵּיצַד מְרַקְּדִין וּמְדַלְּגִין עַל מַה שֶּׁהָיָה לִפְנֵי הַכַּלָּה, הַיְנוּ לִפְנֵי הַחֻפָּה; וְדָבָר זֶה צְרִיכִים לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם וָיוֹם, לִשְׂכֹּחַ מַה שֶּׁהָיָה עִם אִשְׁתּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לָדוּנָהּ לְכַף זְכוּת. כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד לְקַלְקֵל לִבְנֵי הַנְּעוּרִים אֶת הַשְּׁלוֹם־בַּיִת, כְּדֵי שֶׁיִּתְפֹּס אוֹתָם בְּמִצְּדָתוֹ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָנִים רסג, רסד); וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד רָצָה, שֶׁנִּשְׁתַּדֵּל בְּעִנְיַן שְׁלוֹם־בַּיִת, וְתֵדַע, כִּי עַל זֶה צְרִיכִים לְמוּד עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֵנּוּ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלוֹמֵד בְּכָל

יוֹם בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר שָׁם יִמְצָא לְעַצְמוֹ עֵצוֹת וְהִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וָיוֹם. וְהָעִקָּר רַק לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וּלְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאָז בֶּאֱמֶת יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד ״עֵין יַעֲקֹב״, אֲשֶׁר מְאֹד מְסֻגָּל לְיִרְאַת שָׁמַיִם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל וְכֵן מוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל וְכֵן כָּל תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הִתְמִידוּ בְּלִמּוּד ״עֵין יַעֲקֹב״. וּמוּבָא בִּדְבְרֵי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ״ענְסְק זי״ע, שֶׁהַלִּמּוּד ״עֵין יַעֲקֹב״ מְשַׁבֵּר אֶת הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּכָל יוֹם שִׁעוּר בְּ״עֵין יַעֲקֹב״, וּמִפִּי הָרַב הַקָּדוֹשׁ בַּעַל הַתַּנְיָא וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ זי״ע, נִשְׁמַע אֲשֶׁר אָמַר פַּעַם, שֶׁלִּמּוּד ״עֵין יַעֲקֹב״ הוּא בְּחִינַת קַבָּלָה מַעֲשִׂית וְדוֹ״ק, וְהָבֵן הֵיטֵב גְּדֶל הָעִנְיָן הַזֶּה.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתְךָ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק אֵלּוּ הַדִּבּוּרִים שֶׁאָנוּ מְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

גַּם רְאִי לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל הַבֵּן. וְנוֹסָף עַל הַנֵּרוֹת שֶׁאַתְּ מַדְלִיקָה לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, תַּדְלִיקִי שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, וּבִפְרָט עַל טוֹבַת וְהַצְלָחַת הַבֵּן, וְהַשֶּׁמֶן הַנִּשְׁאָר מֵהַנֵּרוֹת תִּקְחִי בְּמוֹצָאֵי־שַׁבָּת בְּבַקְבּוּק, וּתְעָרְבִי בְּתוֹךְ הַמַּאֲכָלִים שֶׁל בְּנֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁיַּצְלִיחַ בְּנֵךְ, וְשֶׁיֵּצֵא מֵהַפַּח שֶׁנָּפַל בּוֹ, וְיִמְצָא אֶת בַּת זוּגוֹ הָאֲמִתִּית.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד מִתְפַּלֵּא עָלֶיךָ, שֶׁזֶּה כַּמָּה שֶׁאֲנִי כּוֹתֵב לְךָ מִכְתָּבִים וְאֵינְךָ עוֹנֶה לִי וְכוּ׳, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לַּחֲשֹׁב עָלֶיךָ, אֵיךְ וְלָמָּה הִתְקָרְרָתָ כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁהִתְרַחַקְתָּ מֵאִתָּנוּ, עַד שֶׁאַתָּה כְּבָר הִתְחַלְתָּ לְדַבֵּר וְכוּ׳, וְכֵן שָׁמַעְתִּי, שֶׁקִּיַּמְתָּ ״בִּעַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת״, שֶׁזָּרַקְתָּ מִבֵּיתְךָ אֶת סִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, אֲשֶׁר פַּעַם הָיָה זֶה עִקַּר חִיּוּתְךָ, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לוֹמַר לְךָ. הַאִם שָׁכַחְתָּ כְּבָר אֶת הַכְּתָמִים שֶׁל נִשְׁמָתְךָ, אֲשֶׁר מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה גִּלְגּוּלִים אַתָּה צָרִיךְ עוֹד לְהִתְגַּלְגֵּל בְּזֶה הָעוֹלָם, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְתַקְּנָם, אִם לֹא תָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית לַחֲזֹר וּלְהִתְקָרֵב אֵלֵינוּ, מַדּוּעַ לֹא תִּזְכֹּר אֶת חַטֹּאת נְעוּרֶיךָ מַה שֶּׁעָבַר עָלֶיךָ בִּימֵי הַנְּעוּרִים?! (וַיִּקְרָא יח, ט): ״עֶרְוַת אֲחוֹתְךָ וְגוֹ׳ לֹא תְגַלֶּה״ וְגוֹ׳, (שָׁם כ, ז): ״וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֲחוֹתוֹ וְגוֹ׳, וְרָאָה אֶת עֶרְוָתָהּ, וְהִיא תִּרְאֶה אֶת עֶרְוָתוֹ, וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמָּם, עֶרְוַת אֲחוֹתוֹ גִּלָּה עֲוֹנוֹ

יִשָּׂא״ וְגוֹ׳, הַאִם שָׂכַחְתָּ כְּבָר אֶת הָעֲוונוֹת הָאֵלּוּ שֶׁעָבַרְתָּ בִּימֵי נְעוּרֶיךָ?! מַדּוּעַ לֹא תִקַּח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, לִפְנֵי שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר עָלַי, שֶׁתַּחֲשֹׁב הֵיטֵב הֵיטֵב עַל חַטֹּאת נְעוּרֶיךָ, אֲשֶׁר הַחֵטְא הַזֶּה גַּם אֶצֶל הַגּוֹיִים וְאֻמּוֹת הָעוֹלָם מְגֻנֶּה מְאֹד מְאֹד. לָזֹאת רְאֵה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתַחֲזֹר אֶל שָׁרְשֶׁךָ.

אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ הֵיטֵב בְּתוֹךְ לִבְּךָ, וְתִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְתַתְחִיל לְהִתְקָרֵב אֵלֵינוּ מֵחָדָשׁ, וְאַל תַּחֲשֹׁב כִּי בָּזֶה שֶׁנִּתְרַחַקְתָּ תּוּכַל לְהִתְחַבֵּא מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן נג): קִרְבַת הַצַּדִּיקִים טוֹב בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא; וְעַל־כֵּן רְאֵה לַחֲזֹר אֵלֵינוּ, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְךָ לְטוֹבָה, כִּי כָּל מַה שֶּׁאַתָּה סוֹבֵל כָּל־כָּךְ עֲנִיּוּת וְדַחֲקוּת וְיִסּוּרִים מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, הוּא רַק עַל־יְדֵי הֶעָוֹן הֶחָמוּר הַזֶּה. וְהָיִיתָ צָרִיךְ אַתָּה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִשָּׁאֵר אֶצְלֵנוּ, וְאָז כּוּלֵי הַאי וְאוּלַי הָיִיתָ זוֹכֶה סוֹף כָּל סוֹף לְתִקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, כִּי אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר מֶה הָיִיתָ נַעֲשֶׂה עַל יָדֵינוּ, אִם הָיִיתָ נִשְׁאָר אֶצְלֵנוּ. אַךְ מַה לַּעֲשׂוֹת? הַבְּחִירָה מְאֹד גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָט אַחֲרֵי שֶׁעָבְרוּ וּפָגְמוּ בְּחֵטְא מְגֻנֶּה כָּזֶה, כְּבָר לֹא בְּחִנָּם שֶׁמְּדַבְּרִים אַחַר־כָּךְ עָלֵינוּ מַה שֶּׁמְּדַבְּרִים.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּכְנִיס אֶת הַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ בְּתוֹךְ פְּנִימִיּוּת לִבְּךָ, וְתִתְיַשֵּׁב הֵיטֵב הֵיטֵב, וְתַתְחִיל לִבְכּוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ, וְשֶׁתָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתַפְסִיק לְדַבֵּר עָלֵינוּ, וְיוֹתֵר טוֹב לְךָ לָשׁוּב אֵלֵינוּ, כִּי אַחֲרִית מָרָה תִּהְיֶה בָּאַחֲרוֹנָה. וּזְכֹר אֶת זֹאת, כִּי אֲנִי מְאֹד מְאֹד אוֹהֵב אוֹתְךָ, וַאֲנִי מוּכָן לְקָרֵב אוֹתְךָ וְלַעֲסֹק בְּתִקּוּנְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכָתֹב לִי תֵּכֶף־וּמִיָּד מִכְתָּב, וְאָז אֵדַע, שֶׁאַתָּה חָפֵץ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

ט״ו תתכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ כְּמַעַט בְּכָל יוֹם וָיוֹם. וּבֶאֱמֶת כְּבָר כָּתַבְתִּי לְךָ הַרְבֵּה פְּעָמִים, וּבְכָל פַּעַם אַתָּה כּוֹתֵב עָלַי בַּחֲרִיפוּת וּבְעַזּוּת. וּכְבָר חָשַׁבְתִּי לְהַפְסִיק מִלְּכָתֹב לְךָ, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שֶׁעִילָּה אַתָּה מְבַקֵּשׁ, כִּי כֵּן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קנג): מִי שֶׁמְּקָרֵב אֶת עַצְמוֹ לַצַּדִּיק, וְקִרְבָתוֹ אֵינָהּ בִּתְמִימוּת, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְהַפֵּךְ אַחַר־כָּךְ לְרוֹדֵף, עַיֵּן שָׁם; כִּי בְּכָל פַּעַם אַתָּה בָּא בְּקוֹבְלָנָא חֲדָשָׁה עָלֵינוּ, כְּאִלּוּ כָּךְ וְכָךְ... הַיַּעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ וְעַל דַּעַת בַּר דַּעַת אֲמִתִּי דְּבָרִים כָּאֵלּוּ?! אֵינִי יוֹדֵעַ מִי מֵסִית אוֹתְךָ תָּמִיד כָּל־כָּךְ עָלַי?! וּמִי אוֹמֵר לְךָ דְּבָרִים שֶׁל הֶבֶל וָרִיק עָלַי?! וּכְבָר חָשַׁבְתִּי כַּמָּה פְּעָמִים לְקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שָׁם סִימָן פג): כְּשֶׁאֶחָד בָּא לְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ לַצַּדִּיק, מֻתָּר לוֹ לְהַרְחִיקוֹ כְּשֶׁשּׁוֹאֵל קֻשְׁיוֹת שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ, עַיֵּן שָׁם; הֲלֹא הַכֹּל הֶבֶל הֲבָלִים מַה שֶּׁאַתָּה כּוֹתֵב לִי, הַאִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ שֶׁאֲנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי זֶה חֲצִי יוֹבֵל שָׁנִים בַּעֲבוֹר בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְהוֹצִיאָם מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנִּלְכְּדוּ בּוֹ?! וְאֵין שׁוּם סֵפֶר בָּעוֹלָם שֶׁיְּדַבֵּר כָּל־כָּךְ גָּלוּי וּפָתוּחַ מֵעִנְיַן פְּגַם־הַבְּרִית, וְאֵיךְ שֶׁעַדַיִן יֵשׁ לָהֶם תִּקָּוָה, כְּמוֹ בִּסְפָרֵינוּ. וְאֵיךְ תִּכְתֹּב לִי בְּכָל פַּעַם בַּעֲקִיצוֹת וּבְעַזּוּת כְּאִלּוּ אֵין לִי דְּבָרִים אֲחֵרִים בְּדַעְתִּי, רַק וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּכְאִלּוּ אָצְלֵנוּ לֹא מְדַבְּרִים מִקְּדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם וּקְדֻשַּׁת הַבְּרִית?! הַאִם אַתָּה חָסַר דֵּעָה?! אַתָּה כּוֹתֵב לִי, שֶׁבְּוַדַּאי יֵשׁ אָצְלִי כָּל הַמִּכְתָּבִים שֶׁכָּתַבְתָּ לִי, וְעַיַּנְתִּי בָּהֶם בְּעִיּוּן עָמֹק, מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כָּל הַמִּכְתָּבִים שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל, אֲנִי קוֹרֵעַ אַחַר קְרִיאָתָם, כִּי אִם הָיִיתִי מַחֲזִיק אֶת הַמִּכְתָּבִים מִבְּנֵי־אָדָם שֶׁשּׁוֹלְחִים לִי, הָיוּ חוֹפְרִים לְעַצְמָם קֶבֶר מֵרֹב בּוּשָׁה, וְהָיוּ קוֹבְרִים אֶת עַצְמָם בְּחַיֵּיהֶם.

וְהִנֵּה אַזְכִּיר לְךָ כַּמָּה פְּתָגָמִים שֶׁכָּתַבְתָּ לִי עוֹד לִפְנֵי שָׁנָה

וּשְׁנָתַיִם: ״כָּל עִנְיַן מְצָוַת מִילָה לְיָצְנוּת גְּדוֹלָה״ (רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עַפְרָא לְפוּמַיְהוּ מִי שֶׁמְּדַבֵּר כָּךְ), ״מְצָוַת מִילָה מְבַלְבֶּלֶת אוֹתִי מְאֹד מְאֹד״, ״מְצָוַת בְּרִית מִילָה אֵינִי מֵבִין מַה צְּרִיכִים אֶת זֶה״, עַכְשָׁו אֶשְׁאַל אוֹתְךָ, הַאִם אַחַר מִכְתָּבִים כְּאֵלּוּ, אַתָּה יָכוֹל לְהָבִין אֶת דְּבָרֵינוּ?! עִם מֹחַ פָּגוּם כָּזֶה אַתָּה יָכוֹל לַהֲבִינֵנוּ?! הֵן אֱמֶת שֶׁאַתָּה חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, אֲבָל סוֹף כָּל סוֹף כָּתַבְתָּ פַּעַם דְּבָרִים כָּאֵלּוּ, וּבִמְקוֹם לִבְכּוֹת וּלְבַכּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וּלְהַתְחִיל לַעֲבֹד עַל עַצְמְךָ עַל קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, אַתָּה כּוֹתֵב לִי כָּל־כָּךְ בְּעַזּוּת וּבַחֲצִיפוּת. וְתַאֲמִין לִי, שֶׁלֹּא הֵצְרַכְתִּי אֲפִלּוּ לְהָשִׁיב לְךָ, אַךְ אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁמָּסַרְתָּ אֶת נַפְשְׁךָ בַּעֲבוּר הֲפָצַת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְשֹׂרֶשׁ נַפְשְׁךָ הוּא מְאֹד מִשְׁתּוֹקֵק לִקְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, לָזֹאת אָמַרְתִּי לָרוֹץ דְּבָרַי אֵלּוּ אֵלֶיךָ, עַל אַף שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב לִי בְּכָל פַּעַם בְּחֻצְפָּה וְכוּ׳ וְכוּ׳. אִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מַה קּוֹרֶה בַּדּוֹר הַזֶּה, הָיִיתָ נוֹפֵל עַל פָּנֶיךָ, וּמְנַשֵּׁק אֶת כַּפּוֹת רַגְלַי בְּלִי שׁוּם גֻּזְמָא, הַאִם אַתָּה יוֹדֵעַ מֵאַיִן בָּאִים הָאֲנָשִׁים הָאֵלּוּ, וּצְרִיכִים לְקָרְבָם וּלְחַזְקָם וּלְאַמְּצָם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הֵם בְּנֵי וּבְנוֹת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָפֵץ בִּתְשׁוּבַת רְשָׁעִים וְלֹא בְּמִיתָתָן, וְעַל־כֵּן לָמָּה תָּדוּן אוֹתָנוּ כָּל־כָּךְ לְכַף חוֹב?! הַאִם אֵינִי בּוֹכֶה וּמְבַכֶּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁיְּזַכֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִבְנוֹת כְּבָר אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל בְּיַבְנְאֵל, בְּאֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה מֶרְוָח לְכָל הָרוֹצִים לְהִסְתּוֹפֵף אֶצְלֵנוּ, וְתִהְיֶה לָנוּ עֶזְרַת נָשִׁים כִּדְבָעֵי לְמַעְלָה, הַאִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ שֶׁכּוֹאֵב לִי כָּל הָעִנְיָן שֶׁבָּאִים כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאֵין לְכֻלָּם מָקוֹם, וְיֶשְׁנָם גַּם כָּאֵלּוּ שֶׁאֵינָם מְכַבְּדִים בְּהוֹפָעָתָם אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, אַךְ מַה לַּעֲשׂוֹת? הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וּמַדּוּעַ צְרִיכִים לְרַחֵק אוֹתָם?! צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּבְנֶה לָנוּ בֵּית־מִדְרָשׁ גָּדוֹל וְכוּ׳. אֲבָל לְעֵת עַתָּה צְרִיכִים לָדוּן אֶת כֻּלָּם לְכַף זְכוּת, וְלֹא לְהָסִית וּלְדַבֵּר נֶגֶד. הִנֵּה מִקֹּדֶם כָּתַבְתִּי לְאֶחָד, שֶׁהוּא גַּם־כֵּן חָכָם כָּמוֹךָ, שֶׁמְּדַבֵּר עָלַי כָּל דָּבָר אָסוּר, וּמַקְשֶׁה עָלַי כָּל מִינֵי קֻשְׁיוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְשָׂכַח שֶׁבִּימֵי נְעוּרָיו כָּתַב לִי מִכְתָּב, שֶׁהָיָה לוֹ עֵסֶק עִם אֲחוֹתוֹ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, רַחֲמָנָא לְצָלָן, אֲשֶׁר הֶעָוֹן הַזֶּה אֲפִלּוּ אֵצֶל הַגּוֹיִים מִתְעָב וּמְשֻׁקָּץ, וְעַכְשָׁו כְּשֶׁכְּבָר הִתְחַתֵּן מִזֶּה חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וְיֵשׁ לוֹ כְּבָר שְׁמוֹנָה יְלָדִים, הוּא מְדַבֵּר עָלַי כָּל דָּבָר אָסוּר, אֵין זֹאת אֶלָּא

הוּא שָׁכַח אֶת הַחַטֹּאת נְעוּרִים שֶׁלּוֹ, אֲשֶׁר הֵם בְּכָרַת, וַעֲוֹונוֹ יִשָּׂא, וְעַכְשָׁו אֶשְׁאַל אוֹתְךָ — מִי מְדַבֵּר עָלַי, אִם לֹא כָּל מִינֵי פְּגוּמִים בִּפְגַם־הַבְּרִית?! כִּי סַךְ הַכֹּל מָה אֲנִי רוֹצֶה, וּבַעֲבוּר מָה אֲנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי זֶה יָמִים וְשָׁנִים, וְהִשְׁלַכְתִּי נַפְשִׁי מִנֶּגֶד, וַאֲנִי חוֹטֵף כָּל מִינֵי חִצִּים מִכָּל מִינֵי אִינְשֵׁי דְּלָא מְעַלֵּי, הַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לְהַחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם בִּתְשׁוּבָה, וַאֲנִי רוֹצֶה לְהַחְדִּיר בָּהֶם גַּם־כֵּן אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

מַה מְּאֹד כּוֹאֵב לִי לִבִּי לִכְתֹּב לְךָ אֶת כָּל זֹאת, כִּי בֶּאֱמֶת לֹא הָיִיתִי צָרִיךְ לִכְתֹּב לְךָ לְגַמְרֵי, וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה מַה שֶּׁתַּעֲשֶׂה, אַךְ הָרַחֲמָנוּת שֶׁלִּי עָלֶיךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁפְּנִימִיּוּת לִבְּךָ מְאֹד מִשְׁתּוֹקֶקֶת לִקְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, אַךְ יִצְרְךָ מַטְעֶה אוֹתְךָ בְּכָל פַּעַם עִם בִּלְבּוּלִים אֲחֵרִים, כְּאִלּוּ מִי יוֹדֵעַ מָה... וּבֶאֱמֶת מַדּוּעַ לֹא תִּסְתַּכֵּל בְּתוֹךְ הַסְּפָרִים שֶׁלָּנוּ, וְשָׁם תִּרְאֶה מָה אֲנִי לוֹמֵד, וּבִפְרָט בַּמִּכְתָּבִים.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאַחַת וּלְתָמִיד תַּכְנִיס אֶת דְּבָרֵינוּ אֵלֶּה בְּלִבְּךָ וּבְדַעְתְּךָ, וְאָז כְּבָר לֹא יִהְיוּ לְךָ שׁוּם קֻשְׁיוֹת עַל שׁוּם דָּבָר, וּבִפְרָט עַל סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד, כִּי הַסֵּדֶר הַזֶּה הוּא סֵדֶר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד לְמִי שֶׁמְּבִינוֹ. וְהִנֵּה הַמָּקוֹר לָהֶבִין הוּא בַּמָּגֵן אַבְרָהָם, סִימָן נ׳, שֶׁמְּדַבֵּר אוֹדוֹת פֶּרֶק ״אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן״, וְעַל זֶה סָמַךְ ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן אֶת דְּבָרָיו. וְעַכְשָׁו אֶשְׁאַל אוֹתְךָ — כַּמָּה אֲלָפִים וְרִבְבוֹת רִבְבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם פֶּרֶק ״אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן״, וְאֵינָם יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם לִשְׂמֹאלָם מַה שֶּׁאוֹמְרִים, הַאִם תִּפְלָתָן אֵינָהּ רְצוּיָה וּמְקֻבֶּלֶת בַּשָּׁמַיִם?! בְּוַדַּאי הָיָה טוֹב יוֹתֵר, שֶׁיִּלְמְדוּ אֶת הַפֶּרֶק זֶה בְּעֹמֶק הָעִיּוּן, וְיָבִינוּ מַה שֶּׁאוֹמְרִים כְּדַעַת ה׳מָּגֵן אַבְרָהָם׳, אֲבָל הַמְּצִיאוּת הִיא שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת טְרוּדִים עַל הַמִּחְיָה וְעַל הַכַּלְכָּלָה, וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְאִם תַּגִּיד לוֹ שֶׁסְּתָם אֲמִירַת ״אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן״ לֹא שָׁוֶה שׁוּם דָּבָר וְיַפְסִיקוּ, אֲזַי יַפְסִיקוּ גַּם לוֹמַר ״אַשְׁרֵי״ וְ״יִשְׁתַּבַּח״ וּקְרִיאַת שְׁמַע וּשְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה, וְיִהְיוּ נַעֲשִׂים פּוֹרְקֵי עֹל וְכוּ׳, מַדּוּעַ לֹא תִּסְתַּכֵּל עַל צַד הַשֵּׁנִי שֶׁל הַמַּטְבֵּעַ, שֶׁעַל־יְדֵי רִבּוּי הַלִּמּוּד וְרִבּוּי הָאֲמִירָה, סוֹף כָּל סוֹף תִּפָּתַח הַדַּעַת וְהַמֹּחַ, וְיִזְכּוּ כֵּן לְהָבִין מַה שֶּׁאוֹמְרִים. וְעַל־כֵּן הֵיכָן יֵשׁ פֹּה

סְתִירָה בֵּינִי לְבֵין ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן זַ״ל?! הַאִם אֵינִי מוֹדֶה, שֶׁגַּם צְרִיכִים לִלְמֹד בְּעִיּוּן, וְזֶה עִקַּר הַלִּמּוּד?! הַאִם אֵינִי יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַמְקוֹרוֹת כְּמוֹ שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ...

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּקַבֵּל אֶת כָּל דְּבָרַי אֵלֶּה, וְאִם תְּקַבְּלֵם — הֲרֵי מוּטָב, וְתִכְתֹּב לִי שֶׁקִּבַּלְתָּ אֶת דְּבָרַי, וְאִם כַּוָּנָתְךָ רַק לְדָקְרֵנִי וּלְעָקְצֵנִי, אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שֶׁלְּבַל תִּכְתֹּב לִי יוֹתֵר, וּתְחַפֵּשׂ לְעַצְמְךָ מוֹרֵה־דֶּרֶךְ אַחֵר, וּתְהִלָּה לָאֵל, אֵינִי מִתְבַּיֵּשׁ מֵהַתַּלְמִידִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהֵקַמְתִּי, שֶׁבָּרוּךְ הַשֵּׁם, בְּקִיאִים בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמַתְמִידִים בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אַשְׁרֵיהֶם וְאַשְׁרֵי חֶלְקָם!

אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁכְּבָר יוֹעִיל לְךָ הַמִּכְתָּב הַזֶּה, וְלֹא תִּתְבַּלְבֵּל יוֹתֵר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

אַל תְּבַלְבְּלִי אֶת עַצְמֵךְ כְּלָל מֵאֲחוֹתֵךְ, וְלֹא כְּדַאי לְבַלּוֹת אֶת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים בְּבִלְבּוּלִים שֶׁל הֶבֶל, כִּי חֲבָל עַל הַבְּרִיאוּת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתכז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ג סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְכוּ׳, דַּע לְךָ, שֶׁאֵין לָנוּ אֶלָּא דִּבְרֵי בֶּן הַשִּׁמְחָה, הַנִּכְלָל בִּמְקוֹר הַשִּׁמְחָה, וְהָעוֹסֵק לְקַשְּׁרֵנוּ אֶל שֹׂרֶשׁ הַשִּׁמְחָה; הַיְנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל נָתַן לָנוּ דֶּרֶךְ נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲפִלּוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רֹאשׁ כָּבֵד, וְקָשֶׁה לוֹ לְהָבִין מַה שֶּׁלּוֹמֵד, עִם כָּל זֹאת גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל דֶּרֶךְ, אֲשֶׁר מִי שֶׁיֵּלֵךְ בְּדַרְכּוֹ הַזֶּה, לֹא יִמָּלֵט שֶׁלְּבַסּוֹף יִהְיֶה בָּקִי בְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ. וְזֶה מוּבָא בַּאֲרִיכוּת בִּדְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן עו); וְרָאוּי לְךָ לְעַיֵּן וְלִלְמֹד אֶת הַשִּׂיחָה הַזּוֹ, וְאָז תִּרְאֶה מַה לְּפָנֶיךָ. וְהַכְּלָל, שֶׁאֵין צְרִיכִים בַּלִּמּוּד רַק הָאֲמִירָה לְבַד, לוֹמַר הַדְּבָרִים כְּסֵדֶר, וּמִמֵּילָא יָבִין, וְלֹא יְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ בִּתְחִילַת לִמּוּדוֹ, שֶׁיִּרְצֶה לְהָבִין תֵּכֶף, וּמֵחֲמַת זֶה יִקְשֶׁה לוֹ הַרְבֵּה תֵּכֶף, וְלֹא יָבִין כְּלָל, רַק יַכְנִיס מֹחוֹ בַּלִּמּוּד, וְיֹאמַר כְּסֵדֶר בִּזְרִיזוּת וּמִמֵּילָא יָבִין. וְאִם לֹא יָבִין תֵּכֶף, יָבִין אַחַר־כָּךְ, וְאִם יִשָּׁאֲרוּ אֵילּוּ דְּבָרִים שֶׁאַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא יוּכַל לַעֲמֹד עַל כַּוָּנָתָם — מַה בְּכָךְ, כִּי מַעֲלַת רִבּוּי הַלִּמּוּד עוֹלָה עַל הַכֹּל. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת סג.): לְגָמֹר וְהָדַר לְסַבּוֹר, וְאַף עַל גַּב דְּלָא יָדַע מַה קָּאָמַר, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קיט, כ): ״גָּרְסָה נַפְשִׁי לְתַאֲבָה״, כִּי עַל־יְדֵי רִבּוּי הַלִּמּוּד שֶׁיִּלְמַד בִּמְהִירוּת, וְיִזְכֶּה לִלְמֹד הַרְבֵּה, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לַעֲבֹר כַּמָּה פְּעָמִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים שֶׁלּוֹמֵד, לְגָמְרָם וְלַחֲזֹר לְהַתְחִיל וּלְגָמְרָם פַּעַם אַחַר פַּעַם, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִמֵּילָא יָבִין בַּפַּעַם הַשְּׁנִיָּה וְהַשְּׁלִישִׁית כָּל מַה שֶּׁלֹּא הָיָה מֵבִין בִּתְחִלָּה, כָּל מַה שֶּׁאֶפְשָׁר לְהָבִין וְלַעֲמֹד עַל דִּבְרֵיהֶם.

וְדִבֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל הַרְבֵּה מְאֹד בְּעִנְיָן זֶה, וְאִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר דְּבָרִים אֵלּוּ בִּכְתָב הֵיטֵב, אֲבָל בֶּאֱמֶת הִיא דֶּרֶךְ עֵצָה טוֹבָה מְאֹד בְּעִנְיַן הַלִּמּוּד, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לִלְמֹד הַרְבֵּה מְאֹד, לִגְמֹר כַּמָּה וְכַמָּה סְפָרִים, וְגַם יִזְכֶּה לְהָבִין הַדְּבָרִים יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הָיָה לוֹמֵד בְּדִקְדּוּק גָּדוֹל, כִּי זֶה מְבַלְבֵּל מְאֹד מִן הַלִּמּוּד, וְכַמָּה בְּנֵי־אָדָם פָּסְקוּ מִלִּמּוּדָם לְגַמְרֵי, עַל־יְדֵי רִבּוּי הַדִּקְדּוּקִים שֶׁלָּהֶם, וּמְאוּמָה לֹא נִשְׁאַר בְּיָדָם, אֲבָל כְּשֶׁיַּרְגִּיל עַצְמוֹ לִלְמֹד בִּמְהִירוּת בְּלִי דִּקְדּוּקִים הַרְבֵּה, הַתּוֹרָה תִּתְקַיֵּם בְּיָדוֹ, וְיִזְכֶּה לִלְמֹד הַרְבֵּה מְאֹד גְּמָרָא וּפוֹסְקִים כֻּלָּם, וְתַנַ״ךְ וּמִדְרָשִׁים וְסִפְרֵי הַזֹּהַר וְקַבָּלָה וּשְׁאָר סְפָרִים כֻּלָּם. וּמוּבָא (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כח) שִׂיחָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁטּוֹב לָאָדָם שֶׁיַּעֲבֹר בְּחַיָּיו בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְסִפֵּר עִמָּנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל הַרְבֵּה הַרְבֵּה בְּעִנְיָן זֶה, שֶׁטּוֹב לִלְמֹד בִּמְהִירוּת, וְלִבְלִי לְדַקְדֵּק הַרְבֵּה בְּלִמּוּדוֹ, רַק לִלְמֹד בִּפְשִׁיטוּת בִּזְרִיזוּת, וְלִבְלִי לְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ הַרְבֵּה בִּשְׁעַת לִמּוּדוֹ מֵעִנְיָן לְעִנְיָן, רַק יִרְאֶה לְהָבִין הַדָּבָר בִּפְשִׁיטוּת בִּמְקוֹמוֹ. וְאִם לִפְעָמִים אֵינוֹ יָכוֹל לְהָבִין דָּבָר אֶחָד, אַל יַעֲמֹד הַרְבֵּה שָׁם, וְיַנִּיחַ אוֹתוֹ הָעִנְיָן וְיִלְמַד יוֹתֵר לְהַלָּן, וְעַל־פִּי־הָרֹב יֵדַע אַחַר־כָּךְ מִמֵּילָא מַה שֶּׁלֹּא הָיָה מֵבִין בְּתְחִלָּה, כְּשֶׁיִּלְמַד כְּסֵדֶר בִּזְרִיזוּת לְהַלָּן יוֹתֵר.

וְאֵלּוּ הֵם דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵין מַה לִּגְרֹעַ אוֹ לְהוֹסִיף עַל זֶה, וּמִי שֶׁמִּתְלוֹצֵץ מִזֶּה, עָלָיו נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ט, יב): ״אִם חָכַמְתָּ — חָכַמְתָּ לָךְ, וְלַצְתָּ — לְבַדְּךָ תִּשָּׂא״, אִם אַתָּה חָכָם — אַתָּה חָכָם לְעַצְמְךָ, כִּי מַה שֶּׁאָדָם זוֹכֶה לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם לִלְמֹד תַּנַ״ךְ, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, רַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, סִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, זֶה זָכָה לְעַצְמוֹ, וְאִם עוֹשִׂים לֵיצָנוּת מִזֶּה, עוֹשִׂים לֵיצָנוּת רַק מֵעַצְמוֹ, שֶׁהוּא נִשְׁאָר רֵיק מֵהַכֹּל, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ בֵּין יְמִינוֹ לִשְׂמֹאלוֹ.

וְלֵךְ וּרְאֵה מַה שֶּׁכָּתַב רַבִּי חַיִּים וִיטַאל זַ״ל (שַׁעַר הַגִּלְגּוּלִים, הַקְדָּמָה יז): הָאָדָם שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, פּוֹגֵם בִּסְפִירַת הַתִּפְאֶרֶת שֶׁבְּכָל עוֹלָם מֵאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה; כִּי הַתּוֹרָה הִיא

תִּפְאֶרֶת שֶׁבְּכָל עוֹלָם, הָאָמְנָם יֵשׁ בָּהּ אַרְבַּע מַדְרֵגוֹת, וְסִימָנָם פַּרְדֵּ״ס, וְהֵם: פְּשָׁט, רֶמֶז, דְּרָשׁ, סוֹד; וּמִי שֶׁזָּכָה לֵירֵד לְעֹמֶק אַרְבַּעְתָּם, זוֹכֶה לְסוֹף כָּל הַמַּעֲלוֹת, וְעָלָיו נֶאֱמַר (יְשַׁעְיָה סד, ג): ״יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה לוֹ״, הָאָמְנָם מִי שֶׁלֹּא רָצָה לַעֲסֹק אֲפִלּוּ בִּפְשָׁטֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּקְרָא, פּוֹגֵם בִּתְפְאֶרֶת שֶׁבַּעֲשִׂיָּה, וּמִי שֶׁלֹּא רָצָה לְהָבִיא רְאָיָה לַדָּבָר, פּוֹגֵם בִּתְפְאֶרֶת שֶׁבַּיְצִירָה, וּמִי שֶׁלֹּא עָסַק בִּדְרָשׁוֹת הַתּוֹרָה, פּוֹגֵם בִּתְפְאֶרֶת שֶׁבַּבְּרִיאָה, וּמִי שֶׁלֹּא עָסַק בְּסוֹדוֹת הַתּוֹרָה, פּוֹגֵם בִּתְפְאֶרֶת שֶׁבַּאֲצִילוּת. עוֹד דַּע, כִּי הָאָדָם הַמִּתְעַסֵּק בַּעֲשִׂיַּת הַמִּצְוֹות לְבַד, הִנֵּה הוּא זוֹכֶה אֶל הַנֶּפֶשׁ הַנִּקְרֵאת עֲשִׂיָּה וְלֹא יוֹתֵר, וְהוּא דּוֹמֶה לְאִשָּׁה, שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם, וְהִנִּיחָהּ עֲרֵמָה, רְעֵבָה וּצְמֵאָה, וְהִיא דּוֹמָה אֶל הַשְּׁכִינָה הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגָּלוּת, וּבִיתָהּ נֶחֱרָב, וְיוֹשֶׁבֶת בַּגָּלוּת בַּחֹשֶׁךְ, כָּךְ נֶפֶשׁ הָאָדָם בִּהְיוֹתָהּ בִּלְתִּי רוּחַ שֶׁהוּא בַּעְלָהּ, אֵין לָהּ לֹא אוֹר וְלֹא שֵׂכֶל לְהַשְׂכִּיל, וְאִם יִשְׁתַּדֵּל עוֹד הָאָדָם הַזֶּה, לַעֲסֹק גַּם בַּתּוֹרָה, וְלוֹמֵד וְהוֹגֶה וְשׁוֹנֶה בָּהּ תָּמִיד בְּתוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה, וְעוֹסֵק תָּמִיד לִשְׁמָהּ בָּהּ, אָז יִזְכֶּה אֶל הָרוּחַ, שֶׁהוּא מִן יְצִירָה, וְאָז יִדְמֶה לְאִשָּׁה שֶׁבָּא בַּעְלָהּ, וְדָר עִמָּהּ בְּבֵיתָהּ תָּמִיד, וּמַלְבִּישָׁהּ, וּמַאֲכִילָהּ, וּמַשְׁקָהּ, וְחוֹזֶרֶת לְמַעֲלָתָהּ. כָּךְ הָאָדָם הַזֶּה כְּשֶׁיָּבוֹא בּוֹ הָרוּחַ, וְיִשְׁרֶה תּוֹךְ נַפְשׁוֹ, אָז תִּתְמַלֵּא נַפְשׁוֹ בְּרוּחַ חָכְמָה, וְתִתְעַלֶּה נַפְשׁוֹ בְּמַעֲשִׂיָּה לִיצִירָה, וְאִם יִשְׁתַּדֵּל עוֹד הָאָדָם הַזֶּה, וְיַעֲסֹק בַּחָכְמָה הַנֶּעֱלֶמֶת וּבְסוֹדוֹת הַתּוֹרָה, יִזְכֶּה גַּם אֶל הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא מִן הַבְּרִיאָה, וְתָאִיר הַנְּשָׁמָה בָּרוּחַ שֶׁבּוֹ, וְתוֹסִיף מַעֲלָה עַל מַעֲלָתוֹ, וְחָכְמָה עַל חָכְמָתוֹ, וְאָז נִקְרָא ״אָדָם שָׁלֵם״, אֲשֶׁר עָלָיו נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א, כז): ״וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ״; וְסוֹד הָעִנְיָן הוּא, כִּי בִּהְיוֹת הָאָדָם נֶפֶשׁ לְבַדָּהּ, אֵין לוֹ הַשְׁפָּעָה אֶלָּא מִשֵּׁם אֲדֹנָ״י בִּלְבָד, וּכְשֶׁיַּעֲסֹק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ, זוֹכֶה גַּם אֶל הָרוּחַ הַבָּאָה מִשֵּׁם הַוָּיָ״ה, וּכְשֶׁיַּעֲסֹק בְּסוֹדוֹת הַתּוֹרָה, זוֹכֶה גַּם לִנְשָׁמָה, וְיִמְשַׁךְ עָלָיו כֹּחַ וְהַשְׁפָּעָה גַּם מִשֵּׁם אֶהְיֶ״ה, וּבְהִתְחַבֵּר בָּאָדָם שְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת אֵלּוּ, יַעֲלוּ בְּגִימַטְרִיָּה יַב״ק, וְאָז יֹאמַר עָלָיו (תְּהִלִּים כ, י): ״הַוָּיָ״ה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ״, רָאשֵׁי תֵּבוֹת: יַב״ק, וְאָז יִהְיֶה אָדָם בְּנֶפֶשׁ מִן עֲשִׂיָּה, וְרוּחַ מִן יְצִירָה, וּנְשָׁמָה מִן בְּרִיאָה, וְאִם יִתַּקֵּן עַצְמוֹ יוֹתֵר, אָז יִהְיוּ שְׁלִשְׁתָּם מִן הַיְצִירָה, וְאִם יִתַּקֵּן עַצְמוֹ בְּיוֹתֵר, יִהְיוּ הַשְּׁלֹשָׁה מִן בְּרִיאָה, וְאִם

יְתַקֵּן עַצְמוֹ בְּיוֹתֵר, יִהְיוּ לוֹ כָּל הַשְּׁלֹשָׁה מֵהָאֲצִילוּת וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם בַּאֲרִיכוּת גְּדוֹלָה.

וְלָכֵן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ! אִם יִהְיֶה לְךָ שֵׂכֶל וְדַעַת, וְתִרְצֶה אַחַת וּלְתָמִיד לַעֲקֹר אֶת עַצְמְךָ מֵהָרָע שֶׁנִּדְבַּק בְּךָ, שֶׁאַתָּה מֵנֵחַ בְּמִדּוֹר הַקְּלִפּוֹת עֲשִׂיָּה דַּעֲשִׂיָּה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְתִרְצֶה לְהִתְעַלּוֹת מִמַּדְרֵגָה לְמַדְרֵגָה, עַד נֶפֶשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה דַּאֲצִילוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, הָעִקָּר תָּלוּי בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְזֶה מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ״ל רוֹצֶה לְזַכּוֹת אוֹתָנוּ, אֲבָל לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, יֵשׁ כָּל מִינֵי לֵיצָנִים גַּם מִבִּפְנִים, שֶׁעוֹשִׂים לֵיצָנוּת מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאוֹמְרִים בְּפֶה מָלֵא וְכוּ׳: לֹא לָזֶה כִּוֵּן רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳, זֶה לֹא הַפְּשָׁט בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳, בְּשָׁעָה שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ (עַיֵּן חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן שנח), אֲשֶׁר עִם כָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שֶׁלּוֹ יְכוֹלִים לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַה זֶּה אִישׁ כָּשֵׁר; וְעַכְשָׁו אֶשְׁאַל אוֹתְךָ — הַאִם אַתָּה צָרִיךְ לִשְׁמֹעַ מַה שֶּׁכָּל רֵיק וּפוֹחֵז אוֹמֵר, אוֹ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל?! כָּל שִׂיחָה מִ״שִּׂיחוֹת־הָרַ״ן״ וּמֵ״חַיֵּי־מוֹהַר״ן״, צְרִיכִים לְקַיֵּם בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת כְּלָל, וְאָז נִקְרָא מְקֻרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בִּלְאו הָכֵי — הַכֹּל דִּמְיוֹן גָּדוֹל מְאֹד, וְהוּא רָחוֹק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל בְּתַכְלִית הָרִחוּק. וְלָכֵן רְאֵה תֵּכֶף־וּמִיָּד לָקַחַת תַּנַ״ךְ, וְלִלְמֹד כְּסִדְרָן, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר, שֶׁזֶּה הַסֵּפֶר מוֹסָר שֶׁלּוֹ, וְתִלְמַד כְּסִדְרָן דַּיְקָא, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם, וְתַתְחִיל עוֹד פַּעַם (מִלְּבַד מַה שֶּׁצְּרִיכִים לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרַשׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ). וְכֵן תִּקַּח שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְתַתְחִיל לִגְרֹס פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק כְּסִדְרָן דַּיְקָא, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְכֵן תַּעֲשֶׂה עִם שַׁ״ס בַּבְלִי וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל אַף בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אֵין לָנוּ אֶלָּא דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן שכ), אֲשֶׁר כָּל מִי שֶׁיְּצִיתֵ אוֹתִי, וְיַקֵּיֵם כָּל מַה שֶּׁאֲנִי מְצַוֶּה, בְּוַדַּאי יִהְיֶה צַדִּיק גָּדוֹל, יִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה. וְהָעִקָּר לְהַשְׁלִיךְ שֶׂכֶל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה יְקַיֵּם.

וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן! אַף שֶׁנְּפִלְתָּ כְּבָר בְּמָקוֹם שֶׁנְּפִלְתָּ, אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, עַל־יְדֵי כֹּחַ הַתּוֹרָה תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵעֹמֶק בּוֹר וְדוּת שֶׁנְּפַלְתָּ אֵלָיו, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחֹל עַל הַכֹּל, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל

(יְרוּשַׁלְמִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, פֶּרֶק ד׳, הֲלָכָה ח׳): כֵּינָן שֶׁקִּבַּלְתֶּם עֲלֵיכֶם עַל תּוֹרָה, מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִלּוּ לֹא חֲטָאתֶם מִימֵיכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתכח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ג סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי, כְּבָר הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁתַּשְׁלִים עִם אִשְׁתְּךָ, אֵין זוֹ עֵצָה לִחְיוֹת עִם מַחֲלֹקֶת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן סו): בְּמָקוֹם מְרִיבָה — שָׁם הַשָּׂטָן; וְלָכֵן מָה אַתָּה צָרִיךְ שֶׁהַשָּׂטָן יִהְיֶה תָּמִיד בְּתוֹךְ הַבַּיִת שֶׁלְּךָ?! מַסְפִּיק הַקִּנְאָה וְהַשִּׂנְאָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁכְּבָר תִּהְיֶה וַתְּרָן עַל כָּל מַה שֶּׁעָשׂוּ לְךָ, הַאִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ, שֶׁכָּל הַצָּרוֹת שֶׁהָיוּ לְךָ בָּאוּ מִמְּךָ בְּעַצְמְךָ?! וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן כו): עַל־יְדֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בּוֹרֵא קְלִפּוֹת הַמִּתְלַבְּשִׁים בִּבְנֵי־אָדָם מִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עָלָיו, וְעוֹשִׂים לוֹ יְסוּרִים; וְכָתַב רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זַ״ל (שַׁעַר הַמִּצְוֹות, דְּרוּשֵׁי הַלַּיְלָה, דְּרוּשׁ ז׳): דַּע, שֶׁבְּכָל עֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה אֲפִלּוּ הַחֲמוּרוֹת, אֵין בָּהֶם מִי שֶׁמּוֹלִיד מַזִּיקִין מַמָּשׁ כְּמוֹ הַמּוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כִּי אֲפִלּוּ הַבָּא עַל כָּל הָעֲרָיוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, נוֹלָדִים מֵמְּזֵרִים גּוּפָנִיִּים בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְהָאֱמֶת הִיא, שֶׁמִּי שֶׁעוֹבֵר שְׁאָר עֲבֵרוֹת, מִתְלַבְּשִׁין בּוֹ הַמַּזִּיקִין, וְנַעֲשִׂים קַטֵּגוֹרִים עָלָיו, אֲבָל הַמּוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עָנְשׁוֹ גָּדוֹל לְאֵין קֵץ; הֲלֹא תִּרְאֶה מַה שֶּׁהִפְלִיגוּ בַּזֹּהַר בִּמְקוֹמוֹת רַבִּים, וּבִפְרָט בְּפָרָשַׁת וַיְחִי שֶׁאָמְרוּ, שֶׁכָּל הָעֲבֵרוֹת תַּלְיָן בִּתְיוּבְתָּא, לְבַד מִמּוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה, דְּלֵית לֵיהּ תְּיוּבְתָּא, בַּר בְּטַרַח סַגִי וְיַתִּיר, וְלָא חֲזֵי אַפֵּי מַלְכָּא לְעָלְמִין וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְהָעִנְיָן הוּא, כִּי הַמּוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה פּוֹגֵם בְּמַחֲשָׁבָה, כִּי אֵינוֹ מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוּם כְּלִי

וּבְשׁוּם עֶרְוָה, וְעָנְשׁוּ גָּדוֹל, שֶׁפּוֹגֵם בְּדַעַת עֶלְיוֹן דְּאַבָּא וְאִמָּא, וּכְמוֹ שֶׁמַּעֲשָׂיו הֵם זָכָר בְּלִי נְקֵבָה, כֵּן, כִּבְיָכוֹל, גּוֹרֵם לְמַעְלָה, שֶׁמַּמְשִׁיךְ אוֹתָהּ הַטִּפָּה שֶׁל אוֹתָהּ נְשָׁמָה מִן הַזָּכָר הָעֶלְיוֹן, וְאֵינָהּ נִשְׁפַּעַת בַּמַּלְכוּת, אֲבָל יוֹצֵאת לַחוּץ אֶל הַקְּלִפָּה הַנִּקְרֵאת קְלִפַּת נֹגַהּ, הַנִּזְכֶּרֶת בַּזֹּהַר פָּרָשַׁת וַיַּקְהֵל, וְהִיא גַּם־כֵּן סוֹד אוֹתָהּ טִיקְלָא דְּאִזְמַנַּת בְּהַהוּא טַסְרָא דַּעֲשִׂיקַת נְשָׁמָתִין, כַּנִּזְכָּר בִּתְחִילַת הַסָּבָא דְּפָרָשַׁת מִשְׁפָּטִים, הִנֵּה אֵשֶׁת זְנוּנִים דִּסְטָרָא אָחֳרָא פַּתִּי לְחַוָּה בְּאֶמְצָעוּת קְלִפַּת נֹגַהּ, וְנִמְשֶׁכֶת אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה אֵלֶיהָ, וְאָז מִתְחַבֵּר בָּהּ כֹּחַ מַזִּיק אֶחָד הַנִּמְשָׁךְ מֵאוֹתָהּ אֵשֶׁת זְנוּנִים, וְנַעֲשִׂים בְּחִינַת גּוּף אֶחָד אֶל אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה. נִמְצָא, שֶׁהַמּוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה גּוֹרֵם, שֶׁאוֹתָם טִפּוֹת שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁעֲתִידוֹת לָצֵאת מִמֶּנּוּ בִּבְחִינַת בָּנִים, שֶׁיִּתְעָרְבוּ בַּסִּטְרָא אָחֳרָא, וְשָׁם יִתְלַבְּשׁוּ בְּגוּפוֹת הַנַּעֲשׂוֹת מִסִּטְרָא דְּנָחָשׁ אֵשֶׁת זְנוּנִים. וְנִמְצָא, שֶׁהָפַךְ וְהֶחֱזִיר הַקְּדֵשָׁה אֶל הַטֻּמְאָה, וְהַטּוֹב אֶל הָרָע. וְהִנֵּה כְּדֵי לְתַקֵּן עָוֹן זֶה, צָרִיךְ שֶׁיְּמִית אוֹתָם הַגּוּפוֹת הַטְּמֵאוֹת הַמַּלְבִּישִׁים לְאוֹתָם הַנְּשָׁמוֹת, וְעַל־יְדֵי כָּךְ אוֹתָם הַנְּשָׁמוֹת יִבְרְחוּ מִשָּׁם, וְיַחְזְרוּ אֶל שָׁרְשָׁם שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, וְנִמְצָא, שֶׁצָּרִיךְ שְׁתֵּי כַּוָּנוֹת: אַחַת — לְהָמִית הַגּוּפוֹת הָהֵם, ב׳ — לְהַחֲזִיר הַנְּשָׁמוֹת הָהֵם אֶל מְקוֹם הַנּוּקְבָא הָעֶלְיוֹנָה דִּקְדֻשָּׁה, שֶׁיִּתְקְנוּ שָׁם, וְיֵצְאוּ כִּשְׁאָר כָּל הַנְּשָׁמוֹת, וְאַחַר־כָּךְ יָבוֹאוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה כִּשְׁאָר כָּל הַנְּשָׁמוֹת וְכוּ׳.

וְהַתִּקּוּן הַכִּי גָּדוֹל הוּא לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה כְּפִי שֶׁסִּדֵּר לָנוּ הָאֲרִיזַ״ל, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה בְּכַוָּנָה גְּדוֹלָה, וּמִתְוַדֶּה אָז עַל כָּל מַה שֶּׁעָשָׂה, וּמְבַקֵּשׁ סְלִיחָה וּמְחִילָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא הוֹרֵג אֲלָפִים וְרִבְבוֹת מַזִּיקִין, וּמֵמִית כָּל אוֹתָן הַגּוּפוֹת שֶׁל הַמַּזִּיקִין. וְיֵשׁ לָאָדָם כֹּחַ גָּדוֹל עַל־יְדֵי אֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה לַהֲרֹג בְּכָל לַיְלָה אֶלֶף וּמֵאָה וְעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה מַזִּיקִין. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁעָשִׂיתָ כְּבָר מַה שֶּׁעָשִׂיתָ, וְגָרַמְתָּ לְעַצְמְךָ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה צָרוֹת, כִּי כָּל אֵלּוּ הַטִּפּוֹת שֶׁהוֹצֵאתָ לְבַטָּלָה, הִתְלַבְּשׁוּ בִּבְנֵי־אָדָם שֶׁחוֹלְקִים עָלֶיךָ, וּבִפְרָט שֶׁאִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ קָמִים עָלֶיךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּמִתְחַצְּפִים נֶגְדְּךָ וְכוּ׳, וּמְצַעֲרִים אוֹתְךָ מְאֹד וְכוּ׳, עִקַּר תִּקּוּנְךָ, שֶׁבְּכָל לַיְלָה תֹּאמַר קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה

כְּפִי סֵדֶר שֶׁל הָאֲרִיזַ״ל, וְתִתְוַדֶּה עַל כָּל עֲוונוֹתֶיךָ וַחֲטָאֶיךָ הַמְרֻבִּים, וְאַף שֶׁבֵּין כָּךְ תִּצְטָרֵךְ לִסְבֹּל מַה שֶּׁתִּצְטָרֵךְ לִסְבֹּל וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אִם תִּהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל, וְלֹא תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִסְבֹּל אֶת כָּל הַחֲרוּפִין וְהַגִּדּוּפִין שֶׁמְּנַת חֶלְקְךָ, וְתִדֹּם וְתִשְׁתֹּק עַל כָּל הָעֶלְבּוֹנוֹת וְהַבְּזָיוֹנוֹת וְהַשְׁפָּכוּת דָּמִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, עַל־יְדֵי־זֶה תִּרְאֶה שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְכָל הַשּׂוֹנְאִים יִתְהַפְּכוּ לִהְיוֹת לְךָ לְאוֹהֲבִים, אַךְ וְרַק אִם אַתָּה מִצִּדְּךָ תִּרְאֶה לְהַפְסִיק כְּבָר אֶת הַשִּׂנְאָה שֶׁאַתָּה מַצְמִיחַ בְּבֵיתְךָ.

עַד מָתַי אַתָּה צָרִיךְ לִסְבֹּל גֵּיהִנּוֹם בָּזֶה הָעוֹלָם?! עַד מָתַי אַתָּה צָרִיךְ לְהָסִית אֵשׁ בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ?! מָה אַתָּה חוֹשֵׁב יִהְיֶה כְּשֶׁתִּתְגָּרֵשׁ?! אֲנִי מַבְטִיחַ לְךָ, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ פִּי־אֶלֶף יוֹתֵר גָּרוּעַ, בְּלִי שׁוּם סָפֵק וּסְפֵק סְפֵקָא. וְלָכֵן מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ תְּבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְבַקֵּשׁ הַבֵּן מֵאָבִיו בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים. וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִתְוַדּוֹת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה תּוֹצִיא אֶת כָּל עֲוונוֹתֶיךָ מֵעַצְמוֹתֶיךָ, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳), שֶׁהָעֲוונוֹת חֲקוּקִים עַל הָעֲצָמוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחֶזְקֵאל לב, כז): ״וַתְּהִי עֲוֹנֹתָם [חֲקוּקָה] עַל עַצְמוֹתָם״, וּבָזֶה שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה, מוֹצִיא אֶת הַחֲטָאִים מֵעַצְמוֹתָיו, עַד שֶׁזּוֹכֶה לִרְאוֹת בְּמוֹ עֵינָיו גִּלּוּי אֱלֹקוּת, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה מוֹצִיא אֶת כָּל הָעֲוונוֹת שֶׁחֲקוּקִים עַל הָעֲצָמוֹת שֶׁלּוֹ, וְאָז נִזְדַּכֵּךְ רְמַ״ח אֵיבָרָיו וְשָׁסָ״ה גִּידָיו, וְנַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בָּהֶם אוֹר אֱלֹקֵי הַמֵּאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

תַּאֲמִין לִי, שֶׁכְּדַאי לִסְבֹּל קְצָת עַכְשָׁו, מֵאֲשֶׁר לִסְבֹּל אַחַר־כָּךְ הַרְבֵּה, וְלָכֵן רְאֵה מֵהֶרֶגַע הַזֶּה לְהַפְסִיק לָרִיב וּלְהִתְוַכֵּחַ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְתוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ שֶׁלְּךָ וְכוּ׳, וְתִשְׁבֹּר אֶת הַגַּאוּת שֶׁלְּךָ וְכוּ׳, וְתִהְיֶה וַתְּרָן, שֶׁזֶּה בְּעַצְמוֹ סוֹד הַקְּרִיאַת שְׁמַע, שֶׁאָדָם קוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע, הוּא מְגַלֶּה שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, שְׁמַ״ע יִשְׂרָאֵ״ל הַוָ״ה אֱלֹקֵנ״וּ הַוָ״ה אֶחָ״ד, בָּרוּ״ךְ שֵׁ״ם כְּבוֹ״ד מַלְכוּת״וֹ לְעוֹלָ״ם וָעֶ״ד, שֶׁאָמַר

רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו): בְּשָׁעָה שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְרוֹ בְּנַאוּף, שֶׁיֹּאמַר אֶת שְׁנֵי הַפְּסוּקִים הָאֵלּוּ, וְזֶה יוֹעִיל לוֹ מְאֹד, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם קוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ לִפְנֵי שֶׁהוֹלֵךְ לִישֹׁן וּבוֹכֶה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא הוֹרֵג אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת שֶׁבָּרָא מֵעֲוֹנוֹתָיו, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרָכוֹת ה.): כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ, כְּאִלּוּ אוֹחֵז חֶרֶב שֶׁל שְׁתֵּי פִּיּוֹת בְּיָדוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קמט, ו): ״רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם״, וְאָמְרוּ (בְּרָכוֹת ה.): כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ, מַזִּיקִין בְּדֵלִין הֵימֶנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב ה, ז): ״וּבְנֵי רֶשֶׁף יַגְבִּיהוּ עוּף״, וְאֵין עוּף אֶלָּא תּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי כג, ה): ״הַתָּעִיף עֵינֶיךָ בּוֹ וְאֵינֶנּוּ״, וְאֵין רֶשֶׁף אֶלָּא מַזִּיקִין, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים לב, כד): ״מְזֵי רָעָב וּלְחוּמֵי רֶשֶׁף וְקֶטֶב מְרִירִי״.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצַיֵּת אוֹתִי, וְתַשְׁלִים עִם אִשְׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ, וּמֵהַיּוֹם וָהָלְאָה אֵינְךָ מִתְוַכֵּחַ אִתָּם, אֶלָּא שְׁתֹק שְׁתֹק, וְאַף שֶׁכּוֹאֵב לְךָ מְאֹד, וְאַף שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה צוֹדֵק וְלֹא הֵם וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת קַבֵּל אֶת הַכֹּל לְכַפָּרַת עֲוֹנוֹת, כָּל מַה שֶּׁחָטָאתָ בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה מְעַקֵּם אֶת לִבְּךָ בְּעַקְמֻמִּיּוּת וּבְסִפֵּקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְתָבוֹא כְּבָר לְהַכָּרָה, שֶׁאַתָּה בְּעַצְמְךָ אָשֵׁם בְּכָל זֶה, וְלָכֵן רְאֵה לְתַקֵּן אֶת מַה שֶּׁפָּגַמְתָּ, וּבְרַח לְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַטֵּל אֶת עַצְמְךָ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּתְצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ, אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ הוּא אוֹר אֵין סוֹף, וְאַתָּה נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, וּכְכָל שֶׁתְּצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, זֶה יְנַקֶּה אוֹתְךָ מִכָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ, וְיָאִיר עָלֶיךָ אוֹר גָּדוֹל מְאֹד.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאַתָּה לָמַדְתָּ כְּבָר לֶקַח, וְעַכְשָׁו תַּעֲשֶׂה שָׁלוֹם, וְהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, רַק חֲזַק וֶאֱמַץ לִדֹּם וְלִשְׁתֹּק לְכָל מְחָרְפֶי וּמְבַזֵּי נַפְשֶׁךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ג סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמָּעוֹת לְהַדְפָּסָה, וַאֲנִי מְקַוֶּה שֶׁזֶּה בִּרְצוֹן בַּעְלֵךְ, כִּי לְאִשָּׁה אָסוּר לָתֵת צְדָקָה בְּלִי לִשְׁאֹל אֶת בַּעְלָהּ.

רְאִי לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹהִי אִשָּׁה כְּשֵׁרָה? כֹּל שֶׁעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ; וְלָכֵן תַּקְפִּידִי מְאֹד מְאֹד לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ, שֶׁהוּא תַּלְמִיד חָכָם גָּדוֹל, וְלוֹמֵד תּוֹרָה מִתּוֹךְ הַדְּחַק, וְסוֹבֵל עֶלְבּוֹנוֹת וּבְזָיוֹנוֹת, חֵרוּפִין וְגִדּוּפִין עַל לֹא דָּבָר, וַאֲנִי מַכִּיר אוֹתוֹ אִישִׁית וְכוּ׳, וְלָכֵן רְאִי רַק לְחַזֵּק אוֹתוֹ, וְאַל תִּתְנִי שֶׁתִּחָלֵשׁ דַּעְתּוֹ, אֶלָּא תְּחַזְּקִי אוֹתוֹ מְאֹד, שֶׁיַּמְשִׁיךְ לִלְמֹד תּוֹרָה, וְאָז אַתְּ תִּתְחַלְּקִי עִם הַתּוֹרָה שֶׁלּוֹ שָׂוֶה בְּשָׂוֶה, וְזֶה בָּרוּר כַּשֶּׁמֶשׁ. וְתַאֲמִינִי לִי, שֶׁמְּעַט מְאֹד נָשִׁים זוֹכוֹת לְבַעַל כָּזֶה, שֶׁכָּל כֵּלוֹ יִהְיֶה תּוֹרָה, וְלֹא יִרְצֶה שׁוּם דָּבָר רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְאֶת הַתּוֹרָה. וְלָכֵן רְאִי לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אוֹתוֹ מְאֹד, וּמְעַט מְאֹד נָשִׁים מַכִּירוֹת יְקַר בַּעְלֵיהֶן, שֶׁהֵם עוֹבְדֵי ה׳ וּמַתְמִידִים בַּתּוֹרָה, אַדְרַבָּה, אֵצֶל רֹב הַנָּשִׁים שֶׁל הַדּוֹר הַזֶּה, אֵין שׁוּם חֲשִׁיבוּת לְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאַדְרַבָּה הֵן עוֹד מְזַלְזְלוֹת בְּבַעַל כָּזֶה שֶׁיּוֹשֵׁב וְלוֹמֵד תּוֹרָה, וּבוֹרֵחַ מֵעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְכוּ׳, וְלֹא מִשּׁוּם שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא פַּרְנָסָה וְכוּ׳, אֶלָּא זֶה בָּא מִבּוּרוּת וְכוּ׳, שֶׁאֵינָן יוֹדְעוֹת לְהַעֲרִיךְ מַה זֶּה בֶּן תּוֹרָה, וּבִשְׁבִיל זֶה הֵן כָּל־כָּךְ מְזַלְזְלוֹת בְּבַעְלֵיהֶן אִם הֵם בְּנֵי תּוֹרָה וְכוּ׳, אֶצְלָן חָשׁוּב כְּשֶׁהַבַּעַל יֵשׁ לוֹ רֶכֶב יָפֶה וְכוּ׳, וְלוֹקֵחַ אוֹתָן לְטִיּוּלִים, וּמְבַלֶּה אֶת זְמַנּוֹ הַיָּקָר עִמָּהֶן לִנְסֹעַ לְפֹה וּלְשָׁם וְכוּ׳, וְלִהְיוֹת מְעֹרָב בֵּין גּוֹיִים וְגוֹיוֹת, פְּרוּצִים וּפְרוּצוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אוֹי לְעֵינַיִם שֶׁכָּךְ רוֹאוֹת. וְאַחַר־כָּךְ מִתְפַּלְאִים, שֶׁפִּתְאֹם שׁוֹמְעִים, שֶׁאִשָּׁה זוֹ קִבְּלָה אֶת הַמַּחֲלָה הַמְּמָאֶרֶת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן וְכוּ׳, וְאָז כְּבָר אֵינָהּ דּוֹאֶגֶת בַּעֲבוּר רֶכֶב וְכוּ׳, וְטִיּוּלִים וְכוּ׳...

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, הֱיֵי חֲכָמָה, וּתְכַבְּדִי וּתְיַקְּרִי אֶת בַּעְלֵךְ, וּתְעוֹדְדִי אוֹתוֹ שֶׁיֵּשֵׁב בַּכּוֹלֵל וְיִלְמַד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז אֲנִי מַבְטִיחַ לָךְ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָךְ הַצְלָחָה מֻפְלֶגֶת בְּחַיֵּיךְ, וְיֵצְאוּ מִבֵּיתְכֶם בָּנִים וּבָנוֹת יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים, שֶׁתִּרְווּ רֹב נַחַת דִּקְדֻשָּׁה מֵהֶם, שֶׁמְּעַט דִּמְעַט זָכוּ לָזֶה.

הַמְקַוֶּה שֶׁתַּעֲשִׂי אֶת רְצוֹנִי, שֶׁזֶּהוּ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ — לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת בַּעְלֵךְ, שֶׁהוּא עוֹבֵד הַשֵּׁם בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, וְתִרְאִי שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַרְחִיב לָכֶם בְּפַרְנָסַתְכֶם, בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא תֵּאָרְתִּ וְשַׁעֲרְתִּ כְּלָל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ג סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֶּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִנֵּה בִּדְבַר צְדָקָה שֶׁל רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, שֶׁבְּנֵי־אָדָם נוֹדְרִים וְכוּ׳, זֶה לֹא מֻכְרָח לִהְיוֹת שֶׁיִּתְּנוּ אֶת זֶה דַּיְקָא עַל הַקֶּבֶר שֶׁלּוֹ, אֶלָּא בְּכָל מָקוֹם שֶׁבּוֹנִים כּוֹלֵל עַל שְׁמוֹ, אוֹ יְשִׁיבָה עַל שְׁמוֹ, אוֹ בֵּית־הַכְּנֶסֶת עַל שְׁמוֹ, זֶה נִקְרָא צְדָקָה שֶׁל רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְזֶה בָּרוּר, וּתְהִלָּה לָאֵל, אֲנִי פָּתַחְתִּי כּוֹלֵל בִּיבְנְאֵל: ״אוֹר הַמֵּאִיר״, עַל שֵׁם רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס. וְיָדוּעַ, שֶׁיִּבְנְאֵל הֵם הַשָּׁדוֹת שֶׁל טְבֶרְיָה, אֲזַי מִמֵּילָא כְּשֶׁנּוֹתְנִים אֶת הַצְּדָקָה לַכּוֹלֵל שֶׁלָּנוּ, לְאֵלּוּ שֶׁמַּקְפִּידִים לָתֵת אֶת צְדָקַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס דַּיְקָא בִּטְבֶרְיָה, יְכוֹלִים לָתֵת אֶת זֶה גַּם לְיִבְנְאֵל, שֶׁהֵן הַשָּׁדוֹת שֶׁל טְבֶרְיָה.

וְהַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים פַּלַאגִ׳י מֵבִיא בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״לֵב חַיִּים״ (חֵלֶק ב׳, סִימָן קס) שֶׁכָּתַב: מִי גִּלָּה לָנוּ, שֶׁרַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס מַקְפִּיד

בַּדָּבָר, אַחֲרֵי שֶׁהוּא נוֹדֵר לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס לְחַלְקוֹ לַעֲנִיִּים, וּלְהַדְלִיק נֵרוֹת לִכְבוֹדוֹ, וְגַם דָּבָר נָפוֹץ וְיָדוּעַ הוּא, שֶׁנּוֹדְרִים צְדָקָה בְּכָל מָקוֹם לִכְבוֹד רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וּמְחַלְּקִים אוֹתוֹ בֵּין עֲנִיִּים הַנִּמְצָאִים בְּעִירוֹ שֶׁל הַנּוֹדֵר, וְהֵן אֱמֶת שֶׁמִּצְוָה גְּדוֹלָה הִיא לָתֵת הַצְּדָקָה לְלוֹמְדֵי הַתּוֹרָה בָּעִיר טְבֶרְיָה מִצַּד קְדֻשַּׁת שְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, שֶׁרָאוּי לַעֲשׂוֹת נֵס בִּזְכוּתוֹ, וְגַם זְכוּת מָקוֹם הַקָּדוֹשׁ הָעִיר טְבֶרְיָה, וְגַם הַחְזָקַת יְדֵי לוֹמְדֵי תּוֹרָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֵין תּוֹרָה כְּתוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טז, סִימָן ד׳), וְגַם מִצְוַת יִשּׁוּב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִכָּל מָקוֹם לֹא גָּרַע אִם נָדַר לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וּבִרְצוֹנוֹ לִתֵּן הַצְּדָקָה לַעֲנִיֵּי עִירוֹ, וַאֲפִלּוּ בְּחוּץ לָאָרֶץ, וְגַם בָּזֶה רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס שָׂמֵחַ, וּגְדוֹלָה זְכוּתוֹ לְהָגֵן עַל הַנּוֹדֵר. וְאָמְנָם כָּתַב, שֶׁאִם נָדַר בִּסְתָם, הַמִּנְהָג פָּשׁוּט, שֶׁנּוֹתְנוֹ רַק לְקֻפַּת טְבֶרְיָה, אֲבָל כֹּל שֶׁנָּדַר מִתְּחִלָּה לִכְבוֹד וּלְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְאָמַר מְפֹרָשׁ, שֶׁדַּעְתּוֹ לִתֵּן לְמִי שֶׁיִּרְצֶה, פָּשׁוּט הוּא, שֶׁאֵין צָרִיךְ שֶׁיִּתְּנוּ דַּוְקָא לְיוֹשְׁבֵי וְחַכְמֵי טְבֶרְיָה וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וּבִפְרָט לָתֵת לַכּוֹלֵל שֶׁלָּנוּ ״אוֹר הַמֵּאִיר״, שֶׁהוּא עַל שְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְגַם יַבְנְאֵל הִיא מִשְּׁדוֹת טְבֶרְיָה, כַּמּוּבָא בִּירוּשַׁלְמִי (מְגִלָּה), וְלָכֵן אֵין שׁוּם שְׁאֵלָה כְּלָל.

וְהִנֵּה הַמָּקוֹר לְנַדֵּב צְדָקָה לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְלוֹמַר: ״אֱלָהָא דְּמֵאִיר עַנֵּנִי״, שֶׁזּוֹ סְגֻלָּה מְאֹד מְאֹד, זוֹ גְּמָרָא מְפֹרֶשֶׁת (עֲבוֹדָה זָרָה יח.), שֶׁכְּשֶׁגָּזְרוּ עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן תְּרַדְיוֹן שְׂרֵפָה, וְעַל אִשְׁתּוֹ וְעַל בִּתּוֹ לֵישֵׁב בְּקוּבְּיָה שֶׁל זוֹנוֹת, וְאִשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר הָיְתָה גַּם בִּתּוֹ שֶׁל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן תְּרַדְיוֹן, וּבִקְּשָׁה בְּרוּרְיָה מֵרַבִּי מֵאִיר, שֶׁיְּצַיֵּל אֶת אֲחוֹתָהּ מִשּׁוּם הַבְּזָיוֹן, וְהָלַךְ רַבִּי מֵאִיר לַשּׁוֹמֵר וּבִקְּשׁוֹ שֶׁיְּשַׁחְרֶרָהּ, וְנָתַן לוֹ סְכוּם כֶּסֶף, וְאָמַר לוֹ, שֶׁאִם יִתְפַּסְּהוּ שֶׁשִּׁחְרְרָהּ, שֶׁיֹּאמַר: ״אֱלָהָא דְּמֵאִיר עַנֵּנִי״ וְיִנָּצֵל, וּבוֹ בַּמָּקוֹם הֶרְאָה לוֹ רַבִּי מֵאִיר אֶת כֹּחַ הַסְּגֻלָּה עַל כְּלָבִים שֶׁהָיוּ בַּמָּקוֹם, שֶׁרָצוּ לְנָשְׁכוֹ, וְנִצַּל מֵהֶם רַבִּי מֵאִיר וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; רוֹאִים מִזֶּה אֶת כֹּחַ הַסְּגֻלָּה כְּשֶׁאָדָם נוֹתֵן צְדָקָה לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְאוֹמֵר: ״אֱלָהָא דְּמֵאִיר עַנֵּנִי״, שֶׁיִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה. וְכָךְ נָהֲגוּ כָּל הַצַּדִּיקִים, שֶׁהָיְתָה עַל

שֶׁלְּחָנָם קִפַּת צְדָקָה, שֶׁבָּהּ שִׁלְשְׁלוּ כֶּסֶף בַּעֲבוּר עֲנִיִּים וְאֶבְיוֹנִים, וְעִם כָּל זֹאת הָיוּ אוֹמְרִים בְּפֶה מָלֵא בְּעֵת נְתִינַת הַצְּדָקָה: הֲרֵנִי מְנַדֵּב צְדָקָה לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, ״אֱלָהָא דְּמֵאִיר עֲנֵנִי״, וְאָמְרוּ אֶת זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, וְהִזְכִּירוּ אֶת הַבַּקָּשָׁה שֶׁרָצוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה רָאוּ נִסִּים נִגְלִים בַּדָּבָר הַזֶּה שֶׁבִּקְּשׁוּ. וְהוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לְשַׁלְשֵׁל בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרוּטוֹת לִצְדָקָה לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְלוֹמַר שֶׁבַע פְּעָמִים: ״אֱלָהָא דְּמֵאִיר עֲנֵנִי״, וְאַחַר־כָּךְ יְבַקֵּשׁ אֶת הַבַּקָּשָׁה שֶׁצָּרִיךְ, וְאָז יִרְאֶה נֵס שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ, וּמִי יִתֵּן שֶׁגַּם לְךָ תִּהְיֶה קֻפָּה שֶׁל צְדָקָה בְּבֵיתְךָ, וּבְכָל יוֹם תַּכְנִיס בְּפָנִים כַּמָּה פְּרוּטוֹת לִצְדָקָה, לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְתוּכַל לִמְסֹר אֶת זֶה אֶצְלֵנוּ, שֶׁנַּחֲזִיק אֶת הַכּוֹלֵל ״אוֹר הַמֵּאִיר״, שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס בִּיבְנְאֵל, וְאֵין עַל זֶה שׁוּם פִּקָּפוּק.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ג סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צָר לִי לִשְׁמֹעַ אֶת כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְּרִירוּת שֶׁאַתָּה עוֹבֵר וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל עָלֶיךָ לָקַחַת אֶת זֶה לְכַפָּרַת עֲוֹונוֹת. וְאִם הָיִיתָ שָׂמֵחַ בַּיִּסּוּרִים הַבָּאִים עָלֶיךָ, הָיִיתָ מַגִּיעַ לְמַדְרֵגוֹת גְּבוֹהוֹת מְאֹד, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (יַלְקוּט אִיּוֹב, רֶמֶז תתקח): אִיּוֹב אִלּוּלֵי קָרָא תִּגֵּר כְּשֶׁבָּאוּ עָלָיו יִסּוּרִין, כְּשֵׁם שֶׁאוֹמְרִים עַכְשָׁו אֱלֹקֵי אַבְרָהָם וֵאלֹקֵי יִצְחָק וֵאלֹקֵי יַעֲקֹב, כָּךְ הָיוּ אוֹמְרִים אֱלֹקֵי אִיּוֹב וְכוּ׳, וּבָרֵגַע שֶׁבָּעַט בַּיִּסּוּרִים — אִבֵּד אֶת הַכֹּל, כָּל־כָּךְ חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ מִי שֶׁמְּקַבֵּל יִסּוּרִים בְּאַהֲבָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ה.): כֹּל שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־

הוּא חָפֵץ בּוֹ מְדַכְּאוֹ בְּיִסּוּרִין, וְאִם קִבְּלָם בְּאַהֲבָה, יִרְאֶה זֶרַע יַאֲרִיךְ יָמִים; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנָחוֹת נג:): מַה זַּיִת אֵינוֹ מוֹצִיא שַׁמְנוֹ אֶלָּא עַל־יְדֵי כָּתִית, אַף יִשְׂרָאֵל אֵינָן חוֹזְרִין לְמוּטָב, אֶלָּא עַל־יְדֵי יִסּוּרִין; רוֹאִים מִכָּל זֶה מַעֲלַת הַמְקַבֵּל אֶת הַיִּסּוּרִים, אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא כָּל אֶחָד זוֹכֶה לָזֶה, כִּי לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְסְבֹּל יִסּוּרִים, אֲבָל עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁכָּל הַצַּדִּיקִים סָבְלוּ יִסּוּרֵי תֹּפֶת, עַד שֶׁזָּכוּ לְהַגִּיעַ לְמַה שֶׁזָּכוּ.

מְסַפְּרִים עַל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֹשֶׁה לֵייב מִסָּאסוֹב זי״ע, שֶׁבִּצְעִירוּתוֹ הָיָה נֶחְבָּא אֶל הַכֵּלִים, וְהִתְפַּרְנֵס מִהְיוֹתוֹ מְלַמֵּד אֵצֶל בַּעַל־בַּיִת אֶחָד, בַּעַל־הַבַּיִת הָיָה גָּר בִּמְרוֹמֵי הָהָר, וּבְתַחְתִּית הָהָר הָיָה נָהָר גָּדוֹל, הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִסָּאסוֹב זי״ע הָיָה לוֹמֵד עִם בְּנֵי בַּעַל־הַבַּיִת מִסְפַּר שָׁעוֹת בַּיּוֹם, וּבְשְׁאָר שְׁעוֹת הַיּוֹם הָיָה עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ וּבְסִגּוּפִים נוֹרָאִים, בְּכָל יוֹם הָיָה יוֹצֵא מֵהַבַּיִת שֶׁבִּמְרוֹמֵי הָהָר, שֶׁהָיָה מְכֻסֶּה שֶׁלֶג בִּימוֹת הַחֹרֶף וְהַכְּפוֹר, וְהָיָה מְגַלְגֵּל אֶת עַצְמוֹ בְּמוֹרַד הָהָר אֶל הַנָּהָר שֶׁהָיָה קָפוּא לְגַמְרֵי, כָּךְ הָיָה עוֹשֶׂה מִסְפָּר פְּעָמִים, כְּשֶׁהוּא מְסַגֵּף עַצְמוֹ בַּכְּפוֹר הַנּוֹרָא. בַּעַל־הַבַּיִת הִבְחִין שֶׁהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִסָּאסוֹב זי״ע נֶעֱלָם מֵהַבַּיִת בְּכָל יוֹם, אַךְ עִקְבוֹתָיו לֹא נוֹדָעוּ, הוּא לֹא רָצָה לְשַׁאֲלוֹ, כִּי הִכִּיר בּוֹ שֶׁהוּא אִישׁ קָדוֹשׁ. פַּעַם הִבְחִינוּ שְׁנֵי גּוֹיִים, שֶׁהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִסָּאסוֹב זי״ע מִתְגַּלְגֵּל בְּמוֹרַד הָהָר, וְהֵיוֹת שֶׁהוּא הָיָה מְכֻסֶּה בְּשֶׁלֶג, סָבְרוּ שֶׁזֶּהוּ בַּעַל־חַיִּים, אָמַר גּוֹי אֶחָד לַחֲבֵרוֹ: בּוֹא נָא וְנָצוּד אֶת הַחַיָּה הַלָּבָנָה, וְנִרְאֶה אֵיזוֹ מִן חַיָּה הִיא זוֹ, וְכָךְ הָיָה. לָקְחוּ שַׂק, וּכְשֶׁהָיָה הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִסָּאסוֹב זי״ע בְּאֶמְצַע גִּלְגּוּלוֹ, פָּתְחוּ אֶת הַשַּׂק, וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ הִתְגַּלְגֵּל לְתוֹךְ הַשַּׂק, הֵחֵל הָרַב הַקָּדוֹשׁ לִדְפֹּק בְּיָדָיו וּבְרַגְלָיו, אַךְ הֵם קָשְׁרוּ אֶת הַשַּׂק, וְלָקְחוּ מַקֵּלוֹת חֲזָקִים וְהִכּוּ בּוֹ בְּחָזְקָה עַד שֶׁנִּשְׁתַּתֵּק מִגֹּדֶל הַכְּאֵבִים, הַגּוֹיִים שֶׁהִתְעַיְּפוּ, נִכְנְסוּ אֶל בַּעַל־הַבַּיִת הַיְּהוּדִי, וְאָמְרוּ לוֹ: מוֹשְׁקֶה, רְאֵה נָא אֵיזוֹ חַיָּה צָדְנוּ הַיּוֹם, חַיָּה לְבָנָה כָּזֹאת עוֹד לֹא רָאִינוּ. בַּעַל־הַבַּיִת הִרְהֵר רֶגַע, וְנִכְנַס אֶל חַדְרוֹ שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֹשֶׁה לֵייב זי״ע, כְּשֶׁרָאָה שֶׁאֵינֶנּוּ בְּחַדְרוֹ, עָלָה חֲשָׁד בְּלִבּוֹ, שֶׁמָּא הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הַשַּׂק, וּפָתַח תֵּכֶף אֶת הַשַּׂק, וְנִדְהַם לִרְאוֹת אֶת הָרַב

הַקָּדוֹשׁ מְסָאסוֹב חָבוּל וּמֻכֶּה וְזַב דָּם, לְאַחַר שֶׁהֵשִׁיב אֶת רוּחוֹ וְחָבַשׁ אֶת מַכּוֹתָיו, אָמַר הָרַב הַקָּדוֹשׁ מְסָאסוֹב זי״ע לְבַעַל־הַבַּיִת: אֵיךְ הָאבּ גֶעווֹסְט אַז סְ׳וֶועט גוּט זַיין, אָבֶּער אֲזוֹי גוּט הָאבּ אִיךְ נִישְׁט גֶעווֹסְט אַז סְ׳וֶועט זַיין [יָדַעְתִּי שֶׁיִּהְיֶה לִי טוֹב, אֲבָל שֶׁיִּהְיֶה לִי כָּל־כָּךְ טוֹב, זֶה לֹא תִּאַרְתִּי]; רוֹאִים מִזֶּה אֵיךְ צַדִּיק קָדוֹשׁ כָּזֶה, שֶׁעָסַק כָּל יָמָיו בְּפִדְיוֹן שְׁבוּיִים, שֶׁבִּתְחִלַּת עֲבוֹדָתוֹ הָיָה מָלֵא שִׂמְחָה, שֶׁקִּבֵּל בִּזְיוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין כָּאֵלּוּ, עַד שֶׁחָשְׁבוּ שֶׁהוּא בַּעַל־חַיִּים, וְעוֹד קִבֵּל מַכּוֹת נִמְרָצוֹת... וְהַכֹּל, שֶׁעוֹד לֹא הָיָה צַדִּיק שֶׁבַּהַתְחָלָה לֹא סָבַל צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת וּמַכְאוֹבִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, מַחֲלֹקֶת וּבִזְיוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין מֵאִינְשֵׁי דְּלָא מְעַלֵּי, וְהוּא שָׂתַק וְקִבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה זָכָה לְמַה שֶּׁזָּכָה, כָּל אֶחָד כְּפִי יְגִיעָתוֹ וְטִרְחָתוֹ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן שְׁתֹק, יְדִידִי הַיָּקָר! עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, עֲדַיִן לֹא הִגַּעְתָּ לְמַצָּב כָּזֶה, שֶׁיִּתְּנוּ לְךָ מַכּוֹת רֶצַח וְכוּ׳ וְכוּ׳, מַסְפִּיק עַל שֶׁמְּדַבְּרִים עָלֶיךָ כָּל דָּבָר אָסוּר, קַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה, וְסוֹף הַכָּבוֹד לָבוֹא, שֶׁיִּתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ מֶלֶךְ הַכָּבוֹד בְּעַצְמוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ג סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וְשׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם מְנַסִּים אֶת כֻּלָּם בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד, וְרַק בָּזֶה נִמְדֶּדֶת גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל — כְּפִי הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁלּוֹ.

הַהֶכְרֵחַ לְהַגִּיד לְךָ, שֶׁהַיּוֹם עוֹבְדִים עַל בְּנֵי־אָדָם מְאֹד מְאֹד, עִם

כָּל מִינֵי תַּחְבּוּלוֹת לְנַתֵּק אוֹתוֹ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְכוּ׳, וְכָל מִינֵי לְמוּדִים פְּגוּמִים וְכוּ׳, וַאֲפִלּוּ מַלְבִּישִׁים אֶת זֶה בִּלְשׁוֹנוֹת שֶׁל קְדֻשָּׁה וְכוּ׳, וְהָעִקָּר לְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם וְכוּ׳, כִּי הַלִּמּוּד הָאֲמִתִּי הוּא רַק אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת כְּלָל, וְזֶה מַה שֶּׁלִּמֵּד אוֹתָנוּ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, וְגַם רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד הִקְפִּיד עַל דָּבָר זֶה, וְאָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קכ), שֶׁעִקַּר הַכַּוָּנוֹת הוּא פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת. וְאָמַר, כִּי עִקַּר הַתְּפִלָּה הִיא דְּבֵקוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ אֶלּוּ שֶׁהוּא אָמַר לָהֶם לִלְמֹד קַבָּלָה, עִם כָּל זֹאת הִזְהִיר אוֹתָם לֹא לְכַוֵּן שׁוּם כַּוָּנוֹת. וְאָמַר בְּפֵרוּשׁ, שֶׁמִּי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לָזֶה, כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל עִם כַּוָּנוֹת הוּא כְּמוֹ כְּשׁוּף, אֲשֶׁר בְּכִשּׁוּף נֶאֱמַר (דְּבָרִים יח, ט): ״לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת״, וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין סח.): לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת, אֲבָל אַתָּה לָמֵד לְהָבִין וּלְהוֹרוֹת, כָּךְ הוּא בְּעִנְיַן הַכַּוָּנוֹת וְכוּ׳, וּבְנֵי־אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים מִזֶּה, אֲזַי נִשְׁבָּרִים כְּשֶׁרוֹאִים סְדוּרִים עִם שֵׁמוֹת וְיִחוּדִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהֵם עֲדַיִן אֵינָם יְכוֹלִים לְכַוֵּן וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהֵם אֵינָם יוֹדְעִים, שֶׁזֶּהוּ לִמּוּד עָמֹק, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲזַי הַשֵּׁמוֹת וְהַיִּחוּדִים וְהַכַּוָּנוֹת מְמֵלְאָ בָּאִים לְפָנָיו הָעֵינַיִם. וְזֶה הַפֵּרוּשׁ הַפָּשׁוּט שֶׁלָּהֶם, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה. וְלָכֵן אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם דָּבָר, רַק תִּתְפַּלֵּל אֶת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, עַרְבִית בְּכַוָּנָה גְּדוֹלָה פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת, וּמִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא, וּתְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּשֵׁם הַוַּיָ״ה בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּתִמִּימוּת וּבְפָשִׁיטוּת. וְיָדוּעַ, שֶׁהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ׳ענְסְק זי״ע הִקְפִּיד לְהִתְפַּלֵּל רַק בְּסִדּוּר שֶׁכָּתוּב שָׁם אֶת שֵׁם הַוַּיָ״ה בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְלֹא סִדּוּר שֶׁכָּתוּב שָׁם בִּמְקוֹם שֵׁם הַוַּיָ״ה בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ שְׁנֵי יוּדִין (מָאוֹר וָשֶׁמֶשׁ, פָּרָשַׁת עֵקֶב), וְהַשַּׂר שָׁלוֹם מִבֶּעלְזָא זי״ע אָמַר, שֶׁמִּי שֶׁמִּתְפַּלֵּל מֵהַתְּחָלַת הַתְּפִלָּה עַד הַסּוֹף בְּכַוָּנָה פְּשׁוּטָה פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת, הוּא יִזְכֶּה לְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ; כִּי בֶּאֱמֶת תֵּבוֹת הַתְּפִלָּה הֵם בְּעַצְמָם יְחוּדִים עֲצוּמִים, וּבָזֶה שֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל אֶת סֵדֶר הַתְּפִלָּה בְּתִמִּימוּת וּבְפָשִׁיטוּת, וּמְכַוֵּן פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת, בָּזֶה הוּא נִדְבָּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן אָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר, רַק לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא, וְכֵן בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן וּקְרִיאַת

שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה, לְהַקְפִּיד לוֹמַר מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא, וְכֵן תִּקּוּן חֲצוֹת וְסֵדֶר תְּהִלִּים, וְזוֹ זְכוּת מְאֹד גְּדוֹלָה כְּשֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּתֵבוֹת הַתְּפִלָּה, שֶׁזֶּה בְּעַצְמוֹ יַעֲלֶה אוֹתוֹ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וְלֹא צְרִיכִים לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בִּלְבּוּל שֶׁבָּעוֹלָם, רַק לוֹמַר אֶת תֵּבוֹת הַתְּפִלָּה, וּלְכַוֵּן פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת, וְאָז דַּיְקָא יַגִּיעַ אֶל כָּל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁבָּעוֹלָם.

וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן ! וְאַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִמְקַבֵּל זֶה וְכוּ׳, אוֹ מִמְקַבֵּל אַחֵר וְכוּ׳, אֵין לָנוּ אֶלָּא דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. בְּוַדַּאי טוֹב מְאֹד לִלְמֹד כִּתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל, אֲבָל רַק דֶּרֶךְ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז הַלִּמּוּד יוֹצֵא בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לִי לְהַדְפִּיס אֶת כָּל כִּתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל מְפֹרָשִׁים וּמְבֹאָרִים עַל־פִּי סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת כְּלָל, וְאָז תִּרְאֶה טַעַם אַחֵר בְּכִתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ג סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מַקְפִּיד עָלֶיךָ עַל מַה שֶּׁכָּתַבְתָּ בִּלְשׁוֹן יֵאוּשׁ וְדַכָּאוֹן וְכוּ׳ וְכוּ׳, שֶׁאַתָּה אַף פַּעַם כְּבָר לֹא תּוּכַל לִלְמֹד, וְאֵין לְךָ חֵלֶק בַּתּוֹרָה וְכוּ׳. תַּאֲמִין לִי, שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר זֹאת מֵרֹב יֵאוּשׁ שֶׁנִּכְנַס בְּךָ מִפְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁפָּגַמְתָּ כָּל־כָּךְ, וְאֵינְךָ יוֹדֵעַ שֶׁהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם מְדַבֵּר מִמְּךָ, כִּי בֶּאֱמֶת הַתּוֹרָה וְיִשְׂרָאֵל חַד הוּא, אִי אֶפְשָׁר לְהַפְרִיד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִן הַתּוֹרָה בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וּכְכָל שֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בַּתּוֹרָה, כֵּן זוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי כָּךְ

מוּבָא בַּזֹּהַר (אַחֲרֵי עג): תְּלַת דַּרְגִּין אִינּוּן מִתְקַשְׁרָן דָּא בְּדָא: קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אוֹרַיְיתָא וְיִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, הַיְנוּ אוֹרַיְיתָא וְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְיִשְׂרָאֵל חַד הוּא; הַתּוֹרָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַם יִשְׂרָאֵל הֵם אֶחָד, הַיְנוּ הַתּוֹרָה מְקַשֶּׁרֶת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָכֵן הַסָּמָ״ךְ־מֵ״ם מְאֹד מְפֻחָד, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה כְּבָר נִמְצָא בַּמַּלְכֻּדֶת שֶׁלּוֹ וְכוּ׳, וְהוּא חוֹשֵׁשׁ שֶׁתִּבְרַח לוֹ — עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲזַי הוּא אוֹמֵר שֶׁאֵין לְךָ חֵלֶק בַּתּוֹרָה, וּבֶאֱמֶת זוֹ הַטָּעוּת שֶׁלְּךָ. וְלָכֵן נִכְנַס לְךָ דִּמְיוֹן כָּזֶה, אֲשֶׁר לְךָ אֵין שׁוּם שַׂיָּכוּת לַתּוֹרָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, מֵהַאי דַּעְתָּא.

וְלֵךְ נָא וּרְאֵה מַה שֶּׁכָּתַב הָאִישׁ הָאֱלֹקִי רַבִּי אַבְרָהָם אֲזוּלַאי זי״ע (חֶסֶד לְאַבְרָהָם, מַעְיָן ב׳, נָהָר כא), שֶׁהוּא מְבָאֵר, שֶׁכָּל נְשָׁמָה וּנְשָׁמָה יֵשׁ לָהּ חֵלֶק בַּתּוֹרָה. וְהָעִנְיָן הוּא, כִּי הַתּוֹרָה וְנִשְׁמָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל עִנְיָן אֶחָד הֵם, וּבְחִינוֹתֵיהֶן שָׁווֹת, וְהֵעִיד עַל זֶה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בִּסְפִירַת תִּפְאֶרֶת, וּבָהּ סוֹד יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שִׁשִּׁים רִבּוֹא, וּבְכָל נְשָׁמָה וּנְשָׁמָה יֵשׁ לָהּ בְּחִינָה יְדוּעָה בַּתּוֹרָה, שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁתִּתְגַּלֶּה עַל־יְדֵי זוּלָתוֹ, אֶלָּא אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה תְּגַלֶּה אוֹתָם הַסּוֹדוֹת, וּבְעוֹד שֶׁאוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה לֹא גִּלְתָה אוֹתָם הַסּוֹדוֹת, אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְגַלֶּה אוֹתָם לַצַּדִּיקִים כְּלָל, זוּלָתִי לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁאֲפִלּוּ מַה שֶּׁתַּלְמִיד וָתִיק עָתִיד לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה נֶאֱמַר לְמֹשֶׁה, אֶלָּא שֶׁלֹּא נִתְּנָה לוֹ רְשׁוּת לְגַלּוֹתוֹ כְּלָל, וְזֶהוּ: ״בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא״, וְהַיְנוּ דְּאָמַר לֵיהּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ: אֱלִיעֶזֶר בְּנִי כָּךְ אוֹמֵר מְטַהֵר, עֲקִיבָא בְּנִי כָּךְ אוֹמֵר וְכוּ׳, רָצָה לוֹמַר דְּהַיְנוּ אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה רָאוּי לְגַלּוֹת לָהּ כָּךְ וְכָךְ בַּתּוֹרָה, אֲמָנָם אֶל שְׁאָר הַצַּדִּיקִים שֶׁאֵינָן בְּמַדְרֵגַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וַדַּאי אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְגַלֶּה לָהֶם סוֹדוֹת, שֶׁעֲדַיִן לֹא גִּלָּה הַצַּדִּיק, אֶלָּא אוֹתָם שֶׁגִּלָּה כְּבָר, וְאוֹמֵר אוֹתָהּ בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ.

וְהִנֵּה לִפְעָמִים יִשְׁאֲלוּ שְׁאֵלָה מַה בֵּגַן־עֵדֶן, וַעֲדַיִן לֹא גִּלָּה אוֹתוֹ הַצַּדִּיק, וְאָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: פְּלוֹנִי יוֹכִיחַ, אוֹ כְּאָמְרָם בַּזֹּהַר פָּרָשַׁת פִּנְחָס: הָא בַּר יוֹחָאי יֵימָא, מִפְּנֵי שֶׁהָיָה חֵלֶק נִשְׁמָתוֹ, וְזֶה הָעִנְיָן הוּא תּוֹעֶלֶת הַמַּלְכוּת. וְהָעִנְיָן, כִּי בִּהְיוֹת יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים

בַּתּוֹרָה, וּמְגַלִּים סוֹדוֹתֶיהָ לְמַטָּה בְּכֹחַ נִשְׁמָתָם הַמַּלְכוּת מְקַבֶּלֶת אוֹתוֹ הַסּוֹד וּמִתְקַשֶּׁטֶת בּוֹ, וְהַתִּפְאֶרֶת מַשְׁפִּיעָה, וְהוּא מִתְיַחֵד בָּהּ בְּקִשּׁוּטֶיהָ אֵלֶּה, וְאִם הָיָה הַתִּפְאֶרֶת מְגַלֶּה אוֹתוֹ הַסּוֹד קֹדֶם שֶׁיִּתְחַדְּשׁוּ הַצַּדִּיק בִּלִי סָפֵק, הָיְתָה אָז הַשְּׁכִינָה מִתְקַשֶּׁטֶת מִלְמַעְלָה בִּלְתִּי הִתְעוֹרְרוּת תַּחְתּוֹן, וְאָז הַשְּׁכִינָה, חַס וְשָׁלוֹם, בְּבֹשֶׁת פָּנִים נוֹטֶלֶת הַשֶּׁפַע, אָמְנָם כַּאֲשֶׁר יִתְגַּלֶּה הַסּוֹד עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק לְמַטָּה, אָז תִּתְקַשֶּׁט בּוֹ הַשְּׁכִינָה, וְתִשְׁאַל הַשֶּׁפַע בְּלִי בוּשָׁה כְּלָל, אַדְרַבָּה תֹּאמַר לְפָנָיו: רְאֵה בֵּן שֶׁיָּלַדְתִּי וְגִדַּלְתִּי לְךָ, שֶׁחִדֵּשׁ בַּתּוֹרָה חִדּוּשׁ זֶה, וְקִשֵּׁט קִשּׁוּטִין אֵלּוּ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁכָּל נִשְׁמָה כְּבָר הֵכִינוּ לָהּ מֵהַשָּׁמַיִם מָקוֹם לְהִתְגַּדֵּר בּוֹ, וְהִיא צְרִיכָה לְגַלּוֹת אֶת הַגִּלּוּיִים שֶׁשַּׁיָּכִים לִנְשָׁמָתוֹ דַּיְקָא, וְעַל־כֵּן כַּלֵּךְ מִדְּמְיוֹן כָּזֶה, שֶׁאַתָּה לֹא שַׁיָּךְ לְהַתּוֹרָה, זֶה הַסָּמ״ךְ־מ״ם מְדַבֵּר מִמְּךָ, שֶׁהוּא הִתְלַבֵּשׁ אֶצְלְךָ מִפְּנֵי פְּגַם־הַבְּרִית שֶׁנִּפְגַּמְתָּ כָּל־כָּךְ, וְלָכֵן קַח שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְתַתְחִיל לִגְרֹס פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק, עַד שֶׁתְּסַיֵּם פַּעַם אַחַר פַּעַם, וְזֶה יְטַהֵר אֶת נִשְׁמָתְךָ מִכָּל הַדִּמְיוֹנוֹת וְהַחֲזָיוֹנוֹת שֶׁלְּךָ, וּכְכָל שֶׁתִּלְמַד שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה כְּסִדְרָן, וּתְסַיֵּם אֶת זֶה פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, כְּמוֹ־כֵן תַּכְנִיס אֶת נִשְׁמָתְךָ בְּתוֹךְ גּוּפְךָ, וְתִזְכֶּה שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְתִהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת סְפִירַת הַתִּפְאֶרֶת שֶׁשָּׁם הַתּוֹרָה. וְיָדוּעַ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד בְּשָׁעָה שֶׁאָמְרוּ לוֹ — אֵיךְ שַׁיָּךְ שֶׁאָדָם יִלְמַד תּוֹרָה בְּשָׁעָה שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית וְכוּ׳, עָנָה וְאָמַר (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תקעג): אוֹרַיְתָא בְּתִפְאֶרֶת וּבְרִית בְּיסוֹד; זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַתּוֹרָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁאָדָם פָּגַם בַּבְּרִית, וְקִלְקֵל אֶת הַיְסוֹד שֶׁלּוֹ, עִם כָּל זֹאת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בִּסְפִירַת הַתִּפְאֶרֶת יוֹתֵר גְּבוֹהָה, כִּי הַתּוֹרָה מְכַפֶּרֶת עַל הַכֹּל. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יְרוּשַׁלְמִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, פֶּרֶק ד׳, הֲלָכָה ח׳): כֵּינָן שֶׁקִּבַּלְתֶּם עֹל תּוֹרָה, מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִלּוּ לֹא חֲטָאתֶם מִימֵיכֶם; וְלָכֵן הַאִם יֵשׁ פֶּלֶא, שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם מַכְנִיס בְּךָ צוֹאָה בָּרֹאשׁ, שֶׁאַתָּה לֹא שַׁיָּךְ לַתּוֹרָה?! כַּלֵּךְ לְךָ מִזֶּה, וְתַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, וְתִרְאֶה אֵיךְ שֶׁיָּאִיר לְךָ הַמַּזָּל, אַחַת וּלְתָמִיד תְּנַתֵּק אֶת עַצְמְךָ מֵהָרָע, הָעִקָּר תִּלְמַד מִשְׁנָיוֹת, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ז׳, סִימָן ג׳): אֵין כָּל הַגְּלִיּוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְּסוֹת, אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנָיוֹת, וְהַגְּאֻלָּה הַכְּלָלִית וְהַפְּרָטִית תְּלוּיָה רַק בִּלְמוּד מִשְׁנָיוֹת, וְלָכֵן

הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן אַתָּה צָרִיךְ לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ג סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מֻכְרָח לְהַגִּיד לְךָ, שֶׁמִּדַּת הַכָּרַת הַטּוֹב זוֹ הַמִּדָּה הֲכִי יָפָה שֶׁרַק יֵשׁ בָּעוֹלָם, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא קַמָּא צב:): בִּירָא דְּשָׁתֵית מִנֵּיהּ לָא תִּשְׁדֵּי בֵּיהּ קָלָא, בּוֹר שֶׁשָּׁתִיתָ מִמֶּנּוּ מַיִם, אַל תַּשְׁלִיךְ בּוֹ רֶגֶב עָפָר, הַיְנוּ אַל תְּזַלְזֵל בְּאָדָם שֶׁעָשָׂה לְךָ טוֹבָה, וְאַל תַּעֲשֶׂה לוֹ רַע, וַאֲנַחְנוּ מוֹצְאִים אֵצֶל מִלְחֶמֶת מִדְיָן, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כב, סִימָן ד׳) עַל פָּסוּק (בַּמִּדְבָּר לא, ו): ״וַיִּשְׁלַח אוֹתָם מֹשֶׁה״, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה, נְקֹם נִקְמַת הַמִּדְיָנִים אַתָּה בְּעַצְמְךָ, וְהוּא מְשַׁלֵּחַ אֶת אֲחֵרִים, אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁנִּתְגַּדֵּל בְּאֶרֶץ מִדְיָן, אָמַר: אֵינוֹ בְּדִין שֶׁאֲנִי מֵיצֵר לְמִי שֶׁעָשָׂה בִּי טוֹבָה. וְלָכֵן צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בְּמִדַּת הַכָּרַת הַטּוֹב, לְהַכִּיר טוֹבָה לְמִי שֶׁעָשָׂה לוֹ טוֹבָה, כִּי לְהֵפֶךְ — מִי שֶׁמְּשַׁלֵּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה, כְּבָר קִלְלוֹ הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יז, יג): ״מֵשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה, לֹא תָמוּשׁ רָעָה מִבֵּיתוֹ״, וּזְכֹר דָּבָר זֶה, כִּי תִּצְטָרֵךְ אֶת זֶה לַיָּמִים הַבָּאִים.

וְהִנֵּה בְּעִנְיַן חֲנֻפָּה וְכוּ׳, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ יְלַמְּדֵנוּ): צָרִיךְ אָדָם לְהַחֲנִיף לְאִשְׁתּוֹ — מִשּׁוּם שְׁלוֹם בֵּיתוֹ, וּלְבַעַל חוֹבוֹ — שֶׁלֹּא יִלְחָצֶנּוּ, וּלְרַבּוֹ — שֶׁיְּלַמְּדֵנוּ תּוֹרָה, אֲבָל מִי שֶׁהוּא מַחֲנִיף אֲחֵרִים, אֵינוֹ רוֹאֶה בִּישׁוּעָה, שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב יג, טז): ״גַּם הוּא לִי לִישׁוּעָה, כִּי לֹא לְפָנָיו חָנֵף יָבוֹא״, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁהוּא גּוֹרֵם לְמָטָר

שֶׁאֵינוֹ יוֹרֵד, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יא, יז): ״וְחָרָה אַף ה׳ בָּכֶם, וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר״, וְכֵן מָצִינוּ, שֶׁלֹּא הֶחֱנִיךְ מָרְדֳּכַי לְהָמָן, וִיהוּדָה לֹא בִּקֵּשׁ לְהַחֲנִיךְ אֶת יוֹסֵף, מִפְּנֵי שֶׁנִּמְשָׁל כְּאַרְיֵה, וּכְתִיב (מִשְׁלֵי ל, ל): ״לַיִשׁ גִּבּוֹר בַּבְּהֵמָה לֹא יָשׁוּב מִפְּנֵי כֹל״, רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁרַק לִשְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים מֵתָר לַחֲנֹךְ.

וְזֶה מִדְרָשׁ פֶּלֶא; כִּי יָדוּעַ, שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְאֹד הִקְפִּידוּ עַל מִדַּת הַחֲנָפָה, עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁאָמְרוּ (סוֹטָה מא:): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֲנֻפָּה, מֵבִיא אַף לָעוֹלָם וְכוּ׳, וְאָמְרוּ (שָׁם): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֲנֻפָּה, אֲפִלּוּ עֲבָרִין שֶׁבְּמֵעֵי אִמָּן מְקַלְלִין אוֹתוֹ; וְאָמְרוּ (שָׁם): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֲנֻפָּה, נוֹפֵל בְּגֵיהִנּוֹם. וְאָמְרוּ (שָׁם): כָּל הַמַּחֲנִיף לַחֲבֵרוֹ, סוֹף נוֹפֵל בְּיָדוֹ; וְאִם אֵינוֹ נוֹפֵל בְּיָדוֹ, נוֹפֵל בְּיַד בָּנָיו, וְאִם אֵינוֹ נוֹפֵל בְּיַד בָּנָיו, נוֹפֵל בְּיַד בֶּן בָּנָיו. רוֹאִים מִכָּל זֶה אֶת עֲוֹן הַחֲנֻפָּה. עִם כָּל זֹאת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁלְּאִשְׁתּוֹ מֵתָר לַחֲנֹף, מִשּׁוּם שְׁלוֹם בֵּיתוֹ, וְזֶה בִּכְלַל הַכָּרַת הַטּוֹב — לְהַכִּיר אֶת הַטּוֹבָה שֶׁהִיא עוֹשָׂה לוֹ, שֶׁהִיא מַצֶּלֶת אוֹתוֹ מֵהַחֶטְא וְכוּ׳, וְכֵן בַּעַל חוֹב שֶׁחַיָּבִים לוֹ כֶּסֶף, רָאוּי לַחֲנֹף לוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִלְחָצֵנוּ, וְכֵן זֶה בִּכְלַל הַכָּרַת הַטּוֹב, לְהַכִּיר אֶת הַטּוֹב שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, שֶׁהִלְוָה לוֹ כֶּסֶף. וְכֵן רַבּוֹ שֶׁמְּלַמְּדוֹ תּוֹרָה, מֵתָר לַחֲנֹף אוֹתוֹ, כְּדֵי שֶׁיִּלְמַד אִתּוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכו): בְּכָל מָקוֹם שֶׁשִּׁבְחוּ הַחֲבֵרַיָּא אֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי עַל שֶׁגִּלָּה לָהֶם סוֹד נִפְלָא, תִּמְצָא שֶׁאַחַר־כָּךְ אָמַר לָהֶם עוֹד חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה; וְלָכֵן אֶת רַבּוֹ מֵתָר לַחֲנֹף, כְּדֵי שֶׁיִּלַּמְּדוֹ תּוֹרָה.

הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ, שֶׁרַק שְׁלֹשָׁה אֵלּוּ מֵתָר לַחֲנֹף, אֲבָל כָּךְ אָסוּר לַחֲנֹף אֶת שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁנּוֹהֲגִ בָּעִתִּים הַלָּלוּ, שֶׁאֶת כָּל בּוּר וְעַם הָאָרֶץ מַחֲנִיפִים, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֶּסֶף, וְעוֹשִׂים מִמֶּנּוּ עֲבוֹדָה זָרָה מַמָּשׁ, אוֹי לְאוֹתָהּ בּוּשָׁה, אוֹי לְאוֹתָהּ חֶרְפָּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ג סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַשְׁלִים עִם אִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, מַסְפִּיק מַחֲלֹקֶת! צְרִיכִים לִהְיוֹת וַתְּרָן בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה מה, סִימָן ב׳): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה תַּרְתֵּין אַפִּין מָזְגִין רוֹתְחִים (הַיְנוּ שְׁנֵי הַצְּדָדִים מוֹזְגִין רוֹתְחִים). לֹא־כֵן אָמַרְתִּי לְךָ, כְּשֶׁאֶהְיֶה בְּכַעַס אַתָּה מְרַצֶּה אוֹתִי, וּכְשֶׁתִּהְיֶה בְּכַעַס אֶהְיֶה מְרַצֶּךָּ וְכוּ׳, אוֹתָהּ שָׁעָה מָצָא מֹשֶׁה יָדוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא; הַיְנוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִמֵּד אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לִמּוּד עָמֹק אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהֵבִיא לוֹ מָשָׁל: כְּשֶׁאֶחָד מוֹזֵג מַיִם רוֹתְחִים, הַשֵּׁנִי יִמְזֹג מַיִם צוֹנְנִין, וְכָךְ יְכוֹלִים לִשְׁתּוֹת אֶת זֶה, אֲבָל כְּשֶׁשְּׁנֵיהֶם שׁוֹפְכִים מַיִם רוֹתְחִים, אֵיךְ יְכוֹלִים לִשְׁתּוֹת אֶת זֶה?! וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בַּחַיִּים, כְּשֶׁאִישׁ וְאִשָּׁה מְוַתְּרִים אֶחָד לַשֵּׁנִי, אָז יְכוֹלִים לִחְיוֹת בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וַחֲבָנָה חֲדָדִית, אַף, חַס וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁאֶחָד בְּכַעַס וּרְצִיחָה, וְנִכְנָס בַּעֲצַבִּים וְכוּ׳, אֲזַי יָכוֹל הַשֵּׁנִי לְדַבֵּר עַל לִבּוֹ, וּלְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הַכַּעַס וְהָרְצִיחָה, וּלְקָרֵר אֶת הָעַצַבִּים וְכוּ׳, פַּעַם הַבַּעַל אֶת אִשְׁתּוֹ, וּפַעַם הָאִשָּׁה אֶת בַּעְלָהּ, וְאָז יְכוֹלִים לְהִתְקַיֵּם יַחַד, מַה שְּׁאֵין כֵּן אִם שְׁנֵיהֶם יִהְיוּ בְּכַעַס וּרְצִיחָה וַעֲצַבִּים, מַה כְּבָר יֵצֵא מִזּוּג כָּזֶה?! וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (קֹהֶלֶת ד, ט): ״טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שָׂכָר טוֹב בַּעֲמָלָם, כִּי אִם יִפֹּלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ, וְאִילוּ הָאֶחָד שֶׁיִּפֹּל, וְאֵין שֵׁנִי לַהֲקִימוֹ״, אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּעֲשֶׂה אֶת רְצוֹנִי, וְתַשְׁלִים כְּבָר עִם אִשְׁתְּךָ, כִּי אֵילוּ חַיִּים הֵם לִחְיוֹת בִּמְרִירוּת וְכוּ׳, חַיִּים מְלֵאֵי קְטָטוֹת וּמְרִיבוֹת בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וְכוּ׳?! אֲנִי שׁוֹאֵל אוֹתְךָ, הַאִם עַד הַקֶּבֶר שֶׁיַּכְנִיסוּ אֶת גּוּפְךָ שָׁם, תִּהְיֶה בִּמְרִיבָה עִם אִשְׁתְּךָ?! מַסְפִּיק כְּבָר, כָּל יוֹם אֲנִי מְקַבֵּל

מִכְתָּב מִמְּךָ וְכוּ׳ וּמִכְתָּב מֵאִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, זֶה מְדַבֵּר עַל זֹאת, וְזֹאת מְדַבֶּרֶת עַל זֶה, זֶה מַאֲשִׁים אֶת זֹאת, וְזֹאת מַאֲשִׁימָה אֶת זֶה, וְכָךְ חוֹזֵר חָלִילָה, מַמָּשׁ קִרְקָס. וְכַמָּה שֶׁאֲנִי אֶכְתֹּב לִשְׁנֵיכֶם, זֶה לֹא מוֹעִיל, אַדְרַבָּה הַמְּדוּרָה עוֹלָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְלָכֵן אוֹ שֶׁאַתֶּם מְצַיְּתִים וְכוּ׳, אוֹ שֶׁתַּתְחִילוּ לִכְתֹּב מִכְתָּבִים לַאֲחֵרִים וְלֹא אֵלַי.

יֵשׁ מַאֲמַר חֶזְכָּם: ״הַסּוֹבֵל — טוֹב שֶׁבַּיּוֹעֲצִים, וְהָעֲנָוָה — טוֹב שֶׁבַּחֲבֵרִים״; כִּי כְּשֶׁאָדָם סוֹבֵל וְאֵינוֹ מִתְרַגֵּז, זוֹ הֲעֵצָה לָצֵאת מִכָּל מִינֵי מְכֻשּׁוֹלוֹת וּקְטָטוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לִהְיוֹת עָנָו, וְלָכֵן מִי שֶׁנּוֹתֵן לְךָ עֵצָה לִסְבֹּל, זוֹ הֲעֵצָה הֲכִי גְּדוֹלָה וַהֲכִי טוֹבָה. וְזָכוֹר תִּזְכֹּר, אֲשֶׁר מִדַּת הֶעָנָוָה לִבְרֹחַ רַק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלֵידַע שֶׁהוּא מַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם וְלֹא בָּשָׂר וָדָם, וְהַכֹּל תָּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה הֶחָבֵר הֲכִי טוֹב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ג סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה כ׳, סִימָן ז׳): מַעֲשֶׂה בְּאִשָּׁה אַחַת מִשֶּׁל בֵּית טְבֶרְיָנוּס (עַל שֵׁם הָעִיר טְבֶרְיָה), שֶׁהָיְתָה נְשׂוּאָה לְלִסְטִים אֶחָד, וְהָיָה בַּעְלָהּ מְצַעֲרָהּ, שָׁמְעוּ חֲכָמִים וּבָאוּ אֶצְלוֹ לְהוֹכִיחוֹ, כֵּיוָן שֶׁבָּאָה לִפְנֵי חֲכָמִים, הוֹצִיאָה לִפְנֵיהֶם מְנוֹרָה שֶׁל זָהָב וְנֵר שֶׁל חֶרֶס עַל גַּבָּהּ, לְקַיֵּם מַה שֶּׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ג, טז): ״וְאֶל אִישֵׁךְ תְּשׁוּקָתֵךְ״ (הֵינוּ רָמְזָה לָהֶם, שֶׁאַפִלּוּ שֶׁהִיא חֲשׁוּבָה כִּמְנוֹרָה שֶׁל זָהָב, וְהוּא רַק כְּנֵר שֶׁל חֶרֶס שֶׁעַל גַּבָּהּ, אַף־עַל־פִּי־כֵן הָיְתָה אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ). רוֹאִים מִזֶּה, אַף שֶׁהָאִשָּׁה נִדְמֶית כִּמְנוֹרַת זָהָב כְּלִילַת הַמַּעֲלוֹת, וּבַעְלָהּ כְּנֵר חֶרֶס כְּלִיל הַמִּדּוֹת רָעוֹת, עִם כָּל זֹאת הִיא עֲדַיִן אוֹהֶבֶת

אוֹתוֹ בִּפְנִימִיּוּת לְבָבָהּ. וְלָכֵן, לְדַעְתִּי, תַּשְׁלִימִי עִם בַּעְלֵךְ, כִּי אֲנִי בָּטוּחַ שֶׁעַדַיִן אַתְּ אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הוּא הָאַבָּא שֶׁל הַשְּׁמוֹנָה יְלָדִים שֶׁלָּכֶם.

וְרוֹאִים מִזֶּה, שֶׁאֵיךְ שֶׁהוּא, חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ בָּאִים לְהִתְעָרֵב בְּסִכְסוּכִים בֵּין בְּנֵי הַזּוּג — בְּיָמָתָם הֵם, כְּדֵי לְהָגֵן עַל הָאִשָּׁה מִצַּעַר בַּעְלָהּ, מִלְּבַד הַמַּטָּרָה הַקַּיֶּמֶת לְטוֹבַת הַשָּׁלוֹם־בַּיִת. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁבָּאתֶם אֵלַי, אֲנִי מֵכְרָח לְהַגִּיד אֶת שֶׁלִּי: ״תַּפְסִיקוּ לָרִיב, כִּי כְּבָר עֲבַרְתֶּם כָּל גְּבוּלוֹת! וּמִי סוֹבֵל מִכָּל זֶה? רַק הַיְלָדִים שֶׁלָּכֶם״.

אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁתִּהְיִי אִשָּׁה חֲכָמָה, וְאָז הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, הַקֶּלֶף הוּא בְּיָדַיִךְ, תִּהְיִי חֲכָמָה וְלֹא צוֹדֶקֶת, וְאָז תַּצְלִיחִי בְּחַיֵּי נִשּׂוּאַיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִיד נַפְשִׁי, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבִפְרָט שֶׁנֶּהֱנֵיתָ בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ אֶצְלֵנוּ. יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לִשְׁבוֹת עִמָּנוּ עוֹד הַרְבֵּה שַׁבָּתוֹת.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים קְטָנוּת וִירִידוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְכָל אֶחָד צָרִיךְ רַחֲמִים רַבִּים, רַחֲמִים עֲצוּמִים, כִּי יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאֶחָד לוֹמֵד וְאֵינוֹ מְקַיֵּם. וּבֶאֱמֶת לִמּוּדֵנוּ חָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, כִּי תַּכְלִית הַלִּמּוּד הוּא לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם. וְעַל־כֵּן רְאֵה לָדוּן לְכַף זְכוּת בְּנֵי־אָדָם שֶׁאַתָּה רוֹאֶה שֶׁלּוֹמְדִים וְאֵינָם מְקַיְּמִים, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הַנִּסְיוֹנוֹת מְאֹד קָשִׁים, וְכָל הַגָּדוֹל מֵחֲבֵרוֹ יִצְרוֹ גָּדוֹל הֵימֶנּוּ (סֻכָּה נב.), וְעַל־כֵּן יֵשׁ נָאָה דּוֹרֵשׁ וְאֵינוֹ נָאֶה

מְקַיֵּם, צְרִיכִים לָדוּן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עֲלֵיהֶם מְאֹד מְאֹד מֵעֲנִיּוּת וְדַחֲקוּת.

אוֹדוֹת הַסְּפָרִים, תֵּדַע כִּי כָּל הַסְּפָרִים כָּתַבְתִּי בְּדַם לְבָבִי וְלֹא בְּדִיו, בִּשְׁבִיל זֶה יֵשׁ בָּהֶם הַצְלָחָה רַבָּה. וְאוֹדוֹת הַשִּׂיחוֹת שֶׁהִדְפִּיסוּ מִמֶּנִּי תַּלְמִידַי, בְּשֵׁם: ״שִׂיחוֹת־מוֹהֲרָא״ש״, אֵלּוּ שִׂיחוֹת שֶׁכָּתְבוּ כַּמָּה תַּלְמִידִים, וְעוֹרְרוּ אוֹתִי, וְאָמְרוּ שֶׁזֶּה מְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ אוֹתָם, עַל־כֵּן הִסְכַּמְתִּי שֶׁיַּדְפִּיסוּ אֶת זֶה. אֲבָל לִי אֵין שׁוּם חֵלֶק בָּזֶה. וּמִי יִתֵּן, שֶׁאֶזְכֶּה כְּבָר לְהַדְפִּיס אֶת כָּל הַפֵּרוּשׁ עַל כָּל סֵפֶר ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״, וְהַ״סִּפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״, וְ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, וְעַל הַתּוֹרָה, וְעַל הַמּוֹעֲדִים, וְעַל אַגָּדוֹת חַז״ל, וְעַל הַתַּרַי״ג מִצְווֹת, וְעַל אָבוֹת, וְעַל תְּהִלִּים, וְעַל הַפְּטָרוֹת, וְיֶתֶר הַסְּפָרִים אֲשֶׁר מֻנָּחִים אֶצְלִי בִּכְתַב־יָד, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי, וְאָז אֶכְתֹּב לְךָ עוֹד.

שָׁלַחְתִּי עִם הָאַבְרֵךְ ... אֶת כָּל הַמִּסְמָכִים שֶׁל בֵּית־הַחוֹלִים, וַאֲקַוֶּה שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְבַשְּׂרֵנִי תָּמִיד בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ וְאֶת מִכְתַּב אִשְׁתְּךָ, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וְתַמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל,

וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לְךָ הַצְלָחָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ.

פֹּה תִּקַּבֵּל רָצוּף חֲמֵשׁ־מֵאוֹת שְׁקָלִים, בַּעֲבוּר סִפְרֵי ״תּוֹךְ הַנַּחַל״ שֶׁשָּׁלַחְתָּ אֵלַי, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתַּמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס, וְאֶקַּח מִמְּךָ אֶת כָּל הַסְּפָרִים, וּבִפְרָט אֶת ״עַלּוֹן בְּרֶסְלֶב״ תַּמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַה שֶּׁנִּשְׁאָר לְךָ, אֲנִי אֶקָּחֵם, כִּי תִּהְלָה לָאֵל, תַּלְמִידַי נוֹסְעִים מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ בְּלִי שׁוּם גֶּזֶמָא כְּלָל, עַד אוֹסְטְרַלְיָה הָרְחוֹקָה, וְעַד דְּרוֹם אַפְרִיקָה הָרְחוֹקָה, וְעַד סִין הָרְחוֹקָה, וּבִפְרָטִיּוּת בְּכָל אַרְצוֹת־הַבְּרִית וּבְכָל עָרֵי אֵירוֹפָּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־כֵּן אֵין לִי בְּעָיָה לַהַפִּיצָם, תִּהְלָה לָאֵל, עַל־כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיסָם מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָנוּ אֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, שֶׁנִּזְכֶּה לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאְדִּירָהּ, וּלְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ.

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

פֹּה תִּקַּבֵּל רָצוּף מִכְתָּבִים שֶׁתִּשְׁלָחֵם לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִינָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן תִּקַּבֵּל פֹּה אֶת ״לוּחַ בְּרֶסְלֶב״, וַאֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיֵּצֵא דָּבָר נִפְלָא מְאֹד, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְיִהְיֶה קִדּוּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם, וְיִתְפָּרְסֵם שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מְשֻׁתָּף בִּשְׁמוֹ

הַקָּדוֹשׁ, כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סז); וְעַל־כֵּן כְּשֶׁזּוֹכִים לְפָרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק, מְפָרְסְמִין אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַיֵּן שָׁם.

וְהִנֵּה מְבֹאָר שָׁם, אֲשֶׁר הַצַּדִּיק הוּא מְאוֹרֵי אוֹר, הַמְגַלֶּה אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵאִיר אֶת עֵינֵי הָאָדָם לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הָאָדָם יָכוֹל לִטְעוֹת מְאֹד מְאֹד, וּכְשֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ בְּאֵילוּ פָּנִים נִרְאֶה, אֲזַי יָכוֹל לִרְאוֹת בִּגְדֻלַּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת מְאוֹרֵי אוֹר, שֶׁמֵּאִיר אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ. וּלְהֵפֶךְ — יֵשׁ מְאוֹרֵי אֵשׁ, שֶׁהֵם מְעוֹרְרִים אֶת אֵשׁ הַתַּאֲוֹת בָּעוֹלָם, שֶׁזֶּה כְּלַל הַסִּטְרָא אָחֳרָא וְהָעֵרֶב־רַב, אֲשֶׁר עַל יָדָם נֶחֱרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהָיָה מְאוֹר עֵינֵינוּ. וְזֶה שֶׁאָנוּ צְרִיכִים לְאוֹנֵן וּלְקוֹנֵן בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת עַל חֻרְבַּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְעַל גָּלוּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְעַל הִתְרַבּוּת הָעֵרֶב־רַב בָּעוֹלָם, עַיֵּן שָׁם כָּל זֹאת.

וְהִנֵּה, לְדַעְתִּי, כְּפִי שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ וְרוֹאֶה וּמֵבִין אֶת הַמַּצָּב מַה שֶּׁקּוֹרֶה בָּאַרְבָּעִים שָׁנָה הָאַחֲרוֹנוֹת, אֲשֶׁר הָעֵרֶב־רַב שֶׁנִּתְעָרְבוּ בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עָשׂוּ חֻרְבָּן נוֹרָא מְאֹד בֵּין כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁהִפְקִירוּ אֶת הַנָּשִׁים וְהַבָּנוֹת לִזְנוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְנִתְקַיֵּם (אֵיכָה ד, א): ״תִּשְׁתַּפֵּכְנָה אַבְנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת״, כִּי נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִכְשָׁלִים בְּכָל מִינֵי פְּגַם הַבְּרִית, וְהוֹרִידוּ אֶת הַצְּנִיעוּת, וּבִטְּלוּ אֶת כָּל הַכָּבוֹד הָאֱנוֹשִׁי, עַד שֶׁכָּל עִנְיַן עֲרָיוֹת אֵינוֹ תּוֹפֵס שׁוּם מָקוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כַּיָּדוּעַ לְךָ. וּבִפְרָטִיּוּת אֲצֶל אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרַדִּים, שֶׁהָיוּ קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים כָּל הַדּוֹרוֹת, וְהֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד בְּכָל הַגָּלֻיּוֹת יוֹתֵר מֵהָאַשְׁכְּנַזִּים, כַּיָּדוּעַ דָּבָר זֶה, וְעַכְשָׁו הָעֵרֶב־רַב הָאֵלּוּ שֶׁבָּאוּ מִגֶּרְמַנְיָה הָאֲרוּרָה, יִמַּח שְׁמָם, וְחָדְרוּ אֶל רוּסְיָה הַמְשֻׁקֶּצֶת, יִמַּח שְׁמָם, וְכָךְ הִתְחִילָה כָּל תְּנוּעַת הַרֵיפוֹרְמִים וְהַצִּיּוֹנוּת וְכוּ׳, עַד שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים אֶת הַמְּצִיאוּת, וּכְבָר נִדְפַּס בְּקַרְחֵיהֶם הַמְשֻׁקָּצִים, שֶׁכָּל מַחֲשַׁבְתָּם שֶׁל הָעֵרֶב־רַב הָיְתָה לְהַעֲבִיר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל אֶל דַּת הַנּוֹצְרִים, יִמַּח שְׁמָם וְכוּ׳, וְלָכֵן צָרִיךְ לְרַחֵק מֵהֶם וּמֵהֲמוֹנָם, וּלְהִזָּהֵר לֹא לִפֹּל בִּרְשָׁתָם הַטְּמֵאָה.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד הַרְבֵּה בְּ׳עֵין יַעֲקֹב׳, אֲשֶׁר מְאֹד מְסֻגָּל לְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְתִקָּבַע לְעַצְמְךָ בְּכָל יוֹם קְבִיעוּת חֲזָקָה לִלְמֹד דַּף אוֹ שְׁנֵי דַּפִּים אוֹ כַּמָּה דַּפִּים, וְאַל יֶחְסַר לְךָ יוֹם אֶחָד מִבְּלִי לִמּוּד ׳עֵין יַעֲקֹב׳. וְהַלִּמּוּד הַזֶּה מְזַכֶּה אֶת הָאָדָם לְיִרְאַת שָׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ, וְתִזְכֶּה לִבְנוֹת אֶת בֵּיתְךָ, וְתַצְלִיחַ בְּכָל עִנְיָנֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת שְׁנֵי מִכְתָּבֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעִנְיַן שְׁלוֹם בֵּיתְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם הַנִּסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים מְאֹד, וְעוֹבֶרֶת עַל כָּל אֶחָד מְרִירוּת דִּמְרִירוּת, וְכִמְעַט שֶׁיִּשְׁתַּגֵּעַ מֵרֹב צָרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, כַּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדֵעַ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמַכְאוֹבָיו, זֶה בְּעִנְיַן פַּרְנָסָה וּמָקוֹם עֲבוֹדָה וְכוּ׳, וְזֶה בְּעִנְיַן יְלָדִים, חִנּוּכָם וְגִדּוּלָם וְכוּ׳, וְזֶה בְּעִנְיַן שְׁלוֹם־בַּיִת, וּלְהִסְתַּדֵּר עִם הָאִשָּׁה וְכוּ׳, וְזֶה עִם הַשְּׁכֵנִים וְהַיְדִידִים וְהַקְרוֹבִים וְכוּ׳, וְזֶה עִם כֻּלָּם בְּיַחַד... וְתֵדַע וְתַאֲמִין, שֶׁדָּבָר זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל, וַאֲפִלּוּ שֶׁנִּרְאֶה מִבַּחוּץ, כְּאִלּוּ הוּא הַכִּי מֻצְלָח וַהֲכִי שָׂמֵחַ, הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת־רוּחַ, כִּי אֵין לְךָ אָדָם, שֶׁלֹּא יַעֲבְרוּ עָלָיו מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵין עֵצָה אַחֶרֶת רַק לְקַיֵּם עֲצוֹת רַבֵּנוּ זַ״ל, לְבָרֵחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וּלְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְלֵידַע אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה

וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו, וְאַף שֶׁזֶּה קָשֶׁה מְאֹד, כִּי כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בְּאֵיזֶה פַּח יָקוּשׁ, וְהוּא מִסְתַּבֵּךְ בְּאַחַת מֵהַצָּרוֹת הַנַּ״ל, אָז הוּא מָלֵא קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִתְעַקֵּם לְבָבוֹ בְּקֻשְׁיוֹת וּבִמְרִירוּת, וְזֶה הוֹרֵס לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים רַק לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, לֵידַע שֶׁאֵין יוֹדְעִים כְּלָל, וּלְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלֵידַע כִּי ״צַדִּיק ה׳ כִּי פִיהוּ מָרִיתִי״ (אֵיכָה א, יח), וּלְהִתְחַבֵּא רַק אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ אֲפִלּוּ כַּמָּה דִּבּוּרִים, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר כְּלָל.

וְתַאֲמִין לִי, יְדִידִי! שֶׁאֵין עֵצָה אֲחֶרֶת לְתֵת לְךָ, צְרִיכִים רַק לְהוֹצִיא מֵעַצְמוֹ אֶת כָּל הַקֻּשְׁיוֹת וְהַסְּפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוּת יְדִידוּת נְעִימוּת זִיו חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲבָל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצַיֵּת אוֹתִי בְּכָל זֶה. וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לְךָ מְאֹד מְאֹד לְסָבֵל, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לִזְכֹּר אֶת מַאֲמַר הֶחָכָם: ״הַסַּבְלָנוּת הִיא תַּחְבּוּלָה לְמִי שֶׁאֵין לוֹ תַּחְבּוּלָה״.

רְאֵה לְשַׁמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִשְׁתַּדֵּל לָדוּן אֶת עַצְמְךָ לְכַף זְכוּת, וּתְדַבֵּר בְּצוּרָה יָפָה וּבְנַחַת עִם הַיְלָדִים, וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹת בִּישׁוּעָתְךָ הַנִּצְחִית...

ט״ו תתמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי

מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אָסוּר לִפֹּל בִּדַּעְתּוֹ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה, רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ דֶּרֶךְ, אֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לִמְצֹא הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת בְּגַשְׁמִיּוּת, וְכֵן לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בִּרוּחָנִיּוּת, וְלֹא לְהַפִּיל אֶת עַצְמוֹ, כִּי זֶה עִקַּר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁזּוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מַפִּיל אֶת עַצְמוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי כְּמוֹ שֶׁאָסוּר לְשׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ־כֵן אָסוּר לִשְׁנֹא אֶת עַצְמוֹ. וְהַדֶּרֶךְ הַזּוֹ לִמְצֹא הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ צָרוֹתָיו, וְכֵן לִמְצֹא נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּעַצְמוֹ, זֶהוּ לִמּוּד עָמֹק מְאֹד מְאֹד (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצה, וְסִימָן רפב).

הָיָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ (הָרַב הֶחָסִיד ר׳ יוֹנָה לֵייב לֶבֶל זַ״ל, שֶׁהָיָה אִישׁ חַלָּשׁ, וְנִפְטַר בְּגִיל צָעִיר), עִם כָּל זֹאת טִכֵּס עֵצָה עִם חֲבֵרָיו מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁיָּעִירוּ אוֹתוֹ לַחֲצוֹת, וְהֵם קָיְמוּ אֶת בַּקָּשָׁתוֹ. וּבְכָל לַיְלָה בָּאוּ לְעוֹרְרוֹ בַּעֲבוּר אֲמִירַת תִּקּוּן חֲצוֹת וְלָלֶכֶת לְהִתְבּוֹדְדוּת. וְהִנֵּה הוּא קָם, וַיְהִי אֵיךְ שֶׁהֵם עָזְבוּ, חָזַר לִישֹׁן וְיָשַׁן עַד הַבֹּקֶר... וּכְשֶׁהֵקִיץ, לֹא נָפַל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, רַק אָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״וְעל אִיךְ זַיין אַיין עֶרְלִיכֶער יוּד פּוּן יֶעצְט אָן״ (אֲזַי אַתְחִיל לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר מֵעַכְשָׁו). כְּאוֹמֵר, שֶׁהֶחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֶת הַהִתְחַזְּקוּת לֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, אַף שֶׁכְּבָר עָבַר לוֹ זְמַן חֲצוֹת, וְיָשַׁן כָּל הַלַּיְלָה וְקָם מְאֻחָר וְכוּ׳, אָמַר אֶת כָּל הַנַּ״ל, שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים מֵעַכְשָׁו אַתְחִיל לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר. וְזֶה לִמּוּד נִפְלָא, שֶׁאָסוּר לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִשּׁוּם דָּבָר, אֲפִלּוּ שֶׁקָּם מְאֻחָר. וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, אָסוּר לְהִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, רַק בְּכָל פַּעַם יָבוֹא וְיַעֲשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכּוֹ — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בִּרוּחָנִיּוּת.

רְאֵה לְהַחֲזִיק בַּשְּׁעוּרִים קְבוּעִים שֶׁלְּךָ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר

מֵאִתָּנוּ רַק זֶה שֶׁאָנוּ חוֹטְפִים בְּכָל יוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, זֹהַר וְתִקּוּנִים וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וַאֲפִלּוּ מְעַט דְּמְעַט — גַּם־כֵּן טוֹב, הָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה בְּקְבִיעוּת. וּמְאֹד מְאֹד שָׁמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ מֵחֲבֶרְךָ הַיָּקָר, שֶׁאַתֶּם לוֹמְדִים בְּכָל יוֹם דַּף הַיּוֹמִי, אַשְׁרֵיכֶם וְאַשְׁרֵי חֶלְקְכֶם, יְהִי חֶלְקִי עִם חֶלְקְכֶם. רְאוּ לְהַמְשִׁיךְ, כִּי לְמוּד דַּף הַיּוֹמִי, הוּא דָּבָר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְנִתְקַבֵּל בִּתְפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל. וּכְשֶׁהִתְחִילוּ עִם הַדַּף הַיּוֹמִי בְּפוֹלַנְיָה, אָמַר אָז הָרַב הֶחָסִיד ר׳ יִצְחָק בְּרַיְיטֶעֶר הַי״ד, שֶׁעַל הַדַּף הַיּוֹמִי סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ מַה שֶּׁמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ז׳): מֵהַזְּבוּב וּמֵעַכָּבִישׁ, ״כָּל זְמַן שֶׁהַדַּף מֻגָּן עָלֶיךָ, אֵין לְךָ מַה לִּירֹא כְּלָל״, עַיֵּן שָׁם.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת הַדִּבּוּרִים שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְפָרְשִׁים אֶת כָּל שִׂיחוֹתֵיהֶם וְכָל מַה שֶּׁמֵּעִיק לָהֶם בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, הָיוּ עוֹסְקִים בָּזֶה כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ, כִּי עַל־יְדֵי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשָׁכַת הַשְׁכִינָה בָּעוֹלָם. וְזוֹ מַעֲלַת הַתְּפִלָּה הַנִּקְרֵאת מַלְכוּת, שֶׁמְּקַבֵּל עַל עַצְמוֹ עֹל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפְּרִים לוֹ כָּל דָּבָר בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וּמִתְוַדִּים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַחֲשָׁבָה, דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּמִתְיַעֲצִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט מֵהַחַיִּים, בָּזֶה בְּעַצְמוֹ מִתְגַּלֶּה, שֶׁמְּקַבֵּל עַל עַצְמוֹ עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן הַתְּפִלָּה הִיא בִּבְחִינַת מַלְכוּת, כַּמּוּבָא הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. וְהַטַּעַם הוּא פָּשׁוּט כַּנַ״ל.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד פַּעַם בַּשָּׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי. וְכֵן תַּמְשִׁיךְ לִלְמֹד עִם חֲבֶרְךָ, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא רְצוֹנִי וְכִסּוּפִי, שֶׁתְּחַזְּקוּ אֶת עַצְמְכֶם אֶחָד עִם הַשֵּׁנִי. וּבִדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק אֶחָד עִם הַשֵּׁנִי, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל מִי שֶׁמִּקָּרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֵּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ אַתְּ מְחַזֶּקֶת עַצְמֵךְ.

רְאִי לָלֶכֶת עִם הַדֶּרֶךְ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), לְהִשְׁתַּדֵּל לָדוּן אֶת זוּלָתוֹ לְכַף זְכוּת, וַאֲפִלּוּ רָשָׁע גָּמוּר צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא אֶצְלוֹ אֵיזוֹ נְקֻדָּה טוֹבָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁמּוֹצְאִים אֶצְלוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לְהַחֲזִירוֹ בִּתְשׁוּבָה. וְדָבָר זֶה נֶאֱמַר עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן עַל הָאִשָּׁה, שֶׁצְּרִיכָה לָדוּן אֶת בַּעְלָהּ לְכַף זְכוּת, וְעַל הַבַּעַל לָדִין אֶת אִשְׁתּוֹ לְכַף זְכוּת, הַיְנוּ שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יְחַפֵּשׂ בְּזוּלָתוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וַאֲפִלּוּ שֶׁנִּדְמֶה שֶׁהַבַּעַל הוּא רָשָׁע מֻרְשָׁע, אוֹ הָאִשָּׁה הִיא מְרֻשַּׁעַת, עִם כָּל זֹאת גַּם עַל הַבַּעַל וְגַם עַל הָאִשָּׁה נֶאֱמְרָה הַתּוֹרָה הַנַּ״ל, שֶׁצְּרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁשָּׁם אֵינוֹ רָשָׁע, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לְהַעֲלוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ, וּלְהָפְכוֹ לְגַמְרֵי. וְהַלִּמּוּד הַזֶּה הוּא לִמּוּד עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ. וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, בְּוַדַּאי יַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ, כִּי עַל־יְדֵי הַדֶּרֶךְ הַנִּפְלָא הַזֶּה, יְכוֹלִים לְהַחֲזִיר בִּתְשׁוּבָה אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם יְכוֹלִים לְהַצִּיל אֶת הַשָּׁלוֹם־בַּיִת שֶׁלּוֹ עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה הַזּוֹ. וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, רַק לוֹקֵחַ אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בִּתְמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת גְּמוּרָה.

וְהָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּלְמְדִי פַּעַם בַּשָּׁבוּעַ אֶת הַתּוֹרָה הַנַּ״ל, וְתֹאמְרִי עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מִ״לִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וְאָז תָּבִינִי וְתַשְׂכִּילִי עַמְקוּת הָעֵצָה הַזּוֹ.

רְאִי לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא

הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בְּדֶרֶךְ זוֹ, מַצְלִיחַ מְאֹד בְּכָל הָעִנְיָנִים, כִּי הַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ מַכְנִיסָה בָּאָדָם סַבְלָנוּת גְּדוֹלָה, וּבְזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה סַבְלָנוּת — הֵן לָאִשָּׁה נֶגֶד הַבַּעַל וְהֵן לַבַּעַל נֶגֶד הָאִשָּׁה, וְהֵן שְׁנֵיהֶם נֶגֶד הַיְלָדִים וְכוּ׳ וְכוּ׳.

מְאֹד שָׂמַחְתִּי שֶׁכָּתַבְתְּ בִּלְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, כִּי כָּךְ אֵינִי צָרִיךְ לְתַרְגֵּם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּנִיק וְהַחַפִּים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמְךָ בָּזֶה, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

וְהָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּלְמַד הַרְבֵּה בְּ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוֹד הָאָדָם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה מְאֹד, שֶׁאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יַתְמִידוּ בְּ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, וְאָמַר, שֶׁהַסֵּפֶר הַזֶּה עָשָׂה אוֹתוֹ לִיהוּדִי.

נָא וְנָא אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מֵעִנְיַן הַלִּמּוּדִים, רַק אֶת הַשִּׁעוּר בַּיְשִׁיבָה תַּחֲזֹר פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, וְזֶה יִהְיֶה לְךָ הַשִּׁעוּר עִיּוּן, וְתִלְמַד עִם מְפָרְשִׁים, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהָבִין כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר. וּמַה שֶּׁאַתָּה אֵינְךָ מֵבִין — תִּשְׁאַל אֶת רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה אוֹ אֶת הַמַּשְׁגִּיחַ, וּמִלְבַד זֹאת תַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ שִׁעוּר בְּלִמּוּד מִשָּׁנָיוֹת, לוֹמַר פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק, וְכֵן בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מְחַבֵּר רַמָּ״א, לְהַתְחִיל מֵהַהַתְחָלָה, וְלִלְמֹד סִימָן אַחַר סִימָן, וְכֵן שִׁעוּר בַּגְּמָרָא בַּעֲבוּר בְּקִיאוּת, לוֹמַר דַּף אַחַר דַּף, וְיוֹתֵר מִזֶּה אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ כְּלָל. כִּי רִבּוּי הַלִּמּוּדִים מְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה אֲפִלּוּ מַה שֶּׁהָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת.

רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וְתַחְבִּיא אֶת עַצְמְךָ בְּמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ.

אוֹדוֹת הַנְּסִיעָה לְצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֶךָ, יְהִי חֶלְקִי בְּחֶלְקֶךָ, כִּי אֵין לְמַעְלָה מִלְּהִיוֹת בְּצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הִבְטִיחָנוּ הַבְטָחָה כָּל־כָּךְ חֲזָקָה וּגְדוֹלָה בַּחַיִּים חַיּוֹתוֹ. וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִנְסֹעַ עִם כָּל תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּפִי שֶׁקִּבַּלְתָּ אֶצְלֵנוּ בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״. וּרְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בָּזֶה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, כִּי הִיא זְכוּת הָרַבִּים גְּדוֹלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד. וְהַבַּעַל־דָּבָר מְאֹד שׂוֹנֵא אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמְּדַבְּרִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, הוּא קָקוֹן מַכְאִיב בְּעֵינָיו, וְלוֹקֵחַ אֶת עַצְמוֹ עָלָיו מְאֹד. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מִתְפַּעֵל כְּלָל, רַק מַמְשִׁיךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם. וְתֵדַע, שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד מִלְּמוּדִים פְּגוּמִים, אֲשֶׁר מַכְנִיסִים בָּאָדָם גֵּאוּת. כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁזֶּהוּ סִימָן שֶׁהָאָדָם מִקָּרֵב אֵצֶל צַדִּיק אֲמִתִּי — כְּשֶׁנּוֹפֶלֶת עָלָיו שִׁפְלוּת וַעֲנָוָה, וּלְהֵפֶךְ — כְּשֶׁנִּכְנֶסֶת בּוֹ אֵיזוֹ מַחֲשָׁבָה שֶׁל גַּדְלוּת, סִימָן שֶׁהוּא מִקָּרֵב אֶל שַׁקְרָן (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עב); עַל־כֵּן זֶה הַבַּעַל תְּשׁוּבָה שֶׁצּוֹעֵק שֶׁהוּא מָשִׁיחַ, תָּבִין וְתַשְׂכִּיל מֵהֵיכָן הוּא בָּא, וּמִי הָיָה הַמְלַמֵּד שֶׁלּוֹ.

תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתְּךָ, כִּי לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי מַחֲזִיק אֶת הַבְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל, אֶלָּא הַשָּׁלוֹם (עֻקְצִין פֶּרֶק ג׳); וְצָרִיךְ לָדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, וְאַל תִּתְגָּרֶה עִמָּהּ בְּעִנְיַן רַבֵּנוּ ז״ל, אַדְרַבָּה רְאֵה לְקָרְבָהּ וּלְחַזְּקָהּ וּלְאַמְּצָהּ, וְכָךְ תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁדִּבֵּר רַבֵּנוּ ז״ל הוּא לְמוּד שֶׁל נֹעַם וַעֲרֵבוּת וְשֶׁל שְׁלוֹם־בַּיִת.

זָכוֹר תִּזְכֹּר דִּבּוּרִים אֵלּוּ, כִּי מְאֹד תִּצְטָרֵךְ אוֹתָם בְּחַיֶּיךָ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת סב.): נָשִׁים עַם בְּפָנֵי עַצְמָן הֵן; וְעַל־כֵּן רָאוּי לְךָ לָדוּן אֶת אִשְׁתְּךָ לְכַף זְכוּת תָּמִיד, וּמַה שֶּׁרַבֵּנוּ ז״ל לָמַד עִמָּנוּ בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב, בַּתּוֹרָה ״אַזְמְרָה לֵאלֹקַי בְּעוֹדִי״, שֶׁצְּרִיכִים לִמְצֹא אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת אֵצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, זֶה בְּיוֹתֵר סוֹבֵב עַל אִשְׁתּוֹ, כִּי צְרִיכִים לְהַתְחִיל בְּבֵיתוֹ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּרְוֶה רֹב נַחַת מִכָּל יְלָדֶיךָ, וְיִהְיֶה תָּמִיד שָׁלוֹם וְאַהֲבָה בְּבֵיתְךָ כִּרְצוֹן רַבֵּנוּ ז״ל, וּתְעַיֵּן בְּשִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָנִים: רסג, רסד; וְתָבִין אֶת מְקוֹר דְּבָרֵינוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לִהְיוֹת אַךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְעַל אַף שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים — הֵן מֵעַצְמוֹ וְהֵן מֵאֲחֵרִים, זֶה עִקַּר גְּדֻלָּתוֹ, שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ, כִּי אֵין זוֹ עֵצָה לִפֹּל כָּל־כָּךְ

בְּדַעְתּוֹ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ עֲצוּת נוֹרָאוֹת עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בַּחַיִּים, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל! וּמוֹהַרַנ״תְ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, תַּעֲנִית, הֲלָכָה ד׳, אוֹת כג): לִפְעָמִים מִתְגַּבְּרִים הָעֲוונוֹת כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֹפֶן לִתֵּן עֵצָה בְּנַפְשׁוֹ, כִּי עֲצָתוֹ חֲלוּקָה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁצָּעַק דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים יג, ג): ״עַד אָנָה אָשִׁית עֵצוֹת לְנַפְשִׁי״, וְזֶה בְּעַצְמוֹ עִקַּר הָעֵצָה — לִצְעֹק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: ״עַד אָנָה אָשִׁית עֵצוֹת בְּנַפְשִׁי״, וּלְהַשְׁלִיךְ כָּל יְהָבוֹ עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִסְמֹךְ עָלָיו יִתְבָּרַךְ לְבַד. וְזֶה עִקַּר הָעֵצָה — לִמְסֹר אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָט אַתָּה, שֶׁרָאִיתָ כְּבָר כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, רָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד, לִשְׁמֹחַ עַל נֵעֶם חֶלְקְךָ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׁם גּוֹרָלְךָ. וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁעָזַרְתָּ לִי כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה. יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לַעֲזֹר לִי לִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ בִּיבְנְאֵל.

נָא וְנָא רְאֵה לָדוּן אֶת אִשְׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְתִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת עִמָּהּ תָּמִיד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְתַרְחִיב לָהּ אֶת דַּעְתָּהּ, וְאָז תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנָשֵׁיכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ; וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סט), שֶׁכָּל הָעֲשִׁירוּת שֶׁל הָאָדָם תְּלוּיָה בְּאִשְׁתּוֹ; וְעַל־כֵּן בָּזֶה שֶׁתְּכַבֵּד וּתְיַקֵּר אֶת אִשְׁתְּךָ, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא יֶחְסַר לְךָ שׁוּם דָּבָר, אַדְרַבָּה יֶשְׁפַּע עָלֶיךָ שֶׁפַע גָּדוֹל בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בְּמִסִּירוּת נֶפֶשׁ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מַה לְּךָ עִם אַחֵר?! וְהוּא בְּדֶגְמַת אָדָם הַנִּמְצָא בְּבֵית־הַסֹּהַר, וְרוֹצֶה לִבְרֹחַ, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי תָּכְנִיּוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁמְּצַעֲרִים וּמְמָרְרִים לוֹ שָׁם אֶת חַיָּיו, בְּוַדַּאי הוּא אֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַדְרַבָּה הוּא עוֹשֶׂה מְסִירוּת נֶפֶשׁ יוֹתֵר מִכְּפִי כֹּחוֹ. כְּמוֹ־כֵן אָדָם הָאָסוּר בְּבֵית־הַסֹּהַר שֶׁל הַיֵּצֶר הָרָע, וְהוּא רוֹדֵף אַחֲרָיו מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, בְּוַדַּאי עָלָיו לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לָצֵאת מִיָּדָיו, וְלֹא עוֹד אֶלָּא לְהַחֲזִיר אֲחֵרִים בִּתְשׁוּבָה. וְעַל־כֵּן מֵאַחַר שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳ וְכוּ׳, רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וְאָז תִּרְאֶה אֶת יְשׁוּעָתְךָ עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בָּעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁר עַיִן לֹא רָאֲתָה; כִּי בָּזֶה שֶׁזּוֹכִים לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּזֶה הָעוֹלָם, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר מַעֲלָתוֹ בַּשָּׁמַיִם. וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר זֶה — לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם. וּבִשְׁבִיל זֶה עָבַר עָלָיו מַה שֶּׁעָבַר, יוֹתֵר מִכָּל הַתַּלְמִידִים. עִם כָּל זֹאת הוּא לֹא הִתְפַּעֵל כְּלָל, וְעַל־יְדֵי־זֶה זָכָה לְמַה שֶּׁזָּכָה. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אֵיךְ שֶׁאָנוּ צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְגַלּוֹת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז נַצְלִיחַ דַּרְכֵּנוּ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי, וַאֲפִלּוּ כַּמָּה שׁוּרוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרָה בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאִי לְהַדְלִיק נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ כְּפִי מִסְפַּר הַנְּפָשׁוֹת בַּבַּיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת תְּבַקְּשִׁי וְתִתְפַּלְלִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמֻרֶצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרַ בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַתָּה מַמְשִׁיךְ לִלְמֹד תּוֹרָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתַּתְמִיד בְּלִמּוּד הֲלָכוֹת, כִּי לִמּוּד הֲלָכָה, הוּא יְסוֹד גָּדוֹל אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל. וְהִזְהִיר מְאֹד אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, לְבַל יֶחְסַר לָהֶם יוֹם אֶחָד מִבְּלִי לִמּוּד פּוֹסְקִים (עֵין שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן כט); וּמוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, כְּלֵאי בְּהֵמָה, הֲלָכָה ד׳, אוֹת יט): עַל־יְדֵי לִמּוּד הֲלָכוֹת, שֶׁהוּא פְּסַק הֲהֲלָכָה שֶׁמִּתְבָּרֶרֶת מִתּוֹךְ הַמַּחֲלֹקֶת וְהַשְׁנוּי דֵּעוֹת, שֶׁזֶּה אוֹסֵר וְזֶה מַתִּיר וְכוּ׳, עַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא נִתְגַּלֶּה אַחְדּוּתוֹ הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, לֵידַע וּלְהַאֲמִין, שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מְשֻׁנּוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, הַכֹּל נִמְשָׁךְ מֵאַחְדּוּתוֹ הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ,

אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין הַשֵּׂכֶל מַשִּׂיג זֹאת, כִּי כָּל הַפְּעֻלּוֹת מְשֻׁנּוֹת שֶׁבְּכָל הַבְּרִיאָה, כֻּלָּן נִמְשָׁכוֹת מֵאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה כַּיָּדוּעַ. וּכְמוֹ שֶׁכָּל אוֹת יֵשׁ לָהּ תְּמוּנָה מְשֻׁנָּה מֵחֲבֶרְתָּהּ, וְכֵן צִרּוּפֵי הַתֵּבוֹת מְשֻׁנּוֹת כָּל אֶחָד מֵחֲבֵרוֹ, כְּמוֹ־כֵן נִמְשָׁכִין כָּל הַבְּרוּאִים מְשֻׁנִּין כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵחֲבֵרוֹ. אֲבָל כָּל אוֹתִיּוֹת וְתֵבוֹת וּפָרָשִׁיּוֹת וְכוּ׳ שֶׁבַּתּוֹרָה, דַּיְקָא עַל יָדָם מַכִּירִין וְיוֹדְעִין אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לָדַעַת בִּשְׁלֵמוּת מֵאַחְדוּתוֹ הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת דַּיְקָא, שֶׁנִּתְלַבְּשָׁה בְּאוֹתִיּוֹת וְדִבּוּרִים אֵלּוּ. אַךְ מֵחֲמַת שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם אִי אֶפְשָׁר לְהָבִין בִּשְׁלֵמוּת דַּרְכֵי הַתּוֹרָה, עַל־כֵּן נִדְמֶה כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁיֵּשׁ אֵילּוּ שְׁנוּיִים וְקֻשְׁיוֹת בַּתּוֹרָה, כְּגוֹן: שְׁנֵי כְּתוּבִים הַמַּכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה, שֶׁקֹּדֶם שֶׁבָּא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי הַמַּכְרִיעַ, נִדְמֶה לָנוּ כְּאִלּוּ הָיָה, חַס וְשָׁלוֹם, אֵיזֶה שִׁנּוּי בַּתּוֹרָה. וְעַל־כֵּן חָמַל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמָסַר לָנוּ דַּרְכֵי הַתּוֹרָה עַל־יְדֵי הַחֲכָמִים לְדָרְשָׁהּ בִּי״ג מִדּוֹת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מְיַשְּׁבִין כָּל הַשִּׁנּוּיִים, וּמַכְרִיעִין בֵּין הַכְּתוּבִים הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת זֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשֶׁכֶת עָלֵינוּ דַּעַת, לֵידַע וּלְהַאֲמִין, כִּי כְּמוֹ שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אַף־עַל־פִּי שֶׁלְּפִי קַטְנוּת שִׂכְלֵנוּ, הָיוּ לָנוּ כַּמָּה קֻשְׁיוֹת וְשִׁנּוּיִים בַּתּוֹרָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן בָּאִים הַחֲכָמִים הַקְּדוֹשִׁים, וְדוֹרְשִׁין אֶת הַתּוֹרָה, וּמוֹדִיעִין לָנוּ, כִּי בֶּאֱמֶת הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ אֶחָד, כְּמוֹ־כֵן גַּם כָּל הַשִּׁנּוּיִים שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁהֵם כָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, כֻּלָּם אֶחָד בְּשָׁרְשָׁן, כִּי כֻּלָּם נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, אַף־עַל־פִּי שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהָבִין זֹאת בְּשִׂכְלֵנוּ, וְעַל־כֵּן מִדָּה הָאַחֲרוֹנָה מִי״ג מִדּוֹת הַתּוֹרָה הִיא ׳שְׁנֵי כְּתוּבִים הַמַּכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה, עַד שֶׁיָּבוֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי׳ וְכוּ׳, כִּי זֶה עִקַּר הַתִּקּוּן, שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל־יְדֵי הַהֲלָכוֹת, שֶׁמִּתְבָּרְרִין עַל־יְדֵי הַי״ג מִדּוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, הַיְנוּ שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה תִּתְגַּלֶּה אַחְדוּתוֹ הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, שֶׁזֶּה בְּחִינַת ׳הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי הַמַּכְרִיעַ בֵּין שְׁנֵי הַכְּתוּבִים הַמַּכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה׳, עַיֵּן שָׁם; תַּאֲמִין לִי, יְדִידִי הַיָּקָר! שֶׁרָאוּי לָנוּ לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים כָּאֵלּוּ, וְאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, הַמְלַמְּדֵנוּ לְמוּדִים עֲמֻקִּים כָּאֵלּוּ, לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵנוּ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִנְסֹעַ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה עִם כָּל תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אֶת אֲחֵרִים. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן מג): עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם שָׂמֵחַ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְהַחֲיוֹת אָדָם אַחֵר; שֶׁהוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד — לְשַׂמֵּחַ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּי רֹב בְּנֵי־אָדָם מְלֵאִים יִסּוּרִים וּדְאָגוֹת וְצָרוֹת מְשֻׁנּוֹת, וְאִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְסַפֵּר מַה שֶּׁבִּלְבָּם. וּכְשֶׁבָּא אָדָם עִם פָּנִים שׂוֹחֲקוֹת, יָכוֹל לְהַחֲיוֹת אוֹתָם מַמָּשׁ, וְזֶהוּ דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד. וּכְשֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ אֵיזֶה אָדָם, הוּא מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל מַמָּשׁ. וְעַל־כֵּן צְרִיכָה לִהְיוֹת עֲבוֹדַת כָּל תַּלְמִיד שֶׁל ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ — לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים, וַאֲפִלּוּ אֶת שְׁאָר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי עֲלֵיהֶם מִתְגַּבֵּר הַבַּעַל־דָּבָר יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כַּיָּדוּעַ; כִּי לֹא מִבָּעֵי כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, הַבַּעַל־דָּבָר מַחֲזִיק אוֹתָם בְּכִיסּוֹ, אֶלָּא אֲפִלּוּ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, עֲלֵיהֶם מִתְגַּבֵּר הַבַּעַל־דָּבָר יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי מֵהֶם הוּא מְפַחֵד, כִּי הֲרֵי הֵם כְּבָר נִמְלְטוּ מִכִּיסּוֹ, וְעַל־כֵּן בְּכָל פַּעַם תּוֹפֵס אוֹתָם וּמַחֲזִירָם לְתוֹךְ כִּיסּוֹ. וּכְשֶׁבָּא תַּלְמִיד מֵ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ וּמְשַׂמֵּחַ אוֹתָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטֵּל כָּל הַסִּטְרָא אָחֳרָא, כִּי הַכֹּל דִּמְיוֹן גָּדוֹל, כָּל הַמְּרִירוּת וְהָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה, כִּי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁהוֹלְכִים שְׁבוּרִים וּרְצוּצִים וְכוּ׳, וְנִדְמֶה לָהֶם כְּאִלּוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ נָפַל עֲלֵיהֶם. וּבָאֱמֶת

הַכֹּל דִּמְיוֹן גָּדוֹל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף יִהְיֶה הַהֶכְרֵחַ לָצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, אִם כֵּן יִהְיֶה לוֹ כֶּסֶף וְכוּ׳, אוֹ אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ כֶּסֶף וְכוּ׳, אִם כֵּן תִּהְיֶה אִשְׁתּוֹ בְּשָׁלוֹם עִמּוֹ וְכוּ׳, אוֹ אִם לֹא תִּהְיֶה אִשְׁתּוֹ בְּשָׁלוֹם עִמּוֹ, מַה יֵּשׁ לִרְאוֹת עַל עוֹלָם שֶׁאֵינוֹ שָׁלוֹ?! וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם מַכְנִיסִים דָּבָר זֶה לְתוֹךְ לִבָּם, הָיוּ מַצְלִיחִים מְאֹד, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ בְּנֵי־אָדָם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרָה בְּהַעֲלוֹתְךָ, י״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוּב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה הָעִקָּר שִׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי שִׂמְחָה נִתְרַחֶבֶת דַּעְתּוֹ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי זֶה הָעִקָּר, כִּי טֶבַע הָאִשָּׁה לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר הָעַצָּבוּת, וּכְשֶׁזּוֹכִים לְשַׂמֵּחַ אוֹתָהּ, עַל־יְדֵי־זֶה כָּל הַבַּיִת כְּבָר מִתְנַהֵג בְּצוּרָה אֲחֶרֶת לְגַמְרֵי.

וּבֶאֱמֶת מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, נְפִילַת אַפַּיִם, הֲלָכָה ד׳, אוֹת ו׳): עִקַּר הַמִּלְחָמָה שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עִם הַסִּטְרָא אָחֳרָא וְהַקְּלִפּוֹת, הָיָה רַק לִשְׁבֹּר הָעַצָּבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה וְהַמְּרִירוּת, וּלְהַעֲלוֹת וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשִּׂמְחָה בָּעוֹלָם, שֶׁזֶּה כְּלַל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, שֶׁנֶּאֱמַר בַּעֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה. וְעַל־כֵּן נִקְרָא דָּוִד הַמֶּלֶךְ בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (חֵלֶק ב׳ קז.): בַּדְחָא דְּמַלְכָּא, כִּי כָּל הָעִנְיָן שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה לְשַׂמֵּחַ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,

וּלְהַחְדִּיר בָּהֶם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה. וְזֶה מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ״ל רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת מֵעִמָּנוּ, עַל־כֵּן רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ וְאֶת אִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ, וְאֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ — בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי; כִּי עִקַּר הַצְלָחַת הָאָדָם תְּלוּיָה כְּפִי הַשִּׂמְחָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַ בְּהַעֲלוֹתְךָ, ט״ו סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד רָצִיתִי לִשְׁמֹעַ דּוּ״חַ מִפְּעֻלָּתֶךָ, וְאִם מִתְעַסְּפוֹת תַּלְמִידוֹת בַּשָּׁעוּר שֶׁלָּךְ, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, רָאִיתִי בְּעֵינַי אֶת מַעֲשַׂיִךְ וּפְעֻלָּתֵךְ הַנִּפְלָאָה, שֶׁאַתְּ מְקָרֶבֶת נָשִׁים תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, יְהִי חֶלְקִי בְּחֶלְקֵךְ.

חַכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה ז׳ סִימָן ז׳): אֵין מְחַזְּקִין אֶלָּא לְמְחֻזָּקִין; וְיֵשׁ לוֹמַר בִּפְשִׁיטוּת, כִּי דַּיְקָא אֵלּוּ שֶׁמְּחַזְּקִים אֲחֵרִים, הֵם צְרִיכִים לִידֵי חִזּוּק עָצוּם; וְעַל־כֵּן בָּאתִי לְחַזֵּק אוֹתָךְ, שֶׁתִּמְסְרִי אֶת נַפְשֵׁךְ לְהָפִיץ תּוֹרָה וְיַהֲדוּת בֵּין הַנָּשִׁים, וְיִהְיֶה שְׂכָרֵךְ בְּכִפְלַיִם, וְתַצְלִיחִי מְאֹד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתַּצְלִיחִי לְהָקִים הַרְבֵּה תַּלְמִידוֹת, וּבִזְכוּת זֶה תִּפָּקְדִי בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְיִהְיֶה לָךְ נַחַת מֵהַבָּנוֹת.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ, ט״ו סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת הַבְּשׂוֹרָה שֶׁנִּשְׁתַּחְרַרְתָּ מִבֵּית־הַסֹּהַר וְכוּ׳ וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כָּל־כָּךְ הִצְטַעַרְתִּי בְּצַעַרְךָ, וְכָל־כָּךְ הַרְבֵּה דִּבַּרְתִּי עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִזֶּה, אֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לְהִזָּהֵר וּלְהִשָּׁמֵר לֹא לִפֹּל בִּידֵי הָעֶרֶב־רַב וְכוּ׳ וְכוּ׳, הָעִקָּר מַה שֶּׁיְּכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לְהַכְנִיעַ אוֹתָם, הוּא רַק עַל־יְדֵי הֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, הַמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הָעֶרֶב־רַב שָׁרְשָׁם מֵעַמָּלֵק, וְרָאוּ אֶת זֶה בְּחוּשׁ, אֵיךְ שֶׁהִתְחִילָה קְלִפַּת הָעֶרֶב־רַב מֵהַמְּדִינָה הָאֲרוּרָה גֶּרְמַנְיָה, יִמַּח שְׁמָם, שֶׁהֵם הָעַמָּלֵקִים, שָׁם נוֹלְדָה הָרֵיפוֹרְמָה, שֶׁהִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת שִׁנּוּיִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה (עַפְרָא לְפוּמַיְהוּ), וְהַהַשְׁכָּלָה הָאֲרוּרָה הִתְחִילָה מִשָּׁם, וְכָךְ לְאַט לְאַט הִתְחִילָה לַחְדֹּר לְרוּסְיָה, וְעָשׂוּ שַׁמּוֹת בָּאָרֶץ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עַד שֶׁעָלוּ לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְשָׁם עָשׂוּ חֻרְבָּן נוֹרָא. וּבִפְרָט לְאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרַדִּים, כִּי עֲמָלֵק מֵעוֹלָם רְצוּעַת מַרְדּוּת לְיִשְׂרָאֵל (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יט, סִימָן כ׳), וְעַל־כֵּן עִקַּר הָעֵצָה אֵיךְ לִלְחֹם עִמָּהֶם, הוּא רַק עַל־יְדֵי הֲפָצַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה. וְלָזֶה זוֹכִים — עַל־יְדֵי הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים. וּבִשְׁבִיל זֶה הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עָלֵינוּ כָּל־כָּךְ, רַק בִּשְׁבִיל דָּבָר זֶה, כִּי מְאֹד מְפַחֵד, שֶׁדִּבּוּר רַבִּנוּ זַ״ל יִכָּנֵס בָּעוֹלָם. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה כְּבָר בֶּאֱמֶת לִהְיוֹת בֶּן חוֹרִין.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ, וּבְחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה עִמְּךָ נִסִּים עַד עַכְשָׁו, יַעֲשֶׂה אִתְּךָ עוֹד נִסִּים. הָעִקָּר רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַצְלִיחַ דַּרְכְּךָ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָה בְּהַעֲלוֹתְךָ, ט״ו סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לְבַטֵּל אֶת עַצְמְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע, אֲשֶׁר אֵין לָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ. וְכָל מַה שֶּׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא — מַצְלִיחַ יוֹתֵר.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם בְּשַׁעַר הַשָּׁמַיִם אֵצֶל הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה כְּבָר שָׁם בַּכּוֹלֶל, אֲזַי רְאֵה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, וּלְדַבֵּר וְלָשִׂיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי שָׁם מְקוֹם הַשְּׁכִינָה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ב׳, סִימָן ב׳): מֵעוֹלָם לֹא זָזָה שְׁכִינָה מִכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְבּוֹדֵד אֵצֶל הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, שֶׁשָּׁם הוּא מְקוֹם הַשְּׁכִינָה. וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל חֶרְבַּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְעַל הִתְגַּלּוּת מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, וְשָׁם הוּא הַמָּקוֹם הֲכִי מֻכְשָׁר לָזֶה. וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר גָּרוּ בָּעִיר הָעַתִּיקָה, הָיְתָה דַּרְכָּם לוֹמַר בְּכָל לַיְלָה סֵדֶר תִּקּוּן חֲצוֹת אֵצֶל הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וּמִי אֲשֶׁר לֹא יַעֲמֹד בְּשַׁעֲרֵי הַמֶּלֶךְ, שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, וְיִרְאֶה אֶת הַחֻרְבָּן וְהַפְּרִיצוּת הַנּוֹרָאָה שֶׁשְּׁרוּיָה שָׁם, שֶׁלֹּא יִקְרַע לְבָבוֹ לְאַלְפֵי קְרָעִים וְכוּ׳ וְכוּ׳. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְבַקֵּשׁ שָׁם הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עָלַי, שֶׁאֶזְכֶּה כְּבָר לָבוֹא לְהִתְגּוֹרֵר בְּיַבְנְאֵל, וְלִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאַל יֶחְסַר לְךָ יוֹם בְּלִי מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ח סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחַתְכֶם בְּיַבְנְאֵל, יַעֲזֹר לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶּה הַקָּטָן גָּדוֹל יִהְיֶה, וְתִרְווּ רֹב נַחַת מִמֶּנּוּ וּמִכָּל הַיְלָדִים, שֶׁיִּהְיוּ צַדִּיקִים וְצַדָּקָנִיּוֹת, וְיֵצֵא מִכֶּם זֶרַע קֹדֶשׁ, תַּלְמִידֵי חֲכָמִים יִרְאֵי הַשֵּׁם, חֲסִידִים וְאַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה. וְדַעַת לְנָבוֹן, שֶׁצְּרִיכִים גַּם לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה, כִּי תְּפִלַּת הַהוֹרִים מְאֹד מוֹעֶלֶת עַל הַיְלָדִים.

אוֹדוֹת הַבִּלְבּוּלִים שֶׁיֵּשׁ בֵּינְךָ לְבֵין בַּעְלֵךְ, עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה צְרִיכִים לָבוֹא לְאֵיזוֹ הַחְלָטָה בֵּינֵיהֶם, וְאֶחָד יְחַזֵּק אֶת הַשֵּׁנִי, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ מַשְׁבְּרִים אֲחֵרִים, וּצְרִיכִים לָבוֹא לְהַחְלָטָה כָּזוֹ, שֶׁבְּעֵת שֶׁהַבַּעַל שָׁבוּר — הָאִשָּׁה תְּחַזְּקוֹ וּתְאַמְּצוֹ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לוֹ, וְעוֹד יִהְיֶה טוֹב, וּלְהֵפֶךְ כְּשֶׁהָאִשָּׁה נִשְׁבָּרָה, הַבַּעַל צָרִיךְ לְחַזְּקָהּ, שֶׁעוֹד יִהְיֶה טוֹב, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּכְשֶׁבּוֹנִים בַּיִת בְּצוּרָה זוֹ, אָז מַצְלִיחִים מְאֹד מְאֹד, כִּי זֶה נִקְרָא בַּיִת בָּרִיא וּמֻצְלָח — כְּשֶׁהַבַּעַל מְחַזֵּק אֶת אִשְׁתּוֹ וְהָאִשָּׁה מְחַזֶּקֶת אֶת בַּעְלָהּ. וְעַל־כֵּן תַּעֲשִׂי כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת מִצִּדֵּךְ לְחַזֵּק אֶת בַּעְלֵךְ, וְאָז תִּרְאִי אֵיךְ שֶׁבַּעְלֵךְ יְחַזֵּק אוֹתָךְ.

וְעַל כֻּלָּם — רְאִי לָדוּן תָּמִיד אֶת בַּעְלֵךְ לְכַף זְכוּת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁאֻזְכֶּה לְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו, שֶׁגַּם הוּא יָדוּן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת, וְיִהְיֶה אַהֲבָה וְהַשָּׁלוֹם וַהֲבָנָה הֲדָדִית מְצוּיָה בְּבֵיתְכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי

מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ לְגַדֵּל אֶת הַיְלָדִים בְּנָקֵל, וְתִרְווּ מֵהֶם רֹב נַחַת דִּקְדֻשָּׁה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ח סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וּבִפְרָט בַּמֶּה שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁהַכֹּל דִּמְיוֹן, תַּאֲמִין לִי, שֶׁכָּל הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם הֵם דִּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל, אִם לֹא מְנַצְּלִים אֶת זֶה בִּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא, אֲזַי כָּל הַחַיִּים הֵם דִּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל, וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לָצֵאת מִכָּל מִינֵי דִּמְיוֹנוֹת. וּתְהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לָנוּ רַבִּי כָּזֶה וְתוֹרוֹת כָּאֵלּוּ, וּבִפְרָט הַתּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד, שֶׁשָּׁם רַבֵּנוּ זַ״ל מְדַבֵּר מִבְּרוּר הַמְּדַמֶּה, וְכֵן בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳, אֵיךְ שֶׁזּוֹכִים עַל־יְדֵי בֵּרוּר הַמְּדַמֶּה לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, עַד שֶׁזּוֹכִים לִשְׁמֹעַ אֶת הַשִּׁיר הַמִּתְנַגֵּן עַל ע״ב נִימִין, שֶׁהוּא שִׁיר שֶׁל חֶסֶד.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֶת הַשִּׁיר הַזֶּה שִׁיר שֶׁל חֶסֶד, צְרִיכִים בַּחַיִּים מְאֹד מְאֹד. וּבִפְרָט בַּבַּיִת עִם אִשְׁתּוֹ, כִּי הָאִשָּׁה עוֹבֶרֶת כָּל מִינֵי מְתָחִים עִם הַיְלָדִים, וְזֶה דַּרְכָּן שֶׁל נָשִׁים, שֶׁהֵן בַּעֲלוֹת אֹפִי חָלָשׁ בִּפְרָט לְגַבֵּי הַיְלָדִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, עַל־כֵּן צְרִיכִים לִרְאוֹת לָלֶכֶת עִמָּהֶן עִם שִׁיר שֶׁל חֶסֶד, כִּי סוֹף כָּל סוֹף צְרִיכִים הֲבָנָה, הַבַּעַל הוּא בַּחוּץ רֹב הַיּוֹם, וְהָאִשָּׁה מְטַפֶּלֶת בַּיְלָדִים רֹב הַיּוֹם, וְעַל־כֵּן יְכוֹלִים אֲפִלּוּ לְהִשְׁתַּגַּע, חַס וְשָׁלוֹם וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁנִּכְנָסִים בַּעֲצַבִּים, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לָדוּן אֶת הָאִשָּׁה מְאֹד לְכַף זְכוּת, וּלְהִתְנַהֵג עִמָּהּ עַל־יְדֵי שִׁיר שֶׁל הַחֶסֶד הַמִּתְנַגֵּן עַל ע״ב נִימִין, שֶׁכָּל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי בֵּרוּר וְזִכּוּךְ הַמְּדַמֶּה.

וּבֶאֱמֶת מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֲנִי זוֹכֵר בֶּעָבָר שֶׁלֹּא הָיִיתִי בַּבַּיִת רֹב הַיּוֹם, וּכְשֶׁבָּאתִי חֲזָרָה הַבַּיְתָה, וְאִשְׁתִּי קָבְלָה לְפָנַי, שֶׁהָיָה לָהּ יוֹם קָשֶׁה מְאֹד עִם הַיְלָדִים, אֲזַי שָׁלַחְתִּי אוֹתָהּ שֶׁתֵּלֵךְ לְבֵית הוֹרֶיהָ, וַאֲנִי טִפַּלְתִּי בַּיְלָדִים, הֶאֱכַלְתִּי אוֹתָם וְרָחַצְתִּי אוֹתָם וְהִשְׁכַּבְתִּי אוֹתָם לִישֹׁן, וְאָז הָיָה לִי זְמַן נָעִים מְאֹד לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי אַפְלוּ בְּעֵת שֶׁהָיִיתִי מַאֲכִיל אֶת הַיְלָדִים וּמַשְׁכִּיבָם, הָיִיתִי מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אַף אֶחָד לֹא הָיָה בַּבַּיִת רַק הַיְלָדִים, וְהֵם הָיוּ עֲדַיִן קְטַנִּים מְאֹד, וְלֹא הֵבִינוּ מַה שֶּׁאֲנִי מְדַבֵּר, וְעַל־כֵּן הָיָה לִי הַזְּמַן הַהוּא זְמַן יָקָר מְאֹד מְאֹד, אִשְׁתִּי הִתְאַוְרָרָה קְצָת, וְהָיְתָה בְּבֵית הוֹרֶיהָ, וְיָצְאָה לַחוּץ, וַאֲנִי, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, הִתְאַוְרַרְתִּי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת. עַל־כֵּן גַּם אַתָּה תַּעֲשֶׂה כָּךְ.

וּבִכְלָל הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתְּדַבֵּר עִם אִשְׁתְּךָ, וּתְסַפֵּר לָהּ כָּל מִינֵי סִפּוּרִים, וְתִתְיַחֵס אֵלֶיהָ, כִּי זוֹ דַּרְכָּן שֶׁל נָשִׁים, שֶׁרוֹצוֹת תְּשׁוּמֶת־לֵב מֵהַבַּעַל, וּבֶאֱמֶת מַגִּיעַ לָהֶן, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (יְבָמוֹת סג.): דַּיֵּינוּ שֶׁמַּצִּילוֹת אוֹתָנוּ מִן הַחֵטְא וְכוּ׳ וְכוּ׳, עַל־כֵּן צְרִיכִים לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּבִפְרָט אַתָּה, שֶׁזְּכָה אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם אֵשֶׁת חַיִל, וְעוֹזֶרֶת לְךָ, וְהִיא רַק רוֹצָה תְּשׁוּמֶת לֵב, עַל־כֵּן רְאֵה לַעֲזֹר לָהּ וּלְדַבֵּר עִמָּהּ, וְתִרְאֶה שֶׁלֹּא תַּפְסִיד, כִּי אֲנִי רָגִיל לוֹמַר לַתַּלְמִידִים, כִּי בָּזֶה שֶׁמַּשְׁקִיעִים בְּאִשָּׁה לֹא מַפְסִידִים כְּלָל, הַיְנוּ כִּי רוֹאִים בְּעֵסֶק גַּשְׁמִי, הָאָדָם מַשְׁקִיעַ, וּלְבַסּוֹף מְאַבֵּד וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל בָּזֶה שֶׁמַּשְׁקִיעִים בְּאִשְׁתּוֹ, שֶׁמְּדַבְּרִים עִמָּהּ וּמְקָרְבִים אוֹתָהּ, לֹא מַפְסִידִים כְּלָל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הֵם בָּשָׂר אֶחָד וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּכְשֶׁיֵּשׁ הֲבָנָה בֵּינֵיהֶם, אָז יְכוֹלִים לִחְיוֹת חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים טוֹבִים בָּזֶה הָעוֹלָם. וַאֲנִי רוֹאֶה בְּחוּשׁ יוֹם יוֹם, וְשׁוֹמֵעַ כָּל מִינֵי סִפּוּרִים שֶׁקּוֹרִים בְּבָתִּים אֲחֵרִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, מְרִיבוֹת שׁוֹנוֹת, מַמָּשׁ גֵּיהִנּוֹם בָּעוֹלָם הַזֶּה, וּמְמָרְרִים אֶת חַיֵּיהֶם אֶחָד לַשֵּׁנִי, וּמַכְנִיסִים וּמְעָרְבִים אֶת הַמִּשְׁפָּחוֹת, וְנַעֲשֵׂית מַהְפֵּכָה גְּדוֹלָה, וְהַחַיִּים כָּל־כָּךְ מְמֻרְמָרִים וַעֲצוּבִים, עַד שֶׁמְּקַלְלִים אֶת יוֹם לֵידָתָם, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְהַכֹּל בִּשְׁבִיל הֶבֶל וָרִיק, בְּשָׁעָה שֶׁיְּכוֹלִים לִחְיוֹת בָּזֶה הָעוֹלָם חַיִּים

אֲמִתִּיִּים, חַיִּים נִצְחִיִּים, לִהְיוֹת דְּבוּקִים בְּחַי הַחַיִּים, וּלְהִתְעַנֵּג מִזִּיו הַשְּׁכִינָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לְקַיֵּם מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּתוֹרָה נ״ד וּבְתוֹרָה ח׳ הַנִּזְכָּרִים לָעֵיל, וְתוֹצִיא לְעַצְמְךָ רְמָזִים, כִּי תּוֹרוֹת אֵלּוּ הֵן מִרְשָׁם נִפְלָא לִדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא וּלְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ וְלִנְבוּאָה, שֶׁהוּא סוֹד הַדְּבֵקוּת וְהַבְּטוּל בָּאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּתוֹרוֹת אֵלּוּ, וְאוֹמֵר הַתְּפִלּוֹת עֲלֵיהֶם, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ח סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בַּמֶּה שֶׁאַתָּה יָכוֹל, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קַטְנוּת וְהַשְׁלָכוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבִפְרָט מִי שֶׁנִּכְשָׁל כְּבָר בִּפְגַם־הַבְּרִית הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְנָפַל לְעָמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזְּקוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד, וְהָעִקָּר לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מִי שֶׁנִּכְשַׁל בִּפְגַם־הַבְּרִית, עָלָיו אוֹרֵב הַבַּעַל־דָּבָר מְאֹד מְאֹד לְנַתְּקוֹ מֵהַחֲכָמִים וְהַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁיְּכוֹלִים לַעֲזֹר לוֹ, שֶׁזֶּה כְּלַל הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתֵדַע, שֶׁכָּל נְקֻדָּה וּנְקֻדָּה טוֹבָה שֶׁעוֹשִׂים בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִיא

יְקָרָה מְאֹד מְאֹד, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בִּפְרָט בַּאֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, שֶׁדָּבָר זֶה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע לְגַמְרֵי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד שָׂמֵחַ, וּתְשַׂמַּח אֶת בֵּיתְךָ, וְתִהְיֶה הַשִּׂמְחָה שְׁרוּיָה תָּמִיד בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ח סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִמְצֹא בְּעַצְמְךָ תָּמִיד נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת, כִּי זֶה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְכֵן אָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ, כִּי כְּמוֹ שֶׁאָסוּר לִשְׂנֹא אֶת אֲחֵרִים, כֵּן אָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ. וְתִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִשְׂכֹּחַ אֶת הֶעָבָר שֶׁלְּךָ, וְתָמִיד תַּעֲשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם. וְרָאוּי לְךָ לְעַיֵּן בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מִכְתָּבִים בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ מְאֹד. וְכֵן רְאֵה לְעַיֵּן בַּהַקְדָּמָה שֶׁל סֵפֶר ״שְׁמִירַת־הַבְּרִית״, וּלְקַיֵּם כָּל מַה שֶּׁנֶּאֱמַר שָׁם, וְאָז תִּרְאֶה שֶׁיַּעֲזֹר לְךָ הַרְבֵּה מְאֹד בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

נָא וְנָא זְכֹר מַאֲמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי ׳מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב׳, וְעַל־כֵּן תְּחַיֶּה אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מְעַט טוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה בֶּאֱמֶת תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בַּאֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, כִּי עִנְיָן

זֶה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע לְגַמְרֵי. וְאַף שֶׁעוֹבְרִים בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ יָמִים וְשָׁבוּעוֹת וָחֳדָשִׁים וְכוּ׳, וְנַעֲשֶׂה יוֹתֵר גָּרוּעַ, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לִהְיוֹת חֲזָקִים בֶּאֱמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְעוֹד תִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ח סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שִׁשָּׁה נֵרוֹת כְּמִסְפַּר הַנְּפָשׁוֹת בַּבַּיִת, וְכֵן לְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת תְּבַקְּשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי אָז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל לָאִשָּׁה בַּשָּׁמַיִם, וּבִפְרָט הָאִשָּׁה שֶׁמִּתְפַּלֶּלֶת עַל בַּעְלָהּ וְעַל הַיְלָדִים לִבְרָכָה וְהַצְלָחָה.

רְאִי מְאֹד לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹ אִשָּׁה כְּשֵׁרָה? הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ; וּבְזְכוּת זֶה יַעֲזֹר לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּשֶׁפַע וּפַרְנָסָה בְּהַרְחָבָה, שֶׁלֹּא תִּצְטָרְכוּ לַבְּרִיּוֹת, אֶלָּא תּוּכְלוּ לִתֵּן צְדָקָה לָאֲחֵרִים.

מֵהָרָאוּי וְהַנָּכוֹן לְהַפְרִישׁ בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרוּטוֹת לִצְדָקָה לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וּלְבַקֵּשׁ אָז עַל בְּרִיאוּת הַבַּת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם שֶׁתַּצְלִיחוּ, וְתִרְווּ רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים, וְשֶׁכֻּלָּם יִהְיוּ בְּרִיאִים.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ח סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֵּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ שֶׁבַּעֲלֶךָ הִתְחִיל לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, וְלִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּכְדַאי מִצְוַת תְּפִלִּין וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, שֶׁתָּגֵן עֲלֵיכֶם, וְתִשְׁמֹר אֶתְכֶם מִכָּל רַע, וְעוֹד תִּרְווּ הַרְבֵּה נַחַת מֵהַיְלָדִים.

הָעִקָּר רְאִי לְכַבֵּד אֶת בַּעֲלֵךְ, וְאָז בַּעֲלֵךְ יְכַבֵּד אוֹתָךְ, וְתִתְּנוּ תְּשׁוּמֶת־לֵב אֶחָד לַשֵּׁנִי, וְאַל תִּזְרְקוּ אֶת הָאַשְׁמָה אוֹדוֹת הַבַּיִת וְכוּ׳, אֶחָד עַל הַשֵּׁנִי, רַק בְּמַצָּב כָּזֶה צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכּוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַחַיִּים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם וְעַל כָּל מִשְׁפַּחְתְּכֶם, שֶׁתִּהְיוּ בְּרִיאִים, וְתַצְלִיחוּ בְּכָל דַּרְכְּכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ח סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לְכָל אֶחָד אֲשֶׁר רוֹצֶה לְהִתְאַחֵז בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ הָרוֹצָה לְהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד עַל סִדְרֵי הַיְשִׁיבָה, וְתִלְמַד בְּהַתְמָדָה, אַךְ בַּזְּמַן הַפָּנוּי שֶׁלְּךָ, תִּגְרֹס הַרְבֵּה דַּפִּים גְּמָרָא אֲפִלּוּ בְּלִי פֵּרוּשִׁים, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה רָגִיל בְּלִמּוּד גְּמָרָא, וְכֵן חֲטֹף וֶאֱכֹל בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת וְיוֹם תְּהִלִּים, בְּאֹפֶן שֶׁתְּזַכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים.

מְאֹד צְרִיכִים לְהִזָּהֵר לֹא לַהֲגוֹת אֶת הַשֵּׁם, חַס וְשָׁלוֹם, אַךְ בְּשָׁעָה שֶׁלּוֹמְדִים, מֻתָּר לוֹמַר אֶת הַשֵּׁם, כִּי תּוֹרָה הִיא. וְדַעַת לְנָבוֹן זֶה רַק בְּתוֹרָה שֶׁבִּכְתָב, כִּי בְּתוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה כְּשֶׁמַּגִּיעִים לְאֵיזֶה פָּסוּק וְכוּ׳, אוֹמְרִים הַשֵּׁם.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ח סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק מַה שֶּׁאָנוּ זוֹכִים לִלְמֹד בְּכָל יוֹם, כִּי אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב, וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבָד (אָבוֹת ו, י). וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁגּוֹנֵב עִתִּים לִלְמֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

רְאֵה גַּם לְהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְפָרֵשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל כְּסוּפֶיךָ שֶׁיֵּשׁ לְךָ, כִּי בָּזֶה שֶׁמּוֹצִיאִים מֵהַפֶּה אֶת הַכְּסוּפִים וְהָרְצוֹנוֹת, זוֹכִים אַחַר־כָּךְ סוֹף כָּל סוֹף, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר לוֹ לְהוֹצִיא

מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל אֶת כָּל רְצוֹנוֹתָיו וְכִסּוּפָיו, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמּוֹצִיא מִפִּיו אֶת כָּל הָרְצוֹנוֹת וְהַכִּסּוּפִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ט סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן מַה שֶּׁשָּׁאַלְתָּ — הַאִם כָּל אֶחָד יָכוֹל לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה? הִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קה): כְּשֶׁזּוֹכִים לְחַדֵּשׁ אֵיזֶה דָּבָר בַּתּוֹרָה, הוּא תִּקּוּן גָּדוֹל לְהָרְהוּרִים רָעִים, כִּי כָּל הַהָרְהוּרִים רָעִים בָּאִים עַל־יְדֵי כֹּחַ הַמְדַמֶּה, וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּחַדְּשִׁים אֵיזֶה דָּבָר בַּתּוֹרָה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מְדַמֶּה מִילְתָא לְמִילְתָא, עַל־יְדֵי־זֶה מְתַקְּנִים פְּגַם הַהָרְהוּרִים שֶׁבָּאִים עַל־יְדֵי הַמְדַמֶּה. וְכֵן הַזְּהִיר אֶת מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל מְאֹד לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, וְאָמַר שֶׁהוּא תִּקּוּן גָּדוֹל מְאֹד עַל הָעָבָר. וּבְפֵרוּשׁ אָמַר, שֶׁאֲפִלּוּ דִּבּוּר אֶחָד לְבַד כְּשֶׁזּוֹכִין לְחַדֵּשׁ, הוּא גַּם־כֵּן טוֹב מְאֹד, כִּי הוּא תִּקּוּן גָּדוֹל מְאֹד. וְאָמַר, שֶׁהִיא טוֹבָה לִנְשָׁמַת אֲבוֹתָיו שֶׁכְּבָר נִסְתַּלְּקוּ. וְאִם תִּתְעַיֵּן הֵיטֵב בַּזֹּהַר (הַקְדָּמָה ד׃): רַבִּי שִׁמְעוֹן פָּתַח (יְשַׁעְיָה נא, טז): ״וְאָשִׂים דְּבָרַי בְּפִיךָ״, כַּמָּה יֵשׁ לוֹ לָאָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹמָם וָלַיְלָה? לְפִי שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַקְשִׁיב לְקוֹלָם, וּבְכָל דָּבָר שֶׁמִּתְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, עַל־יְדֵי אוֹתוֹ הַמִּשְׁתַּדֵּל בָּהּ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה רָקִיעַ אֶחָד בְּאוֹתוֹ דָּבָר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קוֹרֵא לָהֶם (שָׁם סו, כב): ״שָׁמַיִם חֲדָשִׁים״, שָׁמַיִם מְחֻדָּשִׁים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מַהוּ (שָׁם נא, טז): ״וּבְצֵל יָדִי כִּסִּיתִךָ״, אָמַר לוֹ, בְּעֵת שֶׁנִּמְסְרָה הַתּוֹרָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, בָּאוּ כַּמָּה רִבְבוֹת מַלְאָכִים עֶלְיוֹנִים לְשָׂרְפוֹ בְּהֶבֶל פִּיהֶם, עַד שֶׁכִּסָּהוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶהוּ ״וּבְצֵל יָדִי כִּסִּיתִךָ״, כִּי הָאִישׁ הַזֶּה הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְהוּא מְחַדֵּשׁ בָּהּ חִדּוּשִׁים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְכַסֶּה עַל אוֹתוֹ דָּבָר, שֶׁלֹּא יִרְאוּהוּ הַמַּלְאָכִים

וְיַקְנְאוּ בּוֹ. מִכָּאן, שֶׁכָּל דָּבָר הַמְכֻסֶּה מֵהָעַיִן, יֵשׁ תּוֹעֶלֶת בּוֹ, מַהוּ (שָׁם): ״וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אַתָּה״, כְּלוֹמַר לֵאמֹר לְאוֹתָם הַדְּבָרִים הַמְצֻיָּנִים, אֲשֶׁר הָאָדָם מְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, עַמִּי אַתָּה, אַל תִּקְרֵי עַמִּי, אֶלָּא עִמִּי, אוֹמֵר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אַתָּה שֶׁתָּף עִמִּי, מָה אֲנִי (תְּהִלִּים לג, ו): ״בִּדְבַר ה׳ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ״, אַף אַתָּה בְּדִבּוּרְךָ עוֹשֶׂה שָׁמַיִם (בַּתַּרְגּוּם לִלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ); רוֹאִים מִכָּל זֶה מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן! אֶלָּא רְאֵה בְּכָל יוֹם לְחַדֵּשׁ חִדּוּשִׁים חֲדָשִׁים. וְעִקַּר הַחִדּוּשׁ לְחַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ עַל־יְדֵי חִדּוּשָׁיו, וְכֵן יִזְכֶּה לְחַדֵּשׁ אֶת אֲחֵרִים, שֶׁזֶּה עִקַּר חִדּוּשֵׁי דְּאוֹרַיְתָא — לְקָרֵב בְּנֵי־אָדָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתסג.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדֶּר שְׁלַח, י״ט סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָכֵן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), שֶׁצְּרִיכִים מְאֹד לִשְׁמֹר עַל הַזִּכָּרוֹן, שֶׁלֹּא יִפֹּל לִשְׁכְחָה. וְתָמִיד יֵדַע שֶׁיֵּשׁ עוֹד עוֹלָם, וַיַּמְשִׁיךְ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם; כִּי בֶּאֱמֶת הוּא יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תַּכְלִית, לְרַמֵּז לָאָדָם רְמָזִים שֶׁיִּזְכֶּה לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, וּבְכָל יוֹם וָיוֹם יֵשׁ לָאָדָם מַחֲשָׁבָה, דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה אָחֵר, וְהַכֹּל כְּדֵי לְקָרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן נב): מִכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק קוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְקוֹרֵא אֶת הָאָדָם שֶׁיִּתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲבָל הָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהַזְכִּיר עַל כָּל דָּבָר אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּמוּבָא בְּסֵפֶר בַּשְּׁלַ״ה הַקָּדוֹשׁ (שַׁעַר הָאוֹתִיּוֹת, אוֹת אֱמֶת וֶאֱמוּנָה),

בְּכָלַל דִּבְקוּת הָאֱמוּנָה, שֶׁיֹּאמַר עַל כָּל פְּעֻלָּה שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת, אֲפִלּוּ לִזְמַן קָרוֹב, יֹאמַר: אֶעֱשֶׂה זֶה, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, הֵן שֶׁיִּהְיֶה דָּבָר גָּדוֹל, אוֹ דָּבָר קָטָן, וְסִימָנְךָ: ״עֲצַת הַוָּיָ״ה הִיא תָקוּם״ (מִשְׁלֵי יט, כא), ה״י״א׳ רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אִ״ם יִ׳רְצֶה הַ׳שֵּׁם, וְאָז תָּקוּם, וְכֵן אַ״י״ה׳ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. וְכֵן אִם יִרְצֶה לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה מַשָּׂא וּמַתָּן, כְּגוֹן: לִקְנוֹת אוֹ לִמְכֹּר אֵיזוֹ סְחוֹרָה, יֹאמַר: אֲנִי בּוֹטֵחַ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְקַוֶּה אֲשֶׁר בְּזוֹ הַסִּבָּה יִשְׁלַח לִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְזוֹנוֹתַי וּצְרָכַי, כִּי הֲיַעֲשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם לְהוֹרִיד לוֹ שַׂק מָלֵא מָעוֹת?! רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַזְמִין בְּרִצּוֹנוֹ הַטּוֹב עַל הַטֶּבַע. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרִי רְאֵה טו, יח): ״וּבֵרַכְךָ הַוָּיָ״ה אֱלֹהֶיךָ״, יָכוֹל אֲפִלּוּ יוֹשֵׁב בָּטֵל? תַּלְמוּד לוֹמַר ״אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה״, וְיִבְטַח כִּי הָעֵסֶק זֶה הוּא הַסִּבָּה שֶׁשּׁוֹלֵחַ לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַקָּצוּב לוֹ. וְכֵן כָּתַב בְּחוֹבַת הַלְּבָבוֹת; וְאִם הִרְוִיחַ, יֹאמַר: הִרְוַחְתִּי, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ח, יח): ״וְיָדַעְתָּ כִּי הַוָּיָ״ה הוּא הַנּוֹתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חָיִל״. וְכֵן לְהֵפֶךְ, אִם אֵרְעָה לוֹ אֵיזוֹ רָעָה אוֹ הֶפְסֵד, יֹאמַר: ״מֵאֵת הַשֵּׁם הָיְתָה זֹאת לִי בַּעֲבוּר אֵיזֶה חֵטְא״, וִיפַשְׁפֵּשׁ בְּמִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, וְיִתַּקֵּן הַמְּעָוָת. לֹא כְּמוֹ אֵיזֶה בְּלִי דַּעַת נִמְשָׁל כַּבְּהֵמוֹת, כְּשֶׁמַּזְמִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הֶפְסֵד בְּמָמוֹן, אַחַר־כָּךְ מְקַמֵּץ בִּנְתִינַת צְדָקָה וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, וַהֲרֵי הוּא כִּמְכַבֶּה אֵשׁ בְּחֶבֶן, שֶׁלְּפִי רֶגַע נִכְבֶּה הָאֵשׁ, אֲבָל אַחַר־כָּךְ מִתְלַהֵב בְּיוֹתֵר, וְגַם דּוֹמֶה לְמִי שֶׁהוּא צָמֵא וּמַרְוֶה צְמָאוֹ בְּמַיִם מְלוּחִים, שֶׁלְּפִי רֶגַע זֶה מַרְוֶה הַצָּמָא, אֲבָל אַחַר־כָּךְ יִצְמָא בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֶלָּא יְפַשְׁפֵּשׁ אוּלַי חָטָא בְּאֵיזֶה מָמוֹן, וְיַחֲזִירוֹ לִבְעָלָיו, אוֹ אוּלַי מָנַע אֵיזוֹ צְדָקָה, וְיִתֵּן וְיַחֲזֹר וְיִתֵּן, וְיוֹדֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה מוֹדֶה וְעוֹזֵב. וְכֵן כְּשֶׁהוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה עֵסֶק, יֹאמַר: אֲנִי הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת זֶה בִּרְשׁוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְמַעַן שְׁמוֹ. וְיִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה בְּזוֹ הַנֻּסְחָה: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בִּדְבָרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר (תְּהִלִּים לב, י): ״בּוֹטֵחַ בַּהַוָּיָ״ה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ״, וּכְתִיב (נְחֶמְיָה ט, ו): ״וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם״, חֵלֶק לִי מֵחַסְדְּךָ לִתֵּן בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה יָדַי בִּפְעֻלָּה זוֹ. וְכָל מַה שֶּׁיִּקָּרֶה לָאָדָם יַאֲמִין שֶׁהוּא מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּגוֹן: שֶׁפָּגַע בּוֹ אָדָם רַע, וְזִלְזֵל וּבִיֵּשׁ אוֹתוֹ וְקִלְלוֹ, יְקַבֵּל בְּאַהֲבָה, כִּי הַשֵּׁם אָמַר לוֹ קַלֵּל, וְהוּא שְׁלוּחוֹ שֶׁל מָקוֹם מִפְּנֵי חֲטָאָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד עַל שִׁמְעִי בֶּן גֵּרָא [שְׁמוּאֵל־ב׳

טז: ״וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ, מַה לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה, כִּי יְקַלֵּל, כִּי הַוָיָ״ה אָמַר לוֹ קַלֵּל אֶת דָּוִד, וּמִי יֹאמַר מַדּוּעַ עָשִׂיתָה כֵּן״]; כָּכָה יִתְנַהֵג בְּכָל הַמְאָרָעוֹת הֵן טוֹבִים וְהֵן רָעִים, יַאֲמִין וְיֹאמַר ״מֵאֵת הַשֵּׁם הָיְתָה זֹאת״; וְכֵן בְּכָל פְּעֻלָּה וּמְלָאכָה שֶׁעוֹשֶׂה הוּא בִּבְחִירָתוֹ, הֵן דָּבָר מִצְוָה הֵן דָּבָר רְשׁוּת, יִהְיֶה שֵׁם שָׁמַיִם שָׁגוּר בְּפִיו, כְּגוֹן: אִם בּוֹנֶה אֵיזֶה בִּנְיָן אוֹ קוֹנֶה כְּלִי, אוֹ עוֹשֶׂה בֶּגֶד חָדָשׁ.

רוֹאִים מִזֶּה אֵיךְ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, יִמְצָא בּוֹ רַק אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר בְּכָל דָּבָר ״בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם״, אוֹ ״אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם״, תָּמִיד יִהְיֶה שֵׁם שָׁמַיִם שָׁגוּר בְּפִיו, אָז דַּיְקָא יַצְלִיחַ. וְכֵן מָצִינוּ אֵצֶל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁאָמַר עָלָיו הַמִּצְרִי (בְּרֵאשִׁית לט, ג): ״וַיַּרְא אֲדֹנָיו כִּי הַוָיָ״ה אִתּוֹ, וְכָל אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה הַוָיָ״ה מַצְלִיחַ בְּיָדוֹ״, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י, כִּי הַשֵּׁם אִתּוֹ: שֵׁם שָׁמַיִם שָׁגוּר בְּפִיו; הֵינוּ אֵיךְ רָאָה הַמִּצְרִי שֶׁהָיָה עָרֵל טָמֵא, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם יוֹסֵף? אֶלָּא אֵצֶל יוֹסֵף הַצַּדִּיק הָיָה שֵׁם שָׁמַיִם שָׁגוּר בְּפִיו, אָז יָדַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא עִמּוֹ. וְכֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּשֶׁהוּא מְדַבֵּר רַק מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יוֹדְעִים שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה מֶרְכָּבָה לִשְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה בּוֹ, אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ט סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן שֶׁשָּׁאַלְתָּ הַאִם לָלֶכֶת אֶל ׳שָׁלוֹם־זָכָר׳ בְּלֵיל שַׁבָּת? בֶּאֱמֶת

זוֹ מִצְוָה מֻחֶמֶת אַהֲבָה וְרֵעוּת, סוֹף כָּל סוֹף זֶה הֶחָבֵר שֶׁלְּךָ וְכוּ׳, וְאַתָּה רוֹצֶה שֶׁגַּם אֶצְלְךָ יָבוֹאוּ כְּשֶׁיַּעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתּוֹלִיד בֵּן לְ״מַזָּל טוֹב״, וְלָכֵן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, שֶׁתֵּלֵךְ וְתֵשֵׁב קְצָת, וּתְבָרֵךְ אוֹתוֹ בִּרְכַּת ״מַזָּל טוֹב״, וְאַחַר־כָּךְ אַתָּה חוֹזֵר לְלִמּוּדֶיךָ, וְאֵין בָּזֶה בִּטּוּל תּוֹרָה. וְשָׁמַעְתִּי מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיָה עָנִי אֶחָד בְּאוּמַן, וְעָשָׂה בְּאֵיזוֹ שַׁבָּת ׳שָׁלוֹם־זָכָר׳ לְשִׂמְחַת לֵדַת בְּנוֹ, וּכְמַזָּלוֹ הֶעָנִי נִתְוַסֵּף לוֹ מַזָּל עַל מַזָּלוֹ, שֶׁלֹּא הִתְאַמֵּץ שׁוּם אֶחָד לָבוֹא לְשִׂמְחַת ׳שָׁלוֹם־זָכָר׳, כִּי בִּימֵי הַחֹרֶף הַקָּשִׁים הָיָה, וְאַף אֶחָד לֹא הִטְרִיחַ עַצְמוֹ לָבוֹא, כִּי הָיָה בַּחוּץ קַר מְאֹד וְשֶׁלֶג, אַךְ הָיָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אִישׁ מוּרָם מֵעָם, וּשְׁמוֹ רַבִּי יִשְׂרָאֵל טִירְהָוויִצֶער זַ״ל. וְדַרְכּוֹ בַּקֹּדֶשׁ הָיְתָה, שֶׁהִקְפִּיד לָבוֹא לְכָל ׳שָׁלוֹם־זָכָר׳ שֶׁהִתְקַיֵּם בְּרַחֲבֵי הָעִיר אוּמַן, וְכֵן לְלֶכֶת לְכָל הַשִּׂמְחוֹת בָּעִיר, מֻחֶמֶת מִדַּת אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיְתָה בּוֹ, וְהִנֵּה בְּבוֹאוֹ לְבֵית הֶעָנִי שֶׁעָשָׂה ׳שָׁלוֹם־זָכָר׳, וְהִגִּיעַ מְאֻחָר בַּלַּיְלָה אַחַר גְּמַר סְעֻדָתוֹ, כְּשֶׁהִקִּישׁ עַל דֶּלֶת בֵּיתוֹ, לֹא פָּתְחוּ לוֹ אַף כְּשֶׁהִקִּישׁ בְּחָזְקָה, וְאָז הֵבִין וְאָמַר הֲלֹא דָּבָר הוּא, וְהָלַךְ וְעוֹרֵר כַּמָּה שְׁכֵנִים עַד שֶׁפָּרְצוּ אֶת הַדֶּלֶת, וּמָצְאוּ אֶת בְּנֵי־הַבַּיִת שׁוֹכְבִים מְעֻלָּפִים, כִּי כְּשֶׁרָאוּ בְּנֵי הַבַּיִת שֶׁאַף אֶחָד לֹא בָּא, הָלְכוּ לִישֹׁן, וְכָךְ בְּעֵת שְׁנָתָם, הֶחֱלָה הָעַשָּׁשִׁית לְהָפִיחַ עָשָׁן מַחֲנִיק עַד שֶׁנִּתְעַלְּפוּ, וְלוּלֵא שֶׁבָּא רַבִּי יִשְׂרָאֵל הָיוּ מֵתִים כֻּלָּם, חַס וְחָלִילָה, וְנַעֲשָׂה מִזֶּה רַעַשׁ גָּדוֹל בְּכָל הָעִיר, וְהֵבִינוּ כֻּלָּם, שֶׁזְּכוּת צִדְקָתוֹ שֶׁל רַבִּי יִשְׂרָאֵל הִיא שֶׁהִצִּילָה אוֹתָם, מֻחֶמֶת הֶרְגֵּלוֹ הַטּוֹב לָלֶכֶת לְכָל ׳שָׁלוֹם־זָכָר׳ בָּעִיר, עַל־יְדֵי־זֶה זָכָה עַכְשָׁו לְהַצִּיל כַּמָּה נְפָשׁוֹת מִמָּוֶת בָּטוּחַ.

וְזֶה מוּסָר הַשְׂכֵּל וְלִמּוּד עָמֹק בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל. מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁזֶּה חֲבֵרְךָ הַטּוֹב, שֶׁאַתָּה לוֹמֵד עִמּוֹ בַּכּוֹלֶל יַחַד, לָמָּה לֹא תֵּלֵךְ אֶל ׳שָׁלוֹם־זָכָר׳ שֶׁעוֹשֶׂה לִבְנוֹ?!

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁגַּם אֶצְלְךָ תִּהְיֶינָה תָּמִיד שְׂמָחוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתסה.

בְּעֻזַּרת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ט סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אֶלָּא תַּכְנִיס בְּעַצְמְךָ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּצְלִיחַ. וְתִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת מַשְׁפִּיעַ וְלֹא מֻשְׁפָּע, שֶׁתָּמִיד תְּדַבֵּר עִם אֲחֵרִים מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ. וְרַבֵּנוּ ז״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר בָּזֶה שֶׁמְּדַבְּרִים עִם אֲחֵרִים בֶּאֱמוּנָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָסֶת גַּם בּוֹ אֱמוּנָה, כִּי עִקַּר שְׁלֵמוּת הָאֱמוּנָה תָּלוּי בָּזֶה שֶׁמְּדַבְּרִים עִם אֲחֵרִים, בְּסוֹד (תְּהִלִּים פט, ב): ״אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי״, כִּי הָאֱמוּנָה תּוֹלָה בַּפֶּה שֶׁל הָאָדָם, הַיְנוּ עַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבְּרִים אֱמוּנָה פֹּה, זֶה בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה, וְגַם עַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים לֶאֱמוּנָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מד); וְתֵדַע, אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! שֶׁכָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים בָּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, הוּא הֶאָרָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּדַבֵּר רַק מֵהָאֱמוּנָה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתסו.

בְּעֻזַּרת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ט סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין דָּבָר גָּדוֹל מִזֶּה — מִלְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם וּלְקָרֵב רְחוֹקִים, אֲשֶׁר זֶה הָיָה רְצוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַתְמִיד בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְאָז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לִקְנוֹת דִּירָה לְעַצְמְךָ, וְלֹא תִּצְטָרֵךְ לָגוּר בִּשְׂכֵנוּת אֵצֶל אֲחֵרִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ מְאֹד, כִּי מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ, כַּמּוּבָא (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן רסד).

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ט סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפְנַיִם שֶׁבָּעוֹלָם, וַאֲפִלּוּ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר, עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כֵּן עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לַעֲסֹק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, שֶׁאָז הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עָלָיו מְאֹד מְאֹד. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם דָּבָר וּמִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! מַה שֶּׁעָבַר עָלַי בִּימֵי חַיַּי בְּעִנְיַן הַדְּפָסַת וַהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כָּל מִינֵי חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכָל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מַכְאוֹבִים וּבִלְבּוּלִים, וְעִם כָּל זֹאת עֲדַיִן אֲנִי מַחֲזִיק מַעֲמָד. וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא

לְהַחֲזִיק כָּל יְמֵי חַיַּי מַעֲמָד וְלֹא לְהִתְפַּעֵל, אֲבָל זֹאת אֲנִי יָכוֹל לוֹמַר, כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וּמְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בֶּאֱמֶת וּבְתָמִימוּת, אֲזַי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּרַע, וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִכָּל מִינֵי חוֹבוֹת. לָזֹאת רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־כָּל־פָּנִים חֲמֵשׁ דַּקּוֹת, וּבְכָל פַּעַם תְּצָרֵף עוֹד חֲמֵשׁ דַּקּוֹת, עַד שֶׁבֶּאֱמֶת תִּזְכֶּה לְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וְלֹא יֶחְסַר לְךָ שׁוּם דָּבָר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, י״ט סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ מְאֹד מְאֹד בַּיַּהֲדוּת, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק זֶה, וְאַשְׁרֵי בַּת יִשְׂרָאֵל הַהוֹלֶכֶת בִּצְנִיעוּת, וּמוֹסֶרֶת נַפְשָׁהּ בַּעֲבוּר זֶה, כִּי אֵין עוֹד חָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ בַּת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הוֹלֶכֶת בִּצְנִיעוּת, וְשׁוֹמֶרֶת עַל כְּבוֹדָהּ.

אוֹדוֹת הַבָּחוּר שֶׁמְּבַלְבֵּל וּמְשַׁקֵּר לָךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, רְאִי לִבְרֹחַ מִמֶּנּוּ, כִּי זֶה אֵינוֹ בֶּן זוּגֵךְ כְּלָל, כִּי מַה לָּךְ וְלַצָּרָה הַזֹּאת לְהִכָּנֵס עִמּוֹ שֶׁיְּשַׁקֵּר לָךְ אַחַר הַחֲתֻנָּה, חַס וְשָׁלוֹם, וְיִהְיוּ הַחַיִּים שֶׁלָּךְ מְרוֹרִים מְאֹד. וְעַל־כֵּן לְדַעְתִּי, תַּעַזְבִי אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יִתֵּן לָךְ בֶּן זוּג הַמַּתְאִים לָךְ מִן הַשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַד הַצְלָחָתְךָ תָּמִיד.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הָחֲמֵשׁ־מֵאוֹת שְׁקָלִים לְפִדְיוֹן. יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּמְתְּקוּ כָּל הַדִּינִים מִבֵּיתְכֶם, וְתִרְווּ רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַרְחִיב לְךָ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת גַּם יַחַד.

רְאֵה, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְתֵדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ, וְכָל מַה שֶּׁתַּכְנִיס אֶת עַצְמְךָ יוֹתֵר בִּידִיעוֹת אֵלּוּ, עַל־יְדֵי־זֶה יֵמְתְּקוּ מִמְּךָ יוֹתֵר הַדִּינִים, כִּי עִקַּר הַמְתָּקַת הַדִּינִים הוּא עַל־יְדֵי הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי כְּשֶׁאָדָם מַדְבִּיק אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, וְנִמְשָׁכִים עָלָיו חֲסָדִים וְרַחֲמִים.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו. וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בִּלְעָדָיו.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ לִשְׁמֹעַ אֶת הַבְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וּכְדַאי זְכוּת הָרַבִּים שֶׁתִּשָּׁמֵר אוֹתְךָ מִכָּל רַע.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת הַקּוֹרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן מֵחֲמַת שֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

רְאוּ לִשְׁמֹר אֶת טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁיִּמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדִּינִים, וְתִזְכּוּ לְהַרְחָבָה בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ מְאֹד לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, וְתֹאמְרִי כָּל יוֹם שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, וּתְבַקְּשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, וְאָז תִּרְאִי יְשׁוּעָה מִן הַשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׂמֹחַ מְאֹד, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, שֶׁהַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לַכֹּל, וְעַל־יְדֵי שִׂמְחָה מִתְבַּטְּלִים כָּל הַפְּחָדִים וְהַיִּרְאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת מִן הָאָדָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם שֶׁתַּצְלִיחוּ, וְיֵמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדִּינִים, וְתֵצְאוּ מִכָּל הַחוֹבוֹת, בִּזְכוּת שֶׁבַּעְלֵךְ עוֹסֵק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה. רְאֵה לַעֲסֹק בָּזֶה בְּמֶרֶץ חָזָק, וּבִזְכוּת זֶה יֵמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתֵצֵא מִכָּל הַחוֹבוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַשְׁפִּיעַ עָלֶיךָ שֶׁפַע גָּדוֹל בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, כִּי בִּזְכוּת הַצַּדִּיק — תַּלְמִידָיו מִתְפָּרְנְסִין (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן לג). וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: מִמִּי שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל אֲנִי נוֹתֵן; וְעַל־כֵּן הֱיוֹת שֶׁאַתָּה מְשָׁרֵת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל וּמֵפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וּמְגַלֶּה אֶת הָאֱמוּנָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה שֶׁיֵּמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים, וְיִהְיֶה לְךָ שֶׁפַע גָּדוֹל לְשַׁלֵּם כָּל הַחוֹבוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לָקַחַת עוֹד אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ לַהֲפָצָה וּתְחַזְּקֵם וּתְאַמְּצֵם. אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִהְיוֹת בַּקַּיִץ בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וַאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֶזְכֶּה כְּבָר לְהַתְחִיל לִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְלָבוֹא לְהִתְגּוֹרֵר בִּתְמִידוּת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל צַעֲרִי וְעָגְמַת הַנֶּפֶשׁ שֶׁיֵּשׁ לִי מֵהַמְכֻנֶּה ״הָרַב״, שֶׁכָּל עִנְיָנוֹ הוּא רַק ״מְרִיבוֹת״, וְעַל דָּבָר זֶה הוּא מֻמְחֶה נִפְלָא, וְהוּא תָּמִיד שָׂם לָנוּ רַגְלַיִם עַל הַדֶּרֶךְ, וַאֲנִי רוֹאֶה עַכְשָׁו עַיִן בְּעַיִן, שֶׁהוּא שְׁלִיחַ הַסָּמ״ךְ־מ״ם, וַאֲנִי רַק מְקַוֶּה שֶׁיָּבוֹא הַיּוֹם, שֶׁאֶזְכֶּה כְּבָר לִרְאוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ עוֹמֵד עַל תִּלּוֹ, וְאָבוֹא שָׁם לָגוּר לִצְמִיתוּת, וְאָז כְּבָר נִרְאֶה אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר וְכוּ׳.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיַּחֲזִיקוּ אֶת עַצְמָם בְּיַחַד, וְשֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה לָהֶם הַנַּ״ל שׁוּם שְׁטִיפַת מֹחַ, כִּי הָאָדָם הַזֶּה אֵינוֹ יָכוֹל לָשֶׂבֶת בְּשֶׁקֶט, כָּל עִנְיָנוֹ הוּא רַק לַעֲשׂוֹת מְרִיבוֹת וּפֵרוּדִים, עַל־כֵּן צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד, שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים לֹא יַעֲשֶׂה מְרִיבוֹת וּפֵרוּדִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִבְנוֹת בַּיִת נִפְלָא, וְיִהְיֶה בֵּיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, וְתַכְנִיס אוֹרְחִים מְרֻבִּים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לְךָ שֶׂפַע, שֶׁעוֹד תִּזְכֶּה לִפְתֹּחַ מִשְׁחָטָה בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּחַיִּים, וּבִפְרָט לְאִשָּׁה מְעֻבֶּרֶת שֶׁסּוֹבֶלֶת מִכָּל מִינֵי מִחוּשִׁים, עָלֶיהָ לְהִתְחַזֵּק בְּשִׂמְחָה, וְהַשִּׂמְחָה תָּבִיא לָהּ סַבְלָנוּת גְּדוֹלָה. אַתְּ לֹא צְרִיכָה לְהִצְטַעֵר בְּעִנְיַן הַיְלָדִים שֶׁהֵם שׁוֹבָבִים, תַּנִּיחִי אוֹתָם, וְאַל תִּקְחִי אֶל הַלֵּב כָּל־כָּךְ כָּל דָּבָר קָטָן וְכוּ׳, וַאֲפִלּוּ שֶׁהַבַּיִת יִהְיֶה מְהֻפָּךְ קְצָת וְכוּ׳ — מַה בְּכָךְ וְכוּ׳, הָעִקָּר שֶׁתִּהְיִי בְּרִיאָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתַּעַבְרִי אֶת הַהֵרָיוֹן בְּשָׁלוֹם, וְתִשְׁתַּדְּלִי לוֹמַר בְּכָל יוֹם שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, וְכֵן תִּתְפַּלְּלִי לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתֵךְ, וְתִתְקַבֵּל לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן.

אוֹדוֹת הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁל הַיְלָדִים, צְרִיכִים לַעֲנוֹת בְּחָכְמָה, כִּי כָּךְ בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת טֶבַע הַבְּרִיאָה וְכוּ׳ וְכוּ׳.

בְּעִנְיַן הַכֶּסֶף, צְרִיכִים לָדַעַת מָתַי לְפַזֵּר וּמָתַי לְקַמֵּץ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתַּצְלִיחִי בְּחַיָּיִךְ, וְיִהְיֶה לָכֶם כָּל טוּב, וְיִמְתְּקוּ מִכֶּם הַדִּינִים, וְתִהְיֶה לָכֶם הַשְׁפָּעָה מְרֻבָּה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּרְחוֹבוֹת וּבָאוֹטוֹבּוּסִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבְכָל מָקוֹם שֶׁמְּרַכְּזִים אָחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין מִלִּים בְּפִי לְגַלּוֹת לְךָ אֶת מַעֲלַת הֶפְצַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי זוֹ הַדֶּרֶךְ לַגְּאֻלָּה, לְהַחְדִּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵדַע, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְאֵין לִפְנֵי מִי לִפְנוֹת רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהָפִיץ בְּיֶתֶר מֶרֶץ וּבְיֶתֶר עֹז, וּבְזְכוּת זֶה תָּבוֹא לְךָ הַבְּרָכָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ, וְתִזְכֶּה לִקְנוֹת בַּיִת בְּיַבְנְאֵל, וְיִהְיֶה בֵּיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, וְתִרְוֶה רֹב נַחַת מִילָדֶיךָ, וְיִהְיוּ הַבְּרָכָה וְהַשָּׁלוֹם מְצוּיִים אֶצְלְךָ תָּמִיד.

נָא וָנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאַל תַּטְעוּ אֶת עַצְמְכֶם כְּלָל, וְשֶׁלֹּא יַעֲשׂוּ לָכֶם שׁוּם שְׂטִיפַת מֹחַ. וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי יַבְנְאֵל תִּשָּׁאֵר, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, עִיר בְּרֶסְלֶב, וְלֹא יִתְעָרֵב זָר בֵּינֵינוּ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, עַל אַף גֹּדֶל הַמְּנִיעוֹת שֶׁמִּתְפַּשְׂטוֹת עָלֵינוּ, סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְנִזְכֶּה לְטוֹב הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן.

בִּנְךָ ... גֵּרוֹ יָאִיר, מְאֹד מַצְלִיחַ אֶצְלֵנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת

הַדְלָקַת נֵרוֹת עַל הַצָּלָחַת הַיְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם אַתְּ יְכוֹלָה לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁבְּנֵךְ יַחֲזֹר לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְשֶׁתִּרְוִי רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים וּמֵהַנְּכָדִים, וְתִהְיֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדַיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קַבָּלָתִי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְכֶם, שֶׁיִּמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדִּינִים, וְיִהְיֶה לָכֶם אֹשֶׁר וְנַחַת מֵהַיְלָדִים וּמֵהַנְּכָדִים וּבְרִיאוּת הַשְׁלֵמָה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים, כִּי אֲמִירַת תְּהִלִּים מְאֹד מְסֻגֶּלֶת לְהַמְשִׁיךְ לָאָדָם יְשׁוּעָה מֵהַשָּׁמַיִם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסֻגֶּלֶת לִתְשׁוּבָה (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עג), וּלְהַמְשִׁיךְ לוֹ כָּל טוּב.

רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לָלֶכֶת עַל־כָּל־פָּנִים בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבִפְרָט בָּזֶה שֶׁאַתָּה מֵפִיץ אֶת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, זוֹ כָּל שִׂמְחָתִי, וְזוֹ כָּל חִיּוּתִי, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְלֹא תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה כְּלָל, וּבִפְרָט וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת אֵינְךָ צָרִיךְ לִפְחֹד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן תִּרְאֶה לִשְׁמֹר מְאֹד, שֶׁלֹּא יִשְׁתַּלְּטוּ עָלֶיךָ כְּלָל, כִּי מַה לְּךָ עִם אֲחֵרִים.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הִפְלִיג מְאֹד בְּמַעֲלַת תְּפִלַּת הַנָּשִׁים, וְאָמַר כִּי תְּפִלַּת הַנָּשִׁים עוֹשָׂה רֹשֶׁם לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם, וְעָלֵינוּ לִלְמֹד מֵהֶן אֵיךְ לְהִתְפַּלֵּל, כִּי הַתְּפִלּוֹת שֶׁלָּהֶן הֵן בִּתְמִימוּת גְּדוֹלָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת כְּמוֹ הַנָּשִׁים שֶׁהֵן רְגִילוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁהֵן צְרִיכוֹת.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, אַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן

שֶׁלֹּא תַּגִּיחַ לְאַף אֶחָד שֶׁיִּשְׁתַּלֵּט עָלֶיךָ. וּבְעִנְיַן הַקְּלָלוֹת שֶׁקִּלְלוּ אוֹתְךָ וְכוּ׳, תֵּדַע שֶׁהַכֹּל בְּרָכוֹת, וְקִלְלַת חִנָּם נוֹפֶלֶת עַל הַמְקַלֵּל, עַל־כֵּן אַל תָּשִׂים לִבְּךָ אֶל הַקְּלָלוֹת, כִּי כֻּלָּן בְּרָכוֹת מֵהַשָּׁמַיִם.

נָא וָנָא רְאֵה לְשַׁמֵּחַ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּהְיוּ בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְאֶחָד יַעֲזֹר לַשֵּׁנִי.

אוֹדוֹת הַקּוּנְטְרֵס ״שַׁבָּת שָׁלוֹם״, בְּקָרוֹב אֶשְׁלַח אֶת זֶה, וְאֶרְשֹׁם אוֹתוֹ עַל שִׁמְךָ, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְכָתֹב לִי מִכְתָּב בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ, אֵיךְ שֶׁנַּעֲר צָעִיר מִשְׁתּוֹקֵק לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רְאֵה לְהַסְתִּיר אֶת כָּל הִתְקָרְבוּתְךָ, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְעוֹרֵר מַחֲלֹקֶת עָלֶיךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם מִצְוַת כִּבּוּד אָב וָאֵם, שֶׁמְּאֹד חֲשׁוּבָה בַּשָּׁמַיִם. וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתֹאמַר כַּמָּה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁאָבִיךָ יַסְכִּים עִמְּךָ.

רְאֵה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוֹד בְּחַיֵּי הָאָדָם, וּבְמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד בָּהּ מוֹדְדִין לוֹ (סוֹטָה ח.).

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתֵדַע כִּי הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא שִׂמְחָה, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם שָׂמֵחַ בְּיוֹתֵר — מַצְלִיחַ בְּיוֹתֵר, וְעַל־כֵּן רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְכֵן תְּשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, וּבְכָלָל רְאֵה שֶׁתִּהְיֶה שְׂרוּיָה בְּבֵיתְךָ אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה, וְאָז תַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

נָא וְנָא אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, רַק תִּשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהַשִּׂמְחָה תַּרְחִיב לְךָ אֶת דַּעְתְּךָ, שֶׁתַּגִּיעַ אֶל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהִיא הַשָּׂגַת הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לוֹמַר בְּכָל יוֹם יוֹם שֶׁל תְּהִלִּים, בְּאֹפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְתִזְכְּרֵנִי בְּכָל יוֹם בִּתְפִלָּתְךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵכֶם הַקָּשֶׁה מֵעִנְיַן הָאָח וְכוּ׳, הָיָה טוֹב מְאֹד לְחַזְּקוֹ וּלְאַמְּצוֹ וּלְעוֹדְדוֹ, שֶׁיַּנִּיחַ עַל־כָּל־פָּנִים בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, אֲפִלּוּ לְכַמָּה דַּקּוֹת, וּכְדַאי מִצְוַת תְּפִלִּין לַעֲזֹר לוֹ לְהִגָּמֵל מֵהַסַּמִּים הַקָּשִׁים שֶׁנִּכְנְסוּ בָּהֶם, כִּי כָּל הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֶה לְחַיִּים.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שִׁבְעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, וּבִפְרָט עַל שְׁלוֹם־בַּיִת וְעַל בְּרִיאוּת הַיְלָדִים וְהַצְלָחָתָם בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּבְדְּקִי אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

גַּם הָיָה טוֹב, שֶׁהַבַּעַל יַניחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, וּכְדַאי לוֹ לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלּוֹ.

עָלַיִךְ לְנַסּוֹת שִׁלשָׁה חֳדָשִׁים מֵעֵת קַבָּלַת הַמִּכְתָּב הַזֶּה, וְתִשְׁתַּדְּלִי לָדוּנוֹ לְכַף זְכוּת, וְתִתְּנִי לוֹ תְּשׁוּמֶת לֵב, וּתְחַזְּקִי וּתְעוֹדְדִי אוֹתוֹ מְאֹד, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְתִחְיוּ חַיִּים מְאֻשָּׁרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם שֶׁתַּצְלִיחוּ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אַחַר שִׁלשָׁה חֳדָשִׁים רְאִי לִכְתֹּב לִי מֶה עָלְתָה בְּיָדֵךְ.

ט״ו תתפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְתַחְדִּיר בְּעַצְמֵךְ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תְּדַבֵּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ, וּכְכָל שֶׁתִּתְבַּטֵּל אֶת עַצְמֵךְ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה שֶׁיִּמְשַׁךְ עָלַיִךְ אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, שֶׁלֹּא תֵּאָרֵתְּ מִיָּמַיִךְ, כִּי כְּכָל שֶׁאָדָם יוֹתֵר בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ־כֵן נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אֶת הָאוֹר הָאֵין סוֹף, אֶלָּא עַל־יְדֵי בִּטּוּל עַצְמִיּוּתוֹ לְגַמְרֵי, וְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי רִבּוּי הִתְבּוֹדְדוּת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נב): כְּשֶׁאָדָם

מִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְבַסּוֹף הוּא זוֹכֶה לְהִכָּלֵל בִּמְחֻיָּב הַמְּצִיאוּת.

וְהִנֵּה מוּבָא בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ״מְגַלֶּה עֲמֻקוֹת״ (וְאֶתְחַנַּן ה׳), מֹשֶׁה חָשַׁב שֶׁהַחֵטְא שֶׁלּוֹ הָיָה עַל שֶׁאָמַר ״שִׁמְעוּ נָא הַמּוֹרִים״ (בְּמִדְבַּר כ, י), לָכֵן אָמַר מֹשֶׁה ״הַוְיָ״ה אֱלֹהִים אַתָּה הַחִלּוֹתָ״, שֶׁהֲרֵי קָרָאתָ לְיִשְׂרָאֵל מִתְּחִלָּה ״לְאוֹת לִבְנֵי מֶרִי״ (שָׁם יז, כה), וְהֵשִׁיב לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁהַחֵטְא שֶׁלְּךָ עַל שֶׁקָּרָאתָ לְיִשְׂרָאֵל הַמּוֹרִים, וְאֵינוֹ כֵּן, כִּי הַחֵטְא שֶׁלְּךָ הָיָה שֶׁתָּלִיתָ הַגְּדֻלָּה לְעַצְמְךָ, בַּמֶּה שֶׁאָמַרְתָּ ״הֲמִן הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא״ וְגוֹ׳ בְּנוֹ״ן, שֶׁכָּלַל עַצְמוֹ וְלֹא תָּלָה הַגְּדֻלָּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְבַד, דְּהָיָה לוֹ לוֹמַר ״יוֹצִיא׳. לָזֶה אָמַר: ״רַב לְךָ״, שֶׁלָּקַחְתָּ לְךָ הַגְּדֻלָּה, וּבָזֶה הִכְחִיד וְהָרַס הַבִּנְיָן מַה שֶּׁאָמַר עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא ״אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ״ (דְּבָרִים ד, לה), אַף בַּחֲלָלוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְקִדֵּשׁ הַשֵּׁם יוֹתֵר מִן יִתְרוֹ וְנַעֲמָן וְרָחָב, כִּדְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ רַבָּה, פָּרָשָׁה זוֹ (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ב׳, סִימָן כח), וְכֵן הוּא (מִדְרָשׁ שְׁמוּאֵל, פָּרָשָׁה ט׳): וּלְפִי זֶה אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא ״לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל עוֹד נָבִיא כְּמֹשֶׁה״ (דְּבָרִים לד, י). וְהִנֵּה בְּמִלַּת ׳עוֹד׳ קִדֵּשׁ הַשֵּׁם, אֲבָל בָּזֶה ״אַל תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה״, מִלַּת ׳עוֹד׳ דַּיְקָא, רָצָה לוֹמַר דְּשָׁם קִדַּשְׁתָּ אֶת הַשֵּׁם בַּמֶּה שֶׁאָמַרְתָּ אֵין עוֹד, וְכָאן לְהֶפֶךְ, לָכֵן אַל תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי בַּדָּבָר הַזֶּה; רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁאֲפִלּוּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּחִיר הַשֵּׁם, שֶׁלֹּא קָם כְּמֹשֶׁה, רַק אָמַר: ״הֲמִן הַסֶּלַע נוֹצִיא לָכֶם מַיִם״, כְּאִלּוּ זֶה תָּלוּי בּוֹ, כְּבָר אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: ״אַל תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי בַּדָּבָר הַזֶּה״, הֵינוּ שֶׁלֹּא יְדַבֵּר יוֹתֵר בְּאֹפֶן כָּזֶה, אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁדִּבֵּר תָּמִיד, ״אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ״, שֶׁבָּזֶה הִמְשִׁיךְ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אֲפִלּוּ בַּחֲלָלוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְקִדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בָּרַבִּים. נִמְצָא, כְּשֶׁתָּמִיד רַק מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וְלֹא מֵאַחֵר, וְתָמִיד מַזְכִּירִים אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁיִּהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּבִשְׁבִיל פִּגָּם קָטָן, שֶׁרַק אָמַר בַּלָּשׁוֹן: ״נוֹצִיא לָכֶם מַיִם״, כְּאִלּוּ זֶה תָּלוּי בּוֹ, כְּבָר הִזְהִיר אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְאָמַר לוֹ: ״אַל תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי בַּדָּבָר הַזֶּה״, הֵינוּ שֶׁלֹּא יְדַבֵּר יוֹתֵר בְּאֹפֶן כָּזֶה, רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִדְרִיךְ אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּחִיר הַשֵּׁם אֵיךְ לְדַבֵּר,

הַיְנוּ תָּמִיד רַק לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא אֵינוֹ נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, כְּדִ צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד רַק לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְתָמִיד יֵדַע שֶׁהַכֹּל תָּלוּי רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא בְּיַד בָּשָׂר וָדָם, וּכְשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְבִטּוּל כָּזֶה, אָז דַּיְקָא מֵאִיר לוֹ אוֹר אֱלֹקִי, שֶׁלֹּא תֵּאַר וְלֹא שִׁעֵר בְּעַצְמוֹ כְּלָל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַתָּה צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁתֶּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, וְרוֹצֶה לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, מַתְחִיל לַעֲבֹר עָלָיו מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, כִּי מְנַסִּים אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה אִם כַּוָּנָתוֹ הִיא בֶּאֱמֶת, כִּי כְּלָל זֶה תִּקַּח בְּיָדֶיךָ, שֶׁהַחֲזָרָה בִּתְשׁוּבָה הִיא לֹא בִּשְׁבִיל בְּנֵי־אָדָם, אֶלָּא בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וְלָכֵן מְנַסִּים אֶת הָאָדָם בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד. וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה עִם לֵב אֱמֶת לֵב וְנָכוֹן, אֲזַי הוּא עוֹמֵד בְּכָל הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים שֶׁבָּאִים עָלָיו, וְאָז נִפְתָּחִים לוֹ אַחַר־כָּךְ כָּל הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, וְזוֹכֶה לְהַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא מִלֹּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵיהוּ מְמַלֵּא כָל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, עַיִן לֹא רָאֲתָה אֱלֹקִים זוּלָתֶךָ יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה לוֹ.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל מַסְבִּיר — לָמָּה עוֹבֵר עַל כָּל בַּעַל תְּשׁוּבָה מַה שֶּׁעוֹבֵר (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן עט), לָמָּה כְּשֶׁאָדָם מַתְחִיל לְהִכָּנֵס

בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְהִתְקָרֵב לְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, בָּאִים עָלָיו הִרְהוּרִים וּבִלְבּוּלִים גְּדוֹלִים, זֶה כְּמוֹ לְמָשָׁל כְּלִי מַיִם, שֶׁמִּתְחַלָּה נִרְאֶה כְּאִלּוּ הַמַּיִם צְלוּלִים, וְאַחַר־כָּךְ כְּשֶׁשּׁוֹפְתִין וּמַעֲמִידִין הַמַּיִם אֵצֶל הָאֵשׁ וּמַתְחִילִים לְהִתְבַּשֵּׁל, אֲזַי מִתְבַּלְבְּלִים הַמַּיִם, וּמַעֲלִים הָרְתִיחָה כָּל הַפְּסֹלֶת שֶׁהָיְתָה בַּמַּיִם, וְעוֹלָה כָּל הַפְּסֹלֶת לְמַעְלָה. וְצָרִיךְ שֶׁיַּעֲמֹד אֶחָד לְהָסִיר פְּסֹלֶת הַמַּיִם בְּכָל פַּעַם, וּמִתְחִלָּה נִדְמֶה כְּאִלּוּ הַמַּיִם צְלוּלִים לְגַמְרֵי, וְאַחַר־כָּךְ נִרְאֵית הַפְּסֹלֶת שֶׁבַּמַּיִם הָעוֹלָה בְּכָל פַּעַם לְמַעְלָה, וַאֲזַי כְּשֶׁמְּסִירִין בְּכָל פַּעַם אֶת פְּסֹלֶת הַמַּיִם, אַחַר־כָּךְ נִשְׁאָרִין הַמַּיִם צְלוּלִים וְזַכִּים בֶּאֱמֶת כָּרָאוּי. כְּמוֹ־כֵן מַמָּשׁ קֹדֶם שֶׁמַּתְחִיל הָאָדָם לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי הַטּוֹב וְהָרָע מְעֹרָבִין בּוֹ, וּמֻחֲמַת שֶׁהֵם מְעֹרָבִים מְאֹד, אֵין נִרְאֶה הַפְּסֹלֶת וְהָרָע שֶׁבּוֹ כְּלָל, כִּי הֵם מְעֹרָבִים יַחַד לְגַמְרֵי הָרָע עִם הַטּוֹב, אַךְ אַחַר־כָּךְ כְּשֶׁמַּתְחִיל לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִתְקָרֵב לְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲזַי מַתְחִיל לְהִזְדַּכֵּךְ וּלְהִתְבָּרֵר, וַאֲזַי עוֹלִים הַפְּסֹלֶת וְהָרָע בְּכָל פַּעַם לְמַעְלָה, וְצָרִיךְ שֶׁיַּעֲמֹד אֶחָד שֶׁיָּסִיר מִמֶּנּוּ אֶת הַפְּסֹלֶת שֶׁנִּתְעָרֵב בּוֹ מֻחֲמַת חֲטָאָיו וַעֲוֹנוֹתָיו הַמְרֻבִּים, וְכֵן בְּכָל פַּעַם, וַאֲזַי יִשָּׁאֵר אַחַר־כָּךְ זַךְ וְצָלוּל לְגַמְרֵי בֶּאֱמֶת כָּרָאוּי.

וּבִשְׁבִיל זֶה עוֹבֵר עַל כָּל מִי שֶׁחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה מַה שֶּׁעוֹבֵר, כִּי קֹדֶם הָיָה מְעֹרָב טוֹב וְרָע, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בּוֹ טוֹב, כִּי נִשְׁמָתוֹ הִיא עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁשָּׁם כֻּלּוֹ טוֹב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה, ט): ״טוֹב ה׳ לַכֹּל״, אֵצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שָׁרוּי בּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא הַטּוֹב הַנִּצְחִי, אֲבָל מֻחֲמַת רִבּוּי עֲוֹנוֹתָיו שֶׁעָבַר, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְעָרֵב אֶצְלוֹ טוֹב וְרַע, וּכְשֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אָז הוּא מַתְחִיל לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הָרָע, שֶׁיִּשָּׁאֵר אַךְ וְרַק טוֹב, וְלָכֵן מַתְחִיל לַעֲבֹר עַל כָּל בַּעַל תְּשׁוּבָה מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳ וְכוּ׳, מֻחֲמַת שֶׁמּוֹצִיאִים מִמֶּנּוּ אֶת הָרָע שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ, וְזֶה מַה שֶּׁמְּבַלְבֵּל אוֹתוֹ, כִּי עַד עַכְשָׁו הָיָה מְעֹרָב טוֹב וָרַע, וְעַכְשָׁו כְּשֶׁחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הָרָע שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ, וּבִשְׁבִיל זֶה מַתְחִיל לַעֲבֹר עַל כָּל בַּעַל תְּשׁוּבָה מַה שֶּׁעוֹבֵר, אַחַר שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת.

וְלֹא צְרִיכִים לְהִתְפַּעֵל מִזֶּה, אַדְרַבָּה, זוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת שִׂמְחָה עֲצוּמָה בְּשָׁעָה שֶׁמַּתְחִיל לַעֲבֹר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְכוּ׳, דַּיְקָא אַחַר שֶׁנִּתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, זֶה סִימָן שֶׁהַהִתְקָרְבוּת שֶׁלּוֹ הִיא אֲמִתִּית, שֶׁזָּכָה לְהִתְקָרֵב אֶל צַדִּיק נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, שֶׁהוּא מִתְעַסֵּק בְּתִקּוּנוֹ, וּמוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הָרָע, כִּדֵּי שֶׁיִּשָּׁאֵר אֶצְלוֹ רַק טוֹב, וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם אֲשֶׁר עַל כָּל בַּעַל תְּשׁוּבָה מַתְחִיל לַעֲבֹר מַה שֶּׁעוֹבֵר כָּל מִינֵי בִּלְבּוּלִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, הָעִקָּר רַק לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר, וְאָז אִם הוּא עַקְשָׁן גָּדוֹל, וְאֵינוֹ נוֹתֵן שֶׁיִּשְׁבְּרוּ אוֹתוֹ, אָז נָכוֹן לִבּוֹ יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁתְּשׁוּבָתוֹ תִּתְקַבֵּל בַּשָּׁמַיִם, וְיִזְכֶּה לְמַה שֶּׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יָכוֹל לִזְכּוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָכֵן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְשׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם מְנַסִּים אֶת כֻּלָּם בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד. וְעִקַּר הַמַּעֲמָד שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַחֲזִיק בְּזֶה הָעוֹלָם — רַק עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, כִּי עַל־פִּי־רֹב הָאָדָם נִמְשָׁךְ אַחַר הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפט), אֲשֶׁר עִקַּר נְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ זֶה עַצְלוּת וְעַצְבוּת, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר שֶׁהוֹרֵס אֶת הָאָדָם כְּמוֹ הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת וְהַדְּכָאוֹן, שֶׁבָּאִים בְּדֶרֶךְ כְּלָל עַל־יְדֵי חֲטָאָיו הַמְּרֻבִּים, שֶׁיֵּשׁ תַּחְתָּיו קֻפָּה שֶׁל שְׂרָצִים, שֶׁהֵם מוֹרִידִים אוֹתוֹ לַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו וְכוּ׳ וְכוּ׳.

וְלָכֵן זֶה עִקַּר הַמִּלְחָמָה לְכָל אָדָם שֶׁעֲוונוֹתָיו הַמְרֻבִּים, שֶׁהֵן הַקְּלִפּוֹת שֶׁבָּרָא, הֵם עֶצֶם הָעַצְבוּת, שֶׁמּוֹשְׁכִים אוֹתוֹ לְמַטָּה וְכוּ׳, אִתָּם הוּא צָרִיךְ לִלְחֹם וּלְהִתְיַגֵּעַ לָצֵאת מֵהֶם, וְלִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל הַשִּׂמְחָה, וְזוֹ הַמִּלְחָמָה שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד הָרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, מִצַּד עֲוונוֹתָיו הַמְרֻבִּים, הוּא נִמְשָׁךְ אַחַר הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת, הַיֵּאוּשׁ וְהַדְּכָאוֹן וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל מִצַּד שֶׁנִּי אִם הוּא רוֹצֶה לְהִכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה, עָלָיו לִלְחֹם מִלְחֶמֶת הַשֵּׁם, וְלִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, כִּי אָצְלוֹ יִתְבָּרַךְ נֶאֱמַר (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־א׳ טז, כז): ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״, כִּי שָׁם בַּקְּדֻשָּׁה שׁוֹרָה רַק שִׂמְחָה, וְלָכֵן זֶה סִימָן אִם אָדָם חָזַר בִּתְשׁוּבָה אוֹ לֹא, אִם הוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְאָה שֶׁהוּא נִמְצָא בִּמְקוֹם הַקְּדֻשָּׁה, וּלְהֶפֶךְ — הָעַצְבוּת מַרְאָה שֶׁהוּא נִמְצָא בִּמְדוֹר הַקְּלִפּוֹת.

וְלָכֵן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתַעֲשֶׂה אֶת כָּל הַמַּאֲמַצִּים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וּתְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד רַק מִשִּׂמְחָה, וְזֶה יָבִיא אוֹתְךָ לְשִׂמְחָה. וְהָאֲרִיזַ״ל אָמַר, שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְמַדְרֵגוֹתָיו, אֶלָּא עַל־יְדֵי תִּקֻּף הַשִּׂמְחָה, שֶׁהָיָה כָּל־כָּךְ שָׂמֵחַ בְּשָׁעָה שֶׁעָשָׂה מִצְוָה, שֶׁאֲפִלּוּ אִם הָיוּ נוֹתְנִים לוֹ כָּל הוֹן דְּעָלְמָא, שֶׁבְּדֶרֶךְ כְּלָל אָדָם שָׂמֵחַ שֶׁנּוֹתְנִים לוֹ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה כֶּסֶף, זֶה לֹא מַגִּיעַ לְאֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רִבְבוֹת פְּעָמִים, אֵיךְ שֶׁהָיָה שָׂמֵחַ בְּקִיּוּם מִצְוָה אַחַת, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר כְּלָל בְּשֵׂכֶל אֱנוֹשִׁי, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל כְּשֶׁנּוֹתְנִים לָאָדָם כֶּסֶף, וּמִכָּל שֶׁכֵּן רִבֵּי רִבְבוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, הוּא מְאֹד שָׂמֵחַ, כִּי זֶה טֶבַע שֶׁל אָדָם, עִם כָּל זֹאת אָמַר הָאֲרִיזַ״ל, שֶׁזֶּה לֹא מַגִּיעַ אֶל הַשִּׂמְחָה שֶׁהָיְתָה לוֹ בְּשָׁעָה שֶׁקִּיֵּם מִצְוָה אַחַת מִמִּצְווֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מַה שֶּׁהֵבִיא אוֹתוֹ לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, עַיִן לֹא רָאֲתָה.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְהוּא שָׂמֵחַ בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁזּוֹכֶה לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם וָיוֹם. וּתְהִלָּה לָאֵל, אָנוּ מְלֵאִים מִצְווֹת: צִיצִית, תְּפִלִּין, מְזוּזָה, שַׁבָּת, כַּשְׁרוּת וְכוּ׳, וְכוּ׳. וְלָכֵן אָמַר: שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל אֶת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, עַרְבִית, צָרִיךְ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, כִּי הָעַצְבוּת הִיא מְאֹד מְאֹד מְסֻכֶּנֶת, וְלָכֵן בְּשָׁעָה שֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, צָרִיךְ

לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הוּא מְדַבֵּר לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן פא): תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּשִׂמְחָה, הִיא עֲרֵבָה וּמְתֻקָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאָמַר (שָׁם נז): מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּשִׂמְחָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְכַבֵּד אוֹתוֹ וּפוֹקֵד אֶת לוֹחֲצָיו; וְאָמַר (שָׁם ע׳): עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, תָּבוֹא תְּפִלָּתְךָ בְּהֵיכַל־מֶלֶךְ; רוֹאִים מִכָּל זֶה מַה זּוֹ תְּפִלָּה בְּשִׂמְחָה. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן! וְתִסַּח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִהְיֶה רַק שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עַל נַעַם חֶלְקְךָ, עַל אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׁם חֶלְקְךָ וְגוֹרָלְךָ, וְתָמִיד תְּבַשֵּׂר לִי רַק בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת, רַק אַל תַּנִּיחַ אֶת הָעֲצֵלוּת וְעַצְבוּת אֲצִלְךָ כְּרֶגַע.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִינָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לִשְׁמֹר מְאֹד לֹא לְהִסְתַּכְסֵךְ עִם הַמַּלְכוּת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד הִקְפִּיד עַל דָּבָר זֶה, וְאָמַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: אַתֶּם יְכוֹלִים לָבוֹא אֵלַי דֶּרֶךְ שָׂדוֹת וּמִדְבָּרִיוֹת, וְלֹא לִפְחֹד מֵחַיּוֹת רָעוֹת, חַיּוֹת טוֹרְפוֹת, כִּי אֲנִי עָרֵב בַּעֲדְכֶם, אֲבָל רַק עִם דַּרְכּוֹנִים, הַיְנוּ לֹא לְהִסְתַּכְסֵךְ עִם הַמַּלְכוּת. וּבֶאֱמֶת אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), שֶׁיֵּשׁ בְּטָחוֹן דְּסִטְרָא אָחְרָא, בְּחִינַת (מִשְׁלֵי כה, יט): ״מִבְטָח בּוֹגֵד״, וּכְתִיב (יְשַׁעְיָה ל, יב): ״וַתִּבְטְחוּ בְּעֹשֶׁק וְנָלוֹז וְתִשָּׁעֲנוּ עָלָיו״, וּמְבָאֵר מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־עֵצוֹת, אוֹת בִּטָּחוֹן, סִימָן ד׳), כִּי עִקַּר מַעֲלַת הַבִּטָּחוֹן הוּא לִבְטֹחַ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלַעֲשׂוֹת טוֹב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לו): ״בְּטַח בַּה׳ וַעֲשֵׂה טוֹב״, דְּהַיְנוּ שֶׁלֹּא יִתְבַּלְבֵּל מִתּוֹרָתוֹ וַעֲבוֹדָתוֹ, מֵחֲמַת דְּאָגוֹת וְטִרְדוֹת הַפַּרְנָסָה, רַק יַעֲסֹק בְּתוֹרָה וַעֲבוֹדָה, וְיִבְטַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְּפַרְנְסוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו. וְאִם אֵינוֹ אוֹחֵז בְּבִטָּחוֹן

כָּזֶה, שֶׁיְסַלֵּק אֶת עַצְמוֹ מֵעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי, וְרוֹצֶה לַעֲסֹק בְּדָרָךְ אֶרֶץ גַּם־כֵּן, בְּמַשָּׂא וּמַתָּן אוֹ בְּמְלָאכָה, עַל־כָּל־פָּנִים יְקַבֵּעַ עִתִּים לַתּוֹרָה, וְיִתְפַּלֵּל בִּזְמַנּוֹ וְכוּ׳, וְלֹא יִדְאַג וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל, מֵחֲמַת דַּאֲגוֹת הַפַּרְנָסָה, רַק יִבְטַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. גַּם לְעִנְיַן צְדָקָה וּגְמִילוּת חֲסָדִים, וּלְהוֹצִיא מָמוֹן עַל עִסְקֵי מִצְווֹת, יִהְיֶה לוֹ בִּטָּחוֹן בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְמַלֵּא מַחְסוֹרוֹ, וּבִגְלַל הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרְכֵהוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וַאֲפִלּוּ אִם יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ, שֶׁאֵין מַעֲשָׂיו עוֹלִים יָפֶה כָּרָאוּי, אַל יִפֹּל מֵהַבִּטָּחוֹן מֵחֲמַת זֶה, לוֹמַר: מִי אָנֹכִי לִבְטֹחַ וּלְהִשָּׁעֵן בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שֶׁהֲרֵעוֹתִי אֶת מַעֲשַׂי כָּל־כָּךְ, רַק יִבְטַח בְּחַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר לֹא תָמְנוּ, וּבְרַחֲמָיו שֶׁאֵינָם כַּלִּים, שֶׁיְרַחֵם עָלָיו גַּם־כֵּן, וְיָזוֹן וִיפַרְנֵס אוֹתוֹ, כִּי (תְּהִלִּים קמה, ט): ״טוֹב ה׳ לַכֹּל״, וְאַל יַטְרִיד עַצְמוֹ בְּדַאֲגַת וְטִרְדַּת הַפַּרְנָסָה, מֵחֲמַת קַטְנוּתוֹ בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, רַק יִתְחַזֵּק בְּבִטָּחוֹן אֵיךְ שֶׁהוּא, מֵחֲמַת שֶׁכֵּן נָתַן לַשָּׁמַיִם. וְכָל זֶה וְכַיּוֹצֵא בּוֹ נִקְרָא בִּטָּחוֹן דְּקְדֻשָּׁה, אֲבָל לַעֲשׂוֹת אֵיזוֹ עַוְלָה, חַס וְשָׁלוֹם, מִכָּל שֶׁכֵּן אֵיזוֹ גְּזֵלָה וְרַמָּאוּת, אוֹ לַעֲסֹק בְּזִיּוּפִים וּשְׁקָרִים, וְלִסְחֹר בִּסְחוֹרוֹת מְחוּץ לַמְּדִינָה שֶׁאָסְרָה הַמַּלְכוּת, וְלִבְטֹחַ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְצַיְלוֹ וְיַעֲזֹר לוֹ לִגְמֹר הָעֵסֶק, וְלֹא יִתְוַדַּע הַדָּבָר, זֶהוּ בִּטָּחוֹן דְּסִטְרָא אָחֳרָא, בְּחִינַת (מִשְׁלֵי כה, יט) ״מִבְטָח בּוֹגֵד״, בְּחִינַת (יְשַׁעְיָה ל, יב): ״וַתִּבְטְחוּ בְּעֹשֶׁק וְנָלוֹז״, וּבְטָחוֹן כָּזֶה הוּא כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר שֶׁאֵין בּוֹ תַּקָּנָה. וַאֲפִלּוּ מִי שֶׁעוֹסֵק בְּמַשָּׂא וּמַתָּן בִּגְדוֹלוֹת מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה, וּמַרְבֶּה לִלְווֹת מִכַּמָּה אֲנָשִׁים, וּבוֹטֵחַ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעְזְרוֹ לִגְמֹר הַמַּשָּׂא וּמַתָּן, גַּם זֶה הוּא בְּחִינַת בִּטָּחוֹן דְּסִטְרָא אָחֳרָא. אַדְרַבָּה, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ בִּטָּחוֹן חָזָק, שֶׁאֲפִלּוּ אִם לֹא יִנְהַג מַשָּׂא וּמַתָּן גָּדוֹל כָּל־כָּךְ, אַף־עַל־פִּי־כֵן יְפַרְנְסוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּרָאוּי. וְהַמַּשְׂכִּיל יָבִין דְּבָרִים הַרְבֵּה מִתּוֹךְ דְּבָרֵינוּ, אֵיךְ לִבְרֹחַ מִבִּטָּחוֹן דְּסִטְרָא אָחֳרָא, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה, וּלְהִתְחַזֵּק בְּבִטָּחוֹן דִּקְדֻשָּׁה, אַף אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא; כִּי בֶּאֱמֶת כְּתִיב (תְּהִלִּים לב): ״רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּה׳ חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ״, וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ תְּהִלִּים לב): רַבִּי אֶלְעָזָר בְּשֵׁם רַבִּי אַבָּא אָמַר: אֲפִלּוּ רָשָׁע בּוֹטֵחַ בְּהַשֵּׁם — חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ; רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁאָסוּר לָאָדָם לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, אֲפִלּוּ שֶׁעֲשָׂה מַה שֶּׁעֲשָׂה וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עָלָיו לִבְטֹחַ בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא,

שֶׁבְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ, וְהַבְטָחוֹן הוּא יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְדָבָר גָּדוֹל דָּבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְעָלָיו לִבְטֹחַ רַק עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דָּבָר בִּלְעֲדֵי הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִית, זוֹ נִקְרֵאת שְׁלֵמוּת הָאֱמוּנָה, כִּי אֱמוּנָה וּבְטָחוֹן הוֹלְכוֹת בְּיַחַד, כִּי מִי שֶׁחָזָק בֶּאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וָעֵד אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, הוּא בּוֹטֵחַ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹמֵר אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִסְתַּכְּסֵךְ עִם הַמַּלְכוּת, וּבְמָקוֹם שֶׁיָּכוֹל לִבְרֹחַ הוּא בּוֹרֵחַ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, חֵלֶק ב׳, סִימָן ג׳): מִי שֶׁבּוֹרֵחַ מִן הַצָּרָה, הוּא פִּקֵּחַ; וְלָכֵן צְרִיכִים לִהְיוֹת חָכָם וּפִקֵּחַ, וְלִבְרֹחַ מִן הַצָּרוֹת, וְלֹא לְהִסְתַּכְּסֵךְ בְּשׁוּם צָרוֹת, כִּי מַסְפִּיק שֶׁבָּאוֹת לָאָדָם צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת מִפְּנֵי עֲוֹונוֹתָיו הַמְרֻבִּים וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל לָקַחַת עַל עַצְמוֹ צָרוֹת חֲדָשׁוֹת, וּלְהִסְתַּבֵּךְ עִם הַמַּלְכוּת, מַה צְּרִיכִים אֶת זֶה?! אֶלָּא אִם כֵּן אַתָּה אוֹהֵב לָשֶׁבֶת בַּכֶּלֶא... לָנוּ אֵין אֶלָּא דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲנַחְנוּ מְחֻיָּבִים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ, מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִקָּרֵא עַל שְׁמוֹ, וּלְהִשָּׁמֵר מִכָּל מִינֵי עֲסָקִים מְפֻקְפָּקִים שֶׁאָסְרָה הַמַּלְכוּת וְכוּ׳, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים. וְאָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי א, לג): ״וְשֹׁמֵעַ לִי יִשְׁכָּן בֶּטַח, וְשַׁאֲנַן מִפַּחַד רָעָה״.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִקְנוֹת לְעַצְמְךָ מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁהִיא הַמִּדָּה הֲכִי יָפָה שֶׁרַק

יְכוֹלִים לִקְנוֹת לְעַצְמוֹ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, קַטְנוּת וִירִידוֹת, מַכְאוֹבִים וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְעִקַּר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיָּכוֹל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְיִתְעַטֵּר בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מִדָּה יוֹתֵר יְקָרָה כְּמוֹ הַמִּדָּה הַזּוֹ, כִּי הַסַּבְלָנוּת מַצִּילָה אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי צָרוֹת, וּלְהֵפֶךְ — הַפָּזִיז, מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת מַעֲשָׂיו בְּפָזִיזוּת, בְּלִי יִשּׁוּב הַדַּעַת, הוּא מְסִתַּבֵּךְ בְּכָל מִינֵי סִבּוּכִים, אַשְׁרֵי מִי שֶׁקּוֹנֶה לְעַצְמוֹ אֶת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, אֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה), שֶׁהַסַּבְלָנוּת תְּלוּיָה בֶּאֱמוּנָה, כִּי כְּפִי שֶׁהוּא מַאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כֵּן יִסְבֹּל אֶת כָּל הַבָּא עָלָיו לְטוֹבָה, כִּי כְּכָל שֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, כְּמוֹ־כֵן יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, שֶׁשּׁוּם דָּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲקֹר אוֹתוֹ. וְאַף שֶׁלְּהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, זֶהוּ הַדָּבָר הֲכִי קָשֶׁה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אָדָם נוֹטֶה מְאֹד לְהִתְעַצְבֵּן עַל כָּל דָּבָר שֶׁהוֹלְכִים נֶגֶד רְצוֹנוֹ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת מִי שֶׁרוֹצֶה לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, עָלָיו לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, אֲשֶׁר זוֹ הַמִּדָּה הֲכִי יְקָרָה, וְאַף שֶׁבָּא לוֹ דָּבָר זֶה קָשֶׁה מְאֹד, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כז): כְּמוֹ שֶׁכָּל הָרְפוּאוֹת הֵן בְּסַמִּים מָרִים, כֵּן רְפוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ צְרִיכִין לְקַבֵּל עַל־יְדֵי מְרִירוּת, דְּהַיְנוּ הַמְּנִיעוֹת שֶׁצְּרִיכִין לִשְׁבֹּר, וְהַיִּסּוּרִים שֶׁצְּרִיכִים לִסְבֹּל קֹדֶם שֶׁזּוֹכִין לִרְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ בֶּאֱמֶת. וּכְמוֹ שֶׁבָּחֳלִי הַגּוּף לִפְעָמִים הַחֻלְשָׁה גּוֹבֶרֶת כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁאֵין יְכֹלֶת בְּיַד הַחוֹלֶה לִסְבֹּל מְרִירוּת הָרְפוּאוֹת, וְאָז הָרוֹפְאִים מוֹשְׁכִין יְדֵיהֶם מִן הַחוֹלֶה וּמְיָאֲשִׁים אוֹתוֹ, כֵּן כְּשֶׁעֲוֹונוֹת שֶׁהֵם חֹלִי הַנֶּפֶשׁ גּוֹבְרִים מְאֹד, אֲזַי אֵין יָכוֹל לִסְבֹּל מְרִירוּת הָרְפוּאוֹת, וְאָז הָיָה כְּמַעַט אָפֵס תִּקְוָה, חַס וְשָׁלוֹם.

אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מָלֵא רַחֲמִים, וּכְשֶׁרוֹאֶה בָּאָדָם שֶׁחָפֵץ לָשׁוּב אֵלָיו, אֲבָל אֵין בּוֹ כֹּחַ לִסְבֹּל מְרִירוּת הָרְפוּאוֹת, שֶׁצָּרִיךְ לְפִי רֹב עֲוֹונוֹתָיו הָעֲצוּמִים, אֲזַי הוּא יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלָיו, וּמַשְׁלִיךְ כָּל חַטֹּאתָיו אַחַר כְּתֵפָיו, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לִסְבֹּל מְרִירוּת הָרִבֵּה בְּשִׁבְיל רְפוּאָתוֹ, רַק כְּפִי יְכָלְתּוֹ. וּמִזֶּה יָבִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעַצְמוֹ, מִי שֶׁרוֹצֶה לָחוּס עַל חַיָּיו, וְחָפֵץ לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַאֲזַי עַל־פִּי־רֹב

כְּשֶׁמַּתְחִיל לְהִכָּנֵס מְעַט בְּדַרְכֵי הַכְּשֵׁרִים, וּלְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי בָּאוֹת עָלָיו מְנִיעוֹת וְיִסּוּרִים הַרְבֵּה מִכַּמָּה צְדָדִים, כָּל אֶחָד כְּפִי עִנְיָנוֹ. וְנִדְמֶה לוֹ לִפְעָמִים, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִסְבֹּל מְרִירוּת וְיִסּוּרִים וּמְנִיעוֹת כָּאֵלֶּה. וְיֵשׁ שֶׁנִּפְלוּ מֵחֲמַת זֶה, וְחָזְרוּ וְנִתְרַחֲקוּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

אֲבָל הֶחָפֵץ בֶּאֱמֶת, צָרִיךְ שֶׁיֵּדַע וְיַאֲמִין, שֶׁכָּל הַמְּרִירוּת וְהַיִּסּוּרִין וְהַמְּנִיעוֹת הַבָּאִים עָלָיו — הַכֹּל בְּחֶסֶד גָּדוֹל. כִּי לְפִי עֲוֹנוֹתָיו הָרַבִּים, הָיָה צָרִיךְ לִסְבֹּל מְרִירוּת הַרְבֵּה יוֹתֵר בִּשְׁבִיל רְפוּאָתוֹ, שֶׁלֹּא הָיָה בְּכֹחוֹ בְּשׁוּם אֹפֶן לִסְבֹּל, וְהָיְתָה נֶאֱבֶדֶת תִּקְוָתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם. אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלָיו, וְאֵינוֹ שׁוֹלֵחַ לוֹ מְרִירוּת וְיִסּוּרִים, כִּי אִם כְּפִי יְכָלְתּוֹ. וְזֹאת הַמְּרִירוּת וְהַיִּסּוּרִים וְכוּ׳ שֶׁיֵּשׁ לוֹ, בְּוַדַּאי הוּא צָרִיךְ לִסְבֹּל, וּבְוַדַּאי יֵשׁ בְּכֹחוֹ לְסָבְלוֹ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵינוֹ שׁוֹלֵחַ עַל שׁוּם אָדָם מְרִירוּת וּמְנִיעוֹת שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְסָבְלָם וּלְשָׂבְרָם, אַף־עַל־פִּי שֶׁלְּפִי מַעֲשָׂיו הָיָה מַגִּיעַ לוֹ כָּךְ; וּמִכָּל זֶה תִּתְעוֹרֵר גַּם אַתָּה לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמֹר אוֹתְךָ, שֶׁלֹּא תִּסְתַּבֵּךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הָעִקָּר תִּתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹ הַצְלָחָה גָּדוֹל, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִיתָא בַּסֵּפֶר צַוָּאַת הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זי״ע (אות ב.): ״שִׁוִּיתִי הַוָיָ״ה לְנֶגְדִּי תָּמִיד״, שִׁוִּיתִי לְשׁוֹן הִשְׁתַּוּוּת, בְּכָל דָּבָר הַנֶּאֱרָע הַכֹּל שָׁוֶה אֶצְלוֹ, בֵּין בְּעִנְיָן שֶׁמְּשַׁבְּחִין אוֹתוֹ בְּנֵי־אָדָם אוֹ מְבַזִּין אוֹתוֹ, וְכֵן בְּכָל

שְׁאָר דְּבָרִים, וְכֵן בְּכָל הָאֲכִילוֹת — בֵּין שֶׁאוֹכֵל מַעֲדַנִּים, בֵּין שֶׁאוֹכֵל שְׁאָר דְּבָרִים, הַכֹּל יִשְׁוֶה בְּעֵינָיו, כֵּיוָן שֶׁהוּסַר הַיֵּצֶר הָרָע מִמֶּנּוּ מִכֹּל וָכֹל, וְכָל דָּבָר שֶׁיֵּאָרַע לוֹ — יֹאמַר: הֲלֹא זֶה מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִם בְּעֵינֶיךָ הָגוּן וְכוּ׳, וְכָל כַּוָּנָתוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם, אֲבָל מִצַּד עַצְמוֹ אֵין חִלּוּק. וְזוֹ מַדְרֵגָה גְּדוֹלָה מְאֹד. וְכָל אָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל כֹּחוֹ כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וְצָרִיךְ שֶׁיֵּדַע, שֶׁהַכֹּל הוּא צֹרֶךְ גָּבוֹהַּ, מִפְּנֵי שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה שֶׁיַּעַבְדוּ אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם. וְהַכַּוָּנָה, כִּי לִפְעָמִים אָדָם הוֹלֵךְ וּמְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם, וְאָז אֵינוֹ יָכוֹל לִלְמֹד, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת דָּבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ אָז, וּלְיַחֵד יִחוּדִים קְדוֹשִׁים, וְכֵן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמֹד כְּדַרְכּוֹ, וְצָרִיךְ לַעֲבֹד אוֹתוֹ בַּאֲפָנִים אֲחֵרִים, וְאַל יְצַעֵר עַצְמוֹ בָּזֶה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה שֶׁיַּעַבְדוּהוּ בְּכָל הָאֲפָנִים, לִפְעָמִים בְּאֹפֶן זֶה, וּפְעָמִים בְּאֹפֶן זֶה, לְכָךְ הִזְדַּמֵּן לְפָנָיו לֵילֵךְ לְדֶרֶךְ זוֹ שֶׁהוֹלֵךְ בָּהּ, אוֹ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם, כְּדֵי לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֹפֶן אַחֵר. וְהַכְּלָל הוּא, שֶׁאָסוּר לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִשּׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם, אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת תָּמִיד דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרֶגַע, וְכָל מֹחַ־מַחֲשַׁבְתּוֹ צָרִיךְ רַק לַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיַצֵּיר תָּמִיד בְּדַעְתּוֹ, אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ הוּא אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, וּכְפִי שֶׁיַּחְדִּיר דָּבָר זֶה בְּדַעְתּוֹ, כֵּן יִהְיֶה נָקִי מִכָּל מִינֵי חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וְשׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתוֹ, כִּי הֵיכָן שֶׁרַק יֵלֵךְ, וּמַה שֶּׁרַק יַעֲשֶׂה, הוּא אֵינוֹ מַסִּיחַ דַּעַת מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן בְּשָׁעָה שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה, רָאוּי לוֹ שֶׁיִּזְכֹּר אָז גַּם־כֵּן מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הַתּוֹרָה הִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הוּא נִכְנָס לְתוֹךְ חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן שָׁמְעוּ צַדִּיקִים, כְּשֶׁהָיוּ לוֹמְדִים, הָיוּ אוֹמְרִים כָּךְ: ׳אָמַר רָבָא, כָּךְ הוּא הָרָצוֹן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא׳, ׳אָמַר אַבַּיֵי כָּךְ הוּא הָרָצוֹן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא׳, וְכֵן בְּכָל מֵימְרָא וַהֲלָכָה, תָּמִיד הִזְכִּירוּ אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן בְּעֵת קִיּוּם מִצְוָה, הָאָדָם צָרִיךְ רַק לַחֲשֹׁב שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עַכְשָׁו אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן כְּשֶׁהוֹלֵךְ עַל הַדֶּרֶךְ, עָלָיו לֵידַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִנְהִיג עִמּוֹ שֶׁיֵּלֵךְ עַכְשָׁו בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה וְכוּ׳, וְשֶׁיֵּשׁ עָלָיו נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים עַל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה וְכוּ׳ וְכוּ׳, הַכֹּל מִמֶּנּוּ

יִתְבָּרַךְ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַה לְתַקֵּן עַל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה, כִּי נִכְנַס בְּנִסָּיוֹן גָּדוֹל, וְהוּא עוֹמֵד בַּנִּסָּיוֹן, וְזוֹ הַנַּחַת־רוּחַ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַכְשָׁו שֶׁהוּא עַל הַדֶּרֶךְ, וְכֵן כְּשֶׁצָּרִיךְ לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים, עָלָיו לֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, רַק יְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאָז נָכוֹן לִבּוֹ יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁאַף פַּעַם לֹא יִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, וְיָאִיר עָלָיו מֶלֶךְ הַכָּבוֹד בְּעַצְמוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! מְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב לִי כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וּמָרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת גַּם יַחַד, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁהַכֹּל מִלְמַעְלָה, שֶׁמְּמַנִּסִּים אוֹתְךָ לִרְאוֹת אֶל מִי תִּפְנֶה בְּעֵת צָרָתְךָ. וְלָכֵן עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מט): וְדַע, שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה הִיא, כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר בְּאֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת מַמָּשׁ שֶׁהָיָה מִקֹּדֶם הַתְּשׁוּבָה, כָּל אֶחָד לְפִי מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים, וּכְשֶׁעוֹבֵר בְּאֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת וְהָעִנְיָנִים שֶׁהָיָה מִתְּחִלָּה מַמָּשׁ, וְעַכְשָׁו פּוֹנֶה עֹרֶף מֵהֶם, וְכוֹפֶה יִצְרוֹ לְבִלְי לַעֲשׂוֹת עוֹד מַה שֶּׁעָשָׂה, זֶהוּ עִקַּר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה, וְרַק זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה.

וְהִיא מַעֲלָה גְּדוֹלָה, כְּשֶׁיֵּשׁ עֵדַיִן יֵצֶר הָרָע לָאָדָם, כִּי אָז יָכוֹל לַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עִם הַיֵּצֶר הָרָע דַּיְקָא, דְּהַיְנוּ לִקַּח כָּל הַהִתְלַהֲבוּת וְהַחֲמִימוּת, וּלְהַכְנִיסָהּ בְּתוֹךְ עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, דְּהַיְנוּ לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן בַּחֲמִימוּת וּבְהִתְלַהֲבוּת הַלֵּב וְכַיּוֹצֵא. וְאִם אֵין יֵצֶר הָרָע לָאָדָם, אֵין עֲבוֹדָתוֹ שְׁלֵמָה כְּלָל. וְהָעִקָּר לַעֲצֹר וּלְעַכֵּב הַחֲמִימוּת בְּעֵת הַתַּאֲוֹת,

וּלְהַנִּיחָהּ בְּעֵת הַתְּפִלָּה וְהָעֲבוֹדָה, שָׁם יַנִּיחַ חֲמִימוּתוֹ וְהִתְלַהֲבוּתוֹ לְתוֹךְ הָעֲבוֹדָה; וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן! רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, נָפַלְתָּ בְּמָקוֹם שֶׁנָּפַלְתָּ וְכוּ׳ וְכוּ׳, רְאֵה עַל־כָּל־פָּנִים לֹא לִפֹּל עוֹד פַּעַם וְכוּ׳. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת נא.): מִי שֶׁאוֹכֵל שׁוּם, וְרֵיחוֹ נוֹדֵף, יַחֲזֹר וְיֹאכַל שׁוּם אַחֵר, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה רֵיחוֹ נוֹדֵף וְכוּ׳, אִם כְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בַּעֲוֹנוֹת חֲמוּרִים, רְאֵה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאַל תִּפֹּל יוֹתֵר בַּפַּח, וְאַף שֶׁיִּצְרְךָ מוֹשֵׁךְ אוֹתְךָ לַעֲשׂוֹת שְׁטֻיּוֹת, דַּע לְךָ, שֶׁזֶּה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה שֶׁלְּךָ, שֶׁיְּנַסּוּ אוֹתְךָ עוֹד פַּעַם, שֶׁתִּצְטָרֵךְ לָלֶכֶת בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, וְאַתָּה תִּמְנַע עַצְמְךָ מִלֵּילֵךְ שָׁם, זֶה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה, כִּי אַחֶרֶת אַתָּה נִדְמֶה כְּמִי שֶׁטּוֹבֵל וְשֶׁרֶץ בְּיָדוֹ, שֶׁאָז כָּל מֵימוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יְכוֹלוֹת לְטַהֵר אוֹתוֹ. וְלָכֵן רְאֵה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה שֶׁלְּךָ, שֶׁתֵּדַע שֶׁיְּנַסּוּ אוֹתְךָ, שֶׁתִּצְטָרֵךְ עוֹד פַּעַם לַעֲבֹר אֶת הַזֶּבֶל וְהַלְכְלוּךְ שֶׁעָבַרְתָּ וְכוּ׳, וְעַכְשָׁו תִּמְנַע עַצְמְךָ מִלֵּילֵךְ שָׁם, וְאַף שֶׁבּוֹעֵר בְּךָ יִצְרְךָ לֵילֵךְ וְלַחֲזֹר שָׁם וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת תִּמְנַע אֶת עַצְמְךָ מִלַּחֲזֹר שָׁם, זֶה עִקַּר תְּשׁוּבָתְךָ. וּזְכֹר גַּם זְכֹר מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קיט.): יָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פְּרוּסָה תַּחַת כַּנְפֵי הַחַיּוֹת, כְּדֵי לְקַבֵּל בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה; וְלָכֵן אַל תֹּאמַר, כִּי לְךָ אֵין תִּקָּוָה וְתוֹחֶלֶת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֵין דָּבָר כָּזֶה, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם חַי, יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל. וְלָכֵן תִּקַּח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתַרְבֶּה לִלְמֹד מִשְׁנָיוֹת, כִּי מִשְׁנָ״ה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָ״ה, וּמִי שֶׁמַּרְבֶּה בִּלְמוּד מִשְׁנָיוֹת, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כִּי בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בְּחִינַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כו), שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ נִמְצָא בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר, וּמְעוֹרֵר אֶת כָּל אָדָם וְאָדָם, שֶׁיְּקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ. נִמְצָא, שֶׁאֵצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל מָצוּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא זָכָה לְהַגִּיעַ אֶל שַׁעַר הַנ׳ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, שֶׁאֵין שְׁלֵמוּת אַחֲרָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים לב), שֶׁאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: ״עֲלֵה אֶל הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר נְבוֹ״, וְאִיתָא (בַּכְּתָבִים): הַר נְבוֹ — נ׳ בּוֹ, הַיְנוּ שֶׁבְּעֵת הַהִסְתַּלְקוּת זָכָה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְהִתְעַלּוֹת אֶל שַׁעַר הַנ׳, שֶׁשָּׁם הוּא בְּטוּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁאֵין כְּבָר לְפָנָיו מַרְאֵה עֵינָיו כְּלוּם, רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה אֲשֶׁר מִשְׁנָ״ה אוֹתִיּוֹת מֵשׁ״ה נ׳, כִּי דַּיְקָא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ זָכָה אֶל שַׁעַר הַנ׳, בְּטוּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד וּלְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנָה, גַּם־כֵּן יָכוֹל לִזְכּוֹת שֶׁיָּאִיר בּוֹ מֹשֶׁה אֶת שַׁעַר נ׳, בְּטוּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ז׳, סִימָן ג׳): אֵין כָּל הַגָּלֻיּוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְּסוֹת, אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנָיוֹת; וְאָמְרוּ (שָׁם): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוֹאִיל וְאַתֶּם מִתְעַסְּקִים בְּמִשְׁנָה, כְּאִלּוּ אַתֶּם מַקְרִיבִין קָרְבָּן; אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וּמַתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנָה בְּכָל יוֹם, וְאָז יָכוֹל לִשְׁמֹחַ כָּל יוֹם וָיוֹם, וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְעַתָּה תִּרְאֶה נִפְלָאוֹת נוֹרָאוֹת פְּלָאֵי פְּלָאוֹת, אֵיךְ שֶׁתֵּבֵת לְמוּ״ד מִשְׁנָיוֹ״ת עוֹלָה כְּמִסְפַּר פָּסוּק (תְּהִלִּים קז, ח): ״יוֹד״וּ לַהֲוָי״ה חַסְדּ״וֹ וְנִפְלְאוֹתָי״ו לִבְנֵי״ אָדָ״ם״; וְלָכֵן רָאוּי לָנוּ לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל נִפְלְאוֹת הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִם בְּנֵי־אָדָם, שֶׁנָּתַן לָנוּ מַתָּנָה אֶת שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, שֶׁמִּי שֶׁמַּתְמִיד בָּזֶה, מְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה, אַשְׁרֵי לוֹ!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלֵידַע שֶׁכָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ לְךָ, זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ מְעַט מִקְצָת הַפַּרְנָסָה שֶׁיֵּשׁ לְךָ, זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא מִכֹּחֲךָ וְשָׂכְלְךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאָז אִם תַּחְדִּיר בְּדַעְתְּךָ דָּבָר זֶה, דַּע לְךָ, שֶׁזּוֹ אֲכִילַת מָן, כִּי בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וָעֵד, אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְכָל מַה שֶּׁהוּא מַרְוִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם מִיָּד לְיָד, זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, זוֹ נִקְרֵאת אֲכִילַת מָן.

וּמוּבָא בַּסֵּפֶר ״מָאוֹר וָשָׁמֶשׁ״ (פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח), עַל מַאֲמָרָם זַ״ל (תַּנְחוּמָא בְּשַׁלַּח): לֹא נִתְּנָה הַתּוֹרָה לִדְרֹשׁ אֶלָּא לְאוֹכְלֵי הַמָּן; שֶׁזֶּה שַׁיָּךְ גַּם עַתָּה, כִּי מִי שֶׁרוֹצֶה לְקַבֵּל עָלָיו עֹל תּוֹרָה, צָרִיךְ לִהְיוֹת בַּעַל בִּטָּחוֹן בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא לִרְדֹּף אַחַר פַּרְנָסָה כָּל הַיּוֹם, רַק מְמַעֵט בְּעִסָּק וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבְוַדַּאי קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַזְמִין לוֹ פַּרְנָסָתוֹ בְּכָל יוֹם וָיוֹם. הֲגַם שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים טו): ״וּבֵרַכְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה״, שָׁמַעְתִּי הַפֵּרוּשׁ מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מָרְדֳּכַי מִנֶּעשְׁכִיז זי״ע, שֶׁעַקִּימַת שְׁפָתָיו הָוֵי מַעֲשֶׂה לְעִנְיַן מַלְקוֹת (בָּבָא מְצִיעָא צ: וּבְרַשִׁ״י שָׁם דִּבּוּר הַמַּתְחִיל: הָוְיָא מַעֲשֶׂה), בְּוַדַּאי מִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה (סוֹטָה יא.), שֶׁעַקִּימַת שְׁפָתָיו בַּתּוֹרָה הָוֵי מַעֲשֶׂה לְעִנְיַן זֶה, שֶׁיְּקַיְּמִים בּוֹ (דְּבָרִים טו, יח): ״וּבֵרַכְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה״, שֶׁתִּתְבָּרֵךְ לְךָ הַפַּרְנָסָה עַל־יְדֵי עֲקִימַת שְׁפָתֶיךָ בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה. וּמִמֵּילָא כְּשֶׁהָאָדָם עוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ יוֹתֵר, אֲזַי יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁתִּהְיֶה פַּרְנָסָתוֹ יוֹתֵר בְּרֶוַח, וְכָל מַה שֶּׁעוֹסֵק אָדָם בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה יוֹתֵר בִּדְבֵקוּת, תִּהְיֶה פַּרְנָסָתוֹ מְצוּיָה יוֹתֵר בְּרֶוַח, כִּי זֶה עִקַּר עֲבוֹדַת הָאָדָם בָּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמַאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּאָה א, א): אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ לָעוֹלָם הַבָּא וְכוּ׳, וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם; וּבְוַדַּאי יוּכַל הָאָדָם לִהְיוֹת בָּטוּחַ בָּזֶה, שֶׁעַל־יְדֵי עֲקִימַת שְׁפָתָיו בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, בָּאָה לוֹ פַּרְנָסָתוֹ בְּנָקֵל. וְזֶהוּ פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק (שְׁמוֹת טז, ד): ״הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ״; רָצָה לוֹמַר, דִּבּוּרִים שֶׁלְּךָ שֶׁתְּדַבֵּר בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, מִזֶּה תִּלַּקֵּט לְךָ פַּרְנָסָה, כִּי כְּמוֹ שֶׁיִּהְיוּ הַדִּבּוּרִים שֶׁלְּךָ בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה לִשְׁמָהּ יוֹתֵר, אֲזַי תִּהְיֶה לְךָ פַּרְנָסָה בְּרֶוַח יוֹתֵר, וְזֶהוּ (שָׁם): ״לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ הֲיֵלֵךְ בְּתוֹרָתִי אִם לֹא״, רָצָה לוֹמַר, אִם לֹא יֵלֵךְ בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ, לֹא תִּהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה, וְיִהְיֶה צָרִיךְ לִרְדֹּף כְּמוֹ קוֹרֵא בֶּהָרִים וּגְבָעוֹת וּטְרָחוֹת רַבּוֹת בְּשָׁבִיל פַּרְנָסָה, אֲבָל אִם יֵלֵךְ בְּתוֹרָתִי, אֲזַי יִלְקֹט פַּרְנָסָתוֹ מִדְּבָרָיו מַמָּשׁ. וְזֶהוּ פֵּרוּשׁ (שָׁם): ״וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי, וְהֵכִינוּ אֶת אֲשֶׁר יָבִיאוּ״, כִּי יֵשׁ מַדְרֵגַת צַדִּיקִים גְּדוֹלִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם בִּטָּחוֹן גָּדוֹל כָּל־כָּךְ, עַל־יְדֵי תּוֹרָתָם וּתְפִלָּתָם, שֶׁהֵם יְכוֹלִים לְהַכְנִיס גַּם בִּלְבּוֹת בְּנֵי־אָדָם חֵשֶׁק הַתּוֹרָה וּתְפִלָּה וּבִטָּחוֹן בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְזֶהוּ ״וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי״, דְּהַיְנוּ מַדְרֵגַת צַדִּיק הַגָּדוֹל הַנִּקְרָא שִׁשִּׁי, כִּי מִדַּת צַדִּיק הִיא מַדְרֵגָה

שִׁשִּׁית מִמִּדַּת הַחֶסֶד עַד הַיְסוֹד (כִּי הַצַּדִּיק אוֹחֵז בִּשְׁלֵמוּת בְּמִדַּת הַיְסוֹד), זֶה הַצַּדִּיק יֵשׁ לוֹ הֲכָנָה כָּל־כָּךְ בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא בָּרוּךְ הוּא, שֶׁיּוּכַל לְלַמֵּד לַאֲחֵרִים מִדַּת הַבִּטָּחוֹן. וְזֶהוּ מִשְׁנָ״ה לְשׁוֹן שִׁנּוּן, וְרָצָה לוֹמַר: ״וְהָיָה מִשְׁנֶה״, שֶׁיּוּכַל לְלַמֵּד לַאֲחֵרִים, שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם פַּרְנָסָה עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה. וְהַיְנוּ ״יִלְקְטוּ יוֹם בְּיוֹמוֹ״, רָצָה לוֹמַר, שֶׁיְּלַמֵּד אוֹתָם בְּנֵי־אָדָם, שֶׁהֻמָּה גַּם־כֵּן יִלַּקְטוּ פַּרְנָסָתָם יוֹם יוֹם מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה שֶׁלָּהֶם. רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁכָּל מִי שֶׁמְּזַכֶּה אֶת אֲחֵרִים לִלְמֹד תּוֹרָה וְלַעֲסֹק בִּתְפִלָּה, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁפָּע עָלָיו שֶׁפַע גָּדוֹל בְּפַרְנָסָה, שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לִהְיוֹת נִצְרָךְ אֶל הַבְּרִיּוֹת, וְלֹא יִצְטָרֵךְ לָרוּץ כְּקוֹרֵא בָּהָרִים, וּלְחַפֵּשׂ אַחַר פַּרְנָסָתוֹ, אֶלָּא הַכֹּל יָבוֹא לוֹ בְּנָקֵל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל! וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן נא): אֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מִמֶּנִּי, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מַטְעֶה מְאֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִצְּדָקָה לְהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבָּזֶה הוּא מְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר, הֲלָכָה ה׳, אוֹת לה): וְעִקַּר הַצְּדָקָה לִתֵּן לַעֲנִיִּים הֲגוּנִים הַנִּכְלָלִים בְּהַזְּקֵנִים דִּקְדֻשָּׁה הַמּוֹסִיפִים קְדֻשָּׁה וְכוּ׳, שֶׁמְּגַלִּים אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַכֹּל נַעֲשֶׂה רַק כְּמוֹ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְחַדְּשִׁים עַצְמָן בְּכָל פַּעַם. וְזוֹ מַעֲלַת הַמְסַיֵּעַ בְּצִדְקָתוֹ לְהַדְפִּיס חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה הֲגוּנִים עַל יְסוֹדוֹת הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר לְתַקֵּן אֶת הַתִּקּוּן הַנַּעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה, שֶׁהוּא לְהַעֲלוֹת הַדַּעַת שֶׁנָּפַל מֵהַזְּקֵנִים שֶׁאֵינָם כָּרָאוּי וְכוּ׳, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ד׳); וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע,

שֶׁגַּם עַל־יְדֵי רִבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁמְּחַדְּשִׁים בַּתּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה מְבַטְּלִין הַסְּפֵקוֹת שֶׁרוֹצֶה בְּחִינַת מֵצַח הַנָּחָשׁ, לְהַטִּיל בָּרָצוֹן הָעֶלְיוֹן, וְרוֹצֶה לְהַכְנִיס בָּעוֹלָם אֶת הַטֶּבַע, כְּאִלּוּ הַכֹּל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן; כִּי עִקַּר הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבַּתּוֹרָה הֵם — לְבַטֵּל הַסְּפֵקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, כִּי בְּכָל דּוֹר וָדוֹר נֶחֱלֶשֶׁת הַדַּעַת, עַד שֶׁאֵין יוֹדְעִין הַפְּרוּשׁ שֶׁבְּסִפְרֵי אֱמֶת, עַל־כֵּן בָּאִים הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וּמְבָאֲרִין לָנוּ בֵּאוּרִים וּפֵרוּשִׁים וְחִדּוּשִׁים בְּכָל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמְחַבְּרִין מִזֶּה סְפָרִים קְדוֹשִׁים, כְּדֵי לְבַטֵּל הַסְּפֵקוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּדִבְרֵי הַתּוֹרָה שֶׁנִּכְתְּבוּ מִכְּבָר. וְזֶה הֵן בִּנְגְלֶה וְהֵן בְּנִסְתָּר, שֶׁכָּל הַסְּפָרִים בָּאִים לְבָאֵר הַסְּפֵקוֹת, וְכָל הַסְּפֵקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, כֻּלָּם הֵם בְּחִינַת סְפֵקוֹת בָּרָצוֹן הָעֶלְיוֹן, שֶׁאֵין יוֹדְעִין רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁבַּתּוֹרָה בִּשְׁלֵמוּת, כִּי כָּל מִצְווֹת הַתּוֹרָה הֵם רְצוֹנוֹת שֶׁלּוֹ, שֶׁרָצָה שֶׁזֹּאת הַמִּצְוָה נִקַּיִם כָּךְ, וְזֹאת הַמִּצְוָה כָּךְ, כְּגוֹן: תְּפִלִּין בְּאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת וְעַל עוֹר וְכוּ׳, וּכְשֶׁיֵּשׁ סָפֵק בְּאֵיזֶה דִּין בַּתְּפִלִּין, הוּא בְּחִינַת סָפֵק בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ הָיָה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּמִצְוָה זֹאת, כְּגוֹן: הַסָּפֵק שֶׁנָּפַל עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֹקֶת בֵּין רַשְׁ״י וְרַבֵּנוּ תָּם בְּעִנְיַן סֵדֶר הַפָּרָשִׁיוֹת וְכַיּוֹצֵא, וְכֵן כָּל הַסְּפֵקוֹת שֶׁבְּדִינֵי אִסּוּר וְהֶתֵּר וְכוּ׳, שֶׁכָּל הַמְּחַבְּרִים הַכְּשֵׁרִים בָּאִים לְבָאֵר הַסְּפֵקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, וּמְחַבְּרִים מִזֶּה כַּמָּה סְפָרִים, הַכֹּל לְבָאֵר הַסְּפֵקוֹת. וְכָל מַה שֶּׁמְּבָאֲרִים הַסְּפֵקוֹת בְּיוֹתֵר, מְבַטְּלִים הַסְּפֵקוֹת שֶׁמַּטִּיל מֵצַח הַנָּחָשׁ בָּרָצוֹן, בִּבְחִינַת הַמְתָּקַת הַדִּין בְּשָׁרְשׁוֹ, כִּי מֵאַחַר שֶׁמִּתְגַּעִים הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים לְבָאֵר הַסְּפֵקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, שֶׁהֵם הַסְּפֵקוֹת שֶׁל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה הֵם מְחַזְּקִים אֶת אֱמוּנַת הָרָצוֹן מְאֹד מְאֹד, כִּי בָּזֶה מְפָרְסְמִין שֶׁהָעִקָּר הוּא לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק שֶׁנָּפַל לָנוּ סָפֵק אֵיךְ הוּא רְצוֹנוֹ בְּמִצְוָה זֹאת, וְעַל זֶה הֵם מִתְגַּעִים לְבָאֵר לָנוּ אֵיךְ לְכַוֵּן רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכָל מַה שֶּׁמִּתְחַזְּקִים לְכַוֵּן רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה נִתְחַזֶּקֶת אֱמוּנַת הָרָצוֹן, כִּי הָא בְּהָא תַּלְיָא, כִּי בְּוַדַּאי כָּל מַה שֶּׁחֲזָקִים יוֹתֵר, שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּוַדַּאי מִתְחַזֵּק הָרָצוֹן שֶׁל הָאָדָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכֵן כָּל מַה שֶּׁרוֹצִים יוֹתֵר לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, מִתְחַזֶּקֶת הָאֱמוּנָה יוֹתֵר, שֶׁהַכֹּל בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי (תְּהִלִּים קיט, פו): ״כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה״, כָּל הַמִּצְווֹת צְרִיכוֹת לְהָבִיא אֶת הָאָדָם לֶאֱמוּנָה, שֶׁזּוֹ תַּכְלִית הַשְּׁלֵמוּת. נִמְצָא, שֶׁהַסְּפָרִים

הַקְּדוֹשִׁים שֶׁמִּתְחַדְּשִׁים בְּכָל דּוֹר, הֵם בְּחִינַת חִזּוּק הָרָצוֹן הָעֶלְיוֹן, לְבַטֵּל הַסָּפֵק שֶׁל מֻצַּח הַנָּחָשׁ, שֶׁהֵם כְּלַל הַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת שֶׁמִּתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְּׁטִים בָּעוֹלָם, עַל־יְדֵי הַמִּינִים וְהָאֶפִּיקוֹרְסִים. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁנּוֹתְנִין צְדָקָה בִּשְׁבִיל רִבּוּי הַדְּפָסַת סְפָרִים קְדוֹשִׁים, הַמְגַלִּים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה מְבַטְּלִין בְּיוֹתֵר מֻצַּח הַנָּחָשׁ, שֶׁהֵם כְּלַל הַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת בְּתַכְלִית הַבִּטּוּל, וְזֶה פֵּרוּשׁ (תְּהִלִּים קיט, קמב): ״צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם״, שֶׁיִּהְיֶה קִיּוּם לַצְּדָקָה לְעוֹלָם, זֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי ״וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת״, עַל־יְדֵי שֶׁנּוֹתְנִין צְדָקָה לְחַבֵּר סְפָרִים וּלְהָאִירָם בָּעוֹלָם, לְבָאֵר דִּבְרֵי הַתּוֹרָה, שֶׁיֵּדְעוּ הַכֹּל אֲמִתַּת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת: ״וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת״, עַל־יְדֵי־זֶה בְּוַדַּאי יִתְקַיֵּם ״צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם״, כִּי זֹאת הַצְּדָקָה קַיֶּמֶת לָעוֹלָם, וְהָעִקָּר הוּא הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, הַמְּבִיאִים לִידֵי מַעֲשֶׂה, לִידֵי קִיּוּם הַתּוֹרָה, שֶׁלָּזֶה צְרִיכִין סְפָרִים רַבִּים מְאֹד עַד אֵין קֵץ, שֶׁיּוּכַל כָּל אָדָם אֵיךְ שֶׁהוּא בְּכָל דַּרְגָּא וְדַרְגָּא, וּבְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו כָּל יְמֵי חַיֵּי הֶבְלוֹ בְּנַעֲרוּתוֹ וּבְזִקְנוּתוֹ וְכוּ׳, בְּטִיבּוֹ וּבְעִיקּוֹ וְכוּ׳, שֶׁיּוּכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ וּלְהָשִׁיב אֶת נַפְשׁוֹ, וּלְקַבֵּל וְלִשְׁאֹב מֵהֶם עֵצוֹת אֲמִתִּיּוֹת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, בְּאֹפֶן שֶׁיִּשָּׁאֵר קַיָּם עַל עָמְדּוֹ. וְאִם יִפֹּל לֹא יוּטָל.

וְעִקַּר הַתִּקּוּן — עַל־יְדֵי הִתְחַזְּקוּת הָרָצוֹן, שֶׁאָדָם יְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בִּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים, לֹא לְהַנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, אֲפִלּוּ שֶׁנּוֹפֵל בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹפֵל, וְנִכְשָׁל בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁל, לֹא יַעֲזֹב אֶת רְצוֹנוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, אֵיךְ שֶׁהוּא אִם מִתְחַזֵּק עַצְמוֹ בִּרְצוֹן חָזָק וְאַמִּיץ לֹא לַעֲזֹב אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲזַי בְּוַדַּאי יְרַחֵם עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיוֹרֵהוּ סוֹף כָּל סוֹף אֶת הַדֶּרֶךְ הָאֱמֶת, לְכַוֵּן רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁיִּהְיוּ נַעֲשִׂים מִזֶּה סְפָרִים קְדוֹשִׁים לְבָאֵר דְּרָכִים וְעֵצוֹת לְבַטֵּל הַסְּפֵקוֹת שֶׁיֵּשׁ לְאִישׁ בְּנֵי־אָדָם, שֶׁזֶּה סוֹד (תְּהִלִּים מ, ח): ״אָז אָמַרְתִּי הִנֵּה בָאתִי בִּמְגִלַּת סֵפֶר כָּתוּב עָלָי״, שֶׁזָּכִיתִי שֶׁנִּתְרַבּוּ עַל יְדֵי סְפָרִים רַבִּים. וְזֶה עַל־יְדֵי (שָׁם): ״לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹקַי חָפַצְתִּי״, שֶׁעַל־יְדֵי הָרָצוֹן הֶחָזָק שֶׁחָפַצְתִּי תָּמִיד לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מֵעַי הָיוּ תָּמִיד, שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁלֹּא זָכִיתִי לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, הָיְתָה תָּמִיד תּוֹרָתְךָ נֶעֱלֶמֶת בְּתוֹךְ מֵעַי, שֶׁהָיוּ הוֹמִים

וּמְיַחֲלִים תָּמִיד לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, בִּבְחִינַת (יִרְמְיָה ד, יט): ״מֵעַי מֵעַי אוֹחִילָה קִירוֹת לִבִּי הֲמָה לִי לִבִּי לֹא אַחֲרִישׁ, כִּי קוֹל שׁוֹפָר שָׁמַעְתָּ נַפְשִׁי תְּרוּעַת מִלְחָמָה״, הַיְנוּ הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הַדְּבֵקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁגַּם עֲלֵיהֶם עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר, כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת וּמַכְאוֹבִים, מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת, חֻרּוּפִין וְגִדּוּפִין מְנַת חֶלְקָם תָּמִיד, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֵינָם עוֹזְבִים אֶת הָרָצוֹן לַעֲזֹב אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וַאֲפִלּוּ שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם הַרְבֵּה פְּעָמִים, כִּי אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מֵהֶם, עִם כָּל זֹאת מִתְחַזְּקִים בְּכָל מִינֵי הִתְחַזְּקוּיוֹת שֶׁרַק יֵשׁ, וּמְדַבְּקִים אֶת עַצְמָם יוֹתֵר וְיוֹתֵר בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְחַבֵּר סְפָרִים רַבִּים שֶׁמְּגַלִּים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה: ״אָז אָמַרְתִּי הִנֵּה בָאתִי בִּמְגִלַּת סֵפֶר כָּתוּב עָלָי״, כִּי הֵם כּוֹתְבִים אֶת הַסְּפָרִים עַל עַצְמָם, כִּי מְחַזְּקִים אֶת עַצְמָם עַל אַף כָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁלָּהֶם וְכוּ׳, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ בְּכֹחָם לְהַחֲיוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, עַל־יְדֵי רִבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁזּוֹכִים לְחַבֵּר. וְלָכֵן הַצְּדָקָה הֲכִי גְּדוֹלָה הִיא לַעֲזֹר לָהֶם לְחַבֵּר סְפָרִים שֶׁמְּגַלִּים אֶת הָרָצוֹן הָעֶלְיוֹן, שֶׁמְּחַזְּקִים וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׂמְּחִים אֶת כָּל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמֻּשְׁלָכִים בְּתַאֲוֹתֵיהֶם וּבְמִדּוֹתֵיהֶם הָרָעוֹת, וְעוֹזְרִים לָהֶם לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ. אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְנַדֵּב בְּכָל פַּעַם עַל הַדְּפָסַת סְפָרִים קְדוֹשִׁים הַבְּנוּיִים עַל יְסוֹדוֹת חֲזָקִים שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ׳ סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְתִקְנִי לְעַצְמֵךְ אֶת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁאֵין עוֹד מִדָּה יוֹתֵר יָפָה כְּמוֹ הַמִּדָּה הַיְקָרָה הַזּוֹ, כִּי מִי

שֶׁהוּא סַבְלָן — הוּא הַמְנַצֵּחַ, וּבְיוֹתֵר אִשָּׁה צְרִיכָה סַבְלָנוּת, כִּי הַבַּעַל תָּמִיד מִשְׁתַּגֶּה כְּפִי הָרוּחַ וְכוּ׳, וְהָאִשָּׁה צְרִיכָה לִהְיוֹת חֲזָקָה מְאֹד, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִמֶּנּוּ כְּשֶׁמִּתְפָּרֵץ וְכוּ׳ וְכוּ׳. תַּאֲמִינִי לִי, שֶׁהוּא אֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לָזֶה, אֶלָּא עוֹבְרִים עָלָיו הַרְבֵּה לְחָצִים בַּעֲבוֹדָה וְכוּ׳, וּבַחֶבְרָה וְכוּ׳, וּמְקַבֵּל עֶלְבּוֹנוֹת וּבְזָיוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין מִכָּל הַכִּוּוּנִים, וְלָכֵן עַל מִי הוּא יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת הָעֲצַבִּים שֶׁלּוֹ, אִם לֹא עַל אִשְׁתּוֹ?! וְלָכֵן תָּדוּנִי אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וּבְזְכוּת זֶה תִּרְאִי, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָדוּן גַּם אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת.

יֵשׁ מַאֲמַר הֶחָכָם: ׳מִי שֶׁלֹּא יְנַצַּח עַצְמוֹ, וַדַּאי לֹא יְנַצַּח אֲחֵרִים׳. וְלָכֵן אִם אַתְּ רוֹצָה שֶׁיִּהְיֶה לָךְ שָׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי, אַתְּ צְרִיכָה קֹדֶם כֹּל לְנַצֵּחַ אֶת עַצְמֵךְ, הַיְנוּ שֶׁתַּרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְלֹא לְהִתְפָּרֵץ עַל בַּעְלֵךְ, יִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, אֲפִלּוּ שֶׁאַתְּ צוֹדֶקֶת, וְאָז אִם אַתְּ תְּנַצְּחִי אֶת עַצְמֵךְ לֹא לִהְיוֹת בְּכַעַס, בְּקַלּוּת יִהְיֶה לָךְ לְנַצֵּחַ אֶת בַּעְלֵךְ רַק בְּאַהֲבָה וַחֲבָנָה הֲדָדִית, וְכָךְ תִּזְכִּי שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם בַּיִת חַם, בַּיִת שֶׁהַיְלָדִים יוּכְלוּ לִלְמֹד מִזֶּה, כִּי כָּל־כָּךְ חָבָל שֶׁהַבַּיִת יִתְפּוֹרֵר עַל לֹא דָּבָר. וְלָכֵן תִּהְיִי מְאֹד חֲזָקָה בָּזֶה לִהְיוֹת סַבְלָנִית עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְתִּיק מִמֵּךְ אֶת כָּל הַדִּינִים עַל־יְדֵי פֶּלֶא עֶלְיוֹן, וְנִשְׁמָע וְנִתְבַּשֵּׂר בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת תָּמִיד.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּהְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם. יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּשְׁמִיעִי לִי תָּמִיד בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת. וְעִקַּר הַבְּשׂוֹרָה הַטּוֹבָה, שֶׁתְּבַשְּׂרִי לִי בְּקָרוֹב, שֶׁמָּצְאוּ חֵתָן טוֹב הַמַּתְאִים לָךְ.

נָא וְנָא אַל תְּהִיִי בָּרָנִית, אֶלָּא תִּתְחַתְּנִי לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְהַקֶּשֶׁר מִמֵּילָא יָבוֹא אַחַר־כָּךְ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִרְעִי שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּצְרִיכִים הַרְבֵּה סַבְלָנוּת בַּחַיִּים, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, וּלְכָל אֶחָד יֵשׁ הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁלּוֹ וְהַכְּשָׁלוֹנוֹת שֶׁלּוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעִקַּר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל — כְּשֶׁמְּהַפֵּךְ אֶת הַכֹּל לְטוֹבָה וּלְשִׂמְחָה, הַיְנוּ כִּי בְּוַדַּאי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְמֻרְמָרִים מְאֹד מְאֹד, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֵיזוֹ מְרִירוּת; זֶה אֵין לוֹ פַּרְנָסָה, וְזֶה אֵין לוֹ בְּרִיאוּת, וְזֶה אֵין לוֹ שָׁלוֹם־בַּיִת, וְזֶה אֵין לוֹ יְלָדִים, וְזֶה אֵין לוֹ זִוּוּג, לְכָל אֶחָד חָסֵר מַשֶּׁהוּ וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מְעַצְבֵּן וּמַעֲצִיב אוֹתוֹ, וְעִקַּר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁמְּהַפֵּךְ הַכֹּל לְשִׂמְחָה, וּמִשְׁתַּדֵּל לְחַפֵּשׂ רַק הַטּוֹב שֶׁבּוֹ.

רְאִי לֶאֱהֹב אֶת עַצְמֵךְ, וְאַל תַּעֲרִכִי עַל עַצְמֵךְ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה בְּקוֹרוֹת, אֶלָּא תִּדְעִי וְתַאֲמִינִי בַּטּוֹב שֶׁבָּךְ, וְזֶה יַעֲזֹר לָךְ לָבוֹא לְבִטָּחוֹן עַצְמִי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתִּבְשְׂרִי לִי תָּמִיד בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

רְאִי לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב מֶה עָלָה אִתְּכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם, אֵיךְ שֶׁאַתְּ מִתְחַזֶּקֶת וְלוֹמֶדֶת עִם בַּעְלֵךְ. רְאִי לְהַמְשִׁיךְ לִלְמֹד

עִמּוֹ הֲלָכוֹת וּ׳בֶן אִישׁ חַי׳, כִּי הֲלָכוֹת הֵן הַיְסוֹד בַּיַּהֲדוּת, לָדַעַת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג.

רְאִי לִהְיוֹת שִׂמְחָה וְעַלִּיזָה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה יַרְחִיב לָךְ אֶת דַּעְתֵּךְ, וְאַף פַּעַם לֹא תִּהְיִי בְּכַעַס, כִּי הַכַּעַס הוֹרֵס אֶת הָאָדָם — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, וּבִפְרָט הַכַּעַס בַּבַּיִת, הוֹרֵס אֶת הַבַּיִת לְגַמְרֵי. וְעַל־כֵּן תִּשְׁתַּדְּלִי לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה עִם בַּעְלֵךְ, וְתִתְחַזְּקוּ יַחַד, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּבַשְּׂרִי לִי בְּקָרוֹב בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת, וְתִזְכִּי לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת, וְיִהְיוּ רַק שְׂמָחוֹת בְּבֵיתְכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שלום וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִקְרַאת דְּבָרֵיךְ.

רְאֵה לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שֶׁיֵּשׁ לְךְ כֵּלִים טוֹבִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּשְׁקִיט אֶת צְמָאוֹן נַפְשֵׁךְ, כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סה), אֲשֶׁר הַחִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא הֵם כֵּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם אוֹר הָאֵין סוֹף.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם קָשִׁים וּמָרִים מְאֹד, וְאֵין לְךְ אָדָם שֶׁלֹּא יַעֲבְרוּ עָלָיו אֵילּוּ מַשְׁבְּרִים בַּחַיִּים, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַחֲבִילָה שֶׁלּוֹ, וְכָל אֶחָד חוֹשֵׁב שֶׁרַק לוֹ מָר יוֹתֵר מִזּוּלָתוֹ. וּבֶאֱמֶת רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹדֵעַ מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וַאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְּהַפֵּךְ אֶת הַיָּגוֹן וְהָאֲנָחָה לְשִׂמְחָה. וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁזֶּה מְאֹד קָשֶׁה, וּבִפְרָט לְךְ, שֶׁהָעֲנִיּוּת הוֹרֶסֶת אוֹתְךְ לְגַמְרֵי, זָכוֹר תִּזְכֹּר, כִּי זָהָ״ב רָאשֵׁי־תֵּבוֹת: הֶ׳וֵי זָ׳הִיר בְּ׳תַלְמוּד (אָבוֹת ד, יג), וְכֵן רָאשֵׁי־תֵּבוֹת (אִיּוֹב לה, ו): הַ׳נּוֹתֵן זְ׳מִירוֹת בַּ׳לַּיְלָה, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לִלְמֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבִפְרָט גְּמָרָא, לִגְרֹס בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים, הַיְנוּ שֶׁתַּתְחִיל

מֵהַתְחָלַת מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת, וְתֹאמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים בַּתַּלְמוּד, וְכֵן תֹּאמַר מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים. וְאִם תִּזְכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ סֵפֶר הַתְּהִלִּים — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְזָהָ״ב הָעוֹלֶה מִסְפַּר דַּ״י, וּמִי שֶׁאָמַר לְעוֹלָמוֹ דַּי, יֹאמַר לְצָרָתְךָ דַּי, אֲשֶׁר זֶ״ה הָ׳עִקָּר בָּ׳עוֹלָם. וּכְבָר מַסְפִּיק סָבַלְתָּ. וְרָאוּי לְךָ כְּבָר לְהִתְעַנֵּג בַּעֲרֻבוּת נְעִימוּת יְדִידוּת זִיו חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לְצַיֵּת אוֹתִי, וְתֹאמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים גְּמָרָא, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה תַּמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ אֶת הָאַרְבָּעָה מַלְאָכִים הַשּׁוֹמְרִים עַל הָאָדָם: גַּ׳בְרִיאֵל, מִ״יכָאֵל, רָ׳פָאֵל, א׳וּרִיאֵל. וְכֵן תֹּאמַר בְּכָל יוֹם ״יוֹם תְּהִלִּים״, בְּאֹפֶן שֶׁתְּזַכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים. וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁאַתָּה כָּל־כָּךְ מְבֻלְבָּל מֵרֹב צָרוֹתֶיךָ, תַּאֲמִין לִי, שֶׁאִם תֹּאמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים גְּמָרָא, אֲפִלּוּ בַּאֲמִירָה בְּעָלְמָא, תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מֵהַשָּׁמַיִם, כִּי תַּלְמוּד בְּגִימַטְרִיָּה הַקְּלִפָּה לִילִי״ת, וְעַל־יְדֵי לִמּוּד תַּלְמוּד זוֹכִים לְבַטֵּל אוֹתָהּ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ריד), וְכֵן תְּהִלִּים כְּמִסְפַּר שְׁמָהּ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רה).

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, הַמְלַמֵּד אוֹתָנוּ עֵצוֹת נוֹרָאוֹת כָּאֵלּוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתצז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרָה שְׁלַח, כ״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יָאִיר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת כְּאֵב נַפְשִׁי וְשִׁבְרוֹן לְבָבִי עַל מַה שֶּׁקּוֹרֶה בִּיבְנְאֵל, אֵיךְ ׳הָרַב׳ הוּא מֻמְחֶה

בִּמְרִיבוֹת וּבְמַחֲלֹקֶת, וְגוֹרֵם לָנוּ כָּל מִינֵי עָגְמַת נֶפֶשׁ וְצַעַר, וּמַנִּיחַ לָנוּ אֲבָנִים לְאֹרֶךְ הַדֶּרֶךְ, וּמִלְבַד זֹאת אֲנִי רוֹאֶה בְּחוּשׁ, אֵיךְ שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם בְּעַצְמוֹ עוֹמֵד עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָרוֹצֶה לְהִכָּנֵס לְיַבְנְאֵל, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבְרִים עָלָיו מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְעַל־כֵּן בָּאתִי בְּשׁוּרוֹתַיִם אֵלֶּה לְחַזֵּק אוֹתְךָ, שֶׁאַל תִּפְחַד וְאַל תִּירָא מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי הַבַּיִת יִהְיֶה שֶׁלְּךָ, וְעוֹד תַּעֲשֶׂה שָׁם הַרְבֵּה שְׂמָחוֹת: בַּר מִצְווֹת וּתְנָאִים וְשֶׂבַע בְּרָכוֹת וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים, וְיִהְיֶה בֵּיתְךָ מְבֹרָךְ עִם כָּל מִינֵי בְּרָכוֹת, וְתִהְיֶה הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאֵה ׳לִגְנֹב׳ בְּכָל יוֹם כְּמוֹ עֶשְׂרִים דַּקּוֹת, וּלְדַבֵּר וְלָשִׂיחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר רַק זֶה יַעֲזֹר לָנוּ לָצֵאת מֵהַפַּח שֶׁלּוֹכֵד אוֹתָנוּ הַסָּמ״ךְ־מ״ם בְּעַצְמוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ וְאֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב. וְהָעִקָּר אַל תִּהְיֶה בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, כִּי אֵינִי יָכוֹל לְהַסְבִּיר לְךָ אֶת הַצַּעַר וְהָעָגְמַת נֶפֶשׁ שֶׁיֵּשׁ לִי מִכָּל הָעִנְיָן, עִם כָּל זֹאת אֲנִי בָּטוּחַ בְּכֹחוֹ שֶׁל אוֹתוֹ זָקֵן, שֶׁהוּא זָקֵן שֶׁבִּזְקֵנִים, עַתִּיק שֶׁבְּעַתִּיקִין רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁגִּלָּה לָנוּ וְאָמַר: ״נִצַּחְתִּי וַאֲנַצֵּחַ״, שְׁמִדָּתוֹ נֶצַח. וְסוֹף כָּל סוֹף עַל אַפָּם וַחֲמָתָם שֶׁל כָּל הַשּׁוֹנְאִים מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, יַבְנְאֵל תִּהְיֶה ״עִיר בְּרֶסְלֶב״. וּרְאֵה לַעֲזֹר לִי לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל. תַּאֲמִין לִי, שֶׁאֲנִי כּוֹתֵב לְךָ אֶת דִּבּוּרִים אֵלֶּה בְּדַם לְבָבִי, כִּי אֲנִי מְאֹד מְאֹד בְּצַעַר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים

שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה. וּבְפָרָט שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לִהְיוֹת בְּיַבְנְאֵל. הֵן אֱמֶת שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר, כָּל מִינֵי יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קַטְנוּת וְהַשְׁלָכוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת גְּדוֹלָה מְאֹד, עַל שֶׁאַתָּה גָּר בְּשִׂכְנוּת וּבְשִׂכִירוּת, אֲבָל אֲנִי מַבְטִיחֲךָ, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ עוֹד בַּיִת וְרֶכֶב מְשֻׁלָּךְ, וְלֹא תִּצְטָרֵךְ לַאֲחֵרִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַשְׁפִּיעַ עָלֶיךָ כָּל מִינֵי הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת.

הָעִקָּר רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְתִשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים דְּבוּרֵי אֱמוּנָה, אֲשֶׁר זֶה הַיְסוֹד אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתִהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל בָּזֶה, כִּי, תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לְךָ דְּבוּרִים טוֹבִים, דְּבוּרִים נִפְלָאִים, כִּי מֵאַחַר שֶׁאַתָּה כְּבָר עָבַרְתָּ אֶת הַשְׁבִיל וְהַשָּׁלָב שֶׁבַּקִּבּוּץ, הִנֵּךְ יוֹדֵעַ אֵיךְ לְדַבֵּר, וְעַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק מְאֹד לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, וְאָז תִּרְאֶה שֶׁתַּצְלִיחַ, כִּי בָּזֶה שֶׁתְּדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, וְיַשְׁפִּיעַ עָלֶיךָ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, הָעִקָּר רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת כְּרֶגַע, וְעוֹד תִּרְאֶה הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

רְאֵה לִגְנֹב׳ זְמַן בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר כְּלָל. הָעִקָּר רְאֵה שֶׁתִּהְיֶה אַהֲבָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּתְחַזְּקֵם וּתְאַמְּצֵם, כִּי מַה יֵּשׁ לָנוּ בָּזֶה הָעוֹלָם? רַק לִהְיוֹת בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרֵעוּת אֶחָד עִם הַשֵּׁנִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת כְּרֶגַע, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. זְכֹר אֶת הַנִּסִּים שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַד עַכְשָׁו כָּל הַדֶּרֶךְ הָאֲרֻכָּה שֶׁהָיְתָה לְךָ, עַד שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִפְרָט מִיּוֹם שֶׁנִּכְנַסְתָּ לְיַבְנְאֵל מַה שֶּׁעָבַר עִמְּךָ. וּתְהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לְךָ כְּבָר בַּיִת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעְזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַרְחִיב אֶת הַבַּיִת, וּלְהוֹסִיף כַּמָּה חֲדָרִים, וְשֶׁתִּהְיֶינָה שְׁמָחוֹת בְּבֵיתְכֶם, וְתִרְוֶה רֹב נַחַת מִיַּלְדֵיכֶם, וְתַכְנִיס אוֹרְחִים הֲגוּנִים לְתוֹךְ הַבַּיִת הַזֶּה. וּתְהִלָּה לָאֵל, זָכִיתָ לִבְנוֹת מְקֻוֶּה מַעְיָן, וְאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֲשֶׁר זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָה בְּךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ תַּעֲנוּגִים וְשַׂעֲשׁוּעִים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה לֹא יְכִילֵהוּ הָרַעְיוֹן כְּלָל, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצא), שֶׁאֶפְשָׁר שֶׁיֵּשֵׁב אֶחָד אֵצֶל חֲבֵרוֹ בְּמָקוֹם אֶחָד בְּגַן־עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן, וְלָזֶה יִהְיוּ כָּל הַתַּעֲנוּגִים וְהַשַּׂעֲשׁוּעִים, וְכָל הַשַּׁ״ץ עוֹלָמוֹת, וַחֲבֵרוֹ לֹא יַרְגִּישׁ כְּלוּם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם תַּעֲנוּג, כִּי ״שָׁמַיִם לָרוּם וָאָרֶץ לָעֹמֶק, וְלֵב מְלָכִים אֵין חֵקֶר״ (מִשְׁלֵי כה, ג); וּבֶאֱמֶת זֶה סוֹבֵב עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁר פֹּה יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת גַּן־עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מְהַפֵּךְ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְגַן־עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן, לֹא־כֵן מִי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְקַבֵּל דִּבּוּרִים אֵלּוּ, רַק הוֹלֵךְ אַחַר הַחָכְמָה שֶׁלּוֹ, אֲזַי הוּא מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ גֵּיהִנּוֹם, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. וְרוֹאִים בְּנֵי־אָדָם סוֹבְלִים כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה, וְהַכֹּל מֵחֲמַת שֶׁהֵם רְחוֹקִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בֵּין הֶהָרִים, וּבִפְרָט בַּלַּיְלָה תְּקַיֵּם אֶת בַּקָּשַׁת רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁבִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ בְּעִנְיַן ׳הַנְּעוֹר בַּלַּיְלָה׳ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נב), וְתִהְיֶה דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, וְתִזְכֶּה לָבוֹא אֶל בְּטוּל הָאֱמֶת.

רְאֵה שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּתְחַזְּקֵם וּתְאַמְּצֵם, עַל אַף שֶׁשָּׁמִים לָנוּ רַגְלַיִם וְכוּ׳ וְכוּ׳ אַנְשֵׁי רֶשַׁע, וְעוֹשִׂים לָנוּ כָּל מִינֵי צָרוֹת וּבְעָיוֹת, וּבִפְרָט בְּעִנְיַן הַחֶדֶר וְהַמִּבְנִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וַאֲנִי רוֹאֶה

אֵיךְ שֶׁהַסָּמָ״ךְ־מ״ם יֵשׁ לוֹ אֶת הַשְּׁלוּחִים שֶׁלּוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל סוֹף כָּל סוֹף רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: ״נִצַּחְתִּי וַאֲנַצֵּחַ״, כִּי מִדָּתוֹ נֶצַח, וַאֲנִי מְקַוֶּה שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. הָעִקָּר רְאֵה לְחַזֵּק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

רְאֵה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וּתְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְחַזְּקֵם מְאֹד, כִּי, תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לְךָ דִּבּוּרִים נִפְלָאִים מְאֹד. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וּבְסַבְלָנוּת עִם בַּעְלֵךְ, וְתִשְׁתַּדְּלִי לִתֵּן לוֹ תְּשׁוּמֶת לֵב, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה אַהֲבָה גְּדוֹלָה בֵּינֵיכֶם.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁתִּהְיֶינָה רְגִילוֹת לְהִתְקַבֵּץ יַחַד, וּלְדַבֵּר מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, וְכֵן שֶׁתַּחֲזַקְנָה אֶת עַצְמָכֶן בְּיַחַד, וּבִפְרָט עַכְשָׁו, שֶׁהַבַּעַל־דָּבָר רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת בֵּיעֵנוּ פֵּרוּדִים, וְגוֹרֵם לָנוּ כָּל מִינֵי צַעַר וַעֲגָמַת נֶפֶשׁ, שֶׁהַמְּבִנִים לֹא יִהְיוּ בְּיָדֵינוּ, חַס וְשָׁלוֹם, חַס וְשָׁלוֹם. לָזֹאת צְרִיכִים לִהְיוֹת מוּדָעִים לָזֶה קֹדֶם, אֵיךְ שֶׁהַסָּמָ״ךְ־מ״ם יֵשׁ לוֹ כְּבָר אֶת הַשְּׁלוּחִים שֶׁלּוֹ, הָעִקָּר שֶׁלֹּא נָקִים שָׁם, חַס וְשָׁלוֹם, חֵדֶר (הָיֹה לֹא תִהְיֶה), אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁבִּזְכוּת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָמַר: ״נִצַּחְתִּי וַאֲנַצֵּחַ״ נִזְכֶּה לְנַצֵּחַ, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וּכְבָר נִזְכֶּה לִבְנוֹת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ.

וְעַלַיִךְ מֻנָּח הַחוֹב לְעוֹרֵר אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁתִּהְיֶינָה

רְגִילוֹת לוֹמַר שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, וּבִפְרָט עַל הַשֵּׁטַח שֶׁצָּרִיךְ לִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וּתְבַקֶּשְׁנָה וְתִתְפַּלֵּלְנָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁכְּבָר יָחוּס וְיִרַחֵם עָלֵינוּ, וְנִזְכֶּה לְהַתְחִיל וְלִגְמֹר לִבְנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ. כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הִפְלִיג מְאֹד בְּמַעֲלַת תְּפִלַּת הַנָּשִׁים, וְאָמַר, שֶׁהַתְּפִלָּה שֶׁל הַנָּשִׁים מְאֹד חֲשׁוּבָה וּמְקֻבֶּלֶת וּרְצוּיָה בַּשָּׁמַיִם.

עַל־כֵּן רְאִי לְעוֹרֵר אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח, כ״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה מוֹסֵר אֶת נַפְשְׁךָ לְהָפִיץ מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין מִלִּים בְּפִי לְגַלּוֹת וּלְפָרֵשׁ אֶת מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְגַלּוֹת אֶת הָאֱמוּנָה בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, עַם יִשְׂרָאֵל הֵם עַכְשָׁו בְּחִינַת חַלָּשׁוּת, וְאֵין מִי שֶׁיְּרַחֵם עֲלֵיהֶם, וְהַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, מִבַּחוּץ אוֹרֵב בִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת וּבְנַאוּף, עַל־יְדֵי כָּל מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבוֹת עֵרֹם שִׁקּוּץ וְזֹהוֹם עַל־יְדֵי הַטֶּלְוִיזְיָה וְהַוִּידֵיאוֹ וְהַפְּרְסוֹמוֹת הַמְּלֵאִים שַׂחַץ, וּמִבִּפְנִים הַמַּחֲלֹקֶת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וְעַל־כֵּן מַה יֵּעָשׂוּ נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּכְשֶׁבָּאִים לָהֶם וּמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים לָהֶם אֶת הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁאֵין שׂוּם תַּכְלִית אַחֶרֶת רַק לַעֲבֹד אֶת

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, זֶה מַמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ לִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבֶּערְגֶיר שֶׁעָשָׂה דָּבָר מְבֹהָל, וְנִכְנַס בְּמָקוֹם שֶׁנִּכְנַס, וְעָבַר אֶת מַה שֶּׁעָבַר וְכוּ׳ וְכוּ׳, עַד שֶׁהוֹצִיא אֶת אֵשֶׁת הֶעָנִי וְכוּ׳, כֵּן הַדָּבָר הוּא כִּי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הֵם בְּבְחִינַת עֲנִיִּים עַכְשָׁו, וְהֵם בְּחִינַת אֵשֶׁת, שֶׁהִיא סוֹד הַשְּׁכִינָה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אֲ׳דֹנָי שְׂ׳פָתַי תִּ׳פְתָּח, בְּשִׁבְיל זֶה קָשֶׁה לָאָדָם לִפְתֹּחַ אֶת פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶה תָּלוּי כְּפִי חֹזֶק הָאֱמוּנָה, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, הוּא יְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְפִי רִבּוּי הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ־כֵן יְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן לְהֶפֶךְ, כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, וְעַל־כֵּן רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהָפִיץ אֶת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, כִּי בַּסְּפָרִים שָׁם פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצב), שֶׁהַצַּדִּיק מַכְנִיס אֶת פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ בְּתוֹךְ סְפָרוֹ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! עִם תְּפִלָּה וּרְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים תִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל סוֹף כָּל סוֹף לָבוֹא וְלָגוּר בְּיַבְנְאֵל, כִּי מַה שֶּׁתְּפִלָּה וּרְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים פּוֹעֲלִים, שׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יָכוֹל לִפְעֹל, עַל־כֵּן רְאֵה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל נְקֻדָּה זוֹ, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְכֹּר אֶת הַדִּירָה שֶׁלְּךָ וְלִקְנוֹת בַּיִת בְּיַבְנְאֵל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתְךָ לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן.

בָּזֶה שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב לִי, שֶׁאַתָּה מְעוֹרֵר אַבְרְכִים עַל לְמוּד הַתּוֹרָה שֶׁעוּרִים כְּסִדְרָן עַל־פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בִּזְכוּת הָרַבִּים, שֶׁאָדָם זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וְאַשְׁרֵי לוֹ בַּבָּא.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאָז תִּרְאֶה אֶת גֹּדֶל הַנִּסִּים שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא אַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק תִּרְאֶה לְחַלֵּק אֶת הָעֲלוֹנִים בְּכָל שָׁבוּעַ בְּכָל הָעִיר עִמָּנוּאֵל, אַתָּה עֲשֵׂה אֶת שֶׁלְּךָ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל אֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיוּ אֵילּוּ מִתְנַגְּדִים, אַדְרַבָּה כָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ יוֹתֵר מִתְנַגְּדִים, זֶה סִימָן שֶׁהַדָּבָר הוּא דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, וְעַל־כֵּן אַל תִּתְפַּעֵל

מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּרְאֵה לְמַלֵּא אֶת כָּל עִמָּנוּאֵל בְּכָל שָׁבוּעַ עִם הָעֲלוֹנִים. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

רְאֵה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם עַל הַדֶּרֶךְ, כִּי גַּם אֲנִי רֹב הַלִּמּוּדִים לָמַדְתִּי עַל הַדֶּרֶךְ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרָה שְׁלַח, כ״א סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וְעִקַּר שִׂמְחָתִי הִיא — שֶׁאַתָּה מְיֻשָּׁב בְּדַעְתְּךָ, תְּהִלָּה לָאֵל, וְאֵין אַתָּה עוֹשֶׂה דְּבָרִים פְּזִיזִים, כְּגוֹן: לִקְפֹּץ לְכָאן לְחַג הַשָּׁבוּעוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ חוֹבוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲשֶׁר אַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת־רוּחַ. כִּי בֶּאֱמֶת גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ הֵם בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצב), וּצְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל מְאֹד, שֶׁלֹּא יִהְיוּ נִשְׁכָּחִים מִמֶּנּוּ דִּבְרֵי הַסֵּפֶר, כִּי מֵאַחַר שֶׁדְּמוּת דְּיוֹקָנוֹ שֶׁל הֶחָכָם הִיא בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר, צְרִיכִים לִזְכֹּר תָּמִיד מַה שֶּׁכָּתוּב בַּסֵּפֶר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְקַבֵּל פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ. לֹא־כֵן כְּשֶׁאֶחָד שׁוֹכֵחַ מַה שֶּׁכָּתוּב בַּסֵּפֶר, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא שׁוֹכֵחַ אֶת פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ. וְדָבָר זֶה בְּיוֹתֵר סוֹבֵב עַל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ, וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁלּוֹמֵד יוֹתֵר סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֶצְלוֹ מִתְגַּלֶּה יוֹתֵר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַתְמִיד בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְשָׁם תִּמְצָאֵנִי, וּבִפְרָט בְּסִפְרֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי סוֹף כָּל

סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, שֶׁתִּזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת הַטּוֹב הַגָּנוּז בְּכָל דָּבָר, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתַצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁלַח, כ״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת מַה שֶּׁקּוֹרֶה בְּבֵיתְךָ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּמִיד תְּבַשֵּׂר לִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת, בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם בְּכָל יוֹם מִשְׁתַּנִּים פַּעַם לְטוֹב וּפַעַם לְהֵפֶךְ, פַּעַם חֹשֶׁךְ לוֹ וּפַעַם אוֹר לוֹ, וּצְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁכָּךְ הוֹלְכִים הַחַיִּים וְהַכֹּל מִסְתּוֹבֵב, וְהָעִקָּר לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם דָּבָר וּמִשּׁוּם יְרִידָה. אִם אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר כְּלָל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאָז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁלַח, כ״ב סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֶּךָּ, שֶׁאַתָּה עוֹזֶרֶת לְאִמֶּךָ, כֵּן יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי מְצָוַת כִּבּוּד אָב וָאֵם עוֹלָה עַל הַכֹּל. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ, שֶׁהִיא חֲמוּרָה שֶׁבַּחֲמוּרוֹת (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ב׳, סִימָן ו׳), וְעַל־כֵּן רְאִי לְהִשָּׁאֵר עִם הָאִמָּא וְלַעֲזֹר לָהּ בַּחַיִּים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי כָל רוֹאַיִךְ, וְכָל אֶחָד יַעֲזֹר לָךְ כְּפִי מֵיטַב יְכָלְתּוֹ.

נָא וְנָא רְאִי לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וַעֲלִיזָה, וְאַל תִּשָּׁבְרִי מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, וְסוֹף כָּל סוֹף תִּרְאִי נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. הָעִקָּר לְהִתְחַזֵּק לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאָז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר קֹרַח, כ״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב

מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַיֶּה וּמְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל. וְעִקַּר שִׂמְחָתִי בָּזֶה שֶׁאַתָּה עוֹסֵק לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא חִיּוּתִי וְהִתְחַזְּקוּתִי, כִּי זֶהוּ בְּנַפְשִׁי לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹזֵר לִי, וּבוֹא יָבוֹא עַל שְׂכָרוֹ. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן רעא) גְּדֹל הַמַּעֲלָה שֶׁל הַמִּתְקָרְבִים אֵלָיו אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעֵר, כִּי כְּבָר נִתְפַּשְּׁטוּ דִּבּוּרִים כָּאֵלּוּ בֵּין הָעוֹלָם, שֶׁהֵם מִתְפָּאֲרִין גַּם־כֵּן בְּדִבּוּרִים כָּאֵלּוּ, אֲבָל בֶּאֱמֶת הַמִּקָּרְבִין שֶׁלִּי, הַהִתְקָרְבוּת לְבַד זֶהוּ דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ הַיְנוּ הַמִּקָּרֵב אֵינוֹ כְּלוּם, וְאֵינוֹ מִתְנַהֵג בְּדַרְכֵי יֹשֶׁר כָּרָאוּי, אַף־עַל־פִּי־כֵן מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּתוֹךְ אֲנָשִׁים כָּאֵלּוּ, שֶׁהֵם מְקָרְבִים לַצַּדִּיק, לְקָדֵשָׁה כָּזוֹ, זֶה בְּעַצְמוֹ מוֹעִיל לוֹ מְאֹד, וּבְמֶשֶׁךְ הַזְּמַן יִתְעוֹרֵר גַּם־כֵּן, וַיַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, עַיֵּן שָׁם; וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְקָרֵב נְפָשׁוֹת אֶל דַּרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּגִלּוּי הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעֱלָם. וְעַל־כֵּן, לְדַעְתִּי, בָּזֶה בְּעַצְמוֹ רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקְךָ, וּרְאֵה לְהַרְבּוֹת תַּלְמִידִים, וּבִזְכוּת זֶה יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתִזְכֶּה לְתִקּוּן נִצְחִי.

אוֹדוֹת אִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, לְדַעְתִּי, אַתָּה רוֹצֶה מִמֶּנָּה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכֹּחוֹתֶיהָ וְכוּ׳, וַחֲבָל לְךָ לְלְחֹץ עָלֶיהָ כָּל־כָּךְ, סוֹף כָּל סוֹף הִיא מְטֻפֶּלֶת בִּילָדִים, וְדָבָר זֶה יָכוֹל לְהַשְׁפִּיעַ אַחַר־כָּךְ עַל הָעֲצַבִּים וְכוּ׳. וּבְדֶרֶךְ כְּלָל בַּעַל צָרִיךְ לִהְיוֹת רַחֲמָן וּלְהַשְׁפִּיעַ וְלִתֵּן, וְלֹא לִהְיוֹת אַכְזָר וּמַשְׁפִּיל וּמְקַבֵּל, וְתַחֲקֹק אֶת זֶה הֵיטֵב בִּלְבָבְךָ.

וְעַכְשָׁו גָּמַרְתִּי קוּנְטְרֵס נִפְלָא בְּשֵׁם: ״תְּשׁוּמֶת לֵב״, וְשָׁם מְבֹאָר וּמְבֹרָר, שֶׁמִּי שֶׁדָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא אֵינוֹ צָרִיךְ תְּשׁוּמֶת לֵב מֵאַף אֶחָד, אַדְרַבָּה הוּא נוֹתֵן תְּשׁוּמֶת־לֵב לַאֲחֵרִים, וַאֲקַוֶּה שֶׁבְּקָרוֹב יִהְיֶה לְךָ הַקּוּנְטְרֵס, וְאָז תְּעַיֵּן בַּקּוּנְטְרֵס הַזֶּה, וְתָבִין נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת אֵיךְ שֶׁאָדָם יָכוֹל לִחְיוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם חַיִּים טוֹבִים, וְלֹא יִצְטָרֵךְ שׁוּם תְּשׁוּמֶת לֵב מֵאַף אֶחָד, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי כְּבָר אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל דְּבָרִים קְטַנְטַנִּים וְכוּ׳, וְאֵינוֹ חָפֵץ בִּדְבָרִים כָּאֵלּוּ וְכוּ׳, רַק הוּא מְרַחֵם עַל אִשְׁתּוֹ, וּמַשְׁפִּיעַ לָהּ, וּמְדַבֵּר

אֵלֶיהָ דִּבּוּרִים טוֹבִים וְכוּ׳, אֲקַוֶּה שֶׁתָּבִין לְמַה שֶּׁאֲנִי מְרַמֵּז, כִּי קָשֶׁה לְרַשֵּׁם הַכֹּל עַל הַכְּתָב. וְהַקּוּנְטְרֵס הַנַּ״ל הוּא עִנְיָן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדֶּר קְרֹחַ, כ״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי זֶה כַּמָּה שֶׁלֹּא שָׁמַעְתִּי מִמְּךָ, וְלֹא רָאִיתִי כְּתִיבַת יָדְךָ עַל־כָּל־פָּנִים.

עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁקִּבַּלְנוּ כְּלָל גָּדוֹל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל: אִם אִי אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוָה, רָאוּי לַעֲשׂוֹת עַל־כָּל־פָּנִים חֲצִי מִצְוָה אוֹ רֶבַע מִצְוָה, כִּי ׳מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב׳. וְאִם יִהְיֶה חָזָק בְּמֵעַט, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה אַחַר־כָּךְ לִגְמֹר בִּשְׁלֵמוּת אֶת הַמִּצְוָה. וּבִפְרָט בְּעִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁשָּׁם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה מְאֹד עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט. וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת בְּעִנְיַן הַדְּפָסָה, שָׁם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת יוֹצֵאת מֵהַכְּלָל, כִּי הַפָּצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה עוֹלָה עַל הַכֹּל. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן רסו): כָּל מַה שֶּׁמָּשִׁיחַ יַעֲשֶׂה טוֹבוֹת לְיִשְׂרָאֵל — אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת, רַק הַחִלּוּק הוּא, שֶׁהוּא יִגְמֹר, וַאֲנִי אֵינִי יָכוֹל לִגְמֹר עֲדַיִן, עַיֵּן שָׁם; וּמֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שָׁמַעְתִּי, שֶׁאָמַר אָז רַבֵּנוּ זַ״ל: אֶצְלִי עֲדַיִן יֵשׁ בְּחִירָה וְנִסָּיוֹן, וְאֵצֶל מָשִׁיחַ כְּבָר לֹא יִהְיֶה בְּחִירָה וְנִסָּיוֹן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ. וְעַל־כֵּן, לְדַעְתִּי, אַתָּה יָכוֹל לְהִשְׁתַּתֵּף בְּהַדְפָּסַת ״עַלּוֹן בְּרֶסְלֶב״ בְּכָל שָׁבוּעַ, אֲשֶׁר עוֹלֶה מַמָּשׁ פְּרוּטוֹת, וְהֵם דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד, לְקוּחִים מִ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ וְ״לִקּוּטֵי־

הֲלָכוֹת״ וּמ״שִׂיחוֹת־הָרַ״ן״ וְ״חַיֵּי־מוֹהַרַ״ן״ וּמִשְׁאָר סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמוּפָצִים מַמָּשׁ בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּלִי שׁוּם גֶּזֶמָא, כִּי מַגִּיעִים עַד אוֹסְטְרַלְיָה הָרְחוֹקָה — מִצַּד אֶחָד, וּמִצַּד שֵׁנִי — דְּרוֹם אַפְרִיקָה, וּמִצַּד שְׁלִישִׁי — סִין, וְכֵן בְּכָל אַרְצוֹת אֵירוֹפָּה וּבְכָל אַרְצוֹת־הַבְּרִית, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת בְּכָל אַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ, וְעוֹד לֹא הָיְתָה הַפָּצָה כָּזוֹ לְעוֹלָמִים. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁנּוֹתֵן יָד לַהַפָּצָתָם, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר כְּלָל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר קְרַח, כ״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, שֶׁנּוֹלְדָה לְךָ בַּת לְמַזָּל־טוֹב, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, וְאַף שֶׁאַתָּה מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמְךָ הֲכִי גָּרוּעַ, עִם כָּל זֹאת זְכֹר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁאָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן י׳): עִקַּר גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁגַּם הָרְחוֹקִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד, גַּם הֵמָּה יִתְקָרְבוּ לַעֲבוֹדָתוֹ. וּבָזֶה נִתְיַקֵּר וְנִתְעַלֶּה שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. עַל־כֵּן אֵין לָאָדָם לְיָאֵשׁ אֶת עַצְמוֹ מִלְּהִתְקָרֵב לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, מֵחֲמַת שֶׁנִּתְרַחֵק מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי חֲטָאָיו הַמְרֻבִּים, אַף שֶׁהִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרָע, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי אַדְרַבָּה, מִמֶּנּוּ דַּיְקָא יִתְעַלֶּה וְיִשְׁתַּבַּח

וְיִתְגַּדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר. אֲבָל עִקַּר הִתְקָרְבוּת הָרְחוֹקִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא עַל־יְדֵי צַדִּיקֵי הַדּוֹר, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְכְתֹּב לִי מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְלִשְׁלֹחַ אֶת זֶה בְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ, וּבְאֹפֶן הַזֶּה לֹא תֵּלֵךְ לְאִבּוּד.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכֵן תֹּאמַר ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳ עִם הַתְּפִלָּה הַקְּדוֹשָׁה מִמּוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל, וְכֵן תֹּאמַר תְּהִלִּים וְ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר קְרַח, כ״ד סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ בְּצֵרוּף מֵאָה דוֹלָר לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתִהְיֶה בֶּן חוֹרִין אֲמִתִּי, וְיַעֲזְבוּ אוֹתְךָ כְּבָר הַכְּלָבִים, וְתִזְכֶּה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

אוֹדוֹת הַתּוֹרָה קפ״ח מֵעִנְיַן אֲבֵדוֹת, דִּבַּרְנוּ מִזֶּה הַרְבֵּה מְאֹד בְּשַׁבָּת זוֹ. וּבֶאֱמֶת עִקַּר הָאֲבֵדָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ הִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי זוֹ הַנְּקֻדָּה הַפְּנִימִית שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּהְיֶה דָּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, אַךְ מֵחֲמַת שֶׁאָדָם הוּא בְּזֶה הָעוֹלָם, נִשְׁכַּחַת וְנֶאֱבֶדֶת מִמֶּנּוּ נְקֻדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־כֵּן צְרִיכִים לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק, וְעַל יָדוֹ יִזְכֶּה לִמְצֹא אֶת אֲבֵדָתוֹ, שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאֱמוּנָה, כִּי אֵצֶל הַצַּדִּיק יֵשׁ כָּל הַנְּקֻדּוֹת שֶׁל כָּל כְּלַל יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא הַנְּקֻדָּה הַכְּלִלִית שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד); וְעַל־כֵּן יֵשׁ אֲצִלּוֹ שְׁלֵמוּת הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (חֲבַקּוּק ב, ד): ״וְצַדִּיק

בֶּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה״, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה, וְהַבַּעַל־דָּבָר עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְכַסּוֹתוֹ וּלְהַעֲלִימוֹ מִכָּל הָעוֹלָם. וּכְבָר אָמַר מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, בִּרְכוֹת הַרְאָיָה, הֲלָכָה ד׳, אוֹת לג): עִקַּר הַיְצֶר הָרָע שֶׁמִּתְגַּבֵּר בְּכָל דּוֹר וָדוֹר הוּא — לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה דַּיְקָא כַּנִּרְאֶה בְּחוּשׁ, שֶׁעִקַּר הַמַּחֲלֹקֶת עַל הַצַּדִּיק שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, וְאַחַר־כָּךְ בְּשֶׁכְּבָר הַיָּמִים הַבָּאִים מוֹדִים הָעוֹלָם גַּם בְּזֶה הַצַּדִּיק, וְאוֹמְרִים שֶׁזֶּה בְּוַדַּאי הָיָה צַדִּיק, רַק שֶׁחוֹלְקִים עַל זֶה הַצַּדִּיק שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ בְּעִנְיַן הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁהָיְתָה עַל הָאֲרִיזַ״ל בְּיָמָיו, וְאַחַר־כָּךְ הוֹדוּ כֻּלָּם בִּקְדֻשַּׁת הָאֲרִיזַ״ל, וְחָלְקוּ עַל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זַ״ל, וְכֵן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר. וְכָל זֶה מֵחֲמַת שֶׁעִקַּר בֵּרוּר הַמְדַמֶּה, שֶׁעַל יָדוֹ זוֹכִין לֶאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, הוּא דַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה דַּיְקָא, וְעַל־כֵּן מַנִּיחַ עַצְמוֹ הַבַּעַל־דָּבָר לְאָרְכּוֹ וּלְרָחְבּוֹ לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים זֶה הַצַּדִּיק דַּיְקָא, וְעַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִשְׁתַּדֵּל וּלְהִתְקָרֵב לְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה דַּיְקָא, כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה עַל יָדוֹ דַּיְקָא לִשְׁלֵמוּת בֵּרוּר הָאֱמוּנָה שֶׁצְּרִיכִין כְּפִי אוֹתוֹ הַדּוֹר וְהָעֵת וְהַזְּמַן שֶׁל עַכְשָׁו דַּיְקָא, עַיֵּן שָׁם.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם הָיִיתָ מֵפִיץ בָּאֲזוֹרִים שֶׁל סְתָם עַמְּךָ וְכוּ׳, וְלֹא אֵצֶל הָעֲשִׁירִים שֶׁמְּסֻבָּבִים עִם כְּלָבִים... כִּי אֵצֶל הֲמוֹן־הָעָם פּוֹעֲלִים יוֹתֵר בְּנָקֵל מֵאֲשֶׁר פּוֹעֲלִים אֵצֶל עֲשִׁירִים. וְכַמּוּבָא (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יב, מֵהַסִּפּוּר שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה), שֶׁהַבַּעַל תְּפִלָּה הָלַךְ אֶל אֵלֶּה הַקְּטַנִּים, וּפָעַל אֶצְלָם יוֹתֵר וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם הָיִיתָ מְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִדִּבּוּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָיִיתָ מְגַלֶּה לָהֶם אֶת הַחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁאַתָּה מְחַדֵּשׁ, כִּי זֶה דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לְקָרֵב בְּנֵי־אָדָם אֶל עֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ בְּכָל דְּרָכֶיךָ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין

בְּרוּחָנִיּוּת, וְתַעֲלֶה מַעְלָה מַעְלָה עַל בָּמֶתֵי הַתּוֹרָה וְהַיִּרְאָה, וְתִהְיֶה דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בַּכּוֹלֵל שֶׁלָּנוּ, אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁיְּקַיֵּם אֶצְלְךָ (מִשְׁלֵי כז, יח): ״נֹצֵר תְּאֵנָה יֹאכַל פִּרְיָהּ״. הָעִקָּר רְאֵה לְחַזֵּק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיָּבוֹאוּ בְּכָל בֹּקֶר וְיִלְמְדוּ, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאִם תֵּלֵךְ בְּהִתְמָדָה רַבָּה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, אָז יִכָּנֵס לְךָ גַּם שֶׁפַע בְּגַשְׁמִיּוּת, וְתוּכַל לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַכּוֹלֵל, וְהוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

נָא וְנָא לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, עַל אַף שֶׁיֵּשׁ לִי צַעַר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, שֶׁ״הָרַב״ מִתְנַכֵּל לָנוּ מְאֹד, וְחוֹתֵר תַּחְתֵּנוּ, וְהוּא ״רַב״ עִמָּנוּ עַל לֹא דָּבָר, וְרוֹצֶה בַּיָּדַיִם לְמָסֹר אֶת הַמִּבְנִים לַאֲחֵרִים, הָעִקָּר לֹא לָנוּ וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף יִפֹּל בְּתוֹךְ הַבּוֹר וְהַפַּח שֶׁחָפַר לְעַצְמוֹ, וְעָלֵינוּ רַק לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה רַק לְדַבֵּק עַצְמְךָ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ. רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ רַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וּתְפָרֵשׁ לוֹ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְאֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר

עָלֶיךָ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְכָל דָּבָר קָטָן שֶׁאַתָּה צָרִיךְ, רְאֵה לְהִתְיַעֵץ רַק עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, לְהִתְיַעֵץ עַל כָּל דָּבָר רַק עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָז יַצְלִיחַ תָּמִיד.

רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּזְכוּתְךָ גְּדוֹלָה מְאֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם, אֵיךְ שֶׁאַתְּ שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה בַּדִּירָה הַחֲדָשָׁה — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי עַל זֶה הִתְפַּלַּלְתִּי תָּמִיד, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם בַּיִת מֻצְלָח, וְלֹא תָּגוּרוּ בִּשְׁכֵנוּת. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכּוּ לִגְמֹר עִם כָּל הַתִּקּוּנִים, וְיִהְיֶה לָכֶם שֶׁפַע, וְתַעֲשׂוּ רַק שְׂמָחוֹת בְּבֵיתְכֶם.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר עַל "הָרַב", שֶׁהוּא תָּמִיד "רַב" עִמָּנוּ וְחוֹתֵר תַּחְתֵּינוּ, וְשָׂם לָנוּ אֲבָנִים בְּדַרְכֵּנוּ. וּבִפְרָט עַכְשָׁו, שֶׁרוֹצֶה לִמְסֹר אֶת הַמִּבְנִים לַאֲחֵרִים וְלֹא לָנוּ, אֲבָל אֲנִי מְקַוֶּה, שֶׁבְּאוֹתוֹ בּוֹר שֶׁהוּא חוֹפֵר וְכוּ׳, בּוֹ יִפֹּל הוּא בְּעַצְמוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: נִצַּחְתִּי וַאֲנַצֵּחַ, שֶׁמִּדָּתוֹ נֶצַח; וְעַל־כֵּן רְאִי לְחַזֵּק אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁתִּתְפַּלֵּלְנָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּזְכֶּה כְּבָר לַעֲשׂוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה לְבָנִים עַל טָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ וּבֵית־סֵפֶר לְבָנוֹת עַל טָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא נִצְטָרֵךְ לִשְׁלֹחַ אֶת הַיְלָדִים לַמְּרְחַקִּים.

נָא וְנָא רְאִי לְשַׂמֵּחַ אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁתַּחֲזַקְנָה אֶת עַצְמָן בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת. וּצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם תָּמִיד.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם שֶׁתִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה תָּמִיד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא תִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ מְאֹד בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְלָחָה, סִימָן א׳): מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד, הֲרֵי הוּא מַצְלִיחַ; עַל־כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ, וּתְשַׂמַּח אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאָז תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל זְכוּתְךָ בַּשָּׁמַיִם, בָּזֶה שֶׁאַתָּה לוֹמֵד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּמְחַזְּקָם וּמְאַמְּצָם, כִּי זֶה הָיָה רְצוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ בַּעֲבוּר זֶה מְאֹד, וְאָז תִּרְאֶה אֶת הַיְשׁוּעוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, וְכֵן רְאֵה שֶׁאָחִיךָ הַמְבֻגָּר יִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלּוֹ, וְכֵן רָאוּי שֶׁתִּבְדְּקוּ אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם — כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֶת הַתְּפִלּוֹת בַּקּוּנְטְרֵס ״מְצִיאַת הַזִּוּוּג״, וְתַזְכִּיר בְּתוֹךְ תְּפִלָּתְךָ אֶת אָחִיךָ וַאֲחוֹתְךָ וְאֶת עַצְמְךָ.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵם תִּקּוּן גָּדוֹל וְנִפְלָא מְאֹד, וְהֵם: ט״ז, ל״ב, מ״א, מ״ב, נ״ט, ע״ז, צ׳, ק״ה, קל״ז, ק״נ; וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַד שְׁלֵמוּתְכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לִמְצֹא אֶת זִוּוּגְכֶם מִן הַשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא לוֹמַר לָאַבָּא, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּרָן, אֶלָּא אֶת הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לְכֻלְּכֶם תִּקָּחוּ, וְהַכֹּל מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי׳ לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד וְעִקָּר בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְתִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד אֶת הָעֵינַיִם שֶׁלְּךָ, שֶׁלֹּא תִּסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, כִּי דָּבָר זֶה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, וּמֵבִיא אוֹתוֹ לִידֵי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, ה׳ יִשְׁמֹר.

רְאֵה לָקַחַת כָּל הַצָּעָה שֶׁמַּצִּיעִים לְךָ, וְתִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם תֵּכֶף־וּמִיָּד.

רְאֵה לְהָפִיץ אֶת הָעֲלוֹנִים ״עַלּוֹן בְּרֶסְלֶב״, וּבִזְכוּת זֶה תִּוָּשַׁע.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הָעִקָּר הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּדְבֵקוּת, כִּי הַדְּבֵקוּת עוֹזֶרֶת לָאָדָם בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת. אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לִשְׂכֹּחַ אֶת הֶעָבָר שֶׁלְּךָ, וְתַעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד. וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לִזְכֹּר, כִּי אֶת הָאֶתְמוֹל אֵין לְךָ כְּבָר, וְאֶת הַמָּחָר — מִי יוֹדֵעַ אִם יִהְיֶה לְךָ, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמְךָ עִם הַיּוֹם הַזֶּה דַּיְקָא, וְתַחֲטֹף בַּיּוֹם הַזֶּה כַּמָּה דְּבוּרִים אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְכַמָּה מִינֵי לְמוּדִים,

וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מִמַּחֲלֹקֶת, וַאֲפִלּוּ שֶׁיְּצַעֲרוּ אוֹתְךָ, רְאֵה לִדֹּם וְלִשְׁתֹּק, כִּי עַל יוֹם אֶחָד הָאָדָם יָכוֹל לְהִתְאַפֵּק לֹא לַעֲנוֹת וְלֹא לְהָגִיב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל הַיָּנִיק וְחַכְּים ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּשִׂמְחָה, וְתָדוּן אֶת הוֹרֶיךָ לְכַף זְכוּת, וְאַל תִּתְעָרֵב בַּמְּרִיבוֹת שֶׁלָּהֶם, רַק תְּבַקֵּשׁ אוֹתָם, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינֵיהֶם, כִּי כָּךְ צִוְּתָה הַתּוֹרָה. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתָּמִיד יִהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין הַהוֹרִים, וְאַתֶּם תַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם חֲמִשָּׁה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים לְמַעַן שָׁלוֹם הַהוֹרִים. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁיִּהְיֶה בֵּיתְכֶם מָקוֹם לַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

זֶה זְמַן רַב, שֶׁלֹּא שָׁמַעְתִּי מִמְּךָ כְּלָל, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לַּחֲשֹׁב.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר

אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנָּצֵל מִכָּל מִינֵי כַּעַס וְיִסּוּרִים וְהַרְפַּתְקָאוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ.

שְׁמֹר מְאֹד אֶת יָדֶיךָ לְבַל תַּרְבִּיץ וְתַכֶּה אֶת בְּנֵי בֵּיתֶךָ, אֲפִלּוּ שֶׁהֵם מְעַצְבְּנִים אוֹתְךָ, אֶלָּא תִּשְׁתַּדֵּל לִתֵּן הַרְבֵּה צְדָקָה בְּיָדֶיךָ, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם. הָעִקָּר רְאֵה לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וַאֲפִלּוּ שֶׁאַתָּה כְּבָר כְּמוֹ שֶׁאַתָּה, אַף־עַל־פִּי־כֵן רְאֵה לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּצְלִיחַ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

זְכֹר כִּי הַבֶּן־מֶלֶךְ, אַף שֶׁיָּרַד מֵהַמְּלוּכָה, הִזְהִירוּ אָבִיו שֶׁיִּהְיֶה רַק שָׂמֵחַ, וְאָמַר לוֹ בְּפֵרוּשׁ: אִם אַתָּה תִּהְיֶה שָׂמֵחַ, גַּם אֲנִי אֶהְיֶה שָׂמֵחַ, כִּי רְאוּיָה לְךָ הַמְּלוּכָה, וְאִם אַתָּה לֹא תִּהְיֶה שָׂמֵחַ, אֲזַי אֲנִי אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי אֵינְךָ רָאוּי לִמְלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁאֵינְךָ יָכוֹל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּעֵת הַיְרִידָה (עֵין סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג); וְעַל־כֵּן רְאֵה לַחֲקֹק אֶת דִּבּוּרִים אֵלֶּה אֶצְלְךָ, וְתִהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּשְׁמֹר מְאֹד עַל הַשָּׁלוֹם־בַּיִת שֶׁלְּךָ, כִּי גְּאֻלַּת יִשְׂרָאֵל תְּלוּיָה בָּזֶה. וְאַף שֶׁאִשְׁתְּךָ מְעַצְבֶּנֶת אוֹתְךָ, זֶה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ, וְעַל־כֵּן אַל תֵּרֵד מֵהַמְּלוּכָה, וְדוֹ״ק, וְהָבֵן הֵיטֵב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ מְאֹד לָדוּן תָּמִיד אֶת בַּעְלֵךְ לְכַף זְכוּת, וְאַף שֶׁעוֹשֶׂה מַה שֶּׁעוֹשֶׂה, עִם כָּל זֹאת רְאִי לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וּבָזֶה שֶׁתַּדּוּנִי אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, יְדוּנֵךְ הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא לְכַף זְכוּת.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם בָּזֶה הָעוֹלָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת

קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַשְׁלִים אֶת יָמָיו בְּשָׁלוֹם. יְכוֹלִים לָגוּר בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וּמַמָּשׁ לְהַרְגִּישׁ עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, וּצְרִיכִים רַק לְהִתְחַזֵּק.

נָא וְנָא אַל תִּתְגָּרְשִׁי בִּשְׁבִיל הַיְלָדִים, כִּי יֵשׁ לָכֶם, תְּהִלָּה לָאֵל, יְלָדִים נֶחֱמָדִים מְאֹד.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדֶּר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחֻיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ, שֶׁזָּכִית לִפְעֹל עַל בַּעְלֵךְ, שֶׁיִּשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רְאִי לָלֶכֶת עִם בַּעְלֵךְ בְּסַבְלָנוּת וּבַהֲבָנָה הֲדָדִית, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הוּא הָיָה רָחוֹק לְגַמְרֵי מֵהַיַּהֲדוּת, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, עַל־כֵּן לֹא יְכוֹלִים לִקְפֹּץ בְּפַעַם אַחַת אֶל הַקְּדֻשָּׁה, רַק צָרִיךְ לָלֶכֶת לְאַט לְאַט. וְעַל־כֵּן רְאִי רַק לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ, וּלְהַרְאוֹת לוֹ אֶת הַעֲרָכָתֵךְ אֵלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּרְאִי שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה. חָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹהִי אִשָּׁה כְּשֵׁרָה? הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ; וְעַל־כֵּן רְאִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בַּעְלֵךְ, וּתְכַבְּדִי וּתְיַקְּרִי אוֹתוֹ, וְאָז תִּרְאִי אֵיךְ שֶׁלְּאַט לְאַט הַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, כִּי יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הֵם, אַךְ הָעֲנִיּוּת מְנַוֶּלְתָּן (נְדָרִים סו.), הֵינוּ עַל־יְדֵי שֶׁאֵינָם זוֹכִים לָדַעַת מִן הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אֵין עָנִי אֶלָּא מִן הַדַּעַת (נְדָרִים מא.), עַל־יְדֵי־זֶה הֵם מֻנָּחִים בְּמָקוֹם שֶׁמֻּנָּחִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי הָעֲנִיּוּת מְנַוֶּלְתָּן, לֹא־כֵן מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַרְגִּישׁ אֶת נְעִימוּת הַתּוֹרָה, הַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ אַחֶרֶת בַּחַיִּים. וְעַל־כֵּן רְאִי לָדוּן אֶת בַּעְלֵךְ לְכַף זְכוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכִּי לְהַמְשִׁיךְ אוֹתוֹ אֵלַיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר כְּלָל.

רְאֵה לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם. וְהָעִקָּר רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל עִם יְלָדֶיךָ, וְאַל תַּכֶּה אוֹתָם, רַק תֵּלֵךְ עִמָּהֶם בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְאַל תִּפְחַד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הַפְּחָדִים שֶׁנִּכְנָסִים בְּךָ, הֵם סְתָם דִּמְיוֹנוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

רְאֵה לִקְבֹּעַ לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה מְשַׁמַּרְתּוֹ מִכָּל רַע בְּנַעֲרוּתוֹ, וְנוֹתֶנֶת לוֹ אַחֲרִית וְתִקְוָה בְּזִקְנוּתוֹ (קִדּוּשִׁין פב.), וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְשַׁבֶּרֶת אֶת הָרָע וְהַשִּׁגְיוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳); וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַרְבּוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁאָז הוּא תָּמִיד עָסוּק, אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וְאַשְׁרֵי לוֹ בַּבָּא!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

ט״ו תתקכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד לְבַל תִּכָּשֵׁל בְּשׁוּם עֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם. וּרְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל דָּבָר זֶה מְאֹד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁבְּקָרוֹב תִּתְחַתֵּן, וְתִבְנֶה בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אוֹתָהּ, כִּי הֲרֵי הִיא יְתוֹמָה, וְיֵשׁ לְךָ מִצְוָה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד לְשַׂמֵּחַ אֶת כַּלָּתְךָ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁבְּקָרוֹב תִּהְיֶה אִשְׁתְּךָ, וּתְשַׂמְּחָהּ וּתְפַיְּסָהּ תָּמִיד, וְתִתֵּן לָהּ הַרְבֵּה תְּשׁוּמֶת־לֵב.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתַצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעַצְמְךָ לִמּוּדֵי תּוֹרָה בְּכָל יוֹם, וְתִלְמַד פָּרָשָׁה חֲמָשׁ וְרַשׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, בְּאֹפֶן שֶׁבְּכָל שָׁבוּעַ תִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם פֶּרֶק אֶחָד מִשְׁנָיוֹת עִם הַפֵּרוּשִׁים, כְּדֵי שֶׁתָּבִין הֵיטֵב, וְכֵן תִּקְבַּע לְעַצְמְךָ שִׁעוּר בַּ׳בֶּן אִישׁ חַי׳ מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, לְמַעַן תִּהְיֶה בָּקִי בַּהֲלָכָה, וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ קְבִיעוּת לִלְמֹד בְּכָל יוֹם בְּ׳עֵין יַעֲקֹב׳, שֶׁהוּא לְמוּד הַמְסֻגָּל מְאֹד לְיִרְאַת שָׁמַיִם.

וְעַל כֻּלָּם — רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ אֲפִלּוּ מְעַט דְּמְעַט, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה וּבִפְרָט עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאוּ לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקְכֶם, שֶׁזִּכָּה אֶתְכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּשְׁנֵי יְלָדִים, וְתִדְעוּ שֶׁאֲחֵרִים הָיוּ מְשַׁלְמִים מִלְיוֹנִים, שֶׁיִּהְיוּ לָהֶם יְלָדִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זְכָה אֶתְכֶם עִם יְלָדִים, אַתֶּם צְרִיכִים לִהְיוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ דַּרְכְּכֶם כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקכב.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וְגָדַל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁךְ מְאֹד לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְעִקַּר

הַשְׁמָחָה זוֹכִים עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲפִלּוּ מְעַט דְּמְעַט, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וְעַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִזְדַּכֵּךְ מֹחוֹ וְלִבּוֹ, וְזוֹכֶה לְהַגִּיעַ לִדְבֵקוּת אֱמֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי הַדְּבֵקוּת זוֹכֶה לִשְׂמָחָה, כִּי כְּשֶׁמַּכְנִיסִים בְּעַצְמוֹ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא תָּמִיד שָׂמֵחַ. כִּי אֵין לְךָ עוֹד שִׂמְחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ וּמַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ שִׂמְחָה אֲמִתִּית, שִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְעִקַּר הַהִתְבּוֹדְדוּת הוּא לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהָרַחֲמִים שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ — שֶׁיֵּשׁ לְךָ אִשָּׁה וְיֶלֶד וְדִירָה, וְאַתָּה גָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

אוֹדוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ׳, לֹא כְּדַאי לְהִתְבַּלְבֵּל כְּלָל, רַק אַתָּה לֵךְ בְּתִמִּימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, וְתַתְמִיד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתִקְבַּע לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּמִשְׁנָה, בִּגְמָרָא, בְּמִדְרָשׁ, בַּטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, בָּרַמְבַּ״ם, בַּזֹּהַר וּבַתִּקּוּנִים, בְּכָל דָּבָר שִׁעוּר אֲפִלּוּ כַּמָּה שׁוּרוֹת, וּבָאֹפֶן הַזֶּה לֹא יַעֲבֹר לְךָ הַיּוֹם לָרִיק.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ תָּמִיד, וְתִרְוֶה רֹב נַחַת, וְיִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקכג.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לָנֶצַח קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ.

אוֹדוֹת הַבָּחוּר שֶׁאַתְּ כּוֹתֶבֶת, מִי יִתֵּן, שֶׁיִּגְמֹר בְּכִי טוֹב, וְאֶשְׂמַח מְאֹד מְאֹד, כִּי אֲנִי רוֹצֶה מְאֹד לִרְאוֹת בְּשִׂמְחָתֵךְ.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד גָּדוֹל בְּחַיֵּי הָאָדָם, וַאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד, שֶׁאָז מַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ. וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְלָחָה, סִימָן א׳): מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד, הֲרֵי הוּא מַצְלִיחַ. וְעִקַּר הַשִּׂמְחָה, שֶׁתְּהַלָּה לָאֵל, אָנוּ מַאֲמִינִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי אֱמוּנָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל. וְעַל־כֵּן רְאִי לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, וְאָז יִהְיֶה לָךְ טוֹב כָּל הַיָּמִים.

אֲנִי מְקַוֶּה, שֶׁבְּקָרוֹב תְּבַשְּׂרִי לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

רְאִי לְהַמְשִׁיךְ לִכְתֹּב, כִּי אֲנִי מְאֹד שָׂמֵחַ לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנֶצַח קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ.

אֶשְׁתַּדֵּל לְמַלֵּא אֶת בַּקָּשָׁתֵךְ בְּעִנְיַן הַקּוֹנְטְרֵסִים שֶׁבִּקַּשְׁתְּ לְחַבֵּר וְכוּ׳.

אוֹדוֹת לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, תֵּדַע שֶׁהַלִּמּוּד הַזֶּה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע לְגַמְרֵי, כָּךְ מוּבָא מִגְּדוֹלֵי הָאֲרִיזַ״ל, וְכֵן הָיָה מְקֻבָּל אֵצֶל כָּל הַצַּדִּיקִים

לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְגַם רַבֵּנוּ זַ״ל מָסַר סוֹד זֶה לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן קפה), וְעַל־יְדֵי־זֶה הִצָּלִיחַ בַּמֶּה שֶׁהִצְלִיחַ, כִּי הַלִּמּוּד בְּמִשְׁנָיוֹת מְזַכֵּךְ אֶת הָאָדָם מְאֹד מְאֹד, וְהַבֵּית־יוֹסֵף זָכָה לְמַגִּיד מִן הַשָּׁמַיִם דַּיְקָא עַל־יְדֵי רִבּוּי לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּחַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בֶּאֱמִירָה בְּעָלְמָא.

אוֹדוֹת הִתְבּוֹדְדוּת, בְּוַדַּאי צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד לֹא לְהִתְבּוֹדֵד בְּמָקוֹם מְטֻנָּף, שֶׁיֵּשׁ שָׁם רֵיחַ רַע וְכוּ׳, כִּי צְרִיכִים לְהַקְפִּיד כְּמוֹ בַּתְּפִלָּה, וְלִטֹּל אֶת יָדָיו וְכוּ׳ וְכוּ׳. הָעִקָּר רְאֵה לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְמַעְלָה מֵעִנְיַן הַנּוֹרָא וְהַנִּשְׂגָּב הַזֶּה שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר הָאָדָם הוּא חָמְרִי וְגַשְׁמִי, וּמֻנָּח בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמְדַבֵּר אֶל חַי הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לָזֶה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַמְשִׁיךְ בְּעַצְמְךָ הֱאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָזֶה, כִּי אֵין לְךָ עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּגִּיעַ אֶל זֶה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב בְּכָל שָׁבוּעַ, אֲפִלּוּ כַּמָּה שׁוּרוֹת, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי, כִּי נַפְשְׁךָ קְשׁוּרָה בְּנַפְשִׁי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגוֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר כְּלָל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ בִּזְכוּת שֶׁשִּׁנִּיתָ מָקוֹם, יְקַיֵּם אֱצְלְךָ ׳מְשַׁנֶּה מָקוֹם מְשַׁנֶּה מַזָּלְ׳, שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה מַזָּלְךָ לְטוֹב, וּבִפְרָט בְּרִיאוּת אִשְׁתְּךָ שֶׁתִּשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

רְאֵה לָלֶכֶת עִם אִשְׁתְּךָ בְּדֶרֶךְ סַבְלָנוּת גְּדוֹלָה וַהֲבָנָה הֲדָדִית, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּתְרַפֵּא. וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אָסוּר לְהַכְנִיס אֵימָה יְתֵרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, וּצְרִיכִים לָדוּן אֶת הָאִשָּׁה תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְלֹא לְהַכְבִּיד עָלֶיהָ, כִּי אַחֶרֶת, חַס וְשָׁלוֹם, הִיא יְכוֹלָה לְקַבֵּל שֶׁבֶר עֲצַבִּים, וְאָז אֵין לוֹ כְּבָר אִשָּׁה כְּלָל. וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לָלֶכֶת עִם הָאִשָּׁה מְאֹד בַּעֲדִינוּת וּבְאַהֲבָה גְּדוֹלָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַצְלִיחִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וְתִזְכֶּה לְפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע וְלִשְׁלוֹם־בַּיִת וְלִבְרִיאוּת וּלְנַחַת, וְיִהְיֶה לְךָ אַךְ טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וְעִקַּר שִׂמְחָתִי, בָּזֶה שֶׁאַנִי רוֹאֶה שֶׁאַתָּה מְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר זֶה עוֹלֶה עַל הַכֹּל. כִּי הָעִקָּר הוּא לִשְׂמֹחַ עִם רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא בֶּאֱמֶת הִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל; כִּי כְּשֶׁשְּׂמֵחִים עִם דָּבָר זֶה, סִימָן שֶׁמְּקַבְּלִים אֶת הַדָּבָר בְּאַהֲבָה, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל מִתּוֹךְ שִׂמְחָה, וּמַכִּיר בֶּאֱמֶת גְּדֻלַּת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָז בֶּאֱמֶת יֵשׁ לוֹ מַה לְשַׂמֵּחַ. וּבֶאֱמֶת אַחַר קָצַת יְשׁוּב הַדַּעַת, לְדַעְתִּי, יְכוֹלִים לְשַׂמֵּחַ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים

מֵרִבּי אֶמֶת כָּזֶה, וְלֹא חוֹלְקִים עָלָיו, כִּי מֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים, אִם, חַס וְשָׁלוֹם, גַּם אֲנַחְנוּ הָיִינוּ חוֹלְקִים עָלָיו, וְגַם אֲנַחְנוּ הָיִינוּ קוֹרְעִים אֶת הַסְּפָרִים, חַס וְשָׁלוֹם, וְגַם אֲנַחְנוּ הָיִינוּ אוֹמְרִים מַה שֶּׁאוֹמְרִים הַמִּתְנַגְּדִים עַפְרָא לְפוּמַיְיהוּ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנַחְנוּ מְחַיִּים אֶת עַצְמֵנוּ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל וּבְסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וַאֲנַחְנוּ מִשְׁתַּדְּלִים לְהָפִיץ אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז, אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, אַשְׁרֵנוּ וְעוֹד פַּעַם אַשְׁרֵנוּ, וְאַלְפֵי פְּעָמִים אַשְׁרֵנוּ.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וּבִלְעָדָיו אֵין שׁוּם נִמְצָא, וּרְאֵה רַק לִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר לָנוּ רַק זֶה שֶׁזּוֹכִים לִהְיוֹת דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַל תָּשִׁיב לִמְחָרְפֶיךָ שׁוּם דָּבָר, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַשִּׂמְחָה. וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צז, יב): שִׂמְחוּ צַדִּיקִים בַּה׳, הַצַּדִּיקִים שְׂמֵחִים בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לָהֶם בַּמֶּה לִשְׂמֹחַ רַק עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ, שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי, וְזֶה ש׳וּמְעִים חֶ׳רְפָּתָם וְ׳אֵינָם מְ׳שִׁיבִים — רָאשֵׁי־תֵּבוֹת: שְׂ׳מְ׳חִ׳ו׳; כִּי זֶה עִקַּר הַשִּׂמְחָה שֶׁל הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם שׁוֹמְעִים חֶרְפָּתָם מֵהַמִּתְנַגְּדִים הָרְשָׁעִים, וְאֵינָם מְשִׁיבִים לָהֶם כְּלָל. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְקַיֵּם גַּם אַתָּה דָּבָר זֶה, וְאָז תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ בַּעֲבוּר הֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאִי לְהַדְלִיק שִׁשָּׁה גֵּרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַגֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצֶּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת בַּעְלֵךְ, וּלְכַבְּדוֹ מְאֹד וּלְיַקְּרוֹ. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹהִי אִשָּׁה כְּשֵׁרָה? הָעוֹשֶׂית רְצוֹן בַּעְלָהּ, וּבָזֶה שֶׁתְּחַזְּקִי וּתְאַמְּצִי אֶת בַּעְלֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה יִתְרַחֵב לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וְתִהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתַּצְלִיחִי בְּכָל הָעִנְיָנִים, וְלֹא תִּצְטָרְכִי לְהַגִּיעַ לְמַתְּנַת בָּשָׂר וָדָם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ט״ו תתקכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר קְרַח, כ״ה סִיוָן ה׳תש״ן.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הָעַמְקָן, יְרֵא שָׁמַיִם מֻרְבִּים, הָרוֹצֶה לְהָאִיר אֶת נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ הָאָרֹךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתְּ רוֹצֶה לָדַעַת מַה זּוֹ חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לָךְ, הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּיָדֵיךְ, וְכָל תּוֹרָה וּמַאֲמָר בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, זֶהוּ מִרְשָׁם לְמַחֲלוֹת אֲחֵרוֹת, וְרָאוּי לִלְמֹד מַאֲמָר

אֶחָד מִלְּקוּטֵי־מוֹהַר״ן, וּלְהַעֲמִיק בּוֹ הַרְבֵּה מְאֹד, וְאַחַר־כָּךְ לוֹמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטֵי־תְּפִלּוֹת, וּלְהִתְבּוֹדֵד עַל הַתּוֹרָה הַזּוֹ, וְאָז כּוּלֵי הַאי וְאוּלַי יָאִיר עָלָיו הָאוֹר שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַמַּאֲמָר הַזֶּה, וְכֵן הוּא בְּכָל מַאֲמָר וּמַאֲמָר.

תַּכְלִית הָעֲבוֹדָה זֶה לְהָכִיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בְּשִׁבְיל זֶה יָרְדָה הַנְּשָׁמָה לְמַטָּה לְזֶה הָעוֹלָם, לַעֲשׂוֹת לוֹ יִתְבָּרַךְ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא נָשׂא): מִיּוֹם שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שֶׁיִּהְיֶה לוֹ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת פֹּה לְמַטָּה, הַיְנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ נַרְגִּישׁ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא פֹּה עִמָּנוּ, כִּי בְּוַדַּאי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פֹּה, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלקוּת גָּמוּר הוּא, אֵין דָּבָר בְּלִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (נְחֶמְיָה ט, ו): ״וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם״, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, אֵין מְצִיאוּת בְּלִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, רָצָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֲנַחְנוּ נַכְנִיס אוֹתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁאֲנַחְנוּ נַרְגִּישׁ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְהוּא מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם, אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לָזֶה, אֶלָּא עַל־יְדֵי פְּשִׁיטוּת, שֶׁאָדָם יִהְיֶה אָדָם פָּשׁוּט בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוּת, וְזֶה הַיְסוֹד בַּחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן קנד), מַה שֶּׁהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָתוֹ, הָיָה רַק עַל־יְדֵי עִנְיַן פְּרָאסְטִיק (הַיְנוּ תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת), שֶׁהָיָה מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְאָמַר הַרְבֵּה תְּהִלִּים בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה הִגִּיעַ לְמַה שֶּׁהִגִּיעַ. וְאָמַר בְּפֵרוּשׁ: אִם הָיִיתִי יוֹדֵעַ אֶל אֵילוּ מַדְרֵגוֹת יְכוֹלִים לְהַגִּיעַ עַל־יְדֵי תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלִהְיוֹת חָדוּשׁ כָּזֶה וְכוּ׳ וְכוּ׳, הָיִיתִי עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד מַה שֶּׁעָשִׂיתִי בְּשָׁנָה כֻּלָּהּ. וְאָמַר, שֶׁדִּבֵּר עִם צַדִּיקִים גְּדוֹלִים, שֶׁגִּלּוּ לוֹ, שֶׁגַּם הֵם לֹא הִגִּיעוּ לְמַדְרֵגָתָם, אֶלָּא עַל־יְדֵי עִנְיַן פְּרָאסְטִיק, שֶׁהִתְנַהֲגוּ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת; כִּי בֶּאֱמֶת רוֹאִים שֶׁבְּנֵי־אָדָם עוֹבְדִים הַרְבֵּה לְבַטֵּל אֶת יֵשׁוּתָם וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲנָשִׁים עוֹבְדִים הַרְבֵּה הַרְבֵּה

לַעֲקֹר מֵעַצְמָם אֶת הַגַּאֲוָה וְהַגְּדֻלּוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַק קְצָת יְשׁוּב הַדַּעַת, לֹא שַׁיָּךְ לַעֲבֹד עַל זֶה, כִּי אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁהוּא כְּלוּם, וּבִלְעֲדֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֵין לוֹ שׁוּם קִיּוּם, אֲזַי מַה שַּׁיָּךְ גַּאֲוָה וְגַדְלוּת, לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ לְמַשֶּׁהוּ, הֲלֹא בְּלִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כֹּחוֹ מָה. וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פב): חָכְמָ״ה אוֹתִיּוֹת כ״ח מ״ה, כִּי זֶה עִקַּר הַחָכְמָה, לֵידַע אֲשֶׁר כֹּחִי מָה נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן עִקַּר חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב הוּא רַק לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לֵידַע וּלְהַוָּדַע, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְאָז כְּפִי שֶׁמַּחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, נִתְבַּטְּלוֹת מִמֶּנּוּ כָּל הַתַּאֲוֹת וְהַיֵּשׁוּת, וְזֶה שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מַתְחִיל אֶת סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא: ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, שֶׁרַק מָשִׁיחַ יַגִּיד פֵּרוּשׁ עַל סִפְרוֹ, וְלָכֵן הַהַתְחָלָה שֶׁל הַסֵּפֶר הוּא, שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, הַיְנוּ עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיָּה וּמְהַוֶּה אֶת הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְאָז הַשֵּׂכֶל יָאִיר לוֹ מְאֹד, כִּי הַשֵּׂכֶל הוּא אוֹר גָּדוֹל מְאֹד. וְזוֹ עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים — תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, וְלָכֵן זוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת כָּל עֲבוֹדָתֵנוּ — רַק לִרְאוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין עוֹלָם כְּלָל, עוֹלָם זֶה מִלְּשׁוֹן הַעֲלָמָה וְהַסְתָּרָה, שֶׁנֶּעֱלָם וְנִסְתָּר אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ הָעוֹלָם, וַאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְגַלּוֹת אֶת הַהַסְתָּרָה וְהַעֲלָמָה, וּלְמְצֹא בּוֹ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְזֶה הַיְסוֹד שֶׁל חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, וּמִמֵּילָא כְּשֶׁנִּתְגַּלֶּה לָאָדָם, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, אָז הוּא פּוֹתֵחַ אֶת פִּיו, וּמְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, לָמָּה אָדָם מְדַבֵּר אֶל הַזּוּלַת רֻבַּע שָׁעָה, חֲצִי שָׁעָה, שָׁעָה, שָׁעָתַיִם שָׁלֹשׁ וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי הוּא רוֹאֶה אוֹתוֹ, וְהֵם מְדַבְּרִים עַל דָּא וְעַל הָא דְּבָרִים בְּטֵלִים וּמְבֻטָּלִים, וְעוֹקְרִים אֶת עַצְמָם לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֲפִלּוּ חָמֵשׁ דַּקּוֹת, וְלָמָּה? מִפְּנֵי שֶׁלֹּא רוֹאִים אוֹתוֹ; כִּי אִם אָדָם הָיָה רוֹאֶה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעֵינֵי שִׂכְלוֹ, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, תָּמִיד הָיָה מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת בַּחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב. אַךְ זֹאת קָשֶׁה מְאֹד לְהַחְדִּיר בִּבְנֵי־אָדָם, כִּי כָּל אֶחָד נוֹלַד בְּגַשְׁמִיּוּת וְכוּ׳, וּמַה גַּם שֶׁלֹּא קִבֵּל חִנּוּךְ כָּזֶה וְכוּ׳, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל

שֶׁכֵּן כְּשֶׁחָטָא בִּפְגַם הַבְּרִית, וְטִמֵּא אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי טֻמְאוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה נִטְמְטֵם שִׂכְלוֹ וְדַעְתּוֹ, וְהוּא רָחוֹק מִלְּהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל דָּבָר כָּזֶה וְכוּ׳, וְלָכֵן כָּל אֵלּוּ שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, נִרְאִים לְכָל אֵלּוּ שֶׁרְחוֹקִים מֵהֶאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ כִּמְשֻׁגָּעִים, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן וְזֶה בָּא מִכְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמֶת, סִימָן ל׳): לְפִי הָרְחוֹק מֵהָאֱמֶת, כֵּן מַחֲזִיק אֶת הַסּוּר מֵרָע לְשׁוֹטֶה. וְלָכֵן כָּל אֵלּוּ שֶׁרְחוֹקִים מֵהָאֱמֶת אוֹמְרִים עַל חָסִידְבֶּרְסְלֶב,שֶׁהוּאשׁוֹטֶהוּמְשֻׁגָּעכוּ׳.וּבֶאֱמֶתזֶהשֶׁאוֹמֵר—הוּאמְשֻׁגָּעוְהוּא שׁוֹטֶה וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי אִם אָדָם אֵינוֹ פּוֹתֵחַ אֶת פִּיו, וּמְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, סִימָן שֶׁהַמֹּחַ וְהַדַּעַת שֶׁלּוֹ מְצֻמְצָמִים, וְאֵינוֹ מַרְגִּישׁ אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁמִּקָּרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא הָרַבִּי שֶׁל הַדּוֹר הַזֶּה, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׁלַח אוֹתוֹ אֶל דּוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ לְתַקֵּן אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת, וְלַהֲרִימָם וּלְהַגְבִּיהָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הוּא פּוֹתֵחַ אֶת הַפֶּה שֶׁל כָּל מִי שֶׁמִּקָּרֵב אֵלָיו, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), שֶׁהַצַּדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה פּוֹתֵחַ אֶת הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; כִּי מִי שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֶת הִתְעוֹרְרוּת שֶׁל הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר הַתַּנָּא (תְּרוּמוֹת, פֶּרֶק ב׳): חֵרֵשׁ — אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר, מֵאַחַר שֶׁהוּא אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּבָזֶה פֵּרַשְׁתִּי מַה שֶּׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים יט): ״אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם״; שֶׁכְּשֶׁלֹּא שׁוֹמְעִים אֶת הַקּוֹל שֶׁל הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים, שֶׁלֹּא יְכוֹלִים לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵין אֲמִירוֹת לוֹמַר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן עִקַּר חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב הוּא תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, לִהְיוֹת פְּרָאסְטִיק, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, לְהַשְׁלִיךְ אֶת שִׂכְלוֹ הַמְדֻמֶּה. וְיַעַן שֶׁכָּל הָעוֹלָם לֹא יְכוֹלִים לְבַטֵּל אֶת עַצְמָם, כִּי כָּל אֶחָד הוּא בְּחִינַת יֵשׁ בְּעַצְמוֹ, זֶה רוֹצֶה כָּבוֹד, וְזֶה רוֹצֶה עֲשִׁירוּת, וְזֶה רוֹצֶה תַּאֲוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳ וְכוּ׳, בִּשְׁבִיל זֶה הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל עִנְיַן תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, אֲבָל כֵּיוָן שֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ זֶה רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי

עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, אָז מֵאִיר עָלָיו עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה סוֹד חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב.

בְּוַדַּאי גַּם בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל יְכוֹלִים לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ הֵיטֵב הֵיטֵב, יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁהֵם מְקֹרָבִים, וַעֲדַיִן הֵם רְחוֹקִים לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא עוֹד מוֹצִיאִים שֵׁם רַע עַל הַצַּדִּיק, כִּי מִתְנַהֲגִים כְּמִשֻּׁגָּעִים וּמְטֹרָפִים, כִּי בָּרֵעַ שֶׁאֵין לָאָדָם הִתְבּוֹדְדוּת, אֵין לוֹ יִשּׁוּב הַדַּעַת. וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן סט): מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיק, צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת הַצַּדִּיק שֶׁלֹּא יֵצֵא עָלָיו שֵׁם רַע; וּלְצַעֲרֵנוּ הָרַב, יֵשׁ כָּל מִינֵי מְשֻׁגָּעִים וּמְטֹרָפִים, שֶׁעַבְדָא בְּהֶפְקֵירָא נִיחָא לֵיהּ, אֲזַי הֵם אוֹמְרִים שֶׁהֵם חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל הַסִּימָן הָאֲמִתִּי אִם אָדָם כֵּן חָסִיד בְּרֶסְלֶב, וְהוּא מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל — אִם הוּא מְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל יוֹם וָיוֹם, כִּי רַק בָּזֶה תְּלוּיָה חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, שֶׁיִּהְיֶה לְפָנָיו גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה כָּזוֹ, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יַרְגִּישׁ כְּלוּם רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתָמִיד יְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל נָתַן לָנוּ עֵצָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, אֵיךְ אָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת לְסַיֵּם אֶת כָּל הַתַּנַ״ךְ, וְאֶת כָּל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְאֶת כָּל בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, וְאֶת כָּל סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים, שֶׁהֵם: רַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְכָל סִפְרֵי הַמִּדְרָשִׁים, וְכָל סִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים, וְכָל כִּתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל וְסִפְרֵי חֲסִידוּת וּמוּסָר, אִם יִלְמַד כְּסִדְרָן. וְזֶה הָיָה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל (עֵץ בַּאֲרִיכוּת, שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן עו); וְזֶה דֶּרֶךְ נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה, שֶׁנִּזְכֶּה לִלְמֹד אֶת זֶה, וְלִהְיוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כח), שֶׁרָאוּי לָאָדָם שֶׁיַּעֲבֹר וְיֵלֵךְ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְלִלְמֹד כֻּלָּם, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה בְּכָל מָקוֹם, וַאֲפִלּוּ אִם שׁוֹכֵחַ בְּזֶה הָעוֹלָם, יַזְכִּירוּ לוֹ כָּל מַה שֶּׁלָּמַד בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי לְמַעְלָה מַזְכִּירִים לָאָדָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לָמַד פֹּה, וְאִם לֹא לָמַד, מַה יַּזְכִּירוּ לוֹ?!

אֲבָל מִכָּל הַלִּמּוּדִים הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל הָעִקָּר עַל לִמּוּד שֻׁלְחָן עָרוּךְ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כט), שֶׁעַל לִמּוּד הַפּוֹסְקִים

הַזְהִיר מְאֹד מְאֹד בְּיוֹתֵר מִכָּל הַלִּמּוּדִים. וְרָאוּי לִלְמֹד אֶת כָּל הָאַרְבָּעָה חֶלְקֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ כֻּלָּם מֵרֹאשָׁם עַד סוֹפָם כְּסֵדֶר, וְהוּא תִּקּוּן גָּדוֹל מְאֹד, כִּי עַל־יְדֵי הַחֲטָאִים נִתְעָרֵב טוֹב וְרַע, וְעַל־יְדֵי לִמּוּד פּוֹסֵק, שֶׁמְּבָרֵר הַכָּשֵׁר וְהַפָּסוּל, הַמֻּתָּר וְהָאָסוּר, הַטָּהוֹר וְהַטָּמֵא, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבָּרֵר וְנִפְרָשׁ הַטּוֹב מִן הָרָע. וְרַבֵּנוּ ז״ל רָצָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא נִטֶּה מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כְּהוּא זֶה.

זוֹ תַּמְצִית חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב עַל קְצֵה הַמַּזְלֵג, וְאִם תִּלְמַד וְתַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז״ל, הוּא יִפְתַּח לְךָ אֶת הַמֹּחַ וְהַדַּעַת וְהַלֵּב, שֶׁלֹּא תִּרְצֶה כְּבָר שׁוּם דָּבָר, רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ אַהֲבָה וְיִרְאָה, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יז), שֶׁאַהֲבָה וְיִרְאָה מְקַבְּלִים מֵהַצַּדִּיק, וְהֵם הַשְּׁנֵי גַּדְפִּין יָעִיף בֵּיהּ, הַיְנוּ אַהֲבָה וְיִרְאָה, הֵם שְׁנֵי הַכְּנָפַיִם שֶׁאָדָם יָכוֹל לְהִתְעַלּוֹת אֶל תַּכְלִית הָעֲלִיָּה.

וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן! תַּתְחִיל לִלְמֹד סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז״ל, וְאָז תִּרְאֶה מַה זּוֹ חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, וְשֶׁלֹּא יַעַבְדוּ עָלֶיךָ וְכוּ׳. בְּוַדַּאי מִסְתּוֹבְבִים אֶצְלֵנוּ הַרְבֵּה מְשֻׁגָּעִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל זֶה רַק כְּדֶגֶמֶת לַיְלָה וְחֹשֶׁךְ כָּפוּל וּמְכֻפָּל שֶׁיֵּשׁ בַּחוּץ, וּמַדְלִיקִים אַפִלּוּ אוֹר קָטָן וְכוּ׳, כְּבָר מַתְחִילִים לְהִסְתּוֹבֵב הֲמוֹן זְבוּבִים וּשְׂרָצִים סְבִיב הָאוֹר, כְּפִי שֶׁרוֹאִים אֶת זֹאת בְּחוּשׁ, כְּמוֹ־כֵן בָּרֶגַע שֶׁרַק מַתְחִילִים לְהָאִיר אֶת אוֹר רַבֵּנוּ ז״ל, מְדַבְּקִים בָּזֶה כָּל מִינֵי שְׁבוּרִים וּרְצוּצִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאִם יֵשׁ לָהֶם שֵׂכֶל, וּמַשְׁלִיכִים אֶת שִׂכְלָם הַמְדֻמֶּה, הֵם גַּם־כֵּן יְכוֹלִים לְהִתְקֵן, כִּי רַבֵּנוּ ז״ל יֵשׁ בְּכֹחוֹ לְתַקֵּן אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. אֲבָל רַבֵּנוּ ז״ל אָמַר בְּפֵרוּשׁ (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן סז), שֶׁיְּכוֹלִים לְרַפֵּא אֶת הַמְשֻׁגָּע אִם הוּא יוֹדֶה שֶׁהוּא מְשֻׁגָּע, אֲבָל הַצָּרָה הִיא, שֶׁהוּא אוֹמֵר לֶחָכָם: אַתָּה מְשֻׁגָּע וַאֲנִי חָכָם; וְלָכֵן אָדָם כָּזֶה לֹא יְכוֹלִים לְרַפֵּא, אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁהוּא מְשֻׁגָּע, כְּמַאֲמָרָם ז״ל (סוֹטָה ג׳): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם־כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; וּכְפִי רִבּוּי הָעֲבֵרוֹת שֶׁלּוֹ, כָּךְ יֵשׁ בּוֹ כָּל מִינֵי רוּחַ שְׁטוּת. וְלָכֵן זְכֹר הֵיטֵב, שֶׁכָּל בֶּן־אָדָם יֵשׁ בּוֹ חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ז, כ): ״אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יֶחֱטָא״; וְלָכֵן אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת,

וְהוּא מְשֻׁגָּע מַמָּשׁ, וְלָכֵן הוּא אוֹמֵר עַל הַזּוֹלֶת שֶׁהוּא מְשֻׁגָּע, כְּדַרְכָּן שֶׁל מְשֻׁגָּעִים, שֶׁתָּמִיד אוֹמְרִים עַל הַזּוֹלֶת: ״אַתָּה מְשֻׁגָּע״, וְהֵם שׁוֹכְחִים שֶׁהֵם מְשֻׁגָּעִים, וְאִם שְׁנֵי מְשֻׁגָּעִים פּוֹגְשִׁים אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, אֲזַי זֶה אוֹמֵר עַל זֶה: ״אַתָּה מְשֻׁגָּע״, וְזֶה אוֹמֵר עַל זֶה: ״אַתָּה מְשֻׁגָּע״, וְכָךְ שְׁנֵי הַמְשֻׁגָּעִים רָבִים בֵּינֵיהֶם מִי הַמְשֻׁגָּע, וְכָךְ הוֹלֵךְ הַיּוֹם בָּעוֹלָם; אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל הַשֵּׂכֶל, אֶלָּא כְּשֶׁמַּשְׁלִיכִים אֶת הַשֵּׂכֶל וְהַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג), שֶׁעִקַּר שְׁלֵמוּת הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק — לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַדַּעַת וְהַשֵּׂכֶל לְגַמְרֵי, וְלֵידַע שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת, וְאֵין לוֹ שֵׂכֶל. וְזוֹ שְׁלֵמוּת הַהִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק — לָדַעַת שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם דַּעַת וְשֵׂכֶל עַצְמִי, אֶלָּא כָּל מַה שֶׁמְּקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק זֶה הַשֵּׂכֶל. וְלָכֵן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְלִזְרֹק אֶת הַשֵּׂכֶל שֶׁלְּךָ, וְתֵלֵךְ לִמְקוֹם פָּנוּי, שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וְתַתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתַתְחִיל לִבְכּוֹת וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּמְחֹל לְךָ עַל כָּל עֲוֹונוֹתֶיךָ הַמְרֻבִּים, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכָל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וְאָז תַּתְחִיל לִזְכֹּר מֶה עָשִׂיתָ מִימֵי נְעוּרֶיךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁתַּעֲסֹק בָּזֶה יָמִים וְשָׁנִים מַמָּשׁ בְּהַתְמָדָה גְּדוֹלָה, לְאַט לְאַט תֵּרֵד מִמְּךָ הַחֲלָדָה שֶׁנִּדְבְּקָה בִּנְשָׁמָתְךָ, וְתִזְכֶּה לְהָאִיר אֶת עַצְמְךָ בְּאוֹר זִיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁתִּזְכֶּה לְטַעֵם טַעַם אוֹר הַגָּנוּז, אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, דֶּרֶךְ הַיַּיִן הַהוּנְגָרִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שֶׁזִּכָּנוּ לְסַיֵּם אֶת כָּל הַחִבּוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כֶּרֶךְ ע״ג יְזַכֵּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסַדֵּר עַכְשָׁו לְדְפוּס אֶת כֶּרֶךְ ע״ד לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאְדִּירָהּ.

אָנָּא ה׳ הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּא ה׳ הַצְלִיחָה נָא.

הספר הקדוש הזה נדפס

לעילוי נשמת אמי מורתי

רינה בת קלילה ז"ל, דוד בן שרה ז"ל, סימי בת אסתר ז"ל

להצלחת כל **בנות שמואל למשפחת ניסים**

שלומי בן רינה לזיווג הגון

להצלחת בעלי **חיים בן סימי וגלית שושנה בת רינה** - רפואה שלמה, פרנסה טובה ויראת שמיים

אליהו בן גלית שושנה- הצלחה, רפואה שלמה, ושנמצא לו מסגרת מתאימה, חכמה בינה ודעת

אבישג בת גלית שושנה- חזרה בתשובה, זיווג הגון ופרנסה טובה

דויד שלום בן רבקה - יראת שמיים, זיווג הגון ופרנסה טובה

אסתר סיסיל בת רבקה- יראת שמיים ורפואה שלמה

הספר הקדוש הזה נדפס

לרפואת והצלחת כל משפחת

פפיאשווילי ומשפחת חיון

לזיווג הגון **אלירן בן נורית**

לזרע בר קיימא **דינה בת נינה**

לזרע בר קיימא **ורד בת רחל**

לרפואת **אליהו בן אסתר**

לרפואת **סוניה בת דינה**

לזרע בר קיימא ולרפואת **אסתר הילה בת רחל ויוסף אלישע בן לאה**

לזרע בר קיימא לכל חשוכי בנים, וכל הרווקים והרווקות שיזכו לזיווגים הגונים

לעילוי נשמת

שמעון בן אברהם , רחל בת זהבה

ולרפואת **אסתר הילה בת רחל**

תֹּכֶן הָעִנְיָנִים

חֵלֶק ע״ג

פְּתַח דָּבָר . . . . . **ג**

הַקְדָּמָה . . . . . **ה**

ט״ו תרעב . . . . . **יא**

יְעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת וּבְדִיקַת מְזוּזוֹת.

ט״ו תרעג . . . . . **יב**

יוֹרֶה עַל טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, שְׁמִירַת שַׁבָּת וּבְדִיקַת מְזוּזוֹת.

ט״ו תרעד . . . . . **יג**

יְעוֹרֵר לֵילֵךְ לִשְׁמֹעַ שִׁעוּרֵי תּוֹרָה.

ט״ו תערה . . . . . **יג**

יְחַזֵּק עַל הַשִּׂמְחָה בִּכְלָל, וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתּוֹ בִּפְרָט, וְיעוֹרֵר עַל שְׁלוֹם־בַּיִת.

ט״ו תרעו . . . . . **יד**

יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הֲפָצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל וּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת.

ט״ו תרעז . . . . . **טו**

יְעוֹרֵר עַל אֱמִירַת שִׁעוּרִים בָּרַבִּים בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

ט״ו תרעח . . . . . **טו**

יְעוֹרֵר עַל הַדְלָקַת גֵּרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְבַקֵּשׁ אָז כָּל מַה שֶׁצָּרִיךְ.

ט״ו תרעט . . . . . **טז**

יוֹרֶה עַל בְּדִיקַת תְּפִלִּין, וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר הִיא מְעַשֶּׂרֶת בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת.

ט״ו תרפ . . . . . **יז**

יְחַזֵּק עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְלִמְסֹר הַנֶּפֶשׁ בַּעֲבוּרָהּ.

ט״ו תרפא . . . . . **יז**
יְגַלֶּה דְּרוּשׁ נָאֶה בְּעִנְיַן הַמַּתָּקָה שֶׁל לֶעָתִיד וְעִנְיַן מַחֲלֹקֶת שַׁמַּאי וְהִלֵּל, שֶׁלֶּעָתִיד יִתְגַּלֶּה שֶׁאֵלּוּ וָאֵלּוּ דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, וְהָעוֹלָם יִתְנַהֵג בְּמִדַּת גִּלּוּי אֱלֹקוּת, לֵידַע שֶׁהֵן חֶסֶד וְהֵן דִּין — הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תרפב . . . . . **כא**
יְעוֹרֵר עַל שְׁלוֹם־בַּיִת, וְיָבֵאר בִּפְרָטִיּוּת אֵיךְ זוֹכִים לְהַחֲזִיק בַּיִת בְּלִי מְרִיבוֹת.

ט״ו תרפג . . . . . **כו**
יַרְחִיק הַפְתָּחוֹת שֶׁהִפְתִּיד אֵיזֶה מִתְחַזֶּה אֶת הַנִּמְצָן, וְיגַלֶּה לוֹ שֶׁהַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת־רוּחַ, וְיַדַּבֵּר מִתּוֹקְנֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הָאֲמִתִּיִּים, וּמַמַּעֲלַת וְחִיּוּב וְתִקּוּן לְמוּד יְדִיעַת מִשְׁנָיוֹת, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תרפד . . . . . **כח**
יְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַחֲזֹר עַל דִּבּוּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהִתְנַבֵּא עַל הִתְפַּשְׁטוּת הָאֶפִּיקוֹרְסוּת בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, וְיָבֵאר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לֶאֱמוּנָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת לְצַדִּיקִים עַל־פִּי הַ׳נֹּעַם אֱלִימֶלֶךְ׳ וְהַ׳שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל׳, וְיגַלֶּה מַעֲלַת וְחִיּוּב לְמוּד סִפְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

ט״ו תרפה . . . . . **לא**
יוֹכִיחַ הַנִּמְצָן, שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּכָל פַּעַם בִּלְבּוּלִים מֵאֲחֵרִים, אֵיךְ שֶׁמַּחֲזִיקִים בְּעִנְיַן סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד וּשְׁאָר דְּבָרִים, וְכֵן דַּעְתּוֹ שֶׁל ר׳ לֵוִי יִצְחָק, וְיגַנֶּה דֶּרֶךְ חֲשִׁיבָה מְבַלְבֶּלֶת כָּזוֹ, רַק צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַף אֶחָד.

ט״ו תרפו . . . . . **לד**
יְחַזֵּק עַל אֲמִירַת תְּהִלִּים, אֲשֶׁר הֵם סְגֻלָּה לְהַמְשִׁיךְ יְשׁוּעָה לָאָדָם, וְעַל הֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַיְקָרִים מִפֹּז.

ט״ו תרפז . . . . . **לה**
יוֹרֶה לְצַיֵּת אֶת הַהוֹרִים בְּעִנְיַן הַשִּׁדּוּךְ, וְכֵן לִהְיוֹת מְעוֹרִים בְּחֶבְרָה טוֹבָה, וּמְעֹרָבִים בֵּין הַבְּרִיּוֹת.

ט״ו תרפח . . . . . **לו**
יְעוֹרֵר לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּלְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

ט״ו תרפט . . . . . **לו**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הָעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צִבּוּר, וּמֵפִיץ אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

ט״ו תרצ . . . . . **לז**
יוֹרֶה עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר בִּזְכוּתָהּ יִזְכּוּ לִמְצִיאַת הַזִּוּוּג.

ט״ו תרצא . . . . . **לז**
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן עַל שֶׁמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר הֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וְיעוֹרֵר עַל אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתּוֹ.

ט״ו תרצב . . . . . **לח**
יְגַנֶּה הַנִּמְעָן עַל שֶׁאֵינוֹ מַכִּיר טוֹבָה לַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ עַל הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַן לוֹ, וְיעוֹרְרוֹ לָדוּן אֶת אִשְׁתּוֹ תָּמִיד לְכַף זְכוּת.

ט״ו תרצג . . . . . **לט**
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת עַל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. . . . . .

ט״ו תרצד . . . . . **מ**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַשְׁתִּיקָה וְלֹא לַעֲנוֹת לִמְחָרְפּוֹ וְכוּ׳, וְהָעִקָּר לִהְיוֹת סַבְלָן עַל הַכֹּל וּבִפְרָט עִם הַיְלָדִים.

ט״ו תרצה . . . . . **מא**
יוֹרֶה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְהוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה וִילָדִים טוֹבִים וְכוּ׳.

ט״ו תרצו . . . . . **מב**
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן עַל שֶׁזּוֹכֶה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תוֹרָה, וְיעוֹרְרוֹ עַל הִלְכוֹת שַׁבָּת, וּלְחַדֵּשׁ חִדּוּשִׁים בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר יֵשׁ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נַחַת־רוּחַ מִזֶּה.

ט״ו תרצז . . . . . **מב**
יְעוֹרֵר חָתָן לַחֲזוֹר עַל הִלְכוֹת טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה.

ט״ו תרחצ . . . . . **מג**
יְעוֹרֵר עַל לִמּוּד סֵפֶר ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, אֲשֶׁר מְחַזֵּק בְּכָל פְּרָט וּפְרָט, וְכֵן עַל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

ט״ו תרצט . . . . . **מד**
יְחַזֵּק עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הַצְלָחַת הָאָדָם.

ט״ו תש . . . . . **מד**
יְעוֹדֵד הַנִּמְעָן לִשְׁמֹחַ בָּזֶה שֶׁהָיְתָה לוֹ אֲבֵדָה בְּמָמוֹן וְלֹא בְּנֶפֶשׁ, וִיחַיֶּה עַצְמוֹ עִם דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הֵם מַתָּנָה לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְהָעִקָּר לִתֵּן תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ.

ט״ו תשא . . . . . **מה**
יְבָאֵר דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁלֹּא רָצָה שֶׁאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיוּ שׁוֹחֲטִים, אֲשֶׁר זוֹ אֱמֶנוּת עִם אַחֲרָיוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְעַל־יְדֵי שׁוֹחֲטִים שֶׁאֵינָם הֲגוּנִים אֵין לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל פַּרְנָסָה וְכוּ׳, וְהַשְׁחִיטָה מַכְנִיסָה בָּאָדָם מִדַּת אַכְזָרִיּוּת, וְהָעִקָּר לְחַפֵּשׂ אַחַר שׁוֹחֵט יְרֵא שָׁמַיִם.

ט״ו תשב . . . . . **מו**
יוֹרֶה לִקְרֹא שֵׁם לְתִינוֹק אַחַר צַדִּיק וְלֹא לְהֵפֶךְ, כִּי הַשֵּׁם מַשְׁפִּיעַ עַל הָאָדָם לְטוֹבָה אוֹ לְרָעָה.

ט״ו תשג . . . . . **מז**
יוֹרֶה לְהַשְׂלִים עִם הָאָח, כִּי לַהוֹרִים יֵשׁ צַעַר גָּדוֹל כְּשֶׁהַיְלָדִים רָבִים בֵּינֵיהֶם, וְיַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַסֵּפֶר ״פְּעֲלַת הַצַּדִּיק״, אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ כֹּחַ מְשִׁיכָה לְהַמְשִׁיךְ לֵב הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תשד . . . . . **מח**
יְעוֹרֵר עַל הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִלְמֹד חֵ״י פְּרָקִים מִשָּׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, וּלְהַתְמִיד בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״.

ט״ו תשה . . . . . **מט**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הָ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ, וּמַעֲלַת לִמּוּד סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ, עַל־יְדֵי כַּמָּה שִׂיחוֹת וְעֲבוֹדוֹת מְצַדִּיקִים.

ט״ו תשו . . . . . **נב**
יְבָאֵר, שֶׁעַל־יְדֵי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל אָנוּ מַחֲזִיקִים מַעֲמָד בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר.

ט״ו תשז . . . . . **נג**
יַזְהִיר לִרְחַק מִבְּנֵי־אָדָם, שֶׁאֵין פִּיהֶם וְלִבָּם שָׁוִים, וּמַרְאִים כְּלַפֵּי חוּץ כְּאִלּוּ אוֹהֲבִים, וּבְפָנִים חוֹרְשִׁים מְזִמּוֹת.

ט״ו תשח . . . . . **נד**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הַמְחַזְּקִים מְאֹד, וּפוֹתְחִים אֶת הַמֹּחַ וְהַדַּעַת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

ט״ו תשט . . . . . נה
יַזְהִיר מֵאֲנְשֵׁי רֶשַׁע, וְלֹא לַעֲנוֹת לִמְחָרְפֵי נַפְשֵׁנוּ, אֶלָּא לִדֹּם וְלִשְׁתֹּק, וְהָאֱלֹקִים יְבַקֵּשׁ אֶת נִרְדָּף.

ט״ו תשי . . . . . נו
יְעוֹרֵר עַל צְדָקָה וָחֶסֶד לַעֲנִיִּים, וְלִמְסֹר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ שְׁבוּרֵי לֵב, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר שְׁלֵמוּת הַצְּדָקָה.

ט״ו תשיא . . . . . נז
יְעוֹרֵר לְשָׂמֵחַ עַל נְקֻדַּת יַהֲדוּתֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִבָּרֵא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְאָנוּ זוֹכִים לְקַיֵּם מִצְוֹותָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לָשִׂים לֵב לַבְּזָיוֹנוֹת שֶׁמְּקַבְּלִים, כִּי עַל יָדָם נִפְטָרִים מֵעֹנֶשׁ מָוֶת.

ט״ו תשיב . . . . . נח
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת לְמוּד ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ וַאֲמִירַת הַתְּפִלָּה עַל זֶה מִ״לִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, אֲשֶׁר זֶהוּ טַעַם גַּן־עֵדֶן מַמָּשׁ, וְכֵן לַעֲשׂוֹת סֵדֶר בְּלִמּוּד ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

ט״ו תשיג . . . . . נט
יְבָאֵר, שֶׁכָּל מַחֲשָׁבָה שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב בִּקְדֻשָּׁה, נִבְנִים מִזֶּה בְּנָיִנִים נִפְלָאִים בְּרוּחָנִיּוּת, וּלְהֶפּוּךְ — עַל־יְדֵי מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְהִרְהוּרִים מְגֻנִּים, בּוֹנִים הֵיכָלוֹת דְּסִטְרָא אָחֳרָא, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

ט״ו תשיד . . . . . ס
יְעוֹרֵר עַל שִׂמְחָה, וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

ט״ו תשטו . . . . . ס
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה, אֲשֶׁר פּוֹעֶלֶת מַה שֶּׁשּׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל, וְלָכֵן הַצַּדִּיקִים לֹא זָכוּ לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָתָם, כִּי אִם עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה.

ט״ו תשטז . . . . . סא
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הֲפָצָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַנְּשָׁמָה, וּבִפְרָט כְּשֶׁמְּקַבְּלִים אָז גַּם בְּזָיוֹנוֹת, זוֹכִים לְכַפָּרַת עֲוֹונוֹת מֻשְׁלֶמֶת.

ט״ו תשיז . . . . . סא
יְעוֹרֵר לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, אֲשֶׁר זֶה מְסֻגָּל מְאֹד לִתְשׁוּבָה, וּמְקַשֵּׁר אֶת הָאָדָם אֶל הָאוֹת וְהַשַּׁעַר הַשַּׁיָּךְ לְשָׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ.

ט״ו תשיח . . . . . סב
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן עַל שֶׁמְּזַכֶּה הָרַבִּים בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית וְכוּ׳, וְיעוֹרְרוֹ עַל מִדַּת הַשְּׁמָחָה, וּלְהַקְפִּיד עַל הַתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא, וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע.

ט״ו תשיט . . . . . סג
יִתֵּן עֵצָה עַל שָׁלוֹם־בַּיִת — שֶׁלֹּא לְעָרֵב אֶת הַמִּשְׁפָּחָה סָבִיב בְּעִנְיָנָם, וְיעוֹרֵר עַל הַדְּלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת, וּלְהִתְפַּלֵּל אָז הַרְבֵּה מְאֹד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תשכ . . . . . סד
יִתֵּן עֵצָה אוֹדוֹת מְצִיאַת הַזִּוּוּג, וְיעוֹרֵר עַל שִׂמְחָה וְהִתְבּוֹדְדוּת.

ט״ו תשכא . . . . . סה
יְבָאֵר, שֶׁעִקַּר גְּדֻלַּת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד עַל כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו, וְדָן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְיעוֹרֵר עַל הַתְּמָדָה בַּסֵּפֶר ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, אֲשֶׁר רַק בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַהִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ זַ״ל. וְעִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית — לְקָרֵב אֲחֵרִים.

ט״ו תשכב . . . . . סו
יוֹרֶה עַל בְּדִיקַת תְּפִלִּין וּשְׁמִירַת שַׁבָּת, אֲשֶׁר בִּזְכוּתָהּ יִזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגוֹ.

ט״ו תשכג . . . . . סז
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת יְכוֹלִים לְהִתְחַזֵּק כָּל הַחַיִּים, וְיעוֹרֵר לִקְבֹּעַ שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

ט״ו תשכד . . . . . סז
יְעוֹרֵר עַל שָׁלוֹם־בַּיִת, וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְלִשְׁמֹחַ וּלְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת.

ט״ו תשכה . . . . . סח
יוֹרֶה עַל בְּדִיקַת תְּפִלִּין, כִּי הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם הֵן מֵחֲמַת שֶׁמַּנִּיחַ תְּפִלִּין שֶׁאֵינָן כְּשֵׁרוֹת, וְיעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת, אֲשֶׁר הִיא בַּת זוּגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבִזְכוּתָהּ יִזְכֶּה לִמְצֹא בַּת זוּגוֹ.

ט״ו תשכו . . . . . סט
יְגַנֶּה הַנִּמְעָן שֶׁשָּׁטוּף בַּעֲוֹנוֹת חֲמוּרִים, אֲשֶׁר בְּעֶטְיָן מַפְסִיד פַּרְנָסָתוֹ, וְיוֹכִיחוֹ לָשׁוּב תֵּכֶף־וּמִיָּד בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

ט״ו תשכז . . . . . **ע**
יְעוֹרֵר עַל הַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, אֲשֶׁר זוֹ הַצְלָחָה נִצְחִית, וְכֵן לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִלְמֹד שֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּכָל יוֹם.

ט״ו תשכח . . . . . **עא**
יְעוֹרֵר מְאֹד עַל שְׁלוֹם־בַּיִת, כִּי כָּל הַשָּׁפַע בָּא לָאָדָם בִּזְכוּת אִשְׁתּוֹ.

ט״ו תשכט . . . . . **עא**
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הִתְקָרְבוּת לַצַּדִּיק דַּוְקָא, וְלֹא דֵּי בַּסְּפָרִים, וְיָבֹאר עִנְיַן אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁדְּבֵקִים בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, וְיָבֵרר הָעִנְיָן.

ט״ו תשל . . . . . **עד**
יְבָאֵר הָעִנְיָן לֵילֵךְ בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת בְּדַרְכֵי הַצַּדִּיק, וְיסַפֵּר כַּמָּה מַעֲשִׂיּוֹת מֵפְלָאוֹת אֵיךְ אֱמוּנַת חֲכָמִים פָּעֲלָה גְּדוֹלוֹת וְנִצּוּרוֹת, וְיעוֹרֵר לֵילֵךְ בְּדַרְכּוֹ זוֹ, וְאָז אֵל טוֹב נִצְחִי נִזְכֶּה.

ט״ו תשלא . . . . . **עח**
יְגַלֶּה וְיָבֹאר אֶת שֹׁרֶשׁ עִמְּק זַעֲקָתָם שֶׁל אֵלּוּ הַמְדַבְּרִים כְּנֶגֶד הַצִּיּוֹנוּת וְכוּ׳, שֶׁאֵין עִנְיָנָם לְהַכְחִישׁ קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא לְחַנּוֹת אֶת אֲשֶׁר אֵרַע שָׁם מֵאֲנָשֵׁי דְּלָא מְעַלֵּי.

ט״ו תשלב . . . . . **פא**
יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת חִדּוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים הַבָּאִים מִלְּמַעְלָה, וְיַעְתִּיק מִדִּבְרֵי הַחַתַּ״ם־סוֹפֵר זי״ע בָּזֶה, אֵיךְ שֶׁעַל הַלּוֹמֵד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ שׁוֹרָה בְּחִינַת רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, וְיחַזֵּק עַל הָעֵסֶק בְּחִדּוּשֵׁי תוֹרָה.

ט״ו תשלג . . . . . **פג**
יְחַזֵּק עַל עִנְיַן הַיְסוּרִין שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, וְאֵיךְ יוּכַל לְהִתְחַזֵּק אָז.

ט״ו תשלד . . . . . **פה**
יְבָאֵר מְקוֹר הַקַּבָּלָה, שֹׁרֹאשׁוֹ שֶׁל עֵשָׂו מֻנָּח בִּמְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה, וְיצַטֵּט הָעִנְיָן בָּזֶה, וְיַדְבֵּר מֵעִנְיַן שֶׁאָסוּר לְזַלְזֵל בַּקַּבָּלָה הָעוֹבֶרֶת, אַף שֶׁלֹּא מָצִינוּ מָקוֹר, כִּי אִם אַתָּה לֹא לָמַדְתָּ — אֲחֵרִים לָמְדוּ, וְלֹא רָאִינוּ — אֵינוֹ רְאָיָה.

ט״ו תשלה . . . . . **פח**
יְעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וּלְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זוֹ הַצְלָחָה נִצְחִית, שֶׁאֵין לְתָאֵר כְּלָל.

ט״ו תשלו . . . . . **פט**
יְבָאֵר, כִּי הַתְּפִלִּין וְהַמְּזוּזוֹת הֵם הַקָּמִיעַ לִשְׁמִירַת הָאָדָם, וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְהִזָּהֵר בָּהֶם מְאֹד, וְכֵן לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר בִּזְכוּתָהּ כָּל הַבְּרָכָה וְהַהַצְלָחָה.

ט״ו תשלז . . . . . **פט**
יָשִׁיב תּוֹכָחָה נְעִימָה לְתַלְמִידוֹ, אֵיךְ הִיא דֶּרֶךְ הַהַנְהָגָה עִם אֲנָשִׁים, וְאֵיךְ קִבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָעִקָּר לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי מַחֲלֹקֶת, וְלֹא לְהִתְעָרֵב בַּמֶּה שֶׁאֵין שַׁיָּךְ אֵלָיו, וִיגַלֶּה שֶׁאֵין שׂוּם חִלּוּק וְכוּ׳.

ט״ו תשלח . . . . . **צא**
יֵיעַץ בְּעִנְיַן מְצִיאַת־הַזִּווּג — לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר הִיא זִווּגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְכֵן לְהַגִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם.

ט״ו תשלט . . . . . **צב**
יַרְחִיק מִיסּוּרֵי מַצְפוּן עַל הַתְּאֲנַת דְּרָכִים שֶׁעָשָׂה הַנִּמְעָן, וְיִתֵּן לוֹ תִּקּוּן — לְנַדֵּב גֵּרוֹת לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ, וּלְהִשְׁתַּתֵּף בְּהוֹצָאוֹת בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וְלִבְדֹּק הַתְּפִלִּין וְהַמְּזוּזוֹת שֶׁלּוֹ, וְלִתֵּן בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרוּטוֹת לִצְדָקָה.

ט״ו תשמ . . . . . **צג**
יִתֵּן עֵצָה לְהַדְלִיק בְּכָל יוֹם כּוֹס שֶׁמֶן זַיִת לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וּלְבַקֵּשׁ אָז עַל רְפוּאַת הַבֵּן.

ט״ו תשמא . . . . . **צד**
יְצַוֶּה לִשְׁמֹר עַל הַבְּרִיאוּת, וְלוֹמַר מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר יְסַיְּעוּ בִּרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

ט״ו תשמב . . . . . **צד**
יוֹרֶה לָדוּן עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלִלְמֹד הַתּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב, הַמְדַבֶּרֶת מֵעִנְיַן לְמוּד זְכוּת — הֵן אֶת עַצְמוֹ וְהֵן אֶת אֲחֵרִים, וּכְמוֹ שֶׁאָסוּר לִשְׂנֹא שׂוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, כֵּן אָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ, וְיִעוֹרֵר עַל לְמוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם.

ט״ו תשמג . . . . . **צה**
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן עַל הֶרְגֵּלוֹ לָקוּם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת, וְלִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ בַּכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וְיִעוֹרֵר עַל שִׂמְחָה וְכַשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים.

ט״ו תשמד . . . . . **צו**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן כִּי אִם

עַל זְכוּתָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַשְׁבִּ״י בְּלַ״ג בָּעֹמֶר בְּמֵרוֹן, אֲשֶׁר יְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אָז מַתָּנוֹת.

ט״ו תשמה . . . . . **צז**
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן לִמּוּד זְכוּת, וּקְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, וְהַכָּרַת הַטּוֹב לַנִּמְצָן, עַל הַדְּפָסָתוֹ אֶת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר הֵם כְּתַרְיס בִּפְנֵי פֶּרֶעָנוּת הָרְחוֹב, הַמָּלֵא שִׁקּוּץ וְתִעוּב.

ט״ו תשמו . . . . . **צט**
יְעוֹרֵר עַל לִמּוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, וּלְהִתְחַזֵּק מְאֹד מִסְּפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר הֵם כְּמַיִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֲיֵפָה.

ט״ו תשמז . . . . . **ק**
יְבָאֵר, שֶׁסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל מְלֵאִים הַדְרָכוֹת נִפְלָאוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַשְׁרֵי הַמַּתְמִיד בָּהֶם, וְיעוֹרֵר לְהַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה עַתָּה לִפְנֵי הַחֲתָנָה, וְלִשְׂכֹּחַ אֶת הֶעָבָר לְגַמְרֵי, וְלִקְבֹּעַ שְׁעוּרִים בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהִתְפַּלֵּל הַתְּפִלּוֹת בְּכַוָּנָה וּבְחִיּוּת, וּלְהַרְבּוֹת בְּהִתְבּוֹדְדוּת.

ט״ו תשמח . . . . . **קא**
יְבָאֵר, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה, שֶׁנִּטֵּל בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֶפְשָׁר לְקַיֵּם זֹאת בְּנָקֵל, אִם מְנַצְּלִים הַזְּמַן הַיָּקָר כָּל רֶגַע וָרֶגַע, וְהָעִקָּר לֹא לִרְצוֹת לְמַעְלָה מִכֹּחוֹתָיו, אֶלָּא ׳מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב׳.

ט״ו תשמט . . . . . **קב**
יְעוֹרֵר מְאֹד עַל שְׁמִירַת הַזְּמַן, וְלֹא לְבַטְּלוֹ בְּהֶבֶל וָרִיק.

ט״ו תשנ . . . . . **קג**
יְעוֹרֵר שֶׁלֹּא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאֲחֵרִים כְּלָל, אֶלָּא לֵילֵךְ עִם הַגְּלוּי שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל עַל הַפָּסוּק: ״אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם״.

ט״ו תשנא . . . . . **קד**
יְבָאֵר, שֶׁהַבְּזָיוֹנוֹת הַבָּאִים לָאָדָם, הֵם עַל חַטֹּאת נְעוּרִים שֶׁלּוֹ, וְעִקַּר הַתִּקּוּן _ לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלוֹמַר שָׁם אֶת ה׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, וְכֵן לוֹמַר בְּכָל יוֹם ה׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, וּלְהִתְוַדּוֹת הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מוֹצִיא הַחֲטָאִים שֶׁנִּחְקְקוּ עַל עַצְמוֹתָיו.

ט״ו תשנב . . . . . **קד**
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַמִּדָּה הַגְּדוֹלָה וְהַנִּפְלָאָה, שֶׁאָדָם יִסְבֹּל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְיֹאמַר תָּמִיד: ״זָאל זַיין אֲזוֹי״, וְיַחֲזֵק עַל־פִּי זֶה מְאֹד.

ט״ו תשנג . . . . . קז
יְתָאֵר בִּפְרָטִיּוּת אֶת הַמֶּרְכָּבוּת הַסְּבוּכָה שֶׁבְּחַיֵּי הַנִּשּׂוּאִין, כְּשֶׁהַמְּדֻבָּר הוּא בְּנִשּׂוּאִין שְׁנִיִּים, שֶׁאֵין זֶה פָּשׁוּט כְּלָל, וְיִתְאֵר אֶת מַהֲלַךְ הַכֹּחוֹת הַמִּתְנַגְּדִים זֶה לָזֶה בָּאִינְטֶרֶסִים הַשּׁוֹנִים וְכוּ׳, וְיעוֹרֵר עַל כָּךְ, וְיַרְחִיק מִגֵּרוּשִׁין, חַס וְשָׁלוֹם.

ט״ו תשנד . . . . . קי
יְבָאֵר, שֶׁכָּל רְצוֹנוֹ לְהַרְבּוֹת בְּשָׁלוֹם־בַּיִת, הֶחָכָם — יִחְיֶה חַיֵּי גַּן־עֵדֶן, וְהַשּׁוֹטֶה — בֵּיתוֹ נַעֲשֶׂה כְּגֵיהִנּוֹם מַמָּשׁ.

ט״ו תשנה . . . . . קיא
יְבָאֵר, שֶׁמִּי שֶׁחָטָא בִּפְגַם הַבְּרִית, צָרִיךְ לִסְבֹּל בִּזְיוֹנוֹת, וְאִם מְקַבְּלָם בְּאַהֲבָה — נִתְכַּפֵּר לוֹ, וְאִם לָאו — אוֹי לוֹ.

ט״ו תשנו . . . . . קיב
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הָאֱמוּנָה, אֲשֶׁר עַל־יָדָהּ זוֹכִים לְכֹחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, וְכֵן מַעֲלַת לִמּוּד גְּמָרָא, אֲשֶׁר מְבַטֵּל אֶת הַקְּלִפּוֹת, וְשׁוֹרֵף אֶת כָּל הָרָע שֶׁנִּדְבַּק בָּאָדָם.

ט״ו תשנז . . . . . קיג
יַרְגִּיעַ הַנִּמְצָן, שֶׁקִּבֵּל בִּזְיוֹנוֹת עַל הַצָּעַת שִׁדּוּךְ מְסֻיֶּמֶת, וְיסַפֵּר לוֹ מַעֲשֶׂה מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי בָּרוּךְ מִלֵּייפְּנִיק בְּעִנְיָן זֶה.

ט״ו תשנח . . . . . קיד
יִתֵּן עֵצָה לְאִשָּׁה לְהַרְבּוֹת שָׁלוֹם בֵּיתָהּ, וּלְכַבֵּד אֶת בַּעְלָהּ כָּרָאוּי.

ט״ו תשנט . . . . . קטו
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַטְּבִילָה בַּמִּקְוֶה בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר מְזַכֶּה לְטָהֳרָה, וּמְסִירָה הָרוּחַ רָעָה מֵהָאָדָם.

ט״ו תשס . . . . . קטו
יְבָאֵר, שֶׁכְּדֵי לְהַצְלִיחַ בְּכָל הָעִנְיָנִים, הַהֶכְרֵחַ לִהְיוֹת וַתְּרָן וְסַבְלָן, וְזֶה מוֹרֶה עַל מִדַּת הָאֱמוּנָה, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיִתֵּן סִגֻּלָּה לְפַרְנָסָה [בְּשֵׁם הָ״אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל מֵאַפְּטָא״ זי״ע], סִגֻּלָּה לְפַרְנָסָה — שֶׁיִּלְמַד ״חוֹבַת הַלְּבָבוֹת״, שַׁעַר הַבִּטָּחוֹן.

ט״ו תשסא . . . . . קיז
יְחַזֵּק עַל אֱמוּנָה וּבִטָּחוֹן, וְכֵן לְעִנְיַן פַּרְנָסָה, הָעִקָּר לְהִתְחַזֵּק בְּבִטָּחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יִתֵּן פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

ט״ו תשסב . . . . . קיח
יַרְחִיק מִלֵּיצָנִים, אֲשֶׁר הֵם קְלִפָּה קָשָׁה מְאֹד, וְלֵיצָנוּת אַחַת דּוֹחָה מֵאָה תּוֹכָחוֹת.

ט״ו תשסג . . . . . קיח
יְעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת הַזְּמַן, וּסְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה, וְלַעֲזוֹר לְאִשְׁתּוֹ וּלְכַבְּדָהּ מְאֹד.

ט״ו תשסד . . . . . קיט
יוֹרֶה עַל וַתְּרָנוּת בַּבַּיִת, אֲשֶׁר הִיא הֲעָרֵבָה לִשְׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי, וְלִרְחַק מִמִּדַּת הַקַּמְצָנוּת, אֲשֶׁר הִיא רָעָה מְאֹד.

ט״ו תשסה . . . . . קכ
יַפְלִיג בְּעִנְיַן הַשְׂגָּחָה פְּרָטִית, שֶׁהַכֹּל מֵשְׂגִּיחַ מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְנֶגֶד כָּל צָרָה וְצַעַר, הָעִקָּר תְּפִלָּה וְעוֹד פַּעַם תְּפִלָּה, אֲשֶׁר פּוֹעֶלֶת גְּדוֹלוֹת וְנִצּוֹרוֹת.

ט״ו תשסו . . . . . קכא
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, אֲשֶׁר מְקָרְרִים אֶת הַיִּסּוּרִים וְהַצַּעַר, וְיָבֹאר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁאָמַר, כְּפִי מַה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, כַּנִּרְאֶה שֶׁכָּאן זֶה הַגֵּיהִנּוֹם, כִּי יֵשׁ כָּאן אוֹ עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּבַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אוֹ הַגֵּיהִנּוֹם, שֶׁאָדָם סוֹבֵל יִסּוּרִים וְצַעַר, וְאֵינוֹ זוֹכֶה לְדָבְקָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו.

ט״ו תשסז . . . . . קכג
יְשַׁבַּח אֶת הַזּוֹכֶה לַעֲבֹד עַל מִדּוֹתָיו הַמֻּשְׁחָתוֹת שֶׁנּוֹלַד עִמָּהֶן: קִנְאָה, גַּאֲוָה וְכַעַס, וְעוֹקְרָן מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, וּכְפִי שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל שָׁבַר אֶת מִדּוֹתָיו בַּגִּיל הָרַךְ, וְחִבֵּר אֶת סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״.

ט״ו תשסח . . . . . קכד
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְיסַפֵּר מֹר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן זַ״ל כְּשֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הָיָה נֶעֱמָד בְּכָל פַּעַם וְשׁוֹאֵל לְעַצְמוֹ: ״הֵיכָן אֲנִי נִמְצָא״, וְהֵשִׁיב לְעַצְמוֹ: ״בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל״, כְּדֵי לְהַזְכִּיר לְעַצְמוֹ שֶׁנִּמְצָא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

ט״ו תשסט . . . . . קכה
יְבָאֵר, שֶׁהָעִקָּר הוּא אֱמוּנָה, וְיֵשׁ סוֹבְלֵי חֳלָאִים שֶׁעִקַּר הַסֵּבֶל שֶׁלָּהֶם, רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הָאֱמוּנָה.

ט״ו תשע . . . . . **קכו**
יְבָאֵר לְאִשָּׁה מַעֲלַת הַצְּנִיעוּת וְחֶמְרַת הַפְּרִיצוּת וְכוּ׳, וְאַף בְּתוֹךְ הַבַּיִת צָרִיךְ לְהַקְפִּיד עַל כָּךְ מְאֹד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹאֶה וְיוֹדֵעַ הַכֹּל בְּכָל רֶגַע וָרֶגַע מָה אָנוּ עוֹשִׂים, וְכֵיצַד מִתְנַהֲגִים.

ט״ו תשעא . . . . . **קכח**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הֲפָצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְצָרִיךְ לִמְסֹר הַנֶּפֶשׁ בַּעֲבוּר זֶה, וִישַׁבַּח הַנִּמְעָן עַל סַיְמוֹ בַּפַּעַם הָאַרְבָּעִים שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְיוֹרֵהוּ עַל הִתְבּוֹדְדוּת.

ט״ו תשעב . . . . . **קכט**
יְחַזֵּק עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וּלְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וּלְהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תשעג . . . . . **קל**
יְאַחֵל עַל זֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְיַזְהִיר עַל הַתְּפִלָּה בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, וּבְעֵת הַטְּבִילָה, וּבְעֵת הַפְּרָשַׁת חַלָּה וְכוּ׳.

ט״ו תשעד . . . . . **קלא**
יְעוֹרֵר עַל הַדְּפָסַת חֶלְקֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ עִם נְקוּד בְּתַכְלִית הַהִדּוּר.

ט״ו תשעה . . . . . **קלב**
יְעוֹרֵר לַחֲטֹף נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּכָל יוֹם, וְלִהְיוֹת חָזָק בַּאֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְלָשִׂיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ בְּדִבּוּי דְּבָרִים, אֲשֶׁר יוֹצִיא בָּזֶה הַצְּרוּפִים רָעִים מֵעֲצָמוֹתָיו, וְהָעִקָּר — לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר זֶהוּ תִּקּוּן הַבְּרִית.

ט״ו תשעו . . . . . **קלג**
יוֹרֶה לַנִּמְעָן לְהוֹדִיעַ לַאֲחוֹתוֹ לְפָרֵט בְּמִכְתָּב אֶת כָּל הָעוֹבֵר עָלֶיהָ וְכוּ׳, בְּאֹפֶן שֶׁיּוּכַל לְעָזְרָהּ.

ט״ו תשעז . . . . . **קלד**
יְחַזֵּק עַל הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הִיא עִקַּר הַחַיִּים, וְלַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בְּכָל פַּעַם, וְכָךְ לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ אַף פַּעַם.

ט״ו תשעח . . . . . **קלה**
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מִמַּה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ״ל עוֹשֶׂה עִם הַמִּתְקָרְבִים אֵלָיו, אֵיךְ שֶׁאַפִלּוּ הַבַּעַל עֲבֵרָה הֲכִי גָּדוֹל, אִם יֹאחַז עַצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל יִזְכֶּה לִתְשׁוּבָה, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְחִינַת ״בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ״, וּמִמַּעֲלַת

הַצַּדִּיקִים הַמַּמְשִׁיכִים רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְיִזָּרֵז לְקַבֵּץ שְׁעוּרִין כְּסִדְרָן בְּכָל מִקְצוֹעוֹת הַתּוֹרָה.

ט״ו תשעט . . . . . **קלה**
יַרְחִיק מֵחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְעִקַּר הַצְּלָחַת הָאָדָם כְּשֶׁאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל אֲחוֹרַנִּית כְּלָל, וְשׁוֹכֵחַ אֶת הֶעָבָר לְגַמְרֵי, וְעַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לְהִתְקַדֵּם הָלְאָה עוֹד צַעַד וְעוֹד צַעַד.

ט״ו תשפ . . . . . **קלז**
יְעוֹרֵר לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם רַק נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת: הִתְבּוֹדְדוּת וְדִבּוּר דְּבָרִים אֵלּוּ יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָט ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ט״ו תשפא . . . . . **קלח**
יַרְחִיק מִוִּכּוּחִים, אֲשֶׁר אֵינָם מְבִיאִים לְשׁוּם דָּבָר, רַק לְהֶרֶס וְכִשָּׁלוֹן, וְיַחֲזֵק עַל שִׂמְחָה וֶאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה.

ט״ו תשפב . . . . . **קלט**
יְבָאֵר הָעִנְיָן, שֶׁאֵלּוּ שֶׁפָּגְמוּ, נִתְהַפְּכִים לְבַסּוֹף לְרוֹדְפִים, לְדַאֲבוֹנֵנוּ הָרַב, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד בַּצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר הוּא מַצִּיל אֶת הָאָדָם מֵרֶדֶת שַׁחַת וּמִיצָרוֹ הָרוֹדֵף אַחֲרָיו, וְרוֹצֶה לַהֲמִיתוֹ וּלְהַכְשִׁילוֹ בִּפְגַם־הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְיעוֹרֵר עַל לִמּוּד ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, וְלִרְחַק מֵחֲלִישׁוּת הַדַּעַת.

ט״ו תשפג . . . . . **קמב**
יְעוֹרֵר הַנִּמְצָן לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁעוּרִים שֶׁלּוֹ, וּלְקָרֵב נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַרְבּוֹת בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

ט״ו תשפד . . . . . **קמג**
יִתֵּן עֵצָה לַנִּמְצָן לְחַזֵּק אֶת אָחִיו, וְיֵיעַץ אוֹדוֹת הַפְּחָדִים שֶׁעוֹבֶרֶת אִשְׁתּוֹ, וְהָעִקָּר — לְהַכְנִיס שִׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּחַיֵּי הָאָדָם.

ט״ו תשפה . . . . . **קמה**
יְבָאֵר, שֶׁעִקַּר קַבָּלַת הַתּוֹרָה _ שֶׁנִּזְכֶּה לְהִתְחַדֵּשׁ מֵחָדָשׁ בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהַכְנִיס עַצְמוֹ בְּתוֹךְ לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

ט״ו תשפו . . . . . **קמה**
יְחַזֵּק הַנִּמְצָן, שֶׁאַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְהָעִקָּר שֶׁלֹּא לִהְיוֹת בָּרְרָן, אֶלָּא לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, כְּדֵי לְהַנְצֵל מֵעֲבֵרוֹת, וְכֵן לִלְמֹד ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר זֶה מְסֻגָּל לִשְׁבֹּר אֶת הַיֵּצֶר הָרָע.

ט״ו תשפז . . . . . קמו
יְדַבֵּר מִזִּכְרוֹן עָלְמָא דְּאָתֵי, וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת מִזֶּה כְּלָל, וִידַבֵּר וְיעוֹרֵר אוֹדוֹת הַפֵּרוּשׁ הַפְּנִימִי שֶׁל הַפָּסוּק ״בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ״, וְדֶרֶךְ הַצַּדִּיקִים שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אַף כְּשֶׁהֵם מְשׂוֹחֲחִים עִם בְּנֵי־אָדָם, וִידַבֵּר מֵעֲצַת הָעֲצוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעִנְיַן מְצִיאַת נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּעַצְמוֹ וּבַאֲחֵרִים.

ט״ו תשפח . . . . . קמח
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן שְׁמִירַת הַדִּבּוּר, וְלִהְיוֹת עָצוּר בְּמִלִּין, וּגְנוּת מִדַּת הַקִּנְאָה, וְשֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן לְאַף אֶחָד, אֶלָּא אִם דַּרְכּוֹ נְכוֹנָה בְּעֵינֵי ה׳, הֲרֵי זֶה טוֹב, וִיבָאֵר עִנְיָן, שֶׁכָּל הָאֲבֵדוֹת נִמְצָאוֹת אֵצֶל הַצַּדִּיק — לְעֲבָדָה וּלְמַעֲשֶׂה.

ט״ו תשפט . . . . . קנא
יְנַחֵם אִישׁ קְשֵׁה יוֹם, אֲשֶׁר כָּל מִשְׂפַּחְתּוֹ עֲזָבָתוּ, וְאִבֵּד עִנְיַן בְּחָיָיו, וְיַרְעִיף עָלָיו טַלְלֵי נֹחַם נְעִימִים בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם, וִיחַזְּקוֹ מְאֹד.

ט״ו תשצ . . . . . קנג
יְבָאֵר, שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁגָּדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל אוֹמֵר מוֹסָר, אֲפִלּוּ שֶׁאֵינוֹ מֻצְדָּק, צְרִיכִים לְסַבֵּל וּלְקַבֵּל אֶת דְּבָרָיו, וְיָבִיא מַעֲשֶׂה מֵהַחִדּוּשֵׁי הָרִי״ם זי״ע, שֶׁאָמַר מוֹסָר פַּעַם לְנֶכְדּוֹ ה״שְׁפַּת אֱמֶת״ זי״ע

ט״ו תשצא . . . . . קנד
יְגַנֶּה חֹמֶר הָאִסּוּר שֶׁל גְּנֵבָה וּגְזֵלָה, וְהִתְחַזְּקוּת בֶּאֱמוּנָה וּבְטָחוֹן, וְיָבִיא סִפּוּר מֵהַצַּדִּיק רַבִּי בְּנְיָמִין זְאֵב מִבַּאלְטָא זי״ע, וַיַּרְחִיק מִתַּאֲוַת מָמוֹן, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּהְיֶה נִצּוֹל מִזֶּה.

ט״ו תשצב . . . . . קנה
יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת מִדַּת הַהִתְבּוֹדְדוּת, וְיעוֹרֵר מְאֹד עַל זֶה.

ט״ו תשצג . . . . . קנז
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הַזּוֹכֶה לְהַחֲזִיר וּלְקָרֵב נְפָשׁוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּגְדֻלַּת הָעִנְיָן הַנִּשְׂגָּב הַזֶּה, וּמֵעִנְיַן מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לָבוֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל כְּפִי שֶׁהִבְטִיחַ הַבְטָחָה נִדִירָה כָּזוֹ, וְאֵין מַה לְהִתְוַכֵּחַ עַל כָּךְ.

ט״ו תשצד . . . . . קנט
יוֹרֶה לַנִּמְעָן לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל שֶׁדִּבֵּר נֶגֶד צַדִּיקִים, כִּי אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ.

ט״ו תשצה . . . . . **קס**
יְגַנֶּה קְלִפַּת הַלֵּיצָנוּת, אֲשֶׁר כְּנֶגֶד כָּל טִפָּה יוֹצֵאת כְּנֶגְדָּה טִפָּה שֶׁל תּוֹרָה.

ט״ו תשצו . . . . . **קסא**
יְעוֹרֵר עַל סֵדֶר הַלִּמּוּד בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן הַתְמָדָה בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר כָּל שִׂיחָה שֶׁלּוֹ הִיא יְסוֹד מוּסָד בְּחַיֵּי הָאָדָם.

ט״ו תשצז . . . . . **קסב**
יְעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וָחֶסֶד עִם הַזּוּלַת.

ט״ו תשצח . . . . . **קסג**
יְחַזֵּק עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, הַמּוֹצִיאָה אֶת הָאָדָם מִכָּל צָרוֹתָיו.

ט״ו תשצט . . . . . **קסג**
יְעוֹרֵר עַל שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, בִּמְקוֹם לְבַלּוֹת הַזְּמַן הַיָּקָר בְּדִבּוּרֵי הֶבֶל וְסָרָק עִם הַזּוּלַת.

ט״ו תת . . . . . **קסד**
יְחַזֵּק עַל מִדַּת הַבִּטָּחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ וְלֹא מִבָּשָׂר וָדָם, וּבִפְרָט פַּרְנָסָה כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: ׳נָאהֶר בִּטָּחוֹן׳, וּבְוַדַּאי כְּשֶׁאָדָם שָׂם בִּטְחוֹנוֹ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד.

ט״ו תתא . . . . . **קסו**
יְבָאֵר, שֶׁ׳מַגִּיד׳ צָרִיךְ לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁהוֹרֵשׁ יְצַיֵּר בְּדַעְתּוֹ כְּאִלּוּ מְדַבֵּר אָז רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז יִשְׁלַח לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ דִּבּוּרִים בְּתוֹךְ פִּיו, שֶׁיִּתְקַבְּלוּ אֵצֶל הַצַּבּוּר.

ט״ו תתב . . . . . **קסו**
יְבָאֵר, שֶׁשִּׂמְחָה הִיא הַקְדֵּשָׁה, וּלְהִפּוּךְ — עַצְבוּת וּמְרִירוּת זוֹהִי הַטֻּמְאָה.

ט״ו תתג . . . . . **קסז**
יְסַפֵּר סִפּוּר נוֹרָא וְנִפְלָא עַל הַמַּגִּיד מְקָאזְנִיץ זי״ע, אֵיךְ שֶׁהֶחְדִּיר מִדַּת הַבִּטָּחוֹן בְּחָסִיד אֶחָד, שֶׁהָיָה עוֹמֵד לִפְנֵי נְשׁוּאֵי בִּתּוֹ וְלָרַשׁ אֵין כֹּל, וְהַמַּעֲשֶׂה מְעוֹרֵר מְאֹד לִבְטֹחַ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל עֵת שֶׁצְּרִיכִים, רָאוּי לְהִכָּנֵס לְתוֹךְ חֶדֶר, וְלִבְכּוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תתד . . . . . **קעא**
יְשַׁבֵּח הַנִּמְעָן, עַל שֶׁמַּכִּיר בְּנִסִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ, וְיעוֹרְרוֹ עַל שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְלָדוּן אֶת אִשְׁתּוֹ לְכַף זְכוּת.

ט״ו תתה . . . . . **קעב**
יְעוֹרֵר עַל שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהִתְפַּלֵּל הַתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּמִנְיָן הַיְקָא וּמִתּוֹךְ הַסִּדּוּר.

ט״ו תתו . . . . . **קעג**
יוֹרֶה עַל קְבִיעוּת לְמוּד ״עֵין יַעֲקֹב״, אֲשֶׁר מַחְדִּיר יִרְאַת שָׁמַיִם בָּאָדָם, וְכֵן עַל הִתְבּוֹדְדוּת אַפְלוּ חָמֵשׁ דַּקּוֹת בְּכָל יוֹם, וְעַל שְׁלוֹם־בַּיִת.

ט״ו תתז . . . . . **קעה**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַמַּדְפִּיס סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וּבִפְרָט שׁוּ״ת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ מְנֻקָּד וּמְסֻדָּר כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים.

ט״ו תתח . . . . . **קעה**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הָאִשָּׁה הַמְסַיַּעַת לְבַעְלָהּ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

ט״ו תתט . . . . . **קעו**
יַבִּיעַ צַעֲרוֹ מֵהָאִישׁ אֲשֶׁר עוֹמֵד כְּאֶבֶן נֶגֶף בִּפְנֵי הִתְפַּתְּחוּת הַחְדָרַת תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם בְּיִבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וַיַּבִּיעַ הִשְׁתּוֹמְמוּתוֹ וְתַרְעֻמְתּוֹ עַל כָּךְ, וִיבָרֵר דֶּרֶךְ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִמּוֹ.

ט״ו תתי . . . . . **קעח**
יַרְגִּיל הַנִּמְעָן לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ, וּלְבַקֵּשׁ עַל לְהַבָּא, שֶׁזּוֹ חֶרֶב הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר בָּהּ שְׁתֵּי פִּיּוֹת. וְיעוֹרְרוֹ לְהַתְמִיד בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

ט״ו תתיא . . . . . **קפ**
יִשְׂמַח בְּשִׂמְחַת הַנִּמְעָן, שֶׁנּוֹלְדָה לוֹ בַּת לְמַזָּל טוֹב, וְיעוֹרְרוֹ לְהַמְשִׁיךְ עִם הַחֶבְרוּתָא שֶׁלּוֹ, וּלְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר רַק זֶה נִשְׁאָר לָנֶצַח.

ט״ו תתיב . . . . . **קפא**
יְשַׂמֵּחַ הַנִּמְעָן, שֶׁזּוֹכֶה לְהָפִיץ מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וִיבָרְכוֹ עַל הֻלֶּדֶת בְּנוֹ, וְיוֹרֵהוּ עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה.

ט״ו תתיג . . . . . **קפב**
יְעוֹרֵר עַל כִּבּוּד הָאִשָּׁה.

ט״ו תתיד . . . . . **קפב**
יְחַזֵּק עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הָעִקָּר בַּחַיִּים, וְכֵן לָשִׂיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְלִלְמֹד בְּכָל יוֹם קְצוּר שֻׁלְחָן עָרוּךְ, כִּי הַהֲלָכוֹת הֵן יְסוֹד הַיַּהֲדוּת.

ט״ו תתטו . . . . . קפג
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַגִּמְעָן הַזּוֹכֶה לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעִנְיַן נְקִיּוּת בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וְיעוֹרְרוּ עַל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר הֵם הָעִקָּר בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

ט״ו תתטז . . . . . קפה
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַהִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר זוֹכִים עַל יָדָהּ לָבוֹא אֶל בְּטוּל הַמְּצִיאוּת, וּבְיַבְנְאֵל בִּפְרָט יְכוֹלִים בְּנָקֵל לְקַיֵּם זֹאת, וְיעוֹרֵר עַל גְּלוּי הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלִמּוּד שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל יוֹם.

ט״ו תתיז . . . . . קפו
יְעוֹרֵר עַל הֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וּלְדַבֵּר עִם הַזּוּלַת דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

ט״ו תתיח . . . . . קפו
יְבָרֵךְ וְיאַחֵל עַל הַבֵּן שֶׁיַּצְלִיחַ בְּלִמּוּדוֹ, וְיִהְיֶה תַּלְמִיד חָכָם גָּדוֹל, וְכֵן רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבַת זוּגוֹ.

ט״ו תתיט . . . . . קפז
יְעוֹרֵר אִשָּׁה עַל כְּבוֹד בַּעְלָהּ, וְעַל שִׂמְחָה וְעַלִּיזוּת.

ט״ו תתכ . . . . . קפז
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִדַּרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְעִנְיַן הַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁגִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר הִיא הִתְגַּלּוּת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וְלָדוּן עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וּבְאוּר רַבֵּנוּ זַ״ל עַל ׳סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב׳, וְיחַזֵּק עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה, שַׁ״ס וּפוֹסְקִים.

ט״ו תתכא . . . . . קפט
יַבִּיעַ אֶשְׁרֵנוּ עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לֵידַע מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, וְיעוֹרֵר לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר בָּזֶה נַעֲשֶׂה אוֹר חוֹזֵר, שֶׁגַּם הוּא בְּעַצְמוֹ מִתְחַזֵּק.

ט״ו תתכב . . . . . קצא
יְבָאֵר, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְהִתְחַזֵּק בְּכָל יוֹם מֵחָדָשׁ, וּבִפְרָט בְּעִנְיַן שְׁלוֹם־בַּיִת, לָדוּן זֶה אֶת זֶה תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְיעוֹרֵר לְהַתְמִיד בְּ״עֵין יַעֲקֹב״, אֲשֶׁר הַלִּמּוּד בְּסֵפֶר זֶה מְשַׁבֵּר אֶת הַכְּפִירוּת, וְכֵן לְהַרְבּוֹת בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

ט״ו תתכג . . . . . קצב
יוֹרֶה עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּתְפִלִּין שֶׁל הַבֵּן, וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְבַקֵּשׁ אָז כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ.

ט״ו תתכד . . . . . קצג
יוֹכִיחַ הַנִּמְעָן לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל חַטֹּאת נְעוּרָיו אֲשֶׁר עָבַר, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְשֶׁיִּתְחַזֵּק מֵחָדָשׁ בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְיִזָּהֵר בְּגַחֲלָתָן שֶׁלֹּא יִכָּוֶה, וּמִי שֶׁמְּדַבֵּר נֶגֶד צַדִּיקִים, בְּסִימָן שֶׁעָבַר עֲבֵרָה חֲמוּרָה, כִּי ״שָׁלַח יָדוֹ בִּשְׁלוֹמָיו — חִלֵּל בְּרִיתוֹ״.

ט״ו תתכה . . . . . קצה
יְבָאֵר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר מִי שֶׁמְּקָרֵב עַצְמוֹ לַצַּדִּיק וְקִרְבָתוֹ אֵינָהּ בְּתָמִימוּת, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְהַפֵּךְ אַחַר־כָּךְ לְרוֹדֵף, וְיוֹכִיחַ הַנִּמְעָן, שֶׁכָּל הַסְּפֵקוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ עַל הַצַּדִּיק, הֵם מִפְּנֵי חַטֹּאת נְעוּרָיו.

ט״ו תתכו . . . . . קצח
יַאֲרִיךְ לְבָאֵר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּ״שִׂיחוֹת־הָר״ן״ בְּעִנְיַן סֵדֶר־הֶרֶךְ־הַלִּמּוּד שֶׁלּוֹ, וְיעוֹרֵר לְקַיֵּם זֹאת בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וְיַעֲתִּיק מִדִּבְרֵי רַבִּי חַיִּים וִיטַאל עַל הַחִיּוּב לִהְיוֹת שָׁם בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

ט״ו תתכז . . . . . קצט
יְבָאֵר, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל נָתַן לָנוּ דֶּרֶךְ נוֹרָאָה מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲפִלּוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רֹאשׁ כָּבֵד וְכוּ׳, טוֹב לוֹ שֶׁיַּעֲבֹר בְּחַיָּיו כָּל הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלִלְמֹד בִּמְהִירוּת אַף שֶׁאֵינוֹ מֵבִין הַכֹּל, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְסַיֵּם כְּסִדְרָן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה וְשַׁ״ס וְכוּ׳ וְכוּ׳.

ט״ו תתכח . . . . . רג
יוֹכִיחַ וְיַזְהִיר מְאֹד אֶת שֶׁהִצִּית אֵשׁ שִׂנְאָה בְּבֵיתוֹ, וְסוֹבֵל גֵּיהִנּוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם עַל־יְדֵי מְרִיבוֹת בִּלְתִּי פּוֹסְקוֹת וְכוּ׳, וַיַּדְרִיכֶנּוּ בְּדֶרֶךְ זוֹ יֵלֵךְ — אֵיךְ לְהַשְׁכִּין שָׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְיָבֹא וְיִגְלֶה שֹׂרֶשׁ נֶחְשׁ זֶה שֶׁל מַחֲלֹקֶת, שֶׁהוּא עַל־יְדֵי פְּגָמָיו הָרַבִּים, וַיַּעֲתִּיק קֶטַע אָרֹךְ מִשַּׁעַר הַמִּצְווֹת בְּעִנְיַן גֹּדֶל הַפְּגָם וְהַתִּקּוּן, שֶׁהוּא עַל־יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה לְפִי נֹסַח הָאֲרִיזַ״ל.

ט״ו תתכט . . . . . רז
יְעוֹרֵר עַל שְׁלוֹם־בַּיִת וּכְבוֹד־הַבַּעַל, וְאַשְׁרֵי אִשָּׁה הָעוֹזֶרֶת לְבַעְלָהּ שֶׁיּוּכַל לָשֶׁבֶת וְלִלְמֹד תּוֹרָה.

ט״ו תתל . . . . . רח
יְבָאֵר עִנְיַן צִדְקַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס זי״ע — הַאִם הוּא דַּיְקָא עַל קִבְרוֹ

הַקָּדוֹשׁ אוֹ גַּם לְזֵכֶר נִשְׁמָתוֹ בְּכָל מָקוֹם, וִיצַטֵּט מִשּׁוּ״ת ״לֵב חַיִּים״ בְּעִנְיָן זֶה, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן כּוֹלֵל ״אוֹר הַמֵּאִיר״ שֶׁבְּיַבְנְאֵל, שֶׁהִיא מֵהַשָּׁדוֹת שֶׁסְּבִיב טְבֶרְיָה כַּמּוּבָא.

ט״ו תתלא . . . . . **רי**
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת קַבָּלַת הַיְסוּרִין בְּאַהֲבָה, וִיסַפֵּר מַעֲשֶׂה נוֹרָא מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֹשֶׁה לֵייב מִסָּאסוֹב זי״ע, אֵיךְ שָׁמַח מְאֹד עַל שֶׁהִכּוּהוּ מַכּוֹת נִמְרָצוֹת, וִיחַזֵּק לִשְׁתּוֹק עַל כָּל הַבְּזָיוֹנוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו.

ט״ו תתלב . . . . . **רבי**
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת בְּעִנְיַן לְמוּד הַקַּבָּלָה עַל־פִּי דֶּרֶךְ רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעִנְיַן הַיִּחוּדִים וְהַכַּוָּנוֹת בַּסִּדּוּרִים, וְהַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, וִיחַזֵּק מְאֹד.

ט״ו תתלג . . . . . **ריד**
יוֹכִיחַ וְיַיסֵּר אֶת הַנִּמְצָן, שֶׁבְּמַר יֵאוּשׁוֹ כָּתַב לוֹ שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם חֵלֶק בַּתּוֹרָה וְכוּ׳, וְיַאֲרִיךְ לְתָאֵר אֶת טָעוּתוֹ, וְיַעֲתִּיק מֵ״חֶסֶד לְאַבְרָהָם״ עַל זֶה, וְעוֹד מוּבָאוֹת וְצִטָּטוֹת וְדִבְרֵי הִתְעוֹרְרוּת נִפְלָאִים.

ט״ו תתלד . . . . . **ריז**
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מִדַּת הַכָּרַת הַטּוֹב הַנְּחוּצָה וְהַחֲשׁוּבָה כָּל־כָּךְ, וְיַאֲרִיךְ לְתָרֵץ עִנְיָן שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל אֵלּוּ שֶׁמֵּתָר לַחֲנֹף אוֹתָם, וִידַבֵּר מִמִּדַּת חֲנֻפָּה, וְיעוֹרֵר וִיחַזֵּק מְאֹד.

ט״ו תתלה . . . . . **ריט**
יוֹרֶה לַנִּמְצָן לְהַשְׁלִים עִם אִשְׁתּוֹ, וְלִהְיוֹת עַתָּן וְסַבְלָן לְסִבֹּל הַכֹּל.

ט״ו תתלו . . . . . **רכ**
יוֹרֶה לְאִשָּׁה עַל כִּבּוּד בַּעְלָהּ, וּלְהַפְסִיק לָרִיב וּלְהִתְקוֹטֵט עִמּוֹ.

ט״ו תתלז . . . . . **רכא**
יְבָאֵר, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, כְּפִי הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְיַפְלִיג בְּמַעֲלַת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ בְּדַם לְבָבוֹ וְלֹא בִּדְיוֹ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיַּעֲזֹר בְּהַדְפָּסָתָם.

ט״ו תתלח . . . . . **רכב**
יְחַזֵּק אֶת הַמַּדְפִּיס, שֶׁיַּמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ הַזּוֹ — לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים.

ט״ו תתלט . . . . . **רכג**
יְבָאֵר, שֶׁהַצַּדִּיק הוּא מְאוֹרֵי אוֹר הַמְגַלֶּה אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהֵפֶךְ

יֵשׁ מְאוֹרֵי אֵשׁ, שֶׁהֵם מְעוֹרְרִים אֵשׁ הַתַּאֲוֹות בָּעוֹלָם, וְעַל יָדָם נֶחֱרָב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהָיָה מְאוֹר עֵינֵינוּ.

ט״ו תתמ . . . . . **רכה**
יַבְהִיר, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְהָעִקָּר לְקַיֵּם עֲצוֹת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת.

ט״ו תתמא . . . . . **רכו**
יְגַלֶּה, שֶׁאָסוּר לִפֹּל מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, אֶלָּא לְחַזֵּק עַצְמוֹ בְּכָל אֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה, וִידַבֵּר מֵאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁחִזֵּק עַצְמוֹ תָּמִיד, וְיעוֹרֵר עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים וּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת.

ט״ו תתמב . . . . . **רכט**
יוֹרֶה לָדוּן אֶת זוּלָתוֹ לְכַף זְכוּת תָּמִיד, וַאֲפִלּוּ רָשָׁע גָּמוּר צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא בּוֹ נְקֻדָּה טוֹבָה וְכוּ׳, וּמִכָּל שֶׁכֵּן הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה צְרִיכִים לָדוּן זֶה אֶת זֶה תָּמִיד לְכַף זְכוּת.

ט״ו תתמג . . . . . **רל**
יְעוֹרֵר עַל לְמוּד בְּ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוֹד הָאָדָם, וְכֵן לִמּוּד גְּמָרָא וּמִשְׁנָיוֹת וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְלָשִׂיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

ט״ו תתמד . . . . . **רלא**
יְבָאֵר, מַהוּ הַסִּימָן שֶׁהָאָדָם מְקֻרָּב אֶל צַדִּיק אֲמִתִּי? כְּשֶׁנּוֹפֶלֶת עָלָיו שִׁפְלוּת וַעֲנָוָה, וּלְהֵפֶךְ, וְיעוֹרֵר לְהַמְשִׁיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהַרְבּוֹת בִּשְׁלוֹם־בַּיִת וְלָדוּנָה לְכַף זְכוּת.

ט״ו תתמה . . . . . **רלב**
יְעוֹרֵר עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הָעִקָּר בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְלָדוּן אֶת אִשְׁתּוֹ לְכַף זְכוּת תָּמִיד, וְאָז יִרְאֶה בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו, כִּי כָּל הָעֲשִׁירוּת שֶׁל הָאָדָם תְּלוּיָה בְּאִשְׁתּוֹ.

ט״ו תתמו . . . . . **רלג**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הֶפְצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל כְּלָל מֵאַף אֶחָד, וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּוַדַּאי זוֹכִים לְמַה שֶּׁזּוֹכִים.

ט״ו תתמז . . . . . **רלד**
יוֹרֶה עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה אָז.

ט״ו תתמח . . . . . **רלה**
יְחַזֵּק עַל לְמוּד הֲלָכָה, אֲשֶׁר הִיא יְסוֹד גָּדוֹל אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

ט״ו תתמט . . . . . רלז
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַשִּׂמְחָה בְּעַצְמוֹ וּלְשַׂמֵּחַ אֲחֵרִים וּלְהַחֲיוֹתָם, אֲשֶׁר בָּזֶה מְקַיְּמִים נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל מַמָּשׁ.

ט״ו תתנ . . . . . רלח
יְבָאֵר דִּבְרֵי מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל שֶׁאָמַר, אֲשֶׁר עִקַּר מִלְחֶמֶת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עִם הַקְּלִפּוֹת הָיְתָה לִשְׁבֹּר הָעַצְבוּת, וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשִּׂמְחָה בָּעוֹלָם, שֶׁזֶּה כְּלַל סֵפֶר הַתְּהִלִּים.

ט״ו תתנא . . . . . רלט
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת זְכוּי הָרַבִּים וְקִרוּבָם תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה.

ט״ו תתנב . . . . . רמ
יְבָאֵר, שֶׁעִקַּר הַכְנָעַת הָעֲרֶב־רַב הוּא עַל־יְדֵי הֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, הַמְגַלִּים וּמְפַרְסְמִים אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תתנג . . . . . רמא
יְעוֹדֵד הַנִּמְעָן לְהַמְשִׁיךְ לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם בַּכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וְלָשִׂיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לִבּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תתנד . . . . . רמב
יוֹרֶה לְאִשָּׁה לָדוּן תָּמִיד אֶת בַּעְלָהּ לְכַף זְכוּת.

ט״ו תתנה . . . . . רמג
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן בֵּרוּר הַמְדַמֶּה, לֵידַע שֶׁהַכֹּל דִּמְיוֹן גָּדוֹל, וְיַזְכִּיר הַתּוֹרָה נ״ד וְתוֹרָה ח׳, וְיִגָּלֶה נִפְלָאוֹת אֵיךְ זוֹכִים לָשִׁיר שִׁיר שֶׁל חֶסֶד בַּבַּיִת, וְאֵיךְ צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה הַהִתְנַהֲגוּת עִם הָאִשָּׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לִחְיוֹת חַיִּים טוֹבִים בִּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

ט״ו תתנו . . . . . רמה
יְבָאֵר, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיךְ הִתְחַזְּקוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, כְּפִי מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

ט״ו תתנז . . . . . רמו
יְעוֹרֵר לִמְצֹא בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וּכְשֶׁם שֶׁאָסוּר לִשְׂנֹא אֲחֵרִים, כֵּן אָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ, וְהָעִקָּר לַעֲשׂוֹת תָּמִיד הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְלֹא לְבַלְבֵּל עַצְמוֹ מִשּׁוּם דָּבָר.

ט״ו תתנח . . . . . רמז
יוֹרֶה עַל הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף גַּם שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁמֶן זַיִת, וּלְהִתְפַּלֵּל אָז הַרְבֵּה עַל הַבַּעַל וְהַיְלָדִים.

ט״ו תתנט . . . . . **רמח**
יְעוֹרֵר עַל שְׁלוֹם־בַּיִת וְכָבוֹד הֲדָדִי.

ט״ו תתס . . . . . **רמח**
יְחַזֵּק בָּחוּר לְשָׁמֹר מְאֹד עַל סִדְרֵי הַיְשִׁיבָה, וּלְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית.

ט״ו תתסא . . . . . **רמט**
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן עַל שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר רַק זֶה יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ, כִּי אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹות בִּלְבָד.

ט״ו תתסב . . . . . **רנ**
יְבָאֵר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁכְּשֶׁזּוֹכִים לְחַדֵּשׁ אֵיזֶה דָּבָר בַּתּוֹרָה, הוּא תִּקּוּן גָּדוֹל לְהָרְהוּרִים רָעִים.

ט״ו תתסג . . . . . **רנא**
יְבָאֵר, שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַזְכִּיר עַל כָּל דָּבָר אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תתסד . . . . . **רנג**
יְחַזֵּק הַנִּמְעָן לְהִשְׁתַּתֵּף בַּשָּׁלוֹם־זָכָר שֶׁל חֲבֵרוֹ, וְאֵין בָּזֶה בִּטּוּל תּוֹרָה כְּלָל, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁנִּזְהָר בִּכְבוֹד חֲבֵרוֹ וּמִשְׁתַּתֵּף בְּשִׂמְחָתוֹ.

ט״ו תתסה . . . . . **רנה**
יְעוֹרֵר לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים תָּמִיד מֵהֶאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלִהְיוֹת מַשְׁפִּיעַ וְלֹא מֻשְׁפָּע.

ט״ו תתסו . . . . . **רנה**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הֲפָצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל.

ט״ו תתסז . . . . . **רנו**
יְבָאֵר, שֶׁכָּל מִי שֶׁחָפֵץ לַעֲסֹק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, אוֹרֶב עָלָיו הַבַּעַל־דָּבָר לְהַפִּילוֹ, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם דָּבָר, וְלֵידַע שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּרַע.

ט״ו תתסח . . . . . **רנז**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת צְנִיעוּת בַּת יִשְׂרָאֵל, וְיִתֵּן עֵצָה עַל מְצִיאַת הַזִּוּוּג.

ט״ו תתסט . . . . . רנח
יְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַבִּיעַ אָשְׁרֵנוּ עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה.

ט״ו תתע . . . . . רנט
יוֹרֶה עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת, וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְטָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה.

ט״ו תתעא . . . . . רנט
יְעוֹרֵר עַל אֲמִירַת שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים בְּכָל יוֹם, וְעַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא רְפוּאָה לַכֹּל, וְעַל יָדָהּ מִתְבַּטְּלִים כָּל הַפְּחָדִים.

ט״ו תתעב . . . . . רס
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן עַל שָׁעוֹסֵק בַּהֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וּמְגַלֶּה אֱמוּנָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְשֶׁפַע גָּדוֹל, וְיֵמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים.

ט״ו תתעג . . . . . רסא
יְתַגֶּה צָרָתוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֵהָ׳רַע הַמְקוֹמִי׳ בִּיבְנְאֵל, אֲשֶׁר שָׁם רַגְלַיִם לְכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה.

ט״ו תתעד . . . . . רסב
יְחַזֵּק עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הָעִקָּר בַּחַיִּים, וְיעוֹרֵר עַל סַבְלָנוּת עִם הַיְלָדִים וַאֲמִירַת שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים.

ט״ו תתעה . . . . . רסב
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הֲפָצַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּעַם יִשְׂרָאֵל.

ט״ו תתעו . . . . . רסג
יוֹרֶה עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת, וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה אָז.

ט״ו תתעז . . . . . רסד
יְעוֹרֵר עַל הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְיאַחֵל הַמְתָּקַת הַדִּינִים וְנַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֶיהֶם.

ט״ו תתעח . . . . . רסד
יוֹרֶה עַל אֲמִירַת תְּהִלִּים הַמְסֻגֶּלֶת לְהַמְשִׁיךְ לָאָדָם יְשׁוּעָה מִן הַשָּׁמַיִם, וּלְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם.

ט״ו תתעט . . . . . רסה
יְעוֹדֵד הַנִּמְעָן לְהַמְשִׁיךְ לַעֲסֹק בַּהֲפָצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וּלְהַרְבּוֹת

בִּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּדֶרֶךְ הַנָּשִׁים שֶׁרְגִילוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל צָרְכֵיהֶן.

ט״ו תתפ . . . . . **רסו**
יְיֵעץ לַנִּמְצָן לְהַסְתִּיר הִתְקָרְבוּתוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְעוֹרֵר עָלָיו מַחֲלֹקֶת, וּלְהִזָּהֵר מְאֹד בְּמִצְוַת כִּבּוּד הוֹרִים, שֶׁחֲשׁוּבָה הִיא מְאֹד בַּשָּׁמַיִם.

ט״ו תתפא . . . . . **רסז**
יְחַזֵּק עַל מִדַּת הַשִּׁמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הַיְסוֹד בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּלְשַׁמֵּחַ אֶת בְּנֵי בֵּיתוֹ, אֲשֶׁר בָּזֶה תִּתְרַחֵב דַּעְתּוֹ וְדַעְתָּם, וְיִזְכּוּ לְהַצָּלָחָה.

ט״ו תתפב . . . . . **רסז**
יִתֵּן עֵצָה לְאָח שֶׁהִדְרְדֵּר וְנָפַל לְסַמִּים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁיַּנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם.

ט״ו תתפג . . . . . **רסח**
יוֹרֶה עַל הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁמֶן זַיִת, וּלְהַרְבּוֹת אָז בִּתְפִלָּה, וְכֵן לִבְדֹּק אֶת הַמְּזוּזוֹת וְהַתְּפִלִּין, וְלִדְאֹג שֶׁהַבַּעַל יַנִּיחַ תְּפִלִּין, וּלְחַזְּקוֹ וּלְעוֹדְדוֹ.

ט״ו תתפד . . . . . **רסט**
יְחַזֵּק עַל הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע שֶׁהַכֹּל תָּלוּי רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְלֹא בְּיַד בָּשָׂר וָדָם.

ט״ו תתפה . . . . . **רעא**
יְבָאֵר עִנְיַן, שֶׁבַּעַל תְּשׁוּבָה תֵּכֶף כְּשֶׁמְּקַבֵּל עַל עַצְמוֹ תְּשׁוּבָה, מִיָּד עוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְהָרַע מִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר, וְיַחֲזְקוֹ וְיעוֹרְרוֹ שֶׁלֹּא לְהִתְפַּעֵל מִזֶּה כְּלָל.

ט״ו תתפו . . . . . **רעג**
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּכָל הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים, וְלֹא לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת כְּלָל, וְלִהְיוֹת שָׂרוּי בְּשִׂמְחָה וּבְפָרָט בְּעֵת קִיּוּם הַמִּצְוֹות וּתְפִלָּה, שֶׁאָז צְרִיכִים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְזוֹכִים עַל־יְדֵי־זֶה לְדַרְגּוֹת נִשְׂגָּבוֹת.

ט״ו תתפז . . . . . **ערה**
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת מִדַּת הַבִּטָּחוֹן, תּוֹלֶדֶת הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַזְהִיר לִבְרֹחַ מִבִּטָּחוֹן דְּסִטְרָא אָחֳרָא, לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים אֲסוּרִים עַל־פִּי הַמַּלְכוּת.

ט״ו תתפח . . . . . רעז
יְעוֹרֵר עַל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, הַתְּלוּיָה בֶּאֱמוּנָה, אֲשֶׁר הִיא הַיְקָרָה בְּיוֹתֵר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהִיא מַצִּילָה אֶת הָאָדָם מִצָּרוֹת שׁוֹנוֹת, כִּי לְהֵפֶךְ — הַפָּזִיז, מִסְתַּבֵּךְ בְּכָל מִינֵי סִבּוּכִים.

ט״ו תתפט . . . . . רעט
יְבָאֵר, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ תָּמִיד לִהְיוֹת בִּדְבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ כְּרֶגַע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיָבֹאר הַפָּסוּק: ״שִׁוִּיתִי ה׳ לְנֶגְדִּי תָּמִיד״, עַל־פִּי דְּאִיתָא בְּסֵפֶר צַוָּאַת הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זי״ע.

ט״ו תתצ . . . . . רפא
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת בְּעִנְיַן עֲמִידָה בַּנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים הָעוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם, וְיַגָּלֶה נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְמַעֲלוֹת נִשְׂגָּבוֹת.

ט״ו תתצא . . . . . רפג
יְבָאֵר, שֶׁפַּרְנָסָה הִיא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעִנְיַן אֲכִילַת מָן, וַיַּעְתִּיק קֶטַע נִפְלָא מֵהַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ: ״מָאוֹר וָשָׁמֶשׁ״ פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח מֵעִנְיַן זֶה, וּמַעֲלַת הַזּוֹכֶה לְזַכּוֹת אֲחֵרִים בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה פַּרְנָסָתוֹ מְזֻמֶּנֶת לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם.

ט״ו תתצב . . . . . רפה
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת עַל־פִּי דִּבְרֵי מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, שֶׁעִקַּר הַצְּדָקָה הִיא כְּדֵי לְהַדְפִּיס סְפָרִים הַמְגַלִּים אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בָּעוֹלָם.

ט״ו תתצג . . . . . רפח
יְעוֹרֵר עַל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, אֲשֶׁר אֵין יְקָרָה יוֹתֵר מִמֶּנָּה, וּבִפְרָט בְּעִנְיַן שָׁלוֹם־בַּיִת, מִי שֶׁהוּא סַבְלָן — הוּא הַמְנַצֵּחַ.

ט״ו תתצד . . . . . רפט
יוֹרֶה שֶׁלֹּא לִהְיוֹת בָּרָנִית בְּשִׁדּוּכִים, וְיַחֲזֵק עַל אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תתצה . . . . . רצ
יְשַׁבֵּח הַנִּמְעָנֶת שֶׁמִּתְחַזֶּקֶת עִם בַּעְלָהּ בְּלִמּוּד הֲלָכוֹת וְכוּ׳, וְיעוֹרֵר עַל שִׂמְחָה וּשְׁלוֹם־בַּיִת.

ט״ו תתצו . . . . . רצא
יְחַזֵּק הַנִּמְעָן, שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְרִירוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהָעִקָּר לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וּלְהַתְמִיד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבִפְרָט

גְּמָרָא, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ שְׁמִירָה מִלְּמַעְלָה, וְכֵן לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ סֵפֶר הַתְּהִלִּים וְכוּ׳.

ט״ו תתצז . . . . . רצב
יְתַנֶּה צַעֲרוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֵ׳הָרַב׳ בְּיִבְנְאֵל, אֲשֶׁר כָּל מְגַמָּתוֹ רַק לְהַרְבּוֹת בְּמְרִיבוֹת וּבְמַחֲלֹקֶת, וּמוֹנֵעַ כָּל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה. וְהָעִקָּר הוּא לְהַרְבּוֹת בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיּוֹצִיאֶנּוּ מֵהַפַּח יָקוּשׁ הַזֶּה.

ט״ו תתצח . . . . . רצג
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַשִּׂמְחָה, וַהֲפָצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה.

ט״ו תתצט . . . . . רצד
יַרְחִיק מֵעַצְבוּת וַעֲצָלוּת, וְהָעִקָּר לְדַבֵּק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לִזְכּוֹר כָּל הַנִּסִּים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ.

ט״ו תתק . . . . . רצו
יְעוֹרֵר לְחַזֵּק אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶן מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהַרְבּוֹת בְּשָׁלוֹם וְאַחְדוּת.

ט״ו תתקא . . . . . רצז
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לְפַרְסֵם הָאֱמוּנָה בַּדּוֹר הַזֶּה, כְּשֶׁהַפְּרִיצוּת וְהַהֶפְקֵרוּת חוֹגְגוֹת, וְזֶהוּ סוֹד הַבֶּערְגֶּער הֶעָנִי שֶׁבְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, וְיבָאֵר מַעֲלַת הַפָּצָה, וּלְעוֹרֵר אֲחֵרִים עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

ט״ו תתקב . . . . . רצט
יַרְחִיק מִמַּעֲשֵׂי פְּזִיזוּת, וְיִשַּׁבַּח יְשׁוּב הַדַּעַת וּמְתִינוּת, וְיעוֹרֵר עַל לִמּוּד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר שָׁם מֻנָּחִים פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ.

ט״ו תתקג . . . . . ש
יְבָאֵר, שֶׁחַיֵּי הָאָדָם מִשְׁתַּנִּים בְּכָל יוֹם — פַּעַם לְטוֹב וּפַעַם לְהֵפֶךְ, וְהָעִקָּר לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וּלְהַרְבּוֹת בְּדִבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תתקד . . . . . שא
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת מִצְוַת כִּבּוּד אָב וָאֵם, שֶׁהִיא חֲמוּרָה שֶׁבַּחֲמוּרוֹת.

ט״ו תתקה . . . . . שא
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן, שֶׁעוֹסֵק לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ

חֵלֶק בְּגִלּוּי הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעֱלָם. וְיעוֹרְרוּ לִהְיוֹת רַחֲמָן בְּבֵיתוֹ, וּלְהַשְׁפִּיעַ וְלִתֵּן תָּמִיד.

ט״ו תתקו . . . . . **שג**
יְבָאֵר הַכְּלָל שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל: אִם אִי אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוָה, רָאוּי לַעֲשׂוֹת עַל־כָּל־פָּנִים חֲצִי מִצְוָה אוֹ רֶבַע וְכוּ׳, כִּי ׳מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב׳.

ט״ו תתקז . . . . . **דש**
יְאַחֵל מַזָּל־טוֹב לְהַלֶּדֶת הַבַּת, וְיעוֹרֵר לְהִתְחַזֵּק מֵחָדָשׁ בְּכָל יוֹם בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל.

ט״ו תתקח . . . . . **שה**
יְבָאֵר הַתּוֹרָה קפ״ח הַמְדַבֶּרֶת מֵעִנְיַן אֲבֵדוֹת, שֶׁעִקַּר הָאֲבֵדָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ הִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁיִּהְיֶה דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד.

ט״ו תתקט . . . . . **שז**
יְשַׁבֵּח הַנִּמְעָן עַל שֶׁפָּתַח כּוֹלֵל לְאַבְרֵכִים, וִיחַזְּקוֹ שֶׁלֹּא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם דָּבָר, רַק לְדַבֵּק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהִתְבּוֹדֵד לְפָנָיו בְּתִמִּימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה.

ט״ו תתקי . . . . . **שח**
יוֹרֶה לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְּצַיְּלֵנוּ מִ׳הָרַב׳ הַמְקוֹמִי הַחוֹתֵר תַּחְתֵּינוּ, וְהָעִקָּר לְהַחֲזִיק בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה.

ט״ו תתקיא . . . . . **שט**
יְעוֹרֵר לִמְסֹר נַפְשׁוֹ עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא סוֹד הַהִצְלָחָה בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת.

ט״ו תתקיב . . . . . **שי**
יוֹרֶה עַל בְּדִיקַת תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת, וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם ה׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, אֲשֶׁר הוּא סְגֻלָּה לְהַצְלָחָה.

ט״ו תתקיג . . . . . **שי**
יְעוֹרֵר עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הַיְסוֹד בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

ט״ו תתקיד . . . . . **שיא**
יְחַזֵּק לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְלִשְׁכֹּחַ אֶת הֶעָבָר לְגַמְרֵי, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה.

ט״ו תתטו . . . . . **שיב**
יְאַחֵל עַל הַשָּׁלוֹם שֶׁיִּשְׂרֹר בֵּין הַהוֹרִים, וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם חֲמִשָּׁה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים לְמַעַן שְׁלוֹמָם.

ט״ו תתטז . . . . . **שיב**
יְעוֹרֵר לְדַבֵּק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהִזָּהֵר מְאֹד שֶׁלֹּא לְהַכּוֹת אֶת הַיְלָדִים, וּלְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהַרְבּוֹת בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה.

ט״ו תתיז . . . . . **שיג**
יְעוֹרֵר לָדוּן אֶת הַבַּעַל לְכַף זְכוּת, וּלְהַרְבּוֹת בְּשָׁלוֹם־בַּיִת.

ט״ו תתיח . . . . . **שיד**
יוֹרֶה לִנְהֹג בְּסַבְלָנוּת יְתֵרָה וּבַהֲבָנָה הֲדָדִית עִם הַבַּעַל.

ט״ו תתיט . . . . . **שטו**
יְחַזֵּק עַל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וּבִפְרָט עִם הַיְלָדִים, וְלִקְבֹּעַ לְעַצְמוֹ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה מְשַׁמַּרְתּוֹ מִכָּל רַע בְּנַעֲרוּתוֹ, וְנוֹתֶנֶת לוֹ אַחֲרִית וְתִקְוָה בְּזִקְנוּתוֹ.

ט״ו תתכ . . . . . **שטו**
יִשְׂמַח בְּשִׂמְחַת הַנִּמְעָן, שֶׁעוֹמֵד לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְיעוֹרְרוֹ לִקְבֹּעַ שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלָשִׂיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

ט״ו תתכא . . . . . **שטז**
יוֹרֶה עַל הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, וְיעוֹרֵר לִשְׁמֹחַ עַל הַמַּתָּנָה הַנִּפְלָאָה שֶׁנָּתְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — יַלְדֵי חֶמֶד.

ט״ו תתקכב . . . . . **שיז**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַדִּבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, וְיעוֹרֵר עַל הַתְמָדָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן.

ט״ו תתכג . . . . . **שיח**
יְיַעֵץ בְּעִנְיַן הַשִּׁדּוּךְ, וְיחַזֵּק עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא עִקַּר הַצְלָחַת הָאָדָם. וְעִקַּר הַשִּׂמְחָה, שֶׁאָנוּ מַאֲמִינִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תתכד . . . . . **שיט**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת לִמּוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע לְגַמְרֵי, וְכֵן מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת וְהַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ט״ו תתכה . . . . . **שכ**
יְאַחֵל לַנִּמְעָן, שֶׁיִּקַּיֵּם אֶצְלוֹ: ׳מְשַׁנֶּה מָקוֹם — מְשַׁנֶּה מַזָּל׳, וְיעוֹרְרוֹ עַל סַבְלָנוּת וַהֲבָנָה הֲדָדִית עִם אִשְׁתּוֹ וְלָדוּנָה לְכַף זְכוּת.

ט״ו תתכו . . . . . **שכא**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל מִתּוֹךְ שִׂמְחָה, וּמַכִּיר בֶּאֱמֶת גְּדֻלַּת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיוֹרֶה עַל הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

ט״ו תתכז . . . . . **שכא**
יוֹרֶה עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּלְהַדְלִיק נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְהַתְּפִלָּה אָז, וּלְהַקְפִּיד עַל כְּבוֹד הַבַּעַל.

ט״ו תתכח . . . . . **שכג**
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַלִּמּוּד בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, וְיבָאֵר שֶׁתַּכְלִית הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת לוֹ יִתְבָּרַךְ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים, וְכֵיצַד זוֹכִים לְהַגִּיעַ לָזֶה? עַל־יְדֵי תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת, וְזֶה עִקַּר חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, רַק לְהַכִּיר אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּלְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד רַק עַל הָרוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁבְּכָל דָּבָר, וְיַפְלִיג בְּמַעֲלַת סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי עֵצָה נוֹרָאָה זוֹ, אָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת לְטַיֵּל בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמִכָּל הַלִּמּוּדִים הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל הָעִקָּר עַל לִמּוּד שֻׁלְחָן עָרוּךְ. וְיחַזֵּק עַל לִמּוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה יִרְאֶה מַה זּוֹ חֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, וְלֹא יוּכְלוּ לְהַטְעוֹתוֹ כְּלָל.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

יותם בן רחל שירה

שרה בת רחל ברנדה

וילדיהם

חיים נחמן בן שרה, רבקה בת שרה, אליעזר שלמה בן שרה

רפואה שלימה מן השמיים, רפואת הנפש ורפואת הגוף, שמחה גדולה, בטחון ואמונה בה' יתברך. שנזכה לרוות רוב נחת דקדושה מילדינו, שיהיו מוצלחים ביראת שמיים ויזכו להתחתן בימי נעוריהם ויזכו לזיווגים הגונים מן השמיים. שנזכה להישאר עם הצדיק ולעשות לו נחת גדול ונזכה לבית משלנו ביבנאל.

חיים נחמן בן שרה - שיזכה לרפואה שלימה מן השמיים ברמ"ח אבריו ושס" גידיו, רפואת הנפש ורפואת הגוף.

שתהיה הצלחה גדולה בניתוח ויומתקו מעליו כל הדינים.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אסתר מלכה בת אורה, אליעזר בן ברכה
רפאל אליהו בן סוליקה, יוגב רונן בן ריימונד
שולמית בת מנוחה, אריה בן רות יקוטה
נעימה נעמי בת ויקטוריה, אברהם בן מזל
להצלחת משפ' ליאור שלמה תפוחי
חנה פייגא בת רונית, משפ' נחמיה ואסנת בוני
יוסף בן פריידל חדווה, רפאל בן יהודית
דוד בן שמחה - זיווג הגון, אסף מסעוד בן יפה
דוד וכרמלה ביסמוט, רחל בת טובה
לוי משה בן יהודית שמחה
שרה רחל מלכה בת ירדנה שמחה, איתמר בן אסנת
אברהם נאור ובני ביתו, משה סולימן ובני ביתו
עמרם ריימונד ובני ביתו, לזכות עמ"י
הודיה בת ליבי, יעקב ישראל ישורון ובני ביתו
מאור בן לאה ליאת, מזל בת דולת
יוחנן בן שושנה, אדיר אליעזר שלמה בן רותי - זיווג הגון
נטלי וניצן ויי'נר, אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה הי"ו
מלכה בת רחל הודיה, שרי אילנית יצחק בת ורדה
משה בן משאללה, שרה בת שולמית, רבקה בת שולמית, נתן
רפאל בן שולמית הי"ו, עזרא בן נעימה נעמי הי"ו, גמ"ח ר' נחמן
מברסלב, אשקלון
עופר אפרים בן יוכבד, יאיר בן שרה אמדדי ובני ביתו
אסתר בת מורברי אמדדי ובני ביתה, אדל בת אסתר
שמעון בן שמחה, דן בן אסתר, יעל טובה בת עירית
מעוז וטל שושנה לוי ובני ביתם, נתן וליאת גרוס ובני ביתם,
סטלה עדנה בת סוניה, אליעזר שלמה אמדדי בן חנה, משפ'
אליהו אבגי ובני ביתו, ברוך בן שרה כהן
ישראל בן רחל, אברהם שמואלי ובני ביתו, נעה רבקה בת ירדנה
שמחה, עמוס כמוס בן יהודית, מאיר בן רחל
חנה פייגא בת יפה, לזש"ק דוד כהן בן רינה, לזש"ק לאה בת
שרה, אליעזר שלמה מהרבן ובני ביתו, בנימין אליהו בן שרה
יהודית, שלמה בן שמחה, יניב בן זהבה
שרה שמחה בת גילה

לעילוי נשמת :

יחזקאל בן עזרא מאיר ע"ה, אסתר בת עישא וניסים ז"ל
ז'קלין בת חנה, תומר עמוס בן רבקה
רבקה בת לאה, מרים חנה בת עישא
רחל בת שרה

הספר הקדוש הזה נדפס

לזרע קודש בר קיימא לבנים זכרים עבור

שירה ציפורה בת סילביה סימה

ושמעון בן אסתר

ולרפואת אימי

אסתר בת שמחה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות ולהצלחה

אברהם בן מסעודה

עליזה בת סוזן

שגיא, בן, דניאל, ואסף בני עליזה

רותי בת חתון

עזריה בן פרחה

אברהם זגורי בן חוה

עידו בן רותי

אבישג ומיטל בני רותי

שלומי בן אסנת

ולהצלחת ק"ק יבנאל

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אריאל מרדכי בן דינה

וזוגתו דקלה בת דליה

וילדיהם

אליעזר שלמה, נחמן נתן, מלכה, אהרון דוד,

אברהם, פייגא, עובדיה מאיר

שיזכו להיות מקורבים לצדיק האמת כל ימי חייהם.

ומרת אימי **דינה בת אסתר ויוסף חיים בן דינה**

שהקב"ה ישלח לכולנו רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף

וירחיב לנו ברוחניות וגשמיות ונראה הרבה נחת מהילדים.

הספר הקדוש הזה נדפס לרפואת

הרב מאיר בן עדה

ולעילוי נשמת הרבנית

אסתר בת אסתריה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

רבנו נחמן בן פייגא

מורנו ורבינו הרב אליעזר שלמה בן מנחם זאב

ר' לוי יצחק בן שרה סאסיה

רבי מאיר בעל הנס

רבי מנחם זאב בן חנה טובה

בנימין בן מנחם זאב

ולעילוי נשמת

מאיר בן שרה

חנה אנה בת גמרה

טוני ויקטור בן שרה

יעקב בן שרה - רפואה שלמה ושימשיך להאיר את האמונה בעולם

יפה בת חנה- שתזכה לישועות גדולות ולהמתקת הדינים פרנסה בשפע רפואה וחיים טובים.

שרה שלי בת אורלי זרע קודש בר קיימא

שרה קלודין בת חיה רפואה שלמה

אברהם בן חנה זיווג הגון פרנסה טובה

אלין בת שרה רפואה שלמה

הספר הקדוש הזה יהיה לזכות

אברהם אליהו בן אסתר

וזוגתו שרה הענטשא בת חנה לאה

ובניהם

ישראל

יוסף

סוֹד ה׳ לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם
זֶה שְׁמוֹ נָאֶה לוֹ

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לִכְלָלִיּוּת הַחֲטָאִים
וְהוּא פְּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן

*

וּמְסֻגָּל מְאֹד גַּם לְפַרְנָסָה וּלְהַצָּלָחָה
בְּכָל הָעִנְיָנִים בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת
אַשְׁרֵי מִי שֶׁיֹּאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יִסְּדוּ, תִּקְּנוּ, גִּלּוּ וְצִוָּה לְפַרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל.
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

*

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הֲרֵינִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי בַּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים אֵלּוּ לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ, וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עָפָר, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה, וּבִפְרָט לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, **רַבֵּנוּ נַחְמָן בֶּן פֵּיגָא**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, שֶׁגִּלָּה תִּקּוּן זֶה.

לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הֲרֵינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת בּוֹרְאִי לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ עַל־יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעֱלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז א מִכְתָּם לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי־חָסִיתִי בָךְ:
ב אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי אָתָּה טוֹבָתִי בַּל־עָלֶיךָ:
ג לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי כָּל־חֶפְצִי־בָם:
ד יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר מָהָרוּ בַּל־אַסִּיךְ נְסִכֵּיהֶם מִדָּם וּבַל־אֶשָּׂא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־שְׂפָתָי:
ה יְהוָה מְנָת־חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי:
ו חֲבָלִים נָפְלוּ־לִי בַּנְּעִמִים אַף־נַחֲלַת שָׁפְרָה עָלָי:
ז אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יְעָצָנִי אַף־לֵילוֹת יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי:
ח שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדִּי תָמִיד כִּי מִימִינִי בַּל־אֶמּוֹט:
ט לָכֵן | שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח:
י כִּי | לֹא־תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת:
יא תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת־פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:

לב א לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׂוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
ב אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין
בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עַצְמַי בְּשַׁאֲגָתִי
כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ
לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה: ה חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֹנִי
לֹא־כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה
נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
כָּל־חָסִיד | אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים
אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ: ז אַתָּה | סֵתֶר לִי *) מִצַּר תִּצְּרֵנִי
רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: ח אַשְׂכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵּלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי: ט אַל־תִּהְיוּ |
כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג־וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם
בַּל קְרֹב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ
בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ: יא שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ
צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב:

מא א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל־
דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
וִיחַיֵּהוּ וְאָשֻׁר בָּאָרֶץ וְאַל־תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו:
ד יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל־עֶרֶשׂ דְּוִי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ
בְחָלְיוֹ: ה אֲנִי־אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי רְפָאָה נַפְשִׁי
כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתַי יָמוּת
וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לִרְאוֹת | שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ

*) אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו״מ ח״א סי׳ ריג)

יִקְבָּץ־אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל־שֹׂנְאָי עָלַי | יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־בְּלִיַּעַל
יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ
שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי
עָקֵב: יא וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי־חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אֹיְבִי
עָלָי: יג וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ בִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם
וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב א לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי־קֹרַח: ב כְּאַיָּל תַּעֲרֹג
עַל־אֲפִיקֵי־מָיִם כֵּן נַפְשִׁי תַּעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג צָמְאָה נַפְשִׁי | לֵאלֹהִים לְאֵל חָי מָתַי אָבוֹא
וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הָיְתָה־לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם
וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה
אֶזְכְּרָה | וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר | בַּסָּךְ
אֶדַּדֵּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן
חוֹגֵג: ו מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִלִי
לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהַי עָלַי
נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח עַל־כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן
וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מִצְעָר: ח תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא
לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ:
ט יוֹמָם | יְצַוֶּה יְהוָה | חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי
תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סַלְעִי לָמָּה

שְׁכַחְתָּנִי לָמָּה־קֹדֶר אֵלֵךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: יא בְּרֶצַח |
בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרַי בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי
עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת פָּנַי
וֵאלֹהָי:

נט א לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בְּשְׁלֹחַ
שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
מֵאֹיְבַי | אֱלֹהָי מִמִּתְקוֹמְמַי תְּשַׂגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי
מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עַזִּים לֹא־פִשְׁעִי וְלֹא־
חַטָּאתִי יְהוָה: ה בְּלִי־עָוֹן יְרֻצוּן וְיִכּוֹנָנוּ עוּרָה
לִקְרָאתִי וּרְאֵה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אַל־תָּחֹן
כָּל־בֹּגְדֵי אָוֶן סֶלָה: ז יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב
וְיסוֹבְבוּ עִיר: ח הִנֵּה | יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שֹׁמֵעַ: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׂחַק־
לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה כִּי־
אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי: יא אֱלֹהֵי חַסְדִּי יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים
יַרְאֵנִי בְשׁוּרָרָי: יב אַל־תַּהַרְגֵם | פֶּן־יִשְׁכְּחוּ עַמִּי
הֲנִיעֵמוֹ בְחֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מָגִנֵּנוּ אֲדֹנָי: יג חַטַּאת־
פִּימוֹ דְּבַר־שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ בְגֵאוֹנָם וּמֵאָלָה
וּמִכַּחַשׁ יְסֻפָּרוּ: יד כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ
כִּי־אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה:

טו וְיָשֻׁבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וִיסוֹבְבוּ עִיר: טז הֵמָּה
יְנִיעוּן לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ וַיָּלִינוּ: יז וַאֲנִי |
אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי
וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר־לִי: יח עֻזִּי אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה כִּי־אֱלֹהִים
מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:

עז א לַמְנַצֵּחַ עַל־ יְדוּתוּן לְאָסָף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי *)
אֶל־אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהַאֲזִין
אֵלָי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי יָדִי | לַיְלָה נִגְּרָה
וְלֹא תָפוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהֱמָיָה אָשִׂיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: ה אָחַזְתָּ
שְׁמֻרוֹת עֵינָי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חִשַּׁבְתִּי יָמִים
מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלָּיְלָה
עִם־לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הַלְעוֹלָמִים
יִזְנַח | אֲדֹנָי וְלֹא־יֹסִיף לִרְצוֹת עוֹד: ט הֶאָפֵס לָנֶצַח
חַסְדּוֹ גָּמַר אֹמֶר לְדֹר וָדֹר: י הֲשָׁכַח חַנּוֹת אֵל
אִם־קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה: יא וָאֹמַר חַלּוֹתִי הִיא
שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן: יב אֶזְכּוֹר מַעַלְלֵי־יָהּ כִּי־אֶזְכְּרָה
מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ: יג וְהָגִיתִי בְכָל־פָּעֳלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה: יד אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי־אֵל גָּדוֹל
כֵּאלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים
עֻזֶּךָ: טז גָּאַלְתָּ בִזְרוֹעַ עַמֶּךָ בְּנֵי־יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֶלָה:
יז רָאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ

*) באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל״ף למ״ד אל״ף למ״ד ה״י יו״ד מ״ם

תְּהֹמוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם | עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
אַף־חֲצָצֶיךָ יִתְהַלָּכוּ: יט קוֹל רַעַמְךָ | בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ
בְרָקִים תֵּבֵל רָגְזָה וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם דַּרְכֶּךָ
וּשְׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נֹדָעוּ:
כא נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה
הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר: ב בְּטֶרֶם | הָרִים יֻלָּדוּ
וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל:
ג תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: ה זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר
כֶּחָצִיר יַחֲלֹף: ו בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל
וְיָבֵשׁ: ז כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ:
ח שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: ט כִּי
כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגֶה:
י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת |
שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי־גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה:
יא מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ: יב לִמְנוֹת
יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב חָכְמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה
עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ: יד שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר
חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ: טו שַׂמְּחֵנוּ
כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יֵרָאֶה אֶל־
עֲבָדֶיךָ פָּעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם: יז וִיהִי | נֹעַם

אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים
עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ־לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־
נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב |
מְבַקְשֵׁי יְהוָה: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו
תָּמִיד: ה זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹפְתָיו
וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: ו זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף
דּוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק:
י וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנַעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם:
יב בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ:
יג וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר:
יד לֹא־הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אַל־תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעָב עַל־הָאָרֶץ כָּל־מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר:
יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף: יח עִנּוּ
בַכֶּבֶל רַגְלוֹ בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: יט עַד־עֵת
בֹּא־דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיַּתִּירֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ: כא שָׂמוֹ אָדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ

וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ
מִצָּרָיו: כה הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ: כז שָׂמוּ־
בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הָפַךְ אֶת־
מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם: ל שָׁרַץ אַרְצָם
צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב
כִּנִּים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ
לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם: לג וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם:
לו וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה: מ שָׁאַל
וַיָּבֵא שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר
וַיָּזוּבוּ מָיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְּשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת
גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז א עַל־נַהֲרוֹת | בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם־בָּכִינוּ
בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ
כִּנֹּרוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי־שִׁיר
וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר
אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר: ה אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ
יְרוּשָׁלָם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי | לְחִכִּי
אִם־לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם־לֹא אַעֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
רֹאשׁ שִׂמְחָתִי: ז זְכֹר יְהוָה | לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם
יְרוּשָׁלַם הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ:
ח בַּת־בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי שֶׁיְּשַׁלֶּם־לָךְ אֶת־
גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ: ט אַשְׁרֵי | שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת־
עֹלָלַיִךְ אֶל־הַסָּלַע:

קנ א הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ
עֻזּוֹ: ב הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ:
ג הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר:
ד הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב:
ה הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:
וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְהוָה מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְהוָה וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם
מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: